

Φ Ι Λ Ο Κ Α Λ Ι Α

ΤΩΝ ΝΗΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΚΗΤΙΚΩΝ

2

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΛΕΙΜΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΧΟΛΙΑ

Ἄπο τὸν

ΧΡΗΣΤΟ ΜΗΤΣΙΟΥ

Θεολόγο

Φ Ι Λ Ο Κ Α Λ Ι Α
Τ Ω Ν
Ν Η Π Τ Ι Κ Ω Ν Κ Α Ι Α Σ Κ Η Τ Ι Κ Ω Ν

2

Ἐπόπτης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ, Καθηγητής Πανεπιστημίου

Ἐπιμελητής Ἐκδόσεως

ΜΕΡΕΤΑΚΗΣ Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, Θεολόγος

Ε Π Ε

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ» ΕΛ. ΜΕΡΕΤΑΚΗ
ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ»
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1987

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βίος

Τὸ βιβλίον τοῦ *Λειμῶνος*, ποὺ περιέχει βίους ἁγίων πατέρων, ψυχοφελεῖς διηγήσεις καὶ ἀποφθέγματα ὁσίων καὶ θεαρέστων ἀνδρῶν, εἶναι γραμμένον ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν πρεσβύτερον, τὸν ὀνομαζόμενον Μόσχον.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Μόσχος ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μορφωμένων μοναχῶν οἱ ὅποιοι, ἀπὸ ὑπερβολικὸν ζῆλον νὰ γνωρίσουν ἐξέχουσες ἀσκητικὰς μορφάς, περιόδουν τὰ μοναστήρια τῆς ἀνατολῆς. Γεννήθηκε εἰς τὴν Δαμασκὸν τῆς Συρίας τὸ 545. Μόνασε εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου, εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Κέδρων, καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας. Κατέστη περιώνυμος γὰρ τὴν ἐγκράτειάν του, γι' αὐτὸ ἀπεκλήθη Συγκρατᾶς = ἐγκρατής.

Τὸ 578 συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἀχώριστον φίλον του Σωφρόνιον τὸν Σοφιστήν, μετέπειτα πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἄρχισε ἓνα μακρὸν ταξίδιον εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐπισκέφθηκε τὰ μοναστήρια τῆς Θηβαΐδας καὶ τὴν Μεγάλην Ὡασην, ἔζησε γὰρ 10 χρόνια εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, ἐπὶ πατριαρχίας Ἰωάννη (575–593) καὶ παραβρέθηκε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ πατριάρχου Ἀμῶς (594). Διέμεινε ὕστερον εἰς τὴν Παλαιστίνην μέχρι τὸ 603–604, ἐπισκεπτόμενος ὅλα τὰ κοινόβια καὶ τὰ σκήτεις. Κατὰ τὸ 603–604 μπροστὰ εἰς τὴν ἀπειλήν τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν ἐγκατέλειπε καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου γνωρίστηκε μετὰ τοὺς πατριάρχους Εὐλόγιον (608), Θεόδωρον (609) καὶ τὸν Ἰωάννη τὸν ἐλεήμονα, θέτοντας τὸν ἑαυτοῦ εἰς τὴν διακονίαν αὐτῶν.

Τὸ 614, ὑπὸ τὴν ἀπειλήν καὶ πάλιν τῶν Περσῶν, ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψει τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ φύγει μετὰ τὸν Σωφρόνιον εἰς τὴν Ρώμην, ὅπου καὶ πέθανεν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ

619. Ζώντας στη Ρώμη ο Ιωάννης συνέταξε τὸ σύγγραμμα αὐτὸ μὲ τὸ τίτλο *Λειμών*, ἐπιγραφὲν ἔτσι ἀπὸ τὸν ἴδιο «διὰ τὴν ἐν αὐτῷ τέρψιν τε καὶ εὐωδίαν καὶ ὠφέλειαν τοῖς ἐντυγχάνουσιν».

Λίγο πρὶν φύγει ἀπὸ τοὺς χαμερποὺς θορύβους καὶ νὰ μεταβεῖ στὴν ἀκύμαντη καὶ ἀτάραχη ζωὴ προσκάλεσε τὸν ἀγαπημένο του μαθητὴ Σωφρόνιο, τοῦ παρέδωσε τὸ βιβλίον αὐτὸ, παραγγέλοντάς τον νὰ μὴν ἀφήσει μὲ κανένα τρόπο τὸ λείψανό του στὴ Ρώμη, ἀλλὰ νὰ τὸ κλείσει σὲ ξύλινη θῆκη καὶ νὰ τὸ μεταφέρει καὶ νὰ τὸ θάψει στὸ ὄρος Σινᾶ κοντὰ στοὺς ἐκεῖ ἀγίους πατέρες. Ἐὰν τύχει ὅμως κάποια βαρβαρική ἀκαταστασία νὰ ἐμποδίσει νὰ γίνει αὐτὸ, τότε νὰ τὸ θάψει στὸ κοινόβιον τοῦ ἀγίου Θεοδοσίου, ὅπου ἀρχικὰ ἔλαβε τὸ σχῆμα. Τὴν ἐντολὴ αὐτὴ ἐκπλήρωσε μὲ προθυμία ὁ γνήσιος μαθητὴς, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τοὺς συμμαθητὲς του, δώδεκα τὸν ἀριθμὸ, καὶ κατὰ μίμηση ἐκείνου τοῦ Ἰωσήφ, πῆραν τὸν μακάριο Ἰωάννη καὶ ἦλθαν στὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐπειδὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ φθάσουν στὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Σινᾶ, τὸν ἔθαψαν στὴ μεγίστη Λαύρα τοῦ ἀγίου πατρὸς Θεοδοσίου. Τὸ κοιμητήριον εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος στὸν ὁποῖον διέμειναν οἱ Μάγοι, ἀφοῦ ξεγέλασαν τὸν Ἡρώδη. Αὐτὸ τὸ σπήλαιον ὁ ἅγιος Θεοδόσιος, ἀφοῦ τὸ ἔκανε ἀσκητικὴ παλαίστρα, ἀξιώθηκε τοῦ χαρίσματος κατὰ τῶν δαιμόνων τόσο στὴν πρόσκαιρην ζωὴ ὅσο καὶ μετὰ τὴν κοίμησίν του.

Τὸ ἔργον

Τὸ ἔργον τοῦ Μόσχου παρουσιάζεται ὡς συλλογὴ ἀνεκδότων παραδειγμάτων διδακτικῶν διαλόγων, συντόμων βιογραφιῶν μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, τοὺς ὁποίους ὁ συγγραφεὴς γνώρισε ἀπευθείας ἢ ἄκουσε τὶς διηγήσεις ἀπὸ ἄλλους, ἢ διάβασε τὰ κατορθώματα ἢ τὰ λεγόμενα σὲ προηγούμενους συγγραφεῖς. Εἶναι ἓνα εἶδος «χρυσῶν λόγων», ποὺ παρουσιάζονται μὲ ἀξιοθαύμαστη ἀπλότητα, χωρὶς καμμιά προσπάθεια ἐπιμέλειας ὕφους. Ὅλα αὐτὰ τὰ «ἀποφθέγματα» καὶ «οἱ διηγήσεις», ποὺ παρόμοιες ὑπάρχουν καὶ σ' ἄλλα βιβλία¹, εἶναι ἀποστάγματα

1. *Γερωντικό, Λαυσαϊκὴ Ἱστορία κλπ.*

σοφίας ἀλλὰ καὶ ἐμπειρίας τῶν ἀγίων γερόντων τῆς ἄσκησις καὶ τῆς ἐρήμου. Ὁ *Λειμῶν* γραμμένος στὴν ταπεινὴ κοινὴ γλῶσσα τοῦ 6ου αἰώνα, μὲ τὰ λαϊκὰ χαρακτηριστικὰ τῆς, ἀπεικονίζει τὸν μοναχικὸ βίον καὶ ἀναφέρει πᾶρα πολλές ἄγνωστες σὲ μᾶς μονές. Τὸ περιεχόμενό του ἔγινε τερπνὸ ἀνάγνωσμα μεταξὺ τῶν μοναχῶν ὄχι μόνο τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Δύσης. Γι' αὐτὸ ἀργότερα ὑποβλήθηκε σὲ πολλές ἀντιγραφές καὶ διασκευές. Μεταφράσθηκε στὴ λατινικὴ γλῶσσα καὶ γνώρισε διάδοση στὶς ἑλληνόφωνες περιοχές.

Ἡ παράδοση διασώζει αὐτὸ τὸ ἔργο μὲ τοὺς τίτλους, *Λειμωνάριον*, *Νέος Παράδεισος*, ἢ *Νέον Παραδείσιον*, *Λειμῶν Πνευματικὸς* καὶ στὰ λατινικὰ *Πνευματικὸς Πατέρας*².

Ὁ *Λειμῶν* καθιστᾷ φανερὴ τὴ σίγουρη μαρτυρία τῶν ταξιδίων τοῦ συγγραφέα. Ὁ συγγραφέας παρουσιάζει μὲ καθαρότητα τοὺς τόπους πρὸ ἐπισκέφθηκε, περιγράφει συχνὰ μὲ ἀκρίβεια πολλές τοποθεσίες, προσφέροντας πληροφορίες καμμιά φορά ἄγνωστες σὲ μᾶς. Πολυάριθμες διηγήσεις δείχνουν ἔτσι τὴν πρώτη ἐπιβεβαίωση ὅτι ὑπῆρχαν στὸ ἔργο τοῦ Μόσχου. Πολλές διηγήσεις παρόμοιων ἔργων ἀρχίζουν μὲ τίς φράσεις τοῦ τύπου, «διηγήσαντο ἡμῖν» «παρεβάλομεν ἡμεῖς», κοινές σὲ τόσα πατερικὰ ἀποφθέγματα, τὰ ὁποῖα ὁμως πολὺ συχνὰ δὲν δίνουν καμμιά ἔνδειξη τόπου, χρόνου, προσώπου, ἀφήνοντας ἐξ ὀλοκλήρου ἀνώνυμα τὰ παραδείγματα καὶ τὰ ἀσκητικὰ γνωμικά. Δὲν γίνεται τὸ ἴδιο στὸ *Λειμωνάριον*, ὅπου, ἐκτὸς μερικῶν ἐξαιρέσεων, δὲν λείπουν τὰ ὀνόματα προσώπων, πρὸ διηγοῦνται τὸ ἐπεισόδιο ἢ εἶναι πρωταγωνιστές, πρὸ καθορίζουν τὸν τόπο ὅπου συμβαίνουν τὰ γεγονότα καὶ ἀναφέρουν τὰ ὀνόματα αὐτοκρατόρων, πατριαρχῶν, ἐπισκόπων ἢ ἄλλων ἱστορικῶν προσώπων ἀπαραιτήτων. Καμμιά φορά ὁ συγγραφέας καὶ ὁ φίλος του Σωφρόνιος ἐμφανίζονται προσωπικὰ γιὰ νὰ δείξουν μιὰ ἐμπειρία πρὸ ἐξήσαν ἢ νὰ δώσουν στὴ διήγηση τὴ σφραγίδα τῆς αὐθεντικότητας. Στὸ σύνολό του, μὲ ὅλες τίς ἱστορικὸ-γεωγραφικὲς νύξεις, ὁ *Πνευματικὸς Λειμῶν*, πρὸ ἡμεῖς γνωρίζομε,

2. Στὸ Κώδικα 94 τῆς Καρακάλλου ὑπάρχει ὁ ἐξῆς τίτλος τοῦ χειρογράφου: «Τίτλος χειρογράφου. Βίβλος ἢ ἐπονομαζομένη *Λειμῶν*, ἡγουν ὁ Ἀθηρὸς *Παράδεισος τῶν βίων τῶν ἀγίων Πατέρων*».

παρουσιάζεται σαν ένα ενιαίο έργο και είναι μαρτυρία μιᾶς εποχῆς καθαρὰ ὀριοθετημένης και ἀπὸ ἕνα συγγραφέα καλὰ εἰδικευμένο.

Ἡ παράδοση γιὰ τὸν συγγραφέα τοῦ ἔργου και τὰ χειρόγραφα

Ἡ ἀρχαία παράδοση ὡς πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ ἔργου δὲν εἶναι ὁμόφωνη. Ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἀντιγράφοντας τὸ κεφάλαιο 45 λέει: «ἐκ τοῦ Λειμωναρίου τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου, ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων»³. Ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (787) ὅταν ἀναδημοσίευσε αὐτὸ τὸ 45ο κεφάλαιο, τὸ ἀπέδωσε και αὐτὴ στὸν Σωφρόνιο, λέγοντας στα πρακτικά: «τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου, ἐκ τοῦ Λειμωναρίου»⁴. Ὁ Φώτιος ὁμοίως ὁ πατριάρχης ἀποδίδει τὴν συγγραφὴ τοῦ Λειμῶνος στὸν Μόσχο, λέγοντας: «Ἰωάννου τοῦ Μόσχου, τὸ Νέον λεγόμενον Λειμωνάριον»⁵.

Ἡ παράδοση λοιπὸν αὐτὴ, ποὺ ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὸν Δαμασκηνὸ και τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ σύνοδο, ἡ ὁποία ἀποδίδει τὴ συγγραφὴ τοῦ ἔργου στὸν Σωφρόνιο, εἶναι ἀσύμφωνη και ἀντιθετὴ μὲ τὸν πρόλογο τοῦ ἔργου, ποὺ φέρνει τὸν Σωφρόνιο σαν παραλήπτη και ἐκδότῃ. Στὸν πρόλογο ἀναφέρεται «προσφέρω σοί, τέκνον πιστότατον, και διὰ σοῦ τοῖς πᾶσι» (σοί = σὲ σένα, Σωφρόνιε).

Ἀπὸ συγχρόνους ὁμοίως ἐρευνητὲς διετυπώθη ἡ ἄποψη ὅτι ὁ πρόλογος τοῦ Λειμῶνος δὲ γράφτηκε ἀπὸ τὸν συγγραφέα τοῦ ὑπόλοιπου ἔργου, δηλαδὴ τὸν Μόσχο, ἀλλὰ ἀπὸ κάποιον ἄλλον, προερχόμενο ἀπὸ τὸν κύκλο τοῦ Σωφρονίου. Ἡ ἄποψη αὐτὴ δὲ μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ, τουλάχιστον ἐξαιτίας τοῦ περιεχομένου τοῦ ἴδιου τοῦ προλόγου. Πρῶτον γιατί σ' αὐτὸν φαίνεται ἡ στενὴ πνευματικὴ συγγένεια μεταξὺ τοῦ συγγραφέα και τοῦ παραλήπτη (τέτοια ἦταν τοῦ Μόσχου και τοῦ Σωφρονίου), και δεύτερον ὑπάρχει κάτι ἀξιοσημεῖωτο, ποὺ δηλώνει ὅτι ὁ συγγρα-

3. Ἰ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, *Περὶ Εἰκόνων Λόγος I*, PG 94, 1280.

4. Actio IV, Mansi XII (60).

5. ΦΩΤΙΟΥ, *Μυριόβιβλος*, 199.

φέας τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἔργου· «έντεῦθεν οὖν ἄρξομαι λέγειν οὕτω ταῦτα».

Στοὺς περισσότερους κώδικες, ὅπου γίνεται μνεῖα τοῦ συγγραφέα, θεωρεῖται δεδομένο ὅτι συγγραφέας εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ Μόσχος. Χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ ἀποσπάσματα.

«Εἶχε δὲ ὁ μακάριος Ἰωάννης χάριν παρὰ Κυρίου τοιαύτην, ὥστε τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν βίους, τὰς τε πολιτείας τῶν ὀσίων πατέρων, ὧν τε ἤκουσεν ἢ ἐώρακεν, ἐπιμελῶς τῇ γραφῇ παραδοῦναι, διὰ τὴν τῶν ἐτέρων ψυχοφελῆ μίμησιν». «Προσεκαλέσατο τὸν ἠγαπημένον αὐτοῦ μαθητὴν Σωφρόνιον καὶ ταύτην τὴν βίβλον αὐτῷ παραδίδωσι»⁶.

«Ὡς ἐγράφη ἢ βίβλος αὕτη τοῦ Λειμῶνος, ταύτη αἱ πολιτεῖαι τῶν ἀγίων καὶ ἐναρέτων καὶ θεαρέστων πατέρων τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων καὶ ταύτη πάντα ψυχοφελῆ διηγήματά τε καὶ ἀποφθέγματα ὀσίων καὶ δικαίων καὶ φιλοχρίστων καὶ δικαίων πατέρων τε καὶ ἀδελφῶν, ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ ἐν ὀσία μνήμη καὶ πρεσβυτέρου, τοῦ γενομένου καὶ μοναχοῦ ἐπίκλην τοῦ Μόσχου ἐπονομαζομένου· ὃς κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπετάξατο ἐν τῷ κοινοβίῳ»⁷.

Ἡ χειρόγραφη παράδοση ὁμῶς τοῦ ἔργου παρουσιάζει ἀρκετὲς παραλλαγές καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸ τῶν κεφαλαίων. Δὲν γνωρίζομε πόσα ἀποσπάσματα παρουσίασε κατ' ἀρχὴν τὸ θέμα τοῦ Μόσχου.

Ὁ πατριάρχης Φώτιος γνωρίζει κώδικες ποὺ περιεῖχαν 304 καὶ ἄλλους ποὺ ἔφταναν μέχρι τὰ 342. Αὐτὸ μᾶς ἔχει ὠθήσει νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὁ Λειμῶν, ὁ ὁποῖος ἔχει κατορθώσει νὰ φτάσει μέχρις ἐμᾶς, διαιρεμένος σὲ 219 ἐπεισόδια, εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ ὀλοκληρωμένος καὶ ἔχει χάσει περίπου μιά ἑκατοντάδα ἀνεκδότων. Ὁ κώδικας τῆς Φλωρεντίας Μεδίκειος–Laurenziano⁸ περιέχει 300 ἀριθμημένα ἐπεισόδια, ἀλλ' αὐτᾶ ἀντι-

6. Κώδικας 94 τῆς μονῆς Καρακάλλου, 17ος αἰώνας.

7. Κώδικας 146 τῆς μονῆς Διονυσίου 15ος αἰώνας.

8. Κώδικας Μεδίκειος – Laurenziano, Plut x, 3, 12ος αἰώνας.

στοιχοῦν στὰ 219 δημοσιευμένα στὴν PG, δεδομένου ὅτι ἐκεῖ εἶναι ἐνωμένα κάτω ἀπὸ ἐνιαῖο νούμερο τῶν κεφαλαίων, πὺ ὁ ἐλληνικὸς κώδικας ξεχωρίζει μὲ περισσότερα ἀρχικὰ μικρὰ ἢ κεφαλαῖα καὶ μὲ τόσα ἄλλα νούμερα. Τὸ 1558 ὁ Λιπομάνι ἐκδίδοντας τὸ λατινικὸ κείμενο τοῦ Τραβερσάρι καὶ θέλοντας νὰ συγκεντρώσει κάτω ἀπὸ ἓναν ἐνιαῖο τίτλο διηγήσεις καὶ ἀποφθέγματα ἰδίων προσώπων τὰ συνόψισε ἀκόμα περισσότρο σὲ 219 κεφάλαια. Τόσα παρέμειναν στὶς ἐπόμενες ἐλληνικὲς καὶ λατινικὲς ἐκδόσεις καὶ στὴν Πατρολογία τοῦ Migne.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενα πὺ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν ἐκδοση εἶναι:

- 1) Γιὰ τὰ 219 ἐπεισόδια τὸ γνωστὸ κείμενο PG (87). Ὅπου ἦταν δυνατόν καὶ ἐπιβεβλημένο ἔγιναν μερικὲς διορθώσεις ἀπὸ τὸν κώδικα 94 τῆς Μονῆς Καρακάλλου.
- 2) Γιὰ τὰ 12 τελευταῖα ἐπεισόδια τὸ κείμενο εἶναι τοῦ E. Mioni, *Or. Chr. Per.* 17(1951), 61–94.
- 3) Τὸ κείμενο «Πρόλογος τῆς βίβλου...» εἶναι ἀπὸ τὸν κώδικα 94 τῆς Μονῆς Καρακάλλου.

**ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΤΟΥ ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ «ΛΕΙΜΩΝΟΣ»***

Συνεγράφη ἡ βίβλος αὕτη τοῦ Λειμῶνος, ἥτοι αἱ πολιτεῖαι τῶν ἁγίων πατέρων, τά τε λοιπὰ ψυχωφελῆ διηγήματά τε καὶ ἀποφθέγματα τῶν ὁσίων καὶ θεαρέστων ἀνδρῶν, ὑπὸ Ἰωάννου πρσβυτέρου τοῦ ἐπὶ κλην Μόσχου· ὃς κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπετάξατο
5 ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου, γενόμενος δὲ ἐν τῇ κατὰ τὸν ἅγιον Ἰορδάνην ἐρήμῳ χρόνον τινὰ οὐκ ὀλίγον μετὰ τῶν ἐκεῖσε ἁγίων πατέρων, ὧν καὶ τὰς ἐναρέτους πολιτείας ἀναλεξάμενος, ἐν τῷδε τῷ πονήματι συνέταξεν. Ἐπειτα οἰκήσας ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Σάβ-
10 βα τῇ ἐπονομαζομένη Νέα Λαύρα, τῶν Περσῶν ἀκούσας τὴν κατὰ τῶν Ρωμαίων τυραννίδα, προφάσει τῆς ἀναιρέσεως Μωρρικίου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν αὐτοῦ τέκνων, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ παρεγένετο ἐπὶ τὰ μέρη Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης· αὐτοῦ πάλιν ὁρῶν ἐπικρατοῦν τὸ ἔθνος, ὧχετο ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Καὶ
15 πᾶσαν τὴν περὶ αὐτὴν ἔρημον διελθὼν (ἦν γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Τιβερίου εἰς διακονίαν τῆς Αἰγύπτου πεμφθεὶς) καὶ μέχρι Ὀάσεως καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἔρημον εἰσελθὼν καὶ τοὺς ἐκεῖσε πατέρας θεασάμενος, ἔνθα τὴν ἄλωσιν τῶν Ἀγίων τόπων ἀκούσας καὶ τὴν τῶν Ρωμαίων δειλίαν, καταλιπὼν τὴν Ἀλεξάν-
20 δρειαν, πάλιν ἐπὶ τὴν Ρωμαίων τὴν μεγαλόπολιν σὺν τῷ ἑαυτοῦ γνησιώτάτῳ μαθητῇ Σωφρονίῳ. Καὶ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν παρέβαλον εἰς διαφόρους τῶν νήσων.

Εἶχε δὲ ὁ Μακάριος Ἰωάννης χάριν παρὰ Κυρίου τοιαύτην, ὥστε τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν βίους, τὰς τε πολιτείας τῶν ὁσίων
25 πατέρων, ὧν τε ἤκουσεν ἢ εἶδρακεν, ἐπιμελῶς τῇ γραφῇ παραδοῦναι, διὰ τὴν τῶν ἐτέρων ψυχωφελῆ μίμησιν. Ὅθεν εἰς αὐτὴν τὴν Ρώμην καταντήσας καὶ τῆς πρὸς Κύριον ἐνδημίας αὐτοῦ προγνοῦς τὸν χρόνον, συνεγράψατο τὴν βίβλον ταύτην· οὐ καθ'

* Εἶναι ἀνέκδοτο κείμενο ἀπὸ τὸν κώδικα 94 τῆς Μονῆς Καρακάλλου. Ὁ Κώδικας αὐτός, ποῦ σώζεται σὲ καλὴ κατάστασις, εἶναι τοῦ 17ου αἰῶνα (ἄρχισε ἡ συγγραφή του τὸ 1615 καὶ τελείωσε τὸ 1624).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ «ΛΕΙΜΩΝ»

Γράφθηκε τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ «Λειμῶνος», δηλαδή ὁ βίος τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ οἱ ὑπόλοιπες ψυχωφελεῖς διηγήσεις καὶ τὰ ἀποφθέγματα τῶν ὁσίων καὶ θεαρέστων ἀνδρῶν, ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν πρεσβύτερο, ποὺ ὀνομάσθηκε Μόσχος. Αὐτὸς στὴν ἀρχὴ μόνασε στὸ κοινόβιον τοῦ ἁγίου πατέρα μας Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου, ζώντας στὴν ἔρημον πρὸς τὸν ἅγιον Ἰορδάνη, ὅχι καὶ λίγο χρόνο, μαζὶ μὲ τοὺς ἐκεῖ ἁγίους πατέρες, τῶν ὁποίων, ἀφοῦ συγκέντρωσε τὶς ἐναρέτες πολιτεῖες τους, τὶς συνέταξε σ' αὐτὸ τὸ πόνημα. Ἐπειτα, ἀφοῦ διέμεινε στὴ μονὴ τοῦ ἁγίου πατέρα μας Σάββα, τὴν ὀνομαζόμενὴ Νέα Λαύρα, ἐπειδὴ ἄκουσε γιὰ τὴν τυραννικὴ συμπεριφορὰ τῶν Περσῶν ἐναντίον τῶν Ρωμαίων, μὲ πρόφασιν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ βασιλιᾶ Μαυρικίου καὶ τῶν παιδιῶν του, ἔφυγε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πῆγε στὰ μέρη τῆς μεγάλης Ἀντιόχειας· ἐδῶ πάλι βλέποντας νὰ κυριαρχεῖ τὸ ἔθνος αὐτό, πῆγε στὴν Ἀλεξάνδρεια. Διασχίζοντας ὅλη τὴ γῆ γύρω ἀπὸ τὴν ἔρημον (ἦταν ἀρχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Τιβερίου ὅταν στάλθηκε) γιὰ ὑπηρεσίαν στὴν Αἴγυπτον καὶ ἀφοῦ ἔφθασε μέχρι τὴν Ὀασὴν καὶ τὴν γύρω ἀπὸ αὐτὴν ἔρημον καὶ εἶδε τοὺς πατέρες ποὺ διέμεναν ἐκεῖ, ἀκούοντας γιὰ τὴν ἄλωση τῶν ἁγίων τόπων καὶ γιὰ τὴν δειλία τῶν Ρωμαίων, ἐγκατέλειψε τὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ γύρισε πάλι στὴ μεγαλόπολιν τῶν Ρωμαίων μαζὶ μὲ τὸν γνήσιον μαθητὴν του Σωφρόνιον, ἐπισκεπτόμενοι κατὰ τὴ διαδρομὴν τους αὐτὴ διάφορα νησιά.

Ὁ Μακάριος Ἰωάννης εἶχε τέτοια χάρις ἀπὸ τὸν Κύριον, ὥστε τοὺς βίους τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν καὶ τὶς ζωὰς τῶν ὁσίων πατέρων, ποὺ ἄκουσε ἢ εἶδε, νὰ τὶς παραδώσει γραπτῶς μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια, γιὰ τὴν ψυχωφελὴ μίμηση τῶν ἄλλων. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀφοῦ κατέληξε στὴν ἴδιαν τὴν Ρώμην καὶ προαισθάνθηκε τὸν χρόνον τῆς ἐκδημίας του πρὸς τὸν Κύριον, ἔγραψε τὸ βιβλίον αὐτό· καὶ αὐτὰ ποὺ ἄκουσε ἢ εἶδε δὲν τὰ συνέταξε μὲ κάποια σειρά,

εἰρμὸν τῶν ἀκουσθέντων ἢ ὀραθέντων συντάξας αὐτήν, ἀλλὰ τὰ παρεοικότα ἀλλήλοις, τῶν τε ἀκουσθέντων καὶ τῶν ἐπ' ὄρεσι θεαθέντων συναρμόσας, ἀνεγράψατο.

Μέλλων δὲ τῶν χαμερπῶν μεθίστασθαι θορύβων καὶ
 5 πρὸς τὴν ἀτάραχον καὶ ἀκύμαντον μεταβαίνειν ζωὴν, προσεκα-
 λέσατο τὸν ἠγαπημένον αὐτοῦ μαθητὴν Σωφρόνιον καὶ ταύτην
 τὴν βίβλον αὐτῷ παραδίδωσιν, ἐντειλάμενος αὐτῷ μηδαμῶς ἐᾶ-
 σαι τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ρώμης, ἀλλ' ἐν γλωσσοκόμῳ ξυ-
 λίνῳ κατακλείσαντα, ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει ἀπαγαγόντα, μετὰ τῶν
 10 ἐκεῖσε ἀγίων πατέρων καταθέσθαι ὄση δύναμις ἀγωνίσασθαι. Εἰ
 δὲ τύχη βαρβαρική τις ἀταξία κωλύουσα τοῦτο γενέσθαι, ἐν τῷ
 κοινοβίῳ τοῦ ἀγίου Θεοδοσίου, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν ἀπετάξατο, κα-
 ταθέσθαι αὐτό.

Ταύτην οὖν τὴν ἐντολὴν πληρῶσαι προθυμηθεὶς ὁ γνήσιος
 15 μαθητὴς, ἀναλαβὼν τὸν μακάριον Ἰωάννην μετὰ τῶν συμμαθη-
 τῶν αὐτοῦ (ἦσαν γὰρ δώδεκα τὸν ἀριθμὸν, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰω-
 σήφ ἐκείνου), ἦλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν ἀρχῇ τῆς ὀγδόης ἐπινεμή-
 σεως· ἀδύνατον γὰρ ἦν εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Σινᾶ, διὰ
 τὴν τυραννικὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἀγαρηνῶν· καὶ εὐρηκῶς ἐν τῷ
 20 ξενοδοχείῳ τὸν προεστῶτα τῆς Μεγίστης Μονῆς τοῦ ἐν ἀγίοις
 πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου, Γεώργιον τὸν πρεσβύτερον, καὶ πάντα
 τὰ ὑπὸ τοῦ γέροντος αὐτῷ ἐνταλθέντα ἀναγγείλας μετὰ τῶν εὐρε-
 θέντων ἐν τῇ πῶλει τῆς μονῆς ἀδελφῶν καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μονα-
 χῶν, συνεκῶμησαν τὸν μακάριον Ἰωάννην. Καὶ ἀπαγαγόντες κα-
 25 θῶς ἐνετείλατο, κατέθεντο ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ ἐν ἀγίοις Θεο-
 δοσίου μετὰ τῶν ἐκεῖσε κατακειμένων ὁσίων πατέρων, τὸν ὑπό-
 λοιπον χρόνον ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ διανύσαντες.

Ἔστι δὲ ὁ τόπος τοῦ κοιμητηρίου σπήλαιον, ἐν ᾧ τὸν
 Ἡρώδη διαπαιίζαντες οἱ Μάγοι, κατὰ τὸν τοῦ ἀγγέλου χρηματι-
 30 σμόν, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς κατέμειναν. Ἐν τούτῳ τῷ
 σπηλαίῳ ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ Θεοδόσιος τὴν ἀσκητικὴν ἐκτελέσας
 παλαίστραν, τοῦ κατὰ δαιμόνων χαρίσματος ἠξιώθη· οὐ μόνον ἐν
 τῇ προσκαίρῳ ταύτῃ ζωῇ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κοίμησιν τούτους
 ἀποδιώκει, μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον
 35 Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
 κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ἀλλὰ τὰ ἔγραψε συναρμόζοντας ὅλα ἐκεῖνα πού ἄκουσε καὶ εἶδε στὰ ὄρη, ὅπως αὐτὰ κυκλοφοροῦσαν μεταξὺ τῶν ἐκεῖ.

Ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ φύγει ἀπὸ τοὺς χαμερποὺς θορύβους καὶ νὰ μεταβεῖ στὴν ἀτάραχη καὶ ἀκύμαντη ζωὴ, προσκάλεσε τὸν ἀγαπημένο του μαθητὴ Σωφρόνιο καὶ τοῦ παρέδωσε αὐτὸ τὸ βιβλίο, προστάζοντάς τον νὰ μὴ ἀφήσει μὲ κανένα τρόπο τὸ λείψανό του στὴ Ρώμη, ἀλλὰ, ἀφοῦ τὸ κλείσει σὲ μιὰ ξύλινη θήκη, νὰ τὸ πάει στὸ ὄρος Σινᾶ καὶ νὰ τὸ θάψει δίπλα στοὺς ἐκεῖ ἁγίους πατέρες, καταβάλλοντας κάθε δυνατὴ προσπάθεια γι' αὐτό. Ἄν τύχει κάποια βαρβαρικὴ ἀκαταστασία καὶ ἐμποδίσει νὰ γίνει αὐτό, νὰ τὸ θάψει τότε στὸ κοινόβιο τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου, στὸ ὁποῖο ἀρχικὰ ἔγινε μοναχός.

Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐντολὴ θέλοντας μὲ προθυμία νὰ ἐκπληρώσει ὁ γνήσιος μαθητὴς, παίρνοντας τὸν μακάριο Ἰωάννη μὲ τοὺς συμμαθητές του (ἦταν δώδεκα στὸν ἀριθμὸ, καὶ κατὰ μίμηση ἐκείνου τοῦ Ἰωσήφ), ἦρθαν στὰ Ἱεροσόλυμα στὴν ἀρχὴ τῆς ὀγδόης ἐπινέμησης, γιατί ἦταν ἀδύνατο νὰ εἰσέλθουν στὸ ὄρος Σινᾶ ἐξ αἰτίας τῆς τυραννικῆς ἐπανάστασης τῶν Ἀγαρηνῶν. Ἐκεῖ βρίσκοντας στὸν ξενώνα τὸν προεστὸ τῆς Μεγίστης Μονῆς τοῦ ἁγίου πατέρα μας Θεοδοσίου, τὸν πρεσβύτερο Γεώργιο, ἀφοῦ τοῦ ἀνήγγειλε ὅλα ὅσα ὁ γέροντας τοῦ παρήγγειλε, μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς πού βρίσκονταν στὴν πόλη καὶ τοὺς δικούς του μοναχοὺς μετέφεραν τὸν μακάριο Ἰωάννη. Καὶ ἀφοῦ τὸν μετέφεραν ὅπως πρόσταξε, τὸν ἔβαλαν στὸ κοιμητήριό τῶν ὁσίων πατέρων, καὶ πέρασαν τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ τους σ' αὐτὴ τὴ μονή.

Ὁ τόπος τοῦ κοιμητηρίου εἶναι σπήλαιο· σ' αὐτὸ ἔμειναν οἱ Μᾶγοι κατὰ τὴν ἐπιτροφὴ τους, ἀφοῦ ξεγέλασαν τὸν Ἡρώδη, σύμφωνα μὲ τὸ ὄραμα τοῦ ἀγγέλου. Σ' αὐτὸ τὸ σπήλαιό ὁ ἅγιος πατέρας Θεοδόσιος; ἀφοῦ τὸ ἔκανε ἀσκητικὴ παλαίστρα, ἀξιώθηκε τοῦ χαρίσματος ἐναντίον τῶν δαιμόνων· ὄχι μόνο στὴ πρόσκαιρη αὐτὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κοίμησή του μπορεῖ νὰ διώχνει τοὺς δαίμονες μέχρι σήμερα, πρὸς δόξα καὶ ἔπαινο τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτήρα μας, στὸν ὁποῖο ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμη στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ
ΒΙΒΛΟΣ Η ΛΕΓΟΜΕΝΗ
«ΛΕΙΜΩΝ»

ΒΙΒΛΟΣ Η ΛΕΓΟΜΕΝΗ

«ΛΕΙΜΩΝ»

ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΑΝΘΗ ΒΙΩΝ ΔΙΗΓΗΣΙΝ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΟΠΟΡΟΥ ΡΟΔΩΝΙΑΣ ΦΕΡΕΙΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τῶν ἐαρινῶν λειμώνων τὴν θεάν, ἀγαπητέ, πολλῆς εὐρίσκω
τέρψεως γέμουσαν, ἣν ἡ παντοδαπῆς τῶν ἀνθέων βλάστη τοῖς
θεωμένοις παρέχεται, κατέχουσα τοὺς παριόντας καὶ ἐστιῶσα
ποικίλως αὐτούς, κατὰ τι μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς φαιδρύνουσα,
5 κατὰ τι δὲ νῦν τὴν ὄσφρησιν ἠδύνουσα. Τούτου μὲν γὰρ τοῦ λει-
μῶνος τὸ τυχὸν τῆ τῶν ρόδων ἐρυθρότητι καταλάμπεται, τοῖς δὲ
κρίνοις ἕτερον ἂν εἶη χωρίον, ἱκανῶς ἀπὸ τῶν ρόδων ἐφ' ἑαυτὰ
βιάσασθαι προτρεπόμενα· ἄλλοθεν ἀπαστράπτει τὸ χρῶμα τῶν
ἴων, βασιλικῆς ὑπάρχον μίμημα πορφυρίδος, καὶ ὄλως ἡ ποικίλη
10 καὶ διάφορος τῶν ἀμυθήτων ἀνθέων εὐωδίας τε καὶ τέρψεως
χάρις πάντοθεν ἀναδίδοται.

Τοιοῦτον δὴ καὶ τὸ παρὸν πόνημα ὑπολάμβανε, ἱερὸν καὶ πιστὸν
τέκνον Σωφρόνιε. Εὐρήσεις γὰρ ἐν αὐτῷ ἀρετὰς ἀγίων ἀνδρῶν
ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν λαμψάντων καὶ κατὰ τὸ ψαλμικὸν ἐκεῖνο
15 λόγιον, «παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων πεφυτευμένων» καὶ
πάντων μὲν χάριτι Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν θεοφιλῶν ὁμοίως,
ἄλλου δὲ ἄλλως ἐν ἄλλαις ἀρεταῖς ὠραῖζομένου κάλλει τε καὶ εὐ-
πρεπείᾳ, ἐξ ὧν, τὰ καλὰ δρεψάμενος ἄνθη, πλεκτὸν στέφανον
ἀκηράτου λειμῶνος λαβὼν, προσφέρω σοι, τέκνον πιστότατον,
10 καὶ διὰ σοῦ τοῖς πᾶσι. Διὸ καὶ τὸ παρὸν τοῦτο πόνημα Λειμῶνα
ἀπεκαλέσαμεν, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ τέρψιν τε καὶ εὐωδίαν καὶ ὠφέ-
λειαν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Ἀρετὴ γὰρ βίου καὶ τρόπος σεμνότητος
οὐ μόνον ἢ περὶ τὰ θεῖα μελέτη καὶ τὸ εὖ πεφρονηκέναι καὶ περὶ

ΒΙΒΛΟΣ Η ΛΕΓΟΜΕΝΗ

«ΛΕΙΜΩΝ»

ΔΙΟΤΙ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΠΟΛΥΑΝΘΗ ΔΙΗΓΗΣΗ ΒΙΩΝ

ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΥ ΡΟΔΟΑΝΘΩΝΑ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Βρίσκω, αγαπητέ, να είναι γεμάτη από πολλή τέρψη ή θέα τῶν ἀνοιξιάτικων λιβαδιῶν, τὴν ὁποία προσφέρει ἡ πολυποίκιλη βλάστηση τῶν λουλουδιῶν σ' ἐκείνους πού τὰ βλέπουν. Συναρπάζει τοὺς περαστικούς καὶ τοὺς στρώνει πλούσιο τραπέζι, φαιδρύνοντας ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὰ μάτια καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὴν ἄλλη εὐχαριστώντας τὴν ὄσφρηση. Αὐτοῦ τοῦ λιβαδιοῦ ἓνα μέρος λαμπρύνεται μὲ τὸ κόκκινο χρῶμα τῶν ρόδων, κι' ἄλλο μέρος ἀπὸ τὰ κρίνα, πού προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἀποσπᾶσουν πρὸς τὸ μέρος τους μὲ τὴ φύση τους· ἄλλοῦ πάλι ἀστράφτει τὸ χρῶμα τῶν μενεξέδων σὰν βασιλικὴ πορφύρα. Καὶ γενικὰ ποικίλη καὶ πολύμορφη ἀπὸ παντοῦ ἀναδίδεται ἡ χάρη τῆς εὐωδιάς καὶ τῆς τέρψεως τῶν ἀμύθητων ἀνθέων.

Κάτι παρόμοιο θεώρησε καὶ τὸ πόνημα αὐτό, ἱερὸ καὶ πιστὸ τέκνο Σωφρόνιε· γιατί θὰ βρεῖς μέσα σ' αὐτὸ ἀρετὲς ἀγίων ἀνδρῶν πού διέλαμψαν στὰ χρόνια μας σύμφωνα μὲ τὸν ψαλμικὸ ἀκεῖνο λόγο, «φυτευμένοι δίπλα στὶς ὄχθες τῶν ποταμῶν¹». Ὅλοι τους ἦταν τὸ ἴδιο ἀγαπητοὶ στὸ Θεὸ μὲ τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μας, ἀλλ' ὁ καθένας κατὰ διαφορετικὸ τρόπο καὶ μὲ διαφορετικὲς ἀρετὲς στολισμένος, μὲ ὁμορφιὰ καὶ εὐπρέπεια, ἀπὸ τίς ὁποῖες κόβοντας τὰ καλὰ λουλούδια καὶ πλέκοντας στεφάνι αἰώνιου λιβαδιοῦ σοῦ τὸ προσφέρνω, τέκνο μου πιστότατο, καὶ μέσω σοῦ σὲ ὄλους. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ πόνημα αὐτὸ τὸ ὄνόμασα «λειμών», ἐξαιτίας τῆς τέρψης, τῆς εὐωδιάς καὶ τῆς ὠφέλειας. Γιατὶ ἐνάρετη ζωὴ καὶ σεμνὴ συμπεριφορὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ μελέτη τῶν θείων, τὸ σωστὸ φρόνημα καὶ ἡ ἐπίδοση ὅσο τὸ δυνατό

τὰ τῆδε μᾶλλον ἐμφιλοχωρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλων ἀναγράφε-
σθαι πολιτείας. Διὸ πρὸς τὸ παρὸν ἐλήλακα σύνταγμα, πληροφορο-
ῶν τὴν ὑμετέραν, τέκνον, ἀγάπην, ὡς πολλὴν καὶ ἀληθῆ συλλο-
γὴν ἐποίησάμην, ὡς ἐπὶ τῆς σοφωτάτης μελίττης τὰ ψυχωφελῆ
5 τῶν πατέρων ἀρυσάμενος κατορθώματα. Ἐντεῦθεν οὖν ἄρξομαι
λέγειν οὕτως ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἦν τις γέρων οἰκῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἀββᾶ Εὐστοργίου, ὄντινα ὁ
ἐν ἀγίοις ἡμῶν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων ἠθέλησε ποιῆσαι
ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου. Ὁ δὲ οὐ κατεδέξατο, λέγων.

10 Ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει θέλω γενέσθαι εὐχῆς χάριν.

Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος ἠνάγκαζεν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ οὕτως ἀπελ-
θεῖν. Οὐκ ἀνασχεθέντα δὲ αὐτοῦ τὸν γέροντα, ἀπέλυσεν, συντα-
ξάμενον μετὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἡγουμενίαν καταδέχεσθαι. Καὶ
δή, οὕτως ἀσπασάμενος τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἐξῆλθε τὴν ὄδοιπο-
15 ρίαν ποιούμενος ἐπὶ τὸ Σίναιον ὄρος, λαβὼν τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν.

Καὶ διαβάντος τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ὡς ἀπὸ σημείου ἐνός,
ἤρξατο φρικιᾶν ὁ γέρων καὶ πυρέσσειν. Ὡς δὲ οὐκ ἐδύνατο περι-
πατῆσαι, εὗρον σπηλαιον μικρὸν καὶ εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ πρὸς τὸ
ἀνεθῆναι τὸν γέροντα. Ὡς δὲ ἐπέμενε πυρέσσω καὶ μῆτε κινη-
20 θῆναι σχεδὸν δυνάμενος (ἐποίησε γὰρ τρεῖς ἡμέρας ἐν τῷ αὐτῷ
σπηλαίῳ), θεωρεῖ ὁ αὐτὸς γέρων καθ' ὕπνουσ τινὰ λέγοντα
αὐτῷ.

Εἶπέ, γέρων, ποῦ θέλεις ὑπάγειν;

Λέγει δὲ τῷ φανέντι αὐτῷ.

25 Εἰς τὸ Σινᾷ ὄρος.

Λέγει αὐτῷ.

Μή, παρακαλῶ, μὴ ἀπέλθης.

περισσότερο σ' αὐτά, ἀλλὰ καὶ ἡ περιγραφή τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν ἄλλων. Γι' αὐτό, τέκνο μου, ἐπιδόθηκα στὴν παρούσα συγγραφή, γιὰ νὰ πληροφορήσω τὴν ἀγάπη σου, πὼς ἔκανα μεγάλη καὶ ἀληθινὴ συλλογὴ, συλλέγοντας σὰν ἄκριβῶς τὴ σοφότατη μέλισσα τὰ ψυχωφελῆ κατορθώματα τῶν πατέρων. Καὶ τώρα λοιπὸν θὰ ἀρχίσω νὰ σοῦ τὰ περιγράψω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ἦταν κάποιος γέροντας ποὺ κατοικοῦσε στὸ μοναστήρι τοῦ ἄββᾶ Εὐστοργίου, τὸν ὁποῖο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων, ποὺ ἀναπαύεται τώρα μὲ τοὺς ἀγίους, θέλησε νὰ κάνει ἡγούμενο τοῦ μοναστηριοῦ. Ἐκεῖνος ὁμως δὲ δέχτηκε, λέγοντας.

Θέλω νὰ πάω στὸ ὄρος Σινᾶ, γιὰτι ἔχω κάνει τάμα.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὁμως τὸν πῆζε νὰ γίνεῖ καὶ ἔτσι νὰ φύγεῖ στὸ ὄρος Σινᾶ. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὸν γέροντα ἐκεῖ, τοῦ ἔδωσε τὴν εὐλογία νὰ φύγεῖ, δίνοντάς του ὑπόσχεση νὰ δεχτεῖ τὴν ἡγεμονία μετὰ τὴν ἐπιστροφή του. Μὲ αὐτὴ τὴ δέσμευση λοιπὸν, ἀφοῦ ἀσπάσθηκε τὸν ἀρχιεπίσκοπο, ἔφυγε καὶ ἄρχισε τὴν ὁδοιπορία πρὸς τὸ ὄρος Σινᾶ, παίρνοντας μαζί του καὶ τὸ μαθητὴ του.

Ἀφοῦ πέρασε τὸν Ἰορδάνη ποταμὸ καὶ σὲ ἀπόσταση ἓνα σημεῖο² ἄρχισε ὁ γέροντας νὰ ὑποφέρει ἀπὸ δυνατό ρίγος καὶ πυρετό. Ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ περπατήσῃ, βρῆκαν ἓνα μικρὸ σπήλαιο καὶ μπῆκαν μέσα σ' αὐτό γιὰ ν' ἀναπαυθεῖ ὁ γέροντας. Καθὼς λοιπὸν συνεχίζονταν ὁ πυρετός καὶ δὲν μπορούσε σχεδὸν νὰ κινηθεῖ (βρισκόταν ἤδη τρεῖς μέρες μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπήλαιο), βλέπει ὁ γέροντας αὐτὸς στὸν ὕπνο του κάποιον νὰ τοῦ λέει.

Πές μου, γέροντα, ποὺ θέλεις νὰ πᾶς;
Λέγει ὁ γέροντας σ' αὐτὸν ποὺ παρουσιάστηκε.

Στὸ ὄρος Σινᾶ.

Τοῦ λέει ἐκεῖνος.

Μὴ, σὲ παρακαλῶ, μὴ πᾶς ἐκεῖ.

Ὡς δὲ οὐκ ἔπεισε τὸν γέροντα, ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτοῦ, ὁ δὲ πυρετὸς πλέον ἐπετίθετο τῷ γέροντι. Πάλιν δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ὁ αὐτὸς παρίσταται αὐτῷ, τῷ αὐτῷ σχήματι, λέγων.

5 Τί θέλεις, καλόγηρε, κοπωθῆναι; ἄκουσόν μου, καὶ μηδαμοῦ ἀπέλθης.

Ἔφη αὐτῷ ὁ γέρων.

Αὐτὸς γὰρ τίς εἶ;

Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ φανείς.

10 Ἐγὼ εἰμι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· διὰ τοῦτό σοι λέγω, μηδαμοῦ ἀπέλθης· τὸ γὰρ σπήλαιον τὸ μικρὸν τοῦτο μεῖζον τοῦ Σινᾶ ὄρους ἐστίν. Πολλάκις γὰρ ἐν τούτῳ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰσῆλθεν ἐπισκεπτόμενός με. Δός μοι οὖν λόγον ὅτι ὧδε κατοικεῖς, κάγώ σοι τὴν υἰεῖαν παρέχω.

15 Ὁ δὲ γέρων ἠδέως καταδεξάμενος συνέθετο μετὰ λόγου παραμένειν τῷ σπηλαίῳ. Παραχρῆμά τε υἰγιάνας διέμεινεν ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς αὐτοῦ ζωῆς, ποιήσας τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο ἐκκλησίαν, συναγαγὼν δὲ καὶ ἀδελφότητα. Ἔστι δὲ ὁ τόπος ὁ ἐπιλεγόμενος Σάψας. Τούτου ἐξ εὐωνύμων προπαράκειται ὁ χεῖμαρρος Χωράθ, εἰς ὃν 20 ἀπεστάλη Ἡλίας ὁ Θεσβίτης ἐν καιρῷ τῆς ἀβροχίας, «ὁ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ Ἰορδάνου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἄλλος γέρων ἦν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ Σάψας καὶ εἰς τοσαύτην ἤλασεν ἀρετὴν, ὥστε τοὺς λέοντας ἐρχομένους ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτοῦ, ὑποδέχεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ παραβάλλειν 25 αὐτούς. Καὶ οὕτω πλήρης τῆς θείας χάριτος ἦν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος.

Ἐπειδὴ δὲν ἔπεισε τὸν γέροντα, ἔφυγε ἀπ' αὐτόν. Ὁ πυρετὸς ὁμως συνεχιζόταν πιὸ δυνατὸς στὸ γέροντα. Πάλι τὴν ἐπόμενη νύχτα παρουσιάζεται στὸ γέροντα ὁ ἴδιος καὶ τοῦ λέει.

Γιατί θέλεις, καλόγηρε, νὰ κουραστεῖς; ἄκουσε καὶ νὰ μὴ πᾶς πουθενά.

Τοῦ εἶπε ὁ γέροντας.

Ἐσὺ ποιὸς εἶσαι;

Τοῦ ἀποκρίθηκε αὐτὸς πού ἐμφανίστηκε.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· καὶ γι' αὐτὸ σοῦ λέω, νὰ μὴ πᾶς πουθενά· γιατί ἡ μικρὴ αὐτὴ σπηλιὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ. Γιατί πολλὲς φορές ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μπῆκε σ' αὐτὴν καὶ μὲ ἐπισκέφθηκε. Δὸς μου λοιπὸν τὸ λόγο σου ὅτι θὰ κατοικήσεις ἐδῶ, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω τὴν υἰγεία σου.

Ὁ γέροντας δεχόμενος αὐτὸ μὲ εὐχαρίστηση ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσή του νὰ παραμείνει στὸ σπήλαιο. Ἀφοῦ βρῆκε ἀμέσως τὴν υἰγεία του, διέμενε σ' αὐτὸ μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, κάμνοντας τὸ σπήλαιο ἐκεῖνο ἐκκλησία καὶ συγκεντρώνοντας καὶ ἀδελφότητα. Εἶναι ὁ τόπος πού ἔχει τὸ ὄνομα Σάψας. Ἀριστερὰ ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπο βρίσκεται ὁ χεῖμαρρος Χωράθ, «ἀπέναντι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη»³, στὸν ὁποῖο κατὰ τὸν καιρὸ τῆς ἀβροχιᾶς στάλθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ ὁ προφήτης Ἡλίας ὁ Θεσβίτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ἐνας ἄλλος γέροντας κατοικοῦσε σ' αὐτὸν τὸν τόπο τοῦ Σάψας⁴, καὶ ἔφθασε σὲ τόσο μεγάλη ὕψη ἀρετῆς, ὥστε νὰ ὑποδέχεται τὰ λιοντάρια πού ἔρχονταν στὸ σπήλαιό του καὶ νὰ τὰ παίρνει στὴν ἀγκαλιά του· τόσο γεμάτος ἦταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ.

4. Τὸ τοπωνύμιον αὐτὸ σὲ ἄλλα σημεία ἀναφέρεται Σάψας καὶ σὲ ἄλλα Σαψαθᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Παρεβάλομεν ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα, τῷ Ἀθανασίῳ. Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ γέρων λέγων ὅτι.

Ὡς ἡμῖν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ Πενθουκλαῖ, ἦν τις Κόνων ὀνόματι, Κίλιξ, πρεσβύτερος εἰς τὸ βάπτισμα καὶ ὡς μέγαν ὄντα τὸν γέ-
5 ροντα, ἔταξαν αὐτὸν ποιεῖν τὰ βαπτίσματα, αὐτὸς δὲ ἔχριε καὶ ἐβάπτιζε τοὺς ἐπὶ τοῦτο παραγενομένους. Καθ' ὅτι οὖν ἔχριε γυ-
ναῖκα, ἐσκανδαλίζετο, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελεν ἀναχωρῆσαι τοῦ κοι-
νοβίου· καθ' ὅτι οὖν ἔσχε λογισμὸν τοῦ ἀναχωρῆσαι, ἐφίσταται
αὐτῷ ὁ ἅγιος Ἰωάννης, λέγων.

10 Καρτέρησον καὶ κουφίσω σε τοῦ πολέμου.

Ἐν μιᾷ οὖν ἦλθε κόρη Πέρσις ἐπὶ τὸ βαπτισθῆναι· ἦν δὲ εὐει-
δής, πάνυ ὡραία, ὥστε μὴ δυνηθῆναι τὸν πρεσβύτερον αὐτὴν
χρῖσαι τῷ ἀγίῳ ἐλαίῳ· καὶ ποιησάσης αὐτῆς δύο ἡμέρας, ἤκου-
σεν ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος, ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ γεγονότι καὶ ἠθέλη-
15 σεν ἀφορίσαι διάκονον γυναῖκα ἐπὶ τῷ αὐτῷ. Ἀλλὰ τοῦτο οὐκ
ἐποίησε, διὰ τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸν τρόπον.

Ὁ δὲ πρεσβύτερος Κόνων, λαβὼν τὸ μηλωτάριον αὐτοῦ, ἀνεχώ-
ρησεν, εἰπὼν ὅτι.

Οὐ μενῶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

20 Ὡς οὖν ἐξῆλθεν ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἰδοὺ ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ ἅγιος Ἰω-
άννης ὁ Βαπτιστῆς καὶ πραεῖα τῇ φωνῇ λέγει αὐτῷ.

Ἵπόστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόν σου καὶ κουφίσω σε τοῦ
πολέμου.

Ὁ ἀββᾶς Κόνων λέγει αὐτῷ μετ' ὀργῆς.

25 Πίστευε, οὐκ ἐπιστρέψω, πολλάκις γὰρ συνέθου μοι καὶ
οὐδὲν ἐποίησας.

5. Λαύρα: εἶναι μοναχικὸς τύπος, ποὺ διαμορφώθηκε σιγά-σιγά μετὰ τὴν
πρῶτη ἐμφάνιση τοῦ μοναχισμοῦ. Πολλές σκῆτες μαζί ἀποκτοῦσαν μιὰ ἐνιαία
μοναχικὴ ὀργάνωση καὶ διοίκηση. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὡς ἐνδιάμεση μορ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ἐπισκεφθήκαμε τὸν Ἀθανάσιο στὴ λαύρα⁵ τοῦ ἁγίου πατρός μας Σάββα. Ὁ γέροντας μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ὅταν ἤμουν στὸ κοινόβιο τοῦ Πενθουκλᾶ, ἦταν κάποιος πρεσβύτερος μὲ τὸ ὄνομα Κόνων καὶ καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κιλικία ποὺ εἶχε τὸ διακόνημα τοῦ βαπτίσματος. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἦταν πολὺ ἐνάρετος ὁ γέροντας αὐτὸς τοῦ εἶχαν ἀναθέσει τὴν τέλεση τοῦ βαπτίσματος κι αὐτὸς ἔχριε καὶ βάπτιζε ἐκείνους ποὺ ἔρχονταν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Κάθε φορὰ λοιπὸν ποὺ ἔχριε γυναῖκα σκανδαλιζόταν, καὶ γιὰ αὐτὸ ἤθελε νὰ φύγει ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Ἐνῶ λοιπὸν ἦταν κυριευμένος ἀπὸ τὸ λογισμὸ νὰ φύγει, παρουσιάζεται ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, καὶ τοῦ λέει.

Κάνε ὑπομονὴ καὶ θὰ σὲ ἀνακουφίσω ἀπὸ τὸν πόλεμο.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ἦρθε μιὰ Περσίδα γιὰ νὰ βαπτιστεῖ. Ἦταν ὁμορφὴ καὶ πολὺ ὠραία, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ ὁ πρεσβύτερος νὰ τὴ χρίσει μὲ τὸ ἅγιο ἔλαιο· καὶ ἀφοῦ πῆγε δύο μέρες γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, τὸ ἄκουσε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος⁶, ποὺ ἐξεπλάγη μὲ τὸ γεγονὸς καὶ θέλησε νὰ ὀρίσει γυναῖκα διάκονο γιὰ αὐτὸ τὸ διακόνημα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκανε αὐτό, γιὰ τὸ μοναστήρι δὲν τὸ δέχθηκε.

Ὁ πρεσβύτερος Κόνων τότε παίρνοντας τὸ μηλωτᾶρι τοῦ ἔφυγε, λέγοντας.

Δὲ θὰ μείνω στὸν τόπο αὐτό.

Μόλις λοιπὸν ἔφθασε πάνω στὰ βουνά, νά, τὸν συναντᾶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής καὶ μὲ ἡρεμὴ φωνὴ τοῦ λέει.

Γύρισε πίσω στὸ μοναστήρι σου καὶ θὰ σὲ λυτρώσω ἀπὸ τὸν πόλεμο.

Ὁ ἀββᾶς Κόνων τοῦ λέει μὲ ὀργή.

Πίστεψέ με, δὲν γυρίζω· γιὰ τὴν πολλὰς φορὲς σὲ ἄκουσα καὶ δὲν ἔκανες τίποτα.

φῆ μοναχικῆς ζωῆς ἀνάμεσα στὸν ἐρημιτισμὸ καὶ τὸ κοινόβιο.

6. Πέτρος: ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων (524-552).

Κρατήσας οὖν αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἐκάθισεν αὐτὸν ἐφ' ἓνα τῶν βουνῶν καὶ ἀνασκέψας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ τρίτον κατεσφράγισεν αὐτὸν ὑποκάτω τοῦ ὄμφαλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ.

- 5 Πίστευέ μοι, πρεσβύτερε Κόνων· ἤθελόν σοι ἔχειν μισθὸν ἐκ τοῦ πολέμου, ἐπειδὴν δὲ οὐ θέλεις, ἐκούφισα τὸν πόλεμον καὶ μισθὸν οὐκ ἔχεις τοῦ πράγματος τούτου.

Καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ βαπτίσματος ὁ πρεσβύτερος Κόνων, τῇ ἐπαύριον χρίσας ἐβάπτισε τὴν Πέρσιαν, μὴ θεωρή-
10 σας ὄλως ὅτι γυνὴ τὴν φύσιν ὑπῆρχεν· ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλα δώδεκα ἔτη χρίων καὶ βαπτίζων, μήτε κινηθεῖς τὸ σῶμα, μήτε γυναῖκα θεωρήσας ἔτι κατὰ τὴν φύσιν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Λεόντιος τοῦ κοινοβίου τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου, λέγων, ὅτι.

- 15 Μετὰ τὸ διωχθῆναι τοὺς νέους λαυρήτας ἐκ τῆς Νέας Λαύρας, ἀπελθὼν ἐκάθισεν εἰς τὴν αὐτὴν λαύραν. Κατελθὼν οὖν ἐν μιᾷ Κυριακῇ, ἀπῆλθον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μεταλαβεῖν καὶ εἰσελθὼν εἶδον ἄγγελον παρεστῶτα ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ληφθεὶς ἀνεχώρησα ἐν τῷ κελλίῳ μου καὶ ἤλθέ μοι φωνὴ λέγου-
20 σα, ὅτι.

Ἐξότου ἡγιασθῆ τὸ θυσιαστήριον τοῦτο, ἐγὼ ἐπιστεύθην παραμένειν ἐν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος διηγῆσατό μοι, λέγων, ὅτι.

Εἰς τὴν λαύραν τῶν Πυργίων τοῦ Ἰορδάνου, ἓνα τῶν ἐκεῖσε

Κρατώντας τον τότε ὁ ἅγιος Ἰωάννης τὸν ἔβαλε νὰ καθῆσει σ' ἓνα βράχο καὶ ἀφοῦ σήκωσε τὰ ροῦχα του, τὸν σφράγισε κάτω ἀπὸ τὸν ὄμφαλὸ τρεῖς φορές μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ εἶπε.

Πίστεψέ με, πρεσβύτερε Κόνων· ἤθελα νὰ ἔχεις μισθὸ ἀπὸ τὸν πόλεμο αὐτό, ἐπειδὴ ὅμως δὲ θέλεις, σοῦ ἐλάφρυνα τὸν πόλεμο καὶ δὲ θὰ ἔχεις μισθό.

Ἐπέστρεψε τότε στὸ κοινόβιο ὁ πρεσβύτερος Κόνων καὶ τὴν ἄλλη μέρα βάπτισε καὶ ἔχρισε τὴν Περσίδα χωρὶς νὰ καταλάβει πὼς ἦταν γυναίκα· ἔκανε καὶ ἄλλα δώδεκα χρόνια χρίοντας καὶ βαπτίζοντας, χωρὶς νὰ παρακινηθεῖ σαρκικά, οὔτε καὶ νὰ νιώθει πῶς κάποια ἦταν γυναίκα κατὰ τὴ φύση. Ἔτσι τελείωσε τὴ ζωὴ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μᾶς διηγῆθηκε ὁ ἀββᾶς⁷ Λεόντιος ἀπὸ τὸ κοινόβιο τοῦ ἀγίου πατρός μας Θεοδοσίου καὶ μᾶς εἶπε.

Μετὰ τὴν ἐκδίωξη τῶν νέων Λαυριωτῶν ἀπὸ τὴ Νέα Λαύρα, πῆγα καὶ κάθισα σ' αὐτὴ τὴ λαύρα. Κατέβηκα λοιπὸν μιὰ Κυριακὴ καὶ πῆγα στὴν ἐκκλησία νὰ μεταλάβω· μπαίνοντας μέσα εἶδα ἄγγελο νὰ κάθεται στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀφοῦ μετάλαβα ἔφυγα γιὰ τὸ κελλί μου. Ἄκουσα τότε μιὰ φωνὴ νὰ μοῦ λέει.

Ἄπὸ τότε ποὺ ἐγίνε ὁ καθηγιασμὸς αὐτοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐγὼ ἀνέλαβα νὰ παραμένω σ' αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος μᾶς διηγῆθηκε τὰ ἐξῆς.

Κάποτε στὴ λαύρα τῶν Πυργίων τοῦ Ἰορδάνη ἔβλεπα ἓναν ἀπὸ

7. Ἄββᾶς: Ἡ προσφώνηση ἦταν προσφιλέστατη καὶ προσιδίαζε στοὺς σεβαστοὺς γέροντες τῆς ἐρήμου. Προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀραμαϊκὴ διάλεκτο καὶ σημαίνει 'πατέρας'.

ἀδελφῶν ἔβλεπον ἀμελοῦντα ἑαυτοῦ καὶ μηδέποτε πληροῦντα τὸν τῆς ἀγίας Κυριακῆς κανόνα. Εἶτα ὡς μετὰ χρόνον τινὰ θεωρῶ τὸν οὕτως ἀμελοῦντα μετὰ πάσης σπουδῆς σχολάζοντα σὺν προθυμίᾳ πολλῇ. Λέγω οὖν αὐτῷ, ὅτι.

5 Καλῶς νῦν ποιεῖς, φροντίζων τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἀδελφέ.

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Κῶρι ἀββᾶ, ἄρτι ἔχω ἀποθανεῖν.

Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανεν.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Πολυχρόνιος, ὁ τῆς Νέας Λαύρας πρεσβύτερος,
10 διηγήσατό μοι λέγων, ὅτι.

Καθημένου μου ποτε ἐν τῇ λαύρᾳ τῶν Πυργίων, ἀδελφοῦ τελευτήσαντος, λέγει μοι ὁ οἰκονόμος.

Ποίησον ἀγάπην, ἀδελφέ, ἐλθέ, ἵνα τὰ σκεύη τοῦ ἀδελφοῦ ἀπενέγκωμεν εἰς τὸ οἰκονομεῖον.

15 Ὡς οὖν ἤρξάμεθα μεταφέρειν τὰ σκεύη, θεωρῶ τὸν οἰκονόμον κλαίοντα, καὶ λέγω αὐτῷ.

Ὅντως σύ, κῶρι ἀββᾶ, τί οὕτω κλαίεις;

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Ὅτι σήμερον τὰ τοῦ ἀδελφοῦ σκεύη βαστάζω, καὶ μετὰ
20 δύο ἡμέρας ἄλλοι τὰ ἐμά.

Καὶ οὕτως ἐγένετο. Τῇ γὰρ δευτέρᾳ ἀνεπάη ὁ αὐτὸς οἰκονόμος, καθὼς εἶπεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος ὁ πρεσβύτερος διηγήσατο ἡμῖν ὅτι ἀκηκόει παρὰ τοῦ ἀββᾶ Κωνσταντίνου τοῦ ἡγουμένου τῆς ἀγίας Μα-
25 ρίας τῆς Θεοτόκου τῆς νέας, ὅτι ἀνεπαύθη τις τῶν ἀδελφῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Ἱεριχώ, καὶ τοῦτον ἐλάβομεν καὶ ἐπηνέγκωμεν εἰς τὰ Πυργία, ἵνα θάψωμεν αὐτὸν ἐκεῖ· καὶ ἐξότου κατήλθομεν ἐκ τοῦ νοσοκομείου, ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Πυργία, οὐ

τοὺς ἐκεῖ ἀδελφοὺς νὰ ἀμελεῖ τὸν ἑαυτό του καὶ ποτὲ νὰ μὴ κρατάει τὸν κανόνα⁸ τῆς ἀγίας ἡμέρας τῆς Κυριακῆς. Μετὰ ἀπὸ λίγο χρονικὸ διάστημα βλέπω αὐτὸν ποὺ τόσο ἀμελοῦσε, νὰ προσεύχεται μὲ κάθε σπουδὴ καὶ προθυμία. Λέγω τότε σ' αὐτόν.

Καλὰ κάνεις τῶρα, ἀδελφέ, ποὺ φροντίζεις τὴν ψυχὴ σου.

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Κῦρι ἀββᾶ, σὲ λίγο θὰ πεθάνω.

Καὶ μετὰ ἀπὸ τρεῖς μέρες πέθανε.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος ὁ πρεσβύτερος τῆς Νέας Λαύρας μοῦ διηγήθηκε καὶ μοῦ εἶπε.

Ὅταν καθόμουν κάποτε στὴ λαύρα τῶν Πυργίων, πεθαίνοντας κάποιος ἀδελφός, μοῦ λέει ὁ οἰκονόμος.

Ἀδελφέ, κάνε ἀγάπη καὶ ἔλα νὰ μεταφέρουμε τὰ πράγματα τοῦ ἀδελφοῦ στὸ οἰκονομεῖο.

Μόλις λοιπὸν ἀρχίσαμε νὰ μεταφέρομε τὰ πράγματα, βλέπω τὸν οἰκονόμο νὰ κλαίει, καὶ τοῦ λέω.

Ἀλήθεια, κύριε ἀββᾶ, γιατί κλαῖς ἔτσι;

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Γιατὶ σήμερα μεταφέρω ἐγὼ τὰ πράγματα τοῦ ἀδελφοῦ μου, μετὰ δυὸ μέρες ἄλλοι θὰ μεταφέρουν τὰ δικά μου.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Τῇ δεύτερῃ μέρᾳ ἀναπαύθηκε αὐτὸς ὁ οἰκονόμος, ὅπως εἶπε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος ὁ πρεσβύτερος μᾶς διηγήθηκε, ὅτι εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν ἀββᾶ Κωνσταντῖνο τὸν ἡγούμενο τοῦ μοναστηριοῦ τῆς ἀγίας Μαρίας τῆς Θεοτόκου τῆς Νέας, ὅτι ἀναπαύθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς στὸ νοσοκομεῖο τῆς Ἱερικῶ. Αὐτὸν ἀφοῦ τὸν πήραμε τὸν μεταφέραμε στὰ Πυργία γιὰ νὰ τὸν θάψομε ἐκεῖ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ βγήκαμε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο μέχρι ποὺ φτάσαμε στὰ Πυργία, ἓνα ἀστέρι δὲ σταμάτησε νὰ συνοδοιπορεῖ

διέλιπεν ἀστὴρ ἐπάνω τοῦ τελευτήσαντος συνοδοιοπορῶν καὶ φαινόμενος, μέχρι κατεστήσαμεν αὐτὸν ἐν τῇ γῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Γέρων τις ἐκάθητο ἐν τῇ λαύρα τῶν Πυργίων. Οἱ οὖν πρεσβύτεροι τῆς αὐτῆς λαύρας καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, ἐπειδὴ ἦν τελειωθεὶς
5 αὐτῶν ὁ ἡγούμενος, ὡς μέγαν καὶ εὐάρεστον ὄντα, ἠθέλησαν αὐτὸν ποιῆσαι ἡγούμενον.

Ὁ δὲ γέρων παρεκάλει αὐτούς, λέγων.

Συγχωρήσατέ μοι, πατέρες, κλαῦσαι τὰς ἀμαρτίας μου.

Ἐγὼ γὰρ οὐκ εἰμι τοιοῦτος, ὥστε φροντίσαι ψυχῶν· ἀλλὰ
10 τοῦτοτὸ ἔργον τῶν μεγάλων ἐστὶ πατέρων, τῶν περὶ τὸν ἀββᾶν Ἀντώνιον καὶ τοὺς λοιπούς.

Καθ' ἐκάστην οὖν ἡμέραν οὐ συνεχώρουν αὐτῷ, παρακαλοῦντες αὐτὸν οἱ ἀδελφοί, καὶ οὐκ ἐπείθετο. Ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ εἶδεν αὐτὸν ἀναγκαζόμενον ὑπ' αὐτῶν, λέγει τοῖς πᾶσιν.

15 Ἐάσατέ με τρεῖς ἡμέρας εὐξασθαι καὶ εἴ τι θέλει ὁ Θεός, ποιῆσαι ἔχω.

Ἦν δὲ Παρασκευὴ ἡμέρα. Καὶ τῇ Κυριακῇ ὄρθρου ἀνεπάη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Γέρων τις ἦν ἐν τῇ λαύρα τῶν Πυργίων ὀνόματι Μυρογένης καὶ εἰς τοσαύτην σκληραγωγίαν, ὥστε αὐτὸν ὑδρωπικὸν γενέσθαι·
20 ἔλεγε δὲ συνεχῶς τοῖς παραβάλλουσιν αὐτῷ γέρουσι πρὸς θεραπείαν.

Εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ, πατέρες, ἵνα μὴ ὑδρωπικὸς γένηται ὁ ἔσω μου ἄνθρωπος· ἐγὼ γὰρ ἐπὶ πολὺ τῇ τοιαύτῃ ἐπιμένειν νόσω εὐχομαι τῷ Θεῷ.

25 Περὶ τοῦ ἀββᾶ Μυρογένους ἀκούσας ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύ-

μαζί μας και να λάμπει επάνω από τὸν κοιμεθέντα μέχρι πού τὸν βάλαμε μέσα στὸ χῶμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Κάποιος γέροντας διέμενε στὴ Λαύρα τῶν Πυργίων. Οἱ πρεσβύτεροι αὐτῆς τῆς Λαύρας καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀδελφοί, ἐπειδὴ εἶχε κοιμηθεῖ ὁ ἡγούμενός τους, θέλησαν νὰ τὸν κάνουν ἡγούμενο, ἐπειδὴ ἦταν μεγάλος στὴν ἀρετὴ καὶ εὐάρεστος στὸ Θεό.

Ὁ γέροντας τοὺς παρακαλοῦσε καὶ τοὺς ἔλεγε.

Συγχωρῆστε με, πατέρες, καὶ ἀφήστε με νὰ κλάψω τὶς ἀμαρτίες μου. Γιατὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ φροντίσω ψυχές. Αὐτὸ εἶναι ἔργο τῶν μεγάλων πατέρων, αὐτῶν πού ἔφθασαν στὸ ὕψος ἀσκήσεως τοῦ ἀββᾶ Ἀντωνίου καὶ τῶν ἄλλων.

Κάθε μέρα λοιπὸν δὲν τὸν ἄφηναν οἱ ἀδελφοί καὶ τὸν παρακαλοῦσαν, ἀλλὰ δὲν πειθόταν. Ὅταν ὁμως εἶδε νὰ πιέζεται φορτικὰ ἀπ' αὐτούς, λέει σ' ὄλους.

Ἀφήστε με τρεῖς μέρες νὰ προσευχηθῶ καὶ θὰ κάνω ὅ,τι θέλει ὁ Θεός.

Ἦταν ἡμέρα Παρασκευῆ. Τὴν Κυριακὴ τὸ πρωὶ ἀναπαύθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Κάποιος γέροντας πού ὀνομαζόταν Μυρογένης ζοῦσε στὴ Λαύρα τῶν Πυργίων καὶ ἔφθασε σὲ τόση σκληραγωγία, ὥστε νὰ γίνεῖ ὑδρωπικός. Ἔλεγε συνέχεια στοὺς γέροντες πού τὸν ἐπισκέπτονταν γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσουν.

Προσευχηθεῖτε γιὰ μένα, πατέρες, γιὰ νὰ μὴ γίνεῖ ὑδρωπικός ὁ ἐσωτερικός μου ἄνθρωπος· γιατί ἐγὼ εὐχομαι στὸ Θεὸ γιὰ πολὺ καιρὸ νὰ ζήσω μ' αὐτὴν τὴν ἀρρώστια.

Ὅταν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων Εὐτύχιος⁹ ἄκουσε γιὰ τὸν ἀββᾶ Μυρογένη θέλησε νὰ τοῦ στείλει τὰ ἀνα-

μων Εὐτύχιος, ἠθέλησεν αὐτῷ πέμψαι τὰς χρείας καὶ οὐδέποτε ἐδέξατο παρ' αὐτοῦ τιποτοῦν· ὅτι.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, πάτερ, ἵνα τῆς αἰωνίου ρυσθῶ κολάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

5 Ἐν αὐτῇ τῇ λαύρα τῶν Πυργίων ἐκάθητό τις γέρων. Ἦν δὲ ἄκτῆμων πάνυ, εἶχε δὲ καὶ τὸ χάρισμα τῆς ἐλεημοσύνης. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἦλθε πτωχὸς εἰς τὸ πυργίον αὐτοῦ αἰτῶν ἐλεημοσύνην. Ὁ δὲ γέρων οὐκ εἶχεν εἰ μὴ ἓναν ἄρτον, καὶ ἐξενέγκας δέδωκεν αὐτὸν τῷ πτωχῷ.

10 Λέει αὐτῷ ὁ πτωχός.

Οὐ θέλω ἄρτον, ἀλλ' ἱμάτιον.

Θέλων δὲ ὁ γέρων ἀποθεραπεῦσαι αὐτόν, κρατήσας αὐτόν τῆς χειρός, εἰσήνεγκεν αὐτόν εἰς τὸ πυργίον αὐτοῦ. Ὁ δὲ πτωχὸς μηδὲν ὄλωσεν εὐρηκῶς, εἰ μὴ ὃ ἐφόρει μόνον, κατανυγεῖς ἐπὶ τῇ
15 ἀρετῇ τοῦ γέροντος, ἔλυσε τὸν ἴδιον σάκκον καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ κελλίου αὐτοῦ ἐκένωσεν ὅσα εἶχε, λέγων.

Λάβε ταῦτα, καλόγηρε, κἀγὼ ἀλλαχοῦ οἰκονομοῦμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ἦν τις ἀναχωρητῆς εἰς τὰ σπήλαια τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, ὀνόματι Βαρνάβας. Οὗτος ἐν μιᾷ κατερχόμενος πιεῖν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου,
20 ἐμπαγὲν εἰς τὸν πόδα αὐτοῦ τι ἔσχε καὶ ἔμεινεν ἔχων τὸν σκόλοπα, μὴ ἀνεχόμενος ἵνα ἰατρὸς ἴδῃ αὐτόν. Ἐσάπη ὁ ποῦς αὐτοῦ καὶ ἠναγκάσθη λαβεῖν ἑαυτῷ πυργίον εἰς τὰ Πυργία. Ὁ δὲ ποῦς αὐτοῦ πρόσκαιρα ἐσήπετο. Ἔλεγε δὲ πᾶσι τοῖς πρὸς αὐτόν παραβάλλουσιν, ὅτι.

25 Ὅσον ὁ ἔξω πάσχει ἄνθρωπος, τοσοῦτον ὁ ἔσω θάλλει.

Μετὰ τὸ ἀνελθεῖν τὸν ἀββᾶν Βαρνάβαν τὸν ἀναχωρητὴν ἐκ τοῦ

γκαῖα, αὐτὸς ὁμως ποτὲ δὲ δέχτηκε τίποτε ἀπ' αὐτόν· τοῦ ἔστειλε μήνυμα καὶ τοῦ ἔλεγε.

Προσευχῆσου γιὰ μένα, πάτερ, νὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν αἰώνια κόλαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Σ' αὐτὴ τῆ λαύρα τῶν Πυργίων διέμενε κάποιος γέροντας. Ἦταν τελείως ἀκτῆμονας καὶ εἶχε τὸ χάρισμα τῆς ἐλεημοσύνης. Κάποια μέρα λοιπὸν ἦρθε κάποιος φτωχὸς στὸ κελλί του καὶ τοῦ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Ὁ γέροντας δὲν εἶχε παρὰ μόνο ἓνα ψωμί, ποὺ τὸ ἔβγαλε καὶ τὸ ἔδωσε στὸ φτωχό.

Τοῦ λέγει ὁ φτωχός.

Δὲν θέλω ψωμί ἀλλὰ ροῦχο.

Θέλοντας τότε ὁ γέροντας νὰ τὸν θεραπεύσει τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ὀδήγησε μέσα στὸ κελλί του. Ὁ φτωχὸς ἐπειδὴ δὲ βρῆκε τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνο τὸ ροῦχο ποὺ φοροῦσε ὁ γέροντας, συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀρετὴ του, τοῦ ἔλυσε τὸ σάκκο του καὶ ἄδειασε ὅλα ὅσα εἶχε στὴ μέση τοῦ κελλιού, λέγοντας.

Πάρε αὐτά, καλόγηρε, καὶ ἐγὼ ἀπὸ ἀλλοῦ θὰ βολευθῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Ἦπῆρχε κάποιος ἀναχωρητῆς¹⁰, ὀνομαζόμενος Βαρνάβας, ποὺ ζοῦσε στὰ σπήλαια τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη. Αὐτὸς κάποια μέρα ποὺ κατέβαινε νὰ πιεῖ νερὸ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, μπῆκε στὸ πόδι του μιὰ ἀκίδα καὶ παρέμεινε μὲ τὴν ἀκίδα στὸ πόδι, μὴ ἐπιτρέποντας κανένα γιατρὸ νὰ τὸν δεῖ. Ἀφοῦ σάπισε τὸ πόδι του ἀναγκάστηκε νὰ πάρει κελλί στὸ μοναστήρι τῶν Πυργίων, ἀλλὰ τὸ πόδι του σάπιζε συνέχεια. Αὐτὸς ὁμως ἔλεγε σ' ὅσους τὸν ἐπισκέπτονταν.

Ὅσο περισσότερο ὑποφέρει ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος, τόσο ὁ ἐσωτερικὸς γίνεται πιὸ θαλλερός.

Μετὰ τὴν ἄνοδο τοῦ ἀββᾶ Βαρνάβα τοῦ ἀναχωρητῆ ἀπὸ τῆ

σπηλαιίου αὐτοῦ εἰς τὰ Πυργία καὶ ποιῆσαι χρόνον τινά, ἕτερός τις ἀναχωρητῆς ἀπέρχεται εἰς τὸ σπήλαιον αὐτοῦ καὶ εἰσελθὼν θεωρεῖ ἄγγελον Θεοῦ ἐστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ὃπερ ἦν ποιήσας ὁ γέρων ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σπηλαιίου καὶ ἀγιάσας καὶ λέγει ὁ
5 ἀναχωρητῆς τῷ ἀγγέλῳ.

Τί ποιεῖς ὧδε;

Λέγει αὐτῷ.

Ἄγγελός εἰμι τοῦ Κυρίου καὶ ἀφ' οὔ ἡγιάσθη, ἐμοὶ ἐπιστεύθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

10 Ὁ ἀββᾶς Πέτρος ὁ πρεσβύτερος τῆς λαύρας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα, διηγήσατο ἡμῖν περὶ Ἀγιοδούλου, λέγων, ὅτι.

Ὦντος αὐτοῦ ἡγουμένου τῆς λαύρας τοῦ μακαρίου Γερασίμου, συνέβη ἀδελφόν τινα τῶν ἐκεῖ τελευτῆσαι καὶ οὐκ ἔμαθεν ὁ γέρων, καὶ κρούσαντος τοῦ κανονάρχου τὸ ξύλον, ἐφ' ᾧ ἅπαντας
15 τοὺς ἀδελφοὺς συναχθῆναι καὶ προπέμψαι τὸν τελευτήσαντα, ἐλθὼν ὁ γέρων καὶ ἰδὼν τὸ λείψανον τοῦ ἀδελφοῦ κείμενον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐλυπήθη, ὅτι οὐκ ἤσπασατο αὐτὸν πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν τοῦ βίου.

Ἀπελθὼν δὲ πρὸς τὴν κλίνην λέγει τῷ τεθνεῶτι.

20 Ἐγείρου, ἀδελφέ, δός μοι ἀσπασμόν.

Ὁ δὲ ἀναστὰς ἤσπασατο τὸν γέροντα. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Κοίμα τὸ λοιπὸν ἕως ἐλθῶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγείρη σε.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Ἀγιοδόουλος ἀνερχόμενος παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, ἐν τῷ λογισμῷ διανοεῖτο, τί ἄρα γεγόνασιν οἱ λί-
25 θοὶ οἱ ἐκλεκτοὶ οἱ ἐμβληθέντες ὑπὸ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἀντὶ τῶν ἀρχόντων ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ὡς ταῦτα διελογίζετο, παραχρῆμα διέστη ἔνθα καὶ ἔνθα τὰ ὕδατα καὶ ἐθεάσατο τοὺς δώδεκα λίθους, καὶ βαλὼν μετάνοιαν τῷ Θεῷ ἀνεχώρησεν.

σπηλιά του στο μοναστήρι τῶν Πυργίων καὶ ἀφοῦ πέρασε λίγο καιρὸ ἐκεῖ, κάποιος ἄλλος ἀναχωρητῆς πηγαίνει στὴ σπηλιά του. Μόλις μπῆκε μέσα βλέπει ἕναν ἄγγελο τοῦ Θεοῦ νὰ στέκει πάνω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο, πού τὸ εἶχε φτιάξει καὶ ἐγκαινιάσει ὁ γέροντας μέσα στὸ σπήλαιο. Λέει ὁ ἀναχωρητῆς στὸν ἄγγελο.

Τί κάνεις ἐδῶ;

Τοῦ ἀπαντάει ἐκεῖνος.

Εἶμαι ἄγγελος τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τότε πού ἐγιναν τὰ ἐγκαίνια τὸ ἐμπιστεύθηκε σὲ μένα ὁ Θεός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὁ πρεσβύτερος τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου πατέρα μας Σάββα, μᾶς διηγήθηκε γιὰ κάποιον Ἀγιόδουλο τὰ ἐξῆς.

Ὅταν ἦταν αὐτὸς ἡγούμενος στὴ λαύρα τοῦ ἁγίου Γερασίμου, συνέβηκε νὰ πεθάνει κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἀδελφούς καὶ δὲν τὸ πληροφορήθηκε ὁ γέροντας. Ὅταν χτύπησε ὁ κανονάρχης τὸ ξύλο καὶ συγκεντρώθηκαν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ γιὰ νὰ συνοδέψουν τὸν κοιμηθέντα, ἦρθε καὶ ὁ γέροντας καὶ ὅταν εἶδε τὸ λείψανο τοῦ ἀδελφοῦ κείμενο στὴν ἐκκλησία, λυπήθηκε ἐπειδὴ δὲν τὸν εἶχε ἀσπασθεῖ πρὶν φύγει ἀπὸ τὴ ζωὴ.

Πλησιάζοντας τότε πρὸς τὸ φέρετρο λέει στὸν νεκρό.

Σήκω, ἀδελφέ, καὶ δός μου ἀσπασμό.

Ὁ νεκρὸς ἀφοῦ σηκώθηκε ἀσπάσθηκε τὸν γέροντα. Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Συνέχισε νὰ κοιμᾶσαι μέχρι πού νὰ ἔρθει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ σὲ ἀναστήσει.

Ὁ ἴδιος ἀββᾶς ὁ Ἀγιόδουλος προχωρώντας πλάϊ στὶς ὄχθες τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη, τοῦ δημιουργήθηκε¹¹ λογισμὸς, τί νὰ ἐγιναν ἄραγε οἱ ἐκλεκτοὶ λίθοι πού ρίχτηκαν μέσα στὸ ποτάμι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἀντὶ τῶν ἀρχόντων του. Καὶ ἐνῶ σκεπτόταν αὐτά, ἀμέσως χωρίστηκαν τὰ νερὰ καὶ εἶδε τοὺς δώδεκα λίθους. Ἐβαλε τότε μετάνοια στὸ Θεὸ καὶ ἔφυγε.

ΟΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Ὀλύμπιον τὸν πρεσβύτερον τῆς λαύρας τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου, λέγων.

Εἶπόν μοι ρῆμα.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

- 5 Μὴ καθίσῃς μετὰ αἰρετικῶν καὶ κράτει γλώσσης καὶ κοι-
λίας, καὶ ὅπου κάθῃ, συνεχῶς λέγε, 'ὅτι ξένος εἰμί'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Μάρκου τοῦ ἀναχωρητοῦ (οὗτος δὲ ἐκά-
θητο πλησίον τῆς μονῆς τοῦ Πενθουκλᾶ), ὅτι ἐπὶ ἐξήκοντα ἐννέα
ἔτη ταύτην ἔσχε τὴν ἐργασίαν, τὰς ἐβδομάδας νηοιεύων, ὥστε
10 νομίζειν τινάς, ὅτι ἄσαρκός ἐστιν. Ἡργάζετο δὲ νύκτα καὶ ἡμέραν
περὶ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδίδου αὐτὰς πτωχοῖς,
οὐδὲ παρά τινος ἔλαβε τιποτοῦν. Περὶ τούτου ἀκούσαντες φιλό-
χριστοι ἦλθον δοῦναι αὐτῷ τὴν ἀγάπην· ὁ δὲ ἔλεγεν.

- 15 Οὐ λαμβάνω· τὸ γὰρ ἐμὸν χεῖρεργον τρέφει μὲ καὶ τοὺς ἐρ-
χομένους πρὸς με διὰ τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος πάλιν ἡμῖν διηγήσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Πενθουκλᾶ ἀδελφὸς ἦν πάνυ προσέχων αὐ-
τὸν καὶ ἀσκητής. Ἐπολεμήθη δὲ εἰς πορνείαν καὶ μὴ εἰσενεγκῶν
τὸν πόλεμον, ἐξῆλθε τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἱεριχῶν
20 πληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, καὶ ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ καταγώ-
γιον τῆς πορνείας, εὐθέως ἐλεπρώθη ὄλως καὶ θεασάμενος ἑαυ-
τὸν ἐν τοιούτῳ σχήματι, εὐθέως ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μοναστήριον
αὐτοῦ, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ καὶ λέγων, ὅτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Κάποιος ἀδελφὸς ρώτησε τὸν ἀββᾶ Ὀλύμπιο, ποὺ ἦταν πρεσβύτερος στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου καὶ τοῦ εἶπε.

Πές μου ἓνα λόγο.

Καὶ αὐτὸς τοῦ λέγει.

Νὰ μὴ καθήσεις μαζί με αἰρετικούς καὶ νὰ ἀσκεῖς ἐγκράτεια τοῦ στόματος καὶ τῆς κοιλιᾶς καὶ ὅπου κάθεσαι, νὰ λές συνέχεια, 'εἶμαι ξένος'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Ἔλεγαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Μάρκο τὸν ἀναχωρητὴ (αὐτὸς κατοικοῦσε κοντὰ στὴ μονὴ τοῦ Πενθουκλᾶ), ὅτι ἐξῆντα ἐννιά χρόνια ἔκανε αὐτὴ τὴ δουλειά· τίς ἐβδομάδες νήστευε σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε μερικοὶ νὰ νομίζουν πὼς εἶναι ἄσαρκος. Ἐργαζόταν νύχτα καὶ μέρα γιὰ τὰ προστάγματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἔδινε στοὺς φτωχοὺς, ἐνῶ αὐτὸς τίποτα δὲν πῆρε ἀπὸ κανέναν. Ὅταν ἄκουσαν γιὰ αὐτὸν κάποιοι φιλόχριστοι ἦρθαν νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἀγάπη τους. Αὐτὸς ἔλεγε.

Δὲν τὴν παίρνω· γιὰτὶ ἡ ἐργασία τῶν χεριῶν μου τρέφει ἐμένα καὶ αὐτοὺς ποὺ ἔρχονται κοντά μου γιὰ τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Πάλι ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Στὸ κοινόβιο τοῦ Πενθουκλᾶ ἦταν κάποιος ἀδελφὸς ἀσκητῆς ποὺ πρόσεχε τὴν ψυχὴ του πάρα πολύ. Αὐτὸς πολεμήθηκε ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πορνείας καὶ μὴ μπορῶντας νὰ ὑποφέρει τὸν πόλεμο τοῦ πειρασμοῦ, ἔφυγε ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ πῆγε στὴν Ἱεριχώ γιὰ νὰ ἰκανοποιήσει τὴν ἐπιθυμία του. Μόλις μπῆκε στὸ σπῆτι τῆς πόρνης, ἀμέσως ὅλο του τὸ σῶμα γέμισε λέπρα. Βλέποντας τότε τὸν ἑαυτό του σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση ἐπέστρεψε ἀμέσως στὸ μοναστήρι του, εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ καὶ λέγοντας.

Ὁ Θεὸς ἐπήγαγέ μοι τὴν τοιαύτην νόσον, ἵνα ἡ ψυχὴ μου σωθῆ. Καὶ μεγάλως ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Κόνωνος τοῦ ἡγουμένου τοῦ Πενθουκλᾶ, ὅτι.

5 Ἐν μιᾷ ἀπερχομένου αὐτοῦ ἐπὶ Βίτων, ἁγιον τὸ χωρίον, ὑπήντησαν αὐτῷ Ἑβραῖοι καὶ ἠθέλησαν αὐτὸν φονεῦσαι καὶ γυμνωσάντων αὐτῶν τὰ ξίφη, ἔδραμον πρὸς τὸν γέροντα καὶ πλησιάσαντες, ἀνέτειναν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τῷ δοῦναι αὐτῷ· καὶ ἔμειναν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἐν τῷ μετεώρῳ ἀκίνητοι. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς ὁ
10 γέρων εὐχὴν καὶ ἀπῆλθον χαίροντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'

Γέρων τις ἐκάθητο εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ Πέτρου πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, ὀνόματι Νικόλαος. Οὗτος διηγήσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Καθεζομένου μού ποτε εἰς τὴν Ραιῖθοῦν, ἐπέμφθημεν τρεῖς ἀδελ-
15 φοὶ εἰς διακονίαν, εἰς Θηβαῖδα. Καὶ δὴ ἀπερχόμενοι κατὰ τὴν ἔρημον, ἐπλανήθημεν τὴν ὁδὸν καὶ περιεφερόμεθα ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τοῦ οὖν ὕδατος ἡμῶν δαπανηθέντος καὶ μὴ εὕρισκόντων ἡμῶν ὕδωρ ἐπὶ ἡμέρας, ἠρξάμεθα ἀπὸ δίψης καὶ ἐκ τοῦ καύματος ἐκλείπειν. Καὶ λοιπὸν μὴ δυνάμενοι βαδίζειν, εὐρόντες εἰς τὴν
20 αὐτὴν ἔρημον δένδρα μυρίκινα, ἐθήκαμεν ἑαυτούς, εἷς ἕκαστος ἡμῶν, ὅπου ἤυρε τόπον κατάσκιον, προσδοκῶντες τὸν ἐκ τῆς δίψης θάνατον. Καὶ δὴ ἀνακείμενος ἐγὼ γίνομαι ἐν ἐκστάσει καὶ θεωρῶ κολυμβήθραν πεπληρωμένην ὕδατος καὶ περιεκχύνουσαν καὶ δύο τινὰς ἐφεστῶτας ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τῆς κολυμβή-
25 θρας καὶ ἐν ξυλίνῳ καυκίῳ ἀντλοῦντας· καὶ ἠρξάμην παρακαλεῖν τὸν ἕνα, λέγων.

Ποίησον ἀγάπην, κύριε, δός μοι ὀλίγον ὕδωρ, ὅτι ἐκλείπω.

12. Ραιῖθῶ: Πόλη στὰ Ν.Δ. παράλια τῆς χερσονήσου Σινᾶ. Ἐδῶ ἀπὸ τὸν 4ο αἰ. κατοικοῦν μοναχοί. Ἡ μονὴ Ραιῖθῶ καταστράφηκε ἀπὸ βαρβάρους καὶ ἐπὶ

Ὁ Θεὸς μου ἔστειλε αὐτὴ τὴν ἀρρώστια γιὰ νὰ σωθεῖ ἡ ψυχὴ μου. Καὶ δόξαζε μεγάλως τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Ἔλεγαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Κόνωνα τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς τοῦ Πενθουκλά.

Κάποια μέρα πηγαίνοντας στὸν ἅγιο τόπο τοῦ Βίτωνα τὸν συνάντησαν Ἑβραῖοι καὶ θέλησαν νὰ τὸν σκοτώσουν. Ἀφοῦ ἔβγαλαν τὰ ξίφη τους ἔτρεξαν πρὸς τὸν γέροντα καὶ πλησιάζοντας σήκωσαν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ τὸν χτυπήσουν. Ἐμειναν ὁμως τὰ χέρια τους στὸν ἀέρα ἀκίνητα. Προσευχήθηκε τότε ὁ γέροντας γιὰ αὐτοὺς καὶ ἔφυγαν χαρούμενοι, δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Κάποιος γέροντας, ὀνομαζόμενος Νικόλαος, διέμενε στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Πέτρου κοντὰ στὸν ποταμὸ Ἰορδάνη. Αὐτὸς μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Ὅταν κάποτε ἔμενα στὴ Ραιθοῦν¹² μὲ ἔστειλαν μὲ ἄλλους δύο ἀδελφοὺς στὴ Θηβαῖδα γιὰ διακονία. Περνώντας μέσα ἀπὸ τὴν ἔρημο, χάσαμε τὸν δρόμο καὶ περιπλανιόμασταν μέσα σ' αὐτὴν. Ἐπειδὴ τὸ νερό μας τελείωσε καὶ γιὰ μέρες δὲν βρῖσκαμε ἄλλο, οἱ δυνάμεις μας ἄρχισαν ἀπὸ τὴ δίψα καὶ τὴ ζέστη νὰ μᾶς ἐγκαταλείπουν. Μὴ μπορώντας ἄλλο νὰ βαδίσουμε βρήκαμε στὴν ἔρημο αὐτὴ μυρικήνα δένδρα καὶ καθήσαμε ὅπου ὁ καθένας βρῆκε σκιά, περιμένοντας τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ δίψα. Καθὼς ἤμουν ξαπλωμένος, πέφτω σὲ ἔκσταση καὶ βλέπω μιὰ κολυμβήθρα πλημμυρισμένη μὲ νερὸ πού χυνόταν κάτω καὶ δύο ἄτομα νὰ καθονται στὸ χεῖλος τῆς κολυμβήθρας μὲ ξύλινα κύπελλα παίρνοντας μέσα ἀπ' αὐτὴν νερό. Ἄρχισα νὰ παρακαλῶ τὸν ἕνα καὶ νὰ τοῦ λέω.

Δεῖξε ἀγάπη, κύριε, καὶ δός μου λίγο νερό, γιὰτι πεθαίνω.

Ἰουστινιανοῦ ξανακτίστηκε, γνωρίζοντας μεγάλες δόξες μέχρι τὰ τέλη τοῦ 7ου αἰώνα.

Ὁ δὲ οὐκ ἤθελέ μοι παρασχεῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ ἄλλος.

Δὸς αὐτῷ ὀλίγον.

Ἀποκρίνεται αὐτῷ, λέγων.

Μὴ δῶμεν αὐτῷ, ὅτι πολὺ ράθυμός ἐστιν καὶ ἀμελεῖ ἐαυ-
5 τοῦ.

Λέγει αὐτῷ.

Ναί, ναί, ὅτι μὲν ράθυμός ἐστιν, ράθυμός ἐστιν· διὰ δὲ τὴν
ξενιτείαν αὐτοῦ δώσωμεν αὐτῷ.

Καὶ οὕτω παρέσχε μοι.

10 Δούς, φησὶν, καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ.

Καὶ ἐπίομεν καὶ ὠδεύσαμεν ἄλλας τρεῖς ἡμέρας μὴ πiónτες· καὶ
τότε ἐφθάσαμεν τὴν οἴκουμένην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

Ἔτι δὲ καὶ τοῦτο εἶπεν ὁ αὐτὸς γέρων περὶ τινος μεγάλου γέρον-
τος, ἐν τῇ αὐτῇ λαύρᾳ καθημένου, ὅτι.

15 Πεντήκοντα ἔτη ἐποίησε καθήμενος εἰς τὸ σπήλαιον αὐτοῦ, μήτε
οἶνον πίνων, μήτε ἄρτον ἐσθίων, εἰ μὴ πίτυρα· μετελάμβανε δὲ
τρίτον τῆς ἐβδομάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Διηγήσατο ἡμῖν πάλιν ὁ ἄββᾶς Πολυχρόνιος, ὅτι.

Ἄλλος γέρων ἐκαθέζετο ἐν τῇ αὐτῇ λαύρᾳ τοῦ ἄββᾶ Πέτρου, καὶ
20 πολλάκις ἀναχωρῶν καὶ μένων εἰς τὰς τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου
ὄχθας, ὅπου ἠῦρισκε κοίτην λέοντος, ἐκεῖ ἐκάθευδεν. Ἐν μιᾷ οὖν
εὕρισκε δύο σκυμνία λέοντος εἰς σπήλαιον καὶ φέρει αὐτὰ εἰς τὴν
ἐκκλησίαν, εἰς τὸ παλῖον ὃ ἦν περιβεβλημένος, καὶ ἔλεγεν, ὅτι.

Εἰ ἐφυλάττομεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
25 στοῦ, ταῦτα εἶχον ἡμᾶς φοβεῖσθαι· ἀλλὰ διὰ τὰς ἀμαρτίας
ἡμῶν δοῦλοι γεγόναμεν καὶ μᾶλλον ἡμεῖς φοβούμεθα ταῦ-
τα.

Αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ μοῦ δώσει. Τοῦ λέει τότε ὁ ἄλλος.

Δός του λίγο.

Τοῦ ἀποκρίνεται καὶ τοῦ λέει.

Νὰ μὴ τοῦ δώσομε, γιατί εἶναι πολὺ ἀδιάφορος καὶ παραμελεῖ τὴν ψυχὴ του.

Τοῦ λέει.

Ναί, ναι τὸ ὅτι εἶναι ράθυμος, εἶναι, ἀλλ' ἐπειδὴ βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸ μοναστήρι του ἄς τοῦ δώσομε.

Καὶ ἔτσι μοῦ ἔδωσε.

Δῶσε, τοῦ εἶπα, καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι μαζί μου.

Ἦπιαμε καὶ περπατήσαμε ἄλλες τρεῖς μέρες χωρὶς νὰ πιοῦμε· τότε φτάσαμε στὴν περιοχὴ ποὺ ἦταν κατοικημένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

Ὁ ἴδιος γέροντας μᾶς εἶπε καὶ αὐτὸ ἀκόμα, γιὰ κάποιον μεγάλο γέροντα ποὺ διέμενε στὴν ἴδια λαύρα.

Πενήντα χρόνια κατοικοῦσε στὸ σπήλαιό του χωρὶς οὔτε κρασί νὰ πίνει, οὔτε ψωμί νὰ τρώει, παρὰ μόνο πίτουρα· κοινωνοῦσε ὁμως τρεῖς φορές τὴν ἑβδομάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος μᾶς διηγήθηκε πάλι.

Κάποιος ἄλλος γέροντας διέμενε στὴ ἴδια λαύρα τοῦ ἀββᾶ Πέτρου, ἀλλὰ πολλὲς φορές ἔφευγε στὴν ἔρημο καὶ μένοντας στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνη, κοιμόταν ἐκεῖ ὅπου ἔβρισκε σπηλιὰ λιονταριοῦ. Μιὰ μέρα λοιπὸν βρίσκει στὴ σπηλιὰ δυὸ μικρὰ λιονταράκια καὶ κουβαλώντας τα στὸ ἐξώρασο ποὺ φοροῦσε τὰ φέρνει στὴν ἐκκλησία. Καὶ ἔλεγε.

Αὐτὰ θὰ μᾶς φοβοῦνταν ἂν ἐμεῖς φυλάγαμε τὶς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας ἔχουμε γίνει δοῦλοι καὶ τὰ φοβόμαστε ἐμεῖς περισσότερο.

Καὶ μεγάλως ὠφεληθέντες οἱ ἀδελφοί, ἀνεχώρησαν εἰς τὰ σπήλαια αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἡλίας ὁ βοσκός, ὅτι.

Καθημένου μου ποτε εἰς τὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνου ἐν σπηλαίῳ, διὰ
5 τὸ μὴ κοινωνεῖν με τῷ ἀββᾷ Μακαρίῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύ-
μων, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὡς περὶ ὥραν ἕκτην τοῦ καύσονος σφο-
δροτέρου ὄντος, ἔκρουσέ τις τῷ σπηλαίῳ μου καὶ ἐξελθὼν ἔθεα-
σάμην γυναῖκα· καὶ λέγω αὐτῇ.

Τί ὧδε ποιεῖς;

10 Καὶ ἀποκριθεῖσα, λέγει μοι.

Κῶρι ἀββᾶ, κάγω τὴν πολιτείαν ταύτην μετέρχομαι καὶ ὡς
ἀπὸ σημείου ἐνός τοῦ κελλίου σου καθέζομαι, ἔχουσα
σπήλαιον μικρόν.

Ἔδειξέ μοι καὶ τὸν τόπον ὡς ἐπὶ Νότου. Καὶ λέγει μοι, ὅτι.

15 Διερχομένη τὴν ἔρημον ταύτην ἐδίψησα ἐκ τοῦ πολλοῦ
καύσονος, ἀλλὰ ποίησον ἀγάπην, δός μοι ὀλίγον ὕδωρ.

Κάγω ἐξενέγκας τὸ βαυκάλιόν μου δέδωκα αὐτῇ. Ἡ δὲ λαβοῦσα
ἐπὶ καὶ ἀπέλυσα αὐτήν. Μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτήν ἤρξατο ὁ διά-
βολος πολεμεῖν με εἰς αὐτήν καὶ ἐμβάλλειν λογισμοὺς καὶ κατα-
20 κυριευθεῖς καὶ μὴ βαστάξας τὴν πύρωσιν, λαβῶν τὴν ράβδον
μου, ἐξῆλθον τοῦ σπηλαίου, τοῦ καύσονος καὶ τοὺς λίθους ἐκ-
καίοντος, καὶ ἀπήειν πρὸς αὐτήν, εἰς τὸ τὴν ἐπιθυμίαν πληρῶσαι.
Γενόμενος δὲ ὡς ἀπὸ σταδίου ἐνός, τῆς ἐπιθυμίας καταφλεγού-
σης με, γίνομαι ἐν ἐκστάσει, καὶ εἶδον τὴν γῆν ἀνοιγεῖσαν, κάμῃ
25 κατασπώμενον, καὶ θεωρῶ σώματα νεκρὰ σεσηπότα καὶ διερ-
ραγότα καὶ δυσωδίας ἀνεικάστου ποτὲ πεπληρωμένα καὶ τινα ἰε-
ροπρεπῆ ὑποδεικνύντα τὰ πράγματα καὶ λέγοντά μοι.

Ἴδου τοῦτο γυναικός ἐστιν, τοῦτο ἀνδρός ἐστιν· ἀπόλαυσον

Ἄφοῦ οἱ μοναχοὶ ὠφελήθησαν πάρα πολὺ πνευματικά, ἔφυγαν γιὰ τὶς σπηλιές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

Ὁ ἀββᾶς Ἡλίας ὁ βοσκὸς¹³ μᾶς διηγήθηκε.

Κάποτε ὅταν ἔμενα σὲ μιὰ σπηλιά στὰ μέρη τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνη, γιὰ νὰ μὴν ἔρχομαι σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἐπίσκοπο Ἱεροσολύμων τὸν ἀββᾶ Μακάριο, μιὰ μέρα κατὰ τὸ μεσημέρι περίπου, πού ἡ ζέστη εἶναι πάρα πολὺ δυνατὴ, κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς μου καὶ βγαίνοντας ἔξω εἶδα μιὰ γυναίκα. Τὴν ρωτᾶω.

Τί θέλεις ἐδῶ;

Αὐτὴ μοῦ ἀποκρίθηκε.

Ἄββᾶ μου, καὶ ἐγὼ ζῶ τὴν ἴδια μὲ σένα ζωὴ, μένοντας σὲ ἓνα μικρὸ σπήλαιο περίπου ἓνα σημεῖο ἀπὸ τὸ δικὸ σου κελλί.

Μοῦ ἔδειξε καὶ τὸ μέρος πρὸς τὸν νότο καὶ μοῦ λέει.

Περνώντας αὐτὴν τὴν ἔρημο, δίψασα ἀπὸ τὴ φοβερὴ ζέστη· κάνε ἀγάπη καὶ δός μου λίγο νερό.

Ἔβγαλα τότε τὸ παγούρι μου καὶ τῆς ἔδωσα. Τὸ πῆρε αὐτὴ καὶ ἤπια καὶ μετὰ ἔφυγε. Ἄφοῦ ἀπομακρύνθηκε, ὁ διάβολος ἄρχισε νὰ μὲ πολεμᾷ καὶ νὰ μοῦ βάζει λογισμούς. Κατακυριευμένος καὶ μὴν μπορώντας νὰ ἀντέξω τὴ φλόγα, ἀφοῦ πῆρα τὸ ραβδί μου, βγῆκα ἀπὸ τὴ σπηλιά μου μέσα στὴ ζέστη πού ἔψηνε τὶς πέτρες καὶ πῆγαινα πρὸς αὐτὴν γιὰ νὰ ἰκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμία μου. Ἄφοῦ περπάτησα περίπου ἓνα στάδιο¹⁴ καὶ ἐνῶ ἡ ἐπιθυμία μου μὲ κατέκαιγε, ἔπεσα σὲ ἔκσταση καὶ εἶδα νὰ ἀνοίγει ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπίνει· βλέπω τότε σώματα νεκρά, σαπισμένα καὶ διαλυμένα, μὲ μιὰ ἀκατανόμαστη δυσωσμία, καθὼς καὶ ἓναν ἱεροπρεπὴ νὰ μοῦ δείχνει τὰ σώματα καὶ νὰ μοῦ λέει.

Νὰ αὐτὸ εἶναι σῶμα γυναίκα, ἐκεῖνο εἶναι ἀνδρὸς· ἀπό-

14. Στάδιο: ἀπόσταση ἴση μὲ 186 μέτρα.

ποῖον ὅσον θέλεις τῆς ἐπιθυμίας σου. Διὰ τοιαύτην οὖν ἡδονὴν βλέπε πόσους κόπους θέλεις ἀπολέσαι, ἴδε διὰ ποίαν ἁμαρτίαν θέλετε ἑαυτοὺς ἀποστερηῆσαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀβάλε τῇ ἀνθρωπότητι! Διὰ μίαν ὥραν ὄλον
5 ἐκεῖνον τὸν κάματον θέλεις ζημιωθῆναι;

Ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῆς πολλῆς δυσωδίας ἔπεσα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐλθὼν ὁ φανεῖς μοι ἱεροπρεπῆς ἀνέστησέ με καὶ τὸν πόλεμον ἔπαυσε, κάγῳ ἀνεχώρησα εἰς τὴν κέλλην μου, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'

Διηγῆσατό μοι τις τῶν πατέρων, ὅτι.

10 Δρακονάρις τις διηγῆσατό μοι λέγων, ὅτι Πόλεμον εἶχομεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς μετὰ τῶν Μαυριτιάνων, καὶ ἠττηθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐδιωκόμεθα. Κατεδίωκον οὖν ὀπίσω ἡμῶν οἱ βάρβαροι καὶ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ἐφόνευσαν. Ἐφθασε δέ, φησί, κάμῃ εἰς βάρβαρος καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐξέτεινεν ἵνα κρούσῃ με.
15 Ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον, ἠρξάμην παρακαλεῖν τὸν Θεὸν καὶ λέγειν.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ φανεῖς τῇ δούλῃ σῆ Θεέκλῃ καὶ ρυσάμενος αὐτὴν ἐκ τῶν ἀνόμων χειρῶν, ρῦσαί με ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης καὶ σῶσόν με ἀπὸ τοῦ πικροῦ θανάτου τούτου καὶ ὑπάγω εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχάζω.

20 Καὶ στραφεῖς, φησὶν, οὐκ εἶδόν τινα τῶν βαρβάρων. Καὶ εὐθέως ἦλθον εἰς τὴν λαύραν ταύτην τοῦ Κοπραθᾶ. Καὶ ἰδοὺ ἔχω χάριτι Θεοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ ἔτη τριακονταπέντε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Ὁ ἀββᾶς Γερόντιος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου διηγῆσατό μοι λέγων, ὅτι.

25 Τρεῖς ἡμεθα βοσκοὶ πέραν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, ὡς ἐπὶ Βησιμουῖντα. Περιπατούντων ἡμῶν εἰς τὸ ὄρος, ἄλλος βοσκὸς κάτω

λαυσε ὅποιο ἢ ὄρεξή σου τραβάει. Γιὰ αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἡδονὴ δὲς πόσους κόπους θὰ χάσεις· κοίταξε γιὰ ποιά ἁμαρτία θέλεις νὰ στερήσεις τὸν ἑαυτὸ σου ἀπὸ τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀλλοίμονο στὴν ἀνθρωπότητα. Γιὰ μιὰ στιγμή θέλεις νὰ χάσεις ὅλον ἐκεῖνον τὸν κόπο;

Ἐγὼ ἀπὸ τὴ μεγάλη δυσωδία ἔπεσα κάτω. Ἦρθε τότε ὁ ἱεροπρεπὴς πού εἶχε ἐμφανιστεῖ, μὲ σήκωσε καὶ μοῦ σταμάτησε τὸν πόλεμο. Ἀναχώρησα γιὰ τὸ κελλί μου, εὐχαριστώντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μοῦ διηγήθηκε.

Ἐνας δρακονάρις¹⁵ μοῦ διηγήθηκε καὶ μοῦ εἶπε. Στὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς πολεμούσαμε ἐναντίον τῶν Μαυριτιανῶν καὶ ἀφοῦ νικηθήκαμε ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, καταδιωκόμασταν ἀπ' αὐτούς. Τρέχοντας λοιπὸν ἀπὸ πίσω μας καὶ καταδιώκοντάς μας σκότωσαν πολλοὺς ἀπὸ μᾶς. Ἐφτασε, λέει, ἓνας καὶ σὲ μένα καὶ σήκωσε τὸ δόρυ του γιὰ νὰ μὲ χτυπήσει. Ἐγὼ μόλις τὸν εἶδα ἄρχισα νὰ παρακαλῶ τὸ Θεό, λέγοντας.

Κύριε ὁ Θεός μου, ἐσὺ ποὺ φανερώθηκες στὴ δούλη σου Θέκλα καὶ τὴν ἔσωσες ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἀνόμων, γλύτωσε καὶ μένα ἀπὸ τῆ δύσκολη αὐτὴ στιγμή καὶ σῶσε με ἀπὸ τὸν πικρὸ αὐτὸ θάνατο καὶ ἐγὼ θὰ πάω στὴν ἔρημο καὶ θὰ ἡσυχάσω.

Γυρίζοντας, λέει, δὲν εἶδα κανέναν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους. Ἀμέσως ἦρθα σ' αὐτὴ τὴ λαῦρα τοῦ Κοπραθᾶ. Καὶ νὰ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ἔχω τριανταπέντε χρόνια σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ σπήλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

Ὁ ἀββᾶς Γερόντιος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀγίου πατρὸς Εὐθυμίου, μοῦ διηγήθηκε καὶ μοῦ εἶπε.

Ζούσαμε τρεῖς ἀναχωρητὲς πέρα ἀπὸ τὴ Νεκρὰ θάλασσα, στὰ μέρη κοντὰ στὴ Βησιμούντα. Περπατώντας κάποτε στὸ βουνό,

θεν ἡμῶν περὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης περιεπάτει. Συνέβη δὲ ἀπαντῆσαι αὐτῷ Σαρακηνοὺς διερχομένους τοὺς τόπους ἐκείνους. Ὡς οὖν ἀντιπαρῆλθον αὐτόν, ὑποστρέψας εἰς τῶν Σαρακηνῶν ἀπεκεφάλισε τὸν ἀναχωρητὴν, ἡμῶν θεωρούντων ἀπὸ μα-
5 κρόθεν· ἡμεθα γὰρ ἡμεῖς εἰς τὸ ὄρος. Λακρυσάντων δὲ ἡμῶν διὰ τὸν ἀναχωρητὴν, ἰδοὺ ἄφνω ὄρνεον ἐλθὼν ἐπάνω τοῦ Σαρακηνοῦ καὶ ἀρπάσαν ἀνέφερεν ἐπὶ τὸ μετέωρον καὶ ἐξαφῆκαν αὐτόν ἐπὶ τὴν γῆν, ὅπου καὶ μέλος γέγονεν ὁ Σαρακηνός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

Γέρων τις ἐκαθέζετο εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν
10 Θεοδοσίου τοῦ ἀρχιμανδρίτου, ὀνόματι Κόνων, Κίλιξ τὸ γένος, τοῦτον ἐκτελέσας τὸν κανόνα ἐπὶ τριακονταπέντε ἔτη· κατὰ ἐβδομάδα ἅπαξ μετελάμβανεν ἄρτου καὶ ὕδατος, ἀδιαλείπτως ἐργαζόμενος, καὶ τῆς ἐκκλησίας μὴ ἀπολιμπανόμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Ἄλλον δὲ ἐθεασάμεθα γέροντα ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ Θεόδουλον, ἀπὸ
15 στρατιωτῶν, πάσας τὰς ἡμέρας νηστεύοντα καὶ μηδέποτε ἐπὶ πλευρὸν κοιμηθέντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

Ἦν τις γέρων εἰς τὰ κελλία τοῦ Χωζιβᾶ οἰκῶν καὶ διηγοῦντο ἡμῖν περὶ αὐτοῦ οἱ τοῦ αὐτοῦ τόπου γέροντες, ὅτι.

Ὅτε ἦν ἐν τῇ κώμῃ αὐτοῦ, ταύτην εἶχε τὴν ἐργασίαν· εἶποτε
20 ἔβλεπέ τινα εἰς τὴν κῶμην αὐτοῦ διὰ πολλὴν πενίαν μὴ εὐποροῦντα σπεῖραι τὸ χωρίον τὸ ἴδιον, ἀπήρχετο ἐν νυκτὶ μὴ γινῶσκοντος τοῦ κυρίου τοῦ χωρίου καὶ ἐλάμβανε τὰ ἴδια βοῖδια καὶ σπόρον ἴδιον καὶ ἔσπειρε τὸ τοῦ ἐτέρου χωρίον. Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς

16. Λαύρα Χωζιβᾶ (ἢ Χοζεβᾶ): Ἰδρύθηκε τὸν 5ο αἰῶνα καὶ βρίσκεται στὴ διαδρομὴ Ἱεροσόλυμα πρὸς Ἱεριχώ. Τὸ 614 καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Πέρσες.

κάποιος ἄλλος ἀναχωρητῆς περπατοῦσε κάτω ἀπὸ μᾶς, στὴν παραλία. Συνέβηκε νὰ τὸν συναντήσουν Σαρακηνοὶ ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Τὸν προσπέρασαν λοιπόν, ἀλλ' ἓνας ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς γυρίζοντας πίσω ἀποκεφάλισε τὸν ἀσκητῆ, ἐνῶ ἐμεῖς παρακολουθοῦσαμε ἀπὸ μακριά· γιατί ἤμασταν πάνω στὸ βουνό. Καὶ ἐνῶ λυθήκαμε ἐμεῖς σὲ δάκρυα γιὰ τὸν ἀναχωρητῆ, νὰ ξαφνικὰ ἓνα ἀρπαχτικὸ πουλὶ πέταξε πάνω ἀπὸ τὸν Σαρακηνό, τὸν ἀρπαξε καὶ τὸν ἀνέβασε ψηλά, καὶ ἀφήνοντάς τον ἔπεσε στὴ γῆ, ὅπου καὶ ἔγινε πολτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

Στὸ κοινόβιο τοῦ ἀγίου πατρός μας Θεοδοσίου τοῦ ἀρχιμανδρίτη ζοῦσε κάποιος γέροντας ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Κιλικίας, ὀνομαζόμενος Κόνωνας, ἐκτελώνοντας ἐπὶ τριαπέντε χρόνια αὐτὸν τὸν κανόνα. Μία φορὰ τὴν ἐβδομάδα ἔτρωγε ψωμί καὶ ἔπινε νερό, δούλευε χωρὶς διακοπὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ποτὲ δὲν ἀπουσίαζε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

Εἶδαμε καὶ ἄλλον γέροντα στὴν ἴδια μονή ποὺ ἦταν πρῶτα στρατιώτης, τὸν Θεόδουλο. Αὐτὸς ὅλες τὶς ἡμέρες νήστευε καὶ ποτὲ δὲν κοιμήθηκε σὲ κραββάτι ξαπλωμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

Ἦπῃρχε κάποιος γέροντας ποὺ κατοικοῦσε στὰ κελλιά τοῦ Χωζιβᾶ¹⁶. Οἱ γέροντες τοῦ τόπου αὐτοῦ μᾶς διηγήθηκαν τὰ ἐξῆς.

“Ὅταν ζοῦσε στὴν πατρίδα του εἶχε τὴν ἐξῆς ἐργασία. Ἄν κάποτε ἔβλεπε κάποιον στὸ χωριό του νὰ μὴν μπορεῖ νὰ σπεῖρει τὸ χωράφι του, γιατί ἦταν πολὺ φτωχός, πήγαινε τῆ νύχτα στὸ χωράφι, χωρὶς νὰ τὸ ξέρει ὁ ἰδιοκτῆτης του, καὶ ἔσπερνε τὸ χωράφι τοῦ ἄλλου, μὲ τὸ δικό του σπόρο καὶ χρησιμοποιοῦντας

Ξανακτίστηκε καὶ λειτουργεῖ μέχρι σήμερα.

τὴν ἔρημον καὶ ἔμεινεν εἰς τὰ κελλία τοῦ Χωζιβᾶ, τὴν αὐτὴν πάλιν συμπάθειαν εἶχεν ὁ γέρον. Ἀπήρχετο γὰρ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, βαστάζων ἄρτους καὶ ὕδωρ καὶ εἶποτε εἶδέ τινα ἀτονήσαντα, ἐβάσταζε τὸ
 5 γομάριν αὐτοῦ καὶ ἀνήρχετο ἕως τοῦ ἁγίου ὄρους τῶν Ἐλαιῶν· καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν ὑπέστρεφε, βαστάζων, εἶπερ εὔρεν ἄλλους, τὰ ἐκείνων γομάρια ἕως Ἰεριχώ. Ἦν οὖν ἰδεῖν τὸν γέροντα, ποτὲ μὲν βαστάζοντα γομάριν μέγα καὶ ἰδροῦντα, ποτὲ δὲ παιδίον εἰς τὸν ὦμον φέροντα· ἔστι δὲ ὅτε καὶ δύο ἐβάσταζε. Ἄλλοτε ἐκάθη-
 10 το, τὰ ὑποδήματα, εἰ ἐκόπη, ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ποιῶν· ἐβάσταζε γὰρ τὰ ἐπιτήδεια. Ἄλλους ἐπότιζεν ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου παρ' αὐτοῦ ὕδατος, ἄλλοις δὲ καὶ ἄρτους παρεῖχεν. Εἰ δὲ εὔρε γυμνὸν καὶ τὸ ἱμάτιον ὃ ἐφόρει ἐδίδου αὐτῷ. Καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτὸν διὰ πάσης ἡμέρας κοπιῶντα. Εἶποτε δὲ καὶ νεκρὸν εὔρεν ἐν τῇ ὁδῷ
 15 ἐποίει ἐπάνω αὐτοῦ τὸν κανόνα καὶ ἔθαπτεν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ὁ ἀπὸ Σχολαρίων ἔλεγεν ἡμῖν, ὅτι.

Ἦν τις ἀδελφὸς ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Χουζιβᾶ, ὃς ἦν μαθὼν τὴν προσκομιδὴν τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς. Ἐν μιᾷ οὖν ἐπέμφθη ἐνέγκαι εὐλογίας καὶ ἐρχόμενος ἐν τῷ μοναστηρίῳ εἶπε τὴν προσκομιδὴν
 20 ὡς ἐν τάξει τῆς στιχολογίας καὶ τὰς αὐτὰς εὐλογίας προέθηκαν ἐν τῷ δίσκῳ ἐν τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ οἱ διάκονοι· καὶ ἐν τῷ προσκομίζειν τὸν ἀββᾶν τὸν Ἰωάννην τὸν τότε πρεσβύτερον ὄντα, τὸν ἐπίκλην Χοζεβίτην (ὃς καὶ ὕστερον γέγονεν Καισαρείας τῆς κατὰ Παλαιστίνην ἐπίσκοπος), οὐκ ἐθεάσατο κατὰ τὸ ἔθος τὴν
 25 ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ λυπηθεὶς μήτι ἄρα αὐτὸς ἤμαρτε καὶ δια τοῦτο ἀπέστη τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, εἰσῆλθεν ἐν τῷ

τὰ δικά του βόδια. Ὄταν πάλι πῆγε στήν ἔρημο καὶ ἔμεινε στὰ κελλιά τοῦ Χωζιβᾶ, ἔξακολούθησε ὁ γέροντας τὴν ἴδια συμπάθεια. Πήγαινε στὸ δρόμο, πού ὀδηγοῦσε ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰορδάνη στήν ἁγία πόλη, ἔχοντας μαζί του ψωμί καὶ νερό. Ἄν κάποτε ἔβλεπε κάποιον ἀξαντλημένο, βαστοῦσε τὸ φορτίο του καὶ ἀνέβαινε μέχρι τὸ ἅγιο ὄρος τῶν Ἐλαιῶν καὶ πάλι ξαναγύριζε στήν Ἰεριχῶ ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο κουβαλώντας, ἂν εὑρίσκε ἄλλους, τὰ πράγματά τους. Μποροῦσες λοιπὸν νὰ δεῖς ἄλλοτε τὸν γέροντα καταϊδρωμένο νὰ κουβαλᾷ στήν πλάτη του ἄλλοτε μεγάλο φορτίο καὶ ἄλλοτε νὰ μεταφέρει κάποιο παιδί, τύχαινε μάλιστα μερικές φορές νὰ κουβαλᾷ καὶ δυό. Ἄλλοτε πάλι καθόταν καὶ ἔφτιαχνε τὰ παπούτσια ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν πού κόβονταν· γιατί εἶχε τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλῖα. Ἄλλους τοὺς πότιζε μὲ τὸ νερὸ πού κουβαλοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ ἄλλους τοὺς ἔδινε καὶ ψωμί. Ἄν συναντοῦσε γυμνό, τοῦ ἔδινε καὶ τὸ ροῦχο πού φοροῦσε. Μποροῦσες λοιπὸν νὰ τὸν δεῖς ὅλη τὴ ἡμέρα νὰ κοπιάζει. Ἄν κάποτε εὑρίσκε στὸ δρόμο νεκρό, διάβαζε πάνω του τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία καὶ μετὰ τὸν ἔθαβε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ὁ πρῶην Σχολάριος¹⁷ μᾶς ἔλεγε τὰ ἐξῆς.

Στὸ κοινόβιο τοῦ Χουζιβᾶ ἦταν κάποιος ἀδελφός, πού εἶχε μάθει τὴν προσκομιδὴ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς. Μιὰ μέρα λοιπὸν πού τὸν ἔστειλαν γὰ φέρει πρόσφορα, ἐρχόμενος στὸ μοναστήρι εἶπε τὴν εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς κατὰ τὴν τάξη τῆς στιχολογίας. Αὐτὰ τὰ πρόσφορα οἱ διάκονοι τὰ τοποθέτησαν στὸ δισκάριο πάνω στὸ ἅγιο θυσιαστήριο. Ἐνῶ λοιπὸν τελοῦσε προσκομιδὴ ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης¹⁸, πού τότε ἦταν ἱερέας καὶ τὸν ὀνόμαζαν Χοζεβίτη (αὐτὸς ὕστερα ἐγίνε ἐπίσκοπος τῆς Καισάρειας τῆς Παλαιστίνης), δὲν εἶδε, ὅπως συνήθως, τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Κυριευθεὶς ἀπὸ λύπη, μήπως ὁ ἴδιος ἀμάρτησε καὶ γιὰ αὐτὸ δὲν κατέβηκε τὸ ἅγιο Πνεῦμα, μπῆκε στὸ διακονικὸ κλαί-

18. Ἀββᾶς Ἰωάννης Χοζεβίτης: Ἰδρυτὴς τῆς λαύρας τοῦ Χωζιβᾶ.

διακονικῶ κλαίων καὶ ρίπτων ἑαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον· καὶ φαίνεται αὐτῶ ὁ ἄγγελος Κυρίου λέγων, ὅτι.

Ἐξότου ἐν τῇ ὁδῶ ἐπικομιζόμενος τὰς εὐλογίας ὁ ἀδελφὸς ἔλεγε τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν, ἡγιάσθησαν καὶ τετελειωμένοι
5 εἰσίν.

Καὶ ἀπὸ τότε λόγον ἔθηκεν ὁ γέρων, ὥστε μηδένα μαθεῖν τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν, μὴ ἔχοντα χειροτονίαν, μηδὲ ὡς ἔτυχε λέγειν αὐτὴν ἐν οἴωδήποτε καιρῶ, χωρὶς τόπου ἡγιασμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'

Γέρων τις ἐκάθητο ἐν τῇ λαύρα τοῦ Καλαμῶνος τῇ οὔσῃ ἐν τῶ
10 ἀγίῳ Ἰορδάνῃ, ὀνόματι Κυριακός· ἦν δὲ μέγας ὁ γέρων κατὰ Θεόν. Τούτῳ παρέβαλεν ἀδελφὸς ξενικός, ἐκ τῆς χώρας τοῦ Δαρῶ, ὀνόματι Θεοφάνης, ἐρωτῆσαι τὸν γέροντα περὶ λογισμοῦ πορνείας. Καὶ δὴ ὁ γέρων ἤρξατο ἐπαλείφειν αὐτὸν ταῖς περὶ σωφροσύνης καὶ ἀγνείας λόγοις. Ὁ οὖν ἀδελφὸς ὠφεληθεὶς με-
15 γάλως, λέγει τῶ γέροντι.

Κῦρι ἀββᾶ, ἐγὼ εἰς τὴν χώραν μου τοῖς Νεστοριανοῖς κοινωνῶ καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐ δύναμαι· ἐπεὶ μετὰ σοῦ εἶχον μεῖναι.

Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ γέρων τὸ Νεστορίου ὄνομα, θλιβεὶς ἐπὶ τῇ
20 ἀπωλείᾳ τοῦ ἀδελφοῦ, ἐνουθέτει αὐτὸν καὶ παρεκάλει ἀποστῆναι τῆς βλαβερᾶς αἰρέσεως ταύτης καὶ προσελθεῖν τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἔλεγε δὲ αὐτῶ ὅτι.

Οὐκ ἔστιν ἄλλη σωτηρία, εἰ μὴ τὸ ὀρθῶς φρονεῖν καὶ πιστεῦειν κατὰ ἀλήθειαν Θεοτόκον τὴν ἀγίαν Παρθένον Μα-
25 ρίαν ὑπάρχειν.

19. Λαύρα Καλαμῶνος: Σημερινή της ὀνομασία μονὴ τοῦ Ἁγίου Γερασίμου. Κτίστηκε τὸ 452–470· ἦταν τὸ καταφύγιο τῶν μοναχῶν τῆς περιοχῆς κατὰ τὶς ἀραβικὲς ἐπιδρομὲς.

γοντας και πέφτοντας κατά πρόσωπο. Παρουσιάζεται τότε ἄγγελος Κυρίου και τοῦ λέει.

Ἐκ τῆς στιγμῆς ποῦ ὁ ἀδελφός ἔλεγε τὴν εὐχή τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς στὸ δρόμο, μεταφέροντας τὰ πρόσφορα, αὐτὰ ἁγιαστήκαν και εἶναι τώρα ἁγιασμένα.

Ἐκ τότε ὁ γέροντας πρόσταξε, κανένας νὰ μὴ μαθαίνει τὴν εὐχή τῆς ἀναφορᾶς χωρὶς νὰ εἶναι χειροτονημένος, οὔτε και νὰ τὴ λέει ἔτσι στὴν τύχη και σὲ ὅποιαδήποτε ὥρα, χωρὶς ὁ τόπος νὰ εἶναι ἁγιασμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 26

Κάποιος γέροντας, ὀνομαζόμενος Κυριακός, ἔμενε στὴν λαύρα τοῦ Καλαμῶνα¹⁹ ποῦ βρίσκεται κοντὰ στὸν Ἰορδάνη· ὁ γέροντας ἦταν μέγας κατὰ Θεό. Αὐτὸν ἐπισκέφτηκε κάποιος ξένος ἀδελφός, ὀνομαζόμενος Θεοφάνης, ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ Δορᾶ, γιὰ νὰ συμβουλευθεῖ τὸ γέροντα γιὰ τὸ λογισμό πορνείας. Τότε ὁ γέροντας ἄρχισε νὰ τὸν δυναμώνει μὲ τοὺς λόγους περὶ τῆς σωφροσύνης και τῆς ἀγνείας. Ὁ ἀδελφός τότε ὠφεληθεὶς πολὺ, λέει στὸν γέροντα.

Κύρι ἀββά, ἐγὼ στὴν πατρίδα μου ἔχω μυστηριακὴ κοινω-
νία μὲ τοὺς Νεστοριανούς και γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο δὲν μπορῶ
νὰ μείνω ἐδῶ· γιὰτὶ ἀλλιῶς θὰ ἤθελα νὰ μείνω κοντὰ σου.

Μολὶς ἄκουσε ὁ γέροντας τὸ ὄνομα τοῦ Νεστορίου²⁰, κυριευθεὶς ἀπὸ λύπη γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ ἀδελφοῦ, τὸν νουθετοῦσε και τὸν παρακαλοῦσε ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴ βλαβερὴ αὐτὴ αἵρεση και νὰ ἐπιστρέψει στὴν ἁγία καθολικὴ και ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Καὶ τοῦ ἔλεγε.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία, ἀπὸ τὸ νὰ ἔχει κανεὶς ὀρθὰ φρονήματα και νὰ πιστεύει ὅτι ἡ ἁγία Παρθένος Μαρία εἶναι πραγματικὰ Θεοτόκος.

20. Νεστόριος: Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (428–431). Γνωστὸς ὑποστηρικτὴς τῆς αἵρέσεως ποῦ θεωρεῖ τὴν Παναγία Χριστοτόκο και ὄχι Θεοτόκο. Καταδικάστηκε και καθαιρέθηκε ἀπὸ τὴ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς λέγει τῷ γέροντι.

Ὦντως, κῦρι ἀββᾶ, ὄλαι αἱ αἰρέσεις οὕτω λέγουσιν, ὅτι 'εἰ μὴ μεθ' ἡμῶν κοινωνήσης, οὐ σώζει'. Τί οὖν ποιήσω, οὐκ οἶδα ἐγὼ ὁ ταπεινός. Δεήθητι οὖν τοῦ Κυρίου, ἵνα ἔργω με
5 πληροφορήσῃ τὸ ποία ἐστὶν ἀληθινὴ πίστις.

Ὁ δὲ γέρον μετὰ χαρᾶς ἐδέξατο τὸν λόγον τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ λέγει αὐτῷ.

Κάθου εἰς τὸ κελλίον μου καὶ ἐλπίδας ἔχω εἰς τὸν Θεόν, ὅτι ἀποκαλύπτῃ σοι ἡ αὐτοῦ ἀγαθότης τὴν ἀλήθειαν.

10 Καὶ ἐάσας τὸν ἀδελφὸν εἰς τὸ σπήλαιον αὐτοῦ, ἐξῆλθεν ἐπὶ Νεκράν θάλασσαν, δεόμενος περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Καὶ δὴ ὡς περὶ ὦραν ἐνάτην τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, θεωρεῖ ὁ ἀδελφός τινα ἐφιστάμενον αὐτῷ, φοβερὸν τῷ εἶδει καὶ λέγοντα αὐτῷ.

Ἔρχου καὶ ἴδε τὴν ἀλήθειαν.

15 Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ἀποφέρει εἰς τόπον σκοτεινὸν καὶ δυσώδη μετὰ πυρὸς καὶ δείκνυσιν αὐτῷ ἐν αὐτῷ τῷ πυρὶ Νεστόριον καὶ Θεόδωρον, Εὐτυχέα καὶ Ἀπολινάριον, Εὐάγριον καὶ Δίδυμον, Διόσκορον καὶ Σευῆρον, Ἄρειον καὶ Ὠριγένην καὶ ἄλλους τινάς. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ φανείς, ὅτι.

20 Οὗτος ὁ τόπος ἠτοιμάσται τοῖς αἰρετικοῖς καὶ τοῖς βλασφημοῦσι τὴν ἀγίαν Θεοτόκον καὶ τοῖς ἀκολουθοῦσι τοῖς δόγμασιν αὐτῶν. Εἰ οὖν ἀρέσκει σοι ὁ τόπος, ἔμμεινον τῷ δόγματί σου· εἰ δὲ πείραν τῆς κολάσεως ταύτης λαβεῖν οὐ θέλεις, πρόσελθε τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ἧ καὶ ὁ
25 γέρον διδάσκει. Λέγω γάρ σοι, ὅτι ἐὰν πάσας τὰς ἀρετὰς ποιήσῃ ἄνθρωπος καὶ μὴ ὀρθῶς δοξάζῃ, εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἔρχεται.

Καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν ὁ ἀδελφός καὶ ἐλθόντος τοῦ γέροντος, διηγήσατο αὐτῷ ἅπαντα τὰ γενόμενα καθὼς ἐώρα-
30 κε καὶ προσελθὼν ἐκοινώνησε τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστο-

Ὁ ἀδελφὸς λέει στὸν γέροντα.

Πραγματικά, κύρι ἀββᾶ, ὅλες οἱ αἱρέσεις λένε τὰ ἴδια. Δὲν σώζεσαι ἂν δὲν κοινωνεῖς μυστηριακὰ μαζί μας. Τί νὰ κάνω λοιπὸν δὲν ξέρω ἐγὼ ὁ ταπεινός. Προσευχῆσου λοιπὸν στὸν Κύριο, νὰ μὲ πληροφορήσει ἔμπρακτα ποιά εἶναι ἡ ἀληθινὴ πίστη.

Ὁ γέροντας μὲ χαρὰ δέχτηκε τὸ λόγο τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ λέει.

Μεῖνε στὸ κελλί μου καὶ ἔλπιζε στὸ Θεό, ὅτι θὰ σοῦ ἀποκαλύψει ἡ ἀγαθότητά του τὴν ἀλήθεια.

Ἀφήνοντας τὸν ἀδελφὸ στὸ σπήλαιό του, ἀναχώρησε στὴ Νεκρὰ θάλασσα, προσευχόμενος γιὰ τὸν ἀδελφό. Τὴ δεύτερη ἡμέρα κατὰ τὸ ἀπόγευμα βλέπει ὁ ἀδελφὸς κάποιον νὰ στέκεται μπροστά του, φοβερὸς στὴν ὄψη, καὶ νὰ τοῦ λέει.

Ἔλα καὶ δὲς τὴν ἀλήθεια.

Παίρνοντάς τον τότε τὸν ὀδηγεῖ σὲ σκοτεινὸ καὶ ἄθλιο καὶ καταφλεγόμενο τόπο καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴ φλόγα τοῦ δείχνει τὸν Νεστόριο καὶ τὸν Θεόδωρο, τὸν Εὐτυχέα καὶ τὸν Ἀπολινάριο, τὸν Εὐάγριο καὶ τὸν Δίδυμο, τὸν Διόσκορο καὶ τὸν Σευῆρο²¹, τὸν Ἄρειο καὶ τὸν Ὠριγένη καὶ μερικοὺς ἄλλους. Τοῦ λέει τότε αὐτὸς πού τοῦ ἐμφανίσθηκε.

Αὐτὸς ὁ τόπος ἔχει ἐτοιμαστῆ γιὰ τοὺς αἰρετικούς, γιὰ ἐκείνους πού βλασφημοῦν τὴν ἀγία Θεοτόκο καὶ γιὰ ἐκείνους πού ἀκολουθοῦν τὰ δόγματα αὐτῶν. Ἄν λοιπὸν σοῦ ἀρέσει ὁ τόπος, μεῖνε πιστὸς στὸ δόγμα σου, ἂν πάλι δὲν θέλεις νὰ δοκιμάσεις αὐτὴν τὴν κόλαση, πρόσελθε στὴν ἀγία καθολικὴ Ἐκκλησία, στὴν ὁποία καὶ ὁ γέροντας διδάσκει. Γιατὶ σὲ διαβεβαιώνω, πὼς ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐπιτελέσει ὅλες τὶς ἀρετές, ἀλλὰ δὲν ἔχει ὀρθὴ πίστη, ἔρχεται στὸν τόπο αὐτό.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἦρθε ὁ ἀδελφὸς στὸν ἑαυτό του. Ὅταν ἐπέστρεψε ὁ γέροντας τοῦ διηγήθηκε ὅλα τὰ συμβάντα, ὅπως τὰ εἶδε. Προσῆλθε τότε καὶ κοινωνήσε τῶν μυστηρίων τῆς ἀγίας

21. Σευῆρος: Μονοφυσίτης πατριάρχης Ἀντιοχείας (512-518). Πέθανε ἀμετανόητος καὶ ἐξόριστος στὴν Αἴγυπτο.

λικῆ Ἐκκλησίᾳ. Ἐμεινε δὲ μετὰ τοῦ γέροντος εἰς τὸν Καλαμῶνα καὶ ποιήσας μετ' αὐτοῦ ἔτη ἰκανά, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

Ἀπὸ δέκα μιλίων τῆς πόλεως Αἰγαιῶν τῆς Κιλικίας κτήμᾳ ἐστὶν ὄνόματι Μάρδαρος, ἐν ᾧ ἐστὶ ναὸς τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Βα-
5 πιστοῦ, ἐν ᾧ γέρων τις πρεσβύτερος ἐκάθητο. Ἦν δὲ μέγας πάνυ ὁ γέρων καὶ ἐνάρετος. Ἐν μιᾷ οὖν οἱ τοῦ αὐτοῦ κτήματος οἰκῆτορες προσέρχονται κατ' αὐτοῦ τῷ ἐπισκόπῳ Αἰγαιῶν, λέγον-
τες.

Ἄρον ἀφ' ἡμῶν τὸν γέροντα τοῦτον, ὅτι θλίβει ἡμᾶς· ἔρχε-
10 ται γὰρ Κυριακὴ καὶ ποιεῖ τὴν σύναξιν ὥραν ἐνάτην, καὶ οὐ φυλάττει τὴν νενομισμένην τάξιν τῆς ἀγίας συνάξεως.

Καὶ λαβῶν ὁ ἐπίσκοπος τὸν γέροντα κατ' ἰδίαν, λέγει αὐτῷ.

Καλόγηρε, διὰ τί οὕτω ποιεῖς; Ἡ ἀγνοεῖς τῆς ἀγίας Ἐκ-
κλησίας τὴν κατάστασιν;

15 Ὁ δὲ γέρων ἔφη αὐτῷ.

Ἐπ' ἀληθείας, κύριε ὁ μέγας, οὕτως ἐστὶ καὶ καλῶς λέγεις.
Ἄλλὰ τί ποιῆσαι οὐκ οἶδα. Μετὰ γὰρ τὸν κανόνα τὸν νυ-
κτερινὸν τῆς ἀγίας Κυριακῆς κάθημαι πλησίον τοῦ ἀγίου
θυσιαστηρίου καὶ ἕως ἂν ἴδω τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπισκιά-
20 ζον τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ, οὐκ ἄρχομαι τῆς συνάξεως.
Ὅταν δὲ θεάσωμαι τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἀγίου Πνεύματος,
τότε καὶ τὴν λειτουργίαν ἐπιτελῶ.

Θαυμάσας δὲ ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἀρετὴν τοῦ γέροντος καὶ πληρο-
φορήσας τοὺς τοῦ κτήματος, ἀπέλυσεν αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ, δοξά-
25 ζοντας τὸν Θεόν.

Τούτῳ τῷ γέροντι ἀπέστειλεν ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς ὁ Στυλῆτης
προσηγορίαν, πέμψας αὐτῷ καὶ πανίον δεδεμένον, ἔχον ἔσωθεν
τρεῖς ἄνθρακας πυρός. Ὁ δὲ γέρων δεξάμενος τὸν ἀσπασμόν, καὶ
τοὺς ἄνθρακας μὴ ἀποσβεσθέντας, ἀντέπεμψε τῷ ἀββᾷ Ἰου-

καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐμεινε κοντὰ στὸν γέροντα στὸν Καλαμώννα, καὶ ἀφοῦ ἔζησε μαζί του ἀρκετὰ χρόνια, ἀναπαύθηκε εἰρηνικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

Ἦρχε κάποιο χωριὸ μὲ τὸ ὄνομα Μάρδαρδος, δέκα μίλια ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Αἰγαιῶν τῆς Κιλικίας. Σ' αὐτὸ ὑπῆρχε ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ, ὅπου ἔμενε κάποιος γέροντας ἱερέας. Ὁ γέροντας ἦταν πολὺ μεγάλος καὶ ἐνάρετος. Μιὰ μέρα λοιπὸν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ τοῦ χωριοῦ ἔρχονται στὸν ἐπίσκοπο τῶν Αἰγαιῶν καὶ τὸν κατηγοροῦν, λέγοντας.

Πάρ' τον μακριὰ ἀπὸ μᾶς τὸν γέροντα αὐτόν, γιατί μᾶς στενοχωρεῖ. Ἔρχεται ἡ Κυριακὴ καὶ τελεῖ τῆ θεία λειτουργία κατὰ τὴν ἐνάτη ὥρα καὶ δὲν φυλάσσει τὴν καθορισμένη τάξη τῆς ἁγίας συνάξεως.

Καλώντας τότε ὁ ἐπίσκοπος τὸν γέροντα ἰδιαίτερα, τοῦ λέει.

Καλόγηρε, γιατί ἐνεργεῖς ἔτσι, ἢ μήπως δὲν ξέρεις τὴν τάξη τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας;

Καὶ ὁ γέροντας τοῦ ἀπαντᾷ.

Στὰ ἀλήθεια, μέγαλε μου κύριε, ἔτσι εἶναι καὶ σωστὰ τὰ λές. Ἀλλὰ δὲν ξέρω τί νὰ κάνω. Γιατὶ μετὰ τὸν νυκτερινὸ κανόνα τῆς ἁγίας Κυριακῆς στέκομαι δίπλα στὸ ἅγιο θυσιαστήριο, καὶ δὲν ἀρχίζω τὴ λειτουργία μέχρι ποῦ νὰ δῶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἐπισκιάζει τὸ ἅγιο θυσιαστήριο. Ὄταν δῶ τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ ἁγίου Πνεύματος τότε κάνω τὴ λειτουργία.

Θαυμάζοντας ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἀρετὴ τοῦ γέροντα καὶ ἀναφέροντας αὐτὸ στοὺς χωρικούς, τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν εἰρηνικά, δοξάζοντας τὸ Θεό.

Σ' αὐτόν τὸν γέροντα ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς ὁ Στυλίτης ἔστειλε χαιρετίσματα, στέλνοντάς του καὶ ἓνα πανὶ δεμένο, ἔχοντας μέσα τρία ἀναμμένα κάρβουνα. Ὁ γέροντας, δεχόμενος τὸν χαιρετισμὸ καὶ τὰ κάρβουνα ποῦ δὲν εἶχαν σβῆσει, ἔστειλε ἀντὶ αὐτῶν

λιανῶ εἰς τὸ αὐτὸ πανίον, βαλὼν εἰς αὐτὸ ὕδωρ καὶ δήσας. Ἀπει-
χον δὲ ἀπ' ἀλλήλων ὡσεὶ μίλια εἴκοσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

Διηγήσατο ὁ ἀββᾶς Κύριλλος ὁ μαθητῆς τοῦ εἰρημένου ἀββᾶ Ἰου-
λιανοῦ τοῦ Στυλίτου, ὅτι.

5 Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ μου καὶ ὁ ἀδελφός μου ἦλθομεν ἀπὸ τῆς ἡμῶν
χώρας πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰουλιανὸν ἀκούοντες τὰ περὶ αὐτοῦ. Εἶ-
χον γάρ, φησὶν, ἐγὼ πάθος ἀνίατον, ὃ οὐδεὶς τῶν ἰατρῶν θερα-
πεῦσαι οὐκ ἠδυνήθη. Ἐλθόντα με οὖν εὐθύς ὁ γέρων εὐξάμενος
ἐθεράπευσεν. Ἐμείναμεν οὖν οἱ τρεῖς παρ' αὐτῶ καὶ ἀπεταξάμε-
10 θα. Καὶ κατέστησεν ὁ γέρων τὸν ἐμὸν πατέρα ἐπὶ τοῦ σίτου. Ἐν
μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἔρχεται ὁ πατήρ μου καὶ λέγει τῶ ἀββᾶ Ἰου-
λιανῶ.

Σῖτον οὐκ ἔχομεν.

Ἀπεκρίθη ὁ γέρων.

15 Ὑπαγε, ἀδελφέ, καὶ αὐτὸν ὃν εὐρίσκεις συνάξας, ἄλεσον,
καὶ περὶ τὴν αὔριον ὁ Θεὸς μεριμνήσει ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶ λόγῳ ταραχθεὶς (ἦδει γὰρ ὅτι οὐδὲν εἶασεν ἐν τῶ σι-
τοβολῶνι), ἀνεχώρησεν ἐν τῶ κελλίῳ αὐτοῦ. Τῆς δὲ χρείας κα-
τεπειγούσης, δηλοῖ αὐτὸν ὁ γέρων.

20 Ἀδελφὲ Κόνων, ἀπελθε καὶ ὃ εὐρίσκεις ποιήσον λόγῳ τῶν
ἀδελφῶν.

Ὁ δὲ ὡς ἀπὸ ὀργῆς λαβὼν τὰ κλειδιά τοῦ ὀρίου, ἀπῆλθε, θέλων
ἐνέγκαι τὸν χοῦν. Ἀνοίξας οὖν τὸ κλειδίον, ἠθέλεν ἀνοῖξαι τὰς
θύρας καὶ οὐκ ἠδύνατο· ἦν γὰρ ὁ σιτοβολῶν ὄλως πεπληρωμέ-
25 νος σίτου. Καὶ ἰδὼν, ἔβαλε τῶ γέροντι μετάνοιαν, δοξάζων τὸν
Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'

Ὡς ἀπὸ τριάκοντα μιλίων Αἰγῶν τῆς πόλεως Κιλικίας στυλῖται

στον άββα Ίουλιανό τὸ ἴδιο πανί, βάζοντας μέσα νερό καὶ δένοντάς το. Μεταξύ τους ὑπῆρχε ἀπόσταση περίπου εἴκοσι μίλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28

Διηγῆθηκε ὁ ἀββᾶς Κύριλλος, ὁ μαθητῆς τοῦ ἀββα Ίουλιανοῦ τοῦ Στυλίτη, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔγινε λόγος πρὶ πάνω, τὰ ἐξῆς.

Ἐγώ, ὁ πατέρας μου καὶ ὁ ἀδελφός μου ἦρθαμε ἀπὸ τῆ πατρίδα μας στὸ ἀββα Ίουλιανό, ἐπειδὴ ἀκούγαμε πολλὰ γιὰ αὐτόν. Γιατὶ ἐγώ, λέει, εἶχα ἀνίατο πάθος, τὸ ὁποῖο κανένας ἀπὸ τοὺς γιατροὺς δὲν μπόρεσε νὰ γιαιτρέψει. Μόλις ἦρθα στὸν γέροντα, προσευχήθηκε καὶ μοῦ τὸ θεράπευσε ἀμέσως. Μείναμε λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς κοντὰ του καὶ γίναμε ὑποτακτικοί του. Ὅρισε τότε ὁ γέροντας τὸν πατέρα μου ὑπεύθυνο γιὰ τὸ σιτάρι. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔρχεται ὁ πατέρας μου καὶ λέει στὸ ἀββα Ίουλιανό.

Δὲν ἔχομε σιτάρι.

Ὁ γέροντας ἀποκρίθηκε.

Πήγαινε, ἀδελφέ, καὶ αὐτὸ πού θὰ βρεῖς μάζεψέ το καὶ ἄλεσέ το καὶ γιὰ αὔριο θὰ φροντίσει ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς.

Αὐτὸς ταραγμένος ἀπὸ τὰ λόγια (γιατὶ γνώριζε καλά, πὼς δὲν ἄφησε τίποτα στὴ σιταποθήκη) πῆγε στὸ κελλί του. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἀνάγκη ἦταν ἐπείγουσα, τὸν καλεῖ ὁ γέροντας νὰ πάει ἐκεῖ. Μόλις λοιπὸν πῆγε τοῦ λέγει ὁ γέροντας.

Ἀδελφὲ Κόνωνα, πήγαινε καὶ ὅ,τι βρεῖς ἐτοίμασέ το γιὰ τοὺς ἀδελφούς.

Αὐτὸς ὀργισμένος καὶ ἀρπάζοντας τὰ κλειδιά τῆς ἀποθήκης, πῆγε μὲ σκοπὸ νὰ φέρει χῶμα. Ξεκλειδώνοντας τότε τὴν πόρτα προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἀνοίξει καὶ δὲν μποροῦσε· γιατὶ ὅλη ἡ ἀποθήκη ἦταν γεμάτη ἀπὸ σιτάρι. Βλέποντάς το ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ τὸν γέροντα, δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29

Περίπου τριάντα μίλια ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Κιλικίας, τὶς Αἰγές,

δύο εἰσὶν, ἀπέχοντες ἀλλήλων ὡς ἀπὸ ἑξ μιλίων. Τούτων ὁ μὲν
 εἷς τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκοινώνει, ὁ δὲ
 ἄλλος, ὁ καὶ πλείονα χρόνον ἔχων εἰς τὸν κίονα πλησίον κτήμα-
 τος λεγομένου Κασσιδωρᾶ, τῆς Σευήρου ὑπῆρχεν αἰρέσεως. Καὶ
 5 διαφόρως ὁ αἰρετικὸς κατεγίνωσκε τοῦ ὀρθοδόξου, ἐπιθέμενος
 καὶ θέλων αὐτὸν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐφελκύσασθαι αἵρεσιν καὶ
 πολλοῖς λόγοις διαπεμπόμενος, ἐδόκει κατακρίνειν αὐτόν. Ὁ δὲ
 ὡσπερ θεόθεν ἐμπνευσθεὶς ἐδήλωσεν αὐτὸν μερίδα πέμψαι τῆς
 αὐτοῦ κοινωνίας. Ὁ δὲ μετὰ χαρᾶς, ὡς ἤδη πλανήσας αὐτόν,
 10 πέμπει αὐτῷ παραχρῆμα, μηδὲν ὄλως ἐνδύσας καὶ δεξάμενος ὁ
 ὀρθόδοξος τὴν σταλεῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ αἰρετικοῦ μερίδα, τοῦτ'
 ἔστιν τοῦ Σευήρου, ποιήσας λέβητα ἔμπροσθεν αὐτοῦ βράσαι, ἣν
 ἐδέξατο μερίδα ἐνέβαλε, καὶ διελύθη ἐν τῷ βράσματι τοῦ λέβη-
 τος. Λαβὼν δὲ καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀγίαν κοινωνίαν,
 15 ἐνέβαλεν εἰς τὸν αὐτὸν λέβητα, καὶ παραχρῆμα ὁ λέβης βράζων
 ἀπεψύγη καὶ ἡ ἀγία κοινωνία σῶα καὶ ἄβροχος διέμεινεν, ἦντινα
 καὶ διαμένει τηρῶν. Ἔδειξε δὲ ἡμῖν αὐτὴν παραβάλλουσιν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Τάδαι ἐμπόριόν ἐστιν τῆς Κύπρου. Ἐν αὐτῷ μοναστήριόν ἐστιν
 πλησίον τοῦ λεγομένου Φιλοξένου. Παραβαλόντες οὖν ἐκεῖ, εὔ-
 20 ραμεν ἐν αὐτῷ μοναχόν, τῷ μὲν γένει Μελιτινόν, τῷ δὲ ὀνόματι
 Ἰσίδωρον. Τοῦτον ἐθεασάμεθα ἀδιαλείπτως κλαίοντα μετὰ οἰ-
 μωγῆς. Παρακαλούμενος δὲ ὑπὸ πάντων, ὥστε ἐνδοῦναι μικρὸν
 τοῦ πένθους, οὐκ ἐπέειθετο, ἀλλὰ πᾶσιν ἔλεγεν, ὅτι.

25 Πολὸν ἁμαρτωλὸς εἰμι, οἷος οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ μέχρι
 τῆς σήμερον.

Ἡμῶν δὲ λεγόντων, ὅτι,

Ὅντως, κῦρι ἀββᾶ, μετὰ ἀληθείας οὐδεὶς ἀναμάρτητος εἶ
 μῆ εἷς ὁ Θεός,

ὕπῆρχαν δύο στυλίτες, πὺ μεταξὺ τους ἀπεῖχαν ἕξι μίλια. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν μέλος τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας· ὁ ἄλλος, πὺ εἶχε πολὺ περισσότερο χρόνο πάνω στὸν στύλο κοντὰ στὸ χωριὸ μὲ τὸ ὄνομα Κασσιδωρᾶ, ἀνῆκε στὴν αἵρεση τοῦ Σευήρου. Ὁ αἰρετικὸς μὲ διάφορους τρόπους κατηγοροῦσε τὸν ὀρθόδοξο, προσπαθώντας καὶ θέλοντας νὰ τὸν τραβήξει στὴ δική του αἵρεση. Ἀφοῦ τοῦ ἔστειλε πολλὰ μηνύματα, νόμιζε πὺς τὸν εἶχε καταδικάσει. Καὶ αὐτὸς σὰ νὰ ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ ζήτησε ἀπ' αὐτὸν νὰ τοῦ στείλει μέρος ἀπὸ τὴ δική του θεία κοινωνία. Ὁ ἄλλος μὲ πολὺ χαρὰ μὲ τὴν ἰδέα πὺς τάχα τὸν εἶχε κερδίσει, ἀμέσως τοῦ στέλνει, χωρὶς καθόλου νὰ διστάξει. Καὶ ὁ ὀρθόδοξος, ἀφοῦ ἔλαβε τὴ μερίδα πὺ τοῦ ἔστειλε ὁ αἰρετικὸς τῆς αἰρέσεως τοῦ Σευήρου²¹, ἔστησε μπροστὰ του καζάνι γιὰ νὰ βράσει καὶ ἔβαλε μέσα τὸ κομμάτι πὺ εἶχε δεχθεῖ καὶ αὐτὸ διαλύθηκε μέσα στὸ καζάνι πὺ ἔβραζε. Παίρνοντας στὴ συνέχεια καὶ τὴ θεία κοινωνία τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, τὴν ἔβαλε μέσα στὸ ἴδιο καζάνι καὶ ἀμέσως τὸ καζάνι πὺ κόχλαζε πάγωσε καὶ ἡ θεία κοινωνία ἔμεινε ὀλόκληρη καὶ χωρὶς νὰ βραχεῖ· αὐτὴν τὴν διαφύλαξε καὶ ὑπάρχει ἀκόμα καὶ μᾶς τὴν ἔδειξε ὅταν τὸν ἐπισκεφθῆκαμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30

Οἱ Τάδες εἶναι ἐμπορικὸ κέντρο τῆς Κύπρου. Κοντὰ σ' αὐτοὺς ὑπάρχει ἓνα μοναστήρι πὺ ὀνομάζεται τοῦ Φιλοξένου. Περνώοντας λοιπὸν ἀπὸ ἐκεῖ βρήκαμε σ' αὐτὸ ἓναν μοναχό, στὴν καταγωγή Μελιτινὸ καὶ μὲ τὸ ὄνομα Ἰσίδωρος. Τὸν εἶδαμε νὰ κλαίει συνέχεια μὲ λιγμούς. Ἄν καὶ ὅλοι τὸν προέτρεπαν νὰ ἐλαττώσει λίγο τὸ πένθος του, δὲν πειθόταν, ἀλλὰ σὲ ὅλους ἔλεγε.

Εἶμαι πολὺ ἁμαρτωλός, τέτοιος πὺ δὲν ἔχει ἐμφανισθεῖ ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ μέχρι σήμερα.

Ἐνῶ ἐμεῖς τοῦ λέγαμε.

Πράγματι, εἶναι ἀλήθεια, ἀββᾶ μου, κανεὶς δὲν εἶναι ἀναμάρτητος παρὰ μόνον ὁ Θεός²².

Ἀπεκρίθη λέγων.

Πείσθητε, ἀδελφοί, οὐχ εὖρον ἐν ἀνθρώποις ἀμαρτίαν οἶαν οὐκ ἐποίησα, οὔτε ἐγγράφως οὔτε ἀγράφως. Εἰ δὲ νομίζετε ὅτι ἐμαυτοῦ κατηγορῶ, ἀκούσατέ μου τῆς ἀμαρτίας, ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ εὐξήσθε.

Ἐγώ, φησὶν, ὅταν ἤμην ἐν τῷ κόσμῳ, γυναῖκα εἶχον. Ἦμεθα οὖν οἱ δύο τοῦ δόγματος Σευήρου. Ἐλθὼν οὖν ἐγὼ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς τὸν οἶκόν μου, οὐχ εὖρον τὴν γυναῖκά μου, ἀλλὰ ἀκούω ὅτι ἀπῆλθε πρὸς τὴν γείτονα κοινωνῆσαι· ἦν δὲ κοινωνοῦσα ἐκείνη εἰς τὴν ἀγίαν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐδραμον δὲ εὐθέως κωλῦσαι αὐτήν. Εἰσελθὼν οὖν εἰς τὸν οἶκον τῆς γείτονος, εὖρον τὴν γυναῖκά μου ἤδη προσφάτως λαβοῦσαν τὴν ἀγίαν μερίδα καὶ κοινωνοῦσαν. Δραξάμενος τοίνυν τοῦ λάρυγγος αὐτῆς, ἐποίησα ἐξεράσαι αὐτὴν τὴν ἀγίαν μερίδα, καὶ λαβὼν, ἠκόντισα αὐτὴν ἄνωθεν κάτω, ἔπεσε δὲ εἰς βόρβορον. Καὶ εὐθέως εἶδον ἀστραπὴν κατ' αὐτοῦ τοῦ τόπου λαβοῦσαν τὴν ἀγίαν κοινωνίαν.

Μετὰ δύο ἡμέρας θεωρῶ ἄνδρα Αἰθίοπα, ράκη περιβεβλημένον καὶ λέγοντά μοι.

Ἐγὼ καὶ σὺ ὁμοῦ κατεδικάσθημεν εἰς μίαν κόλασιν.

Καὶ λέγω αὐτῷ.

Σὺ τίς εἶ;

Καὶ ἀπεκρίνατό μοι, λέγων ὁ φανεὶς Αἰθίοψ.

Ἐγὼ εἰμι ὁ ραπίσας ἐπὶ τῆς σιαγόνας τὸν Ποιητὴν τῶν ἀπάντων, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάθους.

Διὰ τοῦτο οὖν, φησὶν ὁ μοναχός, οὐ δύναμαι ἐνδοῦναι τοῦ κλαίειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'

Δύο τινὲς τῶν γερόντων ἀπῆρχοντο ἀπὸ Αἰγῶν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας καὶ ἐλθόντες εἰς πανδοχεῖον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἐφ'

Αποκρίθηκε και εἶπε.

Ἄδελφοί μου, πιστέψτε με δὲν βρῆκα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τέτοια ἁμαρτία πὺ ἔκανα, οὔτε γραμμένη στὰ χαρτιά, οὔτε ἄγραφη. Καὶ γιὰ νὰ μὴ νομίσετε πὺς ἔτσι κατηγορῶ τὸν ἑαυτό μου, ἀκοῦστε τὴν ἁμαρτία μου, γιὰ νὰ προσευχηθεῖτε καὶ σεῖς γιὰ μένα.

Ἐγώ, λέει, ὅταν ζοῦσα μέσα στὸν κόσμον εἶχα γυναῖκα. Ἀνήκαμε καὶ οἱ δύο στὸ δόγμα τοῦ Σευήρου. Ἐπιστρέφοντας λοιπὸν μιὰ μέρα στὸ σπίτι μου δὲ βρῆκα τὴ γυναῖκα μου, ἀλλ' ἄκουσα πὺς πῆγε σὲ μιὰ γειτόνισσα γιὰ νὰ μεταλάβει· ἐκείνη ἦταν μέλος τῆς ἁγίας καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀμέσως ἔτρεξα γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσω. Μπαίνοντας στὸ σπίτι βρῆκα τὴ γυναῖκα μου νὰ ἔχει βάλει μόλις τότε στὸ στόμα τῆς τὴν ἁγία μερίδα καὶ νὰ κοινωνεῖ. Πιάνοντας λοιπὸν τὸ λαρύγγι τῆς τὴν ἔκανα νὰ βγάλει τὴν ἁγία μερίδα, καὶ παίρνοντάς τὴν τὴν πέταξα ἀπὸ πάνω κάτω καὶ ἔπεσε σὲ λάσπες. Ἀμέσως εἶδα ἀστραπὴ πρὸς αὐτὸν τὸν τόπον νὰ παίρνει τὴν ἁγία κοινωνία.

Μετὰ δύο μέρες βλέπω κάποιον Αἰθίοπα πὺ φοροῦσε κουρέλια νὰ μοῦ λέει.

Ἐγὼ καὶ σὺ τιμωρηθῆκαμε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο.

Τοῦ λέγω.

Ποιός εἶσαι σύ.

Ὁ Αἰθίοπας πὺ ἦταν μπροστά μου ἀποκρίθηκε.

Ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς πὺ ράπισα τὴ σιαγόνα τοῦ δημιουργοῦ τῶν πάντων, τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦ Χριστό, τὴν ὥρα τοῦ πάθους.

Γιὰ αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγο, λέει ὁ μοναχός, δὲν μπορῶ νὰ σταματήσω τὸ κλάμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31

Δύο ἀπὸ τοὺς γέροντες πῆγαιναν ἀπὸ τὶς Αἰγὲς στὴ Ταρσό τῆς Κιλικίας· μπαίνοντας σὲ κάποιο πανδοχεῖο κατ' οἰκονομία

ὧ̄ ἀναπαῖναι αὐτοὺς (ἦν γὰρ καύσων), εὗρον ἐκεῖ τρεῖς νεωτέρους ἀπερχομένους εἰς Αἴγας, ἔχοντας μεθ' ἑαυτῶν μίαν πόρνην. Οἱ οὖν γέροντες ἐκάθισαν κατ' ἰδίαν. Λαβὼν δὲ ὁ εἷς γέρων ἐκ τοῦ πηρίου αὐτοῦ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἀνεγίνωσκεν. Ἡ δὲ πόρνη
5 ἢ οὖσα μετὰ τῶν νεωτέρων, ὡς εἶδε τὸν γέροντα ἀναγινώσκοντα, καταλείψασα τοὺς νεωτέρους, ἐλθοῦσα ἐκάθισεν πλησίον τοῦ γέροντος. Ὁ δὲ γέρων ἀποτιναζάμενος αὐτῇ λέγει.

Πολὸν φαίνει, ὧ̄ ἀθλία, ἀναιδής· οὐκ ἠδέσθης πλησίον ἡμῶν ἐλθεῖν καὶ καθίσαι;

10 Ἡ δὲ ἀπεκρίθη λέγουσα.

Μῆ, πάτερ, μὴ βδελύξῃ με. Εἰ γὰρ καὶ πεπληρωμένη ὑπάρχω πάσης ἀμαρτίας, ἀλλ' οὖν οὐκ ἀπῶσατο τὴν προσελθοῦσαν αὐτῷ πόρνην ὁ Δεσπότης τῶν ἀπάντων ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν.

15 Ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη αὐτῇ.

Ἄλλ' ἢ πόρνη ἐκείνη οὐκέτι ἔμεινε πόρνη.

Ἡ δὲ λέγει αὐτῷ.

Ἐλπίζω εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον οὐδὲ ἐγὼ μενῶ ἐν τῇ ἀμαρτία ταύτῃ.

20 Καὶ καταλιποῦσα τοὺς νεωτέρους καὶ τὰ αὐτῆς πάντα, ἠκολούθησε τοῖς γέρουσιν, καὶ ἔβαλον αὐτὴν εἰς μοναστήριον, πλησίον Αἰγῶν, τὸ λεγόμενον τοῦ Νακκιβᾶ. Ταύτην κάγῳ ἐῶρακα γραῦν, πολλῇ συνέσει διάγουσαν, καὶ παρ' αὐτὴν ἀκήκοα ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'

Μῆμος τις ἦν ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ὀνόματι Βαβύλας. Οὗτος
25 εἶχε δύο φίλας (ὄνομα τῇ μιᾷ Κομιτῷ καὶ ὄνομα τῇ ἄλλῃ Νικῶσα), ζῶν ἀσώτως καὶ πράττων ὄσαπερ ἄξια τοῖς συνεργοῦσι δαίμοσιν. Ἐν μιᾷ οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ἠνεγινώσκετο τὸ Εὐαγγέλιον, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἡ περιοχὴ ἢ λέγουσα· «μετανοεῖτε· ἠγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»·
30 καὶ κατανυγεῖς εἰς τοῦτο, ἤρξατο μετὰ δακρῶν ταλανίζειν ἑαυ-

Θεοῦ γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν (ἔκανε πολὺ ζέστη), βρῆκαν ἐκεῖ τρεῖς νέους ποὺ πήγαιναν στὶς Αἰγές καὶ μαζί τους εἶχαν μιὰ πόρνη. Οἱ γέροντες κάθησαν μόνοι τους παράμερα. Ὁ ἕνας γέροντας ἔβγαλε ἀπὸ τὸ σακκίδιό του τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο καὶ διάβαζε. Ἡ πόρνη, ποὺ ἦταν μὲ τοὺς νέους, μόλις εἶδε τὸν γέροντα νὰ διαβάζει, ἀφήνοντας τοὺς νέους, ἔρχεται καὶ κάθεται κοντὰ στὸν γέροντα. Καὶ ὁ γέροντας διώχνοντάς την λέει σ' αὐτήν.

Φαίνεσαι πολὺ ἀδιάντροπη, δυστυχισμένη· δὲν ντράπηκες καὶ ἦρθες καὶ κάθησες κοντά μας;

Καὶ ἐκείνη ἀποκρίθηκε.

Πάτερ, μὴ μὲ διώχνεις. Εἶμαι βέβαια γεμάτη ἀπὸ κάθε λογῆς ἁμαρτία, ἀλλὰ καὶ ὁ Δεσπότης, ὁ Κύριος τῶν πάντων καὶ Θεός μας, δὲν ἔδιωξε τὴν πόρνη ποὺ τὸν πλησίασε.

Ὁ γέροντας τῆς ἀποκρίθηκε.

Ἐκείνη ὅμως ἡ πόρνη δὲν παρέμεινε πόρνη.

Καὶ ἐκείνη τοῦ λέει.

Ἐλπίζω στὸ Υἱὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὅτι ἀπὸ σήμερα οὔτε ἐγὼ θὰ μείνω σ' αὐτὴ τὴν ἁμαρτωλὴ κατάσταση.

Καὶ ἐγκαταλείποντας τοὺς νέους καὶ τὰ πράγματά της ἀκολούθησε τοὺς γέροντες. Τὴν πῆραν καὶ τὴν ἔβαλαν στὸ μοναστήρι, κοντὰ στὶς Αἰγές, τὸ ὀνομαζόμενο τοῦ Νακκιβᾶ. Αὐτὴν καὶ ἐγὼ τὴν συνάντησα γριά, νὰ περνᾶ τὴ ζωὴ της μὲ πολὺ σύνεση· καὶ αὐτὰ τὰ ἔχω ἀκούσει ἀπὸ αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 32

Στὴ Ταρσό τῆς Κιλικίας ὑπῆρχε κάποιος ἠθοποιὸς μὲ τὸ ὄνομα Βαβύλας. Αὐτὸς εἶχε δύο φιλενάδες (τὸ ὄνομα τῆς μιᾶς ἦταν Κομιτῶ καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἄλλης Νικώσα)· ζοῦσε ἄσωτα καὶ κἀνοντας ὅσα εἶναι ἀντάξια τῆς συνεργασίας τῶν δαιμόνων. Μιὰ μέρα λοιπὸν μπῆκε στὴν ἐκκλησία· κατὰ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ διαβαζόταν τὸ Εὐαγγέλιο, στὸ σημεῖο ἐκεῖνο τῆς περικοπῆς ποὺ λέει, «μετανοεῖτε, γιὰτὶ πλησίασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»²³. Συγκινημένος ἀπὸ αὐτὸ ἄρχισε μὲ δάκρυα νὰ ταλανίζει

τὸν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις αὐτῷ, καὶ παραχρῆμα ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ καλέσας τὰς δύο φίλας αὐτοῦ, λέγει αὐταῖς.

Οἴδατε πῶς ἐζήσα μεθ' ὑμῶν ἐν ἀσωτίᾳ καὶ ὅτι οὐδέποτε προετίμησα μίαν τῆς ἄλλης. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔχετε πάντα ὅσα ἐκτησάμην ὑμῖν· λάβετε δὲ καὶ τὰ ἐμὰ πάντα καὶ μερίσασθε· ἐγὼ γὰρ ἀπὸ τῆς σήμερον ὑπάγω, ἀποτάσσομαι καὶ γίνομαι μοναχός.

Αἱ δὲ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, λέγουσαι μετὰ δακρύων.

Εἰς μὲν τὴν ἁμαρτίαν καὶ εἰς τὴν τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀπώλειαν ἐκοινωνήσαμέν σοι καὶ ἄρτι ὅτε θέλεις ποιῆσαι τοῦτο τὸ θεάρεστον ἔργον, ἀφίεις ἡμᾶς καὶ μόνος ποιεῖς; Ὅντως οὐκ ἔῤῃς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ καλὸν κοινωνοῦμέν σοι.

Καὶ ὁ μὲν μῆμος εὐθὺς ἑαυτὸν ἀπέκλεισεν εἰς ἓνα τῶν τειχῶν τοῦ πύργου τῆς πόλεως· ἐκεῖναι δὲ πωλήσασαι τὰ ἑαυτῶν, δεδώκασι πτωχοῖς, καὶ λαβοῦσαι καὶ αὐταὶ τὸ ἀσκητικὸν σχῆμα, ποιήσασαι κελλίον ἑαυταῖς πλησίον τοῦ πύργου, ἑαυτὰς ἀπέκλεισαν. Τούτῳ κἀγὼ συνέτυχον καὶ ὠφελήθην. Ἔστιν γὰρ ὁ ἀνὴρ πάνυ συμπαθῆς καὶ ἐλεήμων καὶ ταπεινόφρων. Γέγραφα δὲ καὶ τοῦτο εἰς ὠφέλειαν τῶν ἐντυγχανόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Γέγονεν ἐν Θεουπόλει ἀρχιεπίσκοπός τις ὀνόματι Θεόδωτος, ὃς οὕτω γέγονεν ἀγαθός, ἐπειδὴ ποτε παρῆν ἑορτῆς ἡμέρα, ἐκάλει τῶν ὑπ' αὐτὸν τελούντων κληρικῶν τινὰς εἰς ἐστίασιν· οὐ πεισθέντος δὲ ἑνὸς οὐδὲ ὑπακούσαντος τῇ κλήσει, τότε μὲν ἡσυχίαν ἤγαγεν ὁ πατριάρχης, ἄλλοτε δὲ αὐτὸν ἀπήρχετο παρ' αὐτῷ παρακαλῶν ἐλθεῖν καὶ κοινῆς ἀπολαῦσαι τραπέζης.

Ἐλεγεν δὲ πάλιν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Θεοδότου, ὅτι

τὸν ἑαυτὸ του γιὰ ὅσα ἔκανε. Ἀμέσως, ἀφοῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, κάλεσε τὶς δύο φίλες του καὶ τὶς λέει.

Ξέρετε καλὰ πὼς ἔζησα μέσα στὴν ἀσωτία μαζί μὲ σᾶς καὶ ποτὲ δὲν διάλεξα τὴ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Καὶ νὰ τὼρα ἔχετε ὅσα ἀποκτήσατε ἐσεῖς· πάρτε καὶ ὅλα τὰ δικά μου καὶ μοιραστεῖτε τα· γιὰτὶ ἐγὼ ἀπὸ σήμερα φεύγω, ἀπαρνοῦμαι τὸν κόσμον καὶ γίνομαι μοναχός.

Αὐτὲς τότε μὲ ἓνα στόμα καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀποκρίθηκαν.

Στὴν ἀμαρτία καὶ στὴν καταστροφή τῆς ψυχῆς μας συνεργαζόμεσταν μὲ σένα καὶ τὼρα πὸ ἐπιθυμεῖς αὐτὸ τὸ θεᾶρεστο ἔργο νὰ κάνεις μᾶς ἀφήνεις καὶ τὸ κάνεις μόνος σου; Δὲ θὰ μᾶς ἀφήσεις, ἀλλὰ καὶ στὸ καλὸ θὰ συνεργαστοῦμε μαζί.

Καὶ ὁ ἠθοποιὸς ἀμέσως κλείστηκε σ' ἓναν πύργον τῶν τειχῶν τῆς πόλης· ἐκεῖνες πούλησαν τὰ πράγματά τους, τὰ ἔδωσαν στοὺς φτωχοὺς καὶ ἀφοῦ πῆραν τὸ ἀσκητικὸ σχῆμα κλείστηκαν στὸ κελλί πὸ ἔκαναν κοντὰ στὸ πύργον.

Μ' αὐτὸν συναντήθηκα καὶ ἐγὼ καὶ ὠφελήθηκα. Εἶναι ὁ ἄνδρας αὐτὸς πολὺ συμπαθητικὸς, ἐλεήμονας καὶ ταπεινός. Καὶ αὐτὸ τὸ ἔγραψα γιὰ νὰ ὠφεληθοῦν οἱ ἀναγνώστες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 33

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Εἶχε γίνει στὴ Θεούπολη²⁴ ἀρχιεπίσκοπος κάποιος μὲ τὸ ὄνομα Θεόδοτος²⁵. αὐτὸς ἦταν τόσο καλός, ὥστε ὅταν ἦταν μέρα γιορτῆς καλοῦσε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς πὸ ἦταν στὴν δικαιοδοσία του γιὰ τραπέζι· ὅταν κάποιος δὲν πειθόταν καὶ δὲν ὑπάκουε στὴν πρόσκληση, ἐκείνη τὴν στιγμή ὁ πατριάρχης σιώπαινε, ἄλλοτε ὁμως πῆγαινε ὁ ἴδιος καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἔρθει γιὰ ν' ἀπολαύσουν μαζί τὸ κοινὸ τραπέζι.

Ἔλεγαν πάλι σχετικὰ μὲ αὐτὸν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Θεόδοτο, ὅτι

25. Θεόδοτος: Πατριάρχης Ἀντιοχείας.

οὕτως ἦν πραῶς καὶ ταπεινόφρων, ὅτι καθ' ὁδὸν ὦν μετὰ ἐνὸς κληρικοῦ, αὐτὸς μὲν λεκτικίῳ ἐπωχεῖτο, τῷ δὲ κληρικῷ ἐπὶ ἀλόγῳ καθημένῳ, εἶπεν ὁ πατριάρχης τῷ αὐτῷ κληρικῷ.

Διελώμεθα τὸ τῆς ὁδοῦ μῆκος καὶ πρὸς ἀμοιβὴν ἡμῖν ἔστω
5 τὰ ἐφ' οἷς ἐπικαθήμεθα.

Ὁ δὲ κληρικὸς οὐκ ἠνείχετο τοῦτο ποιῆσαι. Ὑβριν γὰρ ἔλεγεν εἶναι τοῦ πατριάρχου, ἵνα αὐτὸς μὲν εἰσέλθῃ τὸ λεκτίκιον, ὁ δὲ πατριάρχης εἰς ἄλογον κάθηται. Οὐκ ἀνῆκε δὲ ὁ θεῖος Θεόδοτος, ἀλλὰ πείσας τὸν λειτουργόν, ὡς οὐκ ἔστιν τὸ γινόμενον αὐτῷ
10 ὕβρις, ἠνάγκασεν οὕτω ποεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'

Ἄλλον δὲ ἔσχεν ἡ αὐτὴ Θεούπολις πατριάρχην, ὀνόματι Ἀλέξανδρον, ὃς οὕτω γέγονεν ἐλεήμων καὶ φιλοσυμπαθής, ὅτι ποτὲ εἰς τῶν νοταρίων αὐτοῦ κλέψας αὐτοῦ τὸ χρυσίον καὶ φοβηθεὶς ἔφυγε καὶ ἀπῆλθεν εἰς Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου. Τούτῳ περιτυχόν-
15 τες πλανωμένῳ οἱ τῆς Αἰγύπτου καὶ Θηβαίων αἰμοβόροι βάρβαροι, πρὸς τὰ ἔσχατα τῆς αὐτῶν ἄγουσι χώρας· καὶ μαθὼν ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος, ὠνεῖται μὲν αὐτὸν αἰχμάλωτον ὄντα, πέντε δὲ καὶ ὀγδοήκοντα νομισμάτων. Ἐπανελθόντι δὲ αὐτῷ, οὕτως ἐχρήσατο φιλανθρώπως καὶ ἀγαθῶς, ὡς εἰπεῖν τινα τῆς πόλεως οἰκη-
20 τῶν ποτέ.

Μηδὲν εἶναι τοῦ εἰς Ἀλέξανδρον ἀμαρτάνειν με ἐπωφελέστερον.

Ἄλλοτε εἰς τῶν διακόνων αὐτοῦ, ἐπὶ πάντων τῶν κληρικῶν ὕβριζε τὸν θεῖον Ἀλέξανδρον· ὁ δὲ θεῖος Ἀλέξανδρος ἔβαλεν
25 αὐτῷ μετάνοιαν, λέγων.

Συγχώρησόν μοι, κῦρι ἀδελφέ.

ἦταν τόσο πρᾶος καὶ τόσο ταπεινός, ὥστε ὅταν κάποτε ταξείδευε μὲ ἓναν ἱερέα, καὶ ἐνῶ αὐτὸς μεταφερόταν πάνω σὲ φορῖο καὶ ὁ ἱερέας καθόταν πάνω σὲ ἄλογο, ὁ πατριάρχης εἶπε στὸν ἱερέα.

Ἄς μοιραστοῦμε τὸν δρόμο καὶ νὰ ἀλλάξουμε αὐτὰ πάνω στὰ ὁποῖα μεταφερόμαστε.

Ὁ ἱερέας ὅμως δὲν δεχόταν νὰ γίνεи κάτι τέτοιο. Ἔλεγε εἶναι προσβολὴ γιὰ τὸν πατριάρχη, νὰ μπεῖ αὐτὸς στὸ φορῖο καὶ ὁ πατριάρχης νὰ κάθεται σὲ ἄλογο. Δὲν τὸ δέχτηκε ὅμως ὁ θεῖος Θεόδοτος, ἀλλὰ πείθοντας τὸν ἱερέα, ὅτι αὐτὸ ἂν γίνεи δὲν εἶναι γιὰ αὐτὸν προσβολή, τὸν ἀνάγκασε νὰ ἐνεργήσει ἔτσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 34

Αὐτὴ ἡ Θεούπολη εἶχε κάποιον ἄλλο πατριάρχη μὲ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος²⁶, πὺ ἦταν πάρα πολὺ ἐλεήμονας καὶ πονόψυχος. Κάποτε ἓνας ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς τοῦ τοῦ ἔκλεψε τὸ χρυσάφι τοῦ καὶ ἔφυγε, ἐπειδὴ φοβήθηκε, καὶ πῆγε στὴ Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου. Αὐτὸν περιπλανώμενο τὸν συνάντησαν οἱ αἰμοβόροι Βάρβαροι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴ Θήβα καὶ τὸν ὀδήγησαν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας τους· μόλις τὸ πληροφορήθηκε ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ὅτι ἦταν αἰχμάλωτος τὸν ἀγόρασε ἀντὶ ὀγδονταπέντε νομίσματα. Καὶ ὅταν ἐπέστρεψε μὲ τόση φιλανθρωπία καὶ καλωσύνη τοῦ φέρθηκε, ὥστε νὰ πεῖ κάποιος ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλης.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε πιὸ ὠφέλιμο ἀπὸ τὸ ν' ἀμαρτάνω κοντὰ στὸν Ἀλέξανδρο.

Ἄλλοτε πάλι κάποιος ἀπὸ τοὺς διακόνους τοῦ ἔβρισε μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς κληρικούς τὸν ἅγιο Ἀλέξανδρο· καὶ ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος τοῦ ἔβαλε μετάνοια, λέγοντας.

Συγχώρεσέ με, ἀδελφέ μου.

26. Ἀλέξανδρος: Πατριάρχης Ἀντιοχείας. Κατόρθωσε νὰ ἄρει τὸ Μελιτιανὸ σχίσμα καὶ ἀποκατέστησε τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος ἔλεγε περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἡλία τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, ὅτι, οἶνον οὐκ ἔπινεν ὦν μοναχός, οὐδὲ γεγονῶς πατριάρχης, ἀλλ' αὐτὸν ἐφύλαξε τὸν κανόνα.

Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσαλύμων καὶ περὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας Φλαβιανοῦ, ὅτι Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο ἐξώρισε διὰ τὴν ἀγίαν σύνοδον τῶν ἐν Χαλκηδόνι πατέρων· Ἡλίαν μὲν εἰς Αἰλάν, Φλαβιανὸν δὲ εἰς Πέτραν. Ἐν μιᾷ οὖν ἡμέρᾳ ἐδήλωσαν οἱ πατριάρχαι ἀλλήλοις, ὅτι.

Ἀναστάσιος ἐτελεύτησε σήμερον καὶ ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς,
10 ἵνα δικασθῶμεν μετ' αὐτοῦ.

Καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀπῆλθον πρὸς Κύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣ'

Διηγήσατο ἡμῖν τις τῶν πατέρων περὶ τοῦ μακαρίου Ἐφραιμίου τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας, ὅτι.

Πάνυ ἦν ζηλωτῆς καὶ θερμὸς περὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Ἀκούσας οὖν περὶ ἐνὸς στυλίτου ἐν μιᾷ εἰς τὰ μέρη Ἱεραπόλεως, ὅτι τῶν Σευήρου ἀκοινωνήτων καὶ Ἀκεφάλων ἐστίν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν θέλων πείσαι αὐτόν. Ὡς δὲ γέγονε πρὸς αὐτόν, ἤρξατο ὁ θεῖος Ἐφραίμιος νοθετεῖν καὶ παρακαλεῖν τὸν στυλίτην, εἰς τὸ προσδραμεῖν τῷ ἀποστολικῷ θρόνῳ καὶ κοινωνῆσαι τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἀποκριθεὶς δὲ πρὸς αὐτόν ὁ στυλίτης εἶπεν, ὅτι.

Ἐγὼ τῇ συνόδῳ οὐ κοινωνήσω ὡς ἔτυχεν.

Λέγει αὐτῷ ὁ θεῖος Ἐφραίμιος.

Καὶ πῶς θέλεις ἵνα ἀποθεραπεύσω σε, ὅτι χάριτι Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἡλευθέρῳται ἡ ἀγία Ἐκκλη-

27. Ἅγιος Ἐφραίμ: Πατριάρχης Ἀντιοχείας (527–546).

28. Ἀκέφαλοι: Αἰγύπτιοι μονοφυσίτες, οἱ ὅποιοι, ἐπειδὴ δὲν συμφώνησαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 35

Ὁ ἀββᾶς Πολυχρόνιος ἔλεγε γιὰ τὸν ἀββᾶ Ἡλία, τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἱεροσολύμων, ὅτι ὅταν ἦταν μοναχὸς δὲν ἔπινε κρασί οὔτε ὅταν ἔγινε πατριάρχης, ἀλλ' ἐξακολούθησε νὰ τηρεῖ τὸν ἴδιο κανόνα.

Ἔλεγαν καὶ γιὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἱεροσολύμων καὶ γιὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἀντιοχείας τὸν Φλαβιανό, ὅτι ὁ αὐτοκράτορας Ἀναστάσιος τοὺς ἐξώρισε καὶ τοὺς δύο ἐξ αἰτίας τῆς ἁγίας συνόδου τῆς Χαλκηδόνος· τὸν Ἡλία στὸν Αἰλὰ καὶ τὸν Φλαβιανὸ στὴν Πέτρα. Μιὰ μέρα λοιπὸν οἱ πατριάρχες πληροφόρησαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

“Ὁ Ἀναστάσιος σήμερα πέθανε· ἃς πᾶμε καὶ μεῖς γιὰ νὰ δικαστοῦμε μαζί του’.

Καὶ μετὰ δύο μέρες ἀπεδήμησαν πρὸς Κύριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 36

Μᾶς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς Πατέρες γιὰ τὸν μακάριο Ἐφραίμιο²⁷, τὸν πατριάρχη Ἀντιοχείας.

Ἦταν πάρα πολὺ ζηλωτὴς καὶ θερμὸς γιὰ τὴν ὀρθόδοξη πίστη. Ὅταν λοιπὸν ἄκουσε μιὰ μέρα γιὰ ἕναν στυλίτη στὰ μέρη Ἱεραπόλεως καὶ ὅτι ἀνήκει στοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Σευήρου καὶ τῶν Ἀκεφάλων²⁸, πῆγε σ' αὐτὸν θέλοντας νὰ τὸν μεταστρέψει. Μόλις τὸν πλησίασε, ἄρχισε ὁ θεῖος Ἐφραίμιος νὰ νουθετεῖ καὶ νὰ παρακαλεῖ τὸν στυλίτη νὰ ξαναγυρίσει πίσω στὸν ἀποστολικὸ θρόνο καὶ νὰ γίνῃ κοινωνὸς τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Τοῦ ἀπάντησε ὁ στυλίτης καὶ τοῦ εἶπε.

Ἐγὼ δὲ θὰ δεχθῶ ἔτσι στὴν τύχη συμμετοχὴ στὴ σύνοδο.

Ὁ Θεῖος Ἐφραίμιος τοῦ λέει.

Καὶ πῶς θέλεις νὰ σοῦ ἀποδείξω ὅτι ἡ ἁγία Ἐκκλησία

μὲ τὸ «Ἐνωτικὸ» τοῦ Ζήνωνα, ἀποσχίστηκαν ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπό τους Πέτρο τὸν Μογγό καὶ ἔμειναν χωρὶς ἐπίσκοπο, δηληδὴ ἀκέφαλοι.

σία ἀπὸ παντὸς ρύπου αἰρετικῆς διδασκαλίας;

Λέγει αὐτῷ ὁ στυλίτης.

Ἔψωμεν πῦρ, κῦρι ὁ πατριάρχης, καὶ εἰσέλθωμεν ἐγὼ τε
καὶ ὑμεῖς καὶ εἴ τις ἐξέλθῃ ἀβλαβής, οὗτος ὀρθόδοξός ἐστιν
5 καὶ αὐτῷ ὀφείλομεν ἐξακολουθῆσαι.

Τοῦτο δὲ εἶπε πρὸς τὸ ἐκφοβῆσαι τὸν πατριάρχην.

Ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος τῷ στυλίτη.

Ἔδει σε, τέκνον, ὡς πατρί σου ἀκοῦσαί μου καὶ μηδὲν
πλέον ἀπαιτῆσαι ἡμᾶς. Ἐπειδὴ δὲ ἤτησας πρᾶγμα ὑπερ-
10 βαῖνον τὴν ἐμὴν ἀθλιότητα, τεθαρρηκῶς εἰμι εἰς τοὺς οἰ-
κτιρμοὺς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅτι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυ-
χῆς σου καὶ τοῦτο ποιῶ.

Τότε λέγει ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος τοῖς παρεστῶσιν.

Εὐλογητὸς Κύριος, φέρετε ὧδε ξύλα.

15 Ἐλθόντα δὲ τὰ ξύλα, ἄψας αὐτὰ ὁ πατριάρχης ἔμπροσθεν τοῦ
κίονος, λέγει τῷ στυλίτη.

Κάτελθε καὶ κατὰ τὴν κρίσιν σου εἰσερχώμεθα ἀμφοτέροι.

Τοῦ δὲ στυλίτου ἐκπλαγέντος ἐπὶ τῇ πρὸς Θεὸν πεποιθήσει τοῦ
πατριάρχου καὶ κατελθεῖν μὴ βουληθέντος, λέγει αὐτῷ ὁ πα-
20 τριάρχης.

Οὐχὶ σὺ τοῦτο προεβάλου γενέσθαι; Καὶ πῶς ἄρτι τοῦτο
ποιῆσαι οὐ βούλη;

Τότε ἀποδυσάμενος ὁ ἐφόρει ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὠμοφόριον καὶ
ἐλθὼν πλησίον τοῦ πυρός, ηὔξατο λέγων.

25 Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δι' ἡμᾶς καταξιώσας
ἐκ τῆς Δεσποίνης ἡμῶς τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθέ-
νου Μαρίας κατὰ ἀλήθειαν σαρκωθῆναι, δεῖξον ἡμῖν τὴν
ἀλήθειαν.

Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, ἠκόντησε τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ εἰς μέ-
30 σον τοῦ πυρός. Τοῦ δὲ πυρὸς περὶ ὥρας τρεῖς διαμείναντος καὶ
τῶν ξύλων δαπανηθέντων, ἔλαβον τὸ ὠμοφόριον ἐκ τοῦ πυρὸς
σῶον, ἀβλαβὲς καὶ ἀκέραιον, μηδεμιᾶς εὐρεθείσης αὐτῷ ἐκ τοῦ
πυρὸς αἰτίας.

ἔχει ἐλευθερωθεῖ με τὴν χάρη τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
μας ἀπὸ κάθε ρύπο αἰρετικῆς διδασκαλίας;

Τοῦ λέει ὁ στυλίτης.

Νὰ ἀνάψομε φωτιά, πατριάρχη μου, καὶ νὰ μποῦμε ἐγὼ
καὶ σὺ καὶ ἂν κάποιος βγεῖ σῶος, αὐτὸς εἶναι ὀρθόδοξος
καὶ αὐτὸν ὀφείλομε ν' ἀκολουθήσομε.

Αὐτὸ τὸ εἶπε γιὰ νὰ φοβίσει τὸν πατριάρχη.

Καὶ ἀπάντησε στὸ στυλίτη ὁ θεῖος Ἐφραίμιος.

Τέκνο μου, ἔπρεπε νὰ με ἀκούσεις σὰν πατέρα σου καὶ νὰ
μὴ ζητήσεις τίποτε παραπάνω ἀπὸ μένα. Ἐπειδὴ ὅμως
ζήτησες πράγμα πὸν ὑπερβαίνει τὴν ἀθλιότητά μου, τὸ
κάμνω κι αὐτὸ με ἀπόλυτη πίστη στοὺς οἰκτιρμούς τοῦ
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς σου.

Τότε ὁ θεῖος Ἐφραίμιος λέει σὲ αὐτοὺς πὸν βρίσκονταν ἐκεῖ.

Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Κύριος, φέρτε ἐδῶ ξύλα.

Καὶ ἀφοῦ ἦρθαν τὰ ξύλα, τὰ ἄναψε ὁ πατριάρχης μπροστὰ στὸ
σύλο καὶ λέει στὸν στυλίτη.

Κατέβα καὶ σύμφωνα με τὴν σκέψη σου θὰ μποῦμε καὶ οἱ
δύο.

Ὁ στυλίτης ὅμως τὰ ἔχασε με τὴν πίστη τοῦ πατριάρχη στὸ
Θεὸ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ κατεβεῖ, τοῦ λέει ὁ πατριάρχης.

Ἐσὺ δὲν πρότεινες νὰ γίνεῖ αὐτό; Καὶ πῶς τῶρα δὲ θέλεις
νὰ τὸ κάνεις;

Τότε βγάζοντας τὸ ὠμοφόριο πὸν φοροῦσε ὁ ἀριχιεπίσκοπος
καὶ πλησιάζοντας στὴ φωτιά, προσευχήθηκε, λέγοντας.

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς μας, πὸν καταδέχθηκες νὰ
σαρκωθεῖς ἀληθινὰ ἀπὸ τὴν Δέσποινά μας τὴν ἁγία Θεο-
τόκο καὶ ἀειπαρθένο Μαρία, φανέρωσέ μας τὴν ἀλήθεια.

Καὶ ἀφοῦ συμπλήρωσε τὴν προσευχή, πέταξε τὸ ὠμοφόριό του
στὸ μέσο τῆς φωτιᾶς. Καὶ ἂν καὶ ἔκαψε ἡ φωτιά τρεῖς ὥρες πε-
ρίπου καὶ τὰ ξύλα τέλειωσαν, πῆρε τὸ ὠμοφόριό του ἀπὸ τὴ
φωτιά σῶο καὶ ἀβλαβὲς καὶ ὀλόκληρο, χωρὶς κάτι νὰ βρεθεῖ
πάνω του ἀπὸ τὴ φωτιά.

Τότε ὁ στυλίτης ἰδὼν τὸ γεγονός, ἐπληροφορήθη καὶ ἀνεθεμάτισε Σευῆρον καὶ τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ καὶ προῆλθε τῇ ἀγίᾳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ μακαρίου Ἐφραιμίου ἐκοινώνησε καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'

5 Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων περὶ τινος ἐπισκόπου ὅτι ἐάσας τὴν ἰδίαν ἐπισκοπὴν, ἀπῆλθεν ἐν Θεουπόλει καὶ ἐργατείας ἔκαμνεν ὑπουργῶν. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Κώμης τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρχεν Ἐφραίμιος, ἀνὴρ ἐλεήμων καὶ φιλοσυμπαθής. Διὰ τοῦτο οὖν τὰ κτίσματα τὰ δημόσια ἀνωκοδομοῦντο· ἦν γὰρ ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἢ
10 πόλις συμπεσοῦσα. Ἐν μιᾷ οὖν κατὰ τοῦς ὕπνους θεωρεῖ ὁ Ἐφραίμιος τὸν ἐπίσκοπον καθεύδοντα καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐρανοῦ στύλον πυρὸς ἐφεστηκότα ἐπάνω αὐτοῦ. Τοῦτο θεασάμενος οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις, εἰς ἐκπληξιν ἦλθεν ὁ Ἐφραίμιος. Ἦν γὰρ τὸ θαῦμα φοβερὸν καὶ ἐκπλήξεως γέμον. Καὶ ἐλογίζετο ἐν
15 ἑαυτῷ τὸ τί ἂν εἴη τοῦτο. Οὐδὲ γὰρ ἐγίνωσκεν ὁ Ἐφραίμιος, ὅτι ὁ ἐργάτης ἐπίσκοπος ὑπῆρχεν· πῶς γὰρ καὶ εἶχεν γνῶναι, ὅτι ἐπίσκοπος ἦν, θεωρῶν κόμην ἀύχμηρὰν καὶ ἐσθῆτα ρερυπωμένην καὶ εὐτελεῆ ἄνδρα καὶ τεταλαιπωρημένον ἐκ τῆς πολλῆς ὑπομονῆς, ἀσκήσεώς τε καὶ ἐργατείας καὶ τῆς συντριβῆς τοῦ κόπου τοῦ
20 πολλοῦ;

Ἐν μιᾷ οὖν μεταστέλλεται ὁ Ἐφραίμιος τὸν ἐργάτην, τὸν ποτε ἐπίσκοπον, θέλων παρ' αὐτοῦ μαθεῖν τὸ τίς ἐστίν· καὶ ἤρξατο κατ' ἰδίαν ἐρωτᾶν αὐτόν, πόθεν τέ ἐστίν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

25 Ἐγὼ εἷς εἰμι τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως ταύτης καὶ μὴ ἔχων πόθεν θρέψαι ἑμαυτὸν ἐργασείας ποιῶ, καὶ τρέφει με ὁ Θεὸς ἐκ τῶν κόπων μου.

Θεόθεν οὖν κινηθεὶς ὁ Ἐφραίμιος ἀποκρίνεται αὐτῷ, λέγων.

30 Πίστευσόν μοι, οὐ μὴ σε ἐάσω, ἕως ἂν πάντα κατὰ ἀληθινὰ θειαν εἴπης τὰ περὶ σοῦ.

Τότε ὁ στυλίτης, βλέποντας τὸ γεγονός, βεβαιώθηκε πλήρως, καὶ ἀφοῦ ἀναθεμάτισε τὸν Σευήρο καὶ τὴν αἵρεσή του, προσήλθε στὴν ἁγία Ἐκκλησία καὶ κοινώνησε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ μακαρίου Ἐφραιμίου καὶ δόξασε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 37

Κάποιος ἀπὸ τοὺς Πατέρες μᾶς διηγήθηκε γιὰ κάποιον ἐπίσκοπο ὅτι ἄφησε τὴ δική του ἐπισκοπὴ καὶ πῆγε στὴ Θεούπολη καὶ δούλευε βοηθώντας τοὺς κτίστες. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ Κώμης τῆς Ἀνατολῆς ἔτυχε νὰ εἶναι ὁ Ἐφραίμιος, ἄνδρας ἐλεήμονας καὶ φιλόψυχος. Γιὰ αὐτὸ καὶ ἀνοικοδομοῦσαν τὰ δημόσια κτίσματα· γιὰτὶ ἡ πόλη ἦταν γκρεμισμένη ἀπὸ τὸ σεισμό. Μιὰ νύχτα λοιπὸν ἐκεῖ πού κοιμόταν βλέπει ὁ Ἐφραίμιος τὸν ἐπίσκοπο νὰ κοιμᾶται καὶ ἐπάνω του νὰ στέκει μιὰ στύλη φωτιᾶς ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ εἶδε ὄχι μιὰ φορά, ἀλλὰ πολλές φορές, κατέλαβε ἐκπληξῆ τὸν Ἐφραίμιο. Ἦταν τὸ θαῦμα φοβερὸ καὶ γεμάτο ἀπορία καὶ σκεφτόταν τί ἄραγε σήμαινε αὐτό. Γιὰτὶ δὲν ἤξερε ὁ Ἐφραίμιος, ὅτι ὁ ἐργάτης ἦταν ἐπίσκοπος. Καὶ πῶς μπορούσε νὰ ξέρει ὅτι ἦταν ἐπίσκοπος, βλέποντας μαλλιά ἄγρια καὶ ροῦχα καταλερωμένα καὶ ἄνδρα ἀσήμαντο καὶ καταταλαιπωρημένο ἀπὸ τὴν μεγάλη ὑπομονή, τὴν ἀσκήση καὶ τὴν ἐργασία καὶ ἐξαντλημένο ἀπὸ τὸν πολὺ κόπο;

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ Ἐφραίμιος στέλνει καὶ καλεῖ τὸν ἐργάτη, τὸν πρῶην ἐπίσκοπο, θέλοντας νὰ μάθει ἀπὸ αὐτὸν ποιὸς εἶναι· ἄρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ ἀπὸ ποῦ εἶναι, καὶ ποιό εἶναι τὸ ὄνομά του. Αὐτὸς τότε τοῦ λέει.

Ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς τῆς πόλης αὐτῆς καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχω ἀπὸ ποῦ νὰ θρέψω τὸν ἑαυτό μου ἐργάζομαι καὶ ὁ Θεὸς μὲ τρέφει ἀπὸ τοὺς κόπους μου.

Κινούμενος ὁμοῦ ἀπὸ τὸ Θεὸ ὁ Ἐφραίμιος τοῦ ἀποκρίνεται καὶ τοῦ λέει.

Πίστεψέ με, δὲ θὰ σὲ ἀφήσω, μέχρι πού νὰ μοῦ πεῖς ὅλη τὴν ἀλήθεια γιὰ σένα.

Μὴ δυνάμενος οὖν λοιπὸν ἑαυτὸν ἀποκρύψαι, λέγει αὐτῷ.

Δός μοι λόγον, ὅτι ὅσον εἰμὶ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, οὐδενὶ ἀναγγελεῖς τὰ περὶ ἐμοῦ, κἀγὼ τὰ κατ' ἑμαυτὸν χωρὶς τοῦ ὀνόματός μου καὶ τῆς πόλεως ἀναγγελῶ.

5 Τότε ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος, ὅτι.

Οὐ μὴ εἶπω τινὶ τὰ περὶ σοῦ, ἕως ἂν θελήσει σε Θεὸς εἶναι ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

10 Ἐγὼ ἐπίσκοπος ὑπάρχω καὶ τὴν ἐπισκοπὴν μου ἔασας διὰ τὸν Θεόν, ἦλθον ἐνταῦθα ὡς εἰς ἄγνωστον τόπον, κακοπαθῶν καὶ ἐργαζόμενος ἐργατείας καὶ ἐκ τοῦ κόπου μου πορίζομαι τὸ μικρὸν τοῦ ἄρτου. Ἄλλ' ὅσον δύνασαι πρόσθε εἰς τὴν ἐλεημοσύνην. Ἐν ταύταις γὰρ ταῖς ἡμέραις ὁ Θεὸς ἀναβιβάζει σε ἐπὶ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον ταύτης τῆς Θεο-
15 ουπολιτῶν Ἐκκλησίας, ἵνα ποιμαίνῃς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν. Ὡς οὖν εἶπον ὑμῖν, ὑπὲρ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγωνίσασθε. Τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

20 Ἐν ὀλίγαις δὲ ἡμέραις οὕτω γέγονεν.

Ταῦτα οὖν ἀκούσας ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος, ἐδόξασε τὸν Θεόν, λέγων.

Πόσους κρυπτὸς δούλους ἔχει ὁ Θεός, καὶ μόνῳ αὐτῷ γνώριμοὶ εἰσιν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ'

25 Διηγήσατο ἡμῖν τις φιλόχριστος περὶ Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως, ὅτι.

Μετὰ τὸ καθελεῖν Εὐφῆμιον καὶ Μακεδόνιον τοὺς πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως, ἐξῶρισεν αὐτοὺς εἰς Εὐχάϊταν ἐπὶ Πόντον, διὰ τὴν ἀγίαν σύνοδον ἐν Χαλκηδόνι πατέρων, θεωρεῖ κατὰ
30 τοὺς ὕπνους ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἄνδρα τινὰ τέλειον λευχεύμονα ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ἐστῶτα, βαστάζοντα κῶδικα γε-
29. Ἐβρ. 13,16.

Μὴν μπορώντας λοιπὸν νὰ κρύψει τὸν ἑαυτὸ του, τοῦ λέει.

Ὁρκίσου, πῶς, ὅσον καιρὸ βρίσκομαι στὴ ζωὴ αὐτῆ, σὲ κανένα δὲ θὰ πεῖς τὸ παραμικρὸ γιὰ μένα καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ μένα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὄνομά μου καὶ τὴν πόλη μου.

Τότε ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος τοῦ ὀρκίστηκε.

Σὲ κανέναν δὲ θὰ πῶ τὰ σχετικὰ μὲ σένα, ὅσον καιρὸ θὰ θελήσει ὁ Θεὸς νὰ σὲ κρατήσῃ στὴν ζωὴ αὐτῆ.

Καὶ αὐτὸς τοῦ λέει.

Εἶμαι ἐπίσκοπος, καὶ τὴν ἐπισκοπὴ μου τὴν ἄφησα γιὰ τὸ Θεὸ καὶ ἦλθα ἐδῶ στὸν ἄγνωστο τόπο κακοπαθώντας καὶ ἐργαζόμενος· καὶ ἀπὸ τὸν κόπο μου βγάζω ἓνα μικρὸ κομμάτι ψωμί. Ἄλλ' ὅσο μπορεῖς πρόσθεσε ἐλεημοσύνη. Αὐτὲς τὶς μέρες ὁ Θεὸς θὰ σὲ ἀνεβάσῃ στὸν ἀποστολικὸ θρόνο αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεοπολιτῶν γιὰ νὰ ποιμάνεις τὸ λαὸ του, τὸν ὁποῖο φρόντισε μὲ τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα ὁ ἀληθινὸς Θεὸς μας, ὁ Χριστός. Ὅπως λοιπὸν σοῦ εἶπα, νὰ ἀγωνίζεσαι γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη καὶ τὴν ὀρθοδοξία. «Μὲ αὐτὲς τὶς θυσίες εὐχαριστιέται ὁ Θεός»²⁹.

Σὲ λίγες μέρες ἔτσι ἔγινε.

Ὅταν ἄκουσε αὐτὰ ὁ θεῖος Ἐφραΐμιος δόξασε τὸ Θεό, λέγοντας.

Πόσους κρυμμένους δούλους ἔχει ὁ Θεός, καὶ εἶναι γνωστοὶ μόνον σ' Αὐτόν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 38

Κάποιος φιλόχριστος μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν Ἀναστάσιο τὸν βασιλιὰ τὰ ἐξῆς.

Μετὰ τὴν καθαίρεση τοῦ Εὐφημίου καὶ Μακεδονίου, τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, τοὺς ἐξώρισε στὸν Εὐχαῖτη τοῦ Πόντου, ἐξ αἰτίας τῆς ἁγίας συνόδου τῶν πατέρων στὴν Χαλκηδόνα. Ὁ ἴδιος ὁ βασιλιὰς Ἀναστάσιος βλέπει τότε στὸν ὕπνο του κάποιον λευκοντυμένο ἄνδρα νὰ στέκεται ἀντίκρου του,

γραμμένον καὶ ἀναγινώσκοντα καὶ ἀναπτύξας πέντε φύλλα τοῦ κώδικος καὶ ἀναγνοὺς τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα, εἶπεν αὐτῷ.

Ἴδε διὰ τὴν ἀπιστίαν σου ἀπαλείφω δεκατέσσαρα.

Καὶ τῷ ἰδίῳ δακτύλῳ ἀπήλειψε, φησὶν.

5 Μετὰ δύο ἡμέρας, ἀστραπῆς γενομένης μεγάλης καὶ βροντῆς, πάνυ θροηθεὶς ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα ἐν θλίψει πολλῇ, ἀνθ' ὧν ἠσέβησεν εἰς τὴν ἀγιωτάτην Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ποιμένας αὐτῆς ἐξώρισεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'

Ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ παραγενόμενος, ἤκουσά τινος τῶν πρε-
10 σβυτέρων τῆς Ἐκκλησίας διηγουμένου, ὅτι ἔλεγε, φησὶν, Ἀναστάσιος ὁ πατριάρχης τι τοιοῦτον· ὅτι.

Μοναχὸς τις τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Σευηριανοῦ ἐπέμφθη εἰς διακο-
νίαν εἰς τὰ μέρη Ἐλευθεροπόλεως. Ὡς οὖν κατέλυσεν εἰς ἓνα γε-
ωργὸν φιλόχριστον, ἔχοντα θυγατέρα μονογενῆ, μητρὸς αὐτῆς
15 ἤδη τελευτησάσης, ποιήσας ὁ μοναχὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ γεωργοῦ
ἡμέρας τινάς, ὁ αἰὶ πολεμῶν τοὺς ἀνθρώπους διάβολος ἐνέβαλε
ρυπαροὺς λογισμοὺς εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ ἐπολεμεῖτο εἰς τὴν κό-
ρην, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα ἐπιβῇ αὐτῇ. Ἀλλ' ὁ τὸν πόλεμον ἐμ-
βαλὼν αὐτῷ διάβολος, αὐτὸς καὶ τὴν εὐκαιρίαν ἐποίησεν.

20 Τοῦ γὰρ πατρὸς τῆς κόρης ἀπελθόντος εἰς Ἀσκάλωνα διὰ τινὰς
ἀναγκαίας χρείας καὶ εἰδὼς ὁ ἀδελφὸς ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶν εἰς
τὸν οἶκον, εἰ μὴ αὐτὸς καὶ ἡ κόρη, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὴν θέλων βιά-
σασθαι αὐτήν. Ἡ δέ, ὡς εἶδεν αὐτὸν θορυβούμενον καὶ ὄλον πρὸς
τὴν πράξιν φλεγόμενον, εἶπε πρὸς αὐτόν.

25 Μηδὲν ταραχθῆς, μηδὲ ἀγενές τι πράξης εἰς ἐμέ. Ὁ πατήρ
μου οὔτε σήμερον, οὔτε αὔριον ἔρχεται. Ἀλλὰ πρῶτον

νά βαστᾶ γραμμένο κώδικα καὶ νὰ διαβάζει. Καὶ ἀφοῦ γύρισε πέντε φύλλα τοῦ κώδικα, διάβασε τὸ ὄνομα τοῦ βασιλιᾶ καὶ τοῦ λέει.

Νά, γιὰ τὴν ἀπιστία σου θὰ σὲ σβήσω δεκετέσσερες φορές.

Καὶ μὲ τὸ δάχτυλό του τὸ ἔσβησε, λέει.

Μετὰ δυὸ μέρες, μέσα σὲ μεγάλες ἀστραπὲς καὶ βροντές, ξεψύχησε κατατρομαγμένος μὲ πολλές ταλαιπωρίες γιὰ τὶς ἀσέβειές του πρὸς τὴν ἀγιοτάτη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μας καὶ γιὰ τὶς ἐξορίες τῶν ποιμένων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 39

Ὅταν πῆγα στὴν Ἀντιόχεια τὴ μεγάλη ἄκουσα ἀπὸ κάποιον ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας νὰ διηγεῖται καὶ νὰ λέει πὼς ἔλεγε κάτι τέτοιο ὁ Πατριάρχης Ἀναστάσιος.

Κάποιος μοναχὸς τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Σευηριανοῦ στάλθηκε γιὰ διακόνημα στὰ μέρη τῆς Ἐλευθερόπολης. Αὐτὸς λοιπὸν ἔμενε σ' ἓνα γεωργὸ φιλόχριστο, ποὺ εἶχε μιὰ μοναχοκόρη καὶ ἡ μάνα της εἶχε ἤδη πεθάνει. Ἀφοῦ ὁ μοναχὸς ἔμεινε στὸ σπίτι τοῦ γεωργοῦ ἀρκετὲς μέρες, ὁ διάβολος ποὺ πάντα πολεμᾷ τοὺς ἀνθρώπους, ἔβαλε βρώμικους λογισμοὺς στὸν ἀδελφὸ καὶ τὸν πολεμοῦσε σχετικὰ μὲ τὴν κοπέλα, ζητώντας εὐκαιρία γιὰ νὰ τῆς ἐπιτεθεῖ. Ἄλλ' ὁ διάβολος, ποὺ τοῦ ἔσπειρε τὸν πόλεμο, αὐτὸς ὁ ἴδιος τοῦ ἔδωσε καὶ τὴν εὐκαιρία.

Κάποτε ὁ πατέρας της πῆγε στὴν Ἀσκάλωνα γιὰ κάποιες ἐπιγούσες δουλειές· ξέροντας τότε ὁ ἀδελφὸς ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν εἶναι στὸ σπίτι, παρὰ μόνον αὐτὸς καὶ ἡ κόρη, τὴν πλησίασε θέλοντας νὰ τὴν βιάσει. Αὐτὴ μόλις τὸν εἶδε καταθορυβημένο καὶ νὰ καίγεται ὀλόκληρος ἀπὸ ἐπιθυμία γιὰ τὴν πράξη, τοῦ εἶπε.

Μὴν ταραζέσαι, οὔτε καὶ νὰ κάνεις κάτι ἄπρεπο σὲ μένα.

Ὁ πατέρας μου δὲν ἔρχεται οὔτε σήμερα οὔτε αὔριο.

Ἄλλὰ πρῶτα δῶσε προσοχὴ σὲ κάτι ποὺ θὰ σοῦ πῶ.

ἄκουσόν μου εἴ τι λέγω σοι, καὶ ὡς οἶδεν ὁ Κύριος, κάγω
μετὰ προθυμίας εἴ τι θέλεις ποιῶ.

Καὶ κατεσοφίσατο αὐτοῦ, λέγουσα τάδε.

5 Σὺ, κῆρι ἀδελφέ, πόσον χρόνον ἔχεις εἰς τὸ μοναστή-
ριόν σου;

Ὁ δὲ ἔφη.

Δεκαεπτὰ ἔτη.

Πάλι λέγει αὐτῷ.

Ἔχεις πεῖραν γυναικός;

10 Λέγει αὐτῇ.

Οὐ.

Ἀπεκρίθη ἡ κόρη τῷ ἀδελφῷ.

Καὶ θέλεις διὰ μίαν ὥραν ἀπολέσαι σου τὸν κάματον; Πο-
σάκις ἐξέχεας δάκρυα, ἵνα ἄσπιλον τὴν σάρκα ἀπὸ ρύπον
15 παραστήσης τῷ Χριστῷ; καὶ ἄρτι ὄλον κόπον ἐκεῖνον διὰ
βραχεῖαν ἡδονὴν ζημιωθῆναι θέλεις; Πλὴν ἰδοὺ ἀκούω
σου, ἐὰν πέσης μετ' ἐμοῦ, ἔχεις ποῦ λαβεῖν με καὶ θρέψαι;

Λέγει ὁ ἀδελφός.

Οὐ.

20 Τότε ἀπεκρίθη ἡ κόρη καὶ εἶπεν αὐτῷ.

Ἐπ' ἀληθείας οὐ ψεύδομαι· ἐὰν ταπεινώσης με, πολλῶν
κακῶν αἴτιος γίγη.

Λέγει αὐτῇ ὁ μοναχός.

Πῶς;

25 Ἀπεκρίθη ἡ κόρη.

Ἐν μὲν, ὅτι ἀπολεῖς τὴν ψυχὴν σου· δεύτερον δέ, καὶ τὴν
ἐμὴν ἀπαιτηθήσῃ ψυχὴν. Τοῦτο γὰρ ἵνα οἶδας, ὀρκω σε
πεῖθω· μὰ τὸν εἰπόντα· μὴ ψεύδου, ἐὰν ταπεινώσης με, ἀγ-
χόνῃ ἐμαυτὴν ὑποβάλλω καὶ εὐρίσκη καὶ φόνον ποιῶν καὶ
30 ἐν τῇ κρίσει ὡς φονεὺς κρινόμενος. Πρὶν οὖν γενήσῃ το-

Μάρτυράς μου ὁ Κύριος καὶ ἐγὼ πρόθυμα θὰ κάνω ὅ,τι θέλεις ἐσύ.

Καὶ τὸν ἐπανεφέρε στὴν τάξη μὲ σοφία, λέγοντας αὐτά.

Ἄδελφέ μου, ἐσὺ πόσα χρόνια ἔχεις στὸ μοναστήρι σου; Ἐκεῖνος εἶπε.

Δεκαεπτὰ χρόνια.

Καὶ πάλι τοῦ λέει.

Ἔχεις ἐμπειρία ἀπὸ γυναίκα;

Τῆς ἀπαντάει.

Ὅχι.

Ἀποκρίθηκε ἡ κόρη στὸν ἀδελφό.

Καὶ θέλεις σὲ μιὰ ὥρα νὰ χάσεις ὅλον τὸν ἀγώνα σου; Πόσες φορές ἔχυσες δάκρυα, γιὰ νὰ παρουσιάσεις τὸ σῶμα σου καθαρὸ ἀπὸ κάθε ρύπο στὸ Χριστό; Καὶ ὅλον αὐτὸν τὸν κόπο θέλεις γιὰ μιὰ μικρὴ ἡδονὴ νὰ τὸν χάσεις; Πλὴν ὁμως ἄκουσε. Ἄν πέσεις μαζί μου, ἔχεις ποῦ νὰ μὲ πᾶς καὶ νὰ μὲ θρέψεις;

Λέει ὁ ἀδελφός.

Ὅχι.

Τότε ἀποκρίθηκε ἡ κόρη καὶ τοῦ εἶπε.

Στ' ἀληθεια, δὲν λέγω ψέματα· ἂν μὲ ταπεινώσεις, θὰ γίνεις αἰτία πολλῶν κακῶν.

Λέει σ' αὐτὴν ὁ μοναχός.

Πῶς;

Καὶ ἀποκρίθηκε ἡ κόρη.

Πρῶτο, θὰ χάσεις τὴν ψυχὴ σου. Δεύτερο, θὰ σοῦ ζητηθεῖ καὶ ἡ δική μου ψυχὴ. Καὶ νὰ ξέρεις καὶ αὐτό, καὶ στὸ λέγω μὲ ὄρκο. Μὰ αὐτὸν ποῦ εἶπε, «μὴ λὲς ψέματα»³⁰· ἂν μὲ ταπεινώσεις, θὰ κρεμαστῶ καὶ θὰ βρεθεῖς νὰ ἔχεις κάνει φόνο καὶ στὴν κρίση θὰ κριθεῖς σὰν φονιάς. Πρὶν λοιπὸν γίνεις τόσων κακῶν αἰτία, πῆγαινε πίσω στὸ

σούτων κακῶν αἴτιος, ἀπελθε εἰς τὸ μοναστήριόν σου καὶ
πολλά μοι ἔχεις εὐξασθαι.

Ἐλθὼν οὖν εἰς ἑαυτὸν ὁ μοναχὸς καὶ ἀνανήσας, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ
γεωργοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ αὐτοῦ καὶ ἔβαλε μετά-
5 νοιαν τῷ ἡγουμένῳ, ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ μοναστη-
ρίου. Καὶ ποιήσας τρεῖς μῆνας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Βασίλειος ὁ πρεσβύτερος τῆς μονῆς τῶν
Βυζαντίων, λέγων, ὅτι.

Ὦντος μου ἐν Θεουπόλει πρὸς τὸν ἀββᾶν Γρηγόριον τὸν πα-
10 τριάρχην, ἦλθεν ἀπο Ἱεροσολύμων ὁ ἀββᾶς Κοσμάς ὁ εὐνοῦχος,
ὁ τῆς λαύρας Φαρῶν, ἀνὴρ αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ μοναχὸς καὶ ὀρθόδο-
ξος καὶ ζηλωτὴς πάνυ, εἶχε δὲ καὶ γνῶσιν θείων Γραφῶν οὐ με-
τρίαν. Ποιήσας οὖν ὀλίγας ἡμέρας, ἐτελεύτησεν ὁ γέρων. Καὶ
ἐκέλευσεν ὁ πατριάρχης, ὡς τιμῶν τὸ λείψανον, εἰς τὸ κοιμητή-
15 ριον αὐτὸν ταφῆναι, ἔνθα ἐπίσκοπος ἔκειτο. Μετὰ οὖν δύο ἡμέ-
ρας ἀπῆλθον, φησὶν, ἵνα ἀσπᾶσωμαι τὸν τάφον τοῦ γέροντος.
Ἦν δὲ ἐπάνω τοῦ τάφου παραλυτικὸς ἀνακείμενος πτωχός,
ζητῶν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσερχομένων ἐν τῷ ναῷ. Ὡς οὖν
εἶδέ με ὁ πτωχὸς βάλλοντα τρεῖς μετανοίας καὶ ποιήσαντα εὐχὴν
20 πρεσβυτέρου, λέγει μοι.

Κῦρι ἀββᾶ, ὄντως μέγας ἦν ὁ γέρων ὃν ἐθάψατε ὧδε πρὸ
τῶν δύο ἡμερῶν τούτων.

Καὶ ἀπεκρίθην λέγων.

Πόθεν γινώσκεις;

25 Ὁ δὲ λέγει μοι.

Ἐγὼ παραλυτικὸς ἦμην ἔτη δώδεκα καὶ δι' αὐτοῦ με ἐθε-
ράπευσεν ὁ Κύριος· καὶ ὅτε ἐν θλίψει γίνομαι, ἔρχεται πα-
ραμυθούμενός με καὶ παρέχει μοι ἀνάπαυσιν.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλο, φησὶν, ἔχεις ἀκοῦσαι περὶ αὐτοῦ παράδοξον· ἀφ'

μοναστήρι σου. Καὶ θὰ ἔχεις ἀπὸ μένα πολλές προσευχὲς εὐγνωμοσύνης.

Ἐπανῆλθε ὁ μοναχὸς στὸν ἑαυτό του καὶ ἀφοῦ ἀνάνηψε, ἔφυγε ἀπὸ τὸ γεωργὸ καὶ ἐπέστρεψε στὸ μοναστήρι του. Ἔβαλε τότε μετάνοια στὸν ἡγούμενο ποτὲ στὸ μέλλον νὰ μὴ βγεῖ ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Ἀφοῦ ἔζησε τρεῖς μῆνες ἔφυγε γιὰ τὸν Κύριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 40

Ὁ ἀββᾶς Βασίλειος, ὁ ἱερέας τῆς μονῆς τῶν Βυζαντίων, μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Ὅταν βρισκόμουν στὴ Θεούπολη κοντὰ στὸν ἀββᾶ Γρηγόριο³¹ τὸν πατριάρχη, ἦρθε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ ἀββᾶς Κοσμᾶς ὁ εὐνοῦχος, τῆς λαύρας Φαρῶν³², ἄνδρας πραγματικὰ μοναχὸς καὶ ὀρθόδοξος καὶ πάρα πολὺ ζηλωτῆς, ποὺ εἶχε καὶ γνώση τῶν θείων Γραφῶν ὄχι μικρὴ. Ἐζησε λίγες μέρες ὁ γέροντας καὶ τελείωσε. Ὁ πατριάρχης διέταξε νὰ τὸν θάψουν στὸ κοιμητήριο, ὅπου βρισκόταν θαμένος ἐπίσκοπος, ἐπειδὴ τιμοῦσε τὸ λείψανο. Μετὰ δυὸ μέρες, λέει, πῆγα γιὰ νὰ προσκυνήσω τὸ τάφο τοῦ γέροντα. Ἦταν ἐπάνω στὸν τάφο ξαπλωμένος ἓνας παράλυτος φτωχὸς ποὺ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἔμπαιναν στὸ ναό. Μόλις μὲ εἶδε ὁ φτωχὸς νὰ βάζω τρεῖς μετάνοιες καὶ νὰ λέγω εὐχὴ πρεσβυτέρου, μοῦ λέει.

Ἀββᾶ μου, πράγματι ἦταν μεγάλος ὁ γέροντας ποὺ θάψατε ἐδῶ πρὶν δυὸ ἡμέρες.

Ἀποκρίθηκα λέγοντας.

Ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρεις;

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Ἦμουν δώδεκα χρόνια παράλυτος καὶ ὁ Κύριος μὲ θεράπευσε μέσω αὐτοῦ. Καὶ ὅταν βρίσκομαι σὲ θλίψη ἔρχεται πρόθυμος κοντὰ μου καὶ μὲ ἀνακουφίζει.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλο παράξενο, λέει, μπορεῖς νὰ μάθεις γιὰ αὐτόν.

32. Λαύρα Φαράν: Εἶναι ἡ πρώτη λαύρα, ἰδρύθηκε στὰ χρόνια 323-330 ἀπὸ τὸν ὁσιο Χαρίτωνα.

οὐ θέασατε αὐτόν, ἀκούω αὐτοῦ κατὰ νύκτα κράζοντος καὶ λέγοντος πρὸς τὸν ἐπίσκοπον.

Μὴ ἄψη μου· παρ' ἐκεῖ· μὴ ἐγγίσης μοι, αἰρετικὲ καὶ ἐχθρὲ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρὰ τοῦ ἱαθέντος παραλυτικοῦ, ἀπῆλθον καὶ εἶπον ἅπαντα τῷ πατριάρχῃ καὶ παρεκάλουν τὸν αὐτὸν ἀγιώτατον ἄνδρα, ἵνα λάβωμεν τὸ σῶμα τοῦ γέροντος καὶ εἰς ἄλλο μνημεῖον ἀποθώμεθα.

10 Τότε λέγει ἡμῖν ὁ πατριάρχης.

Πιστεύσατέ μοι, τέκνα, ὅτι οὐδὲν βλάπτεται ὁ ἀββᾶς Κοσμᾶς ἐκ τοῦ αἰρετικοῦ· ἀλλ' ὄλον τοῦτο γέγονεν, ἵνα ἡ ἀρετὴ τοῦ γέροντος καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ γνωστὸς ἡμῖν γένηται, ὅποιον ἔχει μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δόξα τοῦ ἐπισκόπου φανερωθῆ ἡμῖν, ἵνα μὴ ἔχωμεν αὐτὸν ὡς ὀρθόδοξον.

Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῦτο ἡμῖν ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Βασίλειος περὶ τοῦ γέροντος τούτου ἀββᾶ Κοσμᾶ, ὅτι. Παρέβαλον αὐτῷ καθημένῳ εἰς τὴν λαύραν Φαρῶν καὶ λέγει μοι ὁ γέρον.

20 Ἦλθε μοί ποτε λογισμὸς λέγων, τί ἐστὶν ὃ λέγει ὁ Κύριος τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, «ὃ ἔχων ἰμάτιον, πωλησάτω αὐτὸ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. Καὶ αὐτοὶ εἶπον· ἰδοὺ δύο μάχαιραι». Καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ, φησὶν, εἰς τὸ ρητὸν ἠδολέσχουν καὶ οὐχ εὑρισκον, ἐξέρχομαι ἐκ τῆς κέλλης μου ἐν αὐτῇ τῇ σταθηρᾷ μεσημβρίᾳ, ὡς ὀφείλων ἀπελθεῖν εἰς τὴν λαύραν τῶν Πυργίων πρὸς τὸν ἀββᾶν Θεόφιλον καὶ ἐπερωτῆσαι αὐτῷ. Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἔρημον γενόμενος πλησίον τοῦ Καλαμῶνος, θεωρῶ δράκοντα πάνυ παμμεγέθη ἐκ τοῦ ὄρους κατερχόμενον ἐπὶ τὸν Καλαμῶνα καὶ τοιοῦτος ἦν μέγας, ὥστε αὐτὸν καμάραν ποιεῖν ἐν τῷ κινεῖσθαι, καὶ εὐρέθην 30 ἄφνω διὰ τῆς καμάρας αὐτοῦ ἀβλαβῆς διερχόμενος. Καὶ ἔγνω, φησὶν, ὅτι ὁ μὲν διάβολος τὴν σπουδὴν διασκεδάσαι ἠθέλησεν, αἱ δὲ εὐχαὶ τοῦ γέροντος συνέπραξαν. Ἀπελθὼν οὖν, φησὶν, εἶπον τὸ Γραφικὸν τῷ ἀββᾷ Θεοφίλῳ. Καὶ εἶπέ μοι, ὅτι.

Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τῆ στιγμῆ πού τὸν θάψατε, τὸν ἀκούω τῆ νύχτα νὰ φωνάζει καὶ νὰ λέει στὸν ἐπίσκοπο.

Μὴ μὲ πιάνεις· πὶὸ πέρα· μὴ μὲ ἀγγίζεις, αἰρετικὲ καὶ ἐχθρὲ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκούοντας αὐτὰ ἀπὸ τὸν θεραπευμένο παράλυτο ἦρθα καὶ τὰ εἶπα ὅλα στὸν πατριάρχη, παρακαλώντας τὸν ἴδιο ἀγιώτατο ἄνδρα νὰ πάρουμε τὸ σῶμα τοῦ γέροντα καὶ νὰ τὸ βάλομε σ' ἄλλο τάφο.

Τότε ὁ πατριάρχης μοῦ εἶπε.

Πιστέψατέ με, τέκνα μου, ὁ ἀββᾶς Κοσμᾶς καθόλου δὲν βλάπτεται ἀπὸ τὸν αἰρετικὸ. Ἄλλὰ ὅλο αὐτὸ ἔγινε γιὰ νὰ γίνει γνωστὴ σὲ μᾶς ἡ ἀρετὴ τοῦ γέροντα καὶ ὁ ζῆλος, πού ἔχει μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ζωὴ· ὅμοια νὰ γίνει φανερὴ σὲ μᾶς καὶ ἡ πίστη τοῦ ἐπισκόπου, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἔχομε σὰν ὀρθόδοξο.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Βασίλειος μᾶς ἔλεγε καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν γέροντα ἀββᾶ Κοσμᾶ, πού τὸν ἐπισκέφθηκα ὅταν ἦταν στὴ λαύρα Φαρών. Καὶ μοῦ εἶπε ὁ γέροντας.

Μοῦ ἦρθε κάποτε λογισμὸς λέγοντάς μου, 'τί σημαίνει αὐτὸ πού λέει ὁ Κύριος στοὺς μαθητές του, «αὐτὸς πού ἔχει ροῦχο, ἄς τὸ πουλήσει καὶ νὰ ἀγοράσει μαχαίρι. Καὶ αὐτοὶ εἶπαν. Νὰ δύο μαχαίρια»³³. Καὶ βασανίζοντας τὴ σκέψη μου ἐπάνω στὸ ρητὸ καὶ μὴ βρίσκοντας ἐξήγηση, βγῆκα ἀπὸ τὸ κελλί μου μέσα στὸ καυτὸ μεσημέρι, γιὰτι ἔπρεπε νὰ πάω στὴ λαύρα τῶν Πυργίων στὸν ἀββᾶ Θεόφιλο καὶ νὰ τὸν ρωτήσω. Καὶ ὅταν ἦμουν στὴν ἔρημο, κοντὰ στὸν Καλαμών, βλέπω δράκοντα φοβερὰ μεγάλο νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ βουνὸ στὸν Καλαμών· ἦταν τόσο μεγάλος, ὥστε σχημάτιζε καμᾶρα ὅταν περπατοῦσε. Ξαφνικὰ βρέθηκα νὰ περνῶ κάτω ἀπὸ τὴν καμᾶρα του, χωρὶς νὰ πάθω τίποτα. Κατάλαβα ὅτι ὁ διάβολος ἠθέλε νὰ καταστρέψει τὸ ζῆλο μου, ἀλλὰ οἱ εὐχὲς τοῦ γέροντα μὲ βοήθησαν. Ὅταν ἔφτασα, λέει, εἶπα στὸν ἀββᾶ Θεόφιλο τὸ ἀγιογραφικόν. Αὐτὸς μοῦ εἶπε.

Ἡ ἐρμηνεία τῶν δύο μαχαιρῶν αὕτη ἐστίν, τὸ πρακτικὸν καὶ τὸ θεωρητικόν. Ἐὰν οὖν ἔχη τις τὰς δύο ἀρετάς, τέλειός ἐστιν.

Τοῦτω τῷ ἀββᾷ Κοσμᾷ παρέβαλον εἰς τὴν λαύραν Φαρῶν.
5 Ἐμεινα γὰρ ἐν αὐτῇ ἔτη δέκα. Καὶ ὡς ἐλάλει μοι περὶ σωτηρίας ψυχῆς, ἦλθε ρῆσις τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Καὶ λέγει μοι ὁ γέρων, ὅτι.

Ὅταν εὔρης λόγον τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου καὶ μὴ ἔχεις χαρτία, εἰς τὰ ἱμάτιά σου γράψον αὐτόν.

10 Τοιοῦτον πόθον εἶχεν ὁ γέρων εἰς τοὺς ἀγίους πατέρας ἡμῶν καὶ διδασκάλους.

Ἐλεγον δὲ καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἀγίας Κυριακῆς ἴστατο ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωτὶ ψάλλων καὶ ἀναγινώσκων, ἐν τε τῷ κελλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, μηδὲ ὄλως καθεζόμενος
15 καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ ἐπλήρωσε τὸν κανόνα, ἀκαθέζετο ἀναγινώσκων εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἕως τῆς συνάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'

Ἐὰν αὐτῇ τῇ λαύρᾳ Φαρῶν ἐωράκαμεν καὶ τὸν ἀββᾶν Παῦλον, ἄνδρα ἅγιον καὶ ἀνακείμενον τῷ Θεῷ, πρῶτατον πάνυ καὶ ἀσκητικώτατον, δάκρυα πάμπολλα καθ' ἐκάστην ἐκχέοντα τῆς
20 ἡμέρας. Οὐκ οἶδα εἰ τοιοῦτω συνέτυχον ἐν τῇ ζωῇ μου. Ἐποίησεν οὖν οὗτος ὁ ἅγιος γέρων περὶ τὰ πενήκοντα ἔτη ἡσυχάζων, ἀρκούμενος τῇ εὐλογίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνον καὶ μὴ συντυχάνων τινὶ τὸ παράπαν. Ἦν δὲ ἀπὸ Ἀναζαρβοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'

Ἐωράκαμεν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ καὶ τὸν ἀββᾶν Αὐξάνοντα, ἐν τῷ
25 κελλίῳ αὐτοῦ, ἄνδρα ἐλεήμονα καὶ ἐγκρατῆ καὶ ἡσυχάζοντα, καὶ τοιαύτην σκληραγωγίαν ἔχοντα, ὅτι εἰς τέσσαρας ἡμέρας μίαν προσφορὰν ἤσθιε λεπτῶν εἴκοσι· ἔστι δὲ ὅτι καὶ πᾶσαν τὴν ἑβδο-

Ἡ ἐρμηνεία τῶν δύο μαχαιριῶν εἶναι αὐτή, ἡ πράξις καὶ ἡ θεωρία. Ἄν λοιπὸν κάποιος ἔχει τὶς δύο αὐτὲς ἀρετὲς, εἶναι τέλειος.

Αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Κοσμᾶ τὸν συνάντησα στὴ λαύρα Φαρῶν. Ἔμεινα σ' αὐτὴ δέκα χρόνια. Μιλῶντας μου γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς χρησιμοποίησε λόγια τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Καὶ ὁ γέροντας μου εἶπε...

Ὅταν βρεῖς λόγια τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ δὲν ἔχεις χαρτὶ γράψε τα στὰ ροῦχα σου.

Τέτοιον πόθο εἶχε ὁ γέροντας γιὰ τοὺς ἁγίους πατέρες μας καὶ δασκάλους.

Ἐλεγαν καὶ αὐτὸ σχετικὰ μὲ αὐτόν, ὅτι τὴ νύχτα τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἔμενε ὄρθιος ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωὶ καὶ ἔψελνε καὶ διάβαζε στὸ κελλί του καὶ στὴν ἐκκλησία χωρὶς καθόλου νὰ κάθεται. Μόλις ὁ ἥλιος ἀνέτελλε καὶ συμπλήρωνε τὸν κανόνα, καθόταν νὰ διαβάσει τὸ Εὐαγγέλιο μέχρι ν' ἀρχίσει ἡ σύναξις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 41

Στὴν ἴδια λαύρα Φαρῶν εἶδαμε καὶ τὸν ἀββᾶ Παῦλο, ἄνδρα ἅγιο καὶ παραδωμένο στὸ Θεό, πάρα πολὺ πράο καὶ ἀσκητικότατο, ποὺ κάθε μέρα ἔχυνε πάρα πολλὰ δάκρυα. Δὲν ξέρω ἂν στὴ ζωὴ μου ἔχω ξανασυναντήσῃ τέτοιο ἄνθρωπο. Ὁ ἅγιος αὐτὸς γέροντας ζοῦσε στὴν ἡσυχία περίπου πενήντα χρόνια, ἀρκούμενος στὴν εὐλογία καὶ μόνο τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς νὰ συναντιέται μὲ κανέναν. Καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀναζαρβό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 42

Στὸν ἴδιο τόπο στὸ κελλί του συναντήσαμε καὶ τὸν ἀββᾶ Αὐξέντιο, ἄνθρωπο ἐλεήμονα καὶ ἐγκρατῆ, ποὺ ἡσύχαζε ἐκεῖ καὶ ὑποβαλλόταν σὲ τέτοια σκληραγωγία, ὥστε κάθε τέσσερες μέρες νὰ τρώει μιὰ προσφορὰ κόστους εἴκοσι λεπτῶν. Ὑπῆρχε περίπτωση ποὺ καὶ ὀλόκληρη ἑβδομάδα περνοῦσε μόνο μ'

μάδα αὐτῇ μόνον ἤρκειτο. Περὶ δὲ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος οὗτος πατὴρ εἰς κοιλιακὴν νόσον περιέπεσεν. Ἀνηνέγκαμεν οὖν αὐτὸν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει. Ἐν μιᾷ οὖν ὡς ἡμεθα πλησίον αὐτοῦ, πέμπει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Κόνων ὁ 5 ἡγούμενος τῆς λαύρας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα, μαλάκιον ἔχον εὐλογία καὶ νομίσματα ἕξ, δηλώσας αὐτῷ, ὅτι.

Συγχώρησόν μοι ὅτι οὐκ ἔῃ με ἡ ἀσθένειά μου ἀνελθεῖν καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς.

Ὁ δὲ γέρων τὴν μὲν εὐλογία κατέσχε, τὰ δὲ νομίσματα ἀνταπέ-
10 στείλεν αὐτῷ, δηλώσας οὕτως, ὅτι.

Ἐὰν θέλῃ με ὁ Θεὸς εἶναι ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ, πάτερ, ἔχω νομίσματα δέκα. Ἐὰν οὖν ταῦτα δαπανήσω, δηλῶ ὑμῖν καὶ πέμπετέ μοι αὐτά. Ἴνα δὲ γινώσκῃς, πάτερ, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

15 Ὅπερ καὶ γέγονε. Κατηνέγκαμεν οὖν αὐτὸν εἰς τὴν λαύραν Φαρῶν, κάκει αὐτὸν κατεθήκαμεν. Γέγονε δὲ οὗτος ὁ μακάριος Εὐστοχίου καὶ Γρηγορίου τῶν ἐν ἀγίοις σύγκελλος, καὶ ἑάσας ἀμφοτέρους, εἰς τὴν ἔρημον ἐτελειώθη. Ἦν δὲ καὶ τῷ γένει ἀπὸ Ἀγκύρων τῆς Γαλατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'

20 Ἐν Θεσσαλονίκη ἦν τις ἀρχιεπίσκοπος τῷ ὀνόματι Θαλέλαιος. Οὗτος μὴδὲ τὸν Θεὸν φοβούμενος, μὴδὲ τὴν ἠτοιμασμένην ἀνταπόδοσιν δεδοικώς, καταπατήσας δὲ καὶ τὸ δόγμα τῶν Χριστιανῶν καὶ εἰς οὐδὲν θέμενος καὶ τὴν ἱερατικὴν ἀξίαν ὁ δεῖλαιος, εὐρέθη ἀντὶ ποιμένος λύκος ἄγριος. Οὗτος γὰρ ἀρνησάμενος τοῦ
25 προσκυνεῖν τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον Τριάδα (Ἰλεὼς μοι, ὦ Κύριε), εἰδώλοις προσεκύνει. Ἄλλ' οἱ κατὰ καιρὸν τῶν ἀγίων κρατοῦντες Ἐκκλησιῶν τοῦτον κανονικῇ ψήφῳ καθεῖλον. Ὀλίγου δὲ τινος χρόνου παρελθόντος πάλιν ὁ πάσης ἀνομίας πεπληρωμένος ἠθέλησε πρὸς τὴν ἱερωσύνην ἐπανελθεῖν. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ
30 τὸν σοφώτατον Σολομῶντα, πάντα ὑπακούει τῷ χρυσίῳ, ἀνε-

34. Ἀββᾶς Κόνων: Γνωστὸς γὰρ τῇ δραστηριότητά του ἐναντίον τῶν ὠριγενιστῶν.

αυτή. Κατὰ τὸ τέλος του ὁ αἰμίνηστος αὐτὸς πατέρας ἔπαθε κοιλιακὴ ἀσθένεια. Μεταφέραμε λοιπὸν αὐτὸν στὸ νοσοκομεῖο τοῦ πατριαρχείου μέσα στὴν ἀγία πόλη.

Μιὰ μέρα λοιπὸν, καθὼς ἤμασταν κοντὰ του, ὁ ἀββᾶς Κόνωνας³⁴, ὁ ἡγούμενος τῆς λαύρας τοῦ ἀγίου πατέρα μας Σάββα, τοῦ στέλνει ἓνα δεματάκι ποὺ εἶχε εὐλογία καὶ ἕξι νομίσματα καὶ μὲ τὸ μήνυμα.

‘Συγχώρησέ με, γιατί ἡ ἀρρώστια μου δὲν μ’ ἀφήνει νὰ ἔρθω καὶ νὰ σὲ ἀσπασθῶ’.

Καὶ ὁ γέροντας τὴν εὐλογία βέβαια τὴν κράτησε, τὰ χρήματα ὁμως τὰ ἔστειλε πίσω, λέγοντας.

‘Ἄν εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάτερ, νὰ μείνω σ’ αὐτὴ τὴν ζωὴ, ἔχω δέκα νομίσματα. Ὅταν ξοδέψω αὐτὰ θὰ σοῦ παραγγεῖλω νὰ μοῦ τὰ στείλεις. Καὶ γιὰ νὰ ξέρεις, πάτερ, μετὰ δυὸ μέρες ἀναχωρῶ ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό.’

Πράγμα ποὺ καὶ ἔγινε. Τὸν μεταφέραμε λοιπὸν πίσω στὴ λαύρα Φαρῶν καὶ ἐκεῖ τὸν θάψαμε. Ἦταν ὁ μακάριος αὐτὸς σύγκελλος³⁵ τῶν ἀγίων πατριαρχῶν Εὐστοχίου καὶ Γρηγορίου. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἄφησε καὶ τοὺς δύο, τελειώθηκε στὴν ἔρημο. Στὴν καταγωγὴ ἦταν ἀπὸ τὴν Ἄγκυρες τῆς Γαλατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 43

Στὴ Θεσσαλονίκη ζοῦσε κάποιος ἀρχιεπίσκοπος μὲ τὸ ὄνομα Θαλλέλαιος. Χωρὶς νὰ φοβᾶται τὸ Θεὸ οὔτε καὶ νὰ σκέφτεται τὴν ἐτοιμασμένη ἀνταπόδοση, καταπατώντας τὸ χριστιανικὸ δόγμα καὶ μὴ δίνοντας καμμιά σημασία, ὁ ἄθλιος, στὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα, παρουσιάστηκε ἀντὶ γιὰ ποιμένας, λύκος ἄγριος. Ἀλλὰ οἱ προϊστάμενοι τῶν ἀγίων Ἐκκλησιῶν ἐκείνου τοῦ καιροῦ τὸν καθαίρεσαν μὲ κανονικὴ ψηφοφορία. Ἀφοῦ λοιπὸν πέρασε λίγος καιρὸς, ὁ γεμάτος ἀπὸ κάθε ἀνομία θέλησε νὰ ξαναπάρει τὴν ἱερωσύνη. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὄλα, κατὰ τὸν σοφότατο Σολομώντα, ὑπακοῦουν στὸ χρυσάφι, τὸν ἀνακάλεσαν, γιατί τάχα

35. Σύγκελλος: ὁ κληρικὸς ποὺ μένει μαζί μὲ τὸν ἐπίσκοπο.

κλήθη ὡς ὀφείλων ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν ἐπισκοπὴν (ἦν γὰρ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα οἱ κατὰ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν κατοικοῦσιν ἄρχοντες, οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων, καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες). Ἄλλ' ὁ Θεὸς οὐ παρεῖδε τὴν αὐτοῦ
 5 Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὴν κατὰ τοὺς ἀποστολικοὺς κανόνας ἐπενεχθεῖσαν αὐτῷ ψῆφον πάλιν κατέκρινεν, ὡς μὴ ἀρέσκουσιν αὐτῷ.

Ἐν μιᾷ γὰρ ἡμέρᾳ ἐνδυσάμενος κοσμίως, ὡς ὀφείλων ἀπελθεῖν πρὸς τοὺς κρατοῦντας, ἵνα πάλιν ψήφῳ ἀπολάβῃ τὴν ἱερατικὴν
 10 ἀξίαν· εἶτα μέλλοντα αὐτὸν προῖέναι ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐνυξεν αὐτὸν ἢ γαστήρ αὐτοῦ εἰς ἀφεδρῶνας καὶ μείναντος αὐτοῦ ὡς περὶ ὥρας δύο καὶ μὴ ἐξερχομένου, εἰσῆλθόν τινὲς τῶν ἕξω ἐστηκότων ὡς ὀφείλοντες εἰπεῖν αὐτῷ, ἵνα ἐξέλθῃ, καὶ εὖρον αὐτὸν τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ κάτω εἰς τὸν σωλῆνα τῶν χρειῶν καὶ
 15 τοὺς πόδας ἄνω ἔχοντα, τὸν τοῦ δυσσεβοῦς Ἀρείου τοῦ θεομάχου ἰσόρροπον θάνατον αἰώνιον ἐπενεγκάμενον· κάκεινον γὰρ διὰ τῆς τῶν κρατούντων συνεργίας ἐλπίσαντα τυραννικῶς ἐπεμβαίνειν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας θαυμαστός καὶ τῆς μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος ἐν ἀφεδρῶσι τὰ τὴν δυσφημίαν
 20 ὠδινήσαντα σπλάγχνα διεσκόρπισε, καὶ τοῦτον διὰ τῆς τῶν κρατούντων ἀδίκου συνδρομῆς ἐλπίσαντα τῶν προτέρων χεῖρονα διαπράξασθαι ὁ τῆς Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας κυβερνῶν ἄγγελος προφθάσας σὺν τῷ μεγάλῳ μάρτυρι Δημητρίῳ, ἐν ᾧ τόπῳ καθήμενος καὶ συνδυάζων μετὰ τοῦ ἐξερεθίζοντος ἀκαθάρτου
 25 δαίμονος τὰς κατὰ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας ἐπιβουλάς κατεσκεύασεν, ἐν αὐτῷ τὴν ἀνίερων αὐτοῦ τοῦ ἀχρείου προσηλώσας τοῦ δούλου, τοὺς εὐτάκτως μὴ ἀνεχομένους βαδίζειν πόδας μετεώρους ἀπέλιπεν, τῆς μελλούσης αὐτὸν ὑποδέχεσθαι κρίσεως τὰ σήμαντρα φέροντας καὶ ὡς «φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας
 30 Θεοῦ τοῦ ζῶντος».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'

Τίς τῶν γερόντων διγήσατο ἡμῖν ἀνελθοῦσιν ἐν Θηβαῖδι, ὅτι.

ἔπρεπε νὰ γυρίσει στὴν ἐπισκοπὴ τοῦ (βρισκόταν στὴν Κωνσταντινούπολη, ἐκεῖ πού, κατὰ τὸν προφήτη Ἡσαΐα, κατοικοῦν ἄρχοντες πού διοικοῦν τὸν ἀσεβῆ ἐξ αἰτίας τῶν δώρων, καταπατώντας τὸ δίκαιο τοῦ δικαίου). Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ξέχασε τὴν Ἐκκλησία του, ἀλλὰ καταδίκασε ἀπόφαση πού πάρθηκε ἐνάντια στοὺς ἀποστολικοὺς κανόνες, γιατί δὲν ἦταν σωστή.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ντύθηκε κόσμια, γιατί ἔπρεπε νὰ πάει στοὺς ἄρχοντες, γιὰ νὰ ξαναπάρει τὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα μὲ ἐπίσημη ἀπόφαση. Ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ σπίτι του, τὸν ἐνόχλησε ἡ κοιλιὰ του καὶ πῆγε στὸ ἀποχωρητήριον. Ἐμεινε ἐκεῖ περίπου δύο ὥρες καὶ μὴ μπορώντας νὰ βγεῖ, μπῆκαν κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς πού τὸν περίμεναν ἔξω γιὰ νὰ τοῦ ποῦν νὰ βγεῖ. Τὸν βρῆκαν μὲ τὸ κεφάλι κάτω στὸ σωλήνα καὶ τὰ πόδια πάνω· εἶχε πάθει παρόμοιο αἰώνιο θάνατο μὲ ἐκεῖνον τοῦ δυσσεβοῦς καὶ θεομάχου Ἀρείου. Γιατὶ καὶ ἐκείνου τὰ σπλάγχνα, πού εἶχε ἐλπίζει νὰ κυβερνήσει τυραννικὰ τὴν Ἐκκλησία μὲ τὴ βοήθεια τῶν κυβερνώντων, ὁ θαυμαστὸς καὶ τῆς μεγάλης βουλής ἄγγελος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ σκόρπισε μέσα σὲ ἀποχωρητήρια τὰ σπλάγχνα του πού κρατοῦσαν μέσα τους τὴ βλασφημία. Καὶ αὐτόν, πού ἔλπιζε νὰ πράξει χειρότερα ἀπὸ τὰ πρὶν μὲ τὴν ἀδικη συνεργασία τῶν ἀρχόντων, ὁ ἄγγελος πού κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων μαζί μὲ τὸ μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν πρόλαβε καὶ ἐκεῖ πού καθόταν καὶ σχεδίαζε τὰ ἐπίβουλα σχέδια ἐνάντια στὴν ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, μαζί μὲ τὸν δαίμονα, πού τὸν κυβερνοῦσε, στὸν ἴδιο τόπο καρφώθηκε ἡ ἀνίερη κεφαλὴ αὐτοῦ τοῦ ἀχρείου δούλου καὶ ἔμειναν τὰ πόδια του μετέωρα, γιατί δὲν δέχθηκαν νὰ βαδίζουν μὲ τάξη, παραμένοντας σημάδια τῆς κρίσεως, πού πρόκειται νὰ τὸν ὑποδεχθεῖ, καὶ μαρτυρώντας «πόσο φοβερὸ εἶναι νὰ πέσει κανεὶς στὰ χέρια τοῦ ζῶντος Θεοῦ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 44

Βρισκόμασταν στὴ Θηβαΐδα καὶ κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Γέρων ἐκαθέζετο ἔξω τῆς πόλεως Ἀντινῶ, μέγας, ποιήσας εἰς κελλίον αὐτοῦ ἔτη περὶ τὰ ἐβδομήκοντα. Εἶχε δὲ μαθητὰς δέκα, ἓνα δὲ ἔσχε πάνυ ἀμελοῦντα ἑαυτοῦ. Ὁ οὖν γέρων πολλάκις ἐνουθέτει καὶ παρεκάλει αὐτόν, λέγων.

- 5 Ἀδελφέ, φρόντιζε τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἔχεις ἀποθανεῖν καὶ εἰς κόλασιν ἀπελθεῖν.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς πάντοτε παρήκουε τοῦ γέροντος, μὴ δεχόμενος τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

- Συνέβη οὖν μετὰ τινα χρόνον τελευτῆσαι τὸν ἀδελφόν. Πολὸν δὲ
10 ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ γέρων. Ἦδει γὰρ ὅτι ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ καὶ ἀμελείᾳ ἐξῆλθε τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ἤρξατο ὁ γέρων εὐχέσθαι καὶ λέγειν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἀληθινὸς ἡμῶν Θεός, ἀποκάλυψόν μοι τὰ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ.

- 15 Καὶ δὴ θεωρεῖ ἐν ἐκστάσει γενόμενος ποταμὸν πυρὸς καὶ πλῆθος ἐν αὐτῷ τῷ πυρὶ καὶ μέσον τὸν ἀδελφὸν βεθαπισμένον ἕως τραχήλου. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Οὐ διὰ ταύτην τὴν τιμωρίαν παρεκάλουν σε, ἵνα φροντίσης τῆς ἰδίας ψυχῆς, τέκνον;

- 20 Ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφὸς καὶ εἶπε τῷ γέροντι.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ, πάτερ, ὅτι κἂν ἡ κεφαλὴ μου ἄνεσιν ἔχει. Κατὰ γὰρ εὐχάς σου ἐπάνω κορυφῆς ἵσταμαι ἐπισκόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'

Διηγῆσατο ἡμῖν τις τῶν γερόντων, ὅτι.

- 25 Ἐλεγεν ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Ἡλιώτης, ὅτι ἦν τις ἐγκλειστος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀγωνιστῆς πάνυ. Ἐπολέμει δὲ αὐτόν ὁ δαίμων τῆς πορνείας. Ἐν μιᾷ οὖν ὥς ἐπέκειτο αὐτῷ σφοδρῶς, ἤρξατο ὁ γέρων ἀποδυσπετεῖν καὶ λέγειν τῷ δαίμονι.

Ένας γέροντας πολὺ ἐνάρετος ἠσύχαζε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη Ἀντινῶ, ζώντας ἐκεῖ μέσα σὲ κελλί περίπου ἑβδομήντα χρόνια. Εἶχε δέκα μαθητές· κάποιος ὅμως ἀμελοῦσε φοβερὰ γιὰ τὴν ψυχὴ του. Ὁ γέροντας πολλὰς φορὰς τὸν νουθετοῦσε καὶ τὸν παρακαλοῦσε λέγοντας.

Ἄδελφέ, φρόντισε γιὰ τὴν ψυχὴ σου, θὰ πεθάνεις καὶ θὰ πᾶς στὴν κόλαση.

Ὁ ἀδελφὸς ὅμως πάντοτε παράκουε τὸ γέροντα καὶ δὲν δεχόταν τὰ λόγια του.

Συνέβηκε λοιπὸν μετὰ ἀπὸ λίγο νὰ πεθάνει ὁ ἀδελφός. Λυπήθηκε τότε πολὺ γιὰ αὐτὸν ὁ γέροντας, γιὰτὶ γνόριζε πὼς ἔφυγε ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸ μὲ ἀμέλεια πολλή. Ἄρχισε ὁ γέροντας νὰ προσεύχεται καὶ νὰ λέει.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἀληθινὸς Θεός, δεῖξε μου τί γίνεται μὲ τὴ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ μου αὐτοῦ.

Τότε ἔρχεται σὲ ἔκσταση καὶ βλέπει ἓνα πύρινον ποτάμι καὶ μέσα σ' αὐτὸ πολλοὺς καὶ στὴ μέση τὸν ἀδελφό, χωμένο μέχρι τὸ λαιμό. Τότε τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Γιὰ τὴν τιμωρία αὐτὴ δὲν σὲ παρακαλοῦσα, τέκνον μου, νὰ φορντίσεις γιὰ τὴν ψυχὴ σου;

Ἀπάντησε ὁ ἀδελφός καὶ εἶπε στὸ γέροντα.

Εὐχαριστῶ τὸ Θεό, πάτερ, γιὰτὶ ἀνακουφίζεται ἔστω καὶ τὸ κεφάλι μου. Γιατὶ μὲ τίς δικές σου εὐχὰς στέκομαι πάνω στὸ κεφάλι ἐπισκόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 45

Κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Ὁ ἀββὰς Θεόδωρος ὁ Ἡλιώτης ἔλεγε γιὰ κάποιον πολὺ ἀγωνιστὴ, πὺ ἀσκήτευε στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶνων. Τὸν πολεμοῦσε ὁ δαίμονας τῆς πορνείας. Μιὰ μέρα λοιπὸν, καθὼς τὸν εἶχε ἐπιτεθεῖ μὲ μανία, ὁ γέροντας ἄρχισε νὰ μὴν ἀντέχει ἄλλο, καὶ λέει στὸ δαίμονα.

Ἔως πότε οὐκ ἐνδίδως μοι; Ἀπόστα λοιπόν, συνεγγήρα-
σαί μοι.

Φαίνεται οὖν αὐτῷ ὀφθαλμοφανῶς ὁ δαίμων, λέγων.

Ὅμοσόν μοι, ὅτι οὐδενὶ λέγεις ἃ μέλλω σοι λέγειν καὶ οὐκ
5 ἔτι σε πολεμῶ.

Καὶ ὤμοσεν ὁ γέρον, ὅτι.

Μὰ τὸν κατοικοῦντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, οὐκ εἶπω τινί, ἄπερ
εἶπης μοι.

Λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων.

10 Μὴ προσκυνήσης ταύτη τῇ εἰκόνι καὶ οὐκ ἔτι σε πολεμῶ.

Εἶχε δὲ ἡ εἰκὼν τὸ ἐκτύπωμα τῆς Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἀγίας Θε-
οτόκου Μαρίας, βασταζούσης τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
Λέγει ὁ ἔγκλειστος τῷ δαίμονι.

Ἄφες σκέψωμαι.

15 Τῇ οὖν ἐπαύριον δηλοῖ τῷ ἀββᾶ Θεοδώρῳ τῷ Ἡλιώτῃ, τῷ καὶ
διηγησαμένῳ ἡμῖν, οἰκοῦντι τότε ἐν τῇ λαύρᾳ Φαράν· καὶ ἐλθόντι
αὐτῷ διηγεῖται πάντα.

Ὁ δὲ γέρον λέγει αὐτῷ.

Ὅντως, ἀββᾶ, ἐνεπαίχθης, ὅτι ὤμοσας· πλὴν καλῶς ἐποί-
20 ησας ἐξειπών. Συμφέρει δέ τοι εἰς τὴν χώραν ταύτην μὴ
ἐᾶσαι πορνεῖον εἰς ὃ μὴ εἰσέρχη, ἢ ἵνα ἀρνήσῃ τοῦ προσκυ-
νεῖν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν μετὰ τῆς αὐτοῦ
Μητρός.

Στηρίξας οὖν καὶ ἐνδυναμώσας αὐτὸν πλείοσι λόγοις, ἀπῆλθεν
25 εἰς τὸν ἴδιον τόπον. Φαίνεται δὲ πάλιν ὁ δαίμων τῷ ἐγκλείστῳ
καὶ λέγει αὐτῷ.

Τί ἐστὶν κακόγηρε; οὐκ ὤμοσάς μοι, ὅτι οὐδενὶ λέγεις; καὶ
πῶς πάντα ἐξεῖπας τῷ ἐλθόντι πρὸς σέ; Λέγω σοι, κακό-
γηρε, ὡς ἐπίορκος ἔχεις κριθῆναι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

30 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἔγκλειστος.

Μέχρι πότε θὰ μὲ τυραννᾷς; Φύγε πλέον, γιατί ἔχουμε γεράσει μαζί.

Τοῦ ἐμφανίζεται τότε ὁ δαίμονας μπροστὰ στὰ μάτια του, λέγοντας.

Κάνε μου ὄρκο, ὅτι σὲ κανέναν δὲ θὰ πεῖς αὐτὰ πού πρόκειται νὰ σοῦ πῶ, καὶ στὸ ἐξῆς δὲ θὰ σὲ ξαναενοχλήσω. Καὶ ὀρκίστηκε ὁ γέροντας, λέγοντας.

Μὰ αὐτὸν πού κατοικεῖ στὸν οὐρανό, σὲ κανέναν δὲ θὰ πῶ τίποτε ἀπὸ ὅσα μοῦ πεῖς.

Ὁ δαίμονας τοῦ λέει.

Μὴ προσκυνήσεις αὐτὴ τὴν εἰκόνα καὶ δὲν σὲ ξαναπολεμῶ.

Ἡ εἰκόνα εἶχε πάνω τὴ μορφή τῆς Δέσποινας μας τῆς ἁγίας Θεοτόκου Μαρίας, πού βαστᾷ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Λέει ὁ μοναχὸς στὸν δαίμονα.

Ἄφησέ με νὰ σκεφτῶ.

Τὴν ἄλλη μέρα εἰδοποιεῖ τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο τὸν Ἡλιώτη (πού μᾶς τὰ διηγήθηκε), ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε τότε στὴ λαύρα Φαράν. Ἀφοῦ λοιπὸν πῆγε ἐκεῖ τοῦ τὰ διηγήθηκε ὅλα. Καὶ ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Πραγματικά, ἀββᾶ μου, γελάστηκες ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ ὀρκίστηκες· πλὴν ὅμως ἔκαμες καλὰ καὶ τὸ εἶπες. Γιατὶ συμφέρει στὴ γῆ αὐτὴ νὰ μὴν ἀφήσεις πορνεῖο στὸ ὁποῖο νὰ μὴ μπεῖς, παρὰ ν' ἀρνηθεῖς τὴν προσκύνηση στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό καὶ στὴ μητέρα του.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὸν στήριξε καὶ τὸν δυνάμωσε μὲ περισσότερα λόγια, ἔφυγε γιὰ τὸν τόπο του. Ἐμφανίζεται πάλι ὁ δαίμονας στὸν ἀσκητὴ καὶ τοῦ λέει.

Τί εἶναι αὐτό, κακόγερε; Δὲν μοῦ ὀρκίστηκες, ὅτι σὲ κανέναν δὲ θὰ τὸ πεῖς; Γιατί εἶπες τὰ πάντα σ' αὐτὸν πού σὲ ἐπισκέφθηκε; Σοῦ λέγω, κακόγερε, πὼς τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως θὰ κριθεῖς σὰν ἐπίορκος.

Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ ἀσκητής.

Ἵτι μὲν ὤμοσα καὶ ὅτι ἐπιόρκησα, οἶδα, πλὴν τὸν ἐμὸν
 Δεσπότην καὶ ποιητὴν ἐπιόρκησα, σοῦ δὲ οὐ μὴ ἀκούσω.
 Σὺ γὰρ καὶ τῆς κακοσυμβουλίας καὶ τῆς ἐπιορκίας τὴν
 ἄφευκτον δίκην ὡς αἴτιος ἀπαιτηθήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣ'

5 Παρεβάλομέν ποτε τῷ ἀββᾷ Κυριακῷ πρεσβυτέρῳ τῆς λαύρας
 τοῦ Καλαμῶνος τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰορδάνῃ καὶ διηγήσατο ἡμῖν λέ-
 γων.

Ἐν μιᾷ θεωρῆσαί με κατὰ τοὺς ὕπνους γυναῖκά τινα σεμνοπρεπῆ
 καὶ πορφυροφόρον καὶ μετὰ ταύτης ἄνδρας δύο ἱεροπρεπεῖς καὶ
 10 τιμίους ἐστῶτας ἔξω τῆς κέλλης μου. Ἐγὼ δὲ ὑπέλαβον τὴν μὲν
 γυναῖκα τὴν Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον εἶναι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῇ
 δύο ἄνδρας τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον καὶ τὸν ἅγιον Ἰω-
 ἀννην τὸν Βαπτιστήν. Ἐξελθὼν οὖν τῆς κέλλης μου παρεκάλουν
 αὐτοὺς εἰσελθεῖν καὶ ποιῆσαι εὐχὴν εἰς τὸ κελλίον μου· αὕτη δὲ
 15 οὐκ ἐπένευσεν. Ἐμεινα οὖν ἐπὶ πολὺ δεῶμενος αὐτῆς καὶ λέγων.

Μὴ ἀποστραφεῖν τεταπεινωμένος καὶ κατησχυμμένος
 καὶ ἄλλα πολλά. Ὡς δὲ εἶδεν με τὴν αἴτησιν ἐπιτείνοντα, αὐστη-
 ρῶς ἀπεκρίθη μοι λέγουσα.

Ἐχεις εἰς τὴν κέλλαν σου τὸν ἐχθρόν μου καὶ πῶς θέλεις
 20 ἵνα εἰσέλθω;

Καὶ τοῦτο εἰποῦσα, ἀπῆλθεν. Ἐγὼ δὲ διωπνισθεῖς, ἠρξάμην θλί-
 βεσθαι καὶ ἐνενόουν μήτι ἄρα κατὰ διάνοιαν ἡμαρτον εἰς αὐτήν·
 οὐδὲ γὰρ ὁ ἕτερός τις ἦν ἐν τῷ κελλίῳ, εἰ μὴ ἐγὼ μόνος. Ἐπὶ
 πολὺ οὖν ἐμαυτὸν ἐκσείσας, οὐχ εὔρον ἐμαυτὸν πλημμελήσαντα
 25 εἰς αὐτήν. Ὡς δὲ εἶδον ἐμαυτὸν τῇ λύπῃ καταποντούμενον, ἀνέ-
 στην καὶ ἔλαβον βιβλίον ἐπὶ τῷ ἀναγνῶναι, ὅπως διὰ τοῦ ἀνα-
 γνώσματος τὴν λύπην ἀπορρίψωμαι. Βιβλίον δὲ ἤμην χρησάμε-

Τό ὄτι ὀρκίστηκα καὶ τό ὄτι ἐξαπάτησα τὸν ὄρκο μου, τό ξέρω, πλὴν ὄμως δὲν ἐπιόρκησα στὸ Δεσπότη μου καὶ δημιουργό· ἀλλ' ἐσένα δὲ θὰ σ' ἀκούσω. Γιατὶ σὺ θὰ δεχθεῖς τὴν ἀναπόφευκτη τιμωρία σὰν αἷτιος καὶ γιὰ τὴν κακὴ συμβουλή καὶ γιὰ τὴν ἐπιορκία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 46

Κάποτε ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Κυριάκο, τὸν ἱερέα τῆς λαύρας τοῦ Καλαμώνα, ποὺ βρίσκεται κοντὰ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη, καὶ μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Μιὰ νύχτα εἶδα στὸν ὕπνο μου κάποια σεμνὴ γυναίκα, ντυμένη πορφύρα, καὶ μαζί της δύο ἄνδρες ἱεροπρεπεῖς καὶ τίμιους νὰ στέκουν ἔξω ἀπὸ τὸ κελλί μου. Θεώρησα πὼς ἡ γυναίκα εἶναι ἡ Δέσποινά μας Θεοτόκος, ἐνῶ οἱ δύο ἄνδρες ὄτι εἶναι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Βγαίνοντας ἔξω ἀπὸ τὸ κελλί μου τοὺς παρεκάλεσα νὰ μπουῖν καὶ νὰ δώσουν εὐλογία. Αὐτὴ ὄμως δὲν δεχόταν. Παρέμεινα λοιπὸν παρακαλώντας τὴν πολὺ καὶ λέγοντας.

Μὴ φύγεις καὶ μ' ἀφήσεις ταπεινωμένο καὶ καταντροπισμένο,

καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ὅταν μὲ εἶδε νὰ παρατείνω τὴν παράκλησή μου, μοῦ ἀποκρίθηκε αὐστηρὰ καὶ μοῦ εἶπε.

Πῶς θέλεις νὰ μπῶ μέσα, ἀφοῦ στὸ κελλί σου ἔχεις τὸν ἐχθρό μου;

Ἄφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφυγε. Ἐγὼ μόλις ξύπνησα ἄρχισα νὰ στεναχωριέμαι καὶ προσπαθοῦσα νὰ θυμηθῶ μὴπως ἀμάρτησα στὸ μυαλό μου ἀπέναντί της· γιὰτὶ κανένας ἄλλος δὲν βρισκόταν στὸ κελλί μου, παρὰ μόνον ἐγώ. Γιὰ πολὺ ὥρα λοιπὸν ἐξέταζα τὸν ἑαυτό μου, ἀλλὰ κανένα σφάλμα δὲν ἔβρισκα ἀπέναντί της. Μόλις ὄμως εἶδα τὸν ἑαυτό μου νὰ καταποντίζεται ἀπὸ τὴ λύπη, σηκώθηκα καὶ πήρα κάποιο βιβλίο γιὰ νὰ διαβάσω, γιὰ νὰ διώξω τὴ λύπη μου μὲ τὸ διάβασμα. Διάβαζα κάποιο βιβλίο

νος τοῦ μακαρίου Ἡσυχίου τοῦ πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων· καὶ ἀναπτύξας τὴν βίβλον, εὕρισκω δύο λόγους Νεστορίου τοῦ δυσσεβοῦς πρὸς τῷ τέλει αὐτῆς γεγραμμένους καὶ εὐθέως ἔγνω τοῦτον εἶναι τὸν τῆς Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἀγίας Θεοτόκου τὸν 5 ἐχθρόν. Τότε ἀναστὰς ἀπῆλθον καὶ τὴν βίβλον ἀπέδωκα τῷ δεδωκότι μοι αὐτήν. Καὶ εἶπον αὐτῷ.

Λάβε σου τὴν βίβλον, ἀδελφέ· οὐ γὰρ τοσαύτην ἔσχον ὠφέλειαν ἐξ αὐτῆς, ὅσην μοι τὴν ζημίαν προεξένησεν.

Κάκεινου δὲ τὴν ζημίαν ἀνακρίνοντος, τὰ συμβάντα διηγησάμην 10 καὶ τοῦ ζήλου πλησθεὶς εὐθέως τῆς βίβλου τοὺς δύο λόγους Νεστορίου ἀπέκοψεν καὶ πυρὶ παρέδωκεν, εἰπὼν ὅτι.

Οὐ μὴ μείνη εἰς τὸ κελλίον μου ὁ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας ἐχθρός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'

Φοινίκης τῆς Λιβανησίας πόλις ἐστίν· ἐν ταύτῃ μῆμος ὑπῆρχε 15 ὀνόματι Γαῖνός καὶ κατὰ θέατρον τὴν ἀγίαν Θεοτόκον βλασφημῶν ἐθεάτριζε. Παραφαίνεται αὐτῷ ἡ Θεοτόκος λέγουσα.

Τί σοι κακὸν ἐποίησα, ὅτι ἐπὶ τοσοῦτου δήμου διασύρεις με καὶ βλασφημεῖς;

Ὁ δὲ ἐγερθεὶς, οὐ μόνον οὐ διωρθώσατο, ἀλλὰ καὶ πλέον αὐτὴν 20 ἐβλασφήμει. Ἐκ τρίτου φαίνεται αὐτῷ, τὰ αὐτὰ λέγουσα καὶ νοουθετοῦσα αὐτόν. Ὡς οὖν οὐ διωρθώσατο, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖον ἐβλασφήμει, ἐν μιᾷ μεσημβρίᾳ ὡς ἐκάθευδε, φαίνεται αὐτῷ μηδὲν λέγουσα· μόνον δὲ ἐνὶ τῶν δακτύλων αὐτῆς διεχάραξε αὐτοῦ τὰς δύο χεῖρας καὶ τοὺς δύο πόδας καὶ διωπνισθεὶς εὐρέθη κεκομμέ- 25 νας ἔχων τὰς δύο χεῖρας καὶ τοὺς δύο πόδας, κορμὸς κείμενος. Ἐπὶ τούτοις οὖν ὁ δειλῆιος ἐξομολογήσατο πᾶσιν ἑαυτὸν κατάδηλον ποιῶν, οἷαν ἀντιμισθίαν τῆς βλασφημίας ἀπέλαβε καὶ ταῦτα διὰ φιλανθρωπίαν.

τοῦ ἁγίου Ἡσυχίου⁴⁶, τοῦ πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων· ξεφυλλίζοντας τὸ βιβλίο, βρίσκω πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ γραμμένους δύο λόγους τοῦ ἄσεβοῦς Νεστορίου. Καὶ ἀμέσως κατάλαβα ὅτι αὐτὸ εἶναι ὁ ἐχθρὸς τῆς ἁγίας Θεοτόκου μας. Τότε σηκώθηκα καὶ πῆγα γιὰ νὰ παραδώσω τὸ βιβλίο σὲ αὐτὸν ποῦ μοῦ τὸ ἔδωσε. Καὶ τοῦ εἶπα.

Πάρε τὸ βιβλίο σου, ἀδελφέ· γιατί δὲν ἦταν ἡ ὠφέλειά μου ἀπὸ αὐτὸ τόση μεγάλη, ὅση ἡ ζημιὰ ποῦ μοῦ ἔκανε.

Καὶ ἐκεῖνος ρωτώντας με γιὰ τὴ ζημιὰ, τοῦ διηγήθηκα αὐτὰ ποῦ συνέβηκαν· ἐκεῖνος, κυριευθεὶς ἀπὸ ζῆλο, ἀμέσως ἔκοψε ἀπὸ τὸ βιβλίο τοὺς λόγους τοῦ Νεστορίου καὶ τοὺς πέταξε στὴ φωτιά, λέγοντας.

Νὰ μὴ μείνει στὸ κελλί μου ὁ ἐχθρὸς τῆς Δέσποινάς μας ἁγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 47

Ἡ Φοινίκη εἶναι μιὰ πόλη τῆς Λιβανησίας. Σ' αὐτὴ ζοῦσε ἕνας ἠθοποιὸς μὲ τὸ ὄνομα Γαϊανὸς ποῦ βλασφημοῦσε κατὰ τῆς Θεοτόκου, διακωμωδώντας αὐτὴν στὸ θέατρο. Ἐμφανίζεται τότε ἡ Θεοτόκος σ' αὐτὸν καὶ τοῦ λέει.

Τί κακὸ σοῦ ἔκανα καὶ μὲ διακωμωδεῖς καὶ μὲ βλασφημεῖς στὸ κόσμος τόσο πολὺ;

Ὅταν ξύπνησε ὄχι μόνο δὲ διορθώθηκε, ἀλλὰ καὶ ἀκόμη πιὸ πολὺ τὴ βλαστημοῦσε. Καὶ τρίτη φορὰ τοῦ ἐμφανίζεται, λέγοντάς του τὰ ἴδια καὶ νουθετώντας τον. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲ διορθωνόταν, ἀλλὰ περισσότερο τὴ βλαστημοῦσε, ἕνα μεσημέρι καθὼς κοιμόταν τοῦ παρουσιάζεται, χωρὶς ὅμως νὰ τοῦ πεῖ τίποτε· μόνο μὲ τὸ ἕνα τῆς δάχτυλο τοῦ χάραξε τὰ δυὸ χέρια καὶ τὰ πόδια του. Μόλις ξύπνησε βρέθηκε νὰ ἔχει κομμένα τὰ δύο του χέρια καὶ τὰ δυὸ του πόδια καὶ νὰ εἶναι ἕνα ξαπλωμένο κορμί. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ ὁ δύστυχος ἐξομολογήθηκε τὰ πάντα καὶ σ' ὄλους φανέρωσε ποιά ἀνταπόδοση ἔλαβε γιὰ τὴ βλασφημία του· καὶ αὐτὸ ἔγινε ἀπὸ φιλανθρωπία.

βλίων τῆς Π. Διαθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ Ἀναστάσιος πρεσβύτερος καὶ κειμηλιάρχης τῆς ἀγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως, ὅτι.

Ἐλθοῦσα Κοσμιανὴ ἡ γυνὴ Γερμανοῦ τοῦ πατρικίου, ἠθέλησεν ἐν μιᾷ νυκτὶ τῆς ἀγίας Κυριακῆς προσκυνῆσαι μόνη τὸ ἅγιον καὶ
5 ζωοποιὸν μνῆμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀληθινοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτῷ τοῦ ἱερατείου, ἀπαντήσασα ἡ Δέσποινα ἡμῶν ἡ ἀγία Θεοτόκος ὀφθαλμοφανῶς, μετὰ καὶ ἄλλων γυναικῶν λέγουσα.

Ἡμῶν μὴ οὔσα, ὧδε οὐκ εἰσέρχη, οὐδὲ γὰρ ἡμετέρας τυγχάνεις (ἦν γὰρ τῆς αἵρέσεως Σευήρου τοῦ Ἀκεφάλου).

Ἡ δὲ πολλὰ παρακαλεῖ, τῆς εἰσόδου τυχεῖν. Πρὸς ἦν ἀποκριθεῖσα ἡ ἀγία Θεοτόκος, εἶπεν.

Πίστευσόν μοι, ὦ γύναι, ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθῃς ὧδε ἕως οὗ κοινωνήσῃς μεθ' ἡμῶν.

Ἡ δὲ γνοῦσα ὅτι, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν αἰρετικὴν κωλύεται εἰσελθεῖν καὶ ὅτι εἰ μὴ προσέλθῃ τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, οὐκ εἰσέρχεται, ἔπεμψεν εὐθέως εἰς τὸν διάκονον καὶ ἐλθόντος τοῦ ἀγίου ποτηρίου, μετέλαβε τοῦ ἀγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος
20 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὕτως ἀκωλύτως ἠξιώθη τοῦ προσκυνῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν μνῆμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'

Διηγῆσατο ἡμῖν καὶ τοῦτο ὁ πρεσβύτερος Ἀναστάσιος, ὅτι.

Γενόμενος δοῦξ Παλαιστίνης ὁ Γήβημερ, ἦλθεν ἐν τοῖς πρώτοις
25 προσκυνῆσαι τὴν ἀγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἀνάστασιν καὶ ὡς ἦρχετο προσελθεῖν, ἐθεώρει κριδὸν ὀρμῶντα ἐπ' αὐτὸν καὶ θέλον-

37. Πατρικίος: ἰσόβιος τιμητικὸς τίτλος γιὰ ἀνώτατους ἄρχοντες τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 48

Ὁ Ἀναστάσιος, ὁ πρεσβύτερος καὶ κειμηλιάρχης τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μας, μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Κάποτε ἦρθε ἡ Κοσμιανή, ἡ γυναίκα τοῦ Γερμανοῦ τοῦ πατρικίου³⁷, καὶ θέλησε μιὰ νύχτα τῆς ἁγίας Κυριακῆς νὰ προσκυνήσει μόνη της τὸ ἅγιο καὶ ζωοποιό μνήμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ· ἐνῶ πλησιάζε τὸ ἱερὸ τὴν συνάντησε ὀλοφάνερα ἡ Δέσποινά μας ἁγία Θεοτόκος μαζί με ἄλλες γυναῖκες καὶ τῆς λέει.

Ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ μὴ εἶσαι δική μας, δὲ θὰ μπεῖς ἐδῶ μέσα (ἀνῆκε στὴν αἵρεση τοῦ Σευήρου τοῦ Ἀκέφαλου).

Αὐτὴ ἀπευθύνει πολλές παρακλήσεις γιὰ νὰ μπορέσει νὰ μπεῖ. Ἀποκρίθηκε τότε ἡ ἁγία Θεοτόκος καὶ τῆς εἶπε.

Γυναίκα, πιστεψέ με, ὅτι ἐδῶ μέσα δὲ θὰ μπεῖς, μέχρις ὅτου λάβεις τὴ δική μας θεία κοινωνία.

Αὐτὴ κατάλαβε ὅτι ἐμποδίζεται νὰ μπεῖ, γιὰτὶ ἦταν αἰρετική, καὶ ὅτι, ἂν δὲν προσέλθει στὴν ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας, δὲ θὰ ἔμπαινε, ἔστειλε ἀμέσως καὶ φώναξαν τὸ διάκονο· μόλις ἦρθε τὸ ἅγιο ποτήριο, μετάλαβε τὸ ἅγιο σῶμα καὶ αἷμα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τότε χωρὶς νὰ ἐμποδισθεῖ ἀξιῶθηκε νὰ προσκυνήσει τὸ ἅγιο καὶ ζωοποιό μνήμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 49

Ὁ πρεσβύτερος Ἀναστάσιος μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό.

Ὅταν ἐγινε δούκας³⁸ τῆς Παλαιστίνης ὁ Γήβημερ, πρῶτα-πρῶτα ἦρθε νὰ προσκυνήσει τὴν ἁγία ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας. Καὶ καθὼς πλησιάζει γιὰ νὰ μπεῖ, βλέπει ἓνα κριάρι νὰ ὀρμᾷ

38. Δούκας: πολιτικός καὶ στρατιωτικός διοικητὴς θέματος.

τα αὐτὸν κερατίσαι. Ὁ δὲ φόβῳ μεγάλῳ παρεχόμενος, ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἀνεπόδισε, τῷ δὲ παρεστῶτι σταυροφύλακι Ἀζαρία καὶ τοῖς παρεστῶσι φραγγελιταῖς, λέγουσιν αὐτῷ,

Τί οὖν, δέσποτα, ὃ ἔχεις; διὰ τί μὴ εἰσέρχῃ;

5 Λέγει.

Διατί εἰσηγέγκατε τὸν κριὸν τοῦτον;

Οἱ δὲ ἐκπλαγέντες παρέκυσαν ἔσω εἰς τὸ ἅγιον μνήμα καὶ μηδὲν ἔωρακότες, λέγουσιν αὐτῷ κελεύοντες εἰσελθεῖν. Οὐδὲν γάρ ἐστιν ἔσω τοιοῦτον.

10 Πάλιν δὲ ἐκεῖνος ὄρμησεν εἰσελθεῖν καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἐθεώρει κριὸν ἐπ' αὐτὸν ὀρμῶντα καὶ εἰσιέναι αὐτὸν μὴ συζωοῦντα. Τοῦτο πλειστάκις γεγονότος, ἐκείνου θεωροῦντος, τῶν δὲ παρεστῶτων μηδὲν ὄλως βλέπόντων, λέγει αὐτῷ ὁ σταυροφύλαξ.

15 Πίστευσόν μοι, δέσποτα, τιποτοῦν ἔχεις ἐν τῇ ψυχῇ σου καὶ διὰ τοῦτο κωλύῃ τοῦ προσκυνῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν μνήμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· ἀλλὰ καλῶς ποιεῖς ἐξομολογούμενος τῷ Θεῷ. Φιλάνθρωπος γάρ ἐστι καὶ θέλων σε ἐλεῆσαι, ἔδειξε θαῦμα τοιοῦτον.

Ὁ δὲ μετὰ δακρύων λέγει αὐτῷ.

20 Πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτιῶν αἴτιος Κυρίῳ ὑπάρχω.

Καὶ ρίψας ἑαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον, ἔμεινεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν κλαίων καὶ ἐξομολογούμενος τῷ Θεῷ. Καὶ ἀναστὰς πάλιν τοῦ εἰσελθεῖν, οὐκ ἠδυνήθη, τοῦ φαινομένου κριοῦ οὐδὲν ἤττον κωλύοντος.

25 Αὐτῷ τότε λέγει σταυροφύλαξ.

Ὅντως ἕτερόν ἐστι τὸ κωλύον.

Ὁ δὲ λέγει.

ἼΑρα μὴ τῷ κοινωνεῖν τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ

κατὰ πᾶνω του καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ τὸν κομματιάσει. Αὐτὸς κυριευμένος ἀπὸ μεγάλο φόβο τραβήχτηκε πρὸς τὰ πίσω. Τότε ὁ Ἀζαρίας ὁ σταυροφύλακας³⁹ ποὺ ἦταν ἐκεῖ μπροστὰ καθὼς καὶ οἱ φύλακες τοῦ λένε.

Τί συμβαίνει, ἄρχοντα; Γιατί δὲν μπαίνεις;

Ἄπαντάει.

Γιατί φέρατε ἐδῶ μέσα αὐτὸ τὸ κριάρι;

Καὶ αὐτοὶ μὲ ἔκκληξη μεγάλη ἔσκυψαν μέσα στὸν ἅγιο τάφο καὶ ἐπειδὴ τίποτα δὲν εἶδαν τὸν προέτρεψαν νὰ μπεῖ· γιατί τίποτα τέτοιο δὲν ὑπῆρχε μέσα.

Ξαναπροσπάθησε τότε νὰ μπεῖ· καὶ πάλι ὁμως βλέπει τὸ ἴδιο κριάρι νὰ ὀρμᾷ ἐπάνω του καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήνει νὰ μπεῖ. Ἐπειδὴ αὐτὸ ἔγινε πάρα πολλές φορές, καὶ ἐκεῖνος βέβαια τὸ ἔβλεπε, ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ παραβρίσκονταν δὲν ἔβλεπαν τίποτα, τότε ὁ σταυροφύλακας τοῦ λέει.

Νὰ εἶσαι σίγουρος πῶς κάτι, δέσποτα μου, ὑπάρχει στὴν ψυχὴ σου καὶ γι' αὐτὸ σὲ ἐμποδίζει νὰ προσκυνήσεις τὸν ἅγιο καὶ ζωοποιὸ τάφο τοῦ Σωτήρα μας. Θὰ πράξεις σωστά, ἂν τὸ ἐξομολογηθεῖς στὸ Θεό. Ἐπειδὴ εἶναι φιλόανθρωπος καὶ ἐπειδὴ θέλει νὰ σὲ ἐλεήσει, σοῦ ἔδειξε αὐτὸ τὸ σημάδι.

Αὐτὸς τότε μὲ δάκρυα πολλὰ τοῦ λέει.

Ἄπέναντι στὸν Κύριο εἶμαι ἔνοχος πολλῶν καὶ μεγάλων ἁμαρτιῶν. Πέφτογτας τότε μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ ἔμεινε ἔσφι πολλὴ ὥρα κλαίγοντας καὶ ἐξομολογούμενος στὸ Θεό. Ἀφοῦ σηκώθηκε προσπάθησε πάλι νὰ μπεῖ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε, γιατί τὸ κριάρι ποὺ εἶχε ἐμφανισθεῖ τὸν ἐμπόδιζε καὶ πάλι καθόλου λιγότερο.

Τότε ὁ σταυροφύλακας τοῦ λέει.

Ὅπωςδήποτε κάτι ἄλλο σὲ ἐμποδίζει.

Καὶ αὐτὸς ἄπαντᾷ.

Μήπως ἄραγε μὲ ἐμποδίζει νὰ μπῶ τὸ ὅτι δὲν εἶμαι κοιτοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τοῦ Σευήρου, κωλύομαι εἰσελθεῖν;

Καὶ ἤτησε τὸν σταυροφύλακα ἵνα μεταλάβῃ τῶν ἀγίων καὶ ζωοποιῶν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μυστηρίων, καὶ ἐλθόντος τοῦ ἀγίου ποτηρίου ἐκοινώνησε καὶ οὕτως εἰσῆλθε καὶ προσεκύνη-
5 σε, μηδὲν ἔτι θεασάμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'

Σκυθόπολις δευτέρα ὑπῆρχε Παλαιστίνης μητρόπολις. Ἐν ταύτῃ συνέτυχον τῷ ἀββᾶ Ἀναστασίῳ καὶ διηγήσατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Γεωργίου τοῦ ἐγκλείστου, λέγων, ὅτι.

Ἐν μιᾷ νυκτὶ ἠγέρθη, ἐφ' ᾧ κροῦσαι τὸ ξύλον (ἤμην γὰρ κανό-
10 ναρχος) καὶ ἤκουσα τοῦ γέροντος κλαίοντος καὶ ἀπελθῶν παρεκάλουν αὐτόν, λέγων.

Κῦρι ἀββᾶ, τί ἔχεις ὅτι οὕτω κλαίεις;

Ὁ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν αὐτόν παρεκάλουν ἐγώ.

Εἶπέ μοι τὴν αἰτίαν.

15 Ὁ δὲ στενάξας μέγα ἐκ βάθους τῆς καρδίας, λέγει μοι.

Πῶς μὴ κλαύσω τοῦ Δεσπότης ἡμῶν μὴ θέλοντος διαλλαγῆναι περὶ ἡμῶν; Ἐγὼ γάρ, τέκνον, ὥόμην ἐστάναι ἔμπροσθέν τινος ἐφ' ὑψηλοῦ καθημένου θρόνου. Πολλαὶ δὲ περὶ αὐτόν ἦσαν μυριάδες παρακαλούντων καὶ ἰκετευόντων
20 περὶ τινος πράγματος· ὁ δὲ οὐ παρεκλήθη.

Εἶτα πρόσεισιν αὐτῷ γυνὴ τις πορφύραν ἠμφιεσμένη προσπίπτουσα καὶ λέγουσα.

Κᾶν δι' ἐμὲ δυσωπήθητι.

Ὁ δὲ οὐδὲν ἤττον ἀπαράκλητος μεμένηκε. Διὰ τοῦτο
25 κλαίω καὶ ὀδύρομαι δεδοκῶς τὸ ἀποβησόμενον.

νωνός τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τοῦ Σευήρου;

Ἄμέσως ζήτησε νὰ μεταλάβει τὰ ἅγια καὶ ζωοποιὰ μυστήρια τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας. Μόλις ἦρθε τὸ ἅγιο ποτήριο κοινώ-νησε, καὶ ἔτσι μπῆκε καὶ προσκύνησε, χωρὶς πλέον νὰ βλέπει τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 50

Ἡ Σκυθόπολη ἦταν πρωτεύουσα τῆς δεύτερης Παλαιστίνης. Σ' αὐτὴν συναντήσαμε τὸν ἀββᾶ Ἀναστάσιο καὶ μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Γεώργιο τὸν ἐγκλειστο τὸ ἐξῆς.

Κάποια νύχτα σηκώθηκα γιὰ νὰ χτυπήσω τὸ ξύλο (γιατὶ τότε ἤμουν κανονάρχης)⁴⁰, καὶ ἄκουσα τὸν γέροντα νὰ κλαίει· τὸν πλησίασα τότε καὶ τὸν παρακαλοῦσα, λέγοντας.

Ἄββᾶ μου, τί ἔχεις καὶ κλαῖς ἔτσι;

Ἐκεῖνος ὁμως καμμιά ἀπάντηση δὲν μοῦ ἔδωσε. Πάλι τὸν πα-ρεκάλεσα ἐγώ.

Πές μου τὴν αἰτία.

Ἐκεῖνος τότε, ἀναστενάζοντας ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του, μοῦ λέει.

Πῶς νὰ μὴν κλάψω, ἀφοῦ ὁ Δεσπότης μας δὲ θέλει νὰ μι-λήσει μαζί μου γιὰ μᾶς; Γιατὶ, τέκνο μου, ἐγὼ νόμισα ὅτι βρισκόμουν μπροστὰ σὲ κάποιον ποὺ καθόταν πάνω σὲ ψηλὸ θρόνο. Κοντὰ του βρισκόταν πολλές χιλιάδες καὶ τὸν παρακαλοῦσαν καὶ τὸν ἰκέτευαν γιὰ διάφορες ὑποθέ-σεις. Αὐτὸς ὁμως δὲν ἦταν καθόλου συγκαταβατικός.

Μετὰ τὸν πλησιάζει κάποια γυναίκα ντυμένη μὲ πορφύρα καὶ πέφτοντας στὰ πόδια του τοῦ λέει.

Δεῖξε εὐσπλαχνία τουλάχιστον γιὰ μένα.

Αὐτὸς ὁμως ἔμενε τὸ ἴδιο καὶ πάλι ἀσυγκατάβατος. Γι' αὐτὸ κλαίω καὶ ὀδύρομαι, φοβούμενος γιὰ ἐκεῖνο ποὺ πρόκειται νὰ συμβεῖ.

Καὶ ταῦτα εἶπέ μοι διαφαινούσης πέμπτης· καὶ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ, ἥτις ἦν Παρασκευή, ὥρα θ', σείεται γῆ μεγάλως καὶ καταβάλλονται πόλεις τῆς παραλίας Φοινίκης.

Οὗτος ὁ ἀββᾶς Ἀναστάσιος πάλιν διηγήσατο ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ 5 αὐτοῦ τοῦ γέροντος, ὅτι μετὰ χρόνον τινὰ ἰσταμένου ἐν τῇ θυρίδι, ἤρξατο κλαίειν ὁ γέρον καὶ λέγειν μοι.

Οὐαὶ ἡμῖν, ἀδελφέ, ὅτι οὐδεμίαν ἔχομεν κατάνυξιν, ἀλλ' ἐν ἀμελείᾳ ἐσμέν, καὶ φοβοῦμαι, ὅτι ἐπὶ θύρας ἐσμέν καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ κατέλαβεν ἡμᾶς.

10 Καὶ τῇ αὐριον τὸ πῦρ ἐφάνη ἐν οὐρανῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'

Ἄναζαρβὸς μητρόπολις ἐστὶν δευτέρας Κιλικίας. Ἐν ταύτῃ ὡς ἀπὸ σημείων δεκαδύο, λαύρα ἐστὶν ἡ λεγομένη τῶν Αἰγυπτίων. Διηγήσαντο γοῦν ἡμῖν οἱ πατέρες τοῦ τόπου ἐκεῖνου, ὅτι.

Πρὸ ἐτῶν πέντε ἐκοιμήθη ἐνταῦθα γέρον ὀνόματι Ἰουλιανός. 15 Τοῦτο ἐμαρτύρησαν λέγοντες, ὅτι.

Περὶ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐποίησεν εἰς ἐν σπήλαιον μικρόν, μὴ κτησάμενος τί ποτε τοῦ αἰῶνος τούτου, πλὴν στιχαρίου τριχίνου καὶ σαγίου καὶ μεγαλείου καὶ καυκίου ξυλίνου.

Ἔλεγον δὲ καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὄλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς 20 αὐτοῦ οὐχ ἦψε λυχναῖον φῶς, ἀλλὰ τὰς νύκτας οὐρανόθεν φῶς κατεφώτιζεν αὐτόν, δεικνῶν αὐτῶ ἀναγινώσκοντι τὴν σύνθεσιν τῶν γραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ'

Παρέβαλεν ἀδελφὸς τῶ ἀββᾶ Ἡλία τῶ ἡσυχαστῆ εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ σπηλαίου τοῦ ἀββᾶ Σᾶββα καὶ λέγει αὐτῶ.

Αὐτὰ μοῦ τὰ εἶπε ἐνῶ ξημέρωνε Πέμπτη· τὴν ἄλλη μέρα, δηλαδή τὴν Παρασκευή, περίπου τὴν ἐνάτη ὥρα, σείεται φοβερὰ ἡ γῆ καὶ γκρεμίζονται οἱ πόλεις τῆς παραλίας τῆς Φοινίκης.

Αὐτὸς ὁ ἀββᾶς Ἀναστάσιος πάλι μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτὸ γι' αὐτὸν τὸν γέροντα, ὅτι δηλαδή μετὰ ἀπὸ κάμποσο χρόνο ἐνῶ στεκόταν στὴν πόρτα, ἄρχισε ὁ γέροντας νὰ κλαίει καὶ νὰ μοῦ λέει.

Ἄλλοίμονο μας, ἀδελφέ, γιατί καμμιά κατάνυξη δὲν ἔχουμε, ἀλλὰ δείχνουμε πλήρη ἀδιαφορία, καὶ φοβᾶμαι «ὅτι βρισκόμαστε μπροστὰ στὶς πόρτες», καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔχει περιζώσει.

Τὴν ἐπαύριο φάνηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωτιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 51

Ἡ Ἀναζαρβὸς εἶναι πρωτεύουσα τῆς δεύτερης Κιλικίας. Ἀπ' αὐτὴ λοιπὸν σὲ ἀπόσταση περίπου δώδεκα μίλια ὑπάρχει λαύρα ποῦ ὀνομάζεται τῶν Αἰγυπτίων. Οἱ πατέρες τοῦ τόπου αὐτοῦ μᾶς διηγήθηκαν.

Πρὶν πέντε χρόνια ἐδῶ κοιμήθηκε κάποιος γέροντας μὲ τὸ ὄνομα Ἰουλιανός. Γιὰ αὐτὸν μαρτυροῦσαν τὰ ἐξῆς.

Ἐπὶ ἐβδομήντα χρόνια ἔζησε σ' ἓνα μικρὸ σπήλαιο, καὶ στὴ ζωὴ του τίποτα ποτὲ δὲν ἀπόκτησε, παρὰ μόνο ἓνα τρίχινο στιχάρι, ἓνα μεγάλο εὐαγγέλιο καὶ ἓνα ξύλινο κύπελο.

Ἔλεγαν καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν γέροντα, πὼς σ' ὄλη του τὴ ζωὴ δὲν ἄναψε λυχνᾶρι, ἀλλὰ τὴ νύχτα φωτιζόταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ μὲ τὸ φωτισμὸ αὐτὸ διάβαζε τὴν διάταξη τῶν γραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 52

Κάποιος ἀδελφὸς ἐπισκέφθηκε τὸν ἀββᾶ Ἡλία τὸν ἡσυχαστὴ στὸ κοινόβιο τοῦ σπηλαίου τοῦ ἀββᾶ Σάββα καὶ τοῦ λέει.

Ἄββᾶ, εἶπέ μοι ρῆμα.

Ὁ δὲ γέρων λέγει τῷ ἀδελφῷ.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν ἠγαπῶντο αἱ τρεῖς ἀρεταί, ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ πραότης καὶ ἡ ἐγκράτεια· νῦν δὲ κρατεῖ εἰς τοὺς μοναχοὺς ἡ πλεονεξία καὶ ἡ γαστριμαργία καὶ ἡ θρασύτης. Ὅ,τι θέλεις κράτησον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Στέφανος ὁ Τριχῖνας περὶ γέροντός τινος καθημένου ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα, ὅτι.

Ἐν μιᾷ κατῆλθεν εἰς τὸν Κοθυλάν, καὶ ὀλίγον διατρίψας ἐπὶ Νεκρὰν θάλασσαν, ἀνήρχετο πάλιν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ. Καύσωνος δὲ σφοδροτάτου ὄντος μέλλων ὁ γέρων ἐκλείπειν, ἐκτείνας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν Θεόν, ἠῤῥατο λέγων.

Κύριε, οἶδας ὅτι οὐ δύναμαι ἐκ τῆς δίψης περιπατῆσαι.

Καὶ εὐθέως ἐγένετο νεφέλη περὶ αὐτὸν καὶ οὐκ ἀπεστάθη ἀπ' αὐτοῦ ἕως ἀποκαθίστατο εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ. Εἶχε δὲ τὸ διάστημα μίλια δώδεκα.

Ὁ αὐτὸς Στέφανος ἔλεγεν ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ τοῦ αὐτοῦ γέροντος, ὅτι ἦλθον ἴδιοι αὐτοῦ ἐν μιᾷ θέλοντες αὐτὸν ἰδεῖν. Ὡς οὖν ἦλθον ἐν τῇ λαύρα ἀπεζήτησαν τὸ κελλίον αὐτοῦ καὶ τινῶν ἐπιδειξάντων αὐτὸ αὐτοῖς καὶ ἀπελθόντες ἐκρυσαν τὴν θύραν. Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ γέρων ἠῤῥατο τῷ Θεῷ ἵνα μὴ θεωρηθεῖ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν ἐξῆλθε τοῦ κελλίου αὐτοῦ μὴ ὄραθεις ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν ἔρημον οὐκέτι εἰσῆλθεν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ ἕως οὗ ἀνεχώρησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΔ'

Παρεβάλομεν εἰς Τερενούθην τῷ ἀββᾶ Θεοδώρῳ τῷ Ἀλεξαν-

Ἄββᾶ μου, πές μου κάποιο λόγο.

Καὶ ὁ γέροντας λέει στὸν ἀδελφό.

Τὶς μέρες ἐκεῖνες τῶν πατέρων μας ἀγαπιόνταν πολὺ οἱ τρεῖς ἀρετές, ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ πραότητα καὶ ἡ ἐγκράτεια· τώρα ὅμως κυριαρχεῖ στοὺς μοναχοὺς ἡ πλεονεξία, ἡ λαιμαργία καὶ ἡ θρασύτητα. Ὅ,τι θέλεις κράτησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 53

Ὁ ἀββᾶς Στέφανος ὁ Τριχίνας μᾶς διηγήθηκε γιὰ κάποιον γέροντα ποὺ ἔμενε στὴ λαύρα τοῦ ἀγίου πατρός μας Σάββα τὰ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα κατέβηκε στὸν Κοθυλὰ καὶ ἀφοῦ ἔμεινε λίγο στὴ Νεκρὰ Θάλασσα, ἀνέβαινε πάλι στὸ κελλί του. Ὅμως ἡ ζέστη ἦταν τόσο ἀνυπόφορη καὶ ἐπειδὴ ὁ γέροντας κινδύνευε νὰ μείνει, σήκωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ ἄρχισε νὰ προσεύχεται.

Κύριε, ξέρεις, ὅτι ἀπὸ τὴ δίψα δὲν μπορῶ νὰ περπατήσω ἄλλο.

Ἀμέσως δημιουργήθηκε γύρω του σύννεφο καὶ δὲν τὸν ἀποχωρίσθηκε μέχρι ποὺ ἔφτασε στὸ κελλί του. Ἡ ἀπόσταση ἦταν δώδεκα μίλια.

Ὁ ἴδιος ὁ Στέφανος μᾶς ἔλεγε γιὰ τὸν γέροντα αὐτὸ καὶ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ κάποτε οἱ δικοί του πῆγαν γιὰτὶ ἤθελαν νὰ τὸν δοῦν. Μόλις ἔφτασαν στὴν λαύρα ζήτησαν τὸ κελλί του. Ἀφοῦ κάποιοι τοὺς τὸ ἔδειξαν, πλησίασαν καὶ χτύπησαν τὴν πόρτα. Ἐπειδὴ ὁ γέροντας κατάλαβε ποιοί ἦταν, παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ μὴ τὸν δοῦν. Ἄνοιξε τότε τὴν πόρτα καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ κελλί του χωρὶς νὰ τὸν δοῦν. Ἐφυγε καὶ πῆγε στὴν ἔρημο καὶ δὲν ξαναγύρισε στὸ κελλί του, μέχρι ποὺ ἔφυγαν ἐκεῖνοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 54

Ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο τὸν Ἀλεξανδρινὸ στὴν Τε-

δρινῶ καὶ ἔλεγεν ἡμῖν ὁ γέρων.

Φύσει, τέκνον, ἀπώλεσαν οἱ μοναχοὶ τὴν Σκῆτιν κατὰ τὴν
 πρόρρησιν τῶν γερόντων. Πιστεύσατε γάρ μοι, τέκνα, γέ-
 ροντι, ὅτι μεγάλη ἦν παρὰ τοῖς Σκητιώταις ἀγάπη καὶ
 5 ἄσκησις καὶ διάκρισις καὶ ἔφθασα ἐκεῖ γέροντας, ὅτι εἰάν
 μή τις παρέβαλεν αὐτοῖς, οὐ μετέλαβον τροφῆς τὸ σύνολον·
 ἐν οἷς ἦν γέρων τις ὀνόματι Ἀμμώνιος πλησίον μου μένων
 καὶ εἰδὼς ὅτι τὴν ἐργασίαν ταύτην εἶχεν, κατὰ Σαββάτου
 παρέβαλον αὐτῶ, ἵνα δι' ἐμὲ μεταλάβῃ τροφῆς· εἶχον γὰρ
 10 ἅπαντες τοῦτο, ἧτινι δῆποτε ὦρα παρέβαλλον αὐτοῖς εὐχὴν
 ποιῆσαι, κάκείνων εὐχὴν ποιούντων αὐτοὶ τράπεζαν ἐτί-
 θουν καὶ εὐθέως τροφῆς μετελάμβανον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΕ'

Ὁ ἀββᾶς Εἰρηναῖος διηγῆσατο ἡμῖν λέγων ὅτι.

Γέρων τις καθήμενος εἰς τὴν Σκῆτιν, εἶδε τὸν διάβολον ἐν νυκτί,
 15 ὅτι σκαλίδα παρεῖχε τοῖς ἀδελφοῖς καὶ λέγει ὁ γέρων τῶ δια-
 βόλῳ.

Τί ἐστὶ ταῦτα;

Ἀποκρίνεται ὁ διάβολος.

Τὸν περισπασμὸν τοῖς ἀδελφοῖς παρέχω, διὰ τοῦτο ἀμελε-
 20 στέρους αὐτοὺς ποιῶν εἰς τὴν δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Εἰρηναῖος διηγῆσατο ἡμῖν, πάλιν λέγων.

Ὅτε ἦλθον Βάρβαροι εἰς τὴν Σκῆτιν ἀνεχώρησα καὶ ἦλθον εἰς
 τὰ μέρη Γάζης καὶ ἔλαβόν μοι κελλίον εἰς λαύραν καὶ παρὰ τοῦ
 ἀββᾶ τῆς λαύρας ἔλαβον βιβλίον γεροντικὸν καὶ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
 25 ἔλαβον ἀναγνῶναι καὶ εὔρον ἅμα τῶ ἀναπτύξαι τὸ κεφάλαιον
 τοῦτο, ὅτι ἀδελφὸς παρέβαλεν γέροντι καὶ λέγει ὁ ἀδελφός.

Εἰδοὶ μοι, πάτερ.

ρενούθη, και μᾶς εἶπε ὁ γέροντας.

Τέκνα μου, ἔχασαν οἱ μοναχοὶ τὴ Σκήτη⁴¹, ὅπως ἀκριβῶς εἶχαν προφητέψει οἱ γέροντες. Πιστέψτε με, τέκνα μου, ἐμένα τὸν γέροντα, ὅτι στοὺς πατέρες τῆς Σκήτης ὑπῆρχε μεγάλη ἀγάπη, ἄσκηση καὶ διάκριση, καὶ γνώρισα ἐκεῖ γέροντες, πὺ δὲν ἔπαιρναν τροφή, ἂν κάποιος δὲν τοὺς πήγαινε. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ὑπῆρχε κάποιος γέροντας, μὲ τὸ ὄνομα Ἀμμώνιος, πὺ διέμενε κοντά μου· ἐπειδὴ ἤξερα ὅτι εἶχε αὐτῆ τὴν τακτική, τὸ Σάββατο τὸν ἐπισκέφτόμουν γιὰ νὰ φάει γιὰ χάρη μου· γιὰτι ὅλοι εἶχαν καὶ αὐτῆ τὴν συνήθεια, ὅποιαδῆποτε ὦρα κάποιοι τοὺς ἐπισκέπτονταν γιὰ νὰ τοὺς κάμουν εὐχή, ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἔκαμαν τὴν εὐχή, αὐτοὶ ἔστρωναν τὸ τραπέζι καὶ ὕστερα ἔτρωγαν μαζί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 55

Ὁ ἀββᾶς Εἰρηναῖος μᾶς διηγῆθηκε.

Κάποιος γέροντας πὺ ἔμενε στὴ Σκήτη τὸ βράδυ εἶδε τὸ διάβολο νὰ δίνει στοὺς μοναχοὺς σκαλιστήρια, καὶ λέει ὁ γέροντας στὸ διάβολο.

Τί εἶναι αὐτά;

Ἀποκρίθηκε ὁ διάβολος.

Δίνω στοὺς μοναχοὺς περισπασμὸ καὶ μὲ αὐτὸ γίνονται πὺ ἀμελεῖς στὴ δοξολογία τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Εἰρηναῖος μᾶς διηγῆθηκε πάλι.

Ὅταν ἦρθαν βάρβαροι στὴ Σκήτη, ἔφυγα καὶ ἦρθα στὰ μέρη τῆς Γάζας καὶ μοῦ ἔδωσαν ἓνα κελλὶ στὴ λαύρα· ἀπὸ τὸν ἀββᾶ τῆς λαύρας πῆρα ἓνα γεροντικὸ καὶ τὴν ἴδια μέρα ἄρχισα νὰ τὸ διαβάζω· μόλις τὸ ἀνοιξα βρῆκα αὐτὸ τὸ κεφάλαιο, ὅτι δηλαδὴ κάποιος ἀδελφὸς ἐπισκέφθηκε ἓναν γέροντα καὶ λέει ὁ ἀδελφός.

Κάμε τὴν εὐχή σου, πάτερ, γιὰ μένα.

Ὁ δὲ γέρων εἶπεν.

Ὅτε ἦς μεθ' ἡμῶν, εὐχόμεν ὑπὲρ σοῦ, νῦν δὲ εἰς τὰ ἴδια σου ἀπῆλθες καὶ οὐκέτι εἶδομαι ὑπὲρ σοῦ.

Ὡς οὖν ἀνέγνω ἑγὼ τοῦτο, ἔπτυξα τὸ βιβλίον, καὶ λέγω
5 ἐμαυτῷ.

Οὐαὶ σοι, Εἰρηναῖε, ὅτι εἰς τὰ ἴδια ἦλθες καὶ οἱ πατέρες οὐκέτι εἶδονταί ὑπὲρ σοῦ.

Καὶ εὐθὺς δεδωκὼς τὸ βιβλίον τῷ ἀββᾶ, ἀνεχώρησα καὶ ἦλθον εἰς τὰ κελλία. Αὕτη ἡ αἰτία ἐγένετό μοι, τέκνα, τοῦ ἐλθεῖν ἐν
10 τόπῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ NS'

Πτολεμαῖς πόλις ἐστὶ τῆς Φοινίκης. Ἐν ταύτῃ κώμῃ τίς ἐστὶ καλουμένη Παράσημα. Ἐν ταύτῃ γέρων μέγας ἐκάθητο. Εἶχε δὲ μαθητὴν ὀνόματι Ἰωάννην καὶ αὐτὸν μέγαν καὶ ὑπακοὴν ἔχοντα
15 μεγάλην· ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ γέρων τὸν μαθητὴν αὐτοῦ εἰς διακονίαν, δοὺς αὐτῷ καὶ ὀλίγους ἄρτους εἰς ἀνάλωμα. Ὁ δὲ μαθητὴς ἀπελθὼν καὶ ποιήσας τὴν διακονίαν ἐπανῆλθε φέρων καὶ τοὺς ἄρτους σώους. Ἴδων δὲ ὁ γέρων τοὺς ἄρτους, λέγει αὐτῷ.

Διατί οὐ μετέλαβες ἐκ τῶν ἄρτων, ὧν δέδωκά σοι, τέκνον;
20 Ὁ δὲ βαλὼν μετάνοιαν, λέγει τῷ γέροντι.

Συγχώρησόν μοι, πατερ, ἐπειδὴ οὐκ εὐλόγησάς με ἀποστέλλων καὶ ἐνετείλω, ἵνα μεταλάβω, διὰ τοῦτο οὐ μετέλαβον.

Καὶ θαυμάσας ὁ γέρων τὴν διάκρισιν τοῦ ἀδελφοῦ, ηὐλόγησεν
25 αὐτόν.

Τούτῳ τῷ ἀδελφῷ μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ γέροντος, νηστεύσαντι ἡμέρας τεσσαράκοντα, θεόθεν ὀπτασίας γίνεται, λέγουσα.

Ὁ γέροντας εἶπε.

Ὅταν ἦσουν μαζί μας, προσευχόμεουν γιὰ σένα· τώρα ὁμως πού ἔφυγες γιὰ τήν πατρίδα σου, δέν προσεύχομαι γιὰ σένα.

Μόλις ἐγώ διάβασα αὐτό, πέταξα τὸ βιβλίο καὶ λέγω στὸν ἑαυτό μου.

Ἀλλοίμονό σου, Εἰρηναῖε, γιατί ἔχεις ἔρθει στὴν πατρίδα σου· καὶ οἱ πατέρες τώρα δέν προσεύχονται γιὰ σένα.

Ἀμέσως παρέδωσα τὸ βιβλίο στὸ γέροντα ἀββᾶ καὶ ξεκίνησα καὶ ἦρθα στὰ κελλιά. Αὐτὸ ἔγινε αἰτία, τέκνα μου, πού ἦρθα σ' αὐτὸν τὸν τόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 56

Ἡ Πτολεμαῖδα εἶναι μιὰ πόλη τῆς Φοινίκης. Σὲ αὐτὴν ὑπάρχει κάποια κωμόπολη πού ὀνομάζεται Παράσημα. Σὲ αὐτὴν ἔμενε ἓνας μέγας γέροντας. Εἶχε ἓνα μαθητὴ μὲ τὸ ὄνομα Ἰωάννης, κι αὐτὸς μέγας καὶ μὲ μεγάλη ὑπακοή. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔστειλε ὁ γέροντας τὸ μαθητὴ του γιὰ διακόνημα, δίνοντας μαζί του λίγο ψωμί γιὰ νὰ φάει. Ὁ μαθητὴς ἔφυγε καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τὴ δουλειᾶ γύρισε πίσω φέροντας ἄθικτο τὸ ψωμί. Βλέποντας ὁ γέροντας τὸ ψωμί, τοῦ λέει.

Γιατί, τέκνο μου, δέν ἔφαγες ἀπὸ τὸ ψωμί πού σοῦ ἔδωσα μαζί σου;

Καὶ αὐτὸς βάζοντας μετάνοια λέει στὸν γέροντα.

Συγχώρησέ με, πάτερ, ἀλλὰ ὅταν μὲ ἔστειλες δέν μοῦ ἔδωσες εὐλογία καὶ δέν μὲ πρόσταξες νὰ φάγω· γιὰ αὐτὸ καὶ δέν ἔφαγα.

Θαυμάζοντας ὁ γέροντας τὴν διάκριση τοῦ ἀδελφοῦ, τὸν εὐλόγησε.

Μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ γέροντα, σὲ αὐτὸν τὸν ἀδελφὸ πού νήστεψε σαράντα μέρες, τοῦ παρουσιάστηκε ὀπτασία ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πού ἔλεγε.

Ἐν οἰωδήποτε ἂν τὴν χεῖρά σου ἐπιθῆς πάθει, θεραπευθήσεται.

Πρωίας δὲ γενομένης, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἰδοὺ ἄνθρωπος ἔρχεται ἔχων τὴν ἰδίαν γυναῖκα ἔχουσαν εἰς τὸν μαστὸν αὐτῆς καρ-
5 κῖνον. Παρεκάλει οὖν αὐτὸν ἀνὴρ, ἵνα θεραπεύσῃ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα. Ὁ δὲ ἔλεγεν ἑαυτὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον εἶναι τοῦ τοιούτου ἐπιχειρήματος. Ὁ δὲ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς ἐπέμενεν ἰκετεύων αὐτόν, ὅπως ἐπινεύσει καὶ ἐλεήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Ἐπιθέντος οὖν αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ σφραγίσαντος τὸ πάθος, πα-
10 ραχρῆμα ἐθεραπεύθη.

Καὶ ἔκτοτε πολλὰ σημεῖα δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐποίησεν, οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ'

Ἀπὸ τεσσάρων σημείων τῆς πόλεως Αἰγαιῶν Στυλίτης ἴστατο ὀνόματι Συμεῶν. Οὗτος ἀπὸ ἀστραπῆς καταβληθεὶς, ἐτελεύτη-
15 σεν. Ὁ οὖν ἀββᾶς Ἰουλιανὸς ὁ Στυλίτης ὁ εἰς τὸν κόλπον, παρὰ τὸν συνήθη καιρὸν λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

Βάλετε θυμίαμα.

Οἱ εἶπον αὐτῷ.

Εἶπε ἡμῖν τὴν αἰτίαν, πατερ.

20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς..

Ἵτι ἀδελφὸς Συμεῶν ὁ ἐν Αἰγαιαῖς, ὑπὸ ἀστραπῶν καταβληθεὶς, ἐτελεύτησεν, καὶ ἰδοὺ ἀπέρχεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετὰ ἀγαλλιᾶσεως.

Ἄπειχον δὲ ἀπ' ἀλλήλων σημεῖα εἴκοσιτέσσαρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ

25 Ἀββᾶς Στέφανος ὁ Τριχίνας καὶ τοῦτο διηγῆσατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Στυλίτου, ὅτι.

Λέων ἐφᾶνη περὶ τὸν τόπον καὶ πολλοὺς ξένους καὶ αὐτόχθονας

Σὲ ὁποιοδήποτε πάθος βάλεις ἐπάνω τὸ χέρι σου νὰ θεραπεύεται.

Ὅταν ξημέρωσε, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, νὰ, ἔρχεται κάποιος ἄνδρας ἔχοντας μαζί του τὴ γυναίκα του, ποὺ εἶχε καρκίνο στὸ μαστό. Παρακαλοῦσε λοιπὸν ὁ ἄνδρας νὰ τοῦ θεραπεύσει τὴ γυναίκα του. Αὐτὸς θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ἀνάξιο καὶ ἁμαρτωλὸ γιὰ νὰ ἐπιχειρήσει κάτι τέτοιο. Καὶ ὁ σύζυγος ἐπέμενε παρακαλώντας τον νὰ τὸν λυπηθεῖ καὶ νὰ ἐλεήσει τὴ γυναίκα του. Βάζοντας λοιπὸν τὸ χέρι του καὶ σφραγίζοντας τὸ ἄρρωστο μέρος, ἀμέσως θεραπεύθηκε.

Ἐκ τὸ τότε ὁ Θεὸς ἔκανε πολλὰ θαύματα μ' αὐτόν, ὄχι μόνον ὄσο ζοῦσε, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ θάνατό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 57

Σὲ ἀπόσταση τέσσερα σημεῖα ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Αἰγαιῶν ἔμενε κάποιος στυλίτης μὲ τὸ ὄνομα Συμεῶν. Αὐτὸς πέθανε, ἀφοῦ χτυπήθηκε ἀπὸ ἀστραπή. Ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς ὁ Στυλίτης, ποὺ ἔμενε στὸν κόλπο, σὲ ὥρα ἀσυνήθιστη λέει στοὺς μαθητές του.

Ἄνάψτε θυμίαμα.

Καὶ αὐτοὶ εἶπαν.

Πές μας, πάτερ, τὴν αἰτία;

Καὶ αὐτὸς τοὺς λέει.

Ὁ ἀδελφὸς ὁ Συμεῶν ἀπὸ τίς Αἰγαιές τελείωσε, ἐπειδὴ τὸν χτύπησε κεραυνός, καὶ νὰ τῶρα ἡ ψυχὴ του ἀνεβαίνει ψηλὰ μέσα σὲ ἀγαλλίαση.

Μεταξύ τους ὑπῆρχε ἀπόσταση εἰκοσιτέσσερα σημεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 58

Ὁ ἀββᾶς Στέφανος ὁ Τριχίνας μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν ἀββᾶ Ἰουλιανὸ τὸν Στυλίτη.

Κάποτε στὸν τόπο ἐκεῖνο ἐμφανίσθηκε ἓνα λιοντάρι καὶ πολλοὺς ξένους καὶ ντόπιους κατέστρεψε. Μιὰ μέρα λοιπὸν κάλεσε

διέφθειρεν. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἐκάλεσεν ὁ γέρον τὸν μαθη-
τὴν αὐτοῦ Παγκράτιον ὀνόματι καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἔπελθε ὡς ἀπὸ δύο σημείων ὡς ἐπὶ Νότον καὶ εὐρήσεις
ἐκεῖ λέοντα ἀνακείμενον· καὶ εἶπε αὐτῷ· λέγει ὁ ταπεινὸς
5 Ἰουλιανός, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ἀναχώρησον τῆς χώρας ταύτης·

Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἀπελθὼν εὔρε τὸν λέοντα ἀνακείμενον. Καὶ εἰπόν-
τος τοῦ μαθητοῦ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ γέροντος, εὐθέως καὶ παρα-
χρῆμα ἀνεχώρησεν ὁ λέων καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΘ'

10 Ὁ ἀββᾶς Πέτρος ὁ πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς λαύρας διηγῆ-
σατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Θαλελαίου τοῦ Κίλικος, ὅτι ἐποί-
ησεν ἐξήκοντα χρόνους ἐν τῷ μοναχικῷ, μηδέποτε διαλεί-
πων τοῦ κλαίειν· ἔλεγε δὲ αἰεὶ.

Τὸν καιρὸν τοῦτον δέδωκεν ὁ Θεὸς εἰς μετάνοιαν καὶ
15 πάνυ ἔχωμεν αὐτὸν ζητῆσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ξ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ φιλόχριστος οὖσιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοιοῦτον.

Μονάστριά τις, φησί, ἐκάθητο εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, ἡσυχάζουσα
καὶ φροντίζουσα τῆς ἰδίας ψυχῆς, ἐν νηστείαις καὶ προσευχαῖς
καὶ ἀγρυπνίαις διατελοῦσα καὶ πολλὰς ἐλεημοσύνας ποιοῦσα.
20 Ἀλλὰ ὁ αἰεὶ πολεμῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων διάβολος, μὴ φέ-
ρων τὰς τοιαύτας ἀρετὰς τῆς παρθένου, ἐπίουρε κατ' αὐτῆς κο-
νιορτόν. Ἐνέβαλε γάρ τινι νεωτέρῳ πόθον εἰς αὐτὴν σατανικόν.
Ὅτε οὖν ἐβούλετο ἡ μονάστρια ἐξελθεῖν καὶ τοῦ οἴκου αὐτῆς
ἀπιοῦσα εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον εἰς τὸ εὔξασθαι, οὐκ εἶα ὁ νεώ-

ὁ γέροντας τὸν μαθητὴ του, μὲ τὸ ὄνομα Παγκράτιος, καὶ τοῦ λέει.

Πήγαινε περίπου δύο σημεῖα πρὸς τὸ Νότο καὶ ἐκεῖ θὰ βρεῖς νὰ κάθεται ξαπλωμένο ἓνα λιοντάρι· καὶ πὲς του. “Ὁ ταπεινὸς Ἰουλιανός, στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, σὲ προστάζει νὰ φύγεις ἀπὸ τὴ χῶρα αὐτή’.

Ὁ ἀδελφὸς πῆγε καὶ βρῆκε τὸ λιοντάρι ξαπλωμένο. Καὶ μόλις ὁ μαθητὴς εἶπε τὴν προσταγὴ τοῦ γέροντα ἀμέσως ἔφυγε τὸ λιοντάρι καὶ ὅλοι δόξαζαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 59

Ὁ ἀββᾶς Πέτρος ὁ πρεσβύτερος τῆς ἴδια λαύρας μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Θαλέλαιο τὸν Κίλικα, ὅτι ἔμεινε στὸ μοναστήρι ἐξήντα χρόνια, χωρὶς ποτὲ νὰ σταματήσει νὰ κλαίει καὶ πάντοτε ἔλεγε.

Αὐτὸν τὸν καιρὸ ὁ Θεὸς μᾶς τὸν χάρισε γιὰ μετάνοια καὶ μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις πρέπει νὰ τοῦ τὸ ζητοῦμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 60

Ὅταν ἤμασταν στὴν Ἀλεξάνδρεια ὁ φιλόχριστος μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό.

Ἐπῆρχε κάποια μοναχὴ ποὺ ἔμενε στὸ σπίτι της, ἠσυχάζοντας καὶ φροντίζοντας τὴν ψυχὴ της μὲ νηστεῖες, προσευχὲς καὶ ἀγρυπνίες καὶ κάνοντας πολλές ἐλεημοσύνες. Ἄλλ’ αὐτὸς ποὺ πάντα πολεμᾷ τὸ ἀνθρώπινο γένος, ὁ διάβολος, μὴν ὑποφέροντας τὶς ἀρετὲς αὐτὲς τῆς κόρης, σήκωσε ἐναντίον της σκόνη. Ἐβαλε λοιπὸν μέσα σὲ κάποιον νέο πόθο σατανικό. Καὶ ὁ νεαρὸς περίμενε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της. Κάθε φορὰ λοιπὸν ποὺ ἡ μοναχὴ ἤθελε νὰ βγεῖ ἔξω καὶ νὰ πάει στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ προσευχηθεῖ, δὲν τὴν ἄφηνε ὁ νέος, ἀλλὰ τὴν ἐνοχλοῦσε καὶ τὴν στεναχωροῦσε, μὲ τέτοια πράγματα ποὺ ἀρμόζουν μόνο

τερος, ὀχλῶν καὶ θλίβων αὐτήν, οἷα ἀρμόζει τοῖς φιλέρωσι, ὥστε λοιπὸν ἀναγκασθῆναι τὴν μονάστριαν ἐκ τῆς ὀχλήσεως τοῦ νεωτέρου μὴ ἐξιέναι τοῦ αὐτῆς οἴκου.

Ἐν μιᾷ οὖν ἡμέρᾳ πέμπει ἡ μονάστρια τὴν ὑπηρετοῦσαν αὐτῇ
5 πρὸς τὸν νεώτερον, λέγουσα.

Ἐλθέ, θέλει σε ἡ κυρία μου.

Ὁ δὲ νεώτερος ἀπῆλθε πρὸς αὐτήν χαίρων, ὡς ἐπιτυχῶν τοῦ ἰδίου σκοποῦ. Ἡ δὲ μονάστρια καθέζετο εἰς τὸ ἱστάριον αὐτῆς. Λέγει οὖν τῷ νεωτέρῳ.

10 Κάθου.

Καὶ καθίσασα, λέγει αὐτῷ.

Ὅντως σύ, κύριε ἀδελφέ, διὰ τί οὕτω με θλίβεις καὶ οὐκ ἔῃς με ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ οἴκου μου;

Ἀπεκρίθη ὁ νεώτερος, λέγων.

15 Ὅντως, δέσποινα, πάνυ σε ποθῶ· καθ' ὅτι σε ἴδω ὄλως ὡς πῦρ γίνομαι.

Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν.

Τί γὰρ εἶδές μου καλόν, ὅτι οὕτω με ἀγαπᾷς;

Ὁ δὲ νεώτερος λέγει.

20 Τοὺς ὀφθαλμούς σου· αὐτοὶ γὰρ καὶ ἠπάτησάν με.

Ἡ δὲ μονάστρια ὡς ἤκουσεν, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἠπάτησαν τὸν νεώτερον, κρατοῦσα τὸ κερκίδιον αὐτῆς ἔδακε καὶ ἐξέβαλε τοὺς δύο ὀφθαλμούς αὐτῆς. Καὶ τοῦτο ἰδὼν ὅτι δι' αὐτὸν ἐξέβαλεν ἡ μονάστρια τοὺς ὀφθαλμούς, κατανουγείς ἀπῆλθεν εἰς Σκῆτιν
25 καὶ ἐγένετο καὶ αὐτὸς δόκιμος μοναχός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΑ'

Ἐλεγόν τινες τῶν πατέρων περὶ τοῦ ἀββᾶ Λεοντίου τοῦ Κίλικος, ὅτι εἰς τὸ τάγμα τῆς Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἀγίας Θεοτόκου Μαρίας τῆς νέας ἦν σπουδαῖος· καὶ ἐποίησε περὶ τὰ τεσσαράκοντα πέντε ἔτη τοῦ ναοῦ μὴ ἐξερχόμενος. Πάντοτε δὲ ἦν σύννους,
30 προσέχων ἑαυτῷ.

στοὺς ἐρωτοχτυπημένους· ἀναγκάστηκε λοιπὸν ἡ μοναχὴ ἐξ αἰτίας τῶν ἐνοχλήσεων τοῦ νεαροῦ νᾶ μὴν βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της.

Μιὰ μέρα λοιπὸν στέλνει στὸν νεαρὸ τὴν ὑπηρέτριά της καὶ τοῦ λέει.

Ἔλα, σὲ θέλει ἡ κυρά μου.

Ὁ νεαρὸς χαρούμενος ἔρχεται μὲ τὴν ἰδέα πὼς πέτυχε τὸ σκόπο του. Ἡ μοναχὴ καθόταν στὸν ἀργαλειό της. Λέγει λοιπὸν στὸ νέο.

Κάθησε.

Ἄφοῦ κάθησε τοῦ λέει.

Πραγματικά, ἀδελφέ μου, γιατί μὲ τυρανῶς τόσο πολὺ καὶ δὲν μ' ἀφήνεις νᾶ βγῶ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μου;

Ἀποκρίθηκε ὁ νέος καὶ εἶπε.

Στ' ἀλήθεια, δέσποινά μου, σὲ ποθῶ πάρα πολὺ· καὶ ὅταν σὲ βλέπω, ὄλος γίνομαι σὰν φωτιά.

Αὐτὴ εἶπε τότε πρὸς αὐτόν.

Τί ὠραῖο εἶδες ἐπάνω μου καὶ τόσο πολὺ μ' ἀγαπᾷς;

Καὶ ὁ νέος τῆς λέει.

Τὰ μάτια σου· αὐτὰ μὲ τράβηξαν.

Ἡ μοναχὴ τότε μόλις ἄκουσε πὼς τὰ μάτια της τράβηξαν τὸν νέο, τὰ κτύπησε μὲ τῆ σαῖτα ποὺ κρατοῦσε καὶ ἔβγαλε καὶ τὰ δύο της μάτια. Βλέποντας αὐτὸ ὁ νέος, ὅτι ἐξ αἰτίας του ἡ μοναχὴ ἔβγαλε τὰ δύο της μάτια, συντετριμμένος πῆγε στὴ Σκήτη καὶ ἔγινε καὶ αὐτὸς δόκιμος μοναχός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 61

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πατέρες ἔλεγαν γιὰ τὸν ἀβαῖ Λεόντιο τὸν Κίλικα, ὅτι στὸ τάγμα τῆς Δέσποινάς μας τῆς ἁγίας Θεοτόκου Μαρίας τῆς νέας ἦταν κάποιος σπουδαῖος μοναχός. Ἔκανε σαρανταπέντε χρόνια χωρὶς νᾶ βγεῖ ἔξω ἀπὸ τὸ ναό. Πάντοτε ἦταν σκεπτικός, προσέχοντας τὸν ἑαυτό του.

Ἔλεγον δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἰ ἐθεώρει πτωχὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, εἰ μὲν ἦν τυφλός, ἐδίδου αὐτῷ ἀπὸ χειρός· εἰ δὲ ἦν βλέπων, ἐτίθει ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἢ εἰς βάσιν κίονος, ἢ εἰς σκαμνίον, ἢ εἰς τὰ βαθμίδια τοῦ ἱερατείου τὰ φολερά, κάκειθεν
5 ἐλάμβανεν αὐτὰ ὁ πτωχός. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ γέροντος ὅτι.

Διατί, πάτερ, οὐ δίδως ἀπὸ χειρός;

Ἀπεκρίνατο λέγων.

Συγχώρησόν μοι, πάτερ· οὐ γάρ εἰμι ὁ παρέχων, ἀλλ' ἡ Δέσποινά μου ἢ Θεοτόκος, ἢ κάμὲ καὶ αὐτοὺς τρέφουσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒ'

10 Διηγήσατο ἡμῖν τις τῶν γερόντων περὶ τοῦ ἀββᾶ Στεφάνου τοῦ πρεσβυτέρου τῆς λαύρας τῶν Αἰλιωτῶν, ὅτι.

Καθημένου αὐτοῦ ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ, ἐνέβαλεν αὐτῷ λογι-
σμοὺς ὁ δαίμων λέγων.

Ἀναχώρησον, οὐκ ὠφελῆ ὧδε.

15 Ὁ δὲ γέρον ἐλεγε τῷ δαίμονι.

Οὐκ ἀκούω σε. Οἶδά σε τίς εἶ. Οὐ θέλεις ἰδεῖν τινα σωζόμενον· ἀλλὰ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, αὐτός σε συντρίψει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΓ'

Ἔλεγον περὶ τοῦ αὐτοῦ, ὅτι καθημένου αὐτοῦ ἐν τῷ κελλίῳ αὐ-
20 τοῦ καὶ ἀναγινώσκοντος, ἦλθε πάλιν ὁ δαίμων ὀφθαλμοφανῶς λέγων αὐτῷ.

Ἀναχώρησον ἔνθεν, ὦ γέρον, οὐκ ὠφελῆ.

Τότε λέγει τῷ δαίμονι.

Ἐν οἶδα ὅτι θέλεις με ἀναχωρῆσαι, ποιήσον ἵνα ὅπου κά-
25 θημαι περιπατήση.

Μᾶς ἔλεγαν καὶ τοῦτο γιὰ τὸν γέροντα αὐτὸ, ὅτι ὅταν ἔβλεπε φτωχὸ νὰ τὸν πλησιάζει, ἂν ἦταν τυφλὸς τοῦ ἔδινε τὸ βοήθημα στὸ χέρι. Ἐὰν ὁμως ἔβλεπε τοῦ τοποθετοῦσε τὸ βοήθημα ἢ μπροστά του ἢ στὴ βάση κάποιας κολῶνας ἢ σὲ στασίδι ἢ στὰ σκαλοπάτια τοῦ ἁγίου βήματος καὶ ὁ φτωχὸς τὸ ἔπαιρνε ἀπὸ ἐκεῖ. Ὅταν ρωτήθηκε ἀπὸ γέροντα.

Γιατί, πάτερ, δὲν τὸ δίνεις στὸ χέρι;

Ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε.

Συγχώρησέ με, πάτερ· ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἐγὼ αὐτὸς ποῦ δίνει, ἀλλὰ ἡ Δέσποινά μου ἡ Θεοτόκος, ποῦ τρέφει καὶ μένα καὶ αὐτοὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 62

Γιὰ τὸν ἀββᾶ Στέφανο, τὸν προσβύτερο τῆς λαύρας τῶν Αἰλιωτῶν, μᾶς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες.

Ὅταν ἔμενε σ' αὐτὸ τὸ κελλί ὁ δαίμονας τοῦ ἔβαλε λογισμούς, λέγοντας.

Φύγε ἀπὸ ἐδῶ, δὲν ὠφελῆσαι ἐδῶ.

Καὶ ὁ γέροντας ἔλεγε στὸ δαίμονα.

Δὲν σὲ ἀκούω. Σὲ ξέρω ποιὸς εἶσαι. Δὲ θέλεις νὰ δεῖς κανέναν νὰ σώζεται· ἀλλ' ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, αὐτὸς θὰ σὲ συντρίψει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 63

Ἐλεγαν γι' αὐτὸν τὸν ἴδιο, ὅτι, ἐνῶ ἦταν στὸ κελλί του καὶ διάβαζε, ἐμφανίσθηκε πάλι μπροστὰ στὰ μάτια του ὁ δαίμονας λέγοντάς του.

Φύγε ἀπὸ δῶ, γέροντα, δὲν ἔχεις ὠφέλεια.

Τότε λέει στὸ δαίμονα.

Γιὰ νὰ πιστέψω, ὅτι θέλεις νὰ φύγω, κάνε νὰ περπατήσῃ τὸ μέρος ποῦ κάθομαι.

Ἐκάθητο δὲ εἰς θρόνον πλεκτόν.

Ὁ δὲ δαίμων ἀκούσας ἐποίησε παραχρῆμα περιπατῆσαι, οὐ μόνον τὸν θρόνον, ἀλλὰ καὶ ὄλον τὸ κελλίον. Ὁ δὲ γέρων θεασάμενος τὴν πανουργίαν τοῦ δαίμονος, λέγει αὐτῷ.

Ὅντως ἐπειδὴ καὶ γοργὸς εἶ, οὐκ ἀναχωρῶ.

Καὶ ποιήσαντος αὐτοῦ εὐχὴν ἀφανῆς γέγονεν ὁ ἀλλότριος δαίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΔ'

Τρεῖς τῶν γερόντων παρέβαλον τῷ αὐτῷ ἀββᾶ Στεφάνῳ τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ ὡς ἔμειναν λαλοῦντες περὶ ὠφελείας ψυχῆς, ἐσιώπα. Οἱ δὲ γέροντες λέγουσιν αὐτῷ.

Οὐδὲν ἡμῖν ἀποκρίνη, πάτερ· δι' ὠφέλειαν ἦλθομεν πρὸς σέ.

Τότε λέγει αὐτοῖς.

Συγχωρήσατέ μοι, ἕως ἄρτι οὐκ οἶδα τί ἐλάλησατε· πλὴν ὃ ἔχω, λέγω ὑμῖν. Ἐγὼ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐδὲν ἄλλο θεωρῶ εἰ μὴ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου κρεμάμενον.

Καὶ ὠφεληθέντες ἀνεχώρησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΕ'

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ἐπὶ κλην Μολυβᾶς, διηγήσατο ἡμῖν περὶ τοῦ γέροντος, λέγων δὴ τοῦ ἀββᾶ Στεφάνου, λέγων, ὅτι.

Χαλεπῶς ἐν ἀσθενείᾳ καὶ νόσῳ ὑπῆρχεν· τοῦτον ἰατροὶ ἠνάγκασαν θύματος μεταλαβεῖν. Εἶχε δὲ ὁ μακάριος οὗτος ἀδελφὸς κοσμικὸν πάνυ εὐλαβῆ καὶ κατὰ Θεὸν ζῶντα. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐσθίειν τὸν πρεσβύτερον τὸ θῦμα, ἐλθεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν κοσμικὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσκανδαλίσθη καὶ ἐλυπήθη πάνυ, ὅτι, φησὶν, ἀπὸ τῆς τοσαύτης ἀσκήσεως καὶ ἐγκρατείας, εἰς τὴν τελευταίην αὐτοῦ θυτοῦ μετέλαβεν. Καὶ εὐθέως γίνεται ἐν ἐκστάσει καὶ θεωρεῖ τινα λέγοντα αὐτῷ.

Καθόταν πάνω σὲ πλεκτὸ κάθισμα.

Μόλις ὁ δαίμονας τὸ ἄκουσε ἀμέσως ἔκανε νὰ μετακινηθεῖ ὄχι μόνο τὸ κάθισμα, ἀλλὰ καὶ ὅλο τὸ κελλί. Καὶ ὁ γέροντας βλέποντας τὴν πανουργία τοῦ δαίμονα τοῦ λέει.

Ἐπειδὴ στὰ ἀλήθεια εἶσαι πολὺ γρηγορός, δὲν φεύγω.

Ἄφοῦ προσευχήθηκε, ἐξαφανίστηκε ὁ ἀλλότριος δαίμονας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 64

Τρεῖς γέροντες ἐπισκέφθηκαν τὸν ἴδιο ἀββᾶ Στέφανο τὸν πρεσβύτερο καὶ ὅση ὥρα ἔμειναν ἐκεῖ μιλώντας γιὰ τὴν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς, αὐτὸς δὲ μιλοῦσε. Οἱ γέροντες τότε τοῦ λένε.

Δὲν μᾶς λές τίποτε, πάτερ· γιὰ ὠφέλεια ἤρθαμε σὲ σένα.

Τότε λέει πρὸς αὐτούς.

Σγχωρήστε με, μέχρι τώρα δὲν ξέρω τί εἶπατε· πλὴν ὅμως ἐκεῖνο πὸ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ, σᾶς τὸ λέγω. Ἐγὼ νύχτα καὶ μέρα τίποτε ἄλλο δὲ βλέπω, παρὰ μόνο τὸν Κύριό μας τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ κρεμασμένο ἐπάνω στὸ σταυρό.

Καὶ ἔφυγαν γεμάτοι ὠφέλεια ἀπ' αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 65

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, πὸ ὀνομαζόταν Μολυβᾶς, μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν γέροντα, δηλαδὴ τὸν ἀββᾶ Στέφανο.

Ἦταν ἄρρωστος καὶ βρισκόταν σὲ ἄσχημη κατάσταση. Τὸν ἀνάγκασαν οἱ γιατροὶ νὰ φάει κυνήγι. Αὐτὸς ὁ μακάριος εἶχε ἀδελφὸ κοσμικό, ἀλλὰ πάρα πολὺ εὐσεβή, πὸ ζοῦσε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Συνέβηκε τὴν ὥρα πὸ ἔτρωγε ὁ πρεσβύτερος τὸ κυνήγι νὰ ἔρθει ὁ ἀδελφός του ὁ κοσμικός, καὶ βλέποντάς τον σκανδαλίστηκε, καὶ λυπήθηκε πάρα πολὺ, γιὰτι μετὰ ἀπὸ τόση μεγάλη ἐγκράτεια καὶ ἄσκηση, στὸ τέλος τῆς ζωῆς μου ἔτρωγε κρέας. Ἀμέσως περιέρχεται σὲ ἔκσταση καὶ βλέπει κάποιον νὰ τοῦ λέει.

Τί ἐσκανδαλίσθης εἰς τὸν πρεσβύτερον, ὅτι εἶδες αὐτὸν ἐσθίοντα θυτοῦ; Οὐκ οἶδας ὅτι δι' ἀνάγκην μετέλαβε καὶ δι' ὑπακοήν; Ὅντως οὐκ ὤφειλες σκανδαλισθῆναι. Εἰ δὲ θέλεις ἰδεῖν ἐν ποίᾳ δόξῃ ἐστὶν ὁ ἀδελφός σου, στράφηθι εἰς τὰ ὀπίσω καὶ βλέπε.

Καὶ στραφεῖς, φησὶν, εἶδε τὸν πρεσβύτερον ἐσταυρωμένον, ὡς ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ λέγει, φησὶν, ὁ φανείς.

Ἴδε ἐν ποίᾳ δόξῃ ἐστίν.

Δόξαζε οὖν τὸν δοξάζοντα τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΣ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος ὁ ἡγούμενος τῆς λαύρας τῶν Αἰλιωτῶν, ὁ κτίσας αὐτὴν, περὶ τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου Ἡσυχαστοῦ, λέγων.

Πρὸ τοῦ ἡσυχάσαι θεωρῶ γεγονῶς ἐν ἐκστάσει, ὡς ἔλεγεν, τινὰ νεανίαν, οὗ τὸ εἶδος ὑπῆρχεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον καὶ κρατήσας με, φησί, τῆς χειρός, λέγει μοι.

Δεῦρο, ὅτι παλαῖσαι ἔχεις.

Καὶ εἰσφέρει με εἰς θέατρον, οὗ τὸ μέγεθος ἐξειπεῖν οὐ δύναμαι, καὶ θεωρῶ πεπληρωμένον τὸ θέατρον ἀνδρῶν, τὸ μὲν ἐν μέρος λευκοφορούντων, τὸ δὲ ἕτερον Αἰθίοπων. Ὡς οὖν εἰσήνεγκέ με εἰς τὸ σκάμμα τοῦ θεάτρου, θεωρῶ ἄνδρα Αἰθίοπα, ὑπερμεγέθη, οὗ ἡ κεφαλὴ ἐπὶ τῶν νεφελῶν ὑπῆρχε, γενναῖον καὶ δυσειδῆ. Τότε λέγει μοι ὁ φανείς μοι νεανίας.

Μετὰ τούτου ἔχεις παλαῖσαι.

Ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον τὸν ἄνδρα, δειλιάσας, ἠρξάμην τρέμειν καὶ καταπλήττειν καὶ παρακαλεῖν ἀπάγοντά με, λέγων.

Τίς δύναται ἀνθρώπων φύσιν ἔχων θνητὴν μετὰ τούτου παλαῖσαι;

Γιατί σκανδαλίστηκες με τὸν γέροντα, ἐπειδὴ τὸν εἶδες νὰ τρώγει κρέας; Δὲν ξέρεις ὅτι ἀπὸ ἀνάγκη τρώει καὶ ἀπὸ ὑπομονή; Πραγματικὰ δὲν ἔπρεπε νὰ σκανδαλιστεῖς. Ἄν θέλεις νὰ δεῖς σὲ ποιά δόξα βρίσκεται αὐτὸς ὁ ἀδελφός σου, γύρισε πίσω σου καὶ δές.

Στρεφόμενος, λέει, εἶδε τὸν γέροντα σταυρωμένο, ὅπως ὁ Χριστός· καὶ αὐτὸς πού ἐμφανίστηκε τοῦ λέει.

Νὰ σὲ ποιά δόξα βρίσκεται.

Δόξαζε λοιπὸν αὐτὸν πού δοξάζει ὅσους πραγματικὰ τὸν ἀγαποῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 66

Ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος, ὁ ἡγούμενος τῆς λαύρας τῶν Αἰλιωτῶν, πού ἔχτισε αὐτήν, μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Θεοδόσιο τὸν Ἡουχαστή καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἐξῆς.

Πρὶν γίνω μοναχός, ἔλεγε, ἐνῶ βρισκόμουν σὲ ἔκσταση, βλέπω κάποιον νεανίδκο, πού τὸ πρόσωπό του στή λαμπρότητα ξεπερνοῦσε καὶ τὸν ἥλιο, καὶ κρατώντας με ἀπὸ τὸ χέρι μου λέει.

Ἔλα ἐδῶ, γιατί πρέπει νὰ παλέψεις.

Καὶ μὲ ἔφερε σὲ ἓνα θέατρο, τοῦ ὁποίου τὸ μέγεθος δὲν μπορῶ νὰ περιγράψω, καὶ βλέπω τὸ θέατρο γεμάτο ἀπὸ ἀνθρώπους, πού στὸ ἓνα μέρος ὑπῆρχαν λευκοντημένοι καὶ στὸ ἄλλο Αἰθίοπες. Μόλις λοιπὸν μὲ ὀδήγησε στὸ σκάμμα τοῦ θεάτρου, βλέπω ἓναν Αἰθίοπα τεραστίων διαστάσεων, πού τὸ κεφάλι του ἔφτανε μέχρι τὰ σύννεφα, γενναῖο καὶ ἀτρόμητο. Τότε ὁ νεανίσκος πού εἶχε ἐμφανιστεῖ μου λέει.

Μὲ αὐτὸν πρέπει νὰ παλέψεις.

Ἐγὼ μόλις ἀντίκρυσά τὸν ἄνδρα δείλιασα καὶ ἄρχισα νὰ τρέμω, νὰ κλαίω καὶ νὰ τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ γλυτώσει, λέγοντας.

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουν ἀδύνατη φύση μπορεῖ νὰ παλέψει μαζί του;

Μου λέει.

Εἴσελθε οὖν μετὰ πάσης προθυμίας. Ἐμα γὰρ τῷ διαιρή-
σασθαι, ἐγὼ βραβεύω καὶ νικητικόν σοι στέφανον παρέ-
χω.

Ὡς οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὸ σκάμμα καὶ ἠρξάμεθα πρὸς ἀλλήλους
5 διαιρεῖσθαι, εὐθέως ἐλθὼν ὁ καλὸς βραβευτῆς καὶ βραβεύσας δί-
δωσί μοι στέφανον. Καὶ ὁ μὲν δῆμος τῶν Αἰθιοπῶν ὀλολύξαντες
ἄφαντοι γεγόνασι, τὸ δὲ ἄλλο μέρος τῶν ἀσπροφορούντων ἐπαί-
νους ἀνέπεμπον πρὸς τὸν ἐπινεύσαντα καὶ παρασχόντα μοι τὴν
καλὴν νίκην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΖ'

10 Περὶ τούτου τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ Ἡσυχαστοῦ διηγήσατο
ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Κυριακὸς ὁ μαθητῆς αὐτοῦ, λέγων ὅτι, τριακοντα-
πέντε ἔτη ἐποίησεν ὁ γέρον ἡσυχάζων, δύο ἡμέρας νηστεύων,
καὶ σιωπήσας τὸ σύνολον, μήτε λαλήσας πρὸς τινα. Ἄλλ' εἰ ἄρα
τίποτ' οὖν εἶπει, διὰ ψήφου ἐδήλου. Τοῦτον κἀγὼ ἐώρακα ἐν τῇ
15 αὐτῇ λαύρᾳ τῶν Αἰλιωτῶν. Ἐμείνα γὰρ ἐν αὐτῇ ἔτη δέκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΗ'

Περὶ τούτου τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου ἀκούσας Ἀβράμιος ὁ ἡγούμε-
νος τῆς ἀγίας Θεοτόκου Μαρίας τῆς Νέας, ὅτι οὐκ εἶχεν ἱμάτιον
ἐν τῷ χειμῶνι φορέσαι ἠγόρασεν αὐτῷ καμίσιον. Καὶ δὴ ὡς ἐφό-
ρει αὐτὸ ἐν μιᾷ, καθεύδει· ἐκάθευδε γὰρ εἰς θρόνον ὁ γέρον·
20 ἀνῆλθον ληστὰι καὶ ἀπέδυσαν αὐτὸν τὸ κουσούλλιον, καὶ λαβόν-
τες ἀπῆλθον· καὶ τούτου γινομένου οὐδὲν ὄλως ἐλάλησεν ὁ γέ-
ρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΘ'

Παρεβάλομεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐγὼ καὶ ὁ κῦρις Σωφρόνιος ὁ σο-
φιστής, πρὸ τοῦ ἀποτάξασθαι αὐτόν, πρὸς τὸν ἀββᾶ Παλλάδιον,

42. Ὁ ναὸς αὐτὸς ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανὸν στίς 21 Νοεμβρίου 543. Τότε ἀκριβῶς καθορίστηκε καὶ ἡ γιορτὴ τῶν εἰσοδίων τῆς Παναγίας. Κτίστηκε

Πήγαινε πρόθυμος. Γιατί όταν τὸν ἐξωντώσεις, ἐγὼ θὰ σὲ βραβεύσω καὶ θὰ σοῦ δώσω τὸ στεφάνι τῆς νίκης.

“Όταν λοιπὸν μπῆκε στὸ σκάμμα καὶ ἀρχίσαν τὰ κτυπήματα μεταξὺ μας, ἀμέσως ἦρθε ὁ καλὸς βραβευτῆς καὶ δίνοντάς μου τὸ στεφάνι μὲ βράβευσε. Τότε τὸ πλῆθος τῶν Αἰθιοπῶν ἀφοῦ κραύγασαν δυνατὰ ἐξαφανίστηκαν, ἐνῶ τὸ ἄλλο μέρος τῶν ἀσπροντυμένων ἀνέπεμπαν ἐπαίνους πρὸς ἐκεῖνον ποὺ μὲ βοήθησε καὶ μοῦ χάρισε τὴν καλὴ νίκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 67

Γιὰ τὸν ἴδιο ἀββᾶ Θεοδόσιο τὸν Ἡσυχαστὴ μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀββᾶς Κυριακός, ὁ μαθητῆς του, πὼς ὁ γέροντας πέρασε τριανταπέντε χρόνια στὴν ἠσυχία, νηστεύοντας κάθε δύο μέρες, σιωπῶνας ἐντελῶς ὅλον τὸν καιρὸ, καὶ ποτὲ δὲ μίλησε σὲ κανέναν. Ἄλλ’ ὅταν ἤθελε νὰ πεῖ κάτι, τὸ ἔγραφε. Αὐτὸν καὶ ἐγὼ τὸν εἶδα σ’ αὐτὴ τῆ λαύρα τῶν Αἰλιωτῶν, γιατί ἔμεινα σ’ αὐτὴν δέκα χρόνια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 68

Γιὰ αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Θεοδόσιο ὅταν ἄκουσε ὁ Ἀβράμιος, ὁ ἡγούμενος τῆς ἀγίας Θεοτόκου Μαρίας τῆς Νέας⁴², ὅτι τὸν χειμῶνα δὲν εἶχε νὰ φορέσει ροῦχο, τοῦ ἀγόρασε ἓνα ροῦχο. Μόλις λοιπὸν τὸ φόρεσε τὴν ἴδια στιγμή ἀποκοιμήθηκε. Κοιμόταν ὁ γέροντας σὲ πολυθρόνα· τότε ἦρθαν ληστές καὶ τοῦ ἔβγαλαν τὸ ροῦχο καὶ ἔφυγαν παίροντάς το. Καὶ ἐνῶ γινόταν αὐτό, πάλι ὁ γέροντας δὲν εἶπε τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 69

Ἐπισκεφθήκαμε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸν ἀββᾶ Παλλάδιο, ἄνδρα φίλο καὶ δοῦλο τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔχει τὸ μαναστήρι του στὸ Λιθα-

δίπλα στὸ χῶρο τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ἀποτελοῦσε ἓνα εἶδος μοναστηριοῦ μὲ δικό του κλῆρο.

ἄνδρα θεοφιλῆ καὶ δοῦλον Θεοῦ, ἔχοντα τὸ μοναστήριον αὐτοῦ εἰς τὸν Λιθαζόμενον καὶ παρεκαλοῦμεν αὐτὸν λόγον εἰπεῖν ἡμῖν ὠφελείας. Ὁ δὲ γέρων ἤρξατο ἡμῖν λέγειν.

Τέκνα, ὁ καιρὸς τὸ λοιπὸν συνεσταλμένος ἐστίν· ἀγωνισώ-
 5 μεθα ἐνταῦθα ὀλίγον καὶ πονέσωμεν, ἵνα μεγάλων ἀγαθῶν εἰς αἰῶνα ἀπολαύσωμεν. Βλέπετε τοὺς μάρτυρας, βλέπετε τοὺς ὀσίους, βλέπετε τοὺς ἀσκητάς, πῶς ὑπέμειναν ὡς ἀνδρεῖοι. Οὗς ὁ μὲν παρελθὼν οἶδε χρόνος, θαυμάζομεν δὲ αἰεὶ τούτων ἡμεῖς τὸ καρτερικόν. Μαρτυρεῖ δέ που καὶ τῶν
 10 ἀκουόντων ἕκαστος πολλῶ τῷ θάμβει, τὴν ὑπομονὴν τῶν μακαρίων μαρτύρων, τὴν ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν ἀνθρώπων ὀφθαλμοὺς ὅπως ἐξορύττοντο· οἱ δὲ σκέλη ὅπως ἐξεκόπτοντο· καὶ οἱ μὲν χεῖρας, οἱ δὲ πόδας ἐπηροῦντο. Καὶ τοὺς μὲν ἀθρόον πῦρ, τοὺς δὲ σχολαῖον ὅπως ἀνήλισκε· καὶ τοὺς
 15 μὲν ὅπως ποταμοί, τοὺς δὲ θάλασσα κατεπόντιζε· καὶ τοὺς μὲν ζῶντας ὅπως ὥσπερ τινὰς κακούργους ὠμοβόροι θῆρες διεχωρίζοντο, τοὺς δὲ ἄλλους καὶ καιναῖς ἐπινοίαις προαποθανόντας οἰωνοὶ κατεσθίοντο· καὶ ὅπως εἰ πάσας τὰς κατ' αὐτῶν ἐπινοηθείσας τῶν κακῶν εἰδέας εἶποι τις,
 20 ὅσας ὁ ἐχθρὸς δαίμων ἐπήγαγε κατὰ τῶν θεοφιλῶν μαρτύρων καὶ ἀσκητῶν, ὅπως ὑπέμειναν, ὅπως ἠγωνίσαντο, τὴν μὲν ἀσθένειαν τοῦ σώματος τῇ τῆς ψυχῆς ἀνδρεία νικήσαντες, τὰ δὲ ἐφ' οἷς ἠλπισαν χρηστὰ τῶν παρόντων πόνων ἀξιώτερα προσδοκήσαντες κομισάμενοι. Ἄπερ αὐτῶν ἐδείκνυε τὴν εἰς ἑκάτερα πίστιν βεβαίαν· τὴν μὲν, ὅτι πονέσαντες ὀλίγα, μεγάλων ἀγαθῶν εἰς αἰῶνας ἀπολαύου-
 25 σι· τὴν δέ, ὅτι τὰς παραδόξους κατὰ τοῦ σώματος βασάνους, ἃς ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν διάβολος ἐπήγαγε, γενναίως ὑπέμειναν. Ἐὰν οὖν ὑπομείνωμεν τὰς θλίψεις καὶ σὺν Θεῷ καρτερήσωμεν, φιλόθεοι ὄντως εὕρισκόμεθα καὶ ὁ Θεὸς ἔσται συναγωνιζόμενος ἡμῖν καὶ κρειττόνως ἡμῖν ἀνήσει τοὺς πόνους.

Εἰδότες, τέκνα, τοίνυν τὸν καιρὸν, ποίας ἐργασίας δεῖται,

ζόμενο, ἐγὼ καὶ ὁ Σωφρόνιος ὁ σοφιστὴς πρὶν γίνοι μοναχός, καὶ τὸν παρακαλούσαμε νὰ μᾶς πεῖ λόγια ψυχικῆς ὠφέλειας. Καὶ ὁ γέροντας ἄρχισε νὰ μᾶς λέει.

Τέκνα μου, ὁ ὑπόλοιπος καιρὸς εἶναι πάρα πολὺ λίγος· τώρα ἄς ἀγωνιστοῦμε λιγάκι καὶ ἄς πονέσομε γιὰ νὰ ἀπολαύσομε μεγάλα ἀγαθὰ στὴν ἄλλη ζωὴ. Προσέχετε τοὺς μάρτυρες, προσέχετε τοὺς ὀσίους, βλέπετε τοὺς ἀσκητὲς, πῶς ὑπέμειναν ἀνδρεῖα. Αὐτοὺς ὁ καιρὸς ποὺ πέρασε τοὺς γνώρισε καλά, ἐνῶ ἐμεῖς θαυμάζουμε πάντοτε τὴν καρτερία τους. Καὶ ὁ καθένας ποὺ τοὺς ἄκουσε ἐπιβεβαιώνει μὲ μεγάλο θαυμασμὸ τὴν ὑπομονὴ τῶν μακαρίων μαρτύρων, ποὺ ξεπερνᾷ κάθε ἀνθρώπινη φύση. Πῶς τοὺς ἔβγαζαν τὰ μάτια, πῶς τοὺς ἔκοβαν τὰ σκέλη· ἄλλοι τοὺς ἔμεναν χωρὶς χέρια, ἄλλοι χωρὶς πόδια, ἄλλους μὲ μιᾶς ἢ φωτιᾶ τοὺς ἔκαιγε, καὶ ἄλλους σιγὰ-σιγὰ. Ἄλλους πάλι τοὺς καταπόντιζαν στὰ ποτάμια, καὶ ἄλλους στὴ θάλασσα· ἄλλους ζωντανοὺς τοὺς κατασπάραζαν τὰ θηρία σὰν κακούργους, καὶ ἄλλους, ἀφοῦ πέθαιναν μὲ διάφορες ἐπινοήσεις, τοὺς ἔτρωγαν τὰ πουλιά· καὶ θὰ μπορούσε κανεὶς ν' ἀναφέρει χίλια κακὰ ποὺ ὁ δαίμονας ἐπινόησε γιὰ τοὺς μάρτυρες καὶ ἀσκητὲς ποὺ τὰ ὑπέμειναν καὶ ποὺ ἀγωνίστηκαν ἐναντίον τους· καὶ τὴ σωματικὴ βέβαια ἀσθένεια τὴ νίκησε ἢ ἀνδρεία τῆς ψυχῆς, ἐνῶ κέρδισαν ἐκεῖνα γιὰ τὰ ὁποῖα ἔλπισαν ὅτι εἶναι ἀξιότερα ἀπὸ τοὺς τωρινοὺς κόπους. Καὶ αὐτὰ ἀποδείκνυαν τὴν πίστη τους σταθερὴ σὲ δύο πράγματα. Τὸ ἓνα, ὅτι θ' ἀπολαύσουν μεγάλα ἀγαθὰ στοὺς αἰῶνες, ἀφοῦ πόνεσαν λίγο, καὶ τὸ ἄλλο εἶναι τὸ ὅτι τὰ παράδοξα βασανιστήρια τοῦ σώματός τους, ποὺ ὁ διάβολος ἐπινόησε, τὰ ὑπέμειναν μὲ γενναιότητα. Ἄν λοιπὸν ὑπομείνομε τίς θλίψεις καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ δείξουμε καρτερικότητα, θὰ βρεθοῦμε πραγματικὰ φίλοι τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Θεὸς θὰ καταστεῖ συναγωνιστὴς μας καὶ μὲ τὸν καλύτερο τρόπο θὰ μᾶς ἐνισχύσει στοὺς πόνους.

Γνωρίζοντας λοιπὸν, τέκνα μου, αὐτὸς ὁ καιρὸς ἀπὸ ποιά

ἐπιγνώμεν ἑαυτοὺς διὰ τῆς ἡσυχίας. Ἐν τούτῳ γὰρ τῷ καιρῷ ἀναγκαῖον χρήσασθαι ἡμᾶς τῇ καλῇ μετανοίᾳ, ὅπως ναοὶ Θεοῦ χρηματίσωμεν. Οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα ἡμῖν γίνεται τιμὴ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.

5 Εἶπε πάλιν.

Μνημονεύσωμεν τοῦ «μὴ ἔχοντος ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι».

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

10 Ὅτι «ἡ θλιψίς», κατὰ τὸν Παῦλον, «ὑπομονὴν ἐργάζεται»· δεκτικὸν οὖν ποιήσωμεν τὸν ἑαυτῶν νοῦν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Εἶπε πάλιν.

Τέκνα, μὴ ἀγαπήσωμεν τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ.

15 Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Τοὺς λογισμοὺς τηρήσωμεν, ὅπερ ἐστὶν φάρμακον σωτηρίας.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Παλλάδιος, ἐρωτηθεὶς ὑφ' ἡμῶν, ὅτι.

20 Ποίησον ἀγάπην, πάτερ, εἶπον ἡμῖν πόθεν καὶ ἐκ ποίων λογισμῶν ἦλθες εἰς τὸ μοναχικόν.

Ἦν δὲ Θεσσαλονικεὺς ὁ γέρων, καὶ διηγήσατο ἡμῖν, λέγων.

25 Ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐξώθεν τοῦ τείχους τῆς πόλεως ὡς ἀπὸ σταδίων τριῶν, ἐγκλειστος ἦν, τῷ μὲν γένει Μεσοποταμινός, τῷ ὀνόματι Δαβίδ, ἐνάρετος πάνυ καὶ ἐλεήμων καὶ ἐγκρατευτής. Ἐποίησεν ἐν τῷ ἐγκλειστηρίῳ περὶ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοὺς βαρβάρους κατὰ νύκτα ἐφυλάσσοντο τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, οἱ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος φυλάσσοντες τὸ τεῖχος, καθ' οὗ μέ-

43. Ματθ. 8,21.

44. Ρωμ. 5,3.

ἐργασία ἔχει ἀνάγκη, ἃς βοηθήσομε τὸν ἑαυτὸ μας μὲ τὴν ἡσυχία. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μας πρέπει νὰ χρησιμοποιήσομε τὴν καλὴ μετάνοια, ὥστε νὰ γίνομε ναοὶ τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ δὲν εἶναι τυχαία τιμὴ ποὺ μᾶς γίνεται στὸν μέλλοντα αἰῶνα.

Εἶπε πάλι.

Ἦς θυμηθοῦμε ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἔχει ποὺ «νὰ κλίνει τὸ κεφάλι του»⁴³.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Κατὰ τὸν Παῦλο, «ἡ θλίψη δημιουργεῖ ὑπομονή»⁴⁴. Ἦς κάνουμε λοιπὸν τὸ νοῦ μας δεκτικὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Εἶπε πάλι.

Τέκνα μου, ἃς μὴν ἀγαπήσομε οὔτε τὸν κόσμον, οὔτε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου»⁴⁵

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἦς προσέξομε τοὺς λογισμοὺς μας, πράγμα ποὺ εἶναι φάρμακο τῆς σωτηρίας μας.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος, ὅταν τὸν ἐρωτήσαμε καὶ τοῦ εἶπαμε,

Ἰᾶτερ, δεῖξε μας τὴν ἀγάπη σου καὶ πὲς μας, ἀπὸ ποῦ καὶ μὲ ποιὲς σκέψεις ἦρθες στὸ μοναχικὸ βίο;

Ὁ γέροντας ἦταν ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη καὶ μᾶς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς.

Στὴν πατρίδα μου, ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς πόλης μου, περίπου τρία στάδια ἀπὸ αὐτά, ζοῦσε ἓνας γέροντας πάρα πολὺ ἐνάρετος, ἐλεήμονας καὶ ἐγκρατής, καταγόμενος ἀπὸ τὴ Μεσοποταμία καὶ ὀνομαζόμενος Δαβίδ. Ἦμενε στὸ ἐρημιτήριο ἑβδομήντα περίπου χρόνια. Ἐπειδὴ ὑπῆρχε ὁ φόβος τῶν βαρβάρων τὰ τεῖχη τῆ νύχτα τὰ φύλαγαν στρατιῶτες· σὲ ἐκεῖνο τὸ μέρος ποὺ ἦταν πρὸς τὸ κελλί

45. Α' Ἰω. 2,15.

ρους καὶ τὸ ἐγκλειστήριον ὑπῆρχε τοῦ γέροντος, θεωροῦ-
 σιν ἐν μιᾷ νυκτί, ὅτι δι' ὄλων τῶν θυρίδων τῆς κέλλης τοῦ
 ἐγκλείστου πῦρ ἐξήρχετο. Ἐνόμισαν οὖν οἱ στρατιῶται, ὅτι
 5 βάρβαροι ἔβαλον πῦρ εἰς τὸ κελλίον τοῦ γέροντος. Πρωίας
 δὲ γενομένης ἐξεληθόντες οἱ στρατιῶται, εὔρον τὸν γέροντα
 ἀβλαβῆ καὶ τὴν κέλλαν ἀλώβητον καὶ ἐξέστησαν. Πάλιν
 δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί τὸ αὐτὸ ἐθεώρουν πῦρ εἰς τὴν κέλλαν
 τοῦ γέροντος· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐφαίνετο. Τοῦτο
 δὲ πάσῃ τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ κατάδηλον ἦν, ὥστε
 10 πολλοὺς ἀγρυπνεῖν εἰς τὸ τεῖχος κατὰ νύκτα τῆς τοῦ πυρὸς
 θέας ἔνεκεν. Ἐμεινε γὰρ γινόμενον ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ
 γέροντος. Τοῦτο τὸ οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δις μόνον, ἀλλὰ καὶ
 πολλάκις θεωρήσας, λέγω ἐν ἑμαυτῷ· εἰ ἐν τῷ κόσμῳ
 τούτῳ τοσαύτην δόξαν ὁ Θεὸς χαρίζεται τοῖς δούλοις αὐ-
 15 τοῦ, ποίαν ἄρα ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι, ὅτε καταλάμψει τὸ
 πρόσωπον αὐτῶν «ὡς ὁ ἥλιος»;

Αὕτη μοι γέγονεν αἰτία, τέκνα, τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὸ μοναχικὸν τοῦτο
 σχῆμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ο'

Ἐλεγε δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο ὁ γέρων, ὅτι μετὰ τοῦ ἀββᾶ Δαυὶδ ἦλθε
 20 καὶ ἄλλος μοναχὸς ὀνόματι Ἀδολάς, καὶ αὐτὸς Μεσοποταμινός,
 καὶ ἐνέκλεισε αὐτὸν εἰς τὸ ἀπὸ μέρος τῆς πόλεως εἰς πυθμένα
 πλατάνου.

Ἐποίησε δὲ ἐν αὐτῇ μικρὰν θυρίδα, ὅθεν καὶ συνετύγγανε τοῖς
 πρὸς αὐτὸν ἐρχομένοις. Ὄταν οὖν οἱ βάρβαροι ἦλθον καὶ πᾶσαν
 25 τὴν χώραν ἐλεηλάτησαν, συνέβη αὐτοῖς διὰ τοῦ τόπου ἐκείνου
 διέρχεσθαι καὶ ἰδῶν εἰς τῶν βαρβάρων τὸν γέροντα παρακύ-
 πτοντα, ἐξῆρε τὸ ξίφος καὶ ἀνατείνας τὴν χειρα ἐπὶ τὸ δοῦναι αὐ-
 τόν, ἔμεινε ἐκτεταμένην ἔχων τὴν χειρα καὶ ἀκίνητον. Τοῦτο θε-
 ασάμενοι καὶ οἱ λοιποὶ βάρβαροι καὶ θαυμάσαντες, ἐδέοντο τοῦ
 30 γέροντος προσπίπτοντες αὐτῷ. Ποιήσας εὐχὴν ὁ γέρων ἰάσατο
 αὐτόν, καὶ οὕτω ἀπέλυσεν αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ.

τοῦ γέροντα βλέπουν μιὰ νύχτα ἀπὸ τὶς τρύπες τοῦ κελλιοῦ νὰ βγαίνουν φλόγες. Νόμισαν οἱ στρατιῶτες πῶς οἱ βάρβαροι ἔβαλαν φωτιὰ στὸ κελλί. Ὅταν ξημέρωσε πήγαν οἱ στρατιῶτες καὶ ἔκπληκτοι βρῆκαν τὸν γέροντα σῶο καὶ τὸ κελλί ἀπείραχτο. Καὶ πάλι τὸ ἄλλο βράδυ βλέπουν φωτιὰ ἀπὸ τὸ κελλί τοῦ γέροντα, καὶ τοῦτο γινόταν γιὰ πολὺ καιρό. Αὐτὸ ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλη τὴν πόλη, ὥστε πολλοὶ ἔμειναν ξάγρυπνοι στὰ τεῖχη τῆ νύχτα, γιὰ νὰ δοῦν τὴ φωτιά. Αὐτὸ ἐξακολούθησε νὰ γίνεται μέχρι τὸ θάνατο τοῦ γέροντα. Καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα ἔγινε ὄχι μόνο μιὰ φορά, οὔτε δύο, ἀλλὰ βλέποντάς το νὰ γίνεται πολλές φορές, λέγω στὸν ἑαυτὸ μου· ἂν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο ὁ Θεὸς χαρίζει τόση δόξα στοὺς δούλους του, πόση θὰ χαρίσει στὴ μέλλουσα ζωῆ, ὅταν τὸ πρόσωπό τους θὰ καταλάμψει «σὰν τὸν ἥλιο»⁴⁶;

Αὐτὸ ἔγινε αἰτία, τέκνα μου, ν' ἀκολουθήσω αὐτὸ τὸ μοναχικὸ σχῆμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 70

Ὁ γέροντας μᾶς διηγῆθηκε καὶ αὐτὸ γιὰ ἓναν ἄλλο μοναχὸ ποὺ ἦρθε μαζί μὲ τὸν ἀββᾶ Δαυῖδ, μὲ τὸ ὄνομα Ἀδολά, ποὺ κι αὐτὸς ἦταν ἀπὸ τὴν Μεσοποταμία, καὶ ἀσκήτευσε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, στὴν κουφάλα ἐνὸς δένδρου.

Εἶχε ἀνοίξει στὴ κουφάλα μικρὸ παραθυράκι καὶ ἀπὸ κεῖ ἐπικοινωνοῦσε μὲ ἐκείνους ποὺ τὸν ἐπισκέπτονταν. Ὅταν λοιπὸν ἦρθαν οἱ βάρβαροι καὶ λεηλάτησαν ὅλη τὴ χώρα, ἔτυχε νὰ περνοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος. Μόλις κάποιος ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ἀντίκρουσε τὸν γέροντα, τράβηξε τὸ ξίφος καὶ σηκῶνοντας τὸ χέρι του γιὰ νὰ τὸν χτυπήσει ἔμεινε ἔτσι τὸ χέρι του τεντωμένο καὶ ἀκίνητο. Ὅταν εἶδαν αὐτὸ καὶ οἱ ὑπόλοιποι βάρβαροι ἀπόρησαν καὶ ἄρχισαν γονατιστοὶ νὰ παρακαλοῦν τὸν γέροντα. Ὁ γέροντας ἀφοῦ προσευχήθηκε τὸν θεράπευσε καὶ ἔτσι τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν εἰρηνικά.

46. Ματθ. 13,43.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΑ'

Ὁ αὐτὸς πάλιν ἀββᾶς Παλλάδιος διηγήσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Εἰς τὴν Ἀρσενοῖτην (πόλις δέ ἐστι αὕτη τῆς Θηβαΐδος) ἐκρατήθη τις φόνον ποιήσας καὶ βασανισθεὶς πολλά, ἔλαβεν ἀπόφασιν, ἵνα ἀποκεφαλισθῇ. Ὡς οὖν ἀπήγετο ἔξω τῆς πόλεως ἀπὸ μιλίων ἐξ
5 (ἐκεῖ γὰρ ἦν καὶ τὸν φόνον ποιήσας), μοναχὸς τις ἠκολούθει ὀπίσω αὐτοῦ ὡς ὀφείλων ἰδεῖν, πῶς ἀποκεφαλίζεται. Ἐν δὲ τῇ ὁδῷ ὑπάγων ἀποκεφαλισθῆναι, θεωρήσας τὸν μοναχὸν ἀκολουθοῦντα, λέγει αὐτῷ.

Ὅντως σοι, κῦρι ἀββᾶ, οὐκ ἔχεις κελλίον ἢ ἐργόχειρον;

10 Ἀπεκρίθη ὁ μοναχὸς, λέγων.

Φύσει, ἀδελφὲ καὶ κελλίον καὶ ἐργόχειρον ἔχω.

Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ.

Καὶ διὰ τί οὐ κάθη εἰς τὸ κελλίον σου καὶ κλαίεις τὰς ἀμαρτίας σου;

15 Λέγει αὐτῷ ὁ μοναχὸς.

Οὕτως, ἀδελφέ, πάνυ ἀμελῶ ἑμαυτοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο ἔρχομαι θεωρῆσαι πῶς ἀποθνήσκεις, ἵνα κἂν οὕτως εἰς κατὰ νυξιν ἔλθω.

Τότε λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος.

20 Ὕπαγε, κῦρι ἀββᾶ, κάθου εἰς τὸ κελλίον σου καὶ εὐχαρίστησον τῷ Θεῷ τῷ σώσαντι ἡμᾶς. Ἀφ' οὗ γὰρ αὐτὸς ἐνηθρώπησε καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἄνθρωπος οὐκ ἔτι ἀποθνήσκει τὸν αἰώνιον θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΒ

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος, λέγων, ὅτι.

25 Γέρων τις κοσμικὸς ἐκρατήθη φόνον ποιήσας· ὑπὸ τοῦ νόμου δὲ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 71

Ὁ ἴδιος πάλι ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἐξῆς.

Στὴν Ἀρσενοῖτη (εἶναι καὶ αὐτὴ πόλη τῆς Θηβαΐδας) συνελήφθη κάποιος φονιάς καὶ ἀφοῦ βασανίστηκε πολὺ, πάρθηκε ἡ ἀπόφαση νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Καθὼς λοιπὸν τὸν ὀδηγοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη περίπου ἑξὶ μίλια (γιατὶ ἐκεῖ ἦταν ὁ τόπος ποὺ ἐγίνε τὸ φονικὸ) τὸν ἀκολουθοῦσε κάποιος μοναχὸς ποὺ ἤθελε νὰ ὠφεληθεῖ ψυχικὰ βλέποντας τὸν ἀποκεφαλισμό. Καὶ ἐνῶ βιάδιζε τὸ δρόμο γιὰ τὸν ἀποκεφαλισμό, βλέπει τὸν μοναχὸ ν' ἀκολουθεῖ καὶ τοῦ λέει.

Στ' ἀλήθεια, κὺρ ἀββᾶ, δὲν ἔχεις κελλί, οὔτε ἐργόχειρο;

Ἀποκρίθηκε ὁ μοναχὸς καὶ εἶπε.

Ναί, ἀδελφέ, καὶ κελλί ἔχω καὶ ἐργόχειρο.

Καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε.

Γιατὶ δὲν κάθου στὸ κελλί σου καὶ νὰ κλάψεις τὶς ἀμαρτίες σου;

Καὶ ὁ μοναχὸς τοῦ λέει.

Πραγματικά, ἀδελφέ, ἀμελῶ πάρα πολὺ τὰ σχετικὰ μὲ μένα. Γι' αὐτὸ καὶ ἔρχομαι γιὰ νὰ δῶ πὼς θὰ πεθάνεις, γιὰ νὰ ὀδηγηθῶ ἔστω καὶ ἔτσι σὲ κατάνυξη.

Τότε τοῦ λέει ἐκεῖνος.

Πήγαινε, κὺρ ἀββᾶ, καὶ κάθησε στὸ κελλί σου καὶ εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ ποὺ μᾶς ἔσωσε. Γιατὶ ἀπὸ τότε ποὺ ἐγίνε ἄνθρωπος καὶ πέθανε γιὰ μᾶς, δὲν πεθαίνει πιά ἄνθρωπος τὸν αἰώνιο θάνατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 72

Ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἐξῆς.

Κάποιος κοσμικὸς γέροντας συνελήφθηκε γιὰ φόνο ποὺ ἔκανε·

Ἀλεξανδρείας κολαζόμενος, ἔλεγε καὶ ἄλλον εἶναι σὺν αὐτῷ κοινωνὸν τοῦ φόνου. Ὅν δὲ ἔλεγεν ὁ γέρων, νεώτερος ἦν παῖς ὡς ἐτῶν εἴκοσι· πολλὰ οὖν καὶ ἀμφότεροι ἐτιμωρήθησαν. Καὶ ὁ μὲν γέρων ἔλεγεν.

5 Μετ' ἐμοῦ ἦς ὅτε ἐποίησα τὸν φόνον.

Ὁ δὲ νεώτερος ἔλεγε, μὴ ἔχειν πρᾶγμα εἰς τὸν φόνον, μηδὲ εἶναι μετ' αὐτοῦ. Ὡς οὖν πολλὰ ἐκολάσθησαν, λαμβάνουσιν ἀπόφασιν, ἵνα ἀμφότεροι φουρκισθῶσιν. Ἀπῆλθον οὖν ἐπὶ τὸ Πέμπτον· ἐκεῖ γὰρ τοὺς τοιοῦτους εἰώθασι κολάζειν. Ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ ἐνὸς στα-
10 δίου ἱερὸν καταλελυμένον τοῦ Κρόνου. Ὡς οὖν ἦλθον εἰς τὸν τόπον, ἐθέλησαν ὁ τε δῆμος καὶ οἱ στρατιῶται τὸν νεώτερον πρῶτον κρεμᾶσαι ἐν τῷ ξύλῳ. Βαλὼν οὖν μετάνοιαν τοῖς στρατιώταις, ἔλεγε.

Διὰ τὸν Κύριον ποιήσατε ἀγάπην καὶ κατὰ ἀνατολὰς κρε-
15 μάσατέ με, ἵνα προσέχω μόνος ὡς κρεμῶμαι.

Λέγουσιν αὐτῷ οἱ στρατιῶται.

Διὰ τί;

Λέγει αὐτοῖς.

Οὕτω, κύριοί μου, οὐκ ἔχω, ταπεινός, εἰ μὴ ἑπτὰ μῆνας,
20 ὅτε ἔλαβον τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ γέγονα Χριστιανός.

Ὡς οὖν ἤκουσαν οἱ στρατιῶται, ἐδάκρυσαν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ.

Ὁ δὲ γέρων χολώσας μέγα λέγει.

Τὸν Σέραπιν, ἐμὲ ἐπὶ τὸν Κρόνον προσέχειν ποιήσατε.

Τότε ὡς ἤκουσαν οἱ στρατιῶται τὴν βλασφημίαν τοῦ γέροντος,
25 ἔασαντες τὸν νεώτερον, πρῶτον τὸν γερόντα ἐκρέμασαν. Ὡς οὖν ἐφούρκιζον τὸν γερόντα, ἰδοὺ καβαλλάριος πεμφθεὶς ἀπὸ τοῦ Αὐγουσταλίου, εἶπε τοῖς στρατιώταις.

Τὸν νεώτερον μὴ φονεύσητε, ἀλλὰ φέρετε αὐτόν.

καὶ ἐνῶ τὸν τιμωροῦσαν σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἔλεγε, πὼς εἶχε καὶ ἄλλον συνεργὸ στὸ φόνο. Αὐτὸν ποὺ ἀνέφερε ὁ γέροντας ἦταν νέος περίπου εἴκοσι χρόνων. Μὲ πολλές ποινὲς τιμωρήθηκαν καὶ οἱ δύο. Καὶ ὁ γέροντας ἔλεγε.

Μαζί μου ἦσουν ὅταν ἔκανα τὸ φόνο.

Ὁ νεαρὸς πάλι ἔλεγε πὼς δὲν εἶχε συμμετοχὴ στὸ φονικὸ καὶ οὔτε ἦταν μαζί του. Ἀφοῦ λοιπὸν τοὺς βασάνισαν πάρα πολύ, παίρνουν ἀπόφαση νὰ κρεμαστοῦν καὶ οἱ δύο. Τοὺς ὀδήγησαν λοιπὸν στὸ Πέμπτο· γιατί ἦταν συνήθεια σὲ ἐκεῖνο τὸ μέρος νὰ τιμωροῦν τοὺς τέτοιους ἀνθρώπους. Περίπου ἓνα στάδιο ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆρχε ναὸς καταστραμμένος τοῦ Κρόνου. Μόλις ἔφτασαν στὸν καθορισμένο τόπο, ὁ κόσμος καὶ οἱ στρατιῶτες θέλησαν πρῶτα νὰ κρεμάσουν πάνω στὸ ξύλο τὸν νεαρό. Βάζοντας ὁ νεαρὸς μετάνοια ἔλεγε στοὺς στρατιῶτες.

Δεῖξτε ἀγάπη στὸν ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ κρεμάστε με μὲ τὸ πρόσωπο πρὸς ἀνατολὰς, γιὰ νὰ προσέχω μόνος ἐκεῖ ὅταν θὰ με κραμᾶτε.

Τοῦ λέγουν οἱ στρατιῶτες.

Γιατί;

Αὐτὸς ἀπαντᾷ.

Ἀλήθεια, κύριοί μου, δὲν ἔχω, ἐγὼ ὁ ταπεινός, παρὰ μόνον ἑπτὰ μῆνες ἀπὸ τότε ποὺ βαπτίστηκα καὶ ἔγινα Χριστιανός .

Μόλις λοιπὸν ἀκουσαν οἱ στρατιῶτες αὐτὰ δάκρυσαν γιὰ τὸν νεαρό.

Ὁ γέροντας τότε κοροϊδεύοντας εἶπε.

Μὰ τὸν Σέραπη, ἐμένα νὰ με κρεμᾶστε βλέποντας πρὸς τὸν Κρόνο.

Τοτὲ οἱ στρατιῶτες, μόλις ἀκουσαν τὴ βλασφημία τοῦ γέροντα, ἄφησαν τὸν νεαρό καὶ κρέμασαν πρῶτα τὸν γέροντα. Τὴν ὥρα ποὺ κρεμοῦσαν τὸν γέροντα, νὰ καταφτάνει καβαλλάρης σταλμένος ἀπὸ τὸν Αὐγουστάλιο καὶ λέει στοὺς στρατιῶτες.

Τὸν νεαρό μὴ τὸν σκοτώσετε, ἀλλὰ φέρτε τον πίσω.

Ὡστε χαρὰν γενέσθαι ταῖς στρατιώταις ἅπασιν τοῖς παρισταμένοις. Καὶ ἀπαγαγόντες αὐτόν, εἰς τὸ πραιτώριον εἰσήγαγον καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν ὁ Αὐγουστάλιος. Ὁ δὲ νεώτερος παρ' ἐλπίδα σωθεὶς, ἀπελθὼν γέγονε μοναχός.

5 Τοῦτο δὲ γεγραφήκαμεν πρὸς ὠφέλειαν πολλῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓ'

Καὶ τοῦτο ἡμῖν διηγήσατο ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος, λέγων, ὅτι.

Ἦν τις Ἀλεξανδρείας στρατιώτης, ὀνόματι Ἰωάννης, βίον ἔχων τοιοῦτον. Πᾶσαν τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὄρθρου ἕως ὥρας ἐνάτης ἐκαθέζετο εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ, πλησίον τῆς διαβάθρας τοῦ
10 ἁγίου Πέτρου, μόνος φορῶν σακκομάχην καὶ πλέκων μαλάκια, σιωπῶν καὶ μηδὲν ὄλως λαλῶν πρὸς τινα. Ἐκαθέζετο δὲ ἐν εὐκτηρίῳ ποιῶν τὸ ἐργόχειρον αὐτοῦ, μόνον τοῦτο λέγων μετὰ μέλους.

15 «Κύριε, ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με», ἵνα μὴ αἰσχύνωμαι προσευχόμενος.

Τοῦτον τὸν στίχον εἰπὼν, ἐσιώπα ὡς ἐπὶ ὥραν μεγάλην καὶ πάλιν μετὰ τὴν ὥραν τὸν αὐτὸν ἀνελάμβανε στίχον. Ἐλεγε δὲ αὐτὸν ἑβδομον δι' ὄλης τῆς ἡμέρας, μηδὲν ἄλλο τὸ σύνολον λέγων. Τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἀπεδύετο τὸ σακκομάχιον ὃ ἐφόρει τὸ στρατιωτικὸν
20 σχῆμα, τουτέστιν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὰ ἴδια σίγνα. Μετὰ τούτου κάγῳ ἔμεινα χρόνους ὀκτῶ καὶ μεγάλως ὠφελήθην ἐν τῇ σιωπῇ καὶ ἐν τῇ καταστάσει αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΔ'

Νουθετῶν δὲ ἡμᾶς ὁ γέρων, καὶ τοῦτο ἔλεγεν ἡμῖν, ὅτι.

Πιστεύσατέ μοι, τέκνα· ἄλλο οὐδὲν ἐποίησε τὰ σχίσματα

Μεγάλη χαρά δημιουργήθηκε στους στρατιῶτες και σὲ ὄλους πὸ παραβρίσκονταν ἐκεῖ. Παίρνοντάς τον τότε τὸν ὀδήγησαν στὸ πραιτώριο, καὶ ὁ Αὐγουστάλιος⁴⁷ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο. Ὁ νεαρός, ἀφοῦ ἀνέλπιστα σώθηκε, ἔφυγε καὶ ἔγινε μοναχός. Αὐτὸ τὸ γράψαμε γιὰ πνευματικὴ ὠφέλεια πολλῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 73

Ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτὸ.

Ἦταν κάποιος στρατιώτης ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, πὸ τὸν ἔλεγαν Ἰωάννη καὶ ζοῦσε μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο. Ὅλη τὴν ἡμέρα, ἀπὸ τὸ πρωὶ μὲχρι τὸ ἀπόγευμα, καθόταν στὸ μοναστήρι του στίς σκάλες τοῦ ἀγίου Πέτρου, φορώντας ἓνα τρίχινο ροῦχο καὶ πλέκοντας ζεμπίλια, σιωπώντας καὶ χωρὶς νὰ μιᾶ σὲ κανέναν. Καθόταν στὸ μοναστήρι καὶ μὲ μόνη ἀπασχόληση τὸ ἐργόχειρό του καὶ λέγοντας μελωδικὰ μόνον αὐτό.

«Κύριε, καθάρισέ με ἀπὸ τὶς ἀπόκρυφες σκέψεις μου»⁴⁸, γιὰ νὰ μὴ ντρέπομαι ὅταν προσεύχομαι.

Ἀφοῦ ἔλεγε αὐτὸν τὸν στίχο, σιωποῦσε γιὰ ὦρα πολὺ, καὶ μετὰ ἀπὸ πολλὴ ὦρα ξαναέλεγε τὸν ἴδιο στίχο. Τὸν ἔλεγε αὐτὸν τὸν στίχο ἑπτὰ φορὲς ὅλη τὴν ἡμέρα, χωρὶς νὰ λέει τίποτα ἄλλο. Μετὰ τὸ ἀπόγευμα ἔβγαζε τὸ τρίχινο ροῦχο καὶ φοροῦσε τὴ στρατιωτικὴ στολή του, δηλαδὴ τὰ κανονικά του ροῦχα, καὶ ἔτσι πήγαινε στὴ μονάδα του. Μαζί του ἔμεινα ὀκτὼ χρόνια καὶ ὠφελήθηκα πάρα πολὺ ἀπὸ τὴν σιωπὴ του καὶ ἀπὸ ὅλη του τὴ στάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 74

Νουθετώντας μας ὁ γέροντας μᾶς ἔλεγε καὶ αὐτό.

Πιστέψτε με, τέκνα μου· τίποτα ἄλλο δὲ δημιουργεῖ τὰ σχίσματα καὶ τὶς αἱρέσεις στὴν ἀγία μας Ἐκκλησία, παρὰ

48. Ψαλμ. 18,13.

καὶ τὰς αἰρέσεις εἰς τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν, εἰ μὴ τὸ σφόδρα
μὴ ἀγαπᾶν ἡμᾶς τὸν Θεὸν καὶ ἀλλήλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΕ'

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Παλλάδιος διηγήσατο ἡμῖν ἄλλοτε παραβαλοῦσιν
αὐτῷ τι τοοῦτον, ὅτι.

5 Ἦν τις φιλόχριστος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ λίαν εὐλαβῆς καὶ ἐλεή-
μων καὶ ξενοδοχῶν τοὺς μοναχοὺς· ἔσχε δὲ καὶ γυναῖκα καὶ αὐ-
τὴν πάνυ ταπεινὴν καὶ νηστεύουσαν πᾶσαν ἡμέραν· εἶχε δὲ καὶ
θυγάτριον ὡς ἐτῶν ἕξ ὄν. Μιᾷ οὖν ἀπεδήμησεν ὁ φιλόχριστος
10 οὗτος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· ἦν γὰρ πραγματευτής. Ἐάσας
οὖν τὴν τε γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον καὶ ἓνα δοῦλον εἰς τὸν οἶκον,
ἀπῆλθε πλεῦσαι. Ὡς δὲ ἀπῆρχετο ἐν τῷ πλοίῳ, λέγει αὐτῷ ἡ
γυνή.

Τίνι ἡμᾶς ἑᾶς, κύριε;

Λέγει αὐτῇ ὁ ἀνὴρ.

15 Τῇ Δεσποίνῃ ἡμῶν τῇ Θεοτόκῳ.

Ἐν μιᾷ οὖν ὡς ἐκάθητο ἡ γυνή καὶ εἰργάζετο, ἔχουσα καὶ τὸ παι-
δίον, ὁ δοῦλος ἐνεργηθεὶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἠθέλησε φονεῦσαι
τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον καὶ λαβεῖν εἴ τι ἔχουσι καὶ φυγεῖν καὶ
λαβῶν ἐκ τοῦ μαγειρείου μάχαιραν, ἤρχετο εἰς τὸ τρίκλινον, ἔνθα
20 ἦν ἡ κυρία αὐτοῦ. Ὡς οὖν ἔφθασε τὸ πρόθυρον τοῦ τρικλίνου ὁ
παῖς, ἐκρατήθη ἀορασίᾳ καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδὲ ἐπὶ τὸ τρίκλινον,
οὐδὲ ἐπὶ τὸ μαγειρεῖον ἀπελθεῖν. Ὡς δὲ ἐπὶ ὥραν μίαν ἐποίησε,
πυκτεύων καὶ βιαζόμενος ἑαυτόν, ἵνα εἰσέλθῃ, ἤρξατο κράζειν
τὴν κυρίαν αὐτοῦ, λέγων.

25 Ἐλθὲ ἕως τῶν ὧδε.

Ἡ δὲ ἐθαύμαζεν, ὅτι εἰς τὸ μέσον τῆς θύρας ἔστη καὶ οὐκ ἔρχεται
πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ κράζει, καὶ λέγει αὐτῷ.

Σὺ ἐλθὲ ὧδε μᾶλλον,

Μὴ γινώσκουσα ὅτι ἀορασίᾳ κρατεῖται.

μόνον τὸ ὅτι δὲν ἀγαπᾶμε πάρα πολὺ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς συν-
ανθρώπους μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 75

“Όταν κάποια ἄλλη φορὰ ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Παλλάδιο
μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτὸ ἀκόμα.

Ζοῦσε κάποιος φιλόχρηστος στὴν Ἀλεξάνδρεια, πολὺ εὐλαβῆς
καὶ ἐλεήμονας, ποὺ φιλοξενοῦσε καὶ τοὺς μοναχοὺς. Εἶχε μιὰ
γυναίκα, πολὺ ταπεινὴ καὶ αὐτὴ, ποὺ νήστευε ὅλη τὴ μέρα· εἶχε
καὶ μιὰ κορούλα περίπου ἑξι χρόνων. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔφυγε ὁ
φιλόχρηστος αὐτὸς ἄνθρωπος γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰτὶ
ἦταν ἔμπορος. Ἄφησε τὴ γυναίκα του καὶ τὸ παιδί του καὶ ἓναν
δοῦλο στὸ σπίτι καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ λιμάνι. Ἐνῶ ἔμπαινε στὸ
καράβι ἡ γυναίκα του τοῦ λέει.

Καὶ μᾶς, ἀφέντη μου, σὲ ποιὸν μᾶς ἀφήνεις;

Καὶ ὁ ἄνδρας της ἀπαντᾷ.

Στὴν Δέσποινά μας τὴ Θεοτόκο.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ἐνῶ καθόταν ἡ γυναίκα καὶ δούλευε, ἔχοντας
μαζί της καὶ τὸ παιδί της, παρακινούμενος ὁ δοῦλος ἀπὸ τὸ διά-
βολο θέλησε νὰ σκοτώσει τὴ γυναίκα καὶ τὸ παιδί καί, ἀρπάζο-
ντας ὅ,τι ὑπῆρχε, νὰ φύγει. Παίρνει ἀπὸ τὸ μαγειρεῖο ἓνα μα-
χαίρι καὶ ἔρχεται στὴν τραπεζαρία, ποὺ ἦταν ἡ κυρά του. Μόλις
ἔφτασε στὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας, τυφλώθηκε ὁ δοῦλος καὶ
δὲν μποροῦσε νὰ μπεῖ οὔτε στὴν τραπεζαρία, οὔτε νὰ ξαναγυρί-
σει στὸ μαγειρεῖο. Προσπαθοῦσε στριφογυρίζοντας ἐπὶ μία
ᾠρα γιὰ νὰ μπεῖ· τότε ἄρχισε νὰ φωνάζει πρὸς τὴν κυρά του,
λέγοντας.

Ἔλα μέχρις ἐδῶ.

Καὶ αὐτὴ ἀπόρησε, γιὰτὶ στέκει στὴν πόρτα καὶ δὲν πλησιάζει,
ἀλλὰ μόνο φωνάζει· καὶ τοῦ λέει.

Ἔλα ἐσὺ καλύτερα,

Γιὰτὶ δὲν κατάλαβε πὼς ἦταν τυφλός.

Ὁ δὲ παῖς ἤρξατο ὀρκίζεῖν αὐτήν, ἵνα ἀπέλθῃ πλησίον αὐτοῦ. Ἡ δὲ ὤμοσε μὴ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ λέγει αὐτῇ.

Πέμψον μοι κἄν τὸ παιδίον.

Ἡ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐποίησεν, εἰποῦσα.

5 Ἐὰν θέλῃς ἐλθεῖ σὺ.

Τότε ὁ παῖς, ὡς οὐδὲν ἠδυνήθη ποιῆσαι, ἔδωκεν ἑαυτῷ τῷ μα-
 χαιρίῳ καὶ ἀνεγκάτησεν ἑαυτόν. Ἡ δὲ κυρία αὐτοῦ θεασαμένη ὁ
 ἐποίησεν, ἔκραξε καὶ εἰσῆλθον οἱ γείτονες· εὐθὺς ἦλθον καὶ οἱ
 τοῦ πραιτωρίου καὶ ἠῦρον τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ ἔμαθον παρ' αὐ-
 10 τοῦ ἅπαντα καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὃς ἔδειξε θαυμάσια καὶ ἔσω-
 σε τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΣ'

Καὶ τοῦτο δὲ ἡμῖν ὁ αὐτὸς Παλλάδιος διηγήσατο, λέγων, ὅτι.

Ἀκήκοα διηγουμένου τινὸς ναυκλήρου τι τοιοῦτον, ὅτι.

Ἐν μιᾷ ὡς ἔπλεον, ἔχων ἐπιβάτας ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἐλθόντες
 15 οὖν εἰς τὸ πέλαγος καὶ πάντων εὐπλοούντων, τῶν μὲν ἐν
 Κωνσταντινουπόλει, τῶν δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῶν ἄλλων ἀλλα-
 χοῦ, τοῦ ἀνέμου ἐπιτηδείου ὄντος αὐτοῖς, ἡμεῖς μόνοι οὐκ ἠδυνά-
 μεθα πλεῦσαι καὶ ἐμείναμεν ὡς ἐπὶ ἡμέρας μὴ κινήθεντες τοῦ τό-
 που οὗ ἦμεν. Ἡμεθα οὖν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ καὶ ἀμηχανίᾳ, τὸ τί
 20 ἄρα ἐστὶ τοῦτο. Ἐγὼ δὲ ὡς ναύκληρος καὶ ἔχων τὴν φροντίδα
 τοῦ τε λοιποῦ πλοίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πάντων, ἠρξάμην δέεσθαι
 τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου καὶ ἐν μιᾷ ἔρχεται μοι φωνὴ ἀοράτως λέ-
 γουσα.

Βάλε κάτω Μαρίαν, καὶ εὐπλοεῖς.

25 Ἐγὼ δὲ ἐλογιζόμενην τί ἂν εἴη τοῦτο, τίς ἐστὶ Μαρία. Ὡς οὖν ἠπό-
 ρουν περὶ τούτου, πάλιν ἔρχεται μοι φωνή.

Εἰπόν σοι· βάλε κάτω Μαρίαν καὶ σώζεσθε.

Καὶ ὁ δοῦλος ἄρχισε νὰ τὴν ἐξορκίζει γιὰ νὰ τὸν πλησιάσει. Αὐτὴ ὅμως ὀρκίστηκε νὰ μὴ τὸν πλησιάσει. Τότε αὐτὸς τῆς λέει.

Στεῖλε μου ἔστω καὶ τὸ παιδί.

Αὐτὴ οὔτε αὐτὸ ἔκανε, λέγοντας.

Ἄν θέλεις ἔλα ἐσύ.

Ὁ δοῦλος ἀφοῦ τίποτα δὲν μπόρεσε νὰ κάνει, ἔδωσε μιὰ μὲ τὸ μαχαίρι στὸν ἑαυτό του καὶ τὸν καταπλήγωσε. Ἡ κυρία μόλις ἀντίκρουσε αὐτὸ πού ἔκανε ἔβαλε τὶς φωνές καὶ μπῆκαν μέσα οἱ γείτονες. Ἀμέσως ἔφτασαν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ πραιτωρίου καὶ βρῆκαν τὸν δοῦλο ζωντανό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔμαθαν τὰ πάντα. Δόξασαν τὸ Θεὸ, πού ἐνέργησε μὲ τέτοιο θαυμαστὸ τρόπο καὶ ἔσωσε καὶ τὴ μάννα καὶ τὸ παιδί της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 76

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό, λέγοντας.

Ἄκουσα κάποιον πλοίαρχο νὰ διηγεῖται τὸ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα καθὼς πλέαμε, ἔχοντας μέσα στὸ πλοῖο καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μόλις ἀνοιχτήκαμε στὸ πέλαγος καὶ ἐνῶ ὄλοι εἶχαν καλὸν πλοῦν, ταξιδεύοντας ἄλλοι γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη, ἄλλοι γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια, καὶ ἄλλοι γιὰ ἄλλα μέρη, καὶ ὁ ἄνεμος ἦταν εὐνοϊκός, μόνον ἐμεῖς δὲν μπορούσαμε νὰ πλεύσομε καὶ μείναμε ἐκεῖ στὸ ἴδιο μέρος ἐπὶ δεκαπέντε μέρες, χωρὶς τίποτα νὰ μπορούμε νὰ κάνομε. Βρισκόμασταν λοιπὸν σὲ μεγάλη στεναχώρια καὶ ἀμηχανία, τί ἄραγε νὰ σημαίνει αὐτό. Ἐγὼ σὰν πλοίαρχος, ἔχοντας καὶ τῆ φροντίδα τοῦ ὑπόλοιπου πλοίου καὶ ὄλων πού βρισκόνταν μέσα σ' αὐτό, ἄρχισα νὰ παρακαλῶ τὸ Θεὸ γιὰ αὐτά. Καὶ ξαφνικὰ ἀκούγεται μιὰ ἀόρατη φωνὴ πού ἔλεγε.

Κατέβασε κάτω τὴ Μαρία καὶ θὰ πλεύσεις καλά.

Ἐγὼ σκεφτόμουν, τί ἄραγε νὰ σημαίνει αὐτό καὶ ποιά εἶναι ἡ Μαρία. Καθὼς σκεφτόμουν αὐτό, πάλι ξανακούγεται ἡ φωνή.

Σοῦ εἶπα, κατέβασε τὴ Μαρία καὶ θὰ σωθεῖτε.

Τότε ἐγὼ ἐσκεψάμην τι τοιοῦτον. Καὶ κράζω ἀθρώως.

Μαρία.

Οὐ γὰρ ἤδειν τίς ἦν ἡ Μαρία. Ἡ δὲ ἀνακειμένη εἰς τὸ στρωμα αὐ-
τῆς, ὑπήκουσε, λέγουσα.

5 Τί κελεύεις, κύριε;

Τότε λέγω αὐτῇ.

Ποίησον ἀγάπην, ἐλθὲ ἕως ὧδε.

Ἡ δὲ ἀναστᾶσα ἦλθεν. Ὡς οὖν ἦλθεν, ἔλαβον αὐτὴν κατιδίαν, καὶ
λέγω αὐτῇ.

10 Βλέπεις, ἀδελφῆ Μαρία, ποίας ἀμαρτίας ἔχω καὶ δι' ἐμὲ
ὕμεῖς ὅλοι ἐξετε ἀπολέσθαι;

Ἡ δὲ στενάξασα μεγάλως, εἶπεν.

Ὡντως, κύριέ μου ναύκληρε, ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμαρτωλός.

Ἐγὼ δὲ λέγω αὐτῇ.

15 Γυνή, ποίας ἀμαρτίας ἔχεις;

Καὶ αὐτή.

Οἶμοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀμαρτία ἣν οὐκ ἔπραξα καὶ διὰ τὰς
ἐμὰς ἀμαρτίας ὅλοι μέλλετε ἀπολέσθαι.

Τότε διηγήσατό μοι, φησίν, ἡ γυνή τι τοιοῦτον.

20 Ὡντως, κύριε ὦ ναύκληρε, ἐγὼ ἡ ἀθλία ἄνδρα ἔσχον, καὶ
δύο παιδιά ἐξ αὐτοῦ, τὸ ἓν ὡς ἐννέα χρόνων καὶ τὸ ἄλλο
ὡς πέντε ἐτῶν, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐτελεύτησεν ὁ ἀνὴρ μου καὶ
ἐμεινα χήρα. Στρατιώτης δὲ πλησίον μου ἔμενε καὶ ἠθέλη-
σα ἵνα λάβῃ με εἰς γυναῖκα· καὶ ἔπεμψα πρὸς αὐτόν τινας.

25 Ὁ δὲ στρατιώτης λέγει.

Οὐ λαμβάνω γυναῖκα ἔχουσαν τέκνα ἀπὸ ἄλλου ἀνδρός.

Τότε ἐγὼ ὡς ἤκουσα ὅτι οὐ θέλει με λαβεῖν διὰ τὰ παιδιά, ἅμα δὲ
καὶ φιλοῦσα αὐτόν, ἔσφαξα τὰ δύο μου παιδιά ἡ ἀθλία, καὶ ἐδή-
λωσα αὐτῷ, ὅτι.

30 Ἴδου νῦν οὐδένα ἔχω.

Τότε ἐγὼ σκέφτηκα κάτι τέτοιο καὶ φωνάζω δυνατά.

Μαρία.

Γιατὶ δὲν ἤξερα ποιά εἶναι ἡ Μαρία. Αὐτὴ βρισκόταν στὸ στρῶμα της, ἄκουσε καὶ μοῦ λέει.

Τί προστάζεις, κύριε;

Τότε τῆς λέγω.

Δεῖξε ἀγάπη, ἔλα μέχρις ἐδῶ.

Καὶ αὐτὴ σηκώθηκε καὶ ἦρθε. Μόλις λοιπὸν ἦρθε, τὴν πῆρα ιδιαίτερα καὶ τῆς εἶπα.

Βλέπεις, ἀδελφὴ Μαρία, ποιές ἀμαρτίες ἔχω καὶ ἐξ αἰτίας μου κινδυνεύετε καὶ σεῖς νὰ χαθεῖτε;

Αὐτὴ ἀναστέναξε βαθιὰ καὶ εἶπε.

Πράγματι, πλοίαρχέ μου, ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀμαρτωλὴ.

Καὶ ἐγὼ τῆς λέγω.

Γυναίκα, τί ἀμαρτίες ἔχεις;

Καὶ αὐτὴ.

Ἄλλοίμονό μου! δὲν ὑπάρχει ἀμαρτία, ποὺ νὰ μὴν τὴν ἔχω κάνει, καὶ ἀπὸ τίς δικές μου ἀμαρτίες πρόκειται ἐσεῖς νὰ χαθεῖτε.

Τότε, λέει, μοῦ διηγήθηκε ἡ γυναίκα κάτι τέτοιο.

Πράγματι, πλοίαρχε μου, εἶχα ἄνδρα καὶ δύο παιδιὰ ἀπὸ αὐτόν, τὸ ἓνα ἔννια χρόνια καὶ τὸ ἄλλο πέντε, καὶ ξαφνικὰ πέθανε ὁ ἄνδρας μου καὶ ἔμεινα χήρα. Κοντὰ μας ἔμενε ἓνας στρατιώτης καὶ θέλησα νὰ τὸν παντρευτῶ. Ἔστειλα πρὸς σὸν στρατιώτη μερικούς.

Καὶ ὁ στρατιώτης ἀπάντησε.

Δὲν τὴν παίρνω γυναίκα μου, γιατί ἔχει παιδιὰ ἀπὸ ἄλλον ἄνδρα.

Μόλις ἔμαθα πὼς δὲ μὲ θέλει γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ ἐπειδὴ τὸν ἀγαποῦσα, ἔσφαξα τὰ δύο μου παιδιὰ ἢ ἄθλια καὶ τοῦ ἔστειλα μῆνυμα, λέγοντας.

Νά, τώρα δὲν ἔχω κανένα.

Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ στρατιώτης περὶ τῶν παιδίων τὸ τί ἐποίησα, λέγει.

Ζῆ Κύριος κατοικῶν ἐν οὐρανῷ, οὐ μὴ λάβω αὐτήν.

Ὅθεν φοβηθεῖσα μὴ φανερὸν τοῦτο γένηται καὶ ἀποθάνω, ἔφυ-
5 γον.

Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρὰ τῆς γυναικός, οὐδὲ οὕτως ἠθέλησα βα-
λεῖν αὐτήν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἐσοφισάμην, φησί, καὶ λέγω
αὐτῇ.

Ἴδου ἐμβαίνω εἰς τὸν κάραβον καὶ ἐὰν περιπατήσῃ τὸ
10 πλοῖον, γίνωσκε, γύναι, ὅτι αἱ ἐμαὶ ἁμαρτίαι ἐνεργοῦσιν ἐν
τῷ πλοίῳ.

Τότε, φησί, φωνῶ τὸν καραβιᾶν, λέγων.

Ἔσω τὸν κάραβον.

Ὡς οὖν κατῆλθον εἰς τὸν κάραβον, οὐδὲν πλέον, οὔτε τὸ πλοῖον
15 οὔτε ὁ κάραβος ἐκινήθη. Τότε ἀνελθὼν εἰς τὸ πλοῖον, λέγω τῇ
γυναικί.

Κάτελθε καὶ σὺ εἰς τὸν κάραβον.

Ἡ δὲ κατῆλθεν καὶ ἅμα τοῦ κατελθεῖν, εὐθὺς ὁ κάραβος βαλὼν
ὡς πέντε γύρους, ὀρθόβυθος ἀπῆλθε. Τὸ δὲ πλοῖον οὕτως ἔπλευ-
20 σεν, ὅτι διὰ τριῶν ἡμίσεως ἡμερῶν ἠνύσαμεν πλοῦν, ὃν εἶχομεν
ποιῆσαι διὰ δεκαπέντε ἡμερῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΖ'

Ἀπῆλθομεν ἐν μιᾷ εἰς τὸν οἶκον Στεφάνου τοῦ σοφιστοῦ, ἐγὼ καὶ
ὁ κύριος Σωφρόνιος, ἵνα πράξωμεν ἦν δὲ μεσημβρινόν. Ἔμενε
δὲ εἰς τὴν ἀγίαν Θεοτόκον, ἣν ὠκοδόμησεν ὁ μακάριος πάπας
25 Εὐλόγιος, τὴν ἐπονομαζομένην τῆς Δωροθέας. Ὡς οὖν ἐκρούσα-
μεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ φιλοσόφου, παρέκυψε κόρη λέγουσα.

Καθεύδει, ἀλλ' ὀλίγον ἐξικακήσατε.

Τότε δὴ λέγω τῷ κυρίῳ Σωφρονίῳ.

Ἔγωμεν ἐν τῷ Τετραπύλῳ κάκει μένωμεν.

Μόλις ἄκουσε ὁ στρατιώτης τὸ τί ἔκανα στὰ παιδιά, λέει.

Ζεῖ ὁ Κύριος ποὺ κατοικεῖ στὸν οὐρανό· δὲ θὰ τὴν πάρω.
Ἐπειδὴ λοιπὸν φοβήθηκα μὴ γίνεи γνωστὸ αὐτὸ καὶ μὲ σκοτώ-
σουν, ἔφυγα.

Μόλις ἄκουσα αὐτὰ ἀπὸ τῆ γυναῖκα, δὲν ἤθελα καὶ πάλι νὰ τὴν
ρίξω στὴ θάλασσα· ἀλλὰ σκέφτηκα, λέει, κάτι καὶ τῆς λέω.

Νά, θὰ μπῶ ἐγὼ στὴ φελούκα· καὶ ἂν τὸ πλοῖο μετακινη-
θεῖ νὰ ξέρεις, γυναῖκα, πὼς οἱ δικές μου ἁμαρτίες ἐμποδί-
ζουν τὸ πλοῖο.

Τότε φωνάζω, λέει, τὸν ἀρμόδιο καὶ τοῦ λέγω.

Φέρε τὴ φελούκα.

Ὅταν λοιπὸν μπῆκα στὴ φελούκα οὔτε τὸ πλοῖο ξεκινούσε
οὔτε ἡ φελούκα βούλιαζε. Τότε ἀνεβαίνοντας στὸ πλοῖο λέγω
στὴ γυναῖκα.

Κατέβα καὶ σὺ στὴ φελούκα.

Καὶ αὐτὴ κατέβηκε. Μόλις μπῆκε στὴ φελούκα ἀμέσως ἔκανε
περίπου πέντε γύρους καὶ μονομιᾶς βυθίστηκε. Τότε ξεκίνησε
τὸ πλοῖο καὶ μέσα σὲ τρισήμισυ μέρες διανύσαμε ἀπόσταση τὴν
ὁποία κάναμε σὲ δεκαπέντε μέρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 77

Κάποτε ἐγὼ καὶ ὁ Σωφρόνιος πήγαμε στὸ σπίτι τοῦ Στεφάνου
τοῦ σοφιστῆ γιὰ μάθημα. Ἦταν μεσιμέρι. Αὐτὸς κατοικοῦσε
στὴ μονὴ τῆς ἁγίας Θεοτόκου, ποὺ τὴν ἔκτισε ὁ μακάριος πα-
πας Εὐλόγιος⁴⁹, καὶ ὀνομαζόταν τῆς Δωροθέας. Μόλις χτυπή-
σαμε τὴν πόρτα τοῦ φιλοσόφου ἐμφανίστηκε μιὰ γυναῖκα ποὺ
μᾶς εἶπε.

Κοιμᾶται, ἀλλὰ μπορεῖτε νὰ τὸν περιμένετε.

Τότε λέω στὸ Σωφρόνιο.

Ἄς πᾶμε στὸ Τετράπυλο καὶ ἐκεῖ νὰ περιμένομε.

τῆς Δ' οἰκουμενικῆς συνόδου.

Ἔστι δὲ ὁ τόπος τοῦ Τετραπύλου πάνυ σεβάσμιος παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι· λέγουσι γάρ, ὅτι τὰ λείψανα Ἰερεμίου τοῦ προφήτου ἀπὸ Αἰγύπτου λαβὼν Ἀλέξανδρος ὁ κτίστης τῆς πόλεως, ἐκεῖ αὐτὰ κατέθετο. Ὡς οὖν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν τόπον, οὐδένα εὐ-
5 ρομεν, εἰ μὴ τρεῖς τυφλούς· μεσημβρινὸν γὰρ ἦν. Ἀπήλθομεν οὖν πλησίον τῶν τυφλῶν μεθ' ἡσυχίας καὶ σιωπῆς καὶ ἐκαθίσαμεν ἔχοντες τὰ βιβλία ἡμῶν. Ἐλάλουν δὲ οἱ τυφλοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ λέγει ὁ εἷς τῶ ἄλλω.

Ὅντως σοι πῶς γέγονας τυφλός;

10 Καὶ ἀπεκρίθη λέγων.

Ναύτης ἤμην νεώτερος καὶ ἀπὸ Ἀφρικῆς ἐπλέομεν καὶ ἐν τῷ πελάγει ὀφθαλμιάσας καὶ μὴ ἔχων πῶς περιοδευθῶ, τὰ λευκώματα ἔσχον ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἐτυφλώ-
θην.

15 Λέγει καὶ τῶ ἄλλω.

Σὺ πῶς γέγονας τυφλός;

Ἀπεκρίθη κάκεῖνος λέγων.

Υαλοψὸς ἤμην τὴν τέχνην καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐπίχυσιν ἔσχον οἱ δύο ὀφθαλμοὶ καὶ ἐτυφλώθην.

20 Λέγουσιν ἄλλω κάκεῖνοι.

Σὺ πῶς γέγονας τυφλός;

Ὁ δὲ ἀπεκρίθη.

Ὅντως ἐγὼ λέγω ὑμῖν. Ὅταν ἤμην νεώτερος ἐμίσησα τὸν κάματον πάνυ· γέγονα δὲ καὶ ἄσωτος. Οὐκ ἔχων οὖν πόθεν
25 φάγω λοιπόν, ἐκλεπτον. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν μετὰ τὸ ποιῆσαί με πολλὰ κακά, ἰστάμην οὖν ἐπὶ τὴν ἀγοράν, καὶ θεωρῶ νεκρὸν ἐξοδιζόμενον καλῶς φοροῦντα. Ἀκολουθῶ οὖν ὀπίσω τοῦ ἐξοδίου, ἵνα θεωρήσω, ποῦ μέλλουσιν αὐτὸν θάπτειν. Οἱ δὲ ἦλθον ὀπίσω τοῦ ἀγίου Ἰωάννου καὶ
30 ἔθηκαν αὐτὸν εἰς μνημεῖον, καὶ ἀπῆλθον. Ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον ἀπελθόντας αὐτούς, εἰσῆλθον εἰς τὸ μνημεῖον καὶ ἀπέδυσσα αὐτὸν εἴ τι ἐφόρει, ἐάσας αὐτῷ ἐν μόνον ὀθόνιον. Ὡς οὖν ἔμελλον ἐξέρχεσθαι ἐκ τοῦ μνημείου, λαβὼν πολλὰ πάνυ, ἢ κακῆ μου πρᾶξις λέγει μοι.

Ὁ τόπος τοῦ Τετράπυλου εἶναι ἀγαπητὸς στοὺς Ἀλαξανδρινούς, γιατί πιστεύουν πῶς ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ κτίστης αὐτῆς τῆς πόλης, σ' αὐτὸ τὸ μέρος τοποθέτησε τὰ λείψανα τοῦ προφήτη Ἰερεμία, ὅταν τὰ πῆρε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Ὅταν φτάσαμε στὸν τόπο ἐκεῖνο δὲν βρήκαμε κανέναν, παρὰ μόνο τρεῖς τυφλούς· γιατί ἦταν μεσημέρι. Πλησιάσαμε τοὺς τυφλοὺς ἀθόρυβα καὶ σιωπηλὰ καὶ καθίσαμε κοντὰ τους ἔχοντας τὰ βιβλία μας. Οἱ τυφλοὶ συνομιλοῦσαν μεταξύ τους καὶ λέει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Ἀλήθεια, πῶς ἔγινες τυφλός;

Ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε.

Στὰ νιάτα μου ἦμουν ναύτης. Πλέοντας ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ μέσα στὸ πέλαγος ἔπαθα ὀφθαλμία. Μὴ μπορῶντας λοιπὸν νὰ γιαιτρευτῶ, τὸ λεύκωμα σκέπασε τὰ μάτια μου καὶ τυφλώθηκα.

Λέγει καὶ στὸν ἄλλο.

Ἐσὺ πῶς τυφλώθηκες;

Ἀποκρίθηκε καὶ ἐκεῖνος καὶ εἶπε.

Τὸ ἐπάγγελμά μου ἦταν ὑαλουργὸς καὶ ἡ φωτιὰ ἔπεσε στὰ δύο μου μάτια καὶ τυφλώθηκα.

Λένε μετὰ ἐκεῖνοι στὸν ἄλλο.

Ἐσὺ πῶς ἔγινες τυφλός;

Καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε.

Στ' ἀλήθεια σᾶς λέγω· ὅταν ἦμουν νέος μισοῦσα ὑπερβλικά τὸν κόπο. Ἔτσι ἔγινα καὶ ἄσωτος. Μὴ ξέροντας ἀπὸ ποῦ νὰ τραφῶ, ἔκλεβα. Μιὰ μέρα λοιπόν, ἀφοῦ εἶχα κάνει πολλὰ κακά, στεκόμουν στὴν ἀγορὰ καὶ βλέπω νὰ συνοδεύουν ἕναν νεκρὸ πού ἦταν πλούσια ντυμένος. Ἀκολουθῶ καὶ ἐγὼ ἀπὸ πίσω τὴ συνοδεία γιὰ νὰ δῶ ποῦ ἐπρόκειτο νὰ τὸν θάψουν. Ἐκεῖνοι τότε ἦρθαν πίσω ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἰωάννη, τὸν ἔβαλαν μέσα στὸ μνήμα καὶ ἔφυγαν. Μόλις τοὺς εἶδα ν' ἀπομακρύνονται, μπήκα μέσα στὸ μνήμα καὶ τοῦ ἔβγαλα ὅτι φοροῦσε, ἀφήνοντάς τον μόνο μὲ ἕνα σεντόνι. Ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ μνήμα, ἔχοντας πάρει πολλὰ λάφυρα, ἡ κακὴ μου ἐπιθυμία μὲ παρακινεῖ.

Λάβε καὶ τὸ ὀθόνιον αὐτοῦ, ὅτι πιθανόν ἐστιν.

Ἐπέστρεψα οὖν ὁ δαίλαιος ἐγὼ καὶ ὡς ἀπέδυσον αὐτὸν τὸ ὀθόνιον, ἵνα γυμνὸν αὐτὸν εἶσω, ἀνακάθηται ὁ νεκρὸς ἔμπροσθέν μου, καὶ ἐκτείνας τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ, 5 τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ ἔξεσέ μου τὴν ὄψιν καὶ ἐξέβαλε τοὺς δύο ὀφθαλμούς. Τότε ἐγὼ ὁ ἄθλιος εἶσας πάντα, μετὰ θλίψεως πολλῆς καὶ κινδύνου ἐξῆλθον ἐκ τοῦ μνήματος. Ἴδου εἶπον ὑμῖν κἀγὼ πῶς γέγονα τυφλός.

Τοῦτο ἀκουσάντων ἡμῶν, νεύει μοι ὁ κύριος Σωφρόνιος, καὶ 10 ἀνεχωρήσαμεν ἐξ αὐτῶν. Καὶ λέγει μοι.

Ἦντως σοι, κῦρι ἀββᾶ, μὴ πράζωμεν σήμερον. Μεγάλως γὰρ ὠφελήθημεν.

Ὁφεληθέντες οὖν γεγραφήκαμεν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀκούοντες ταῦτα ὠφεληθῆτε. Ἀληθῶς γάρ, ὅτι οὐδεὶς ποιῶν κακόν, λανθάνει 15 Θεόν· καὶ τοῦ μὲν διηγήματος τούτου ἡμεῖς αὐτήκοοι παρὰ τοῦ πεπονθότος γεγόναμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΗ'

Ὁ δὲ ἀββᾶς Ἰωάννης, ὁ τῆς μονῆς τῶν Γιγάντων ἡγούμενος, παραγενομένοις ἡμῖν ἐν Θεοῦ τῇ πόλει πρὸς αὐτόν, διηγήσατο ἕτερόν τι τοιοῦτον, ὅτι.

20 Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἦλθε πρὸς με νεώτερός τις λέγων μοι.

Διὰ τὸν Θεὸν δέξαι με· θέλω γὰρ μετανοῆσαι.

Ἔλεγε δὲ τοῦτο μετὰ τῶν πολλῶν δακρύων. Ἐγὼ δέ, ὡς εἶδον αὐτὸν πάνυ συντετριμμένον καὶ ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ ὑπάρχοντα, λέγω αὐτῷ.

25 Εἶπέ μοι, πόθεν εἰς τοσαύτην ἦλθες κατάνυξιν;

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Ἦντως σοι, κῦρι ἀββᾶ, πολὺ ἁμαρτωλός εἰμι.

Ἐγὼ δὲ λέγω αὐτῷ πάλιν.

Πάρε και τὸ σεντόνι, ἐπειδὴ εἶναι ἀξίας.

Ἐπιστρέφω λοιπὸν κι ἐγὼ ὁ δόλιος καὶ καθὼς τραβοῦσα τὸ σεντόνι, ὥστε νὰ τὸν ἀφήσω γυμνό, ὁ νεκρὸς ἀνακάθεται μπροστά μου καὶ τεντώνοντας τὰ δυὸ του χέρια κατὰ πάνω μου μὲ τὰ δάχτυλά του μοῦ βγάζει καὶ τὰ δύο μάτια μου. Τότε ἐγὼ ὁ ἄθλιος, ἀφήνοντας τὰ πάντα μὲ πολὺ θλίψη καὶ μεγάλο κίνδυνο βγήκα ἀπὸ τὸ μνήμα. Νὰ λοιπὸν σᾶς εἶπα κι ἐγὼ πῶς ἔγινα τυφλός.

Ἄφοῦ τ' ἀκούσαμε αὐτὰ ὁ Σωφρόνιος μοῦ ἔκανε νόημα, καὶ ἀπομακρυνθήκαμε ἀπὸ αὐτούς. Μοῦ λέει τότε.

Πράγματι, κυρ ἀββᾶ, ἄς μὴ κάνομε τίποτα ἄλλο σήμερα. Γιατὶ ὠφεληθήκαμε πολὺ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐμεῖς ὠφεληθήκαμε, τὰ γράψαμε γιὰ νὰ ὠφεληθεῖτε καὶ σεῖς. Γιατὶ πραγματικὰ κανένας, κάμνοντας τὸ κακό, δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ πού διηγούμαστε τὸ ἀκούσαμε μὲ τ' αὐτιά μας ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὸ ἔπαθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 78

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Γιγάντων, πού τὸν ἐπισκεφθήκαμε στὴν πόλη τοῦ Θεοῦ⁵⁰, μᾶς διηγήθηκε κάποιον ἄλλο παρόμοιο μὲ αὐτό.

Πρὶν λίγο καιρὸ μὲ πλησίασε κάποιος νεαρός, λέγοντάς μου.

Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ δεχθεῖς· θέλω νὰ μετανοήσω.

Καὶ τὸ ἔλεγε αὐτὸ μὲ πάρα πολλὰ δάκρυα. Μόλις ἐγὼ τὸν εἶδα τόσο συντριμμένο καὶ νὰ εἶναι κυριευμένος ἀπὸ τόση λύπη, τοῦ λέγω.

Πές μου, ποιὸς ὁ λόγος πού ἔφθασες σὲ τόση κατάνυξη;

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Στ' ἀλήθεια, ἀββᾶ μου, εἶμαι πολὺ ἁμαρτωλός.

Καὶ ἐγὼ τοῦ λέγω πάλι.

Πίστευέ μοι, τέκνον, ὅτι ὡσπερ πολλά ἐστὶ καὶ διάφορα τὰ ἀμαρτήματα, οὕτω πολλά ἐστὶ καὶ τὰ ἰάματα. Ἄλλ' εἰ θέλεις ἰατρείας τυχεῖν, εἶπέ μοι εἰς ἀλήθειαν τὰς πράξεις σου, ὅπως κἀγὼ ταύταις ἀρμόζοντα προσάγω τὰ ἐπιτίμια. Ἄλ-
 5 λως γὰρ θεραπεύεται ὁ πόρνος καὶ ἑτέρως ὁ φονεὺς καὶ ἄλλως ὁ φαρμακὸς καὶ ἕτερον τὸ τοῦ πλεονέκτου βοήθημα.

Ὁ δὲ μέγα στανάξας καὶ τύψας τὸ ἑαυτοῦ στῆθος, συνεσχέθη τοῖς δάκρυσιν καὶ τοῖς σταναγμοῖς καὶ ἐκ τῆς πολλῆς ταραχῆς τῆς ἐν τῇ
 10 καρδίᾳ αὐτοῦ οὐδὲ φωνὴν ἐλευθέραν ἀφιέναι ἠδύνατο. Ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον αὐτὸν οὕτως εἰς ἀμηχανίαν καὶ ἀπόρρητον λύπην ἐκπεπτωκότα καὶ μηδ' ὄλως δυνάμενον τὴν ἰδίαν συμφορὰν ἐξαγγεῖλαι, λέγω αὐτῷ.

Τέκνον, ἄκουσόν μου καὶ βίασον μικρὸν τὸν ἑαυτοῦ λογισμὸν καὶ εἶπε τὸ πρᾶγμα καὶ ἔχει Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν παρασχεῖν σοι τὴν ἑαυτοῦ βοήθειαν. Ὁ γὰρ διὰ τὴν ἄφατον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ τοὺς ἀμέτρους αὐτοῦ οἰκτιρισμοὺς πάντα διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν παθὼν καὶ τελώναις μὲν συναλισθεῖς, πόρνην δὲ μὴ ἀποστραφείς καὶ ληστὴν
 15 προσδεξάμενος καὶ φίλος χρηματίσας ἀμαρτωλῶν, ὕστερον καὶ σταυρὸν προσεδέξατο, καὶ σὲ προσδέξεται, μετανοοῦντα καὶ ἐπιστρέφοντα ταῖς ἰδίαις αὐτοῦ χερσίν, ἀγαλλόμενος. «Οὐδὲ γὰρ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν».

25 Τότε βιασάμενος ἑαυτὸν καὶ μικρὸν ἐπισχῶν τῶν δακρῦων, λέγει μοι.

Ἐγὼ, κύριε ἀββᾶ, ὁ πάσης ἀμαρτίας πεπληρωμένος, ἀνάξιος οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πρὸ δύο τούτων ἡμερῶν ἀκούω, ὅτι τινὸς τῶν πρώτων τῆς πόλεως ταύτης, θυγάτηρ παρθε-
 30 νεύουσα ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη μετὰ πολλῶν τῶν ἱματίων εἰς ἓν μνημεῖον ἔξω τῆς πόλεως. Ὅπερ ἀκούσας, ἐκ συνηθείας ὦν τῆς ἀθεμίτου πράξεως ταύτης, ἀπέρχομαι νυκτὸς εἰς τὸ μνημεῖον, ἠρξάμην ἀποδύειν αὐτὴν καὶ ἐξέδυσσα αὐτὴν πάντα ὅσα ἐφόρει· μηδὲ τοῦ ἐνδοτέρου αὐτῆς χιτωνίσκου φεισάμενος, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ στερήσας αὐτὴν καὶ γυ-

Τέκνο μου, πίστεψε με, ὅπως εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα τὰ ἁμαρτήματα, ἔτσι εἶναι καὶ πολλές οἱ θεραπείες. Ἄλλὰ ἂν πράγματι θέλεις νὰ γιαιτρευτεῖς πές μου μὲ εἰλικρίνεια ὅλες σου τὶς πράξεις καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ ὀρίσω τὰ ἐπιτίμια πὺ πρέπει. Γιατὶ ἀλλιῶς θεραπεύεται ὁ πόρνος, ἀλλιῶς ὁ φονιάς, ἀλλιῶς ὁ μάγος καὶ διαφορετικὴ εἶναι ἡ βοήθεια πρὸς τὸν πλεονέκτη.

Αὐτὸς ὅμως ἀφοῦ στέναξε βαθιὰ καὶ χτύπησε τὸ στῆθος του, ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα καὶ σταναγμούς. Καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴ του ταραχὴ πὺ ὑπῆρχε μέσα στὴν καρδιά του δὲν μποροῦσε οὔτε φωνὴ νὰ βγάλει ἐλεύθερα. Ἐγὼ μὸλις τὸν εἶδα νὰ βρίσκεται σὲ τέτοια ἀμηχανία καὶ νὰ ἔχει πέσει σὲ ἀπερίγραπτη λύπη, καὶ νὰ μὴ μπορεῖ οὔτε καὶ τὴ συμφορὰ του νὰ πεῖ, τοῦ λέγω.

Τέκνο μου, ἄκουσέ με, βίασε λίγο τὴ σκέψη σου, καὶ πές μου τὴν ὑπόθεση. Μπορεῖ ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς μας νὰ σοῦ δώσει τὴ βοήθειά του. Γιατὶ αὐτὸς πὺ ἀπὸ τὴ μεγάλη του φιλανθρωπία καὶ τοὺς ἀμέτρητους οἰκτιρμούς του ὑπέμεινε τὰ πάντα γιὰ τὴ δικὴ μας σωτηρία, πὺ συναναστράφηκε τοὺς τελῶνες, πὺ δὲν ἀποστράφηκε τὶς πόρνες, πὺ δέχθηκε τὸν ληστὴ καὶ ἔγινε φίλος τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ στὸ τέλος δέχθηκε καὶ τὸν σταυρὸ, θὰ σὲ δεχθεῖ καὶ σένα μὲ ἀγαλλίαση, ἀφοῦ μετανοήσεις καὶ ἐπιστρέψεις. «Γιατὶ δὲ θέλει τὸ θάνατο τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφή του καὶ τὴ ζωὴ του»⁵¹.

Τότε πιέζοντας τὸν ἑαυτὸ του καὶ σταματώντας γιὰ λίγο τὰ δάκρυα, μοῦ λέει.

Ἐγὼ, ἀββᾶ μου, ὁ γεμάτος ἀπὸ κάθε εἶδος ἁμαρτίας, ἀνάξιος τοῦ οὐρανοῦ καὶ αὐτῆς τῆς γῆς, πρὶν δύο μέρες ἀκριβῶς ἄκουσα πὺ κάποιου ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τῆς πόλης αὐτῆς πέθανε ἡ κόρη του, πὺ ἦταν παρθένος καὶ τάφηκε μὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ ροῦχα της σὲ κάποιον τάφο ἐξω ἀπὸ τὴν πόλη. Μὸλις τὸ ἄκουσα, καὶ ἐπειδὴ ἤμουν συνηθισμένος στὴν ἀθέμιτη αὐτὴ πράξη, ἔρχομαι νύχτα στὸ μνημεῖο καὶ ἄρχισα νὰ τὴν ξεντώνω. Καὶ ἐβγαλα ὅλα ὅσα φοροῦσε,

51. Ἰεζ. 33,11.

μνήν αὐτὴν ποιήσας ὡς ἐγεννήθη. Μέλλοντός μου λοιπὸν τοῦ τάφου ἐξελθεῖν, ἀνακάθηται ἐκείνη ἔμπροσθέν μου καὶ ἐκτείνασα τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς χεῖρα, ἐκράτησε τῆς δεξιᾶς μου χειρός καὶ λέγει μοι.

- 5 Ἄπλῶς, ἄνθρωπε, οὕτως ἔδει σέ με γυμνῶσαι; Οὐκ ἐφοβήθης τὸν Θεόν; ἼΑρα οὐ δέδοικας τὸ κρῖμα τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως; Ἄρα οὐδὲ τὴν κοινὴν ἡδέσθης φύσιν; Ἀλλὰ Χριστιανὸς ὢν, οὕτω γυμνήν με ἔκρινας παραστῆναι τῷ Χριστῷ, μηδὲ τὴν φύσιν αἰδεσθεῖς; ἼΑρα οὐκ αὐτὴ ἡ φύσις
- 10 σε ἔτεκεν; ἼΑρα οὐ τὴν ἰδίαν ὕβρισας μητέρα σὺν ἐμοί; Ποίαν ἔχεις, ἄθλιε, τῶν ἀνθρώπων ἀπολογίαὺν δοῦναι ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ; Ὅτι ζώσης μου ξένος ἄνθρωπος οὐκ εἶδε τὸ πρόσωπόν μου, καὶ σὺ μετὰ θάνατον καὶ ταφήν ἐγύμνωσάς με καὶ γυμνὸν ἐθεάσω
- 15 τὸ ἐμὸν σῶμα; Ἀβάλε τῇ ἀνθρωπότητι, εἰς ποίαν ταλαιπωρίαν κατήντησε! Ποία καρδιά ἢ ποίαις χερσὶ προσερχόμενος μεταλαμβάνεις τοῦ παναγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἐγὼ ταῦτα ἀκούσας καὶ ἰδὼν, δειλιάσας καὶ ἐμφοβος γινόμενος μόλις τρέμων, λέγω αὐτῇ.

Ἀπόλυσόν με καὶ οὐκ ἔτι ποιῶ αὐτό.

Ἡ δὲ λέγει μοι.

- Ὅντως ὡς ἠθέλησας ἦλθες· ὡς θέλεις ἐνθεν οὐκ ἐξέρχῃ· ἀλλ' ὁ τάφος ἀμφοτέροις κοινὸς γενήσεται. Καὶ μὴ νομίσῃς, ὅτι παραχρῆμα ἔχεις ἀποθανεῖν, ἀλλ' ἐπὶ πολλὰς
- 25 ἡμέρας βασανιζόμενος κακὴν κακῶς τὴν ψυχὴν σου ἀπόδῶσεις.

- Ἐγὼ δὲ παρεκάλουν αὐτὴν μετὰ δακρῦων ἀπολῦσαί με, πολλὰ ἐξομνήμενον κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, ὡς
- 30 οὐκ ἔτι ποιήσω τὴν ἀθέμιτον καὶ παράνομον ταύτην πρᾶ-

χωρίς νά λυπηθῶ νά τῆς βγάλω οὔτε καί τόν ἐσωτερικό χιτωνίσκο, ἀλλά τόν ἔβγαλα κι αὐτόν καί τήν ἄφησα γυμνή, ὅπως ὅταν γεννήθηκε.

Ἐνῶ λοιπόν πρόκειτο νά βγῶ ἀπό τόν τάφο, ἀνασηκώθηκε ἐκείνη, κάθησε μπροστά μου καί ἀπλώνοντας τὸ ἀριστερό της χέρι, κράτησε τὸ δεξί μου καί μοῦ λέει.

Δηλαδή, ἄνθρωπε, ἔτσι ἔπρεπε νά με γυμνώσεις; Δέν φοβήθηκες τὸ Θεό; Ἀλήθεια δέν σκέφτηκες μέ φόβο τὴν ἀνταπόδοση τοῦ κρίματος στήν ἄλλη ζωή; Δέν ἔπρεπε σάν νεκρή νά με σεβαστεῖς; Δέν ντράπηκες οὔτε τὴν κοινή μας φύση; Ἄλλ' ἐνῶ εἶσαι Χριστιανός, θεώρησες σωστὸ νά παρουσιαστῶ στὸ Χριστό μας ἔτσι γυμνή, χωρὶς νά ντραπεῖς τὴ γυναικεία μου φύση; Ἐσένα δέν σέ γέννησε ἡ ἴδια ἢ γυναικεία φύση; Ἄραγε κάμνοντας αὐτὸ σέ μένα δέν ἀτίμασες καί τὴ μητέρα σου; Ποιὰ ἀπολογία ἔχεις, ἄθλιε τῶν ἀνθρώπων, νά δώσεις μπροστά στὸ φοβερὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ γιὰ μένα; Γιατί, ὅσο ζοῦσα ξένος ἄνθρωπος δέν εἶδε τὸ πρόσωπό μου, καί σὺ μετὰ τὸ θάνατό μου καί τὴν ταφή μου με γύμνωσες καί εἶδες γυμνὸ τὸ σῶμα μου; Ἀλλοίμονο στήν ἀνθρωπότητα, σέ ποιὰ ταλαιπωρία κατάντησε! Μὲ ποιὰ καρδιά ἢ με ποιὰ χέρια θὰ προσέλθεις γιὰ νά μεταλάβεις τὸ πανάγιο σῶμα καί αἷμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἐγὼ ὅταν ἄκουσα καί εἶδα αὐτά, κυριευμένος ἀπὸ δειλία καί φόβο καί σχεδὸν τρέμοντας, τῆς λέγω.

Ἄφησέ με νά φύγω καί δὲ θὰ τὸ κάνω αὐτὸ ξανά.

Καὶ αὐτὴ μοῦ λέει.

Πράγματι ἦρθες με τὴ θέλησή σου, ὅμως δὲ θὰ φεύγεις ἀπὸ ἐδῶ ὅπως θέλεις· ἀλλ' αὐτὸς ὁ τάφος θὰ εἶναι κοινὸς καί γιὰ τοὺς δύο μας, καί μὴ νομίζεις πῶς ἀμέσως θὰ πεθάνεις· ὄχι ἀλλά, βασανιζόμενος γιὰ πολλὰς μέρες, θὰ παραδώσεις κακὴν κακῶς τὴν ψυχὴ σου.

Ἐγὼ τὴν παρακαλοῦσα με δάκρυα στὰ μάτια νά με ἀφήσει νά φύγω καί ἔκανα πολλοὺς ὄρκους στὸν παντοκράτορα Θεό, πῶς δέν θὰ ξανακάνω αὐτὴ τὴν ἀθέμιτη καί παράνο-

ξιν· τότε μετὰ πολλὰ παρακαλέσαι με αὐτὴν καὶ πολλὰ δάκρυα καταγαγεῖν, ἀποκριθεῖσα λέγει μοι.

Ἐὰν θέλῃς ζῆν καὶ ρυσθῆναι τῆς ἀνάγκης ταύτης, δός μοι λόγον, ὅτι ἐὰν ἀπολύσω σε, οὐ μόνον ἐκ τούτων ἀφίστασαι
 5 τῶν μυσαρῶν καὶ βεβήλων πράξεων, ἀλλ' εὐθέως καὶ παραχρῆμα ὑπάγεις καὶ ἀποτάσση καὶ γίνῃ μοναχὸς καὶ μετανοεῖς ὑπὲρ ὧν ἔπραξας καὶ δουλευθεῖς τῷ Χριστῷ.

Ἐγὼ δὲ ὤμωσα αὐτῇ λέγων, ὅτι,

Οὐ μόνον ὄσα μοι εἶπης, ποιήσω, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς
 10 σήμερον ἡμέρας οὐκ εἰσέλθω εἰς τὸν οἶκόν μου, ἀλλ' εἰς μοναστήριον ἐντεῦθεν ἀπέρχομαι.

Τότε λέγει μοι ἡ κόρη.

Ἐνδυσόν με ὡς εὐρές με.

Καὶ κηδεύσαντός μου αὐτὴν, πάλιν ἀναπεσοῦσα ἀπέθανεν.
 15 Εὐθέως οὖν ἐγὼ ὁ ἄθλιος καὶ ἀμαρτωλὸς ἐξελθὼν ἐκ τοῦ μνημείου, ἦλθον ἐνταῦθα.

Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρὰ τοῦ νεωτέρου καὶ ἐπαλείψας αὐτὸν τοῖς περὶ μετανοίας καὶ ἐγκρατείας λόγοις, μετὰ χρόνον ἐκούρευσα αὐτὸν καὶ ἐνδύσας αὐτὸν τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἐνέκλεισα αὐ-
 20 τὸν ἐν σπηλαίῳ εἰς τὸ ὄρος ἔνδον τῆς πόλεως, μεγάλως εὐχαριστοῦντα τῷ Θεῷ καὶ ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΘ'

Παραγενόμενοι εἰς Σελεύκειαν τὴν πρὸς Ἀντιόχειαν, συνετύχουμεν τῷ ἀββᾷ Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ τῆς αὐτῆς Σελευκείας πόλεως· καὶ διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

25 Γέγονε ἐπὶ τοῦ μακαρίου Διονυσίου τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἐπισκόπου ταύτης τῆς πόλεως, τί τοιοῦτον.

Ἦν τις ἀνὴρ πραγματευτῆς ἐνταῦθα, πάνυ εὐλαβῆς καὶ πλούσιος· ἦν δὲ αἵρετικὸς τῶν Σενήρου δογμάτων, ἔχων δὲ πιστικὸν κοινουῦντα τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Οὗτος ὁ

μη πράξη. Τότε μετὰ ἀπὸ πολλὰ παρακάλια καὶ πολλὰ δάκρυα πού ἔχυσα, μοῦ λέει.

Ἄν θέλεις νὰ ζήσεις καὶ ν' ἀπαλλαγεῖς ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄσχημη θέση, δός μου τὸ λόγο σου, ὅτι μόλις σὲ ἀφήσω, ὄχι μόνο θὰ ἀποφύγεις αὐτὲς τὶς μιαρὲς καὶ βέβηλες πράξεις, ἀλλ' ἀμέσως θὰ πᾶς, θὰ τὶς ἀποκηρύξεις καὶ θὰ γίνεις μοναχός, μετανοώντας γιὰ ὅλα ὅσα ἔκανες, καὶ θὰ γίνεις δοῦλος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐγὼ ὀρκίστηκα σ' αὐτὴν καὶ εἶπα.

Ὅχι μόνο θὰ κάνω ὅσα μοῦ εἶπες, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ σήμερα δὲ θὰ πάω σπίτι μου, ἀλλὰ ἀπὸ δῶ φεύγω γιὰ τὸ μοναστήρι.

Τότε ἡ κόρη μοῦ λέει.

Ντύσε με ὅπως μὲ βρῆκες.

Καὶ ἀφοῦ τὴν περιποιήθηκα πάλι, ξάπλωσε καὶ πέθανε. Ἀμέσως λοιπὸν ἐγὼ ὁ ἄθλιος καὶ ἁμαρτωλὸς βγῆκα ἀπὸ τὸ μνημα καὶ ἦρθα ἐδῶ.

Ἀκούγοντας αὐτὰ ἀπὸ τὸν νεαρὸ καὶ ἀφοῦ βεβαιώθηκα ἀπὸ τὰ λόγια του γιὰ τὴ μετάνοια καὶ ἐγκράτειά του, μετὰ ἀπὸ καιρὸ τὸν ἔκαμα μοναχό. Ἀφοῦ τοῦ φόρεσα τὸ μοναχικὸ σχῆμα, τὸν ἔβαλα σὲ ἓνα σπήλαιο τοῦ βουνοῦ, μέσα στὴν πόλη, δοξάζοντας αὐτὸς τὸ Θεὸ καὶ ἀγωνιζόμενος γιὰ τὴν ψυχὴ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 79

Ὅταν ἐπισκεφθήκαμε τὴ Σελεύκεια, κοντὰ στὴν Ἀντιόχεια, συναντήσαμε τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο, τὸν ἐπίσκοπο τῆς πόλεως αὐτῆς τῆς Σελεύκειας. Αὐτὸς μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ μακαρίου Διονυσίου, πού ἦταν ἐπίσκοπος αὐτῆς τῆς πόλεως πρὶν ἀπὸ μένα, συνέβηκε τὸ ἐξῆς περίεργο.

Ζοῦσε ἐδῶ κάποιος ἔμπορος πολὺ εὐλαβῆς καὶ πλούσιος· ἦταν ὁμως αἵρετικός, πιστὸς στὸ δόγματα τοῦ Σευήρου, ἔχοντας κοντά του ἓνα ὑπηρέτη πού ἦταν κοινωνὸς τῆς ἀγίας καθολικῆς

πιστικὸς κατὰ τὸ ἔθος τῆς χώρας ἔλαβε κοινωνίαν τῇ ἀγίᾳ Πέμπτῃ καὶ βαλὼν αὐτὴν ἐν μουζικίῳ ἀπέθετο ἐν τῷ ἰδίῳ ἀρμαρίῳ. Συνέβη δὲ μετὰ τὸ ἅγιον Πάσχα τὸν πιστικὸν πεμφθῆναι ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ πραγματείαν, ἐάσαντα κατὰ λήθην τὰς 5 ἀγίας κοινωνίας ἐν τῷ ἀρμαρίῳ αὐτοῦ. Δέδωκε δὲ τὸ κλειδίον τοῦ ἀρμαρίου τῷ αὐθέντῃ. Ἐν μιᾷ οὖν ἀνοίξας τὸ ἀρμάριον ὁ αὐθέντης εὔρε τὸ μουζίκιον ἔχον τὰς ἀγίας κοινωνίας. Ἐλυπήθη δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἠπορήθη τί ποιήσει αὐτάς. Οὐδὲ γὰρ μεταλαβεῖν ἐξ αὐτῶν ἠνείχετο, διὰ τὸ αὐτὰς μὲν εἶναι τῆς καθολικῆς Ἐκκλη- 10 σίας, αὐτὸν δὲ τῆς Σευήρου αἰρέσεως. Καὶ τότε μὲν ἔασεν αὐτάς ἐν τῷ ἀρμαρίῳ, λογισάμενος, ὅτι κατέρχεται ὁ πιστικὸς καὶ μεταλαμβάνει αὐτάς. Ὡς δὲ ἔφθασεν ἡ ἀγία ἡμέρα τῆς μεγάλης Πέμπτης, τοῦ πιστικοῦ μὴ κατελθόντος, ἠβουλήθη αὐτάς ὁ αὐθέντης καῦσαι, ἵνα μὴ πάλιν μείνωσιν εἰς δεῦτερον ἐνιαυτόν, καὶ 15 ἀνοίξας τὸ ἀρμάριον θεωρεῖ, ὅτι ὄλαι αἱ ἅγαι μερίδες ἄσταχυν ἐβλάστησαν. Φόβῳ δὲ πολλῷ καὶ τρόμῳ ληφθεὶς ἐπὶ τῷ καινῷ καὶ παραδόξῳ θεάματι, λαβὼν τὰς ἀγίας μερίδας σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, κράζων τό,

«Κύριε, ἐλέησον»,

20 δρομαίως ἐπεχώρει ἐπὶ τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν πρὸς τὸν ἐν ἀγίοις Διονύσιον τὸν ἐπίσκοπον. Τοῦτο δὲ τὸ μέγα καὶ φοβερόν, τὸ ὑπὲρ πάντα λόγον καὶ πάντα νοῦν καὶ πᾶσαν ἐνθύμησιν θαῦμα, οὐχ οἱ δύο, οἱ τρεῖς ἐθεάσαντο, οὐδὲ ὀλίγοι καὶ εὐαρίθμητοι μόνον, ἀλλὰ ὄλη ἡ ἐκκλησία, πολῖται καὶ ἐγχώριοι, αὐτῶχθονες, ἐπιξενούμε- 25 νοι, ὅσοι τὴν ἠπειρον ὀδεύουσι καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν πλέουσιν, ἄνδρες γυναῖκες, γέροντες καὶ ἀφήλικες, νέοι καὶ πρεσβύτεροι, δεσπότες καὶ οἰκέται, πλούσιοι καὶ πένητες, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, σοφοὶ καὶ ἰδιῶται, οἱ ἐν κλήρῳ, οἱ ἐν παρθενίᾳ, ὁ ἐν ἀσκήσει, οἱ ἐν χηρείᾳ, οἱ ἐν σεμνῷ γάμῳ, οἱ ἐν ἐξουσίαις, οἱ ἐν δυνα- 30 στεῖαις. Καὶ οἱ μὲν, «Κύριε, ἐλέησον», ἐβόων, ἄλλοι δὲ ἄλλως ἀνύμνου. Πάντες δὲ τῷ Θεῷ εὐχαρίστουν ἐπὶ ταῖς ἀνεκδιηγῆτοις καὶ παραδόξοις αὐτοῦ θαυματουργίαις. Πολλοὶ δὲ ἐκ τούτου τοῦ θαύματος πιστεύσαντες προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸς ὁ ὑπηρέτης σύμφωνα μετὴν συνήθεια τοῦ τόπου ἔπαιρνε τὴ θεία κοινωνία τὴν ἀγία Πέμπτη. Τὴν ἔβαλε σὲ ἓνα κουτί καὶ τὴν τοποθέτησε σὲ ἓνα ντουλάπι. Μετὰ τὸ ἅγιο Πάσχα συνέβηκε νὰ στείλει τὸν ὑπηρέτη τοῦ στήν Κωνσταντινούπολη γιὰ ἐμπόριο, ξεχνώντας αὐτὸς τὴ θεία κοινωνία μέσα στὸ ντουλάπι του. Ἔδωσε ὁμως τὸ κλειδί τοῦ ντουλαπιοῦ στὸ ἀφεντικό του. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἀνοίγοντας ὁ ἀφέντης τὸ ντουλάπι βρῆκε μέσα τὸ κουτί ποῦ εἶχε τὴ θεία κοινωνία. Λυπήθηκε γιὰ αὐτὸ καὶ βρισκόταν σὲ ἀπορία τί νὰ τὴν κάνει. Δὲν ἀνεχόταν νὰ μεταλάβει ὁ ἴδιος, γιὰτὶ αὐτὰ ἦταν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ αὐτὸς ἀκῆκε στὴν αἵρεση τοῦ Σευήρου. Τότε τὴν ἄφησε μέσα στὸ κουτί, σκεπτόμενος πὼς ὅταν ἔρθει ὁ ὑπηρέτης θὰ τὴν μεταλάβει. Ὅταν ξανῆρθε ἡ ἀγία ἡμέρα τῆς μεγάλης Πέμπης καὶ ὁ ὑπηρέτης δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμα, σκέφτηκε νὰ τὴν κάψει γιὰ νὰ μὴ μείνει γιὰ δεῦτερο χρόνο, καὶ ἀνοίγοντας τὸ κοιβώτιο βλέπει ὅτι ὅλες οἱ ἅγιες μερίδες βλάστησαν στάχουα. Κυριευμένος ἀπὸ πολλὴ φόβο καὶ τρόμο ἐξ αἰτίας τοῦ πρωτάκουστου καὶ παράδοξου θαύματος, πῆρε τὶς ἅγιες μερίδες καὶ κραυγάζοντας μαζί με ὅλους τοὺς δικούς του τό,

«Κύριε, ἐλέησον»,

ἔσπευσε νὰ πάει ἀμέσως στὴν ἀγία Ἐκκλησία, στὸν ἐπίσκοπο Διονύσιο. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ μεγάλο καὶ φοβερὸ θαῦμα, ποῦ βρίσκεται πάνω ἀπὸ κάθε λόγος καὶ κάθε νοῦ καὶ κάθε μνήμη δὲν τὸ εἶδαν μόνο δύο καὶ τρεῖς, οὔτε λίγοι οὔτε μετρημένοι μόνο, ἀλλ' ὅλη ἡ ἐκκλησία, οἱ πολῖτες, οἱ χωρικοὶ καὶ ντόπιοι, ξένοι, ὅσοι περνοῦσαν ἀπὸ τὴν χώρα αὐτὴ καὶ ὅσοι ἐπλεαν στὴν θάλασσα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γέροντες καὶ μεσόκοποι, νέοι καὶ μεγαλύτεροι, ἀφεντάδες καὶ δοῦλοι, πλούσιοι καὶ φτωχοί, ἄρχοντες καὶ ὑπήκουοι, σοφοὶ καὶ ἀπλοί, κληρικοὶ καὶ ἀσκητὲς τῆς παρθενίας, μοναχοί, χηρεύοντες καὶ ἔγγαμοι, ἐξουσιαστὲς καὶ δυνάστες. Καὶ ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς κραύγαζαν «Κύριε ἐλέησον», καὶ ἄλλοι μὲ διαφορετικὸ τρόπο τὸ ὑμνοῦσαν. Ὅλοι εὐχαριστοῦσαν τὸ Θεὸ γιὰ τὶς ἀνεκδιήγητες καὶ παράδοξες θαυματουργίες του. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ θαῦμα πίστεψαν καὶ προσῆλθαν στὴν ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Π'

Παρεβάλομεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου εἰς τὸν Σκόπελον. Ὅρος δέ ἐστι μεταξὺ Σελευκείας τῆς ἠπειροῦ καὶ Ρόσσου τῆς Κιλικίας· καὶ οἱ πατέρες τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἀνήγαγον ἡμᾶς ἐπάνω τοῦ μοναστηρίου, ὡς ἀπὸ σαγιττοβόλου ἑνός,
5 καὶ ὑπέδειξαν ἡμῖν, λέγοντες, ὅτι.

Τὴν πηγὴν ταύτην πάνυ οὖσαν καλὴν καὶ μεγάλην ἐκ Θεοῦ ἔχομεν καὶ φασιν, οὐκ ἔτι κατὰ φύσιν, ἀλλὰ θεοδώρητος ἡμῖν ἐστίν. Πολλὰ γὰρ ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ μέγας Θεοδόσιος ἐνήστευσε καὶ δάκρυα ἐξέχεε μετὰ πολλῶν γο-
10 νυκλισιῶν, ἵνα ὁ Θεὸς παράσχη ἡμῖν τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὕδατος τούτου· ὅτι πρῶτον, ἐκ τοῦ χειμάρρου ἐγέμιζον οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν ἀεὶ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν, παρέσχεν ἡμῖν τὴν εὐλογίαν τοῦ ὕδατος διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Πρὸ δύο οὖν ἐτῶν τι-
15 νές τῶν ἀδελφῶν ἠτήσαντο τὸν ἡγούμενον, ἵνα λουτρὸν κτίσωσιν ἐν τῷ μοναστηρίῳ. Ὁ δὲ ἀββᾶς ἡμῶν ἐδυσχαίραινεν ἐπὶ τούτῳ· πλὴν παρεχώρησε, συγκαταβάς τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀδελφῶν. Καὶ δὴ κτίζεται τὸ λουτρὸν καὶ ἔλουσεν ἅπαξ μόνον καὶ παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ τοιαύτη
20 καὶ τηλικαύτη θεοδώρητος πηγὴ. Καὶ ἐπ' ἀληθείας ὑμῖν λέγομεν, πολλὰ ἐνήστεύσαμεν καὶ πολλὰς δεήσεις ἐποίησαμεν μετὰ πολλῶν δακρῶν καὶ οὐκ ἐξῆλθε τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς. Ἐποίησεν οὖν ἑνιαυτὸν μὴ ἐξερχόμενος καὶ ἐν πολλῇ θλίψει ὑπῆρχομεν. Ὡς οὖν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔστρεψεν
25 τὸ λουτρὸν, εὐθέως ὁ Θεὸς πάλιν τὸ ὕδωρ ἡμῖν ἔδωκεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΑ'

Διηγῆσαντο ἡμῖν οἱ αὐτοὶ πατέρες καὶ τοῦτο, λέγοντες, ὅτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 80

Ἐπισκεφθήκαμε τὸ μοναστήρι τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου στὸν Σκόπελο. Ὑπάρχει ἓνα βουνὸ μεταξὺ τῆς πεδιάδας τῆς Σελευρίας καὶ τοῦ Ρόσσου τῆς Κιλικίας. Οἱ πατέρες τοῦ μοναστηριοῦ αὐτοῦ μᾶς ἀνέβασαν στὸ μοναστήρι ἀπὸ δρόμο πὺ εἶχε ἀπόσταση βολῆς ἐνὸς τόξου. Μᾶς ἔδειξαν καὶ μᾶς εἶπαν⁵².

Αὐτὴ τὴν πηγὴ, πὺ εἶναι πάρα πολὺ ὠραία καὶ μεγάλη, τὴν ἔχομε ἀπὸ τὸ Θεό· καὶ συνέχισαν· δὲν εἶναι φυσικὴ, ἀλλὰ εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ πολλὲς φορὲς ὁ ἅγιος πατέρας μας ὁ μέγας Θεοδόσιος νήστεψε, καὶ δάκρυα ἔχυσε μὲ πολλὲς γονυκλισίες, γιὰ νὰ μᾶς χαρίσει ὁ Θεὸς τὴν ἀπόλαυση τοῦ νεροῦ αὐτοῦ· γιὰτὶ στὴν ἀρχὴ οἱ πατέρες ἔπαιρναν νερὸ ἀπὸ τὸ χεῖμαρρο. Ἄλλ' ὁ Θεὸς πὺ πάντα ἐκπληρώνει τὸ θέλημα ἐκείνων πὺ τὸν σέβονται, μᾶς χάρισε τὴν εὐλογία τοῦ νεροῦ, ἐξ αἰτίας τῶν προσευχῶν τοῦ πατέρα μας. Πρὶν δύο χρόνια μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πατέρες ζήτησαν ἀπὸ τὸν ἡγούμενο νὰ χτίσει ἓνα λουτρὸ μέσα στὸ μοναστήρι. Ὁ ἀββᾶς μας ἔφερνε ἀντιρρήσεις γιὰ αὐτὸ τὸ ἔργο, ἀλλ' ὅμως ὑποχώρησε, δείχνοντας συγκατάβαση στὴν ἀδυναμία τῶν ἀδελφῶν. Καὶ μόλις τὸ λουτρὸ χτίστηκε, ὅλοι λουστήκαμε μόνο μιὰ φορὰ καὶ ἀμέσως στέρεψε αὐτὴ, ἢ τέτοια καὶ τόσο μεγάλη θεοδώρητη πηγὴ. Ἀλήθεια σᾶς λέμε, πολλὲς μέρες νηστεύσαμε καὶ πολλὲς προσευχὲς μὲ πολλὰ δάκρυα κάναμε, ἀλλὰ τὸ νερὸ δὲν βγῆκε ἀπὸ τὴν πηγὴ. Πέρασε λοιπὸν ἓνας χρόνος χωρὶς νὰ βγαίνει τὸ νερὸ, καὶ βρισκόμασταν σὲ μεγάλη θλίψη. Μόλις λοιπὸν ὁ πατέρας μας γκρέμισε τὸ λουτρὸ, ἀμέσως ὁ Θεὸς μᾶς ξαναέδωσε τὸ νερὸ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 81

Οἱ ἴδιοι πατέρες μᾶς διηγήθηκαν καὶ μᾶς εἶπαν καὶ αὐτό.

52. Τὸ ἴδιο αὐτὸ ἐπεισόδιο μνημονεύεται καὶ στὴ «Φιλόθεο Ἱστορία».

Ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις γυνή τις φιλόχριστος εἰς τὰ μέρη Ἀπαμείας φρέαρ ὤρυξε καὶ πάμπολλα δαπανήσασα καὶ βάθος πολὺ κατελθοῦσα, οὐχ εὔρεν ὕδωρ καὶ ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ ὑπῆρχε, καὶ διὰ τὸν κόπον καὶ διὰ τὰς δαπάνας. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν θε-
5 ωρεῖ ἢ γυνή τινα αὐτῇ λέγοντα.

Πέμψον καὶ φέρε τὸ ὁμοίωμα τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ εἰς τὸν Σκόπελον καὶ το ὕδωρ δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς παρέχει σοι.

Ἡ δὲ γυνή εὐθέως πέμψασα δύο ἀνθρώπους, ἔλαβε τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγίου καὶ ἐχάλασεν αὐτὴν εἰς τὸ φρέαρ. Καὶ εὐθέως καὶ πα-
10 ραχρῆμα ἐξῆλθε τὸ ὕδωρ, ὥστε τὸ ἡμισυ τοῦ λάκκου πληρωθῆ-
ναι. Ἐφερον οὖν ἡμῖν οἱ διασώσαντες τὴν εἰκόνα ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἐπίομεν καὶ ἐδοξάζομεν πάντες τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΒ'

Ἰωάννην ὀνόματι γέροντα ἐθεασάμεθα ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ. Ἐλεγον δὲ ἡμῖν οἱ πατέρες τοῦ αὐτοῦ τόπου περὶ αὐτοῦ, ὅτι.

15 Ὅντως, Χριστιανοί, μέγας ἐστὶν καὶ φοβερός ὑπάρχει τοῖς δαίμοσιν. Οἷος γὰρ ἔλθη ὧδε ἐνοχλούμενος ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου, παρέχει αὐτῷ τὴν ἴασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΓ'

Ἐλεγον δὲ ἡμῖν οἱ τοῦ αὐτοῦ τόπου πατέρες καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι.

20 Ὡς ἀπὸ κδ' μιλίων τοῦ μοναστηρίου ἐμπόριόν ἐστιν, Λεπτὴ Ἄκρα λεγόμενον. Ἐν τούτῳ τῷ ἐμπορίῳ, ναύκληρός τις ἔχων πλοῖον μυριάδων τριῶν ἡμισυ καὶ ἐλθὼν αὐτὸ καθελκῦσαι εἰς θάλασσαν, ἐποίησε δύο ἐβδομάδας μετὰ πολλῶν ἐργατῶν· ἔλεγε δὲ ὅτι τριακοσίους ἐργάτας εἶχε τὴν ἡμέραν καὶ οὐκ ἠδυνήθη χα-
25 λάσαι τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, οὐδὲ κινήσαι αὐτὸ ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ἦν γὰρ ἀπὸ ἀνδρῶν κακούργων τὸ πλοῖον. Ἐν

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες κάποια φιλόχριστη γυναίκα ἄνοιξε ἓνα πηγάδι στὰ μέρη τῆς Ἀπαμείας. Δαπάνησε πάμπολλα καὶ κατέβηκε σὲ μεγάλο βάθος, ἀλλὰ νερὸ δὲν βρῆκε· ἡ στεναχώρια τῆς ἦταν μεγάλη καὶ γιὰ τὸ κόπο καὶ γιὰ τὰ ἔξοδα. Μιὰ μέρα λοιπὸν βλέπει ἡ γυναίκα κάποιον νὰ τῆς λέει.

Στεῖλε καὶ φέρε τὴν εἰκόνα τοῦ ἁββὰ Θεοδοσίου ἀπὸ τὸν Σκόπελο, καὶ ὁ Θεὸς μέσω αὐτοῦ θὰ σοῦ δώσει νερό.

Ἡ γυναίκα ἀμέσως τότε στέλνει δύο ἀνθρώπους, πῆρε τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγίου καὶ τὴν ἔρριξε στὸ πηγάδι. Καὶ ἀμέσως αὐτόματα βγῆκε νερὸ, ὥστε ὁ μισὸς λάκκος νὰ γεμίσει. Μᾶς ἔφεραν λοιπὸν ἐκεῖνοι πὺ ἐβγαλαν τὴν εἰκόνα ἀπὸ τὸ νερὸ, καὶ ἤπιαμε νερὸ καὶ ὄλοι δοξάσαμε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 82

Στὸ ἴδιο μοναστήρι εἶδαμε κάποιον γέροντα μὲ τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Οἱ πατέρες τοῦ μέρους αὐτοῦ μᾶς ἔλεγαν γιὰ αὐτόν.

Πράγματι, Χριστιανοί μου, εἶναι μεγάλος καὶ φοβερὸς στὰ δαιμόνια. Γιατὶ ὅποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦρθε ἐδῶ, ἐνοχλούμενος ἀπὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα, τοῦ ἔδωσε τὴν γιατροειά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 83

Οἱ πατέρες τοῦ ἴδιου τόπου μᾶς διηγήθηκαν καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν ἴδιο γέροντα.

Περίπου εἴκοσι τέσσερα μίλια ἀπὸ τὸ μοναστήρι ὑπάρχει ἓνας ἐμπορικὸς σταθμὸς, πὺ λέγεται Λεπτὴ Ἄκρη. Σ' αὐτὸ τὸ σταθμὸ ὑπῆρχε ἓνας πλοίαρχος πὺ εἶχε ἓνα πλοῖο τριανταπέντε χιλιάδων μόδια⁵³ καὶ θέλοντας νὰ τὸ ρίξει στὴ θάλασσα προσπαθοῦσε δυὸ ἐβδομάδες μὲ τὴ βοήθεια πολλῶν ἐργατῶν· μάλιστα ἔλεγε πὺ εἶχε στὴν διάθεσή του τὴν ἡμέρα τριακόσιους ἐργάτες, ἀλλὰ δὲν μπορούσε οὔτε στὴ θάλασσα νὰ τὸ ρίξει, οὔτε νὰ τὸ μετακινήσει ἀπὸ τὸν τόπο του. Τὸ πλοῖο προερ-

πολλῇ οὖν ἀθυμίᾳ ἦν ὁ κύριος τοῦ πλοίου καὶ θλίψει καὶ τί ποιῆσαι οὐκ εἶχε. Κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἀπῆλθεν ὁ γέρον ἐπὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Θεωρήσας οὖν ὁ ναύκληρος τὸν γέροντα καὶ πειραν ἔχων αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ.

- 5 Κύρι ἀββᾶ, εὗξαι τῷ πλοίῳ, ὅτι ἀπὸ μαγείας οὐ κατέρχεται εἰς τὴν θάλασσαν.

Λέγει ὁ γέρον τῷ ναυκλήρῳ.

Ἔπαγε, ποιήσόν μοι ἵνα μεταλάβω τροφῆς καὶ ὁ Θεὸς ἔχει βοηθῆσαι.

- 10 Τοῦτο δὲ εἶπεν ὁ γέρον, ἵνα ὁ ναύκληρος ἀπέλθῃ εἰς τὸν ἴδιον οἶκον. Ἀπῆλθεν οὖν μόνος ὁ γέρον εἰς τὸ πλοῖον, καὶ βάλλει τρεῖς μετανοίας τῷ Θεῷ καὶ σφραγίζει τὸ πλοῖον τρίτον τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐλθὼν ὁ γέρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ ναυκλήρου, λέγει αὐτῷ.

- 15 Ἔπαγε, τὸ πλοῖόν σου κατένευκε εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁ δὲ ναύκληρος πιστεύσας τῷ γέροντι, ἀπῆλθε μετ' ὀλίγων πάνυ καὶ ἐλκυσάντων αὐτῶν, εὐθὺς εἰς θάλασσαν εὐρέθη καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΔ'

Οἱ τῆς αὐτῆς μονῆς πατέρες διηγήσαντο ἡμῖν λέγοντες, ὅτι.

- 20 Ἀναχωρητῆς εἰς τὰ ὄρη ταῦτα ἦν, πάνυ μέγας κατὰ Θεὸν καὶ πολλὰ ἔτη ποιήσας βοσκόμενος. Ἐτελεύτησε δὲ εἰς ἓν μικρὸν σπήλαιον καὶ οὐκ ἔγνωμεν· ἐνομίζομεν δὲ ἡμεῖς, ὅτι εἰς ἄλλην ἔρημον ἀπῆλθε. Τινὰ νύκτα οὖν ἔρχεται κατὰ τοὺς ὕπνους καὶ φαίνεται τῷ νῦν πατρὶ ἡμῶν, τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ ποιμένι ἀββᾶ
25 Ἰουλιανῷ, λέγων.

Λάβε τινὰς καὶ δεῦρο ἔπαρόν με ἐκ τοῦ τόπου ὅπου κεῖμαι, εἰς τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον ἢ Ἐλαφος.

Λαβὼν οὖν ὁ πατὴρ ἡμῶν τινὰς, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος ὅπου αὐτὸς εἶπε, καὶ πολλὰς ὥρας ζητήσαντες, οὐχ ἠδύρομεν τὸ λείψανον τοῦ

χόταν από άνδρες κακούργους. Ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου βρισκόταν σὲ μεγάλη στεναχώρια καὶ θλίψη καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνει. Κατὰ θεία οἰκονομία πέρασε ὁ γέροντας ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Μόλις τὸν ἀντίκρουσε ὁ πλοίαρχος καὶ γνωρίζοντας τὴ φήμη του, τοῦ λέει.

Ἄββᾶ μου, προσευχήσου γιὰ τὸ πλοῖο, γιατί ἀπὸ μάγια δὲν μπαίνει στὴν θάλασσα.

Ὁ γέροντας λέει στὸν πλοίαρχο.

Πήγαινε καὶ ἐτοίμασε τροφή γιὰ νὰ φάω καὶ ἔχει ὁ Θεός.

Αὐτὸ τὸ εἶπε ὁ γέροντας, γιὰ νὰ πάει ὁ πλοίαρχος στὸ σπίτι του. Μπῆκε λοιπὸν μόνος του ὁ γέροντας στὸ πλοῖο· βάζει τρεῖς μετάνοιες στὸ Θεὸ καὶ σφραγίζει τὸ πλοῖο τρεῖς φορές μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὄταν ὁ γέροντας πῆγε στὸ σπίτι τοῦ πλοίαρχου, τοῦ λέει.

Πήγαινε στὸ πλοῖο σου καὶ κατέβασέ το στὴ θάλασσα.

Καὶ ὁ πλοίαρχος, πιστεύοντας στὸ γέροντα, ἔφυγε ἀμέσως μὲ πάρα πολὺ λίγους. Μόλις τὸ ἔσπρωξαν αὐτοί, ἀμέσως βρέθηκε στὴ θάλασσα, καὶ ὅλοι δόξασαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 84

Οἱ πατέρες τῆς ἴδιας μονῆς μᾶς διηγήθηκαν καὶ μᾶς εἶπαν.

Ζοῦσε στὰ μέρη αὐτὰ ἓνας ἀναχωρητής, πολὺ μεγάλος κατὰ Θεό, καὶ πέρασε πολλὰ χρόνια ζώντας στὸ βουνό. Πέθανε σ' ἓνα μικρὸ σπήλαιο καὶ δὲν τὸ ξέραμε· ἐμεῖς νομίζαμε πὼς ἔφυγε γιὰ κάποια ἄλλη ἔρημο. Κάποια νύχτα ἔρχεται στὰ ὄνειρά μας, παρουσιαζόμενος στὸν τωρινὸ πατέρα μας, τὸν καλὸ καὶ ἅγιο ποιμένα ἄββᾶ Ἰουλιανό, λέγοντας.

Πάρε μερικοὺς καὶ ἔλα καὶ σήκωσέ με ἀπὸ τὸν τόπο ποὺ βρίσκομαι, στὸ βουνὸ ποὺ λέγεται Ἐλαφος.

Παίρνοντας λοιπὸν ὁ πατέρας μας μερικοὺς ἀπὸ μᾶς, ἀνέβηκε στὸ βουνὸ ποὺ εἶπε. Ψάξαμε πολλὰς ὥρες καὶ δὲν βρήκαμε τὸ

ἀναχωρητοῦ. Ἦν γὰρ διὰ τὸν χρόνον ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαιίου σκεπασθεῖσα τῶν ξύλων καὶ τῶν χιόνων. Μὴ εὐρόντων οὖν ἡμῶν, λέγει ὁ ἀββᾶς.

Δεῦρο, τέκνα, κατέλθωμεν.

5 Καὶ ἐν τῷ μέλλειν ἡμᾶς κατέρχεσθαι, ἰδοὺ ἔλαφος ἐλθοῦσα καὶ σταθεῖσα ἀπὸ μικροῦ ἡμῶν, ἤρξατο τοῖς ποσὶν αὐτῆς ὀρύσσειν τὴν γῆν. Ὁ δὲ πατὴρ ἡμῶν θεωρήσας λέγει ἡμῖν.

Πιστεύσατε, τέκνα, ἐκεῖ τέθραπται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ.

Ἵορύξαντες εὔρομεν τὸ λείψανον σῶον καὶ ἠνέγκαμεν εἰς τὴν μο-
10 νὴν καὶ ἐθάψαμεν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕ'

Διηγῆσαντο δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο, λέγοντες, ὅτι.

Συνήθεια ἦν κατὰ μεγάλην ἀγίαν Πέμπτην ἔρχεσθαι ἐνταῦθα τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ὀρφανοὺς ταύτης τῆς χώρας καὶ λαμβάνειν αὐτοὺς ἀπὸ ἡμίσεως μοδίου σῖτον, ἤτοι καὶ ἀπὸ πέντε εὐλο-
15 γιῶν καὶ ἀπὸ φαλερῶν ε' καὶ ἀπὸ ξεστίου οἴνου καὶ ἀπὸ ἡμίσεως ξεστίου μέλιτος. Πρὸ τούτων οὖν τριῶν ἐτῶν γέγονε στένωσις τοῦ σίτου καὶ ἐπιπράσκετο ὁ σῖτος εἰς τὴν χώραν ταύτην τοῦ νομίσματος μόδιοι δύο.

Ὡς οὖν ἦλθον αἱ νηστεῖαι, λέγουσί τινες τῶν πατέρων τῷ ἡγου-
20 μένω ἡμῶν, ὅτι.

Κύριε ἀββᾶ, ἐφέτος μὴ παράσχης τὴν κατὰ καιρὸν συνήθειαν τοῖς πτωχοῖς, ἵνα μὴ τοῖς ἀδελφοῖς στενωθῇ τὸ μοναστήριον, ὅτι σῖτος οὐχ εὐρίσκεται.

Ὁ δὲ ἀββᾶς ἤρξατο λέγειν τοῖς ἀδελφοῖς.

25 Μὴ κόψωμεν, τέκνα, τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Βλέπετε, ἐντολή ἐστὶ τοῦ γέροντος, οὐ συμφέρει ἡμῖν. Ὡντως αὐτός ἐστιν ὁ φροντίζων.

λείψανο τοῦ ἀναχωρητῆ. Γιατὶ εἶχε περάσει πολὺς χρόνος καὶ ἡ εἴσοδος τῆς σπηλιᾶς σκεπάστηκε ἀπὸ ξύλα καὶ χιόνια. Μὴ βρίσκοντάς τον λοιπόν, μᾶς λέει ὁ ἄββᾶς.

Ἐλᾶτε, τέκνα μου, νὰ κατεβοῦμε.

Καὶ ἐνῶ πρόκειται νὰ κατεβοῦμε, νά, ἦρθε ἓνα ἐλάφι καὶ στάθηκε λίγο πιὸ μακριὰ ἀπὸ μᾶς καὶ ἄρχισε μὲ τὸ πόδι του νὰ σκάβει τὸ χῶμα. Βλέποντας αὐτὸ ὁ πατέρας μας, λέει.

Πιστέψτε, τέκνα μου, ἐκεῖ βρίσκεται θαμένος ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ.

Ἄφοῦ σκάψαμε, βρήκαμε τὸ λείψανο σῶο καὶ τὸ μεταφέραμε στὴ μονή, ὅπου καὶ τὸ θάψαμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 85

Μᾶς διηγήθηκαν καὶ μᾶς εἶπαν καὶ αὐτό.

Ἐπῆρχε συνήθεια κατὰ τὴ μεγάλη καὶ ἁγία Πέμπτη νὰ ἔρχονται ἐδῶ ὁ φτωχοὶ καὶ τὰ ὄρφανὰ αὐτῆς τῆς χώρας καὶ νὰ παίρνουν ἀπὸ μισὸ μόδιο σιτάρι, ἀπὸ πέντε πρόσφορα, ἀπὸ πέντε φαλερά⁵⁴, ἀπὸ ἓνα ξεστίο κρασί, καὶ ἀπὸ μισὸ ξεστίο⁵⁵ μέλι. Πρὶν τρία χρόνια ὁμοῦς ὑπῆρξε ἔλλειψη σιταριοῦ καὶ πουλιόταν τὸ σιτάρι στὴ χώρα αὐτὴ δύο μόδιοι ἔναντι ἑνὸς χρυσοῦ νομίσματος.

Ὅταν λοιπόν ἔφτασε ὁ καιρὸς τῆς νηστείας, λένε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πατέρες στὸν ἡγούμενό μας.

Ἄββᾶ μας, φέτος νὰ μὴν δώσουμε στοὺς φτωχοὺς σύμφωνα μὲ τῆ συνήθειά μας, γιὰ νὰ μὴν στερηθοῦν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηριοῦ μας, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει σιτάρι.

Καὶ ὁ ἄββᾶς ἄρχισε νὰ λέει στοὺς ἀδελφούς.

Τέκνα μου, ἂς μὴ σταματήσουμε τὴν εὐλογία τοῦ πατρός μας. Ξέρετε, ὅτι εἶναι ἐντολὴ τοῦ γέροντα, καὶ δὲν μᾶς συμφέρει. Γιατὶ στὴν πραγματικότητα αὐτὸς μᾶς φροντίζει.

55. Ξεστίον ἢ ξέστης: μονάδα χωρητικότητας ἴση μὲ 539 κ. κιλόμετρα.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἔμειναν ἀναγκάζοντες τὸν ἀββᾶν, ὅτι.

Οὐκ ἀπαντᾷ τοῦτο ἡμῖν δοῦναι, οὐδὲ παρέχομεν.

Τότε λυπηθεὶς ὁ ἡγούμενος.

Ἐπάγετε, εἴ τι θέλετε, ποιήσατε.

5 Κατὰ οὖν συνήθειαν οὐ δέδωκαν τὴν εὐλογίαν τῇ ἀγίᾳ Πέμπτῃ καὶ τῇ ἀγίᾳ Παρασκευῇ. Ἀπῆλθεν ὁ κρατῶν τὸ ὄριον καὶ ἀνοίξας θεωρεῖ ὅτι οὗτος ὁ σῖτος ἐβλάστησε καὶ λοιπὸν ἠναγκάσθησαν ρίψαι εἰς θάλασσαν. Τότε ὁ ἀββᾶς ἤρξατο λέγειν τοῖς ἀδελφοῖς.

10 Ὁ ἀθετῶν τὰς ἐπαγγελίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ταῦτα πάσχει, τοὺς πόνους τῆς παρακοῆς τρυγῆσατε. Πεντακόσιοι μόδιοι εἶχον ἀπελθεῖν καὶ εἶχομεν καὶ τὸν πατέρα ἡμῶν Θεοδόσιον θεραπεῦσαι διὰ τῆς ὑπακοῆς, καὶ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν τοὺς πτωχοὺς παραμυθήσασθαι. Ἴδου ἀπώλετο ὁ σῖτος περὶ τὰ πεντακισχίλια μόδια. Τί ὠφελήσαμεν ἐαυτούς, τέκνα; Ὅντως δύο ταῦτα τὰ πονηρὰ ἐποιήσαμεν· ἓν, 15 ὅτι τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς ἡμῶν παρέβημεν· δεύτερον δέ, ὅτι εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα ἡμῶν οὐκ ἔσχομεν, ἀλλ' εἰς τὸ ὄριον ἡμῶν. Λοιπὸν, ἀδελφοί, ἐκ τούτου μάθωμεν, ὅτι Θεὸς ἐστὶν ὁ διοικῶν πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὅτι ὁ 20 ἅγιος Θεοδόσιος ἀοράτως φροντίζει ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΣ'

Θωμᾶς ὁ Αἰγιάριος διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

Ἐξερχόμενος ἀπὸ Αἰγαιῶν μετὰ τὴν ἑορτὴν, χειμῶνος μεγάλου γινομένου, παρέβαλον εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου τοῦ εἰς τὸν Σκόπελον καὶ ὡς ἡμῖν ἐκεῖ γέγονέ τι τοιοῦτον.

Ἀναχωρητὴς τις εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὑπῆρχε βοσκόμενος· καὶ ἤρχετο κατὰ ἀγίαν Κυριακὴν καὶ μετελάμβανε τῶν ἀγίων μυστηρίων. Ἐν μιᾷ οὖν ἐσκανδαλίσθη ὁ ἀναχωρη- 30 τῆς καὶ ἐποίησεν ὡς πέντε ἐβδομάδας καὶ οὐ παρεγένετο ἐν τῷ μοναστηρίῳ κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ οἱ τοῦ μοναστη-

Οἱ ἀδελφοὶ ὁμῶς ἐπέμεναν νὰ πιέζουν τὸν ἀββᾶ, λέγοντας.

Δὲν εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δώσομε καὶ δὲν δίνομε.

Τότε λυπημένος ὁ ἡγούμενος λέει.

Πηγαίnete καὶ κάμετε ὅ,τι θέλετε.

Δὲν δώσαμε λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τὴν εὐλογία τὴν ἁγία Πέμπτη καὶ τὴν ἁγία Παρασκευή. Πῆγε ὁ δοχειάρης στὸ κελάρι καὶ ἀνοίγοντας τὴν ἀποθήκη βλέπει, ὅτι τὸ σιτάρι ὅλο εἶχε βλαστήσει, καὶ ἔτσι ἀναγκάστηκαν νὰ τὸ ρίξουν στὴ θάλασσα. Τότε ὁ ἀββᾶς ἄρχισε νὰ τοὺς λέει.

Αὐτὸς ποὺ παρακούει στὶς ἐντολὲς τοῦ πατέρα του, αὐτὰ παθαίνει καὶ τρυγᾷ τοὺς κόπους τῆς παρακοῆς. Μπορούσαμε νὰ δώσομε πεντακόσια μόδια καὶ θὰ εἴχαμε κάνει καὶ τὴν ἐπιθυμία τοῦ πατέρας μας Θεοδοσίου μὲ τὴν ὑπακοή μας καὶ τοὺς φτωχοὺς ἀδελφούς μας θ' ἀνακουφίζαμε. Νά, χάθηκε σιτάρι πέντε χιλιάδες μόδια. Τί ὠφεληθήκαμε, τέκνα μου; Πράγματι δύο κακὰ κάναμε· ἓνα, ὅτι παραβήκαμε τὴν ἐντολή τοῦ Πατέρα μας· καὶ τὸ δεύτερο, ὅτι δὲν εἴχαμε στηριγμένη τὴν ἐλπίδα μας στὸ Θεό, ἀλλὰ στὸ κελάρι μας. Λοιπὸν, ἀδελφοί, ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ νὰ μάθομε, πὼς ὁ Θεὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ κυβερνᾷ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὅτι ὁ ἅγιος Θεοδόσιος ἀόρατα φροντίζει καὶ γιὰ μᾶς τὰ τέκνα του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 86

Ὁ Θωμᾶς ὁ Αἰγιάριος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Φεύγοντας ἀπὸ τὶς Αἰγαιὲς μετὰ τὴ γιορτὴ, καί, ἐνῶ ὑπῆρχε τρομερὴ κακοκαιρία, ἐπισκέφθηκα τὴ μονὴ τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου στὸν Σκόπελο. Ἐνῶ βρισκόμουν ἐκεῖ συνέβηκε τὸ ἐξῆς.

Ἐπῆρχε στὰ μέρη ἐκεῖνα κάποιος ἀναχωρητὴς ποὺ ζοῦσε τρώγοντας χόρτα καὶ ἐρχόταν τὶς Κυριακὲς καὶ μεταλάμβανε τὰ ἅγια μυστήρια. Κάποτε λοιπὸν σκανδαλίστηκε ὁ ἀναχωρητὴς καὶ πέρασαν πέντε βδομάδες καὶ δὲν ἐπισκέφθηκε τὸ μοναστήρι, ὅπως συνήθιζε. Οἱ γέροντες τοῦ μοναστηριοῦ στεναχωριοῦ-

ρίου ἐλυποῦντο. Ὅτε οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἦλθεν ἐν Κυριακῇ καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ τοῦ μοναστηρίου πατέρες, ἐχάρησαν καὶ ἔβαλον αὐτῷ μετάνοιαν. Ἔβαλε δὲ καὶ αὐτὸς καὶ ἐποίησαν ἀγάπην καὶ μεταλαβὼν τοῦ ἀγίου
5 σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ ἀναχωρητής, ἔθηκεν αὐτὸν εἰς μέσον τῆς ἐκκλησίας καὶ εὐθὺς ἐτελειώθη, μὴ ἀσθενήσας τὸ σύνολον. Ἐγνώσαν οὖν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου, ὅτι προέγνω τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ὁ ἀναχωρητής καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν, ἵνα μὴ ἔχων κατὰ τινος,
10 ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΖ'

Παρεβάλομεν εἰς κτῆμα ἀπὸ ἑξ μιλίων Ρόσσου, καὶ δύο κοσμικοὶ γέροντες ἐξενοδόχησαν ἡμᾶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ κτήματος αὐτῶν. Τὸ δὲ κτῆμα ἦν ὑπὸ τὴν βάσιν τοῦ ὄρους. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ οὖν ἔδειξαν ἡμῖν πλάκας καὶ λέγουσιν
15 ἡμῖν, ὅτι.

Ἐν τούτῳ τῷ μνημείῳ, Χριστιανοί, μέγας ἀναχωρητής κεῖται.

Λέγομεν αὐτοῖς.

Πόθεν οἴδατε;

20 Οἱ δὲ εἶπον ἡμῖν.

Πρὸ ἑπτὰ χρόνων ἐθεωροῦμεν οἱ τοῦ κτήματος τούτου κατὰ νύκτα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τὸ φῶς ὡσεὶ πυρός. Ἡμεῖς οὖν ἐνομίζομεν διὰ τὰ θηρία. Ἐπὶ πολλὰς δὲ ἡμέρας τοῦτο ἐθεωροῦμεν. Ἀνήλθομεν οὖν ἐν μιᾷ καὶ σημεῖον οὐδὲν εἶδομεν, οὐδὲ τὰ φῶτα, οὐδὲ καιόμενον εἰς τὴν ὕλην τιποτοῦν. Πάλιν... νυκτὶ ἐθεωροῦμεν τὰ αὐτὰ φῶτα... οὖν ἐπὶ
25 τρεῖς μῆνας τὸ πῦρ... Ἐν μιᾷ οὖν λαμβάνομεν τινος... νυκτὸς μετὰ ὄπλων διὰ τὰ θηρία, ἀνερχόμεθα εἰς τὸ ὄρος πρὸς τὸ φῶς καὶ ὄπου τὸ φῶς ἦν, ἐμείναμεν ἕως πρωὶ καὶ
30 τῷ πρωὶ θεωροῦμεν μικρὸν σπήλαιον, ὄπου τὰ φῶτα ἐφαίνετο, καὶ εἰσελθόντες εὐρίσκομεν τὸν ἀναχωρητὴν νεκρόν. Ἐφόρει δὲ στιχάριον τρίχινον καὶ ἀπὸ σειρᾶς μαντίον· ἐκράτει δὲ καὶ μεγαλεῖον ἔχον ἀργυροῦν σταυρόν. Ἡδ-

νταν. Τότε λοιπόν πού βρισκόμουν στο μοναστήρι ἤρθε τῆ Κυριακή. Μόλις οἱ πατέρες τὸν εἶδαν χάρηκαν καὶ τοῦ ἔβαλαν μετάνοια. Τοὺς ἔβαλε καὶ αὐτὸς καὶ ἔκαναν ἀγάπη. Ἀφοῦ μετάλαβε τὸ ἅγιο σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ ἀναχωρητῆς, στάθηκε στὴ μέση τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀμέσως τελείωσε χωρὶς νὰ ἀσθενήσει καθόλου. Κατάλαβαν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηριοῦ ὅτι προεἶδε τὸ θάνατό του ὁ ἀναχωρητῆς καὶ γιὰ αὐτὸ τοὺς ἐπισκέφθηκε, γιὰ νὰ μὴν ἔχει τίποτα ἐναντίον κάποιου, φεύγοντας γιὰ τὸν Κύριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 87

Ἐπισκεφθῆκαμε ἓνα χωριὸ περίπου ἕξι μίλια ἀπὸ τὸν Ρόσσο καὶ μᾶς φιλοξένησαν δύο λαϊκοὶ γέροντες στὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ. Τὸ χωριὸ ἦταν κτισμένο στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ. Στὴν ἐκκλησία μᾶς ἔδειξαν κάτι πλάκες καὶ μᾶς λένε.

Σ' αὐτὸ τὸ μνημεῖο, Χριστιανοί, εἶναι θαμμένος ἓνας μεγάλος ἀναχωρητῆς.

Ἐμεῖς τότε τοὺς ρωτᾶμε.

Ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρετε;

Καὶ αὐτοὶ μᾶς εἶπαν.

Πρὶν ἑπτὰ χρόνια οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ βλέπαμε στὴ κορυφῆ τοῦ βουνοῦ φῶς σὰν φωτιά. Νομίζαμε ὅμως πὼς ἦταν γιὰ τὰ θηρία. Καὶ αὐτὸ τὸ βλέπαμε γιὰ πολλὰς μέρες. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἀνεβήκαμε μέχρι ἐκεῖ, ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶδαμε, οὔτε φῶς, οὔτε τίποτα καμένο στὸ μέρος ἐκεῖνο. Πάλι ὅμως τὴ νύχτα βλέπαμε τὰ ἴδια φῶτα καὶ συνεχιζόταν γιὰ τρεῖς μῆνες ἢ φωτιά. Μιὰ νύχτα λοιπὸν παίρνομε μερικὸς μὲ ὄπλα γιὰ τὰ θηρία καὶ ἀνεβαίνομε στὸ βουνὸ πρὸς τὸς φῶς καὶ ὅπου φαινόταν τὸ φῶς καὶ μείναμε μέχρι τὸ πρωί. Τὸ πρωὶ βλέπομε ἓνα μικρὸ σπῆλαιο, ἀπὸ ὅπου ἔβγαινε τὸ φῶς, καὶ μπαίνοντας μέσα βρήκαμε τὸν ἀναχωρητῆ νεκρό. Φοροῦσε τρίχινο στιχάρι καὶ μαντῖα ἀπὸ φοινικόφυλλα. Κρατοῦσε καὶ τὸ εὐαγγέλιο μὲ ἀργυρὸ σταυρό. Βρήκαμε κοντὰ του δελτία πού ἔγραφαν.

ρομεν δὲ μετ' αὐτοῦ πτυχία γεγραμμένα οὕτως.

Ἐτελεύτησα ἐγὼ Ἰωάννης ὁ ταπεινὸς ἐν ἰνδικτιῶνι πεντεκαδεκάτῃ'.

Ἐψηφίσαμεν οὖν χρόνον καὶ ἠϋρομεν ὅτι εἶχεν ἑπτὰ ἔτη τε-
5 λευτήσας. Οὕτω δὲ ἦν, ὡς σήμερον τελειωθεὶς καὶ βαστά-
ξαντες αὐτόν, ἐθάψαμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΗ'

Ἐν Θεουπόλει παρεγενομένων ἡμῶν, πρεσβύτερός τις τῆς ἐκ-
κλησίας διηγήσατο ἡμῖν περὶ τινος ἀββᾶ Θωμᾶ, ὅτι.

Ἀποκρισιάριος ἦν κοινοβίου τῶν μερῶν Ἀπαμείας. Ἦλθεν οὖν
10 ἐν Θεουπόλει διὰ χρείας τοῦ μοναστηρίου καὶ ὡς ἐχρόνισεν ἐν-
ταῦθα, ἐτελεύτησεν ἐν Δάφνῃ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Εὐφημίας. Οἱ
οὖν τοῦ τόπου κληρικοί, ὡς ξένον ἔθαψαν αὐτόν ἐν τῷ ξενοτα-
φίῳ. Τῇ οὖν ἄλλῃ ἡμέρᾳ θάπτουσι γυναῖκα καὶ τιθέασιν αὐτὴν
ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα δευτέρᾳ· καὶ περὶ ὥραν ἐνάτην
15 ἀνέβρασεν αὐτὴν ἡ γῆ. Οἱ δὲ τοῦ τόπου ἰδόντες τὸ γεγονός, ἐθαύ-
μασαν· εἶτα πάλιν εἰς ἑσπέραν ἔθαψαν αὐτὴν εἰς τὸ αὐτὸ μνημεῖον
καὶ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ εὔρον τὸ λείψανον ἐπάνω τοῦ τάφου. Ἐλαβον
οὖν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτὸ εἰς ἄλλο μνημεῖον. Μετὰ οὖν ὀλί-
γας ἡμέρας πάλιν ἔθαψαν γυναῖκα καὶ ἔθηκαν ἐπάνω τοῦ μονα-
20 χοῦ· μὴ νομίσαντες ὅτι οὐκ ἐᾷ ἐπάνω αὐτοῦ γυναῖκα ταφῆναι. Ὡς
οὖν καὶ ταύτην ἀνέβρασεν ἡ γῆ, τότε ἔγνωσαν, ὅτι ὁ γέρον οὐ πα-
ραδέχεται γυναῖκα ταφῆναι ἐπάνω αὐτοῦ. Τότε οὖν ἀνήγαγον τῷ
πατριάρχῃ Δομνίνῳ καὶ ἐποίησε πᾶσαν τὴν πόλιν μετὰ κηρῶν
ἐλθεῖν εἰς Δάφνην καὶ μετὰ ψαλμωδίας καταγαγεῖν τὸ λείψανον
25 τοῦ ἀγίου ἀνδρὸς ἐκείνου· καὶ ἀπέθηκαν αὐτὸ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ,
ἐνθα πολλὰ λείψανα ἀγίων μαρτύρων κεῖται, ποιήσας ἐπάνω αὐ-
τοῦ καὶ εὐκτήριον μικρόν.

Τελείωσα ἐγὼ ὁ Ἰωάννης ὁ ταπεινὸς τὴν δεκάτη πέμπτη ἰνδικτιῶνος.

Ἐπολογήσαμε τὰ χρόνια καὶ βρήκαμε ὅτι εἶχε πεθάνει ἐδῶ καὶ ἑπτὰ χρόνια. Ἀλλὰ ἦταν ἔτσι, σὰν νὰ εἶχε πεθάνει σήμερα. Τὸν μεταφέραμε τότε καὶ τὸν θάψαμε στὴν ἐκκλησία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 88

Ὅταν φθάσαμε στὴ Θεούπολη, κάποιος ἱερέας τῆς ἐκκλησίας μᾶς διηγήθηκε γιὰ ἕναν ἀββᾶ Θωμᾶ καὶ μᾶς εἶπε.

Ἦταν ἀποκρισιάριος⁵⁶ ἐνὸς κοινοβιακοῦ μοναστηριοῦ στὰ μέρη τῆς Ἀπαμείας. Ἦρθε λοιπὸν γιὰ ἀνάγκες τοῦ μοναστηριοῦ στὴν Θεούπολη. Παραμένοντας ἐδῶ πολὺ χρόνο πέθανε στὴ Δάφνη μέσα στὸ ναὸ τῆς ἀγίας Εὐφημίας. Οἱ κληρικοὶ τότε τοῦ τόπου αὐτοῦ τὸν ἔθαψαν σὰν ἕναν ξένο, μέσα στὸ ξενοτάφιο. Τὴν ἄλλη μέρα θάβουν καὶ μιὰ γυναίκα καὶ τὴ βάζουν πάνω ἀπὸ αὐτόν. Ἦταν περίπου ὀκτῶ τὸ πρωί. Στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα ἡ γῆ τὴν ἔβγαλε ἔξω. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀντικρῦζοντας τὸ γεγονός αὐτὸ θαύμασαν. Ἐπειτα πάλι τὸ ἀπόγευμα τὴν ἔθαψαν στὸν ἴδιο τάφο καὶ πάλι ὁμοῦς τὴν ἄλλη μέρα βρήκαν τὸ σῶμα τῆς πάνω στὸ τάφο. Πῆραν τότε τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔθαψαν σ' ἄλλο μνήμα. Μετὰ ὁμοῦς λίγες ἡμέρες ἔθαψαν πάλι μιὰ ἄλλη γυναίκα καὶ τὴν ἔβαλαν πάνω ἀπὸ τὸ μοναχό, χωρὶς νὰ σκεφτοῦν, πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ θάψουν ἀπὸ πάνω τοῦ γυναίκα. Μόλις ὁμοῦς τὴν ἔβγαλε καὶ αὐτὴν ἡ γῆ ἔξω, τότε κατάλαβαν ὅτι ὁ γέροντας δὲν δέχεται νὰ ταφεῖ ἐπάνω τοῦ γυναίκα. Τότε λοιπὸν τὰ ἀνάφεραν αὐτὰ στὸν πατριάρχη Δομνίνο καὶ αὐτὸς ὄρισε ὅλη ἡ πόλη νὰ ἔρθουν μὲ κερὰ στὴ Δάφνη καὶ μὲ ψαλμωδίες μετακόμισαν τὸ λείψανο τοῦ ἀγίου ἐκείνου ἀνδρα καὶ τὸ τοποθέτησαν στὸ κοιμητήριον, ὅπου βρίσκονται πολλὰ λείψανα ἀγίων μαρτύρων. Καὶ ἀπὸ πάνω τοῦ ἔκτισε καὶ ἕνα μικρὸ παρεκκλήσι.

56. Ἀποκρισιάριος: ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ μοναστηριοῦ σὲ ἐξωτερικὲς ὑποθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΘ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων ἡμῖν ἐν Θεουπόλει, λέγων, ὅτι.

Ἀνήλθομεν ἐν μιᾷ εἰς τὸ ὄρος τὸ Ἀμανόν, διὰ τινα χρείαν, καὶ εὔ-
 ρον σπήλαιον καὶ εἰσελθὼν εὐρίσκω ἀναχωρητὴν κλίναντα μὲν
 τὰ γόνατα αὐτοῦ, τὰς δὲ χεῖρας ἐκτεταμένας ἔχοντα εἰς τὸν οὐρα-
 5 νόν, ἔχοντα δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἕως ἐδάφους. Ἐγὼ δὲ
 νομίσας αὐτὸν ζῆν, ἔβαλον αὐτῷ μετάνοιαν, λέγων.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, πάτερ.

Ὡς οὖν οὐδὲν ἀπεκρίθη μοι, ἐγερθεὶς ἀπῆλθον πλησίον αὐτοῦ
 ἀσπάζεσθαι αὐτὸν καὶ κρατήσας αὐτὸν εὔρον αὐτὸν νεκρὸν καὶ
 10 ἔᾶσας ἐξῆλθον. Ἀπελθὼν ὀλίγον, θεωρῶ ἄλλο σπήλαιον καὶ
 εἰσελθὼν, εὔρον γέροντα. Ὁ δὲ λέγει μοι.

Καλῶς ἦλθες, ἀδελφέ· εἰσῆλθες εἰς τὸ ἄλλο σπήλαιον τοῦ
 γέροντος;

Ἐγὼ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπον αὐτῷ.

15 Ναί, πάτερ.

Καὶ λέγει μοι.

Μὴ τι ἐκεῖθεν ἔλαβες;

Καὶ εἶπον.

Οὐ.

20 Τότε λέγει μοι.

Φύσει, ἀδελφέ, ἔχει ὁ γέρον τὸν τελειωθεὶς ἔτη δεκαπέντε.

Οὕτω δὲ ἦν ὡς πρὸ μιᾶς ὥρας κοιμηθεὶς καὶ ποιήσαντός μοι τοῦ
 γέροντος εὐχὴν, ἀνεχώρησα δοξάζων τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4'

Δύο ἀναχωρηταὶ ἦσαν ἐπάνω ὄρους Σινᾶ, εἰς τὸ ὄρος τὸ λεγόμε-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 89

Μὰς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες στὴ Θεοῦπολη τὸ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα ἀνεβήκαμε στὸ βουνὸ Ἄμανὸ γιὰ κάποια ἀνάγκη καὶ βρήκαμε ἓνα σπήλαιο· μπαίνοντας μέσα βρήκαμε ἓναν ἀναχωρητὴ γονατισμένο, ἔχοντας τὰ χέρια του ὑψωμένα στὸν οὐρανὸ καὶ τὰ μαλλιά του μακριὰ μέχρι τὸ ἔδαφος. Ἐγὼ, νομίζοντας πὼς εἶναι ζωντανός, ἔβαλα μετάνοια σ' αὐτόν, λέγοντας.

Προσευχήσου καὶ γιὰ μένα, πάτερ.

Ἐπειδὴ ὁμως δὲν μοῦ ἀπάντησε, σηκώθηκα καὶ πλησίασα γιὰ νὰ τὸν ἀσπασθῶ. Μόλις τὸν ἔπιασα, διαπίστωσα ὅτι εἶναι νεκρός. Τὸν ἄφησα καὶ βγῆκα ἔξω. Ἀφοῦ ἀπομακρύνθηκα λίγο, βλέπω ἓνα ἄλλο σπήλαιο καὶ μπαίνοντας, συνάντησα ἓναν γέροντα. Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Καλῶς ἦρθες, ἀδελφέ· μπῆκες στὸ ἄλλο σπήλαιο τοῦ γέροντα;

Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα καὶ τοῦ εἶπα.

Ναί, πάτερ.

Αὐτὸς μοῦ λέει.

Μήπως πῆρες τίποτα ἀπὸ ἐκεῖ;

Εἶπα.

Ἦ Οχι.

Τότε μοῦ λέει.

Λοιπόν, ἀδελφέ μου, ὁ γέροντας ἔχει πεθάνει ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια.

Αὐτὸς ὁμως ἦταν σὰν νὰ εἶχε πεθάνει πρὶν μιὰ ὥρα. Ἀφοῦ ὁ γέροντας μοῦ ἔδωσε τὴν εὐχή του, ἔφυγα δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 90

Δύο ἀναχωρητὲς ζοῦσαν πάνω στὸ ὄρος Σινᾶ, στὴν κορυφὴ ποῦ

νον Πτερύγιον, πλησίον τοῦ Πιαπὶ ποταμοῦ καὶ τῆς μονῆς τοῦ ἄββᾶ Θεοδοσίου τοῦ εἰς τὸν Σκόπελον. Τελειωθέντος τοῦ γέροντος, ποιήσας εὐχὴν ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, ἔθαψεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος. Μετὰ οὖν ὀλίγας ἡμέρας, κατελθὼν ὁ μαθητὴς τοῦ ἀναχωρητοῦ
5 ἐκ τοῦ ὄρους, ἦλθε πλησίον τῆς οἴκουμένης καὶ εὕρισκει τινὰ ἀνθρωπον ἐργαζόμενον τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ.

Ποίησον ἀγάπην, καλόγηρε, λάβε ὄρυγιον καὶ ἄμην καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ.

Ὁ δὲ γεωργὸς εὐθὺς ὑπήκουσε τοῦ ἀναχωρητοῦ καὶ ὡς ἀπῆλθον
10 εἰς τὸ ὄρος, ὑπέδειξεν ὁ ἀναχωρητὴς τῷ κοσμικῷ τὸν τάφον τοῦ γέροντος αὐτοῦ τὸ μνήμα τοῦ ἀναχωρητοῦ καὶ λέγει αὐτῷ.

Ὅρουσον ὧδε.

Καὶ δὴ ὀρύξαντος αὐτοῦ τὸ μνήμα, ὁ ἀναχωρητὴς ἐστάθη εἰς
προσευχὴν καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, ἠσπάσατο τὸν κοσμικόν,
15 εἰπών.

Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, κύρι ἀδελφέ.

Καὶ κατελθὼν ἔθηκεν ἑαυτὸν ἐπάνω τοῦ γέροντος αὐτοῦ καὶ παρέδωκε τὴν ψυχὴν. Ὁ δὲ κοσμικὸς πάλιν τὸν τάφον σκεπάσας, ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ. Καταβὰς δὲ ὡσεὶ λίθου βολὴν ἐκ τοῦ
20 ὄρους, ἔλεγεν ἑαυτῷ.

Ὅντως εἶχον λαβεῖν εὐλογίαν τῶν ἀγίων.

Καὶ δὴ ὑποστρέψας οὐχ ἠῦρε τὸν τάφον τῶν ἀγίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Α'

Ἐλεγόν τινες τῶν πατέρων περὶ τοῦ ἄββᾶ Γεωργίου τοῦ ἀναχωρητοῦ, ὅτι τριάκοντα πέντε ἔτη ἔμεινε γυμνὸς περιερχόμενος εἰς
25 τὰς ἐρήμους.

Ἐλεγον δὲ πάλιν περὶ αὐτοῦ, ὅτι.

Ὡς ἦν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἄββᾶ Θεοδοσίου εἰς τὸν Σκόπελον, εἶχε μαθητὴν καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ, μὴ ἔχων ἐργαλία ὁ γέρων, ἵνα ὀρύξῃ καὶ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ, κατέ-

ονομάζεται Πτερύγιον, κοντὰ στὸν ποταμὸ Πιαπὶ καὶ στὴ μονὴ τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου στὸν Σκόπελο. Ὅταν πέθανε ὁ γέροντας, ὁ μαθητὴς του, ἄφοῦ ἔκαμε τὴν εὐχή, τὸν ἔθαψε στὸ βουνό. Μετὰ λίγες ἡμέρες κατέβηκε ὁ μαθητὴς τοῦ ἀναχωρητῆ ἀπὸ τὸ βουνό καὶ πῆγε στὴν κατοικημένη περιοχὴ· βρίσκει ἐκεῖ κάποιον ἄνθρωπο νὰ περιποιεῖται τὸ χωράφι του καὶ τοῦ λέει.

Δεῖξε ἀγάπη, καλέ μου γέροντα· πάρε ἀξύνα καὶ φτυάρι καὶ ἔλα μαζί μου.

Ὁ γεωργὸς ἀμέσως ὑπάκουσε στὸν ἀναχωρητῆ. Μόλις ἀνέβηκαν στὸ βουνό, ἔδειξε ὁ ἀναχωριτὴς στὸν κοσμικὸ τὸν τάφο τοῦ γέροντά του, τὸ μνήμα δηλαδὴ τοῦ ἀναχωρητῆ, καὶ τοῦ λέει.

Σκάψε ἐδῶ.

Μόλις ἔσκαψε τὸ μνήμα, ὁ ἀναχωρητὴς στάθηκε σὲ στάση προσευχῆς καὶ ὅταν τελείωσε τὸ σκάψιμο ἀσπάστηκε τὸν κοσμικὸ λέγοντας.

Προσευχήσου, ἀδελφέ μου, καὶ γιὰ μένα.

Κατεβαίνοντας, ξάπλωσε πάνω στὸ γέροντά του καὶ παράδωσε τὸ πνεῦμα του. Ὁ κοσμικὸς τότε σκέπασε πάλι τὸν τάφο καὶ εὐχαρίστησε τὸ Θεό. Ὅταν κατέβηκε ἀπὸ τὸ βουνό, ἀπόσταση ὄση ἢ βολὴ μιᾶς πέτρας, ἔλεγε μέσα του.

Πράγματι ἔπρεπε νὰ πάρω τὴν εὐλογία αὐτῶν τῶν ἁγίων.

Ὅταν ὁμως ἐπέστρεψε, δὲν βρῆκε τὸν τάφο τῶν ἁγίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 91

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πατέρες ἔλεγαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Γεῶργιο τὸν ἀναχωρητῆ, ὅτι τριανταπέντε χρόνια ἔμενε γυμνὸς τριγυρνώντας σὲ διάφορα ἔρημικὰ μέρη.

Ἔλεγαν πάλι γιὰ αὐτόν.

Ὅταν βρισκόταν στὰ βουνὰ τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου στὸν Σκόπελο, εἶχε ἕναν μαθητῆ. Ὅταν πέθανε αὐτός, ἐπειδὴ ὁ γέροντας δὲν εἶχε ἐργαλεῖα γιὰ νὰ σκάψει καὶ νὰ θά-

βη ἐκ τοῦ ὄρους παρὰ θάλασσαν, καὶ εὔρε πλοῖον ὀρμοῦντα, καὶ παρακαλεῖ τὸν τε ναύκληρον καὶ τοὺς ναυτικούς, ἵνα ἀνέλθωσιν εἰς τὸ ὄρος μετ' αὐτοῦ καὶ θάψωσιν τὸν ἀδελφόν. Οἱ δὲ προθύμως ὑπήκουσαν τοῦ γέροντος· καὶ λαβόντες τὰ ἐπιτήδεια, ἀνήλ-
 5 θον σὺν αὐτῷ καὶ ὀρύξαντες ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ. Εἷς οὖν τῶν ναυτικῶν, ὀνόματι Θαλαίλεος, καταφυγεὶς ἐπὶ τῇ ἀρετῇ τοῦ γέροντος, παρεκάλει αὐτόν, ἵνα συμμεῖνη αὐτῷ. Ὁ δὲ γέροντος λέγει.

Μὴ δύνασθαι αὐτὸν ὑπομεῖναι τὸν κόπον τῆς ἀσκήσεως.

10 Ὁ δὲ νεώτερος ἔλεγε.

Ναὶ πάντως ἔχω ὑπομεῖναι.

Καὶ δὴ μείνας μετὰ τοῦ γέροντος, ἐποίησε μετ' αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα, κοπιῶν πάνυ δὴ ἐν τῇ ἀσκήσει. Μετὰ οὖν τὸν ἐνιαυτόν, βάλλει μετάνοιαν ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος τῷ γέροντι, λέγων.

15 Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, πάτερ, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τῶν ὑμετέρων εὐχῶν ἀπῆρεν ἀπ' ἐμοῦ τὸν κόπον καὶ οὐκέτι κοπιῶ, οὐδὲ οἱ ἀέρες με καταπονοῦσιν· οὐδὲ γὰρ εἰς τὸν καύσονα φλέγομαι, οὐδὲ πάλιν ἐν τῷ χειμῶνι ριγῶ, ἀλλ' ἐν πολλῇ ὑπάρχω ἀναπαύσει.

20 Ὁ δὲ γέροντος ἠλόγησεν αὐτόν καὶ ποιήσας ἄλλους δύο ἡμισυ χρόνους ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος, προέγνω τὴν τελευτὴν αὐτοῦ καὶ παρακάλει τὸν γέροντα, λέγων.

Λάβε με εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἵνα προσκυνήσω τὸν ἅγιον σταυρὸν καὶ τὴν ἁγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀνάστασιν.

25 Ἐν ταύταις γὰρ ὁ Κύριος προσλαμβάνεται με.

Ὁ δὲ γέροντος λαβὼν αὐτόν, ἀπῆλθεν ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει καὶ προσκυνησάντων αὐτῶν τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους, κατελθόντων δὲ καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἰορδάνην καὶ βαπτισθέντων, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκοιμήθη ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος. Ἐθαψεν αὐτόν ὁ γέροντος
 30 ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ Κοπρουθᾶ καὶ μετὰ χρόνον τινὰ ἀνεπάη ὁ ἀββᾶς Γεώργιος ὁ ἀναχωρητῆς καὶ ἔθαψαν αὐτόν οἱ τῆς αὐτῆς λαύρας τοῦ Κοπρουθᾶ πατέρες εἰς τὴν ἑαυτῶν ἐκκλησίαν.

πει τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ, κατέβηκε ἀπὸ τὸ βουνὸ στὴ θάλασσα. Ἐκεῖ βρῆκε ἓνα πλοῖο ἀραγμένο. Παρακαλεῖ τὸν πλοίαρχο καὶ τοὺς ναῦτες νὰ ἀνέβουν μαζί του στὸ βουνὸ καὶ νὰ θάψουν τὸν ἀδελφό. Ἐκεῖνοι πρόθυμα ὑπάκουσαν στὸ γέροντα καί, παίρνοντας τὰ ἀπαραίτητα, ἀνέβηκαν μαζί του στὸ βουνὸ καὶ ἀφοῦ ἔσκαψαν, ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ. Ἐνας λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ναυτικούς, ὀνομαζόμενος Θαλαίλεος, ἐπειδὴ σιγκινήθηκε ἀπὸ τὴν ἀρετὴ τοῦ γέροντα, τὸν παρακαλοῦσε νὰ μείνει κοντά του. Ὁ γέροντας ὁμῶς τοῦ λέει.

Δὲ θὰ μπορέσεις νὰ ὑποφέρεις τὸν κόπο τῆς ἄσκησης.

Καὶ ὁ νεαρὸς λέει.

Ναί, ὅπωςδῆποτε μπορῶ νὰ τὸν ὑπομείνω.

Ἄφοῦ ἔμεινε κοντὰ στὸν γέροντα, πέρασε ἓνας χρόνος ὀλόκληρος, κοπιᾶζοντας ὑπερβολικὰ στὴν ἄσκηση. Μετὰ λοιπὸν τὸ χρόνο ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος βάζει στὸ γέροντα μετάνοια λέγοντας.

Προσευχῆσου, πάτερ, καὶ γιὰ μένα, γιατί ὁ Θεὸς ἀπὸ τίς δικές σου προσευχὲς πῆρε ἀπὸ μένα τὸν κόπο, καὶ καθόλου δὲν κοπιᾶζω, οὔτε καὶ οἱ ἄνεμοι μὲ καταπονοῦν, οὔτε οἱ καύσονες μὲ καΐνε, καὶ οὔτε τὸ χειμῶνα παγώνω, ἀλλὰ βρίσκομαι σὲ μεγάλη ἀνάπαυση.

Ὁ γέροντας τότε τὸν εὐλόγησε. Ἄφοῦ ἔζησε ἀλλὰ δυόμισυ χρόνια ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος κατάλαβε τὸ τέλος του. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὸν γέροντα λέγοντας.

Πάρε με στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ προσκυνήσω τὸν ἅγιο σταυρὸ καὶ τὴν ἁγία ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας. Γιατὶ μὲ αὐτὰ καθίσταμαι ἀποδεκτὸς ἀπὸ τὸν Κύριο.

Τὸν πῆρε τότε ὁ γέροντας καὶ πῆγαν στὴν ἁγία πόλη. Ἄφοῦ προσκύνησαν τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους καὶ κατέβηκαν καὶ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη καὶ βαπτίστηκαν, μετὰ τρεῖς ἡμέρες κοιμήθηκε ὁ ἀδελφὸς Θαλαίλεος καὶ τὸν ἔθαψε ὁ γέροντας στὴ λαύρα τοῦ Κοπρουθᾶ. Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὸ χρόνο ἀναπαύθηκε καὶ ὁ ἀναχωρητὴς Γεώργιος καὶ οἱ πατέρες τῆς ἴδιας λαύρας τοῦ Κοπρουθᾶ τὸν ἔθαψαν στὴν ἐκκλησίᾳ τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Β'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ὀσιος πατήρ ἡμῶν ὁ ἀββᾶς Γεώργιος ὁ ἀρχιμανδρίτης τῆς μονῆς τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τῆς διακειμένης κατὰ τὴν ἔρημον τῆς ἀγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως, ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ Σωφρονίῳ τῷ σοφιστῇ λέγων, ὅτι.

5 Εἶχον ἀδελφὸν ἐνταῦθα ὀνόματι Γεώργιον Καππαδόκην, εἶχε δὲ διακονίαν εἰς Φασιλαῖδα. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἀδελφῶν ποιούντων ψωμία, ὑπέκαιε τὸν φουῖρνον ὁ ἀδελφὸς Γεώργιος. Εἶτα μετὰ τὸ καῦσαι αὐτὸν τὸν φουῖρνον, οὐχ εὗρεν ἔνθα ὄφειλε σφογγίσει τὸν φουῖρνον, τῶν ἀδελφῶν τοῦτο κρυψάντων, πρὸς τὸ πειρᾶσαι αὐ-
10 τόν. Εἰσῆλθεν οὖν καὶ ἐσφόγγισε τὸν φουῖρνον εἰς τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ μηδὲν τὸ σύνολον βλαβεῖς ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξῆλθεν. Ἐγὼ δὲ ἀκούσας ἐπέτιμησα τοῖς ἀδελφοῖς ὡς πειράσασιν αὐτόν.

Διηγῆσατο ἡμῖν καὶ τοῦτο ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Γεώργιος πατήρ ἡμῶν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ Γεωργίου, λέγων, ὅτι.

15 Ἐν μιᾷ ἔβοσκε χοίρους ἐν Φασιλαῖδα καὶ ἦλθον δύο λέοντες, ἵνα χοῖρον ἀρπάσωσι, καὶ λαβὼν τὴν ράβδον αὐτοῦ, ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου.

Πάλιν ὁ αὐτὸς πατήρ ἡμῶν διηγῆσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Ἦμελλον οἰκοδομεῖν τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Κηρυκοῦ ἐν Φασιλαῖδι
20 καὶ ὤρουξαν τὰ τοῦ ναοῦ θεμέλια. Φαίνεται μοι κατὰ τοὺς ὕπνους μοναχός τις πάνυ ἀσκητής, φορῶν ἀπὸ σειρᾶς κολόβιον καὶ μικρὸν εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ ἐπιρριπτάριον ἀπὸ ψιαθίου, καὶ λέγει μοι πραεῖα τῇ φωνῇ.

Εἶπέ, κύρι ἀββᾶ Γεώργιε, ἀπλῶς ἔδοξέ σοι μετὰ τοσοῦ-
25 τούς κόπους καὶ τοσαύτην ἀσκησιν ἔξω με εἶσαι οὐ κτίσεις ναοῦ;

Ἐγὼ δὲ τὸ ἱεροπρεπὲς τοῦ γέροντος αἰδεσθεῖς, λέγω αὐτῷ.

Ἦντως γὰρ σύ, κύριε, αὐτὸς τίς ὑπάρχεις;

57. Κολόβιον: χιτώνας χωρὶς μανίκια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 92

Ὁ ὄσιος πατέρας μας ὁ ἀββᾶς Γεώργιος, ὁ ἀρχιμανδριτῆς τῆς μονῆς τοῦ ἀγίου πατρός μας Θεοδοσίου, πού βρίσκεται στήν ἔρημο τῆς ἀγίας πόλης τοῦ Χριστοῦ καί Θεοῦ μας, διηγήθηκε σέ μένα καί στό ἀδελφὸ Σωφρόνιο τὸ σοφιστὴ καί μᾶς εἶπε τὰ ἐξῆς.

Εἶχαν ἐδῶ ἓναν ἀδελφὸ μὲ τὸ ὄνομα Γεώργιος Καππαδόκης, πού εἶχε κάποιο διακόνημα στή Φασιλαῖδα. Μιὰ μέρα λοιπόν, ἐνῶ οἱ μοναχοὶ ζύμωναν, ὁ ἀδελφὸς Γεώργιος ἔκαιγε τὸ φούρνο. Μετὰ τὸ κάψιμο τοῦ φούρνου δὲν εὔρισκε τὸ σφουγγάρι, μὲ τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ σκουπίσει τὸ φούρνο, ἐπειδὴ τὸ εἶχαν κρύψει οἱ ἀδελφοί, γιὰ νὰ τὸν πειράξουν. Μπῆκε λοιπόν καί σκούπισε τὸν φούρνο ὁ ἴδιος μὲ τὰ ροῦχα του, καί βγῆκε χωρὶς νὰ πάθει τὸ παραμικρὸ ἀπὸ τὴ φωτιά. Ἐγὼ μόλις τὸ ἔμαθα μάλωσα τοὺς ἀδελφούς, ἐπειδὴ θέλησαν νὰ τὸν πειράξουν.

Μᾶς διηγήθηκε καί αὐτὸ ὁ ἀββᾶς Γεώργιος γιὰ τὸν ἴδιο ἀδελφὸ Γεώργιο, λέγοντας.

Μιὰ μέρα ἔβασκε χοίρους στή Φασιλαῖδα καί ἦρθαν δυὸ λιοντάρια γιὰ νὰ ἀρπάξουν ἓνα χοῖρο. Πῆρε τότε τὸ ραβδί του καί τὰ καταδίωξε μέχρι τὸν ἅγιο Ἰορδάνη.

Πάλι ὁ ἴδιος πατὴρ μᾶς διηγήθηκε καί μᾶς εἶπε.

Ἐπρόκειτο νὰ κτίσω τὸ ναὸ τοῦ ἀγίου Κηρυκοῦ στή Φασιλαῖδα καί ἔσκαπα τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ. Παρουσιάζεται στὸν ὕπνο μου κάποιος μοναχὸς πάρα πολὺ ἀσκητικὸς, πού φοροῦσε ἓνα κολόβιο⁵⁷ ἀπὸ φοινικόφυλλα καί εἶχε ριγμένο στοὺς ὤμους του ἓνα μικρὸ ψάθινο ἐπιρριπτάριο, καί μὲ μιὰ ἥπια φωνὴ μοῦ λέει.

Πές μου, ἀββᾶ μου Γεώργιε, σοῦ φαίνεται καλὸ μετὰ ἀπὸ τόσους κόπους καί τόση ἄσκηση νὰ μείνω ἔξω ἀπὸ τὸ ναὸ πού κτίζεις;

Ἐγὼ, σεβόμενος τὴν ἱεροπρέπεια τοῦ γέροντα, τοῦ λέγω.

Στ' ἀλήθεια, γέροντά μου, ποιὸς εἶσαι;

Ὁ δὲ ἔφη.

Ἐγὼ εἶμι Πέτρος ὁ βοσκὸς τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου.

Ἐγὼ δὲ ἀναστὰς τῷ πρωτῷ ἐξέτεινα τὴν διαγραφὴν τοῦ ναοῦ καὶ ὡς ὀρύσσω, εὗρον αὐτοῦ τὸ σῶμα κείμενον, ὡς καὶ ἐν τοῖς ὕπνοις αὐτὸν ἐθεασάμην, καὶ οἰκοδομήσας τὸ εὐκτήριον, ἐποίησα μνημεῖον κάλλιστον εἰς τὸν δεξιὸν ἔμβολον κάκει αὐτὸν κατεθέμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Γ'

Διηγῆσατο δὲ ἡμῖν ὁ αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν Γεώργιος λέγων, ὅτι.

Ἐν μιᾷ ἀπήλθον πρὸς τὸν ἀββᾶν Σισίννιον τὸν ἀναχωρητὴν. Ἦν δὲ οὗτος ὁ γέρων ἐάσας τὴν ἰδίαν ἐπισκοπὴν διὰ τὸν Θεὸν καὶ ἐλθὼν πλησίον κώμης ἐπιλεγομένης Βεταναβάρεως (ἀφέστηκεν δὲ τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου ὡς σημείοις ἔξ), ἡσυχάζων. Ὡς οὖν ἀπήλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἐκρούσαμεν πολλὰ, μετὰ πολλὴν ὥραν ἤνοιξεν ἡμῖν ὁ μαθητὴς αὐτοῦ καὶ λέγει μοι οὕτως.

Κυρι ἀββᾶ, ἡσθένησεν ὁ γέρων μέχρι θανάτου καὶ ἠϋζατο τῷ Θεῷ μὴ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ βίου, ἕως ἂν ἀκούσῃ ὅτι ἦλθες ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ.

Ἦμην γὰρ ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ χρεῖαν τοῦ κοινοβίου, πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Τιβέριον. Ὡς οὖν ἀνῆλθε πρὸς τὸν γέροντα καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ περὶ ἐμοῦ, ποιήσας ὥραν πολλήν, κατῆλθε λέγων ἡμῖν.

Κελεύσατε.

Καὶ ἀνελθόντες εὔρομεν τὸν γέροντα τελειωθέντα. Ἐγνων οὖν ὅτι ὡς ἤκουσεν ὅτι ἐγὼ ἤμην ὁ κρούων, τότε πρὸς Κύριον ἀπήλθεν καὶ ὡς ἀσπάζομαι αὐτόν, λέγει μοι ὁ τεθνηκῶς πραέως.

Καλῶς ἦλθεν ὁ ἀββᾶς μου.

Καὶ πάλιν ἐκοιμήθη. Τότε ἐδήλωσα εἰς τὸ κτῆμα, ἵνα ἔλθωσι καὶ

Καὶ αὐτὸς εἶπε.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ Πέτρος ὁ ἀναχωρητῆς τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη.

Ὅταν τὸ πρῶν σηκώθηκα, μεγάλωσα τὴ διάμετρο τοῦ ναοῦ. Σκάβοντας λοιπὸν βρῆκα τὸ σῶμα του, ὅπως ἀκριβῶς τὸ εἶχα δεῖ στὸν ὕπνο μου. Ὅταν ἔκτισα τὸ ναό, κατασκεύασα ἓνα ὠραιότατο μνημα στὸ δεξιὸ μέρος, καὶ ἐκεῖ τὸν ἔθαψα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 93

Ὁ ἴδιος ὁ πατὴρ Γεώργιος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Μιὰ μέρα πῆγα στὸν ἀββᾶ Σισίνιο, τὸν ἀναχωρητή. Ἦταν αὐτὸς ἓνας γέροντας, ποὺ ἄφησε τὴν ἐπισκοπὴ του γιὰ τὸ Θεὸ καὶ ἦρθε κοντὰ σὲ μιὰ πόλη ποὺ ὀνομάζεται Βετανάβαρη (ἀπέχει αὐτὴ ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰορδάνη περίπου ἕξι μίλια), γιὰ νὰ ἡσυχάσει. Ὅταν λοιπὸν φτάσαμε, κτυπήσαμε ἐπὶ πολλὴ ὥρα τὴ πόρτα του, καὶ μετὰ ἀπὸ ὥρα μᾶς ἀνοιξε ὁ μαθητῆς του καὶ μᾶς λέει αὐτά.

Ἄββᾶ μου, ὁ γέροντας ἔχει ἀρρωστήσει μέχρι θανάτου καὶ παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ μὴ φύγει ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτὴ πρὶν μάθει ὅτι ἦρθες σ' αὐτὴ τὴ χώρα.

Βρισκόμουν στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ κάποια δουλειὰ τοῦ κοινοβίου στὸν εὐσεβέστατο βασιλιὰ Τιβέριο. Ὅταν πῆγε πίσω στὸ γέροντα καὶ τοῦ εἶπε γιὰ μένα, ἀφοῦ ἔκανε πολλὴ ὥρα, ξαναγύρισε, λέγοντάς μας.

Περάστε.

Καὶ ἀνεβαίνοντας ἐπάνω βρήκαμε τὸν γέροντα ἤδη πεθαμένο. Μάθαμε τότε πὼς μόλις ἄκουσε ὅτι ἡμουν ἐγὼ αὐτὸς ποὺ χτυποῦσε τὴν πόρτα, ἔφυγε γιὰ τὸν Κύριο. Ἐνῶ τὸν ἀσπαζόμουν μοῦ λέει ἡρεμα ὁ πεθαμένος.

Καλῶς ἦρθε ὁ ἀββᾶς μου.

Καὶ πάλι κοιμήθηκε. Τότε εἰδοποίησα στὸ χωριὸ γιὰ νὰ ἔρθουν καὶ νὰ θάψουν τὸ γέροντα. Ὅταν ἦρθαν καὶ ἐνῶ ἔσκαβαν τὸν

θάψωσι τὸν γέροντα. Ὡς οὖν ἤλθον καὶ ὠρυσσον τὸ μνημεῖον, λέγει ὁ μαθητῆς τοῦ γέροντος τοῖς τὸν τάφον ὀρύσσουσι.

Ποιήσατε ἀγάπην καὶ μικρὸν πλατύτερον ὀρύξατε, ἵνα τοὺς δύο χωρήσῃ.

5 Καὶ ἐν τῷ ὀρύσσειν αὐτούς, ἔθηκεν ἑαυτὸν εἰς τὸ ψιάθιον καὶ ἀνεπάη. Καὶ ἐθάψαμεν τοὺς δύο ὁμοῦ, τὸν τε γέροντα καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Δ'

Ὁ αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν Γεώργιος ὁ ἀρχιμανδρίτης διηγήσατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰουλιανοῦ τοῦ γενομένου ἐπισκόπου Βόστρων, λέ-
10 γων, ὅτι.

Μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ κοινοβίου καὶ γενέσθαι ἐπίσκοπον ἐν Βόστροις, τινὲς τῶν κτητόρων τῆς πόλεως, μισόχριστοι ὄντες, ἠθέλησαν αὐτὸν διὰ φαρμάκων ἀνελεῖν. Καὶ δὴ πείθουσι τὸν ἐπικέρνην αὐτοῦ διὰ χρημάτων καὶ δίδουσι αὐτῷ ἀναιρετι-
15 κόν, ἵνα ὡς κερνᾷ τῷ μητροπολίτῃ, βάλῃ τὸ φάρμακον εἰς τὸ ποτήριον αὐτοῦ. Ὁ δὲ παῖς ὡς ἐδιδάχθη, οὕτω καὶ ἐποίησε καὶ ἐπιδεδωκῶς τὸ ποτήριον ὁ παῖς τῷ θεῷ Ἰουλιανῷ μεμαγευμένον, ἐδέξατο, καὶ θεόθεν ἔγνω τὴν ἐπιβουλήν καὶ τοὺς ταύτην πεποιηκότας. Δεξάμενος οὖν τὸ ποτήριον, τέθηκεν αὐτὸ ἔμπροσθεν αὐ-
20 τοῦ, μηδὲν δλωσ εἰπὼν τῷ παιδὶ καὶ πέμψας μεταστέλλεται πάντας τοὺς κτήτορας, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ τὴν ἐπιβουλήν αὐτῷ κατασκευάσαντες. Ὁ δὲ θεῖος ὄντως Ἰουλιανός, μὴ θέλων παραδειγματίσαι τοὺς πεποιηκότας, πραέως λέγει τοῖς πᾶσιν.

Ἐὰν νομίζετε τὸν ταπεινὸν Ἰουλιανὸν διὰ φαρμακείας φονεῦσαι, ἰδοὺ ἔμπροσθεν ὑμῶν αὐτὸ πίνω.
25

Καὶ σφραγίσας τρίτον τὸ ποτήριον τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ καὶ εἰπὼν,

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος πίνω τοῦτο τὸ ποτήριον,

Ἐμπροσθεν πάντων πιῶν αὐτὸ ἀβλαβῆς διέμεινεν.

30 Καὶ ἰδόντες ἔβαλον αὐτῷ μετάνοιαν.

τάφο, λέει ὁ μαθητῆς τοῦ γέροντα σ' ἐκείνους ποὺ ἔσκαβαν τὸν τάφο.

Δεῖξτε ἀγάπη καὶ κάμετε λίγο πιὸ μεγαλύτερο τὸ μνήμα γιὰ νὰ χωρέσει καὶ τοὺς δύο.

Καὶ ἐνῶ ἔσκαβαν αὐτοί, ἔβαλε τὸν ἑαυτὸ του σὲ ψάθα καὶ ἀναπαύτηκε. Καὶ θάψαμε καὶ τοὺς δύο μαζί, καὶ τὸν γέροντα καὶ τὸ μαθητὴ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 94

Ὁ ἴδιος ὁ πατὴρ Γεώργιος ὁ ἀρχιμανδρίτης μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Ἰουλιανό, ποὺ ἔγινε ἐπίσκοπος τῶν Βόστρων, τὰ ἐξῆς.

Ἀφοῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ μοναστήρι του καὶ χειροτονήθηκε ἐπίσκοπος Βόστρων, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τῆς πόλης, ποὺ ἦταν μισόχριστοι, θέλησαν νὰ τὸν φαρμακώσουν. Πείθουν λοιπὸν τὸν ὑπηρέτη του μὲ χρήματα καὶ τοῦ δίνουν τὸ θανατηφόρο γιὰ νὰ βάλει τὸ φάρμακο στὸ ποτήρι, ὅταν θὰ τὸ προσφέρει στὸ μητροπολίτη. Ὁ ὑπηρέτης ἐνέργησε ὅπως ἀκριβῶς διδάχθηκε. Μόλις ὁ ὑπηρέτης ἔδωσε τὸ ποτήρι μὲ τὸ φαρμάκι στὸ θεῖο Ἰουλιανό, τὸ πῆρε, καὶ φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Θεὸ γνώρισε τὴν ἐπιβουλή καὶ ἐκείνους ποὺ ἐπινόησαν αὐτήν. Ἀφοῦ λοιπὸν πῆρε τὸ ποτήρι, τὸ ἔβαλε μπροστά του χωρὶς νὰ πεῖ τὸ παραμικρὸ στὸν ὑπηρέτη. Ἔστειλε τότε καὶ φώναξε ὅλους τοὺς ἄρχοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐπινόησαν τὴν ἐπιβουλή γι' αὐτόν. Καὶ ὁ θεῖος Ἰουλιανός, μὴ θέλοντας νὰ τιμωρήσει τοὺς ἐνόχους, λέει μὲ πραότητα πρὸς ὅλους.

Ἄν νομίζετε πὼς μπορεῖτε μὲ δηλητήριο νὰ σκοτῶστε τὸν ταπεινὸ Ἰουλιανό, νὰ, ἐδῶ μπροστά σας αὐτὸ τὸ πίνω.

Καὶ ἀφοῦ σφράγισε τρεῖς φορές τὸ ποτήρι μὲ τὸ δάχτυλό του καὶ εἶπε.

Ἐστὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πίνω αὐτὸ τὸ ποτήρι,

τὸ ἤπιε μπροστὰ σ' ὅλους, χωρὶς νὰ πάθει τίποτα.

Μόλις αὐτοὶ εἶδαν αὐτὸ τοῦ ἔβαλαν μετάνοια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Ε'

Ἦν τις γέρων οἰκῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου, τὸ μὲν γένος Σεβαστοπόλεως τῆς Ἀρμενίας, τὸ ὄνομα αὐτοῦ Πατρικιος, γέρων πάνυ (ἔλεγεν γὰρ αὐτὸν ἐτῶν ἑκατὸν δεκατριῶν), πραῦς καὶ ἡσύχιος. Διηγῆσαντο οὖν ἡμῖν οἱ τοῦ αὐτοῦ τόπου πα-
5 τέρεις περὶ τοῦ ἐναρέτου τούτου γέροντος, ὅτι.

Ἦγούμενος ἦν τοῦ κοινοβίου τοῦ Ἀβαζάνου καὶ ἐάσας τὴν ἡγου-
μενίαν, φοβηθεὶς τὸ κρῖμα (μεγάλων γὰρ ἀνδρῶν ἔλεγεν εἶναι τὰ
λογικὰ ποιμαίνειν πρόβατα) ἦλθεν ἐνταῦθα ἐν ὑποταταγῇ, τοῦτο
μᾶλλον κρίνας ὠφέλειαν εἶναι ψυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Σ'

10 Ἐλεγον δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι.

Ἄλλος ὧδε γέγονε γέρων, τὸ μὲν γένος Ἄραψ, τὸ δὲ ὄνομα
Ἰουλιανός, ἀπὸ ὀμμάτων. Οὗτος ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς ἐσκανδαλί-
σθη ποτὲ εἰς Μακάριον τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἱεροσολύμων καὶ
διέκρινε τὸ κοινωνῆσαι αὐτῷ. Ἐν μιᾷ οὖν ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς
15 δηλοῖ τῷ ἀββᾷ Συμεῶν τῷ εἰς τὸ Θαυμαστὸν ὄρος (ἀπέχει δὲ
ἀπὸ Θεουπόλεως τὸ ὄρος μίλλια ἐννέα), λέγων.

Τυφλός εἰμι, πούποτε ἀπελθεῖν οὐ δύναμαι, οὔτε δὲ
ἔχω τὸν δυνάμενόν με περιποιήσασθαι καὶ κοινωνῆσαι
Μακαρίῳ διακρίνομαι. Ἄλλὰ δήλωσόν μοι, πάτερ, τί
20 ὄφειλον ποιῆσαι περὶ τοῦ πορνεύσαντος ἀδελφοῦ, καὶ
τοῦ μετ' αὐτοῦ ὀρκωμοσίαν ποιήσαντος.

Δηλοῖ δὲ ὁ ἀββᾶς Συμεῶν τῷ ἀββᾷ Ἰουλιανῷ, λέγων.

Μὴ ἀναχωρήσης, μηδὲ θελήσης σεαυτὸν χωρῆσαι τῆς
ἀγίας Ἐκκλησίας. Οὐδὲ γὰρ ἔχει κακὸν χάριτι τοῦ Κυ-
25 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Πλὴν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 95

Ἐπῆρχε κάποιος γέροντας, πού ζοῦσε στή μονή τοῦ πατρός μας Θεοδοσίου, καί καταγόταν ἀπὸ τὴ Σεβαστόπολη τῆς Ἀρμενίας· τὸ ὄνομα του ἦταν Πατρίκιος, πάρα πολὺ γέροντας (ἔλεγε πὼς εἶναι ἑκατὸν δεκατριῶν χρόνων), πράος καὶ ἤρεμος. Γιὰ αὐτὸν τὸν ἐνάρετο γέροντα λοιπὸν οἱ πατέρες τοῦ τόπου αὐτοῦ μᾶς εἶπαν.

Ἦταν ἡγούμενος στὸ κοινόβιο τοῦ Ἀβαζάνου καί, ἀφοῦ ἄφησε τὴν ἡγουμενία, ἐπειδὴ φοβόταν τὸ κρίμα (γιατὶ ἔλεγε πὼς ἀνήκει σὲ μεγάλους ἀνθρώπους νὰ ποιμαίνουν τὰ λογικὰ πρόβατα) ἦρθε ἐδῶ στὴν ὑποταγή, ἐπειδὴ ἔκρινε πὼς αὐτὸ προσφέρει περισσότερη ὠφέλεια στὴν ψυχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 96

Μᾶς ἔλεξαν καὶ τοῦτο γιὰ αὐτόν.

Ἐπῆρχε ἐδῶ καὶ ἓνας ἄλλος γέροντας, ὁ Ἀραβας στὴ καταγωγή, ὀνομαζόμενος Ἰουλιανός, καὶ ἦταν τυφλός. Κάποτε αὐτὸς ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς σκανδαλίστηκε ἀπὸ τὸν Μακάριο ἀρχιεπίσκοπο Ἱεροσολύμων καὶ διέκοψε τὴ μυστηριακὴ κοινωνία μαζί του. Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ ἀββᾶς Ἰουλιανὸς στέλνει ἓνα μήνυμα στὸν ἀββᾶ Συμεὼν στὸ ὄρος Θαυμαστὸ (ἀπέχει τὸ βουνὸ αὐτὸ ἀπὸ τὴ Θεούπολη ἑννιά μίλια), λέγοντας.

Εἶμαι τυφλός, δὲν μπορῶ νὰ πάω πουθενά, δὲν ἔχω αὐτὸν πὸς θὰ μπορούσε νὰ μὲ περιποιηθεῖ, καὶ ἔκοψα τὴν κοινωνία μου μὲ τὸν Μακάριο. Ἀλλὰ πές μου, πάτερ, τί πρέπει νὰ κάνω μὲ τὸν ἀδελφὸ πὸς πόρνευσε καὶ μὲ αὐτὸν πὸς ὀρκίστηκε μαζί του.

Ὁ ἀββᾶς Συμεὼν ἀπαντᾷ τότε στὸν ἀββᾶ Ἰουλιανὸ καὶ τοῦ λέει.

Μὴ φύγεις, οὔτε νὰ θελήσεις νὰ ἀποκοπεῖς ἀπὸ τὴν ἀγία Ἐκκλησία. Γιατὶ κανένα κακὸ μὲ τὴ χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει. Ἀλλὰ νὰ ξέρεις, ἀδελφέ, καὶ

καὶ τοῦτο γίνωσκε, ἀδελφέ, ὅτι εἴ τις ἐὰν προσκομίση
 ἐν τῷ κοινοβίῳ ὑμῶν, ἔχετε ἐκεῖ γέροντα ὀνόματι
 Πατρίκιον· οὗτος δὲ ὁ γέρον ἴσταται ἔξω τοῦ ἱερατίου,
 ὑποκάτω πάντων, πλησίον τοῦ κατὰ δυσμὰς τοίχου
 5 τῆς ἐκκλησίας καὶ λέγει καὶ αὐτὸς τὴν ἀγίαν εὐχὴν τῆς
 προσκομιδῆς, καὶ αὐτοῦ λογίζεται ἡ ἀγία ἀναφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 97

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ ἀναχωρητῆς, ὁ ἐπίκλην Πυρρός,
 ὅτι.

10 Ἀκήκοα διηγουμένου τοῦ ἀββᾶ Στεφάνου τοῦ Μωαβίτου, ὅτι
 ὡς ἤμην ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου κοι-
 νοβιάρχου, ἦσαν ἐκεῖ δύο ἀδελφοὶ ποιήσαντες ὀρκωμοσίαν, ἵνα
 μήτε ἐν τῇ ζωῇ, μήτε ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλ-
 λήλων. Ὡς οὖν ἦσαν ἐν τῷ κοινοβίῳ πάντας οἰκοδομοῦντες, ὁ
 15 εἰς ἀδελφὸς ἐπολεμῆθη εἰς πορνείαν καὶ μὴ δυνάμενος βαστάσαι
 τὸν πόλεμον, λέγει τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

Ἀπόλυσόν με, ἀδελφέ, ὅτι εἰς πορνείαν πολεμοῦμαι καὶ θέλω
 ἀπελθεῖν εἰς τὸν κόσμον.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἤρξατο παρακαλεῖν αὐτὸν καὶ λέγειν.

20 Μὴ, ἀδελφέ, μὴ ἀπολέσης τὸν κόπον σου.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

Ἡ ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ, ἵνα τὴν πράξιν ποιήσω, ἢ ἀπόλυ-
 σόν με ἀπελθεῖν.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς μὴ θέλων ἀπολῦσαι αὐτόν, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς
 25 τὴν πόλιν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ καταγώγιον τῆς πορνείας ὁ πο-
 λεμηθεὶς· ὁ δὲ ἄλλος ἀδελφὸς ἔξω ἰστάμενος χοῦν λαβῶν ἐκ
 τῆς γῆς, ἔβαλλεν εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ ἑαυτὸν συνέτριβεν.
 Ὡς οὖν ἐξῆλθεν ὁ εἰσελθὼν εἰς τὸ πορνεῖον ποιήσας τὴν πρά-
 ξιν, λέγει αὐτῷ ὁ ἄλλος ἀδελφός.

30 Τί ὠφελήθης, ἀδελφέ μου, ἐκ τῆς ἀμαρτίας; τί δὲ οὐκ
 ἐβλάβης; Ἄγωμεν πάλιν εἰς τὸν τόπον ἡμῶν.

αυτό, ὅτι ἐὰν κάποιος θελήσει νὰ κάνει προσκομιδὴ στὸ κοινόβιό σας, ἔχετε ἐκεῖ ἕναν γέροντα, μὲ τὸ ὄνομα Πατρίκιος· αὐτὸς ὁ γέροντας βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερό, κάτω ἀπὸ ὄλους, κοντὰ στὸ δυτικὸ τεῖχος τῆς ἐκκλησίας· μπορεῖ νὰ πεῖ αὐτὸς τὴν ἀγία εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς, καὶ πιάνεται ἡ ἀγία ἀναφορὰ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 97

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ὁ ἀναχωρητῆς, ποὺ ὀνομάζεται Πυρρός, μᾶς ἔλεγε.

Ἦκουσα τὸν ἀββᾶ Στέφανο τὸν Μωαβίτη νὰ διηγεῖται πὼς ὅταν βρισκόταν στὸ κοινόβιο τοῦ ἀγίου Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου κοινοβιάρχου, ζοῦσαν ἐκεῖ καὶ δύο ἀδελφοί, ποὺ εἶχαν δώσει ὑπόσχεση μὲ ὄρκο νὰ μὴ χωρίσουν μεταξύ τους οὔτε στὴ ζωὴ, οὔτε καὶ στὸ θάνατο. Ζώντας λοιπὸν καὶ οἱ δύο μέσα στὸ κοινόβιο καὶ ἐργαζόμενοι γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ ὄλων, ὁ ἕνας ἀδελφὸς πολεμήθηκε ἀπὸ τὸ λογισμὸ τῆς πορνείας καὶ μὴ μπορώντας νὰ βαστάξει τὸν πόλεμο, λέει στὸν ἀδελφὸ του.

Ἦφησέ με, ἀδελφέ, νὰ φύγω, γιὰτὶ πολεμοῦμαι ἀπὸ τὸν λογισμὸ τῆς πορνείας καὶ θέλω νὰ πάω στὸν κόσμο.

Ὁ ἀδελφὸς ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλεῖ καὶ νὰ τοῦ λέει.

Μὴ, ἀδελφέ, μὴ χάσεις τὸν κόπο σου.

Αὐτὸς ὁμοίως τοῦ λέει.

Ἦ ἔλα μαζί μου, γιὰ νὰ κάνω τὴν πράξη, ἢ ἀλλιῶς ἄφησέ με νὰ φύγω.

Καὶ ὁ ἀδελφὸς μὴ θέλοντας νὰ τὸν ἀποχωριστεῖ, πῆγε μαζί του στὴν πόλη. Ὁ πολεμημένος λοιπὸν μπῆκε στὸ καταγώγιο τῆς πορνείας, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἀδελφὸς ἔμεινε ἔξω καὶ παίρνοντας χῶμα ἀπὸ τὴ γῆ τὸ ἔβαλε πάνω στὸ κεφάλι του, νιώθοντας βαθεῖα συντριβή. Μόλις ἐκεῖνος βγῆκε ἀπὸ τὸ πορνεῖο, μετὰ τὴν πράξη του, τοῦ λέει ὁ ἄλλος ἀδελφός.

Τί ὠφελήθηκες, ἀδελφέ μου, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; Σὲ τί δὲν βλάφτηκες; Ἄς γυρίσομε πάλι πίσω στὸν τόπο μας.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

Οὐκ ἔτι δύναμαι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἔρημον. Σὺ οὖν ὑπάγε. Ἐγὼ γὰρ εἰς τὸν κόσμον μενῶ.

Ὡς οὖν πολλὰ ποιήσας οὐκ ἔπεισεν αὐτὸν ἀκολουθῆσαι αὐτῷ
5 εἰς τὴν ἔρημον, ἔμεινε καὶ αὐτὸς σὺν αὐτῷ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔκαμνον οἱ δύο ἐργασίας, ἵνα τραφῶσιν.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ὁ ἀββᾶς Ἀβράμιος ὁ πρώην μὲν τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει λεγομένην τῶν Ἀβραμιτῶν μονὴν συστησάμενος, ὁ καὶ γεγονῶς ὕστερον ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου, ὁ κα-
10 λὸς καὶ πρᾶος ποιμὴν, ἔκτιζε τὸ ἑαυτοῦ μοναστήριον, τὸ ἐπιλεγόμενον τῶν Βυζαντίων. Ἀπελθόντες οὖν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔκαμνον ἐκεῖσε ἐργασίας καὶ ἐλάμβανον τὸν μισθόν. Καὶ ὁ ἐμπεσὼν εἰς πορνείαν ἐλάμβανε τῶν δύο τὸν μισθὸν καὶ καθ' ἑκάστην ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔδαπάνα αὐτὸν εἰς ἀσωτίας. Ὁ δὲ
15 ἄλλος πᾶσαν ἡμέραν ἐνήστευε καὶ μετὰ πάσης ἡσυχίας ποιῶν ἦν τὸ ἔργον, μὴ λαλῶν πρὸς τινα. Τοῦτον θεωροῦντες καθ' ἑκάστην οἱ τεχνῖται, μήτε ἐσθίοντα, μήτε λαλοῦντα, ἀλλὰ σύννουν αἰεὶ, λέγουσι τὰ περὶ αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ τῷ ἐν ἀγίοις ἀββᾷ Ἀβραμίῳ. Τότε ὁ μέγας Ἀβράμιος μεταστέλλεται
20 τὸν ἐργάτην ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν, λέγων.

Πόθεν εἶ, ἀδελφέ; καὶ τίς σου ἐστὶν ἡ ἐργασία;

Ὁ δὲ πάντα ἐξωμολογήσατο αὐτῷ, καὶ ὅτι.

Διὰ τὸν ἀδελφὸν πάντα ὑπομένω, ἵνα ὁ Θεός, βλέπων τὴν ἐμὴν θλίψιν, σῶσῃ τὸν ἀδελφόν μου.

25 Ταῦτα ἀκούσας ὁ θεῖος Ἀβράμιος, λέγει τῷ ἀδελφῷ.

Καὶ Κύριος ἐχαρίσατό σοι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Ὡς οὖν ἀπέλυσεν ὁ ἀββᾶς Ἀβράμιος τὸν ἀδελφὸν καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κελλίου αὐτοῦ, ἰδοὺ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κράζων.

Ἀδελφέ μου, λάβε με εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα σωθῶ.

30 Εὐθέως οὖν λαβὼν αὐτόν, ἀπῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον, πλησίον τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, καὶ ἐνέκλεισεν αὐτόν καὶ μετ' ὀλίγον χρό-

Καὶ αὐτός τοῦ ἀπαντᾷ.

Δὲν μπορῶ πιά νὰ ξαναγυρίσω στὴν ἔρημο. Πῆγαινε λοιπὸν ἐσύ. Ἐγὼ θὰ μείνω στὸ κόσμο.

Ἄφοῦ ἐπέμεινε πολὺ καὶ δὲν τὸν ἔπεισε νὰ τὸν ἀκολουθήσει στὴν ἔρημο, ἔμεινε καὶ αὐτὸς μαζί του στὸν κόσμο, δουλεύοντας καὶ οἱ δύο γιὰ νὰ ζήσουν.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὁ ἀββᾶς Ἀβράμιος, ποὺ πρῶτα συγκρότησε στὴν Κωνσταντινόπολη τὴν ὀνομαζόμενη μονὴ τῶν Ἀβραμιτῶν, καὶ ἀργότερα ἔγινε ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου, ὁ καλὸς καὶ πράος ποιμένας, ἔκτιζε τὸ μοναστήρι του, τὸ ὀνομαζόμενο τῶν Βυζαντίων. Οἱ δύο λοιπὸν ἀδελφοὶ πῆγαν ἐκεῖ καὶ δούλευαν στίς ἐκεῖ ἐργασίες τοῦ κτισίματος καὶ ἔπαιρναν τὸ μισθὸ τους. Ἐκεῖνος ποὺ ἔπεσε στὴν πορνεία ἔπαιρνε τὸ μισθὸ καὶ τῶν δύο καὶ κάθε μέρα πῆγαινε στὴ πόλη καὶ ἐκεῖ δαπανοῦσε τὰ χρήματα σὲ ἀσωτίες. Ἐνῶ ὁ ἄλλος ὄλη τὴν ἡμέρα νήστευε καὶ ἐκτελοῦσε τὴν ἐργασία του μὲ ἀπόλυτη ἡσυχία. Βλέποντας αὐτὸν οἱ τεχνίτες κάθε μέρα οὔτε νὰ τρώει οὔτε καὶ νὰ μιλάει, ἀλλὰ πάντα νὰ εἶναι σκεπτικός, ἀνάφεραν τὰ σχετικὰ μ' αὐτοὺς καὶ τὴ συμπεριφορὰ τους στὸν ἅγιο ἀββᾶ Ἀβράμιο. Τότε ὁ μέγας Ἀβράμιος στέλνει καὶ καλεῖ τὸν ἐργάτη στὸ κελλί του καὶ τὸν ἐρωτᾷ, λέγοντας.

Ἄπο ποῦ εἶσαι, ἀδελφέ; καὶ ποιά εἶναι ἡ δουλειά σου;

Αὐτὸς ἐξομολογήθηκε τὰ πάντα, λέγοντας.

Γιὰ τὸν ἀδελφὸ μου τὰ ὑπομένω ὅλα αὐτά, μήπως ὁ Θεός, βλέποντας τὴ στεναχώρια μου, σώσει τὸν ἀδελφὸ μου.

Ὅταν τὰ ἄκουσε αὐτὰ ὁ θεῖος Ἀβράμιος, λέει στὸν ἀδελφὸ.

Ὁ Κύριος σοῦ χάρισε τὴν ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Πράγματι, μόλις ὁ ἀββᾶς Ἀβράμιος ἄφησε τὸν ἀδελφὸ καὶ βγήκε ἀπὸ τὸ κελλί του, νά, ἔρχεται ὁ ἀδελφός του κραυγάζοντας.

Ἀδελφέ μου, πάρε με στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ σωθῶ.

Ἀμέσως τότε τὸν πῆρε καὶ ἔφυγαν καὶ πῆγαν σ' ἓνα σπήλαιο, κοντὰ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη, καὶ ἐκεῖ ἔκλεισε αὐτόν. Μετὰ ἀπὸ

νον μεγάλως κατὰ τὸν Θεὸν προκόψας πρὸς πνεῦμα, ἀπεδήμησεν. Ἔμεινε δὲ ὁ ἀδελφὸς ἐν αὐτῷ τῷ σπηλαίῳ κατὰ τὸν ὄρκον, ἵνα ἐκεῖ τελειωθῇ καὶ αὐτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Η'

Τούτῳ τῷ ἀδελφῷ καθημένῳ ἐν τῷ ἀγίῳ Ἰορδάνῃ μετὰ τὴν
5 κοίμησιν τοῦ ἀδελφοῦ, παρέβαλέ τις γέρον ἀπὸ τῆς λαύρας τοῦ Καλαμῶνος καὶ λέγει αὐτῷ.

Εἶπέ μοι, ἀδελφέ, ἐν τῷ τοσοῦτῳ χρόνῳ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀσκήσεως τί κατώρθωσας;

Λέγει αὐτῷ ὁ ἀδελφός.

10 Ἔπαγε καὶ ἔρχου μετὰ δεκάτην ἡμέραν καὶ λέγω σοι.

Ὁ δὲ γέρον ἐλθὼν τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ εὔρε τὸν ἀδελφὸν τελειωθέντα καὶ ὄστρακον γεγραμμένον οὕτω.

Συγχώρησόν μοι, πάτερ, ὅτι οὐδέ ποτε, ποιῶν τὸν κανόνα μου, ἀφῆκα τὸν νοῦν εἰς τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4Θ'

15 Διηγήσαντο ἡμῖν οἱ τῆς αὐτῆς μονῆς πατέρες, ὅτι.

Πρὸ τούτων τῶν χρόνων ἐγένετο ἐνταῦθά τις γέρον ὀνόματι Ἰανθος, ὃς ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἀπῆει ἐπὶ τὸν Κουτιλᾶν. Ἐν μιᾷ οὖν ὥς ἦν εἰς τὴν ἔρημον, ἰδοὺ Σαρακηνοὶ ἐλθόντες εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἰδόντες τὸν γέροντα, εἷς ἐξ αὐτῶν γυμνώσας τὸ ξί-
20 φος αὐτοῦ, ἤρχετο πρὸς τὸν γέροντα, θέλων φονεῦσαι αὐτόν. Ὁ δὲ γέρον θεασάμενος τὸν Σαρακηνὸν ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸ θέλημά σου γενέσθω.

Καὶ εὐθέως ἠνοιχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε τὸν Σαρακηνόν. Ὁ δὲ
25 γέρον ἐσώθη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν δοξάζων τὸν Θεόν.

λίγο, καὶ ἀφοῦ πρόκοψε πολὺ πνευματικὰ κατὰ Θεό, πέθανε. Ὁ ἀδελφός, παραμένοντας πιστὸς στὸν ὄρκο, ἔμεινε σ' αὐτὸ τὸ σπήλαιο, γιὰ νὰ πεθάνει καὶ αὐτὸς ἐκεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 98

Αὐτὸν τὸν ἀδελφό, ποὺ ἔμεινε κοντὰ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη μετὰ τὴν κοίμησή του, τὸν ἐπισκέφθηκε κάποιος γέροντας ἀπὸ τὴ λαύρα τοῦ Καλαμώννα καὶ τοῦ λῆει.

Πές μου, ἀδελφέ, μέσα σ' αὐτὸν τὸν τόσο μεγάλο χρόνο τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἄσκησης τί κατόρθωσες;

Καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀπαντᾷ.

Πήγαινε καὶ μετὰ δέκα μέρες ἔλα νὰ σοῦ πῶ.

Ἐπιστρέφοντας ὁ γέροντας τὴν δέκατη μέρα βρῆκε τὸν ἀδελφὸ πεθαμένο καὶ ἓνα ὄστρακο ἔχοντας γραμμένα τὰ ἐξῆς.

Ἰάτερ, συγχώρησέ με, γιὰτι ποτέ, κάνοντας τὸν κανόνα μου, δὲν ἄφησα τὸ νοῦ μου στὴ γῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 99

Οἱ πατέρες τῆς ἴδιας μονῆς μᾶς διηγήθηκαν τὰ ἐξῆς.

Πρὶν ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρόνια ζοῦσε ἐδῶ ἓνας γέροντας μὲ τὸ ὄνομα Ἰανθος. Αὐτὸς σ' ὄλη του τὴ ζωὴ πήγαινε στὸν Κουτιλᾶ. Μία μέρα λοιπὸν ἐνῶ βρισκόταν στὴν ἔρημο, νὰ ἔρχονται στὰ μέρη ἐκεῖνα Σαρακηνοί, καὶ μόλις εἶδαν τὸν γέροντα, ἓνας ἀπὸ αὐτούς, ἀφοῦ γύμνωσε τὸ ξίφος του, προχώρησε πρὸς τὸν γέροντα, θέλοντας νὰ τὸν σκοτώσει. Ὁ γέροντας τότε, βλέποντας τὸν Σαρακηνὸ νὰ ἔρχεται ἐναντίον του, σήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἃς γίνει τὸ θέλημά σου.

Ἄμεσως ἀνοιξε ἡ γῆ καὶ κατάπιε τὸ Σαρακηνὸ. Ὁ γέροντας σώθηκε· γύρισε τότε στὴ μονὴ δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ'

Πάλιν ἡμῖν διηγήσαντο οἱ τοῦ αὐτοῦ τόπου πατέρες, ὅτι.

Ἦν τις ἐνταῦθα πρεσβύτερος Πέτρος ὀνόματι, τῷ γένει Πόντιος, πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθώματα πεποιηκώς. Περὶ τούτου τοῦ γέροντος Θεόδωρος ὁ γεγονώς ἐπίσκοπος Ρόσσου ἔλεγεν ἡμῖν,
5 ὅτι.

Ἐν μιᾷ ἦλθεν ἔγγιστά μου εἰς τὸν Ἰορδάνην, εἰς τὴν λαύραν τῶν Πυργίων· ἐκεῖ γὰρ ἤμην καθήμενος. Καὶ λέγει μοι.

Ποίησον ἀγάπην, ἀδελφὲ Θεόδωρε, δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ὅτι εὐχὴν ἔχω.

10 Ἐγὼ δὲ μὴ θέλων παρακοῦσαι τοῦ γέροντος, λέγω αὐτῷ.

Ἄγωμεν.

Ὡς οὖν ἐπεράσαμεν τὸν ἅγιον Ἰορδάνην, λέγει μοι ὁ γέρον.

Ἀδελφὲ Θεόδωρε, δεῦρο βάλωμεν μετάνοιαν ἵνα ἕως τοῦ Σινᾶ μηδεὶς ἡμῶν φάγη.

15 Λέγω αὐτῷ.

Ὅντως, πάτερ, τοῦτο ἐγὼ οὐ δύναμαι ποιῆσαι.

Καὶ ἔβαλεν ὁ γέρον μετάνοιαν καὶ ἕως τοῦ Σινᾶ οὐ μετέλαβέ τις. Μεταλαβὼν δὲ εἰς τὸ Σινᾶ τῶν ἁγίων μυστηρίων, τότε καὶ τροφῆς μετέλαβεν. Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοῦ Σινᾶ ἀπήλθομεν εἰς τὸν
20 ἅγιον Μηνᾶν Ἀλεξανδρείας, μὴ μεταλαβόντος αὐτοῦ τροφῆς. Κάκει δὲ κοινωνήσας μετέλαβε τροφῆς. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἦλθομεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, μηδενὸς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ὄλωσεν γευσάμενου. Κοινωνήσας δὲ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀνάστασιν, μετέλαβε τότε τροφῆς. Ἐν ὄλῃ οὖν τοιαύτῃ καὶ
25 τηλικαύτῃ ὁδῷ, εἰ μὴ τρίτον οὐκ ἔφαγεν ὁ γέρον, ἅπαξ εἰς τὸ Σινᾶ ὄρος, καὶ ἅπαξ εἰς τὸν ἅγιον Μηνᾶν, καὶ ἅπαξ εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑ'

Διηγήσαντο ἡμῖν καὶ περὶ ἄλλου γέροντος οἱ τῆς αὐτῆς μονῆς πατέρες, λέγοντες, ὅτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 100

Πάλι μᾶς διηγήθηκαν τοῦ ἴδιου τόπου οἱ πατέρες τὰς ἐξῆς.

Ζοῦσε ἐδῶ κάποιος γέροντας ὀνομαζόμενος Πέτρος, Πόντιος στή καταγωγή, πού εἶχε κάνει πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθώματα. Γι' αὐτὸν τὸν γέροντα, ὁ Θεόδωρος, πού ἔγινε ἐπίσκοπος Ρόσσου, μᾶς ἔλεγε.

Μιὰ μέρα μὲ πλησίασε στὸν Ἰορδάνη, στή Λαύρα τῶν Πυργίων· γιατί ἐγὼ ἐκεῖ καθόμουν. Καὶ μοῦ λέει.

Δεῖξε ἀγάπη, ἀδελφὲ Θεόδωρε, καὶ ἔλα μαζί μου στὸ ὄρος Σινᾶ, γιατί ἔχω εὐλογία.

Ἐγὼ μὴ θέλοντας νὰ παρακούσω στὸ γέροντα, τοῦ λέγω.

Ἄς πᾶμε.

Μόλις λοιπὸν περάσαμε τὸν Ἰορδάνη, ὁ γέροντας μοῦ λέει.

Ἀδελφὲ Θεόδωρε, ἐδῶ ἄς βάλομε μετάνοια, ὥστε μέχρι τὸ Σινᾶ κανένας μας νὰ μὴ φάει.

Τοῦ λέγω.

Πάτερ, ἐγὼ στ' ἀλήθεια δὲν μπορῶ νὰ κάνω κάτι τέτοιο.

Ἐβαλε τότε ὁ γέροντας μετάνοια καὶ τίποτα δὲν ἔβαλε στὸ στόμα του μέχρι τὸ Σινᾶ. Στὸ Σινᾶ, ἀφοῦ μετάλαβε τὰ ἅγια μυστήρια, τότε ἔβαλε καὶ τροφή στὸ στόμα του. Τὸ ἴδιο, ἀναχωρώντας καὶ ἀπὸ τὸ Σινᾶ γιὰ τὸν ἅγιο Μηνᾶ Ἀλεξανδρείας, δὲν ἔλαβε καθόλου τροφή. Καὶ ἐκεῖ, ἀφοῦ κοινῶνησε, ἔφαγε. Ἀπὸ τὸν ἅγιο Μηνᾶ πήγαμε στήν ἀγία πόλη, χωρὶς νὰ γευθεῖ τίποτε σ' ὅλη αὐτὴ τὴ διαδρομὴ. Ἀφοῦ κοινῶνησε καὶ στὸ ναὸ τῆς ἀγίας Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας, τότε πῆρε καὶ τροφή. Σ' ὅλη λοιπὸν αὐτὴ τὴν διαδρομὴ, τὴν τόσο μεγάλη καὶ δύσκολη, ὁ γέροντας δὲν ἔφαγε, παρὰ μόνο τρεῖς φορές, μία στὸ ὄρος Σινᾶ, μία στὸν ἅγιο Μηνᾶ καὶ μία στήν ἀγία πόλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 101

Οἱ πατέρες τῆς ἴδιας μονῆς μᾶς διηγήθηκαν καὶ γιὰ κάποιον ἄλλο γέροντα, λέγοντάς μας.

Ἦν τις ἐνταῦθα τοῦνομα ἀββᾶς Παῦλος, ὅστις πρὸ ὀλίγου χρόνου ἀνεπαύσατο, Ρωμαῖος τῷ γένει. Ἐν μιᾷ οὖν ἀπῆλθε μετὰ τῶν βορδονίων καὶ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ εὐρέθη παιδίον μικρόν, καὶ ἐκ τοῦ διαβόλου, ἀγνοοῦντος τοῦ ἀββᾶ Παύλου, ἐπάτησεν ὁ βόρ-
5 δων τὸ παιδίον καὶ ἀπέκτεινεν αὐτό. Θλιβεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ ὁ ἀββᾶς Παῦλος, ἀνεχώρησε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἄροναν κάκει γέγονεν ἀναχωρητῆς, θρηνηῶν τὸν θάνατον τοῦ παιδίου πάντοτε καὶ λέγων, ὅτι.

Ἐγὼ ἐποίησα τὸν φόνον τοῦ παιδίου καὶ ὡς φονεὺς ἔχω
10 κριθῆναι ἐν τῇ κρίσει.

Ἦν δὲ πλησίον λέων καὶ καθ' ἐκάστην ὁ ἀββᾶς Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν κοίτην τοῦ λέοντος νύσσω καὶ ἀγριαίνων αὐτόν, ἵνα ἀναστῆ καὶ φάγη αὐτόν· ὁ δὲ λέων οὐδ' ὄλωσεν ἔβλαπτεν αὐτόν. Τότε ὡς εἶδεν ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, λέγει ἐν ἑαυτῷ.

15 Κοιμηθῶ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ λέοντος καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτόν καὶ ὑπάγειν εἰς τὸν ποταμὸν πιεῖν ὕδωρ, τρώγει με.

Ὡς οὖν ἔπεσεν, ἰδοὺ μετὰ μικρόν καὶ ὁ λέων καὶ ὡς ἐπὶ ἀνθρώπου μετὰ πάσης τῆς ἡσυχίας ὑπερεπήδησε τὸν γέροντα καὶ οὐδὲ ὄλωσεν ἤψατο αὐτοῦ. Τότε ὁ γέροντα ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁ Θεὸς συν-
20 εχώρησεν αὐτῷ τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἐλθὼν πάλιν εἰς τὴν μονὴν αὐτοῦ, διῆγε πάντας ὠφελῶν καὶ οἰκοδομῶν ἕως τῆς πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἀναπαύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΒ'

Μέλλοντος τελειοῦσθαι τοῦ ἀββᾶ Σωφρονίου τοῦ σοφιστοῦ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ, παριστάμεθα πλησίον αὐτοῦ ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς ὁ
25 Σχολαστικὸς καὶ ὁ ἀββᾶς Κηρυκὸς καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πατέρων. Καὶ λέγει ἡμῖν, ὅτι.

Εἰς ὁδὸν ἀπίην καὶ ἔμπροσθέν μου νεάνιδες χορὸν ποιήσα-
σαι ἐχόρευον λέγοντες.

Καλῶς ἦλθε Σωφρόνιος· ἐστεφανώθη Σωφρόνιος.

Ἐδῶ ζοῦσε κάποιος ὀνομαζόμενος ἀββᾶς Παῦλος, ποῦ ἀναπαύθηκε πρὶν ἀπὸ λίγο χρόνο, καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴ Ρώμη. Μιὰ μέρα λοιπὸν βγῆκε ἔξω μὲ τὸ μουλᾶρι του καὶ στὸ ξενοδοχεῖο ποῦ ἔμενε, βρέθηκε ἓνα παιδάκι μικρὸ καὶ ἀπὸ διαβολικὴ ἐνέργεια, χωρὶς νὰ καταλάβει κάτι ὁ ἀββᾶς Παῦλος, πάτησε τὸ μουλᾶρι τὸ παιδί καὶ τὸ σκότωσε. Ὁ ἀββᾶς Παῦλος, βαθιὰ θλιμμένος γιὰ τὸ γεγονὸς αὐτό, ἔφυγε καὶ ἦρθε στὸν Ἄρονα, καὶ στὸ μέρος αὐτὸ ἔγινε ἀναχωρητῆς, κλαίγοντας πάντα γιὰ τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ καὶ λέγοντας.

Ἐγὼ ἔκανα τὸ φόνο τοῦ παιδιοῦ καὶ στὴ κρίση θὰ καταδικαστῶ σὰν φονιάς.

Κοντὰ βρισκόταν ἓνα λιοντάρι καὶ ὁ ἀββᾶς Παῦλος κάθε μέρα πήγαινε στὴ φωλιά του, πειράζοντας καὶ ἀγριεύοντας τὸ λιοντάρι, γιὰ νὰ σηκωθεῖ καὶ νὰ τὸν φάει· τὸ λιοντάρι ὅμως καθόλου δὲν τὸν πείραζε. Τότε μόλις εἶδε πὼς τίποτα δὲν βγαίνει κι ἀπ' αὐτό, σκέφθηκε τὸ ἑξῆς.

Θα κοιμηθῶ στὸ δρόμο τοῦ λιονταριοῦ καὶ καθὼς θὰ πηγαίνει στὸ ποτάμι γιὰ νὰ πιεῖ νερό, θὰ μὲ κατασπαράξει.

Ἐπεσε λοιπὸν καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο τὸ λιοντάρι πέρασε καὶ σὰν ἄνθρωπος μὲ μεγάλη ἡσυχία προσπέρασε τὸ γέροντα καὶ καθόλου δὲν τὸν ἀκούμπησε. Τότε ὁ γέροντας κατάλαβε, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ συγχώρησε τὴν ἁμαρτία. Ἐπέστρεψε τότε πάλι στὸ μοναστήρι του, ζῶντας ἐκεῖ καὶ ὄλους ὠφελώντας καὶ οἰκοδομώντας, μέχρι τῆς ἀνάπαυσής του πρὸς τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 102

Ὅταν ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος ὁ σοφιστῆς, ὁ ἀδελφὸς μου, βρισκόταν στὰ τελευταῖα του, βρισκόμασταν κοντά του ἐγώ, ὁ ἀββᾶς ὁ Σχολαστικός, ὁ ἀββᾶς ὁ Κηρυκὸς καὶ μερικοὶ ἄλλοι πατέρες. Μᾶς λέει τότε.

Βάδιζα στὸ δρόμο, καὶ μπροστά μου χόρευε χορὸς ἀπὸ κοπέλες, λέγοντάς μου.

Καλῶς ἦρθε ὁ Σωφρόνιος· στεφανώθηκε ὁ Σωφρόνιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΓ'

Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Στρατηγίου τοῦ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου, οἱ τῆς αὐτῆς μονῆς πατέρες, ὅτι.

Τὰ τρία ταῦτα πλεονεκτήματα ἐκτήσατο ὑπὲρ πάντα μοναχὸν τῆς γενεᾶς ταύτης· τὸ νηστεύειν πολλά, τὸ ἀγρυπνεῖν πολλά, τὸ ἐργάσασθαι πολλά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΔ'

Διηγήσατο ἡμῖν ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου ὁ ἀββᾶς Θεοδόσιος, ὁ γεγονῶς ἐπίσκοπος τῆς Καπιτουλιάδος, περὶ τοῦ ἀββᾶ Νόννου, λέγων, ὅτι.

Ἐν μιᾷ, πρὸ τοῦ κροῦσαι τὸ ξύλον τὸ νυκτερινόν, ἀνακείμενος ἐγὼ ἐν τῷ κλινιδίῳ μου, ἤκουσά τινος λέγοντος, «Κύριε ἐλέησον», πραιία καὶ ἡσυχίῳ φωνῇ καὶ ἀριθμήσας πεντακόσια τό, «Κύριε, ἐλέησον», ἠθέλησα εἰδέναί τις ἐστὶν ὁ λέγων καὶ παρακύψας διὰ τῆς θυρίδος τοῦ κελλίου μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν, θεωρῶ τὸν γέροντα κείμενον εἰς τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ ἀστέρα φωτοειδῆ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καταυγάζοντά μοι τὸ τίς ἐστὶν ὁ γέρον.

Ἄτερος δέ τις τῶν γερόντων τοῦ αὐτοῦ κοινοβίου διηγήσατο ἡμῖν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀββᾶ Νόννου, λέγων, ὅτι.

Ἐν μιᾷ πρὸ τοῦ κροῦσαι τὸ ξύλον, ἐξελθὼν τοῦ κελλίου μου ἀπὴν ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ θεωρῶ τὸν γέροντα ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας ἐστῶτα καὶ ἐκτεταμένας ἔχοντα τὰς δύο χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εὐχόμενον. Ἐλαμπὸν δὲ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὡς λαμπάδες πυρός, καὶ φοβηθεὶς ἀνεχώρησα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕ'

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντες παρεβάλομεν τῷ ἀββᾷ Θεοδούλῳ τῷ ὄντι ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ ἐν τῇ Φάρῳ, καὶ διηγήσατο ἡμῖν ὁ γέρον λέγων, ὅτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 103

Γιὰ τὸν ἀββᾶ Στρατήγιο, τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου, οἱ πατέρες τῆς ἰδίας μονῆς ἔλεγαν.

Αὐτὲς τὶς τρεῖς ἀρετὲς ἀπόκτησε περισσότερο ἀπὸ κάθε μοναχὸ τοῦ κόσμου αὐτοῦ· τὸ ὅτι νήστευε πολὺ, τὸ ὅτι ἀγρυπνοῦσε πολὺ καὶ τὸ ὅτι ἐργαζόταν πολὺ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 104

Στὸ κοινόβιο τοῦ πατρός μας Θεοδοσίου, ὁ ἀββᾶς Θεοδόσιος, ποὺ ἔγινε ἐπίσκοπος τῆς Καπιτουλιάδας, μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Νόννο καὶ μᾶς εἶπε.

Μιὰ μέρα πρὶν χτυπήσει τὸ σήμαντρο γιὰ τὴ νυχτερινὴ ἀκολουθία, ἐνῶ ἀναπαύομουν στὸ κρεβάτι μου, ἄκουσα κάποιον νὰ λέει, «Κύριε ἐλέησον», μὲ γαλήνια καὶ ἥσυχη φωνή. Ἄφοῦ μέτρησα πεντακόσια, «Κύριε ἐλέησον», θέλησα νὰ μάθω, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ τὸ λέει καὶ πηγαίνοντας ἀπὸ τὸ κελλί μου στὴν ἐκκλησία, βλέπω τὸν γέροντα γονατισμένο καὶ ἓνα φωτεινὸ ἀστέρι πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, καταφωτίζοντας καὶ δείχνοντάς μου, ποιὸς εἶναι ὁ γέροντας.

Κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς γέροντες τοῦ ἴδιου κοινοβίου μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἀββᾶ Νόννο τὰ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα πρὶν χτυπήσει τὸ σήμαντρο βγῆκα ἀπὸ τὸ κελλί μου νὰ πάω στὴν ἐκκλησία καὶ βλέπω τὸν γέροντα νὰ στέκεται μπροστὰ στὴν ἐκκλησία καὶ νὰ ἔχει τὰ χέρια του ψηλὰ σηκωμένα, πρὸς τὸν οὐρανὸ, καὶ νὰ προσεύχεται. Ἔλαμπαν τὰ χέρια του σὰν πύρινες λαμπάδες· φοβήθηκα καὶ ἔφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 105

Βρισκόμενοι στὴν Ἀλεξάνδρεια συναντήσαμε τὸν ἀββᾶ Θεόδουλο, ποὺ ζοῦσε στὴν Ἁγία Σοφία στὸ Φάρο. Μᾶς διηγήθηκε ὁ γέροντας καὶ μᾶς εἶπε.

Ἐν τῷ κοινοβίῳ ἀπεταξάμην τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἀγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως καὶ εὖρον ἐκεῖ γέροντα μέγαν, ὀνόματι Χριστόφορον, Ρωμαῖον τῷ γένει. Ἐν μιᾷ οὖν βάλλω αὐτῷ τὴν μετάνοιαν, λέγων.

5 Ποίησον ἀγάπην, ἀββᾶ, εἶπέ μοι τὴν ἐκ νεότητός σου ἐργασίαν.

Καὶ πολλὰ παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ὁ γέρον καὶ γνοὺς ὅτι δι' ὠφέλειαν ψυχῆς αὐτὸν ἐρωτῶ, διηγήσατό μοι, λέγων, ὅτι.

10 Ὅτε ἀπεταξάμην, τέκνον, πολλὴν εἶχον θέρμην εἰς τὸ μοναχικὸν καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐσχόλαζον εἰς τὸν κανόνα, τὰς δὲ νύκτας ἀπηρχόμην εἰς τὸ σπήλαιον, ἔνθα, ὃ τε ἐν ἀγίοις Θεοδόσιος καὶ οἱ λοιποὶ ἅγιοι κεῖνται πατέρες, πρὸς τὸ εὐξασθαι. Κατερχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον, κατὰ βαθμὸν ἔβαλον τῷ Θεῷ μετανοίας ἑκατόν. Εἰσὶ δὲ βαθμοὶ τὸν ἀριθμὸν
15 δεκαοκτώ. Καὶ ὅτε πάντας κατῆλθον τοὺς βαθμούς, διετέλουν ἕως οὗ ἔκρουε τὸ ξύλον· τότε ἀνηρχόμην εἰς τὸν κανόνα. Μετὰ οὖν τὸ ποιῆσαί με ἔτη δέκα τὴν ἐργασίαν ταύτην, μετὰ νηστείας καὶ πολλῆς ἐγκρατείας καὶ κόπου, ἔρχομαι ἐν μιᾷ κατὰ τὴν συνήθειαν κατελθεῖν εἰς τὸ σπήλαιον
20 καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαί με τὰς κατὰ βαθμὸν μετανοίας, ὡς ἔμελλον εἰς τὸ ἔδαφος κατιέναι τοῦ σπηλαίου, γίνομαι ἐν ἐκστάσει καὶ θεωρῶ ὅλον τοῦ σπηλαίου τὸ ἔδαφος κανδηλῶν πεπληρωμένον καὶ αἱ μὲν ἤπτον, αἱ δὲ οὐ. Θεωρῶ δὲ καὶ δύο ἄνδρας τὰς χλαμύδας ἡμφιεσμένους καὶ λευχειμο-
25 νοῦντας, ἐπισκευάζοντας τὰς αὐτὰς κανδήλας.

Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτοῖς.

Διατί ἐθήκατε τὰς κανδήλας ταύτας καὶ οὐ συγχωρεῖτε ἡμῖν κατελθεῖν καὶ εὐξασθαι;

Οἱ δὲ ἀπεκρίναντό μοι λέγοντες, ὅτι.

30 Τῶν πατέρων εἰσὶν αἱ κανδήλαι.

Ἐγὼ δὲ πάλιν εἶπον πρὸς αὐτούς.

Ἔγινα μοναχὸς στὸ κοινόβιο τοῦ ἁγίου πατρὸς Θεοδοσίου, ποῦ βρίσκεται στὴν ἔρημο τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας πόλης. Ἐκεῖ βρῆκα ἓνα γέροντα μεγάλο, ὀνομαζόμενο Χριστόφορο, καὶ Ρωμαῖο στὴν καταγωγή. Μιὰ μέρα λοιπὸν τοῦ βάζω μετάνοια, λέγοντας.

Δεῖξε ἀγάπη, ἀββᾶ μου, καὶ πές μου, ποιά ἐργασία ἔκανες ἀπὸ τὰ νιάτα σου.

Ὁ γέροντας τότε μετὰ ἀπὸ πολλὰ παρακάλια μου καὶ ἀφοῦ κατὰλαβε, πὼς τὸν ἐρωτῶ γιὰ ὠφέλεια ψυχῆς, μοῦ διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Τέκνο μου, ὅταν ἔγινα μοναχὸς εἶχα πολὺ μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὴ μοναχικὴ ζωή. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἀσχολούμουν μὲ τὸν κανόνα μου καὶ τὸ βράδυ πήγαινα στὸ σπήλαιο, ὅπου ἔχουν θαμένους τὸν ἅγιο Θεοδόσιο καὶ τοὺς ἄλλους πατέρες, γιὰ νὰ προσευχηθῶ. Κατεβαίνοντας στὸ σπήλαιο, σὲ κάθε σκαλοπάτι ἔβαζα στὸ Θεὸ ἓκατὸ μετάνοιες. Τὰ σκαλοπάτια ἦταν δεκαοκτώ. Μόλις κατέβαινα ὅλα τὰ σκαλοπάτια, ἔμενα ἐκεῖ μέχρι νὰ χτυπήσει τὸ σήμαντρο, καὶ τότε ἀνέβαινα γιὰ τὸν κανόνα. Ἀφοῦ πέρασα δέκα χρόνια κάνοντας αὐτὴν τὴν ἐργασία μὲ νηστεία καὶ πολλὴ ἐγκράτεια καὶ κόπο, ἔρχομαι μιὰ μέρα, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθειά μου, στὸ σπήλαιο, καὶ ἀφοῦ συμπλήρωσα τὶς μετάνοιες σὲ κάθε σκαλοπάτι καὶ ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ πατήσω στὸ ἔδαφος τοῦ σπηλαίου, βρέθηκα σὲ ἔκσταση καὶ βλέπω ὅλο τὸ ἔδαφος τοῦ σπηλαίου γεμάτο μὲ καντήλια. Καὶ ἄλλα ἀπ' αὐτὰ ἦταν ἀναμμένα καὶ ἄλλα ἦταν σβηστά. Βλέπω καὶ δύο ἄνδρες ντυμένους μὲ λευκὲς χλαμύδες νὰ ἀστράφτουν καὶ νὰ φροντίζουν τὰ καντήλια.

Καὶ ἐγὼ τοὺς εἶπα.

Γιατί τοποθετήσατε τὰ καντήλια αὐτὰ καὶ δὲν μᾶς ἀφήνετε νὰ κατέβομε καὶ νὰ προσευχηθοῦμε;

Καὶ αὐτοὶ μοῦ ἀποκρίθηκαν καὶ μοῦ εἶπαν.

Τὰ καντήλια εἶναι τῶν πατέρων.

Καὶ ἐγὼ πάλι ρώτησα.

Καὶ διατί αἱ μὲν ἄπτουσιν, αἱ δὲ οὐχ ἄπτουσιν;

Οἱ δὲ πάλιν ἀπεκρίναντό μοι.

Οἱ θέλοντες, τὰς ἑαυτῶν ἀνῆψαν.

Τότε λέγω αὐτοῖς.

5 Ποιήσατε ἀγάπην. Ἡ ἐμὴ κανδήλα ἄπτει ἢ οὐ;

Οἱ δὲ ἔφησαν.

Εὔξαι, καὶ ἄπτομεν αὐτήν.

Λέγω ἐγὼ ἀκμήν.

Εὔξαι, καὶ ἕως ἄρτι τί ἐποίουν;

10 Καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἦλθον εἰς ἑμαυτὸν καὶ στραφεῖς, οὐδένα ἔθεασάμην. Τότε λέγω ἑμαυτῷ.

Χριστόφορε, εἰ θέλεις σωθῆναι, τοῦ κόπου περισσοτέρου
χρεία.

Καὶ πρωίας ἀνεχώρησα ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ
15 ὄρος τὸ Σινᾶ, μηδὲν ἀποφερόμενος, εἰ μὴ ἃ ἐφόρουν καὶ μόνον.
Μετὰ τὸ ποιῆσαί με ἐκεῖ πενήκοντα χρόνους ἐν ἀσκήσει, ἦλθέ
μοι φωνὴ λέγουσα.

Χριστόφορε, Χριστόφορε, ἀπελθε εἰς τὸ κοινόβιον σου, ἐν
ᾧ καλῶς ἠγωνίσω, ἵνα ἐκεῖ τελειωθῆς μετὰ τῶν πατέρων
20 σου.

Καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον τοῦ εἰπεῖν μοι ταῦτα ἀνεπαύσατο ἐν
Κυρίῳ ἢ ἀγία αὐτοῦ ψυχὴ ἐν ἀγαλλιάσει.

Πάλιν ἡμῖν ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Θεόδουλος διηγήσατο περὶ τοῦ αὐτοῦ
ἀββᾶ Χριστοφόρου. Ἔλεγε δέ, φησὶν, ὁ γέρων, ὅτι.

25 Ἐν μιᾷ ἀνῆλθον ἐκ τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν προσκυ-
νῆσαι τὸν ἅγιον σταυρόν, καὶ μετὰ τὸ προσκυνῆσαί με, φησὶν, ἐν
τῷ ἐξιέναι, θεωρῶ τινα ἀδελφὸν ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ μεσαυλίου
τοῦ ἀγίου σταυροῦ, μήτε εἰσιόντα, μήτε ἐξιόντα. Θεωρῶ δὲ καὶ
δύο κόρακας ἀναιδῶς πετομένους εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τοῖς
30 πτεροῖς κοσσιζοντας αὐτοῦ τὰς ὄψεις καὶ μὴ ἐῶντας αὐτὸν εἰσελ-
θεῖν ἐν τῷ ναῷ. Γνοὺς ἐγὼ δαίμονας αὐτοὺς εἶναι, λέγω αὐτῷ.

Καὶ γαίτί ἄλλα καῖνε καὶ ἄλλα ὄχι;

Αὐτοὶ πάλι μοῦ ἀπάντησαν.

Αὐτοὶ ποὺ ἤθελαν, τὰ ἄναψαν.

Τότε τοὺς λέγω.

Δεῖξτε ἀγάπη. Τὸ δικό μου καντήλι καίει ἢ ὄχι;

Καὶ αὐτοὶ εἶπαν.

Προσευχῆσου καὶ τὸ ἀνάβομε.

Λέγω ἐγὼ πάλι.

Προσευχῆσου· καὶ μέχρι τώρα τί ἔκαμνα;

Ἄφοῦ ἔκανα αὐτὴ τὴ σκέψη συνῆλθα καὶ στρέφοντας τὸ κεφάλι μου δὲν εἶδα κανένα. Τότε λέγω στὸν ἑαυτό μου.

Χριστόφορε, ἂν θέλεις νὰ σωθεῖς, πρέπει νὰ κοπιᾶσεις περισσότερο.

Τὸ πρωὶ ἔφυγα ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Πῆγα στὸ ὄρος Σινᾶ, χωρὶς τίποτα νὰ πάρω μαζί μου, παρὰ μόνον ἐκεῖνα ποὺ φοροῦσα. Ἄφοῦ ἀσκήθηκα ἐκεῖ πενήντα χρόνια, ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ μοῦ ἔλεγε.

Χριστόφορε, Χριστόφορε, πήγαινε στὸ κοινόβιο σου, στὸ ὁποῖο ἀγωνίστηκες καλὰ, γιὰ νὰ τελειώσεις ἐκεῖ τὴ ζωὴ σου κοντὰ στοὺς πατέρες σου.

Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρό, ἀπὸ τότε ποῦ μοῦ διηγήθηκε ὄλα αὐτὰ, ἀναπαύθηκε ἡ ἀγία του ψυχὴ κοντὰ στὸν Κύριο μὲ ἀγαλλίαση.

Πάλι ὁ ἴδιος ἀββᾶς Θεόδουλος, μᾶς διηγήθηκε γιὰ αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Χριστόφορο. Ἔλεγε, λέει, ὁ γέροντας.

Μιὰ μέρα πῆγα ἀπὸ τὸ μοναστήρι στὴν ἀγία πόλη νὰ προσκυνήσω τὸν ἅγιο σταυρό. Ἄφοῦ τὸν προσκύνησα, λέει, βγαίνοντας βλέπω κάποιον ἀδελφὸ στὴ πύλη τῆς μεσαιᾶς αὐλῆς τοῦ ἁγίου σταυροῦ, οὔτε νὰ μπαίνει, οὔτε νὰ βγαίνει. Βλέπω καὶ δύο κοράκια νὰ πετοῦν μὲ ἀναίδεια καὶ μὲ τὰ φτερά τους νὰ ραπίζουν τὸ πρόσωπό του καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήνουν νὰ μπεῖ στὸ ναό. Ἐπειδὴ κατάλαβα ὅτι εἶναι δαίμονες, τοῦ λέγω.

Εἶπέ, ἀδελφέ, τί ἔστηκας εἰς τὸ μέσον τοῦ πυλῶνος καὶ οὐκ εἰσέρχῃ;

Ὁ δέ, φησί, λέγει μοι.

5 Συγγῶρησόν μοι, κῦρι ἀββᾶ, λογισμοὺς ἔχω· ὁ εἷς μὲν λέγει μοι, εἴσελθε, προσκύνησον τὸν τίμιον σταυρόν· ἄλλος δὲ λέγει μοι· οὐκ, ἀλλ' ὕπαγε, ποιήσον ἀπόκρισιν καὶ ἄλλοτε προσκυνεῖς.

Ἐγὼ δὲ ὡς ἤκουσα, κρατήσας αὐτοῦ τῆς χειρὸς εἰσήγαγον εἰς τὸν ναὸν καὶ εὐθέως ἔφυγον οἱ κόρακες ἀπ' αὐτοῦ καὶ ποιήσας 10 αὐτὸν προσκυνῆσαι τὸν ἅγιον σταυρόν καὶ τὴν ἁγίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀνάστασιν, ἀπέλυσα αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ.

Ταῦτα δέ μοι, φησίν, ὁ γέρων διηγήσατο, ἐπειδὴ ἑώρα με πολὺ ἐν ταῖς διακονίαις περισπώμενον καὶ τῆς εὐχῆς ἀμελοῦντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΣ'

Διηγήσατο ἡμῖν πάλιν ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Θεόδουλος λέγων, ὅτι.

15 Ξενοδοχεῖόν ἐστιν ἐνταῦθα πλησίον τοῦ Φάρου, ἀνάμεσον τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ τοῦ Ἁγίου Φαύστου, ἔχον καὶ ξενοδόχον. Οὗτος ἐν μιᾷ παρεκάλεσέ με ἀπελθεῖν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καὶ τοποποιῆται αὐτὸν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας. Ἀπελθὼν οὖν ἐκεῖ εὖρόν τινα μοναχὸν ξενοδοχοῦμενον, Σύρον τῷ γένει, μηδὲν ἔχοντα πλὴν 20 στιχαρίου τριχίνου καὶ παλλίου καὶ ὀλίγων ἄρτων. Ἰστατο δὲ διαπαντὸς ἐν μιᾷ γωνίᾳ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας στιχολογῶν, καὶ μὴ συντυγχάνων τινί. Καταλαβούσης δὲ τῆς ἁγίας Κυριακῆς, ἀπῆλθον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγω αὐτῷ.

Ἔρχῃ, κῦρι ἀδελφέ, εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, ἵνα μεταλάβῃς 25 τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν μυστηρίων;

Ὁ δὲ λέγει.

Οὐ.

Λέγω αὐτῷ.

Διὰ τί;

Πές μου ἀδελφέ, γιατί στέκεσαι στο μέσο τῆς πόρτας καὶ δὲν μπαίνεις;

Καὶ αὐτός, λέει, μοῦ ἀπάντησε.

Συγχώρησέ με, ἄββᾶ μου, ἔχω λογισμούς· ὁ ἓνας μοῦ λέει, ἔλα καὶ προσκύνησε τὸν τίμιο σταυρό· ὁ ἄλλος μοῦ λέει· ὄχι, ἀλλὰ φύγε, πήγαινε κάνε τὴ δουλειά σου καὶ τὸν προσκυνᾷς ἄλλη φορά.

Μόλις ἐγὼ ἄκουσα αὐτό, κρατώντας τὸν ἀπὸ τὸ χέρι τὸν ὀδήγησα στὸν ναό· καὶ ἀμέσως ἔφυγαν τὰ κοράκια ἀπὸ πάνω του. Ἄφοῦ τὸν ἔβαλα νὰ προσκυνήσει τὸν ἅγιο σταυρό καὶ τὴν ἁγία τοῦ Χριστοῦ ἀνάσταση, τὸν ἄφησα νὰ φύγει μὲ εἰρήνη.

Ἔορα αὐτά, λέει, μοῦ τὰ διηγήθηκε ὁ γέροντας, ἐπειδὴ μὲ ἔβλεπε νὰ περισπᾶμαι πολὺ στὰ διακονήματα καὶ νὰ παραμελῶ τὴν προσευχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 106

Μᾶς διηγήθηκε πάλι ὁ ἴδιος ὁ ἄββᾶς Θεόδουλος καὶ μᾶς εἶπε.

Κοντὰ στὸ Φάρο ἀνάμεσα στὴν Ἁγία Σοφία καὶ στὸν Ἁγιο Φαῦστο ὑπάρχει ξενώνας ποὺ ἔχει καὶ ξενοδόχο. Αὐτὸς μιὰ μέρα μὲ παρακάλεσε νὰ πάω στὸ ξενοδοχεῖο καὶ νὰ τὸν ἀντικαταστήσω λίγες μέρες. Πηγαίνοντας λοιπὸν ἐκεῖ βρῆκα κάποιον γέροντα μοναχὸ νὰ φιλοξενεῖται, Σύρο στὴν καταγωγή, ποὺ δὲν εἶχε τίποτα παρὰ μόνο ἓνα τρίχινο στιχάρι, ἓνα ἐσῶρασο καὶ λίγα ψωμιά. Ἔολε τὴν ὥρα καθόταν σὲ μιὰ γωνιὰ νύχτα καὶ μέρα μονολογώντας τὴν προσευχή καὶ μὴ μιλώντας μὲ κανέναν. Ἔοταν ἔφτασε ἡ ἁγία Κυριακὴ πῆγα κοντά του καὶ τοῦ λέγω.

Ἔρχεσαι, ἀδελφέ μου, στὴν Ἁγία Σοφία, γιὰ νὰ μεταλάβεις τὰ ἅγια καὶ σεπτὰ μυστήρια;

Αὐτὸς μοῦ λέει.

Ἔοχι.

Καὶ ἐγὼ τοῦ λέγω.

Γιατί;

Λέγει μοι καὶ αὐτός.

ἽΟτι τῶν Σευήρου εἰμι καὶ οὐ κοινωνῶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.

ἸΑκούσας δὲ ἐγὼ ὅτι οὐκ ἔκοινωνεὶ τῇ ἀγία καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἅμα δὲ καὶ θεωρῶν τὴν καλλίστην αὐτοῦ
5 πολιτείαν καὶ τὸν ἐνάρετον βίον, ἀπῆλθον κλαίων ἐπὶ τῷ κελλίῳ μου καὶ κλείσας τὴν θύραν, ἔρριψα ἑμαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς καὶ ἐδεόμην αὐτοῦ μετὰ δακρῦων πολλῶν, λέγων.

Δέσποτα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ διὰ τὴν ἄφατόν σου καὶ
10 ἀμέτρητον φιλανθρωπίαν κλίνας τοὺς οὐρανοὺς καὶ καταβάς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, ὁ σαρκωθείς ἐκ τῆς Δεσποίνης τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀποκάλυψόν μοι, τίνες καλῶς καὶ ὀρθῶς πιστεύουσιν, ἡμεῖς οἱ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ οἱ τὰ Σευήρου φρονοῦντες;

15 Καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἤλθέ μοι φωνὴ ἀοράτως λέγουσα.

ἽΑπελθε, Θεόδουλε, καὶ θεωρεῖς τὴν πίστιν αὐτοῦ.

ἸΑπελθὼν οὖν τῇ ἐπαύριον ἐγὼ, ἐκαθέσθην ἔμπροσθεν αὐτοῦ, προσδοκῶν τι ἰδεῖν κατὰ τὴν λεχθεῖσάν μοι φωνήν. Καὶ ὡς ἔμεινα ἐπὶ μίαν ὥραν καθήμενος καὶ ἀτενίζων εἰς αὐτόν, ἐστῶτα καὶ
20 τῇ σύρῳ φωνῇ στιχολογοῦντα, θεωρῶ, ὡς ἐπὶ Κυρίου, τέκνα, περιστερὰν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καθημένην ἠσβολωμένην ὡς ἀπὸ μαγείρου καὶ ἐσκυλμένην καὶ δυσώδη. Τότε ἔγνων ὅτι φανεῖσα μοι ζοφώδης καὶ δυσώδης περιστερὰ, ἢ πίστις αὐτοῦ ἐστιν.

25 Ταῦτα δὲ ἡμῖν διηγήσατο μετὰ πολλῶν δακρῦων καὶ στεναγμῶν, ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἢ μακαρία αὐτοῦ ψυχῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΖ'

ἽὩς ἀπὸ μιλίου ἐνδὸς τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου τοῦ ποταμοῦ λαύρα ἐστὶ τοῦ ἀγίου ἀββᾶ Γερασίμου λεγομένη. Ἐν αὐτῇ τῇ λαύρᾳ παραβα-

58. ἽΟσιος Γεράσιμος ὁ Ἰορδανίτης: ἐκάρη μοναχὸς σὲ νεαρῇ ἡλικίᾳ. ἽΕκτισε τὴν ἐπώνυμη λαύρα στὴν ἔρημο τοῦ Ἰορδάνη.

Καὶ αὐτὸς μοῦ ἀπαντᾷ.

Γιατὶ εἶμαι ὀπαδὸς τοῦ Σευήρου καὶ δὲν κοινωνῶ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκούγοντας ἐγὼ πῶς δὲν κοινωνοῦσε τῶν μυστηρίων τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ συγχρόνως βλέποντας τὴν ἄριστη πολιτεία του καὶ τὴν ἐνάρετη ζωὴ του, ἔφυγα γιὰ τὸ κελλί μου κλαίγοντας καὶ κλείνοντας τὴν πόρτα ἔπεσα μὲ τὸ πρόσωπο κατὰ γῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες, καὶ τὸν παρακαλοῦσα μὲ πολλὰ δάκρυα, λέγοντας.

Δέσποτα Χριστέ, ὁ Θεός μας, ἐσὺ ποὺ ἀπὸ τὴν ἀπερίγραπτη καὶ ἀμέτρητη φιλανθρωπία σου ἔκλινες τοὺς οὐρανοὺς καὶ κατέβηκες γιὰ τὴ δική μας σωτηρία, σὺ ποὺ σαρκώθηκες ἀπὸ τὴ Δέσποινά μας τὴν ἁγία Θεοτόκο καὶ ἀειπαρθένο Μαρία, φανέρωσε μου, ποιοὶ πιστεύουν σωστὰ καὶ ὀρθά, ἐμεῖς οἱ πιστοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ αὐτοὶ ποὺ ἀποδέχονται τὴ διδασκαλία τοῦ Σευήρου;

Τὴν τρίτη μέρα μοῦ ἦρθε φωνὴ ἀόρατη, ποὺ μοῦ ἔλεγε.

Πήγαινε, Θεόδουλε, καὶ θὰ δεῖς τὴν πίστη αὐτοῦ.

Τὴν ἄλλη μέρα λοιπὸν πήγα καὶ κάθησα μπροστά του, περιμένοντας κάτι νὰ δῶ σύμφωνα μὲ τὴ φωνὴ ποὺ μοῦ μίλησε. Περιμένοντας ἐκεῖ καθισμένος ἐπὶ μία ὥρα καὶ βλέποντας αὐτὸν νὰ κάθεται καὶ στὰ συριακὰ νὰ λέει τὴν προσευχή του, βλέπω, τέκνα μου, σὰν ἀπὸ Κυρίου, ἓνα περιστέρι νὰ κάθεται ἐπάνω στὸ κεφάλι του κατάμαυρο σὰν ἀπὸ μαγειρεῖο, μαδυμένο καὶ βρωμερό. Τότε κατάλαβα πῶς τὸ κατάμαυρο καὶ βρωμερὸ περιστέρι ποὺ φανερώθηκε εἶναι ἡ πίστη του.

Αὐτὰ μᾶς διηγήθηκε πραγματικὰ μὲ πολλὰ δάκρυα καὶ στεναγμούς ἢ μακαρία του ψυχῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 107

Περίπου ἓνα μίλι μακριὰ ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰορδάνη ὑπάρχει κάποια λαύρα, ὀνομαζόμενη τοῦ ἁγίου ἀββᾶ Γερασίμου⁵⁸. Ὅταν ἐπι-

λοῦσιν ἡμῖν διηγῆσατο οἱ ἐκεῖ καθεζόμενοι πατέρες περὶ τοῦ ἁγίου τούτου, ὅτι.

Περιπατοῦντι ἐν μιᾷ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, ὑπήντησεν αὐτῷ λέων πάνυ ὠρύμενος ἐκ τοῦ ποδῶς αὐτοῦ. Εἶχε γὰρ 5 ἀπὸ καλάμου σκόλοπα ἐμπαγέντα αὐτῷ καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀγκωθῆναι αὐτοῦ τὴν πόδα καὶ πλήρη πύου γενέσθαι. Ὡς οὖν ἐθεώρησεν ὁ λέων τὸν γέροντα, ἤλθε πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπεδείκνυεν αὐτῷ τὸν πεπληγμένον πόδα ἐκ τοῦ ἐμπαγέντος αὐτῷ σκόλοπος, κλαίων τρόπον τινὰ καὶ δεόμενος τῆς παρ' αὐτοῦ θεραπείας τυ- 10 χειν. Ὡς δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ γέροντα ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ, καθίσας καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τοῦ ποδῶς καὶ ἀνατεμὼν αὐτόν, ἐξέβαλε τὸν κάλαμον μετὰ πολλῶν ὑγρῶν καὶ καλῶς περικαθαρίσας τὸ τραῦμα καὶ δῆσας τὸν πόδα παννίῳ, ἀπέλυσεν. Ὁ δὲ λέων θεραπευθεὶς οὐκ ἔτι εἶασε τὸν γέροντα, ἀλλ' ὡς γνήσιος μαθητῆς ὅπου 15 δι' ἃν ἀπήρχετο ἠκολούθει αὐτῷ, ὥστε θαυμάζειν τὸν γέροντα τὴν τοσαύτην εὐγνωμοσύνην τοῦ θηρίου καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε ὁ γέροντα ἔτρεφεν αὐτόν, βάλλων αὐτῷ ἄρτον καὶ βρεκτὰ ὄσπρια.

Εἶχε δὲ ἡ λαύρα ὄνον δι' ὕδωρ εἰς τὴν χρεῖαν τῶν γερόντων. Ἐκ γὰρ τοῦ ἁγίου τοῦ Ἰορδάνου πίνουσιν ὕδωρ. Ἀπέχει δὲ ἐκ τῆς 20 λαύρας ὁ ποταμὸς μίλιον ἕν. Συνήθειαν οὖν εἶχον οἱ πατέρες διδόναι τῷ λέοντι τὸν ὄνον, ἵνα βόσκη αὐτόν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου. Ἐν μιᾷ οὖν βοσκόμενος ὁ ὄνος ὑπὸ τοῦ λέοντος, ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ὀλίγον διάστημα καὶ ἰδοὺ καμηλάριοι ἐρχόμενοι ἀπὸ Ἀραβίας καὶ εὐρόντες τὸν ὄνον, λαβόντες αὐτόν 25 ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια. Ὁ δὲ λέων ἀπολέσας τὸν ὄνον ἤλθεν εἰς τὴν λαύραν πάνυ στυγνὸς καὶ κατηφῆς πρὸς τὸν ἀββᾶν Γεράσιμον. Ἐνόμιζεν οὖν ὁ ἀββᾶς, ὅτι ἔφαγε τὸν ὄνον ὁ λέων καὶ λέγει αὐτῷ.

Ποῦ ὁ ὄνος;

Ὁ δὲ ὡσπερ ἄνθρωπος εἰστήκει σιωπῶν καὶ κάτω νεύων. Λέγει 30 αὐτῷ ὁ γέροντα.

Ἔφαγες αὐτόν; εὐλογητὸς Κύριος. Εἴ τι ἐποίει ὁ ὄνος, ἀπ' ἄρτι σὺ μέλλεις ποιεῖν.

σκεφτήκαμε αὐτὴ τὴ λαύρα, οἱ ἐκεῖ διαμένοντες πατέρες μᾶς διηγήθηκαν γιὰ τὸν ἅγιο αὐτὸ τὰ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα καθὼς περπατοῦσε κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη τὸν συνάντησε ἓνα λιοντάρι, ποὺ πονοῦσε πολὺ ἀπὸ τὸ πόδι του. Εἶχε μπεῖ μέσα του ἀγκίδα ἀπὸ καλάμι καὶ ἐξαιτίας αὐτοῦ εἶχε πριστεῖ τὸ πόδι του καὶ ἦταν γεμάτο πύο. Μόλις τὸ λιοντάρι εἶδε τὸν γέροντα τὸν πλησίασε, τοῦ ἔδειξε τὸ πληγωμένο ἀπὸ τὴν ἀγκίδα πόδι, κλαίγοντας κατὰ κάποιον τρόπο καὶ παρακαλώντας τον νὰ τὸ θεραπεύσει. Ὅταν ὁ γέροντας τὸ εἶδε σ' αὐτὴ τὴν ἀνάγκη, ἀφοῦ κάθησε πῆρε τὸ πόδι του, τὸ χάραξε, ἔβγαλε τὸ καλάμι καὶ τὰ πολλὰ ὑγρὰ καὶ ἀφοῦ καθάρισε καλὰ τὸ τραῦμα καὶ ἔδεσε τὸ πόδι μὲ πανί, τὸ ἄφησε νὰ φύγει. Τὸ λιοντάρι ὁμως, ἀφοῦ θεραπεύθηκε δὲν ἄφησε τὸ γέροντα, ἀλλὰ σὰν γνήσιος μαθητῆς του τὸν ἀκολοθοῦσε ὅπου πήγαινε, ὥστε ὁ γέροντας ν' ἀπορεῖ ἀπὸ τὴν τόσο μεγάλη εὐγνωμοσύνη τοῦ θηρίου· ἀπὸ τότε καὶ στὸ ἐξῆς ὁ γέροντας ἔτρεφε τὸ λιοντάρι, δίνοντάς του ψωμὶ καὶ ὄσπρια μουσκεμένα.

Τὸ μοναστήρι εἶχε ἓνα γαῖδούρι γιὰ τὴ μεταφορὰ τοῦ νεροῦ ποὺ χρειάζονταν οἱ μοναχοί. Γιατὶ ἔπιναν νερὸ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. Τὸ ποτάμι ἀπεῖχε ἀπὸ τὸ μοναστήρι περίπου ἓνα μίλι. Οἱ πατέρες εἶχαν τὴ συνήθεια νὰ δίνουν τὸ γαῖδούρι στὸ λιοντάρι, γιὰ νὰ τὸ βόσκει κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ Ἰορδάνη. Μιὰ μέρα λοιπὸν καθὼς τὸ γαῖδούρι ἔβοσκε, ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὸ λιοντάρι ἀρκετὰ μακριά· καὶ νά, καμηλάριοι, ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ τὴν Ἀραβία, βρῆκαν τὸ γαῖδούρι, καὶ παίρνοντάς το ἔφυγαν γιὰ τὴ πατρίδα τους. Τὸ λιοντάρι τότε χάνοντας τὸ γαῖδούρι, ἦρθε στὸν ἀββᾶ Γεράσιμο πολὺ στεναχωρημένο καὶ κατσουφιασμένο. Νόμισε ὁ ἀββᾶς Γεράσιμος, ὅτι τὸ λιοντάρι ἔφαγε τὸ γαῖδούρι. Καὶ τοῦ λέει.

Ποὺ εἶναι τὸ γαῖδούρι;

Αὐτὸ σὰν ἄνθρωπος στεκόταν σιωπηλὸ κοιτάζοντας πρὸς τὰ κάτω. Ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Τὸ ἔφαγες; Εὐλογητὸς ὁ Κύριος. Ὅ,τι ἔκαμνε τὸ γαῖδούρι, ἀπὸ τώρα θὰ τὸ κάμνεις ἐσύ.

Ἀπὸ τότε οὖν ὁ λέων κελεύσαντος τοῦ γέροντος ἐβάσταζε τὸ κανθήλιον, κεράμια τέσσαρα ἔχον, καὶ ἔφερε τὸ ὕδωρ.

Ἦλθεν οὖν ἐν μιᾷ στρατιώτης εὐξασθαι πρὸς τὸν γέροντα, καὶ ἰδὼν τὸν λέοντα τὸ ὕδωρ βαστάζοντα καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἠλέ-
 5 ησεν αὐτὸν καὶ ἐκβαλὼν τρία νομίσματα ἔδωκε τοῖς γέρουσι, ἵνα ἀγοράσωσιν ὄνον εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ ὕδατος, καὶ τὸν λέοντα τῆς τοιαύτης λειτουργίας ἐλευθερώσωσι. Μετὰ οὖν χρόνον τινὰ τοῦ ἐλευθερωθῆναι τὸν λέοντα, ὁ καμηλάριος ὁ τὸν ὄνον λαβὼν, ἤρχετο πάλιν σῖτον πωλῆσαι ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει, ἔχων τὸν ὄνον
 10 μεθ' ἑαυτοῦ καὶ περάσας τὸν ἅγιον Ἰορδάνην κατὰ συγκυρίαν ὑπηντήθη τῷ λέοντι καὶ ἰδοὺ αὐτόν, εἶασεν τὰς καμήλους καὶ ἔφυγεν. Ὁ δὲ λέων, γνωρίσας τὸν ὄνον, ἔδραμεν ἐπ' αὐτόν καὶ τῷ στόματι δακῶν αὐτοῦ, ὡς εἴωθε, τὸ δουλίριον, ἔσυρεν αὐτόν καὶ τὰς τρεῖς καμήλους, χαίρων ὁμοῦ καὶ κράζων, ὡς τὸν ὄνον ὃν
 15 ἀπώλεσεν, εὐρηκῶς, ἦλθε πρὸς τὸν γέροντα. Ὁ γὰρ γέρων εἶχεν ὅτι λέων ἔφαγε τὸν ὄνον. Τότε ἔγνω ὁ γέρων, ὅτι ἐσυκοφαντήθη ὁ λέων. Ἐπέθηκε δὲ ὄνομα τῷ λέοντι Ἰορδάνην. Ἐποίησεν οὖν μετὰ τοῦ γέροντος ἐν τῇ λαύρᾳ λέων πενταετῆ χρόνον ἀχώριστος αὐτοῦ πάντοτε ὢν.

20 Ὅτε δὲ πρὸς Κύριον ἀπεδήμησεν ὁ ἀββᾶς Γεράσιμος καὶ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐτάφη, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὁ λέων οὐχ εὐρέθη τῇ λαύρᾳ. Μετὰ γοῦν ὀλίγον καιρὸν ἦλθεν ὁ λέων καὶ ἐζήτει τὸν γέροντα. Ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ γέροντος καὶ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος, ἰδόντες αὐτόν, λέγουσιν αὐτῷ.

25 Ἰορδάνη, ὁ γέρων ἀφῆκεν ἡμᾶς ὀρφανούς καὶ πρὸς Κύριον ἀπεδήμησεν, ἀλλὰ δεῦρο, φάγε.

Ὁ δὲ λέων φαγεῖν οὐκ ἠθελεν, ἀλλὰ συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τῆδε κάκεῖσε ὑπέστρεφε, τοῦ ἰδεῖν τὸν γέροντα αὐτοῦ, ὠρυόμενος μέγала καὶ μὴ φέρων αὐτοῦ τὴν ἀπόλειψιν. Ὁ δὲ ἀβ-
 30 βᾶς Σαββάτιος ἰδόντες αὐτόν καὶ οἱ λοιποὶ πατέρες τρίβοντες τὸν νῶτον αὐτοῦ ἔλεγον αὐτῷ.

Ἀπῆλθεν ὁ γέρων πρὸς Κύριον, ἐάσας ἡμᾶς.

Ἄπο τότε λοιπὸν τὸ λιοντάρι κατὰ προσταγὴ τοῦ γέροντα κουβαλοῦσε στὴν πλάτη του τὰ κοφίνια μὲ τὶς τέσσερις στάμνες καὶ ἔφερε τὸ νερό.

Κάποια μέρα λοιπὸν ἦρθε ἓνας στρατιώτης στὸ γέροντα γιὰ νὰ πάρει τὴν εὐχὴ του, καὶ βλέποντας τὸ λιοντάρι νὰ κουβαλᾷ τὸ νερὸ καὶ ἀφοῦ ἔμαθε καὶ τὸ λόγο, τὸ λυπήθηκε. Ἐβγαλε τότε τρία νομίσματα καὶ τὰ ἔδωσε στοὺς γέροντες νὰ ἀγοράσουν γαῖδουρι γιὰ τὸ νερὸ καὶ ν' ἀπαλλάξουν τὸ λιοντάρι ἀπὸ τοῦτο τὸ διακόνημα. Μετὰ λοιπὸν ἀπὸ ἀρκετὸ χρόνο ἀπὸ τότε πού ἀπαλλάχτηκε τὸ λιοντάρι, ἔρχεται στὴν ἀγία πόλη γιὰ νὰ πουλήσει πάλι σιτάρι ὁ καμηλάρης πού πῆρε τὸ γαῖδουρι, ἔχοντάς το μαζί του, καὶ περνώντας τὸν Ἰορδάνη κατὰ σύμπτωση συνάντησε τὸ λιοντάρι. Μόλις τὸ εἶδε, ἄφησε τὶς καμηῆλες καὶ ἔφυγε. Τὸ λιοντάρι ἀναγνωρίζοντας τὸ γαῖδουρι, ἔτρεξε πρὸς αὐτὸ καὶ δαγκώνοντας τὸ καπίστρι, ὅπως ἦταν συνηθισμένο, ἔσυρε αὐτὸ καὶ τὶς τρεῖς καμηῆλες χαρούμενο καὶ φωνάζοντας, ὅτι βρῆκε τὸ γαῖδουρι πού εἶχε χάσει, ἦρθε στὸ γέροντα· γιὰ τὸ γέροντα νόμιζε, πὼς τὸ λιοντάρι ἔφαγε τὸ γαῖδουρι. Τότε κατάλαβε πὼς συκοφάντησε τὸ λιοντάρι. Ἐδωσε στὸ λιοντάρι τὸ ὄνομα Ἰορδάνης. Ἐμεινε ὁ γέροντας μὲ τὸ λιοντάρι στὴ λαύρα πέντε χρόνια, καὶ ἦταν πάντοτε ἀχώριστος μ' αὐτό.

Ὅταν ὁ ἀββᾶς Γεράσιμος ἀπεδήμησε πρὸς Κύριο καὶ τάφηκε ἀπὸ τοὺς πατέρες, κατὰ οἰκονομία τοῦ Θεοῦ τὸ λιοντάρι ἔλειπε. Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἐπέστρεψε τὸ λιοντάρι καὶ ζήτησε τὸ γέροντα. Ὁ μαθητῆς τοῦ γέροντα καὶ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος, βλέποντάς το τοῦ λέει.

Ἰορδάνη, ὁ γέροντάς μας μᾶς ἄφησε ὀρφανούς καὶ ἔφυγε πρὸς Κύριο· ἔλα νὰ φᾶς.

Τὸ λιοντάρι ὁμως δὲν ἠθέλε νὰ φάει, ἀλλὰ ἔστρεφε τὰ μάτια του ἐδῶ καὶ κεῖ, γιὰ νὰ βρεῖ τὸν γέροντα, ὠρυόμενο δυνατὰ, καὶ μὴ μπορώντας νὰ ὑποφέρει τὴν ἀπώλεια. Ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος τότε καὶ οἱ ἄλλοι πατέρες βλέποντας αὐτό, τρίβοντάς του τὰ νῶτα, τοῦ ἔλεγαν.

Ἐφυγε ὁ γέροντάς μας πρὸς Κύριο καὶ μᾶς ἄφησε.

Ταῦτα αὐτῶν λεγόντων οὐκ ἠδύναντο ἐκ τῶν βοῶν οὐδὲ ἐκ τῶν ὀδυρμῶν παῦσαι αὐτόν. Ἄλλ' ὅσον αὐτὸν ἐδόκουν διὰ λόγων θεραπεύειν καὶ μεταβάλλειν, τοσοῦτον ὠρνούμενος αὐτὸς μᾶλλον καὶ μᾶλλον διετέλει καὶ βοαῖς μείζοσιν ἐκέχρητο τὸν θρῆνον ἐπαύξων, καὶ δεικνύων διὰ τῶν φωνῶν καὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν λύπην ἣν εἶχε, μὴ βλέπων τὸν γέροντα. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος.

Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, ἐφ' ὅσον οὐ πιστεύεις ἡμῖν, καὶ δεικνύω σοι ὅπου κεῖται ὁ γέρων ἡμῶν.

Καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀπήνεγκεν, ὅπου ἦσαν θάψαντες αὐτόν. Ἀπειχὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ὡς ἡμισυ μιλίου. Στ^αθ^ας ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου, λέγει τῷ λέοντι.

Ἴδου ὁ γέρων ἡμῶν· καὶ ἔκλινεν τὰ γόνατα αὐτοῦ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος.

Ὡς οὖν εἶδεν ὁ λέων πῶς ἔβαλε μετανοίας, κρούων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σφοδρῶς εἰς τὴν γῆν καὶ ὠρνούμενος, παραχρῆμα ἀπέθανεν ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ γέροντος.

Τοῦτο δὲ γέγονεν, οὐχ ὡς ψυχὴν λογικὴν ἔχοντος τοῦ λέοντος, ἀλλ' ὡς τοῦ Θεοῦ θέλοντος δοξάσαι τοὺς δοξάζοντας αὐτόν, οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ δεῖξαι ποίαν εἶχον τὰ θηρία ὑποταγὴν πρὸς τὸν Ἀδὰμ πρὸ τοῦ αὐτὸν παρακοῦσαι τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ἐν Παραδείσῳ τρυφῆς ἐκπεσεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΗ'

Ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ γενόμενοι παρεβάλομεν ἐν τῷ κοινοβίῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ τοῦ Χαριζένου, τῷ ἀββᾶ Ἰσιδώρῳ τῷ ἡγουμένῳ, ἀνδρὶ ἐναρέτῳ καὶ ἀγάπην πολλὴν κεκτημένῳ πρὸς πάντας. Ὡς μετὰ χρόνον τινὰ καὶ ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Σαβιῶν γέγονε πόλεως καὶ διηγήσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Ὡς ἀπὸ μιλίων ὀκτῶ τῆς πόλεως κτήμᾳ ἐστὶν ἔχον καὶ ἐκκλησίαν. Εἶχεν οὖν πρεσβύτερον πάνυ θαυμαστόν, ὃν οἱ γονεῖς καὶ μὴ

Λέγοντας αὐτὰ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ σταματήσουν ἀπὸ τὰ βογ-
γυτὰ καὶ τὰ κλάματα. Ἀλλὰ ὅσο προσπαθοῦσαν νὰ τὸ παρηγο-
ρήσουν μὲ τὰ λόγια καὶ νὰ τὸ καθησυχάσουν, τόσο περισσότε-
ρο ὠρυόταν καὶ ὄλο καὶ περισσότερο αὔξανε τὶς φωνές του, καὶ
ἔδειχνε μὲ τὶς φωνές καὶ τὸ πρόσωπο καὶ τὰ μάτια τὴ λύπη ποὺ
εἶχε μὴ βλέποντας τὸν γέροντα. Τότε ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος τοῦ
λέει.

Ἔλα μαζί μου, ἀφοῦ δὲν μᾶς πιστεύεις. Θὰ σοῦ δείξω ποῦ
βρίσκεται ὁ γέροντάς μας.

Καὶ παίρνοντάς το τὸ ὁδήγησε ἐκεῖ ποὺ εἶχαν θάψει τὸ γέρο-
ντα. Ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία περίπου μισὸ μίλι. Ἀφοῦ
στάθηκε ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος πάνω στὸ τάφο τοῦ ἀββᾶ Γεράσι-
μου, λέει στὸ λιοντάρι .

Νὰ ὁ γέροντάς μας, καὶ γονάτισε ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος.

Ὅταν εἶδε τὸ λιοντάρι πὼς ἔβαλε μετάνοια, χτυπώντας τὸ κε-
φάλι του δυνατὰ στὴ γῆ καὶ ὠρυόμενο, πέθανε τὴν ἴδια στιγμή
πάνω στὸ τάφο τοῦ γέροντα.

Αὐτὸ συνέβηκε, ὄχι ἐπειδὴ τάχα τὸ λιοντάρι ἔχει λογικὴ ψυχὴ,
ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Θεὸς θέλει νὰ δοξάζει αὐτοὺς ποὺ τὸν δοξάζουν,
ὄχι μόνο στὴ ζωὴ τους, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ θάνατό τους, καὶ νὰ
δείξει ποιά ὑποταγὴ εἶχαν τὰ θηρία στὸν Ἀδὰμ πρὶν αὐτὸς πα-
ρακούσει τὴν ἐντολὴ καὶ ἐκπέσει ἀπὸ τὴν τρυφὴ τοῦ Παραδεί-
σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 108

Ὅταν πήγαμε στὸ νησί τῆς Σάμου, ἐπισκεφθήκαμε στὸ κοινό-
βιο, τὸ ὀνομαζόμενο τοῦ Χαριζένου, τὸν ἀββᾶ Ἰσίδωρο τὸν
ἡγούμενο, ἄνδρα ἐνάρετο, μὲ πολλὴ ἀγάπη πρὸς ὄλους καὶ στο-
λισμένο μὲ ἀπλότητα καὶ ἀμέτρητη ὑπακοή. Αὐτός, ποὺ μετὰ
ἀπὸ λίγο καιρὸ ἐγινε ἐπίσκοπος τῆς πόλεως τῶν Σαβιῶν, μᾶς
διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Περίπου ὀκτῶ μίλια ἀπὸ τὴν πόλη ὑπάρχει ἓνα χωριὸ ποὺ ἔχει
καὶ ἐκκλησία. Εἶχε λοιπὸν καὶ ἱερέα πολὺ ἀξιοθαύμαστο, τὸν

θέλοντα γάμω προσομιλῆσαι ἠνάγκασαν. Ὁ δὲ οὐ μόνον οὐ κατεσύρη τῇ ἀπάτῃ τῆς ἡδονῆς, καίτοι νέος ὢν καὶ νομίμῳ γυναικὶ συζευχθεὶς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐποίησε σωφρόνως καὶ καθαρῶς ζῆσαι σὺν αὐτῷ. Ἔμαθον οὖν ἀμφοτέροι τὸ ψαλτήριον καὶ οἱ δύο
5 ἐποίουν ἐν τῷ ἄμα τὴν ψαλμωδίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, φυλάζαντες ἑαυτοὺς παρθένους μέχρι γήρους. Οὗτος οὖν ὁ πρεσβύτερος ἐν μιᾷ διεβλήθη τῷ ἐπίσκοπῳ τὴν διαβολὴν ψευδῆ καὶ ἀγνοῶν τὰ κατ' αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος, πέμψας, ἤγαγεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κτήματος καὶ δέδωκεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ὅπου εἰώθασιν οἱ πταίοντες
10 κληρικοὶ ἐγκλείεσθαι καὶ φυλάττεσθαι.

Ὡς οὖν ἦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἐφθασεν ἐν ἀγίᾳ Κυριακῇ καὶ τῇ νυκτὶ φαίνεται αὐτῷ νεώτερός τις εὐειδῆς πάνυ, λέγων αὐτῷ.

Ἐγείρου, πρεσβῦτα, ὑπαγε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σου, ἵνα τὴν ἀγίαν ποιήσης προσκομιδὴν.

15 Λέγει αὐτῷ ὁ πρεσβύτερος.

Οὐ δύναμαι, ἐπειδὴ ἐγκεκλεισμένος εἰμί.

Λέγει αὐτῷ ὁ φανείς.

Ἐγὼ σοι ἀνοίξω τὴν φυλακὴν καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι.

Καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν τῆς φυλακῆς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξήκει καὶ
20 ἐξελθὼν ἀκολουθεῖ ἕως ἀπὸ μιλίου ἐνὸς τοῦ κτήματος αὐτοῦ· ἡμέρας δὲ γενομένης ἐνθα παρακέκληται καὶ μὴ εὐρῶν αὐτὸν ἀνῆλθε πρὸς τὸν ἐπίσκοπον, λέγων, ὅτι.

Ἄπέδρασεν ἀπ' ἐμοῦ, ἔχοντός μου τὴν κλεῖν.

Νομίσας ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι ἀπέδρασεν, ἀποστέλλει ἓνα παῖδα τοῦ
25 ἐπισκοπείου λέγων.

Ἄπελθε καὶ βλέπε τὸν πρεσβύτερον εἴ ἐστὶν ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ καὶ μηδὲν αὐτῷ τέως ποιήσης.

Ἄπελθὼν οὖν ὁ παῖς εὗρεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν ποιοῦντα καὶ ἐπαναλύσας, εἶπε τῷ ἐπίσκοπῳ, ὅτι.

30 Ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ὅτι προσκομίζοντα αὐτὸν ἐφθασα.

ὁποῖο οἱ γονεῖς του τὸν ἀνάγκασαν νὰ νυμφευτεῖ, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ θέλει. Καὶ ὄχι μόνο δὲν ἔπεσε στὴν ἀπάτη τῆς ἡδονῆς, ἀν καὶ ἦταν νέος καὶ παντρεμένος μὲ νόμιμη σύζυγο, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴν ἔκανε νὰ ζεῖ μὲ σωφροσύνη καὶ καθαρότητα μαζί του. Ἔμαθαν λοιπὸν καὶ οἱ δύο τους τὸ ψαλτήρι καὶ οἱ δύο μαζί τελούσαν τὶς ἀκολουθίες μέσα στὴν ἐκκλησία, καὶ φύλαξαν τοὺς ἑαυτοὺς παρθένους μέχρι τὰ γεράματα τους. Μιὰ μέρα αὐτὸς ὁ ἱερέας κατηγορήθηκε στὸν ἐπίσκοπο μὲ ψευδεῖς κατηγορίες. Μὴ γνωρίζοντας ὁ ἐπίσκοπος τὰ σχετικά μ' αὐτὸν ἔστειλε ἀνθρώπους καὶ τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ τὸν ὁδήγησε στὴ φυλακὴ, ὅπου συνηθιζόταν νὰ κλείνονται καὶ νὰ φυλάσσονται οἱ φταῖχτες κληρικοί.

Ἐνῶ λοιπὸν βρισκόταν μέσα στὸ δεσμωτήριον, ἔφθασε ἡ ἁγία Κυριακή, καὶ τὴ νύχτα παρουσιάζεται σ' αὐτὸν κάποιος νεαρός, πάρα πολὺ σεμνὸς καὶ τοῦ λέει.

Σήκω, πρεσβύτερε, καὶ πήγαινε στὴν ἐκκλησία σου, γιὰ νὰ κάνεις τὴν ἁγία προσκομιδὴ.

Καὶ ὁ ἱερέας τοῦ λέει.

Δὲν μπορῶ, γιὰτι εἶμαι φυλακισμένος.

Τοῦ λέει ὁ ἐμφανισθεὶς.

Ἐγὼ θὰ σοῦ ἀνοίξω τὴ φυλακὴ καὶ σὺ ἀκολούθησέ με.

Ἀφοῦ ἀνοίξε τὴ πόρτα τῆς φυλακῆς, προχωροῦσε μπροστὰ του, καὶ ὅταν βγῆκαν τὸν ἀκολούθησε περίπου ἕνα μίλι ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Ὅταν ξημέρωσε ὁ δεσμοφύλακας δὲν τὸν βρῆκε καὶ ἔρχεται στὸν ἐπίσκοπο καὶ τοῦ λέει.

Ἀπόδρασε, ἐνῶ ἔχω ἐγὼ τὰ κλειδιά.

Ἐπειδὴ νόμισε ὁ ἐπίσκοπος ὅτι ἀπόδρασε, ἔστειλε ἕναν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες τοῦ ἐπισκοπείου, λέγοντας.

Πήγαινε καὶ δὲς ἀν ὁ ἱερέας βρίσκεται στὸ χωριὸ του, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν μὴν τοῦ κάνεις τίποτα.

Πῆγε λοιπὸν ὁ ὑπηρέτης καὶ τὸν βρῆκε στὴν ἐκκλησία νὰ κάμνει τὴν προσκομιδὴ καὶ γυρίζοντας πίσω εἶπε στὸν ἐπίσκοπο.

Ἐκεῖ εἶναι καὶ ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴ ὅταν ἔφθασα.

Ὁ δὲ ἐπίσκοπος μεῖζον ἀγανακτήσας κατ' αὐτοῦ, ὤμοσεν, ὅτι.

Ἀδριον μετὰ πολλῆς ἀτιμίας φέρω αὐτόν.

Καὶ τῇ νυκτὶ τῆς δευτέρας πάλιν φαίνεται αὐτῷ τῷ πρεσβυτέρῳ ὁ πρόωγος φανείς, λέγων αὐτῷ.

5 Δεῦρο ὅπως ἀπέλθωμεν ὅπου σὲ ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ πόλει ἔβαλεν.

Καὶ λαβὼν αὐτόν ἤνεγκε πάλιν καὶ ἀπέθετο αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ, μὴ νοήσαντος τοῦ ταύτην πεπιστευμένου, καὶ πρῶτὸν τῇ δευτέρῃ μανθάνει ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἐν τῇ φυ-
10 λακῇ εὐρέθη ἀγνοοῦντος αὐτοῦ. Πέμπτας οὖν ὁ ἐπίσκοπος ἐπυ-
θάνετο παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου, πῶς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ πῶς πάλιν εἰσήλθεν ἄνευ τῆς εἰδήσεως τοῦ φύλακος.

Ὁ δὲ λέγει, ὅτι.

15 Παῖς νέος εὐειδῆς πάνυ, καλῶς φορῶν, τοῦ ἐπισκοπέου, ὡς ἔλεγεν αὐτός, καὶ ἠνοιξέ μοι καὶ προηγεῖτό μοι ἕως ἑνὸς μιλίου κτήματος ἀδίκως. Ταύτη τῇ νυκτὶ πάλιν ἐλθὼν εἰσήγαγέ με.

Ἐφερε δὲ ὁ ἐπίσκοπος πάντας τοὺς παῖδας τοῦ ἐπισκοπέου· οὐδένα αὐτῶν ἐπεγίνωσκεν ὁ πρεσβύτερος. Τότε ὁ ἐπίσκοπος συν-
20 ἦκεν, ὅτι ἄγγελος ὑπῆρχεν Θεοῦ ὁ τοῦτο ποιήσας, ἵνα μὴ ἀρετὴ τοῦ πρεσβυτέρου καθόλου κρυβῆ, ἀλλὰ ἵνα ἅπαντες μάθωσι καὶ δοξάσωσι τὸν Θεὸν τὸν δοξάζοντα τοὺς δούλους αὐτοῦ. Καὶ οἰκοδομηθεὶς εἰς αὐτόν, ἀπέλυσεν αὐτόν μετ' εἰρήνης, πολλὰ κατακράζας τῶν διαβαλλόντων αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΘ'

25 Περὶ τοῦ ἀββᾶ Γεωργίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου, διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Θεοδόσιος ὁ τούτου μαθητῆς, ὁ καλὸς καὶ πρᾶος καὶ ταπεινόφρων, ὁ γεγονὼς ἐπίσκοπος τῆς Καπιτωλιάδος, ὅτι.

Δώδεκα ἔτη ἐποίησεν, ἅπαξ τηρήσας ἰδεῖν αὐτόν ταραχθέντα, καὶ

Ὁ ἐπίσκοπος τότε ἀγανάκτησε περισσότερο ἐναντίον του καὶ ὀρκίστηκε λέγοντας.

Αὔριο θὰ τὸν φέρω πίσω μὲ μεγάλη προσβολή.

Τὴ νύχτα πρὸς τὴ Δευτέρα πάλι ἐμφανίζεται στὸν ἱερέα ὁ πρῶην νεαρὸς καὶ τοῦ λέει.

Ἔλα νὰ πᾶμε στὴν πόλη ἐκεῖ ὅπου ὁ ἐπίσκοπος σὲ εἶχε βάλει.

Παίρνοντάς τον, τὸν ὁδήγησε πίσω καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλακή, χωρὶς νὰ πάρει εἶδηση ὁ δεσμοφύλακας. Τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας μαθαίνει ὁ ἐπίσκοπος ἀπὸ αὐτὸν πὼς ὁ ἱερέας βρέθηκε μέσα στὴ φυλακή, χωρὶς νὰ τὸ ξέρει αὐτός. Ἔστειλε λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος καὶ ρώτησε νὰ μάθει ἀπὸ τὸν ἱερέα, πὼς βγῆκε ἀπὸ τὴ φυλακή καὶ πὼς ξαναμπῆκε, χωρὶς νὰ καταλάβει τίποτα ὁ δεσμοφύλακας.

Καὶ αὐτὸς ἀπάντησε.

Νεαρὸς πολὺ ὁμορφος καὶ ὁμορφα ντυμένος, ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ ἐπισκόπου, ὅπως αὐτὸς ἔλεγε, μοῦ ἄνοιξε καὶ μὲ συνόδεψε περίπου ἓνα μίλι ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Αὐτὴ τὴ νύχτα ἦρθε πάλι καὶ μὲ ἔβαλε μέσα.

Παρουσίασε ὁ ἐπίσκοπος ὅλο τὸ προσωπικό, ἀλλὰ κανέναν δὲν ἀναγνώρισε ὁ ἱερέας ἀπὸ αὐτούς. Τότε ὁ ἐπίσκοπος κατάλαβε πὼς ἦταν ἄγγελος τοῦ Θεοῦ αὐτὸς ποὺ ἔκαμε αὐτό, γιὰ νὰ μὴ μείνει κρυφὴ ἡ ἀρετὴ τοῦ ἱερέα, ἀλλὰ ὅλοι νὰ μάθουν καὶ νὰ δοξάσουν τὸ Θεό, ποὺ δοξάζει τοὺς δούλους του. Ἀφοῦ πῆγε ὁ ἴδιος ἐκεῖ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο μὲ εἰρήνη, βάζοντας τίς φωνές σ' ἐκείνους ποὺ τὸν συκοφάντησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 109

Γιὰ τὸν ἀββᾶ Γεώργιο, τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Θεοδοσίου, μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀββᾶς Θεοδόσιος, ὁ μαθητὴς του, αὐτὸς ὁ καλὸς καὶ πράος καὶ ταπεινός, καὶ ποὺ ἔγινε ἐπίσκοπος τῆς Καπιτωλιάδας, καὶ μᾶς εἶπε.

Δώδεκα χρόνια ἔκανε προσπαθώντας νὰ δεῖ τὸν γέροντα ταραγ-

οὐκ εἶδε ταραχθέντα καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, ἔνθα πᾶσα ἀμέλεια καὶ ἀνυποταξία πολλὴ βασιλεύει. Τίς δέ, φησὶν, οὕτω τὸν ὀφθαλμὸν ἐχάμωσεν ὡς ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν ἀγίοις Γεώργιος; Τίς ἔστησε θύραν τῇ ἀκοῇ, ὡς ὁ μακάριος; τὴν γλῶσσαν ἐδέσμευσεν, ὡς ὁ
5 πατὴρ ἡμῶν; Ποία ἀκτὶς ἡλιακὴ οὕτω τὴν γλῶσσαν κατεφώτισεν, ὡς ὁ ἡμέτερος πατὴρ πάντων ἡμῶν τὰς καρδίας κατέλαμψεν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙ'

Ἔλαβον τὸν κύριόν μου Σωφρόνιον καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὴν λαύραν τοῦ ὀκτωκαιδεκάτου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρὸς τινα γέροντα,
10 πάνυ μέγαν, τῷ γένει Αἰγύπτιον, καὶ λέγω τῷ γέροντι.

Εἶπον ἡμῖν λόγον, κῆρι ἀββᾶ, τὸ πῶς ὀφείλομεν μετ' ἀλλήλων καθίσαι· ὅτι ὁ κύριος ὁ σοφιστὴς βουλὰς ἔχει τοῦ ἀποτάξασθαι.

Λέγει ὁ γέρον.

15 Καλῶς ποιεῖς, τέκνον, ἀποτασσόμενος καὶ σώζων τὴν ψυχὴν σου. Καθίσατε οὖν εἰς κελλίον, ὅπου βούλεσθε, νηφάλεως μόνον, ἔχοντες ἡσυχίαν καὶ προσευχόμενοι ἀπαύστως καὶ ἐλπίδας ἔχω εἰς τὸν Θεόν, τέκνον, ὅτι ἀποστελλεῖ ὑμῖν τὴν γνῶσιν αὐτοῦ εἰς τὸ φωτίσαι ὑμῶν τὸν νοῦν.

20 Εἶπε πάλιν.

Εἰ σωθῆναι, τέκνα, θέλετε, φεύγετε τοὺς ἀνθρώπους. Σήμερον γὰρ ἡμεῖς οὐ παύομεθα πάντα κρούοντες πυλῶνα καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν γυρεύοντες, εἴ που δυνηθῶμεν φιλαργυρίας ἢ κενοδοξίας ὀψώνια ἑαυτοῖς ἀγοράσαι καὶ
25 τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐμπλῆσαι μεταιότητος.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρον.

Φεύγωμεν λοιπόν, τέκνα, ὅτι ὁ καιρὸς ἤγγισεν.

Εἶπε πάλιν.

μένο και δὲν τὸν εἶδε, καὶ μάλιστα στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ὅπου βασιλεύει κάθε εἶδος ἀμέλειας καὶ ἀνυποταξίας. Ποιός, λέει, χαμήλωσε τὰ μάτια ἔτσι ὅπως ὁ πατέρας μας Γεώργιος; Ποιός ἐκλείσει τὴν πόρτα τῶν αὐτιῶν του, ὅπως ὁ μακάριος; Ποιός δέσμευσε τὴ γλῶσσα του ὅπως ὁ πατέρας μας; Ποιὰ ἀκτίνα τοῦ ἡλίου καταφώτισε τόσο πολὺ τὴ γλῶσσα, ὅπως ὁ δικός μας πατέρας κατέλαμψε τὶς καρδιὲς ὄλων μας;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 110

Πῆρα τὸν κύριό μου τὸν Σωφρόνιο καὶ πήγαμε στὴ λαύρα ποὺ βρίσκεται στὸ δέκατο ὄγδοο σημεῖο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, σὲ κάποιο γέροντα πάρα πολὺ μεγάλο καὶ Αἰγύπτιο στὴν καταγωγὴ. Καὶ λέγω στὸ γέροντα.

Πές μου λόγο, ἀββᾶ μου, τί πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ μονάσομε μαζί, γιατί ὁ κύριος ὁ σοφιστὴς θέλει νὰ γίνῃ μοναχός.

Καὶ λέει ὁ γέροντας.

Καλὰ κάμνεις, τέκνο μου, ποὺ γίνεσαι μοναχός καὶ θέλεις νὰ σώσεις τὴν ψυχὴ σου. Καθῆστε λοιπὸν στὸ κελλί σας, ὅπου θέλετε, μὲ νηφαλιότητα ὁμως, ἔχοντας ἡσυχία καὶ προσευχόμενοι ἀκατάπαυστα, καὶ ἐλπίζω στὸ Θεό, τέκνο μου, ὅτι θὰ σᾶς στείλῃ τὴ γνώση καὶ θὰ φωτίσει τὸ νοῦ σας.

Πάλι εἶπε.

Ἐάν θέλετε, τέκνα μου, νὰ σωθεῖτε, φύγετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Γιατὶ σήμερα ἐμεῖς δὲν σταματᾶμε νὰ χτυπᾶμε κάθε πόρτα καὶ νὰ γυρίζομε κάθε πόλη καὶ χώρα, γυρεύοντας νὰ ψωνίσομε ἀπὸ ὅπου μποροῦμε φιλαργυρία καὶ κενοδοξία, καὶ νὰ γεμίσομε τὴν ψυχὴ μας μὲ ματαιότητα.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἐὰς φύγομε πλέον, τέκνα μου, ἀπὸ τὸν κόσμος, γιατί ὁ καιρὸς πλησίασε.

Εἶπε πάλι.

Ἄβάλαι, πῶσα κλαύσομεν καὶ μετανοήσωμεν, ἐφ' οἷς νῦν οὐ μετανοοῦμεν!

Εἶπε πάλιν, ὅτι.

5 Οὔτε ἐγκωμιαζόμενοι ἑαυτοὺς κρατοῦμεν, οὔτε πάλιν λόγον ὑποφέρομεν. Τὸ μὲν γὰρ ἡμῖν φιλοδοξίαν ἐργάζεται, τὸ δὲ λύπην ἡμῖν ἐμποιεῖ τοῖς ταλαιπώροις. Ὅπου δὲ λύπη καὶ κενοδοξία, οὐδὲν ἀγαθὸν εὐρίσκεται.

Εἶπε πάλιν, ὅτι.

10 Οἱ πατέρες ἡμῶν, ὡς μεγάλοι καὶ θαυμαστοί, ἐποίμεινον πολλούς· ἐγὼ δὲ ὁ ταπεινός, ἐνὸς προβάτου ἄρχειν οὐ δύναμαι, ἀλλὰ πάντοτε θηριάλωτος γίνομαι.

Εἶπε πάλιν, ὅτι.

15 Τῶν δαιμόνων ἔργον τοῦτό ἐστιν, ἵνα μετὰ τὸ ρίψαι τὴν ψυχὴν εἰς ἀμαρτίαν, τότε εἰς ἀπόγνωσιν ἡμᾶς ἐμβάλωσιν, ἵνα τελείως ἡμᾶς ἀπολέσωσιν. Ἄει γὰρ οἱ δαίμονες λέγουσι τῇ ψυχῇ· «πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;».

Ἐὰν οὖν νήψη ἡ ψυχὴ καὶ αὐτὴ ἀντιβοήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ εἴπῃ,

20 «Οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι καὶ διηγῆσομαι τὰ ἔργα Κυρίου».

Ἐπειδὴ οὖν πολλὴν ἀναίδειαν ἔχουσιν οἱ δαίμονες, καὶ αὐτοὶ πάλιν ἀντεπιστρέφουσι, λέγοντες.

«Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη, ὡς στρουθίον».

25 Διὸ καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν πρὸς αὐτοὺς λέγειν.

«Καὶ γὰρ αὐτὸς Θεός μου καὶ Σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω».

Εἶπε πάλιν.

59. Ψαλμ. 40,6.

60. Ψαλμ. 118,17.

Ἄλλοίμονο! γιὰ πόσα θὰ κλάψομε καὶ θὰ μετανοήσομε, γιὰ τὰ ὁποῖα τώρα δὲν μετανοοῦμε.

Εἶπε πάλι.

Οὔτε ὅταν ἐγκωμιαζόμαστε συγκρατοῦμε τὸν ἑαυτό μας, οὔτε πάλι λόγο ἐναντίον μας ἀνεχόμαστε. Γιατὶ τὸ ἕνα μᾶς δημιουργεῖ φιλοδοξία, ἐνῶ τὸ ἄλλο προξενεῖ σὲ μᾶς τοὺς ταλαίπωρους στεναχώρια. Καὶ ὅπου ὑπάρχει στεναχώρια καὶ κενοδοξία, δὲν ὑπάρχει κανένα ἀγαθό.

Εἶπε πάλι.

Οἱ πατέρες μας, σὰν μεγάλοι καὶ θαυμαστοὶ ποῦ ἦταν, ποίμαιναν πολλούς, ἐνῶ ἐγὼ ὁ ταπεινὸς δὲν μπορῶ νὰ ποιμάνω ἕνα πρόβατο, ἀλλὰ πάντοτε γίνομαι τροφή τῶν θηρίων.

Εἶπε πάλι.

Ἔργο τῶν δαιμόνων εἶναι αὐτό, ἀφοῦ ρίξουν τὴν ψυχὴ στὴν ἁμαρτία, τότε νὰ τὴν ὀδηγήσουν σὲ ἀπόγνωση, ὥστε νὰ μᾶς καταστρέψουν τελείως. Γιατὶ πάντοτε οἱ δαίμονες λένε στὴν ψυχὴ: «Πότε θὰ πεθάνεις καὶ θὰ χάσεις τὸ ὄνομά σου;»⁵⁹.

Ἄν λοιπὸν ἡ ψυχὴ νήψει καὶ ἀντιβοήσει πρὸς αὐτοὺς καὶ πεῖ.

«Δὲ θὰ πεθάνω, ἀλλὰ θὰ ζήσω καὶ θὰ διηγοῦμαι τὰ ἐργα τοῦ Κυρίου»⁶⁰.

Τότε, ἐπειδὴ οἱ δαίμονες ἔχουν πολλὴ ἀναίδεια, ἀνταποδίδουν πάλι τὴν ἀπάντησή τους σ' αὐτὰ καὶ λένε.

«Πήγαινε στὰ ὄρη, γιὰ νὰ ζεῖς σὰν σπουργίτι»⁶¹.

Γι' αὐτὸ καὶ ἐμεῖς ὀφείλομε νὰ λέμε πρὸς αὐτούς.

«Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς μου καὶ Σωτήρας μου εἶναι βοηθός μου καὶ δὲ θὰ μεταναστεύσω»⁶².

Εἶπε πάλι.

61. Ψαλμ. 10,1.

62. Ψαλμ. 61,7.

Γενοῦ θυρωρὸς τῆς καρδίας σου, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ τις ξένος, λέγων.

« Ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων; ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΑ'

Ἐγὼ καὶ ὁ ἐταῖρός μου Σωφρόνιος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ὄντες, 5 ἀπίημεν ἐν μιᾷ ἐπὶ τὴν Θεοδοσίου ἐκκλησίαν καὶ ἀπαντᾷ ἡμῖν ἀνθρωπὸς τις φαλακρός, φορῶν ἀπὸ σακκομαχίου ἕως τῶν γονάτων· ἐφαίνετο δὲ ὡς σαλός. Λέγει οὖν μοι ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος.

Δός μοι φολερὰ καὶ θεωρεῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ ἐρχομένου.

Δίδωμι αὐτῷ πέντε φόλεις. Ὁ δὲ λαβὼν δίδωσι τῷ φαινομένῳ 10 ὡς σαλῷ. Ὁ δὲ ἔλαβε, μηδὲν ὄλωσ λαλήσας. Ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ λεληθότι κατηκολουθήσαμεν ὀπίσω. Ὁ δὲ ὡς ἔκαμψε τὴν ρύμην, ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν, ἔχουσιν καὶ τὰ φολερὰ, ἄνω εἰς τὸ ὕψος καὶ μετὰ τοῦτο βάλλει μετάνοιαν τῷ Θεῷ, καὶ θεῖς τὰ φολερὰ εἰς τὴν γῆν, ἀπῆλθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΒ'

15 Ἐν ταῖς ἀρχαῖς Τιβερίου τοῦ βασιλέως καὶ πιστοτάτου Καίσαρος ἀπήλθομεν εἰς Ὑοασιν, ἐν ἧ γενόμενοι ἐθασάμεθα αὐτόθι μέγαν κατὰ Θεὸν μοναχὸν τῷ γένει Καππαδόκην, ὄνομα δὲ αὐτῷ Λέων. Περὶ τούτου πολλοὶ πολλὰ καὶ θαυμαστὰ διηγήσαντο ἡμῖν. Ἡμεῖς δὲ εἰς συντυχίαν αὐτοῦ ἐλθόντες καὶ πεῖραν πολλὴν 20 τοῦ ὀσίου ἀνδρὸς ἐσχηκότες, μεγάλως ὠφελήθημεν καὶ μάλιστα ἐπὶ τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ ἀκτημοσύνῃ καὶ ἀγάπῃ, ἧ εἶχε πρὸς πάντας. Ἐλεγεν οὖν ἡμῖν ὁ ἀοίδιμος οὗτος γέρων, ὅτι.

Πιστεύσατέ μοι, τέκνα, βασιλεῦσαι ἔχω.

Γίνε θυρωρός τῆς καρδιάς σου γιά νά μὴν μπεῖ κανένας ξένος, λέγοντας.

«Δικός μας εἶσαι ἢ τῶν ἐχθρῶν μας;»⁶³.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 111

Ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου Σωφρόνιος, ὅταν ἤμασταν στὴν Ἀλεξάνδρεια, μιὰ μέρα ἐπισκεφθῆκαμε τὴν ἐκκλησία τοῦ Θεοδοσίου· συναντήσαμε κάποιον ἄνθρωπο φαλακρό, ποὺ φοροῦσε μανδύα μέχρι τὰ γόνατα· φαινόταν νὰ ἦταν σαλός⁶⁴. Μοῦ λέει ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος.

Δός μου χρήματα καὶ θὰ δεῖς τὴν ἄρετὴ αὐτοῦ ποὺ ἔρχεται.

Τοῦ δίνω πέντε κέρματα, καὶ αὐτὸς τὰ πῆρε καὶ τὰ ἔδωσε σ' αὐτὸν ποὺ φαινόταν σὰν σαλός. Ἐκεῖνος τὰ πῆρε χωρὶς νὰ πεῖ τίποτε. Ἐμεῖς τότε κρυφὰ-κρυφὰ τὸν παρακολουθήσαμε ἀπὸ πίσω. Καὶ αὐτὸς μόλις ἔστριψε στὴ στροφή, σηκώνει ψηλὰ τὸ δεξί του χέρι στὸν οὐρανό, κρατώντας καὶ τὰ χρήματα καί, ἀφοῦ ἔβαλε μετὰ ἀπ' αὐτὸ μετάνοια στὸ Θεό, ἄφησε τὰ χρήματα κάτω στὴ γῆ, καὶ ἔφυγε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 112

Κατὰ τὴ βασιλεία τοῦ Τιβερίου τοῦ βασιλιᾶ καὶ πιστότατου Καίσαρα, πήγαμε στὴν Ἰοαση, ποὺ ὅταν φθάσαμε ἐκεῖ εἶδαμε ἓνα μοναχὸ μεγάλο κατὰ Θεό, στὴν καταγωγὴ Καππαδόκη. Τὸ ὄνομά του ἦταν Λέων. Γιὰ αὐτὸν πολλοὶ πολλὰ θαυμαστὰ μᾶς διηγήθηκαν. Ἐμεῖς ἀφοῦ τὸν συναναστραφήκαμε καὶ γνωρίσαμε πάρα πολὺ καλὰ τὸν ὄσιο ἄνδρα, ἀποκομίσαμε μεγάλη ὠφέλεια καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν ταπείνωση αὐτοῦ, τὴν ἡσυχία, τὴν ἀκτημοσύνη του καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε πρὸς ὄλους. Ἔλεγε λοιπὸν ὁ ἀείμνηστος αὐτὸς γέροντας.

Πιστέψτε με, τέκνα μου, μπορῶ νὰ βασιλεύσω.

64. Σαλός: ἀνισόρροπος.

Ἡμεῖς οὖν λέγομεν αὐτῷ, ὅτι.

Πίστευσον ἀββᾶ, λέγων, ἀπὸ Καππαδοκίας οὐδέποτε τις ἐβασίλευσεν ἀκαίρως οὖν ἔχεις τὸν λογισμὸν τοῦτον.

Ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν.

5 Ὅντως, τέκνα, βασιλεῦσαι ἔχω.

Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο πείσαι αὐτὸν ἀποστῆναι τοῦ λογισμοῦ τούτου.

Ὅταν οὖν ἦλθον οἱ Μάζικες καὶ πᾶσαν τὴν χώραν ἐκείνην διήρπασαν, ἦλθον εἰς τὴν Ὑοασιν καὶ πολλοὺς μὲν μοναχοὺς ἐφόνευσαν, πολλοὺς δὲ καὶ ἠχμαλώτευσαν, ἐν οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῆς λαύρας τὸν ἀββᾶ Ἰωάννην (ἦν δὲ οὗτος ἀναγνώστης γενόμενος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως) καὶ τὸν ἀββᾶν Εὐστάθιον τὸν Ρωμαῖον καὶ τὸν ἀββᾶν Θεόδωρον· ἦσαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἀσθενοῦντες. Μετὰ οὖν αἰχμαλωτισθῆναι αὐτούς, λέγει ὁ
15 ἀββᾶς Ἰωάννης τοῖς βαρβάροις.

Λάβετέ με εἰς τὴν πόλιν καὶ πείσω τὸν ἐπίσκοπον δοῦναι ὑμῖν νομίσματα εἰκοσιτέσσαρα.

Ἔλαβεν οὖν αὐτὸν εἰς τῶν βαρβάρων καὶ φέρει αὐτὸν πλησίον τῆς πόλεως καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης πρὸς τὸν ἐπίσκοπον.
20 Εὐρέθη δὲ καὶ ὁ ἀββᾶς Λέων ἐν τῇ πόλει καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πατέρων, διὸ οὐδὲ ἐκρατήθησαν. Εἰσελθὼν οὖν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ἤρξατο παρακαλεῖν τὸν ἐπίσκοπον, ἵνα τὰ νομίσματα δῶ τῷ βαρβάρῳ. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος οὐχ εὐρέθη ἔχων εἰ μὴ ὀκτῶ νομίσματα. Ἠθέλησαν οὖν δοῦναι αὐτὰ τῷ βαρβάρῳ. Καὶ οὐκ ἔλαβε,
25 λέγων.

Ἦ δότε μοι κδ' νομίσματα ἢ μοναχόν.

Ἦναγκάσθησαν οὖν οἱ ἀπὸ τοῦ κάστρου δοῦναι τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην τῷ βαρβάρῳ, κλαίοντα καὶ ὀδυρόμενον καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὰς σκηναὺς αὐτῶν. Μετὰ οὖν τρεῖς ἡμέρας λαβὼν ὁ ἀββᾶς
30 Λέων ὀκτῶ νομίσματα, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου οἱ βάρβαροι ἦσαν, καὶ παρεκάλει λέγων.

Καὶ ἐμεῖς τοῦ λέγαμε.

Ποτὲ κανένας ἀπὸ τὴν Καππαδοκία δὲν ἔγινε βασιλιάς· ἄδικα λοιπὸν ἔχεις αὐτὸν τὸν λογισμό.

Αὐτὸς πάλι ἔλεγε.

Πράγματι, τέκνα μου, μπορῶ νὰ βασιλεύσω.

Κανεῖς δὲν μπορούσε νὰ τὸν πείσει νὰ διώξει αὐτὸν τὸν λογισμό.

Ὅταν ἔκαναν ἐπιδρομὴ οἱ Μάζικες καὶ λεηλάτησαν ὀλόκληρη ἐκείνη τὴ χώρα, ἦρθαν καὶ στὴν Ὁάση καὶ τότε πολλοὺς μοναχοὺς σκότωσαν καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτισαν· ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὴ λαύρα πήραν τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη (αὐτὸς ἦταν ἀναγνώστης στὴ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως) καὶ τὸν ἀββᾶ Εὐστάθιο τὸν Ρωμαῖο καὶ τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο· καὶ οἱ τρεῖς ἦταν ἄρρωστοι. Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίᾳ τους, λέει ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης στοὺς βαρβάρους.

Πηγαίνετέ με στὴ πόλη καὶ θὰ πείσω τὸν ἐπίσκοπο νὰ σᾶς δώσει εἴκοσι τέσσερα νομίσματα.

Ἐνας λοιπὸν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τὸν παίρνει καὶ τὸν φέρνει κοντὰ στὴ πόλη. Πῆγε ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης στὸν ἐπίσκοπο. Βρέθηκε καὶ ὁ ἀββᾶς Λέων στὴν πόλη καὶ μερικοὶ ἄλλοι πατέρες, καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶχαν συλληφθεῖ. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης μπῆκε μέσα στὸν ἐπίσκοπο ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλεῖ νὰ δώσει τὰ νομίσματα στοὺς βαρβάρους. Καὶ ὁ ἐπίσκοπος δὲν βρέθηκε νὰ ἔχει παρὰ μόνο ὀκτῶ νομίσματα. Θέλησαν νὰ τὰ δώσουν αὐτὰ στὸ βάρβαρο. Ἐκεῖνος ὁμως δὲν τὰ πῆρε, λέγοντας.

Ἡ θὰ μοῦ δώσετε εἴκοσι τέσσερα νομίσματα ἢ τὸν μοναχό.

Ἀναγκάστηκαν λοιπὸν οἱ κάτοικοι τοῦ κάστρου νὰ δώσουν τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη στὸ βάρβαρο, γεμάτο ἀπὸ κλάματα καὶ ὀδυρμοὺς, καὶ τὸν πῆγαν στὶς σκηνές τους. Μετὰ τρεῖς μέρες παίρνοντας ὁ ἀββᾶς Λέων τὰ ὀκτῶ νομίσματα, πῆγε στὴν ἔρημο, ὅπου ἦταν οἱ βάρβαροι, καὶ τοὺς παρακαλοῦσε λέγοντας.

Λάβετε κάμὲ καὶ τὰ ὀκτὼ νομίσματα καὶ ἀπολύσατε τό-
τους, ὅτι ἀσθενοῦσι καὶ οὐχ ὑπουργοῦσιν ὑμῖν καὶ φονεῦσαι
αὐτοὺς ἔχετε. Ἐγὼ δὲ καὶ ὑγιαίνω καὶ δουλεύω ὑμῖν.

Τότε οἱ Βάρβαροι ἔλαβον αὐτὸν καὶ τὰ ὀκτὼ νομίσματα λεγόμε-
5 να καὶ ἀπέλυσαν τοὺς τρεῖς. Ἀπῆλθεν οὖν ὁ ἀββᾶς Λέων ἕως τι-
νὸς μετ' αὐτῶν καὶ ἀτονήσαντα ἀπεκεφάλισαν αὐτόν. Καὶ ἐπλή-
ρωσεν ὁ ἀββᾶς Λέων τὴν λέγουσαν Γραφήν· «μείζονα ταύτης
ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις θῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων
αὐτοῦ». Τότε καὶ ἡμεῖς ἔγνωμεν, ὅτι τοῦτο ἦν ὃ ἔλεγεν, ὅτι ἴβασι-
10 λεῦσαι ἔχω'. Ὦντως γὰρ ἐβασίλευσε, θεὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ
τῶν φίλων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΓ'

Ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην τὸν τῆς Πέτρας, λαβὼν καὶ
τὸν ἐταῖρον Σωφρόνιον, καὶ ἐπηρωτήσαμεν αὐτὸν εἰπεῖν ἡμῖν λό-
γον. Ὁ δὲ γέρων εἶπεν.

15 Ἀγαπήσατε τὴν ἀκτημοσύνην καὶ τὴν ἐγκράτειαν. Πιστεύ-
σατέ μοι γὰρ λέγοντι, ὅτι ὅτε ἤμην ἐν τῇ Σκῆτει, ἐν τῇ νεό-
τητί μου, τὶς τῶν πατέρων τὸν σπλῆνα αὐτοῦ ἐπόνεσε καὶ
κρασίον ὄξους ἐζητήθη εἰς τὰς τέσσαρας λαύρας τῆς
Σκῆτεως καὶ οὐχ εὐρέθη· τοσαύτη οὖν παρ' αὐτοῖς ἀκτη-
20 μοσύνη καὶ ἐγκράτεια. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ πατέρες ὡσεὶ τρισχί-
λιοι πεντακόσιοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΑ'

Ὁ αὐτὸς γέρων διηγήσατο ἡμῖν πάλιν περὶ τοῦ ἀββᾶ Δανιήλ, τοῦ
Αἴγυπτίου, λέγων, ὅτι.

Ἀνῆλθεν ὁ γέρων ἐν μιᾷ εἰς Τερενούθην τὸ ἐργόχειρον αὐτοῦ
25 πωλῆσαι. Νεώτερος δὲ τις παρεκάλει τὸν γέροντα, λέγων.

Διὰ τὸν Θεόν, καλόγηρε, δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ ποιή-
σον ἐπάνω τῆς γυναικός μου εὐχὴν, ὅτι στεῖρα ἐστίν.

Κρατεῖστε ἐμένα καὶ τὰ ὀκτὼ νομίσματα καὶ ἀφῆστε ἐλεύθερους αὐτούς, γιατί εἶναι ἄρρωστοι καὶ δὲν μποροῦν νὰ σᾶς ὑπηρετήσουν καὶ πρόκειται νὰ τοὺς σκοτώσετε. Ἐγὼ καὶ γερὸς εἶμαι καὶ θὰ σᾶς ὑπηρετήσω.

Τότε οἱ βάρβαροι πῆραν αὐτὸν καὶ τὰ ὀκτὼ νομίσματα καὶ ἐλευθέρωσαν τοὺς τρεῖς. Ὁ ἀββᾶς Λέων πῆγε μαζί τους μέχρι ἐνὸς σημείου καὶ ἐπειδὴ ἐξαντλήθηκε τὸν ἀποκεφάλισαν. Ἐτσι ἐκπλήρωσε ὁ ἀββᾶς Λέων τὴ γραφὴ ποὺ λέει: «κανεῖς δὲν ἔχει μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπὸ αὐτήν, ὥστε νὰ θυσιάσει τὴ ζωὴ του γιὰ τοὺς φίλους του»⁶⁵. Τότε καὶ ἐμεῖς καταλάβαμε, ὅτι αὐτὸ ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγε, ‘μπορῶ νὰ βασιλεύσω’. Γιατί πραγματικὰ βασίλευσε, θυσιάζοντας τὴν ψυχὴ του ὑπὲρ τῶν φίλων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 113

Πῆγα στὸν ἀββᾶ Ἰωάννη τὸν τῆς Πέτρας, παίρνοντας μαζί μου καὶ τὸ φίλο μου Σωφρόνιο, καὶ τὸν παρακαλέσαμε νὰ μᾶς πεῖ κάποιο λόγο. Καὶ ὁ γέροντας μᾶς εἶπε.

Ἀγαπῆστε τὴν ἀκτημοσύνη καὶ τὴν ἐγκράτεια. Πιστέψτε, σᾶς παρακαλῶ, αὐτὸ ποὺ λέγω· ὅταν βρισκόμουν στὴ Σκήτη, στὰ νιάτα μου, κάποιου ἀπὸ τοὺς πατέρες τοῦ πόνεσε ἢ σπλίνα καὶ ζητήθηκε ξύδι ἀπὸ κρασί σὲ τέσσερις λαῦρες τῆς Σκήτης καὶ δὲν βρέθηκε· τόση μεγάλη δηλαδὴ ἀκτημοσύνη καὶ ἐγκράτεια ὑπῆρχε σ’ αὐτούς. Ζοῦσαν ἐκεῖ περίπου τρεῖς χιλιάδες πεντακόσιοι πατέρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 114

Ὁ ἴδιος γέροντας μᾶς διηγήθηκε πάλι γιὰ τὸν ἀββᾶ Δανιὴλ τὸν Αἰγύπτιο, λέγοντας.

Κάποτε ὁ γέροντας ἀνέβηκε στὴν Τερενούθη γιὰ νὰ πουλήσει τὸ ἐργόχειρό του. Κάποιος νεαρὸς τὸν παρακαλοῦσε καὶ τοῦ ἔλεγε.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καλόγηρε, ἔλα στὸ σπίτι μου καὶ κάμε εὐχὴ πάνω στὴ γυναῖκα μου, γιατί εἶναι στεῖρα.

Ὁ δὲ γέρων βιασθεὶς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν εὐχὴν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ θελήσαντος ἔσχεν ἡ γυνὴ κατὰ γαστρός. Τινὲς οὖν ἄνδρες, μὴ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἤρξαντο διαβάλλειν τὸν γέροντα καὶ λέ-
5 γειν, ὅτι.

Ἀληθῶς ὁ νεώτερος ἄγονός ἐστι· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀββᾶ Δανιὴλ ἔσχεν ἡ γυνή.

Ἦλθεν οὖν ἡ ἀκοὴ αὐτῆ πρὸς τὸν γέροντα καὶ δηλοῖ ὁ γέρων τῷ ἀνδρὶ τῆς γυναικός, ὅτι.

10 Ὅταν γεννήσῃ ἡ γυνὴ σου, δήλωσόν μοι.

Ὅταν οὖν ἐγέννησεν ἡ γυνή, δηλοῖ αὐτῷ ὁ νεώτερος, λέγων.

Διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν εὐχῶν σου, πάτερ, ἐγέννησεν.

Τότε ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ ἀπελθὼν λέγει τῷ νεωτέρῳ.

15 Ποίησον ἀριστον καὶ κάλει τοὺς συγγενεῖς σου καὶ τοὺς φί-
λους σου.

Ὡς οὖν ἡρίστων, λαβὼν ὁ γέρων τὸ παιδίον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἔμπροσθεν πάντων λέγει τῷ παιδίῳ.

Τίς ἐστὶν ὁ πατήρ σου;

Λέγει ὁ παῖς.

20 Οὗτος.

Δείξας τῷ δακτύλῳ τῆς χειρὸς τὸν νεώτερον. Ἦν δὲ ὁ παῖς ἡμερῶν εἴκοσι δύο.

Καὶ ἐδόξασαν πάντες τὸν Θεὸν «τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν» τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΕ'

25 Ἐλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κίλιξ ὁ ἡγούμενος τῆς Ραιθουῦ, τοῖς ἀδελφοῖς.

Τέκνα, ὡς ἐφύγομεν τὸν κόσμον, φύγωμεν καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός.

Ὁ γέροντας ἐπειδὴ ἐξαναγκάστηκε ἀπὸ τὸν νεαρό, πῆγε μαζί του στὸ σπίτι του καὶ ἔκαμε εὐχὴ πάνω στὴ γυναίκα του. Μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἡ γυναίκα συνέλαβε. Μερικοὶ τότε ἄνθρωποι, χωρὶς φόβο Θεοῦ, ἄρχισαν νὰ διαβάλλουν τὸ γέροντα καὶ νὰ λένε.

Ἀλήθεια, ὁ νεαρὸς εἶναι στειρὸς, καὶ ἡ γυναίκα συνέλαβε ἀπὸ τὸ γέροντα.

Αὐτὴ ἡ διάδοση ἔφτασε στ' αὐτιά τοῦ γέροντα· στέλνει τότε μήνυμα στὸν ἄνδρα τῆς γυναίκας καὶ τοῦ λέει.

Ὅταν γεννήσει ἡ γυναίκα σου νὰ μοῦ τὸ πεῖς.

Ὅταν λοιπὸν γέννησε ἡ γυναίκα του, ὁ νεαρὸς εἰδοποιεῖ τὸ γέροντα, λέγοντας.

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς εὐχὲς σου, πάτερ, γέννησε.

Τότε ὁ ἀββᾶς Δανιήλ πῆγε στὸ σπίτι του καὶ λέει στὸ νεαρό.

Κάμε τραπέζι καὶ κάλεσε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σου.

Ἐνῶ λοιπὸν ἔτρωγαν, παίρνοντας ὁ γέροντας τὸ παιδί στὰ χέρια του, μπροστὰ σ' ὄλους, λέει στὸ παιδί.

Ποιὸς εἶναι ὁ πατέρας σου;

Καὶ ἀπαντᾷ τὸ παιδί.

Αὐτός,

Δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο τοῦ χεριοῦ του τὸν νεαρό. Ἦταν τὸ παιδί εἴκοσι δύο ἡμερῶν.

Ὅλοι τότε δόξασαν τὸ Θεό, «ποὺ φυλάττει τὴν ἀλήθεια»⁶⁶ γιὰ ἐκείνους ποὺ μὲ ὄλη τους τὴν καρδιά τὸν ζητοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 115

Ἐλεγε ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κίλιξ, ὁ ἡγούμενος τῆς Ραιθουῦ, στοὺς ἀδελφούς.

Τέκνα μου, ὅπως φύγαμε ἀπὸ τὸν κόσμο, ἄς φύγομε καὶ ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας.

Εἶπε πάλιν.

Μιμησώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν· μετὰ ποίας σκληραγωγίας καὶ ἡσυχίας ἐκάθισαν ὧδε.

Εἶπε πάλιν.

5 Μὴ ρυπώσωμεν, τέκνα, τὸν τόπον τοῦτον, ὃν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκαθάρισαν ἀπὸ τῶν δαιμόνων.

Εἶπε πάλιν.

Ὁ τόπος οὗτος ἀσκητῶν ἐστίν, οὐ πραγματευτῶν.

Εἶπε πάλιν.

10 Ἐφθασα γέροντας, ἀπὸ ἐβδομήκοντα ἐτῶν ποιήσαντας, βοτάνας καὶ φοίνικας ἐσθίοντας μόνον.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Ἐβδομήκοντα ἐξ ἔτη ἔχω ἐν τῷ τόπῳ, πολλὰ δεινὰ καὶ κακὰ παθῶν ὑπὸ τῶν δαιμόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΙΣ'

15 Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἀνδρέας Μεσσήνιος, ὅτι.

Ὅτε ἤμην νεώτερος ἀνεχώρησα ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς μου ἀπὸ Ραϊθοῦ καὶ ἐξήλθομεν εἰς Παλαιστίνην· ἐμείναμεν δὲ πρὸς ἓνα γέροντα. Ὁ οὖν γέρων ὁ ὑποδεξάμενος ἡμᾶς εἶχε νόμισμα ἓν.

Ἐπλανήθη ποῦ τέθηκε αὐτὸ καὶ ὑπέλαβεν ὅτι ὁ νεώτερος ἐγὼ 20 αὐτὸ ἐκλεψα. Ἐλεγεν οὖν ὁ γέρων τοῖς πατράσι τοῦ τόπου, ὅτι,

Ὁ ἀδελφὸς Ἀνδρέας τὸ νόμισμα ἔλαβε.

Ἦκουσε δὲ ὁ ἀββᾶς μου καὶ φωνήσας με, λέγει.

Εἶπέ, Ἀνδρέα, σὺ ἔλαβες τὸ νόμισμα τοῦ γέροντος;

Λέγω ἐγώ.

25 Φεῖσον, ἀββᾶ, οὐδὲν ἔλαβον.

Εἶχον οὖν παλλίον καὶ ἐπώλησα τοῦ νομίματος καὶ λαβὼν τὸ νόμισμα, ὑπάγω πρὸς τὸν γέροντα καὶ βάλλω αὐτῷ μετάνοιαν καὶ λέγω.

Εἶπε πάλι.

Ἄς μιμηθοῦμε τοὺς πατέρες μας· μὲ ποιῆς σκληραγωγίες καὶ μὲ ποιὰ ἡσυχία ἔμειναν ἐδῶ.

Εἶπε πάλι.

Ἄς μὴν ρυπαίνομε, τέκνα μου, αὐτὸν τὸν τόπο, πού οἱ πατέρες μας καθάρισαν ἀπὸ τοὺς δαίμονες.

Εἶπε πάλι.

Ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἀσκητῶν καὶ ὄχι πρραματευτῶν.

Εἶπε πάλι.

Γνώρισα γέροντες πού ἐζήσαν ἑβδομήντα χρόνια, τρώγοντας μόνο χόρτα καὶ χουρμάδες.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἔχω σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπο ἑβδομήντα ἕξι χρόνια, παθαίνοντας πολλά δεινὰ καὶ κακὰ ἀπὸ τοὺς δαίμονες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 116

Ὁ ἀββᾶς Ἀνδρέας ὁ Μεσσήνιος μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ὅταν ἤμουν νεώτερος, ἔφυγα ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς μου ἀπὸ τὴ Ραϊθῶ καὶ πήγαμε στὴν Παλαιστίνη, καὶ μείναμε κοντὰ σὲ ἓνα γέροντα. Ὁ γέροντας λοιπὸν πού μᾶς ὑποδέχτηκε εἶχε ἓνα νόμισμα. Ξέχασε πού τὸ ἔβαλε καὶ ὑποψιάστηκε, ὅτι ἐγὼ ὁ νεώτερος τὸ ἔκλεψα. Ἔλεγε λοιπὸν ὁ γέροντας στοὺς πατέρες τοῦ τόπου.

Ὁ ἀδελφὸς Ἀνδρέας πῆρε τὸ νόμισμα.

Τὸ ἄκουσε ὁ ἀββᾶς μου καὶ φωνάζοντάς με, μοῦ λέει.

Πές μου, Ἀνδρέα, σὺ πῆρες τὸ νόμισμα τοῦ γέροντα;

Ἐγὼ τοῦ λέγω.

Λυπήσου με, ἀββᾶ, τίποτα δὲν πῆρα.

Εἶχα ἓνα ἐσῶρασο· τὸ πούλησα γιὰ ἓνα νόμισμα καὶ παίρνοντας τὸ νόμισμα πῆγα στὸ γέροντα καὶ βάζοντας μετάνοια τοῦ λέγω.

Συγχώρησόν μοι, ὦ κύριε ἀββᾶ, ὅτι ὁ σατανᾶς ἐχλεύασε καὶ ἔλαβον τὸ νόμισμά σου.

Εὐρέθη δὲ ἐκεῖ καὶ κοσμικός τις καὶ λέγει μοι ὁ γέρων.

Ἵπαγε, τέκνον, οὐδὲν ἀπώλεσα.

5 Πάλιν οὖν ἔβαλον μετάνοιαν, λέγων.

Διὰ τὸν Κύριον ἀπόλαβε τὸ νόμισμα· ἰδοὺ τοῦτό ἐστι καὶ ποιήσόν μοι εὐχὴν, ὅτι ὁ σατανᾶς ἐνέβαλέ μοι, ἵνα κλέψω αὐτὸ καὶ θλίψω σε.

Λέγει ὁ γέρων.

10 Τέκνον, οὐκ ἀπώλεσα τιποτοῦν.

Ὡς οὖν οὐκ ἔπεισέ με, τότε λέγει μοι ὁ κοσμικός.

Ἦντως, κύριε ἀδελφέ, τῇ χθὲς ἐλθὼν εὔρον τὸν γέροντα κλαίοντα καὶ βάλλοντα μετάνοιαν καὶ ἐν θλίψει πολλῇ ὄντα. Ὡς οὖν εἶδον τὸν γέροντα ἐν τοιαύτῃ θλίψει, λέγω αὐτῷ.

15 Ποίησον ἀγάπην· τί ἐστὶν ὃ ἔχεις;

Λέγει μοι ὁ γέρων, ὅτι,

Τὸν ἀδελφὸν ἐσυκοφάντησα, ὅτι τὸ νόμισμα ἔλαβε καὶ ἰδοὺ, εὔρον αὐτό, ὅπου τέθηκα αὐτό.

Τότε ὁ γέρων οἰκοδομηθεὶς ἐπ' ἐμέ, ὅτι οὐκ ἔλαβον καὶ ἐπήνεγκα
20 αὐτό, λέγων.

Λάβε τὸ νόμισμα· ἐγὼ γὰρ αὐτὸ ἔλαβον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΖ'

Ἀδελφὸς δαιμόνιον ἔχων, παρέβαλε τῷ ἀββᾶ Συμεῶνι τῷ Στυλίτῃ εἰς τὸ Θαυμαστὸν Ὅρος, ἵνα εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ποιήσῃ καὶ ἀποδιώξῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸν δαίμονα. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Συμεῶν.

25 Ποῦ κάθη;

Λέγει ὁ ἀδελφός.

Εἰς Ραῖθοῦ.

Ἀπεκρίθη ὁ γέρων.

Θαυμάζω, ἀδελφέ, πόσον κόπον ὑπέμεινας καὶ τοσαύτην

Συγχώρησέ με, ἀββᾶ, γιατί ὁ Σατανᾶς μὲ παρέσυρε καὶ πῆρα τὸ νόμισμα σου.

Βρέθηκε ἐκεῖ καὶ ἓνας κοσμικὸς καὶ μοῦ λέει ὁ γέροντας.

Πήγαινε, τέκνο μου, τίποτα δὲν ἔχασα.

Πάλι ἔβαλα μετάνοια καὶ τοῦ λέγω.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, πάρε τὸ νόμισμα, νὰ αὐτὸ εἶναι, καὶ διάβασέ μου εὐχή, γιατί μὲ ἔβαλε ὁ Σατανᾶς νὰ τὸ κλέψω καὶ νὰ σὲ θλίψω.

Λέγει ὁ γέροντας.

Τέκνο μου, τίποτα δὲν ἔχασα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν μὲ ἔπεισε, τότε μοῦ λέει ὁ κοσμικὸς.

Πραγματικά, ἀδελφέ, ὅταν ἦρθα χθὲς βρῆκα τὸν γέροντα νὰ κλαίει καὶ νὰ κάνει μετάνοιες καὶ νὰ εἶναι πολὺ θλιμμένος. Ὅταν εἶδα τὸ γέροντα σὲ τέτοια θλίψη, τοῦ λέγω.

Δεῖξε ἀγάπη. Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔχεις;

Μοῦ λέει ὁ γέροντας.

Συκοφάντησα τὸν ἀδελφό, πὼς πῆρε τὸ νόμισμα. Καὶ νά, βρῆκα ποῦ τὸ εἶχα βάλει.

Τότε ὁ γέροντας παίρνοντας δίδαγμα ἀπὸ μένα, πού, ἂν καὶ δὲν τὸ εἶχα πάρει, τοῦ τὸ ἔφερα πίσω, μοῦ λέει.

Πάρε τὸ νόμισμα, γιατί ἐγὼ τὸ πῆρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 117

Κάποιος ἀδελφός, ποὺ εἶχε δαιμόνιο, ἐπισκέφθηκε τὸν ἀββᾶ Συμεὼν τὸν Στυλίτη στὸ Θαυμαστὸ Ὅρος γιὰ νὰ τοῦ διαβάσει εὐχή καὶ νὰ διώξει τὸν δαίμονα. Ὁ ἀββᾶς Συμεὼν τοῦ λέει.

Ποῦ μένεις;

Λέγει ὁ ἀδελφός.

Στὴ Ραιθῶ.

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Ἀπορῶ, ἀδελφέ, μὲ τὸν τόσο κόπο ποὺ ὑπέμεινες καὶ τὸν

ὁδὸν ἤνυσας, ἵνα πρὸς με ἔλθῃς, εἰς ἄνθρωπον ἀμαρτωλόν, τοιούτους πατέρας ἔχων ἐν τῇ λαύρα σου. Ὑπαγε οὖν πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἀνδρέαν καὶ βάλε αὐτῷ μετάνοιαν, ἵνα εὐξῆται ὑπὲρ σοῦ καὶ εὐθέως θεραπεύει.

5 Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἀπελθὼν εἰς Ραιῖθοῦ, ἔβαλε μετάνοιαν τῷ ἀββᾷ Ἀνδρέᾳ, καθὼς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Συμεώνιος, λέγων.

Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀββᾶ.

Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Ἀνδρέας.

Ἔλαβε τὴν χάριν τῆς ἰάσεως ὁ ἀββᾶς Συμεώνιος.

10 Καὶ ποιήσαντος αὐτοῦ εὐχὴν, εὐθέως ἐκαθαρίσθη ὁ ἀδελφὸς καὶ ἠύχαρίστησε τῷ Θεῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΗ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Σέργιος ὁ τῆς Ραιῖθοῦ, περὶ τινος ἀδελφοῦ διακόνου γενομένου τῶν ἐκεῖσε, ὀνόματι Μηνᾶ, λέγων οὕτως, ὅτι.

Οὗτος ἐξῆλθεν εἰς διακόνημα εἰς τὸν κόσμον καὶ τί γέγονεν
15 αὐτῷ, οὐκ ἴσμεν, πλὴν ὅτι εἶασε τὸ σχῆμα τὸ μοναχικὸν καὶ γέγονε λαϊκός. Μετὰ οὖν χρόνον πολὺν ἀπῆλθεν ἐν Θεουπόλει καὶ ὡς ἀνήρχετο ἀπὸ Σελευκείας, εἶδε τὸ μοναστήριον τοῦ ἐν ἀγίοις ἀββᾷ Συμεῶν τοῦ Στυλίτου ἀπὸ μακρόθεν καὶ λέγει ἐν ἑαυτῷ.

Ἀνέλθω καὶ ἴδω τὸν μέγαν Συμεώνην.

20 Οὐ γὰρ ἦν αὐτὸν θεασάμενος πώποτε. Ἀνῆλθεν οὖν καὶ τῷ κίονι πλησιάσας, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ ἀββᾶς Συμεῶν, ἐπιγνοὺς ὅτι μοναχὸς ἦν καὶ ὅτι χειροτονίαν διακόνου ἔχει, φωνεῖ τὸν ὑπηρετοῦντα αὐτῷ, λέγων.

Φέρε τὸ ψαλίδιον ὧδε.

Καὶ ἐνέγκαντι λέγει αὐτῷ.

τόσο πολὺ δρόμο πὺ περπάτησες γιὰ νὰ φτάσεις σὲ μένα, ἄνθρωπο ἁμαρτωλό, ἔχοντας στὴ λαύρα σου τέτοιους μεγάλους πατέρες. Πήγαινε λοιπὸν στὸν ἀββᾶ Ἄνδρέα καὶ βάλε μπροστά του μετάνοια, γιὰ νὰ προσευχηθεῖ γιὰ σένα, καὶ ἀμέσως θὰ θεραπευθεῖς.

Ὁ ἀδελφός, ἀφοῦ γύρισε στὴ Ραϊθῶ, ἔβαλε μετάνοια στὸν ἀββᾶ Ἄνδρέα, ὅπως ἀκριβῶς τοῦ ὑπέδειξε ὁ ἀββᾶς Συμεών, λέγοντας.

Προσευχήσου γιὰ μένα, ἀββᾶ.

Τοῦ λέει ὁ ἀββᾶς Ἄνδρέας.

Πῆρε τὴ χάρη τῆς θεραπείας ὁ ἀββᾶς Συμεών.

Ἀφοῦ αὐτὸς ἔκαμε τὴν προσευχή του, ἀμέσως καθαρίστηκε ὁ ἀδελφός καὶ εὐχαρίστησε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 118

Ὁ ἀββᾶς Σέργιος τῆς Ραϊθῶ μᾶς διηγήθηκε γιὰ κάποιον ἀδελφό, πὺ ἦταν διάκονος ἐκεῖ, ὀνομαζόμενος Μηνᾶς, λέγοντας τὰ ἑξῆς.

Αὐτὸς βγῆκε στὸν κόσμο γιὰ τὸ διακόνημά του, καὶ τί συνέβηκε σ' αὐτὸν δὲν ξέρομε, παρὰ ὅτι ἄφησε τὸ μοναχικὸ σχῆμα καὶ ἔγινε λαϊκός. Μετὰ λοιπὸν ἀπὸ πολὺ καιρὸ πῆγε στὴ Θεούπολη. Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴ Σελεύκεια, εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸ μοναστήρι τοῦ ἁγίου ἀββᾶ Συμεών τοῦ Στυλίτη καὶ λέει στὸν ἑαυτό του.

Ἄς ἀνέβω νὰ δῶ τὸν μέγα Συμεών.

Πραγματικὰ ποτέ του δὲν τὸν εἶχε δεῖ.

Ἀνέβηκε λοιπὸν καὶ πλησιάζοντας πρὸς τὴν κολῶνα, μόλις τὸν εἶδε ὁ ἀββᾶς Συμεών, κατάλαβε πὺς ἦταν μοναχός καὶ πὺς εἶχε χειροτονία διακόνου. Φωνάζει ἐκεῖνον πὺ τὸν βοηθοῦσε καὶ τοῦ λέει.

Φέρε μου ἐδῶ τὸ ψαλίδι.

Ἀφοῦ τοῦ τὸ ἔφερε, τοῦ λέει.

Εὐλογητὸς Κύριος· κούρευσον ἐκεῖνον, δείξας αὐτὸν αὐτῷ
ιδίῳ δακτύλῳ.

Ἦσαν γὰρ πολλοὶ περὶ τὸν κίονα. Ὁ δὲ θαυμάσιος ἐπὶ τῷ λόγῳ,
ἅμα δὲ καὶ φόβῳ μεγάλῳ ληφθεὶς, κατεδέξατο μηδὲν ὄλωσ
5 φθεγζάμενος, ἐννοήσας ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε τῷ ἀγίῳ γέροντι τὰ
κατ' αὐτόν. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Συμεών.

Ποίησον εὐχὴν διακόνου.

Καὶ εὐξαμένου, λέγει αὐτῷ ὁ ἅγιος.

Ἵπαγε εἰς Ραϊθοῦ, ὅθεν ἐξῆλθες.

10 Κάκεινου λέγοντος αἰσχύνεσθαι καὶ μὴ δύνασθαι φέρειν τὴν ἀπὸ
τῶν ἀνθρώπων ἐντροπήν, πάλιν λέγει αὐτῷ.

Πίστευέ μοι, τέκνον, ἐπὶ τούτῳ, οὐκ ὀφείλεις ἐντραπῆναι.
Ἰλαρῷ γὰρ προσώπῳ οἱ πατέρες ὑποδέχονται σε καὶ χαρὰ
αὐτοῖς γενήσεται καὶ ἀγαλλίασις ἐπὶ τῇ σῇ ἐπιστροφῇ. Γί-
15 νωσκε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Θεὸς σημεῖον ἔχει ποιῆσαι ἐν
σοί, ἵνα γνῶς, ὅτι συνεχώρησέ σοι ἢ αὐτοῦ εὐσπλαχνία τὴν
ἀμαρτίαν ταύτην.

Καὶ δὴ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς Ραϊθοῦ ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ πατέρες
ὑπτίαις χερσὶν καὶ ἔβαλον αὐτὸν καὶ εἰς τὸ ἱερατεῖον. Ἐν μιᾷ Κυ-
20 ριακῇ ὡς ἐβάσταζε τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν αἷμα τοῦ μεγάλου
Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἰφνίδιον ἐξῆλθεν ὁ
ὀφθαλμὸς αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ σημείου τούτου ἔγνωσαν, ὅτι συνεχώ-
ρησεν αὐτῷ ὁ Θεὸς τὴν ἀμαρτίαν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ δικαίου
Συμεών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΙΘ'

25 Ἐλεγεν ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος τῆς λαύρας Ραϊ-
θοῦ παραβαλοῦσιν αὐτῷ, ὅτι.

Δαίμων ἀπῆλθεν εἰς κελλίον γέροντος ἐν σχήματι μοναχοῦ
καὶ κρούσαντος αὐτοῦ τὴν θύραν, ἥνοιξεν αὐτῷ ὁ γέρον
καὶ λέγει αὐτῷ.

30 Εὔξαι.

Ὁ δὲ δαίμων λέγει.

Εὐλογητὸς ὁ Κύριος· κούρεψε ἐκεῖνον,
Δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλό του αὐτὸν ἀκριβῶς.

Κοντὰ στὴν κολώνα ἦταν πολλοί. Αὐτὸς ἀπόρησε μὲ τὸ λόγο αὐτό, συγχρόνως ὅμως καταλήφθηκε ἀπὸ μεγάλο φόβο καὶ δέχθηκε νὰ τὸ κάνει χωρὶς νὰ πεῖ τίποτα, σκεπτόμενος ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε στὸν ἅγιο γέροντα τὰ σχετικὰ μ' αὐτόν. Καὶ ὁ ἄββᾶς Συμεὼν τοῦ λέει.

Κάνε εὐχὴ διακόνου.

Ἄφοῦ ἔκανε, τοῦ λέει ὁ ἅγιος.

Πήγαινε στὴ Ραιθῶ, ἀπὸ ὅπου ἔφυγες.

Ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπε ὅτι ντρέπεται καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑποφέρει τὴ ντροπὴ τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάλι τοῦ λέει.

Πίστεψέ με, τέκνο μου, γιὰ αὐτό, δὲν πρέπει νὰ ντρέπῃσαι. Γιατὶ μὲ χαρούμενο πρόσωπο θὰ σὲ δεχθοῦν οἱ πατέρες καὶ μεγάλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση θὰ νιώσουν γιὰ τὴν ἐπιστροφή σου. Μάθε ἐπίσης κι αὐτό, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δείξει καὶ σημάδι, γιὰ νὰ καταλάβεις ὅτι ἡ εὐσπλαγχνία του συγχώρησε αὐτὴ τὴν ἁμαρτία σου.

Ὅταν πῆγε στὴ Ραιθῶ τὸν ὑποδέχθηκαν οἱ πατέρες μὲ ἀνοιχτὲς ἀγκαλὲς καὶ τὸν ἔβαλαν στὸ ἱερατεῖο. Μιὰ Κυριακὴ καθὼς κρατοῦσε τὸ ἅγιο καὶ ζωοποιὸ αἷμα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ξαφνικὰ βγήκε τὸ μάτι του. Ἄπὸ τὸ σημάδι αὐτὸ ὅλοι κατάλαβαν, ὅτι ὁ Θεὸς συγχώρησε τὴν ἁμαρτία του, σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ δίκαιου Συμεὼν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 119

Μᾶς ἔλεγε ὁ ἄββᾶς Εὐσέβιος, ὁ ἱερέας τῆς Λαύρας τῆς Ραιθῶ, ὅταν τὸν ἐπισκεφθήκαμε, τὰ ἑξῆς.

Κάποιος δαίμονας πῆγε στὸ κελλὶ ἐνὸς γέροντα ποὺ ἦταν μοναχός. Χτυπώντας τὴν πόρτα, ἄνοιξε ὁ γέροντας καὶ τοῦ λέει.

Κάμε εὐχὴ.

Καὶ ὁ δαίμονας λέει.

Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ δὲ γέρων ἐκ τρίτου λέγει αὐτῷ.

Εὔξαι.

Ὁ δὲ δαίμων λέγει .

5· Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ δὲ γέρων λέγει αὐτῷ.

Καλῶς ἤλθες, εὔξαι καὶ εἰπέ.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, πάντοτε νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

10 Καὶ τοῦτο εἰπόντος τοῦ γέροντος, ὁ δαίμων ὡς ὑπὸ πυρὸς διω-
χθεὶς ἀφανῆς ἐγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚ'

Διηγήσαντο ἡμῖν Φαρωνῖται ἀλιεῖς, λέγοντες.

Ἐν μιᾷ ἀπήλθομεν εἰς τὸ Βουχρὶ πέραν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης
καὶ ἀλιεύσαντες πλείστους ἰχθύας, ἀνήλθομεν καὶ ὠρμίσαμεν ἐγ-
15 γὺς Πτελέου καὶ θελήσαντες διαπεράσαι εἰς τὴν Ραϊθοῦ, ἐκωλύ-
θημεν διὰ τῶν ἐναντίων ἀνέμων καὶ κατεσχέθημεν διὰ χειμῶνος
τῆς θαλάσσης ἡμέραις ἐνενήκοντα καὶ διερχόμενοι τὴν μεγίστην
ἐρημον ἐκείνην, ἠῦρομεν ὑπὸ μιᾶς πέτρας τρεῖς ἀναχωρητὰς τε-
θνηκότας...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΑ'

20 Οἱ πατέρες τοῦ αὐτοῦ τόπου διηγήσαντο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ

Τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
Και ὁ γέροντας τοῦ λέει γιὰ τρίτη φορά.

Κάνε εὐχή.

Και ὁ δαίμονας λέει.

Τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Και ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Καλῶς ἦρθες. Προσευχῆσου και πές.

Δόξα στὸν Πατέρα και στὸν Υἱὸ και στὸ ἅγιο Πνεῦμα πάντοτε, και τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Και μόλις εἶπε αὐτὸ ὁ γέροντας, ὁ δαίμονας ἔγινε ἄφαντος, σὰν νὰ διώχθηκε ἀπὸ φωτιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 120

Φαρωνίτες ψαράδες μᾶς διηγῆθηκαν τὰ ἐξῆς.

Μιὰ μέρα πήγαμε στὸ Βουχρί, πέρα ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Ἀφοῦ ψαρέψαμε πάρα πολλὰ ψάρια, φύγαμε και πήγαμε κοντὰ στὴν Πτελέο. Θελήσαμε νὰ περάσομε στὴ Ραιῖθώ, ἐμποδισθήκαμε ὅμως ἀπὸ ἀντίθετους ἀνέμους και μείναμε ἐνενηντα μέρες ἐξαιτίας τῆς θαλασσοταραχῆς. Περνώντας ἐκείνη τὴ μεγάλη ἔρημο βρήκαμε κάτω ἀπὸ μιὰ πέτρα τρεῖς ἀναχωρητὲς πεθαμένους, πὺ φοροῦσαν κολόβια ἀπὸ σίβινο και οἱ μηλωτὲς τους βρίσκονταν κοντὰ τους. Τοὺς σηκώσαμε και τοὺς φέραμε στὸ πλοῖο, και τότε ἡ φουρτουνιασμένη θάλασσα ἠρέμησε και οἱ ἀντίθετοι ἄνεμοι ἔγιναν εὐνοϊκοί. Μὲ εὐνοϊκὸ ἄνεμο τότε ταξιδέψαμε και ἦρθαμε στὴ Ραιῖθώ, και οἱ πατέρες τοὺς ἔθαψαν μὲ τοὺς παλιοὺς γέροντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 121

Οἱ πατέρες τοῦ ἴδιου τόπου μᾶς διηγῆθηκαν γιὰ τὸν ἄββᾶ

Γρηγορίου τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ, ἀββᾶ Γρηγορίου τοῦ Φαρωνίτου, λέγοντες.

Οὗτοι διέμεινον εἰς τινα νῆσον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἀλλ' ἡ νῆσος αὕτη οὐκ εἶχεν ὕδωρ, διὸ καὶ μετέφερον τὸ ἀναγκαῖον
5 ὕδωρ ἐκ τῆς ξηρᾶς. Εἶχον καὶ τινα λέμβον, δι' ἧς πλείοντες ἔφερον τὸ ὕδωρ. Ἡμέρα τινὰ οὖν, βαλόντες τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδεσαν ταύτην εἰς τινα βράχον. Τὴν νύκτα ἐκείνην, γενομένου φοβεροῦ σάλου τῆς θαλάσσης, ἐκόπη τὸ σχοινίον καὶ ἐχάθη ἡ λέμβος. Ἔμειναν οὖν οἱ πατέρες ἐκεῖνοι εἰς τὴν νῆσον,
10 μὴ ἔχοντες τρόπον τοῦ μεταφέρειν ὕδωρ.

Μετὰ ὀκτῶ μῆνας ἐλθόντες μοναχοὶ ἐκ τῆς Ραιθῶ εὔρον τοὺς δύο νεκρούς. Εὔρον ἐπὶ τῆς ράχεως χελώνης καὶ τινα ἐπιγραφὴν.

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ὁ Φαρωνίτης ἐκοιμήθη μὴ γευθεὶς ὕδωρ ὀκτῶ καὶ εἴκοσι ἡμέρας. Ἐγὼ διῆλθον ἑπτὰ καὶ
15 τριάκοντα ἡμέρας μὴ γευθεὶς ὕδωρ.

Ἦντως εὔρομεν ἀμφοτέρους ἀκεραίους καὶ λαβόντες αὐτοὺς ἐθάψαμεν εἰς Ραιθῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΒ'

Παρεβάλομεν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ τὸν ἀββᾶν Στέφανον τὸν Καππαδόκην, ὃς διηγήσατο ἡμῖν, λέγων.

Ἦν ὅτε ἤμην ἐν Ραιθῶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐν μιᾷ μεγάλῃ Πέμπτη καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου ἤμην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Λειτουργούντων ἐκεῖ τῇ συμμετοχῇ ὄλων τῶν πατέρων, ἰδοὺ ὀρῶ δύο ἀναχωρητὰς εἰσερχομένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἦσαν γυμνοὶ καὶ οὐδεὶς τῶν ἄλλων πατέρων εἶδεν αὐτούς, εἰ μὴ
25 μόνον ἐγὼ. Μεταλαβόντες οὖν τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου, ἐξῆλθον καὶ ἔφυγον. Ἐξῆλθον τότε καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν. Πορευόμενοι οὖν ἔβαλον μετάνοιαν καὶ εἶπον αὐτοῖς.

Ποιήσατε ἀγάπην καὶ δέξασθέ με μεθ' ὑμῶν.

Ἔγνωσαν ὅτι εἶδον αὐτοὺς γυμνοὺς καὶ εἶπόν μοι.

30 Καλῶς εἶ ἐνταῦθα· ἡσύχασον ὧδε.

Γρηγόριο τὸ Βυζαντινὸ καὶ τὸ μαθητὴ του, τὸν ἀββᾶ Γρηγόριο τὸν Φαρωνίτη, καὶ μᾶς εἶπαν.

Αὐτοὶ ἔμειναν σὲ κάποιο νησί τῆς Ἐρυθρᾶς θάλασσας· τὸ νησί ὁμῶς αὐτὸ δὲν εἶχε νερὸ καὶ μετέφερναν τὸ ἀπαραίτητο νερὸ ἀπὸ τῆ στεριά. Εἶχαν καὶ μιὰ βαρκούλα, μὲ τὴν ὁποία ἔπλεαν καὶ τὸ κουβαλοῦσαν. Κάποια μέρα λοιπὸν ἔρριξαν τὴ βάρκα στὴ θάλασσα καὶ τὴν ἔδεσαν σὲ κάποιο βράχο. Ἀλλὰ τὴ νύχτα ἐκείνη ἔγινε φοβερὴ θαλασσοταραχὴ, ἔκοψε τὸ σχοινὶ καὶ χάθηκε ἡ βάρκα. Ἔμειναν λοιπὸν στὸ νησί οἱ πατέρες ἐκεῖνοι χωρὶς νὰ ἔχουν τρόπο νὰ μεταφέρουν νερό.

Μετὰ ἀπὸ ὀχτῶ μῆνες ἦρθαν μοναχοὶ ἀπὸ τῆ Ραιθῶ καὶ τοὺς βρῆκαν καὶ τοὺς δυὸ νεκρούς. Βρῆκαν καὶ στὴ ράχη μιᾶς χελώνας τὴν ἐπιγραφή.

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ὁ Φανωρίτης πέθανε χωρὶς νὰ γευτεῖ εἰκοσιοχτῶ μέρες νερό. Καὶ ἐγὼ πέρασα τριανταεφτὰ μέρες χωρὶς νὰ πιῶ.

Πράγματι τοὺς βρῆκαμε καὶ τοὺς δυὸ ἀκέραιους καὶ τοὺς πήραμε καὶ τοὺς θάψαμε στὴ Ραιθῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 122

Στὸ ὄρος Σινᾶ ἐπισκεφθῆκαμε τὸν ἀββᾶ Στέφανο τὸν Καπαδόκη, ποὺ μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ὅταν ἦμουν στὴ Ραιθῶ ἐκεῖνα τὰ χρόνια, μιὰ μεγάλη Πέμπτη τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου ἦμουν στὴν ἐκκλησία. Καθὼς λειτουργοῦσαμε ἐκεῖ καὶ συμμετεῖχαν ὅλοι οἱ πατέρες, νά, βλέπω δύο ἀναχωρητὲς νὰ μπαίνουν στὴν ἐκκλησία. Ἦταν γυμνοὶ καὶ κανένας ἄλλος ἀπὸ τοὺς πατέρες δὲν τὸ παρατήρησε, παρὰ μόνον ἐγώ. Ὅταν μετᾶλαβαν τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου, βγῆκαν καὶ ἔφυγαν. Τότε καὶ ἐγὼ βγῆκα μαζί τους. Καθὼς λοιπὸν προχωροῦσαμε ἔβαλα μετάνοια καὶ τοὺς εἶπα.

Ξεῖξτε ἀγάπη καὶ δεχτεῖτε με κοντά σας.

Εἶχαν καταλάβει πὼς τοὺς εἶδα γυμνοὺς καὶ μοῦ εἶπαν.

Καλὰ κάθεσαι ἐδῶ, ἡσύχασε ἐδῶ.

Ἐπεὶ οὖν παρεκάλουν πάλιν, ἵνα δέξωνται με μεθ' ἑαυτῶν, λέγουσί μοι.

Οὐ δύνασαι μενεῖν μεθ' ἡμῶν· κάθου ἐνταῦθα, ἐπεὶ ἡ ἐδῶ διαμονή ἐστι καλὴ διὰ σέ.

Ἀνέγνωσάν μοι καὶ εὐχὴν καὶ εἶτα εἶδον αὐτοὺς βαδίζοντας ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ μεταβαίνοντας πέραν τῆς θαλάσσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΓ'

Παρέβαλον τῷ ἀββᾷ Ζωσίμῳ τῷ Κίλικι εἰς τὸ Σινᾶ, ὡς ἐκαθήμην ἐν τῷ Σινᾶ. Ἦν γὰρ παραιτησάμενος τὴν ἐπισκοπὴν ὁ γέρων καὶ πάλιν ἦλθεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ· μεγάλην γὰρ ἄσκησιν ἐκτίησατο. Καὶ διηγήσατό μοι, λέγων, ὅτι.

Ὡς ἤμην νεώτερος, ἐξῆλθον ἐκ τοῦ Σινᾶ ὄρους καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀμμωνιακὴν, ἵνα μείνω ἐκεῖσε εἰς κελλίον. Εὗρον αὐτόθι γέροντα φοροῦντα ἀπὸ σιβίνου κολόβιον καὶ ὡς εἶδέ με ὁ γέρων, πρὶν ἀσπάσασθαι αὐτόν, λέγει μοι.

Τί ὧδε παρεγένου, Ζῶσιμε; Ὑπαγε σὺ τῶν ἐνθεν. Οὐ γὰρ δύνασαι καθίσαι ὧδε.

Ἐνόμισα οὖν ἐγὼ ὅτι ἐγνωρίζε με καὶ βάλλω αὐτῷ μετάνοιαν, λέγων.

Ποίησον ἀγάπην, καλόγηρε, πόθεν με οἶδας;

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Πρὸ δύο ἡμερῶν ἐφάνη μοί τις λέγων, ὅτι ἰδοὺ ἔρχεται ἐγγύς σου μοναχὸς ὀνόματι Ζώσιμος. Μὴ ἐάσης αὐτόν μεῖναι ὧδε· θέλω γὰρ αὐτῷ τὴν Ἐκκλησίαν Βαβυλῶνος τὴν κατ' Αἴγυπτον πιστεῦσαι.

Καὶ σιωπήσας καὶ ἀφήσας με, ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὡσεὶ λίθου βολὴν καὶ ποιήσας ὡσεὶ δύο ὥρας εὐχόμενος, ἦλθε πρὸς με καὶ καταφιλήσας τὸ μέτωπόν μου, λέγει μοι.

Φύσει, τέκνον, καλῶς ἦλθες. Ὁ Θεὸς γὰρ ἤγαγέ σε ὧδε, ἵνα τὸ σῶμά μου θάψῃς.

Ἐπειδὴ τοὺς ξαναπαρακαλοῦσα νὰ μὲ δεχτοῦν μαζί τους, μοῦ εἶπαν.

Δὲν μπορεῖς νὰ μείνεις μαζί μας· κάθησε ἐδῶ, γιατί αὐτὴ ἡ διαμονὴ εἶναι γιὰ σένα καλή.

Μοῦ διάβασαν μιὰ εὐχὴ καὶ μετὰ τοὺς εἶδα νὰ βαδίζουν πάνω στὰ νερὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θάλασσας καὶ νὰ φεύγουν πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 123

Ἐπισκέφθηκα τὸν ἀββᾶ Ζωσίμο τὸν Κίλικα στὸ Σινᾶ, ὅταν ἔμεινα στὸ Σινᾶ. Εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ γέροντας τὴν ἐπισκοπὴ καὶ ἐπέστρεψε πάλι στὸ κελλί του. Εἶχε φτάσει σὲ μεγάλη ἄσκηση. Μοῦ διηγήθηκε τότε τὰ ἐξῆς.

Ὅταν ἦμουν νεαρὸς ἔφυγα ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ πῆγα στὴν Ἀμμωνιακὴ, γιὰ νὰ μείνω ἐκεῖ σὲ ἓνα κελλί. Συνάντησα ἐκεῖ ἓνα γέροντα, ποὺ φοροῦσε κολόβιο ἀπὸ σίβινο. Μόλις μὲ εἶδε ὁ γέροντας, πρὶν τὸν χαιρετήσω μοῦ λέει.

Τί θέλεις ἐδῶ, Ζώσιμε; Πῆγαινε ἐκεῖ ποὺ ἦσουν. Δὲν μπορεῖς νὰ μείνεις ἐδῶ.

Ἐγὼ λοιπὸν νόμισα πὼς μὲ γνώριζε καὶ ἔβαλα μετάνοια, λέγοντας.

Δεῖξε ἀγάπη, καλόγερε, ἀπὸ ποῦ μὲ ξέρεις;

Καὶ ἐκεῖνος μοῦ λέει.

Πρὶν δύο μέρες ἦρθε κάποιος ποὺ μοῦ εἶπε, νὰ ἔρχεται κοντά σου κάποιος μοναχὸς ὀνόματι Ζώσιμος. Μὴ τὸν ἀφήσεις νὰ μείνει ἐδῶ· γιατί θέλω νὰ τοῦ ἐμπιστευτῶ τὴν ἐκκλησία τῆς Βαβυλῶνας στὴν Αἴγυπτο.

Τελειώνοντας μὲ ἄφησε καὶ ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ μένα ὅσο ἡ βολὴ μιᾶς πέτρας. Ἐμείνα προσευχόμενος ἐκεῖ δύο ὥρες καὶ ἦρθε πάλι κοντά μου καὶ καταφιλώντας τὸ μέτωπό μου μοῦ λέει.

Τέκνο μου, καλῶς ἦρθες. Ὁ Θεὸς σὲ ἔστειλε ἐδῶ, γιὰ νὰ θᾶψεις τὸ σῶμα μου.

Λέγω οὖν αὐτῷ.

Πόσους χρόνους ἔχεις ὧδε, ἀββᾶ;

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Τεσσαράκοντα πέντε ἔτη πληρῶ.

5 Ἐφάνη μοι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς πῦρ. Καὶ λέγει μοι.

Εἰρήνη σοι, τέκνον, καὶ εὐχου ὑπὲρ ἐμοῦ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔθηκεν ἑαυτὸν καὶ ἀνεπαύσατο ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ δὲ ὀρύξας ἔθαψα αὐτὸν καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχώρησα δοξάζων τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΔ'

10 Διηγῆσατο δε ἡμῖν ὁ γέρον καὶ τοῦτο, λέγων, ὅτι.

Πρὸ ἔτη εἰκοσιδύο ἀνῆλθον εἰς τὸν Πορφυρίτην, θέλων καθίσαι ἐκεῖ· ἔλαβον δὲ καὶ τὸν μαθητὴν μου Ἰωάννην μετ' ἐμοῦ. Ὡς οὖν ἀπῆλθομεν, εὐρίσκομεν ἐκεῖ δύο ἀναχωρητάς καὶ ἐμείναμεν πλησίον αὐτῶν. Ἦν δὲ εἷς μὲν Μελιτινός, ὀνόματι Θεόδωρος· ὁ
15 δὲ ἄλλος, Παῦλος, ἐκ τῆς τῶν Γαλατῶν χώρας. Καὶ ὁ μὲν Θεόδωρος ἦν ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Εὐθυμίου. Ἐφόρου δὲ κολόβια ἐκ δερμάτων βουβάλων. Ἔμεινα δὲ ἐκεῖ ὡς εἰς δύο χρόνους, ἀπείχομεν δὲ ἀπ' ἀλλήλων ὡς ἀπὸ δύο σταδίων. Ἐν μιᾷ οὖν ὡς ἔτι κάθηται Ἰωάννης ὁ μαθητής μου, κρούει αὐτὸν ὄφεις καὶ εὐθὺς
20 τέθηκεν, αἰμορροήσας δι' ὄλων τῶν μορίων αὐτοῦ. Ἐν θλίψει οὖν ὑπάρχων, ἀπῆλθον πρὸς τοὺς ἀναχωρητάς καὶ ὡς εἶδόν με τεταραγμένον καὶ τεθλιμμένον, πρὸ τοῦ εἶπω τιποτοῦν, λέγουσί μοι.

Τί ἐνι, ἀββᾶ Ζώσιμε; ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός;

25 Λέγω αὐτοῖς.

Ναί.

Ἐλθόντες οὖν μετ' ἐμὲ καὶ ἰδόντες ἐρριμμένον εἰς τὴν γῆν, λέγουσί μοι.

Μὴ λυποῦ, ἀββᾶ Ζώσιμε, βοηθεῖ ὁ Θεός.

Τοῦ λέγω τότε ἐγώ.

Ἄββᾶ, πόσα χρόνια ἔχεις ἐδῶ;

Καὶ ἐκεῖνος μοῦ λέει.

Συμπληρώνω σαρανταπέντε χρόνια.

Μοῦ φάνηκε τὸ πρόσωπό του σὰν φλόγα. Μοῦ λέει τότε.

Εἰρήνη μαζί σου, τέκνο μου, καὶ νᾶ προσεύχεσαι γιὰ μένα.

Ἄφοῦ εἶπε αὐτὰ ξάπλωσε καὶ ἀναπαύθηκε ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐγὼ ἄφοῦ ἔσκαψα λάκκο τὸν ἔθαψα καὶ μετὰ δύο ἡμέρες ἔφυγα, δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 124

Ὁ γέροντας μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό, λέγοντας.

Πρὶν εἴκοσι δύο χρόνια πῆγα στὸν Πορφυρίτη, θέλοντας νὰ μείνω ἐκεῖ πῆρα μαζί μου καὶ τὸν μαθητή μου Ἰωάννη. Μόλις λοιπὸν φθάσαμε, βρήκαμε ἐκεῖ δύο ἀναχωρητὲς καὶ μείναμε κοντὰ τους. Ὁ ἓνας ἦταν Μελιτινός, ὀνομαζόμενος Θεόδωρος, καὶ ὁ ἄλλος ὀνομαζόταν Παῦλος, καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Γαλατῶν. Ὁ Θεόδωρος ἦταν ἀπὸ τὴ μονὴ τοῦ ἄββᾶ Εὐθυμίου. Φοροῦσαν κολόβιο ἀπὸ δέρμα βουβαλιῶν. Ἐμείνα ἐκεῖ περίπου δύο χρόνια, καὶ εἶχαμε ἀπόσταση μεταξύ μας περίπου δύο στάδια. Μιὰ μέρα καθὼς καθόταν ὁ μαθητής μου Ἰωάννης τὸν τσιμπάει ἓνα φίδι καὶ ἀμέσως πέθανε μὲ αἱμοραγία παντοῦ. Βρισκόμενος σὲ μεγάλη θλίψη, πῆγα στοὺς ἀναχωρητὲς. Μόλις μὲ εἶδαν ταραγμένο καὶ θλιμμένο, πρὶν πῶ τίποτα, μοῦ λένε.

Τί συνέβηκε, ἄββᾶ Ζώσιμε; πέθανε ὁ ἀδελφός;

Τοὺς λέγω.

Ναί.

Ἄφοῦ ἦρθαν τότε μαζί μου καὶ τὸν εἶδαν ξαπλωμένο κατὰ γῆς, μοῦ λένε.

Μὴ λυπᾶσαι, ἄββᾶ Ζώσιμε, ὁ Θεὸς θὰ σὲ βοηθήσει.

Καὶ φωνήσαντες τὸν ἀδελφόν, λέγουσιν.

Ἀδελφὲ Ἰωάννη, ἐγείρου, ὁ γέρων δέεταιί σου.

Καὶ εὐθὺς ὁ ἀδελφὸς ἠγέρθη ἐκ τῆς γῆς. Ζητήσαντες δὲ τὸ θη-
ρίον καὶ κρατήσαντες αὐτό, ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δύο ἐκοψαν
5 αὐτό. Τότε λέγουσί μοι.

Ἀββᾶ Ζώσιμε, πορεύου εἰς τὸ Σινᾶ. Ὁ Θεὸς γὰρ πιστεῦ-
σαι σοι θέλει τὴν Ἐκκλησίαν Βαβυλῶνος.

Εὐθὺς οὖν ἡμεῖς ἀνεχωρήσαμεν καὶ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς τὸ Σινᾶ,
μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ἀββᾶς τοῦ Σινᾶ ἐπεμψεν ἐμὲ καὶ ἄλλους δύο
10 εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ κρατήσας ἡμᾶς ὁ ἀββᾶς Ἀλεξανδρείας, ὁ
μακαριώτατος Ἀπολινάριος, ἐποίησε τοὺς τρεῖς ἐπισκόπους· τὸν
μὲν εἰς Ἡλιούπολιν, τὸν δὲ εἰς Λεοντόπολιν, κάμῃ εἰς Βαβυλῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΕ'

Διηγῆσαντο ἡμῖν τινες τῶν πατέρων τοῦ Σινᾶ περὶ τοῦ ἀββᾶ Σερ-
γίου τοῦ ἀναχωρητοῦ, λέγοντες, ὅτι.

15 Ὡς ἔμεινεν ἐν τῷ Σινᾶ, ἔβαλεν αὐτὸν ὁ οἰκονόμος εἰς τὰ βορδό-
νια. Ὡς οὖν ἤρχετο ἐν μιᾷ, ἰδοὺ λέων ἐν τῇ ὁδῷ ἀνέκειτο. Ὡς δὲ
εἶδον τὰ βορδόνια καὶ οἱ βορδονάριοι τὸν λέοντα, φόβῳ συσχε-
θέντες ἀφεστάθησαν. Τότε ὁ ἀββᾶς Σέργιος λαβὼν ἐκ τοῦ μαρ-
γονίου αὐτοῦ μίαν εὐλογίαν, ἀπῆλθε πρὸς τὸν λέοντα καὶ λέγει
20 αὐτῷ.

Λάβε τὴν εὐλογίαν τῶν πατέρων καὶ ἀπελθε ἐκ τῆς ὁδοῦ,
ἵνα παρέλθωμεν.

Λαβὼν ὁ λέων τὴν εὐλογίαν, ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΣ'

Ἐλεγον ἡμῖν οἱ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου τόπου πατέρες περὶ τοῦ ἀββᾶ
25 Ὁρέντου, ὅτι.

Ἀφήνοντας τότε φωνή πρὸς τὸν ἀδελφό, τοῦ λένε.

Ἀδελφέ Ἰωάννη, σήκω, ὁ γέροντάς σου ἔχει τὴν ἀνάγκη σου.

Ἀμέσως ὁ ἀδελφὸς σηκώθηκε ἀπὸ τὴ γῆ. Ἀναζήτησαν τὸ θηρίο καὶ ἀφοῦ τὸ ἔπιασαν, τὸ ἔκοψαν μπροστά μας στὰ δύο. Τότε μοῦ λένε.

Ἀββᾶ Ζώσιμε, πήγαινε στὸ Σινᾶ. Γιατὶ ὁ Θεὸς θέλει νὰ σοῦ ἐμπιστευθεῖ τὴν ἐκκλησία τῆς Βαβυλώνας.

Ἀμέσως λοιπὸν ἐμεῖς φύγαμε. Ἀφοῦ ἤρθαμε στὸ Σινᾶ, ὁ ἀββᾶς τοῦ Σινᾶ ἐμένα καὶ ἄλλους δύο μᾶς ἔστειλε στὴν Ἀλεξάνδρεια. Μᾶς κράτησε ὁ ἀββᾶς τῆς Ἀλεξάνδρειας, ὁ μακαριότατος Ἀπολινάριος, καὶ μᾶς ἔκαμε καὶ τοὺς τρεῖς ἐπισκόπους, τὸν ἕνα στὴν Ἡλιούπολη, τὸν ἄλλο στὴ Λεοντόπολη καὶ ἐμένα στὴ Βαβυλώνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 125

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πατέρες τοῦ Σινᾶ μᾶς διηγήθηκαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Σέργιο τὸν ἀναχωρητὴ, λέγοντας.

Ὅταν ἔμενε στὸ Σινᾶ, ὁ οἰκονόμος τοῦ ἀνέθεσε τὴ φροντίδα τῶν μουλαριῶν. Μιὰ μέρα καθὼς γύριζε, βλέπει ἕνα λιοντάρι στὸ δρόμο νὰ στέκεται. Μόλις εἶδαν τὰ μουλάρια καὶ οἱ ἀγωγιάτες τὸ λιοντάρι, κυριευμένοι ἀπὸ τὸ φόβο σταμάτησαν. Τότε ὁ ἀββᾶς Σέργιος παίρνοντας ψωμὶ ἀπὸ τὰ κουφίνια, πλησίασε τὸ λιοντάρι καὶ τοῦ λέει.

Πάρε τὴν εὐλογία τῶν πατέρων καὶ φύγε ἀπὸ τὸ δρόμο, γιὰ νὰ περάσουμε.

Ἀφοῦ τὸ λιοντάρι πῆρε τὴν εὐλογία, ἔφυγε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 126

Τοῦ ἴδιου ἀγίου τόπου οἱ πατέρες μᾶς εἶπαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Ὀρέντο τὰ ἐξῆς.

Ἐν μιᾷ Κυριακῇ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν στρέψας τὸ καμάσιον αὐτοῦ καὶ ἔξω φορέσας τὰ τούτου μαλλία. Ἰσταμένου οὖν αὐτοῦ εἰς τὸν χορόν, εἶπον αὐτῷ οἱ τὸν τόπον οἰκονομοῦντες.

5 Καλόγηρε, διὰ τί οὕτως εἰσῆλθες καὶ ἐξαγωγὴν ἡμᾶς ποιεῖς ἔμπροσθεν τῶν ξένων;

Ὁ δὲ γέρον εἶπεν αὐτοῖς.

Ἑμεῖς ἐστρέψατε τὸ Σινᾶ καὶ οὐδεὶς ὑμῖν εἶπε τίποτε, κἀγὼ ἵνα στρέψω τὸ καμάσιόν μου, ἐγκαλεῖτέ με; Ὑπάγετε· κἀγὼ διορθοῦμαι ἃ ἔστρεψα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΖ'

10 Διηγῆσατο ἡμῖν ἡ ἀμμὰ Δαμιανή, ἡσυχάστρια, ἡ μήτηρ τοῦ ἄββᾶ Ἀθηνογένους τοῦ ἐπισκόπου Πετρῶν, λέγουσα, ὅτι.

Ἦν τις ἡγούμενος ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει Σινᾶ, ὀνόματι Γεώργιος, μέγας πάνυ καὶ ἀσκητής. Τούτῳ τῷ ἄββᾶ Γεωργίῳ ἐν μεγάλῳ Σαββάτῳ ἦλθεν ἐπιθυμία, καθιζομένου αὐτοῦ ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ, ὅτι ἤθελον, φησὶν, ποιῆσαι τὴν ἀγίαν ἀνάστασιν ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει καὶ μεταλαβεῖν τῶν ἀγίων μυστηρίων ἐν τῇ ἀγίᾳ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσει. Διὰ πάσης οὖν τῆς ἡμέρας ἔμεινεν ὁ γέρον ἀδολεσχῶν ἐν τοῖς λογισμοῖς τούτοις καὶ εὐχόμενος· ὡς οὖν γέγονεν ἑσπέρα ἦλθεν ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, λέγων αὐτῷ.

20 Κέλευσον, πάτερ, εἰς τὸν κανόνα.

Ὁ δὲ γέρον ἀπεκρίθη αὐτῷ.

Ὑπάγε, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀγίας μεταλήψεως δεῦρο, καὶ ἔρχομαι.

Ἐμεινε λοιπὸν ὁ γέρον ἐν τῷ κελλίῳ. Ὅταν οὖν ἐφθασε καιρὸς τῆς ἀγίας κοινωνίας ἐν τῇ ἀγίᾳ Ἀναστάσει, εὐρέθη ὁ γέρον πλησίον τοῦ ἐπισκόπου Πέτρου τοῦ μακαρίου καὶ παρέχει αὐτῷ τὴν ἀγίαν κοινωνίαν μετὰ τῶν πρεσβυτέρων. Ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ πατριάρχης λέγει Μηνᾶ τῷ συγκέλλῳ αὐτοῦ.

67. Ἀμμά: ἀντίστοιχη προσφώνηση μετὰ τὸ ἄββᾶς. Προσφώνηση πρὸς τὶς γερόντισσες μοναχὲς καὶ ἡγουμένες.

Μιά Κυριακή μπήκε στὴν Ἐκκλησία φορώντας ἀνάποδα τὸ ροῦχο του, καὶ φοροῦσε τὸ μάλλινο ἀπ' ἔξω. Ἐνῶ λοιπὸν στεκόταν στὸ χορό, οἱ νεοκῶροι τοῦ εἶπαν.

Καλόγηρε, γιατί μπήκες ἔτσι καὶ μᾶς ντροπιάζεις μπροστά στοὺς ξένους;

Καὶ ὁ γέροντας τοὺς ἀπάντησε.

Ἔσεῖς ἀναποδογυρίσατε τὸ Σινᾶ καὶ κανένας δὲν σᾶς εἶπε τίποτα, καὶ ἐγὼ ἐπειδὴ γύρισα ἀνάποδα τὸ ροῦχο μου μὲ κατηγορεῖτε; Πηγαίνετε καὶ ἐγὼ θᾶ διορθώσω αὐτὸ ποὺ γύρισα ἀνάποδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 127

Ἡ ἀμμά⁶⁷ Δαμιανή, ἡ ἡσυχάστρια, ἡ μητέρα τοῦ ἀββᾶ Ἀθηνογένους τοῦ ἐπισκόπου τῶν Πετρῶν, μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ἦταν κάποιος ἡγούμενος στὸ ἅγιο ὄρος τοῦ Σινᾶ, ὀνομαζόμενος Γεώργιος, πολὺ μεγάλος καὶ ἀσκητικός. Σὲ αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Γεώργιο τὸ μέγα Σάββατο, ἐνῶ βρισκόταν στὸ κελλί του, τοῦ ἦρθε μία ἐπιθυμία· ἤθελα, λέει, νὰ κάνω τὴν ἀγία Ἀνάσταση στὴν ἀγία πόλη καὶ νὰ μεταλάβω τὰ ἅγια μυστήρια στὴν ἀγία Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας. Ὅλη λοιπὸν τὴν ἡμέρα ἔμεινε ὁ γέροντας στὸ κελλί του ἀσχολούμενος μὲ αὐτοὺς τοὺς λογισμοὺς καὶ προσευχόμενος· μόλις βράδυνασε ἦρθε ὁ μαθητὴς του, λέγοντας.

Πάτερ, κέλευσον γιὰ τὸν κανόνα.

Ὁ γέροντας ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ εἶπε.

Πήγαινε, καὶ τὴν ὥρα τῆς ἀγίας μεταλήψεως ἔλα ἐδῶ καὶ ἔρχομαι.

Ἐμεινε λοιπὸν ὁ γέροντας στὸ κελλί του. Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα τῆς ἀγίας κοινωνίας βρέθηκε ὁ γέροντας μέσα στὸ ναὸ τῆς Ἀναστάσεως κοντὰ στὸν ἐπίσκοπο Πέτρο τὸν μακάριο καὶ τοῦ δίνει τὴν ἀγία κοινωνία μαζί μ' ὄλους τοὺς ἱερεῖς. Βλέποντάς τον ὁ πατριάρχης, λέει στὸ Μηνᾶ, τὸν συγκέλλο του.

Πότε παραγέγονεν ὁ ἀββᾶς τοῦ Σινᾶ;

Ἄπεκρίθη ὁ σύγκελλος.

Μετὰ εὐχὰς ἡμῶν, δέσποτα, οὐχ ἐώρακα αὐτόν, εἰ μὴ νῦν καὶ μόνον.

5 Τότε ὁ πατριάρχης λέγει τῷ συγκέλλῳ.

Εἶπε αὐτῷ.

Μὴ ἀναχωρήσης. Θέλω γάρ, ἵνα μετ' ἐμοῦ μεταλάβῃς τροφῆς.

Ὁ δὲ σύγκελλος ἀπελθὼν εἶπε τῷ γέροντι, ὁ δὲ εἶπεν.

Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γενηθήτω.

10 Ὡς οὖν ἀπέλυσεν ὁ γέρον τὰς συνάξεις καὶ προσεκύνησε τὸ ἅγιον μνῆμα εὐρέθη γέρον ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ὁ μαθητῆς αὐτοῦ κρούων, καὶ λέγει

Πάτερ, κέλευσον, ἵνα μεταλάβῃς.

Ὁ δὲ γέρον ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ
15 μετέλαβε τῶν ἀγίων μυστηρίων.

Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος, λυπηθεὶς, ὅτι ἑαυτοῦ παρήκουσε, μετὰ τὴν ἑορτὴν πέμπει πρὸς τὸν γέροντα γράμματα καὶ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Φαράν τὸν ἀββᾶν Φώτιον καὶ πρὸς τοὺς πατέρας τοῦ Σινᾶ, ἵνα τὸν ἀββᾶν φέρωσι πρὸς ἑαυτόν. Ὡς οὖν ἀπῆλθεν ὁ τὰ
20 γράμματα ἐπιφερόμενος καὶ δέδωκε τὰς ἐπιστολάς, ἀπέστειλε τρεῖς πρεσβυτέρους, τὸν ἀββᾶν Στέφανον τὸν Καππαδόκην τὸν μέγαν, καὶ τὸν ἀββᾶν Ζῶσιμον (καὶ αὐτοῦ δὲ μνήμην πεποιήμεθα), καὶ τὸν ἀββᾶν Δουλκήτιον, τὸν Ρωμαῖον, πρὸς τὸν πατριάρχην καὶ ἀπελογήσατο γράψας ὁ γέρον καὶ λέγων.

25 Μὴ γένοιτό μοι, δέσποτά μου ἀγιώτατε, ὅτι κατεφρόνησα τοῦ ἀγίου ἀγγέλου ὑμῶν.

Ἐγραφε καὶ τοῦτο.

Ἴνα γνῶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ὅτι μετὰ ἐξ μῆνας, ὁμοῦ ἔχομεν τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἀπαντῆσαι κά-
30 κεῖ ὑμᾶς προσκυνῆσαι.

Ἐξελθόντες οἱ πρεσβύτεροι διδώσι τὰ γράμματα τῷ πατριάρχῃ.
Ἐλεγον οὖν, ὅτι

Πολλὰ ἔτη ἔχει μὴ ἐξελθὼν εἰς Παλαιστίνην γέρον.

Πότε ἦρθε ὁ ἀββᾶς τοῦ Σινᾶ;

Ἀποκρίθηκε ὁ σύγκελλος.

Μὲ τὴν εὐχή σας, δέσποτα, δὲν τὸν εἶδα, παρὰ τώρα μόνο.

Τότε ὁ πατριάρχης λέει στὸν σύγκελλο.

Πές του, νὰ μὴ φύγει. Γιατὶ θέλω νὰ γευματίσω μαζί του.

Καὶ ὁ σύγκελλος πῆγε καὶ τὸ εἶπε στὸ γέροντα. Καὶ αὐτὸς ἀποκρίθηκε.

Ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μόλις λοιπὸν ἔγινε ἡ ἀπόλυση καὶ ὁ γέροντας προσκύνησε τὸ ἅγιο μνῆμα, βρέθηκε στὸ κελλί του. Καὶ νὰ ὁ μαθητὴς τοῦ χτυπᾶ τὴν πόρτα καὶ τοῦ λέει.

Πάτερ, κέλευσον, ἔλα νὰ μεταλάβεις.

Καὶ ὁ γέροντας πῆγε στὸν ναὸ μαζί μὲ τὸ μαθητὴ του καὶ μετᾶλαβε τὰ ἅγια μυστήρια.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος λυπημένος γιατί δὲν τὸν ἄκουσε, μετὰ τῆ γιορτῆ στέλνει στὸ γέροντα γράμματα καὶ στὸν ἐπίσκοπο τῆς Φαράν, τὸν ἀββᾶ Φώτιο, καὶ στοὺς πατέρες τοῦ Σινᾶ γιὰ νὰ τοῦ φέρουν τὸν ἀββᾶ. Μόλις λοιπὸν ἔφτασε αὐτὸς πού μετέφερε τὰ γράμματα καὶ τὰ ἔδωσε, ἔστειλε στὸν πατριάρχη τρεῖς ἱερεῖς, τὸν ἀββᾶ Στέφανο τὸν Καππαδόκη, τὸν μέγα, τὸν ἀββᾶ Ζώσιμο (καὶ γι' αὐτὸν ἔχομε μιλήσει), καὶ τὸν ἀββᾶ Δουλκήτιο, τὸν Ρωμαῖο. Ἀπολογήθηκε ὁ γέροντας μὲ γράμμα του, λέγοντας.

Ἀγιώτατέ μου δέσποτα, μὴ θεωρήσεις πὼς καταφρόνησα τὴν ἐντολὴ τοῦ ἁγίου ἀγγελιοφόρου σου.

Ἐγραψε καὶ αὐτό.

Γιὰ νὰ ξέρει ἡ μακαριότητά σου, πὼς μετὰ ἕξι μῆνες καὶ οἱ δύο μας πρόκειται νὰ συναντήσομε τὸν Δεσπότη μας Χριστὸ καὶ ἐκεῖ θὰ προσκυνήσομε.

Φεύγοντας οἱ ἱερεῖς καὶ φτάνοντας ἐκεῖ δίνουν τὰ γράμματα στὸν πατριάρχη. Ἐλεγαν τότε.

Πολλὰ χρόνια ἔχει πού δὲν βγῆκε στὴ Παλαιστίνη ὁ γέ-

Ἐπεδείκνυον δὲ καὶ τὰ γράμματα τοῦ Φαρὰν μαρτυροῦντα τούτοις, ὅτι περὶ τὰ ο' ἔτη ἔχει ὁ γέρον μὴ ἐξελθεῖν τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ· ὁ δὲ θεῖος καὶ πρᾶος Πέτρος μάρτυρας ἔχων τοὺς εὐρεθέντας ἐπισκόπους καὶ τὸν κληῖρον, λέγοντας, ὅτι.

5 Ἡμεῖς ἐωράκαμεν τὸν γέροντα καὶ πάντες τῷ φιλήματι τῷ ἁγίῳ ἠσπασάμεθα..

Μετὰ οὖν τὸ πληρωθῆναι ἐξ μῆνας, ἀνέπαυον ὁ γέρον καὶ ὁ πατριάρχης, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ γέροντος.

Διηγήσατο δε ἡμῖν ἡ αὐτὴ ἀμμὰ Δαμιανὴ καὶ τοῦτο, λέγων, ὅτι.

10 Κατὰ Παρασκευὴν, πρὸ τοῦ ἐγκλεισθῶ, ἀπῆν εἰς τὸν ἅγιον Κοσμάν καὶ Δαμιανόν, κάκει πᾶσαν τὴν νύκτα ἐποίουν. Ἦρχετο οὖν τῇ ἑσπέρᾳ μία γραῖα Φρυγογαλάτισσα καὶ παρεῖχε πᾶσι τοῖς οὖσιν εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ δύο λεπτῶν. Ἦδειν οὖν αὐτήν, ἐπειδὴ πολλάκις μοι ἔδωκεν. Ἐν μιᾷ οὖν ἀνεψιὰ ἐμῆ καὶ τοῦ πιστοτάτου βασιλέως Μαυρικίου, ἐλθοῦσα εὐχῆς χάριν ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει, ἐποίησε χρόνον. Ἔλαβον οὖν αὐτήν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν ἅγιον Κοσμάν καὶ Δαμιανόν. Ὡς οὖν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ ἤμεθα, λέγω τῇ συγγενεῖ μου.

20 Βλέπε, κυρία, ὅτι ἔρχεται μία γραῦς διδοῦσα ἀπὸ δύο νομίων· λάβε αὐτά, μὴ ὑπερηφανίσης.

Ἡ δὲ ἐδυσχέραινε, λέγουσα.

Ἐντολὴν ἔχω λαβεῖν;

Τότε εἶπον αὐτῇ.

25 Ναὶ λάβε, ὅτι ἡ γυνὴ κατὰ Θεὸν μεγάλη ἐστίν· ὄλην γὰρ τὴν ἑβδομάδα ρογεύει αὐτὰ τοῖς εὐρισκομένοις ἐν τῷ ναῷ· ἔχει δὲ χήρα περὶ τὰ ὄγδοήκοντα ἔτη. Λάβε οὖν αὐτά, καὶ δὸς αὐτὰ καὶ σὺ ἄλλω· μόνον τὴν θυσίαν τῆς γραίας μὴ ἀποστρέψης.

Ταῦτα ἡμῶν λαλούντων, ἰδοὺ ἡ γραῦς ἐρχομένη καὶ διδοῦσα· καὶ

ροντας.

Ἔδειχναν καὶ τὰ γράμματα τοῦ Φαράν πού ἐπιβεβαίωναν αὐτὰ, ὅτι περίπου ἑβδομήντα χρόνια ἔχει ὁ γέροντας νὰ φύγει ἀπὸ τὸ ἅγιο ὄρος τοῦ Σινᾶ.

Ὁ θεῖος ὁμως καὶ πράος Πέτρος εἶχε μάρτυρες ὄλους τοὺς ἐπισκόπους, πού παραβρίσκονταν ἐκεῖ, καθῶς καὶ τὸν κλῆρο, πού ἔλεγαν.

Ἐμεῖς εἶδαμε τὸν γέροντα καὶ ὄλοι τὸν ἀσπασθήκαμε μὲ τὸ ἅγιο φίλημα.

Μετὰ λοιπὸν τῆ συμπλήρωση τῶν ἑξι μηνῶν ἀναπαύθηκαν ὁ γέροντας καὶ ὁ πατριάρχης, σύμφωνα μὲ τὴν προφητεία τοῦ γέροντα.

Μᾶς διηγήθηκε ἡ ἴδια ἡ ἀμμὰ Διαμιανὴ καὶ αὐτό.

Κάθε Παρασκευή, πρὶν γίνω μοναχή, πῆγαινα στὸν ἅγιο Κοσμᾶ καὶ Δαμιανό, καὶ ἐκεῖ ἔμενα ὄλη τῆ νύχτα. Κάθε ἀπόγευμα λοιπὸν ἐρχόταν μιὰ γριὰ Φρυγογαλάτισσα καὶ ἔδινε σὲ ὄλους πού ἦταν μέσα στὸ ναὸ ἀπὸ δύο λεπτά. Τὴν γνώριζα αὐτήν, γιατί πολλές φορὲς μοῦ εἶχε δώσει. Μιὰ μέρα ἡ ἀνηψιά μου καὶ τοῦ πιστότατου βασιλιᾶ Μαυρικίου, πού εἶχε ἔρθει γιὰ εὐχή στὴν ἁγία πόλη, ἔμεινε χρόνο πολύ. Τὴν πῆρα τότε καὶ αὐτήν καὶ πῆγαμε στὸν ἅγιο Κοσμᾶ καὶ Δαμιανό. Ἐνῶ λοιπὸν ἤμασταν μέσα στὸ ναό, λέγω στὴ συγγενή μου.

Πρόσεχε, κυρά μου, ἔρχεται μιὰ γυναίκα καὶ δίνει ἀπὸ δύο νομίσματα· πάρτα καὶ μὴν ὑπερηφανευθεῖς.

Αὐτὴ τότε μὲ δυσανασχέτηση λέει.

Μὲ προστάξεις νὰ τὰ πάρω;

Τότε τῆς εἶπα.

Ναί, πάρτα, γιατί ἡ γυναίκα κατὰ Θεὸ εἶναι μεγάλη· γιατί ὄλη τὴν ἑβδομάδα μαζεύει αὐτὰ ἀπὸ αὐτοὺς πού ἐρχονται στὸ ναό· ἔχει χήρα περίπου ὀγδόντα χρόνια. Πάρτα λοιπὸν αὐτὰ καὶ δός τα σὺ σὲ ἄλλον· μόνο τῆ θυσία τῆς γριᾶς μὴ γυρίσεις πίσω.

Ἐνῶ λέγαμε αὐτὰ, νὰ ἡ γριὰ ἦρθε καὶ ἄρχισε νὰ δίνει. Καὶ

έλθοῦσα ἔδωκε μετὰ πάσης ἡσυχίας καὶ σιωπῆς. Δέδωκε δὲ καὶ τῇ ἐμῇ ἀνεψιᾷ, εἰποῦσα.

Λάβε ταῦτα καὶ φάγε.

Ὡς οὖν ἀπῆλθεν, ἔγνωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεκάλυπεν αὐτῇ ὅτι εἶ-
5 πον,

Λάβε καὶ δὸς αὐτὰ πτωχῶ.

Ἐπεμψεν οὖν ἓνα παῖδα αὐτῆς καὶ ἔλαβεν εἰς τὰ δύο λεπτὰ θερ-
μία καὶ ἔφαγε καὶ διεβεβαιώσατο κατὰ τοῦ Θεοῦ, λέγουσα, ὅτι,

Γλυκέα ἦσαν ὡς τὸ μέλι,

10 Ὡστε θαυμάσαι αὐτὴν καὶ δοξάσαι τὸν Θεὸν τὸν διδόντα χάριν
τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΗ'

Παρεβάλομεν τῷ ἀββᾷ Ἀθανασίῳ ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἐν ἀγίοις πα-
τρὸς ἡμῶν Σάββα καὶ διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι ἠκηκόει διη-
γούμενου τοῦ ἀββᾷ Ἀθηνογένους, τοῦ ἐπισκόπου Πετρῶν, τοῦ
15 υἱοῦ τῆς ἀμμᾶς Δαμιανῆς, τὶ τοιοῦτον.

Ὅτι ἀδελφὸν εἶχεν ἡ μάμμα μου Ἰαννία, ὀνόματι Ἀδέλφιον, ἐπί-
σκοπον Ἀραβήσου· εἶχε δὲ καὶ ἀδελφὴν ἡγουμένην τῆς μονῆς
τῶν γυναικῶν. Ἐν μιᾷ οὖν ἀπῆλθεν ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὸ μοναστή-
ριον, εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ εἰσιέναι αὐτὸν
20 ἐν τῷ μεσαύλῳ τοῦ μοναστηρίου, θεωρεῖ μίαν τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ
τοῦ δαίμονος ἐνοχλουμένην καὶ ἐν τῷ ἐδάφει ἐρριμμένην. Καλέ-
σας οὖν ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, λέγει αὐτῇ.

Ἀρέσκει σοι πῶς ἡ ἀδελφὴ αὐτῆ ὑπὸ τοῦ δαίμονος ἀδικεῖ-
ται καὶ ἀσχημονεῖ; ἢ ἀγνοεῖς ὅτι κρῖμα βαστάζεις ὄλων
25 τῶν ἀδελφῶν, ὡς ἡγουμένη;

Ἡ δὲ λέγει, αὐτῷ.

Κάγῳ τί ἔχω ποιῆσαι πρὸς τὸν δαίμονα;

Ὁ δὲ ἐπίσκοπος πάλιν λέγει αὐτῇ.

ἀφοῦ μᾶς πλησίασε μᾶς ἔδωσε μὲ ἡσυχία καὶ σιωπή. Ἔδωσε καὶ στήν ἀνηψιά μου, λέγοντας.

Πᾶρε αὐτὰ καὶ φάγε τα.

Μόλις λοιπὸν ἔφυγε καταλάβαμε πῶς ὁ Θεὸς τῆς ἀποκάλυψε αὐτὸ ποὺ τῆς εἶπα.

Πάρτα καὶ δός τα σὲ κάποιο φτωχό.

Ἔστειλε λοιπὸν ἓναν ὑπηρέτη της καὶ πῆρε μὲ τὰ δύο λεπτὰ λούπινα καὶ τὰ ἔφαγε καὶ διαβεβαίωσε μπροστὰ στὸ Θεό, λέγοντας.

Ἦταν γλυκὰ σὰν μέλι.

Καὶ αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ θαυμάζει καὶ νὰ δοξάζει τὸ Θεὸ ποὺ δίνει χάρι στοὺς δούλους του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 128

Ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Ἀθανάσιο στὴ λαύρα τοῦ ἀγίου πατρὸς μας Σάββα καὶ μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε, ὅτι εἶχε ἀκούσει τὸν ἀββᾶ Ἀθηνογέννη, τὸν ἐπίσκοπο Πετρῶν, ποὺ ἦταν γιὸς τῆς ἀμμᾶς Δαμιανῆς, νὰ διηγεῖται κάτι τέτοιο.

Ἡ γερόντισσα Ἰαννία εἶχε ἀδελφὸ ὀνομαζόμενο Ἀδέλφιο, ποὺ ἦταν ἐπίσκοπος Ἀραβῆσου· εἶχε καὶ μιὰ ἀδελφὴ ποὺ ἦταν ἡγουμένη σὲ γυναικεῖο μοναστήρι. Μιὰ μέρα πῆγε στὸ μοναστήρι ὁ ἐπίσκοπος πρὸς ἐπίσκεψη τῆς ἀδελφῆς του. Μπαίνοντας μέσα στὴ μεσαία αὐλὴ τοῦ μοναστηριοῦ, βλέπει μιὰ ἀπὸ τὶς ἀδελφές νὰ βασανίζεται ἀπὸ τὸ διάβολο καὶ νὰ εἶναι ριγμένη στὸ χῶμα. Κάλεσε τότε ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἀδελφὴ του καὶ τῆς λέει.

Σοῦ ἀρέσει ποὺ ἡ ἀδελφὴ αὐτὴ βασανίζεται ἀπὸ τὸν δαίμονα καὶ ἀσχημονεῖ; ἢ ἀγνοεῖς ὅτι βαστάξεις τὰ κρίματα ὅλων τῶν ἀδελφῶν, σὰν ἡγουμένη ποὺ εἶσαι;

Καὶ αὐτὴ τοῦ λέει.

Καὶ ἐγὼ τί μπορῶ νὰ κάνω κατὰ τοῦ δαίμονα;

Καὶ ὁ ἐπίσκοπος πάλι τῆς λέει.

Καὶ ὧδε τί ποιῆ τοσαῦτα ἔτη;

Καὶ ποιήσας εὐχὴν ὁ ἐπίσκοπος, ἐκαθάρισε τὴν ἀδελφὴν.

Πάλιν ὁ αὐτὸς Ἀθανάσιος διηγήσατο ἡμῖν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου Ἀδελφίου, λέγων, ὅτι ἀκηκόει παρὰ τῆς ἀμμᾶς Ἰαννίας 5 τῆς τούτου ἀδελφῆς, λεγούσης, ὅτι.

Ὅταν ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐξωρίσθη εἰς Κουκουσόν, εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν ἔμεινεν. Ἐν τούτῳ οὖν πολλὴν παρρησίαν καὶ ἀγάπην εἶχομεν πρὸς τὸν Θεόν. Ἔλεγεν οὖν Ἀδέλφιος ὁ ἐμὸς ἀδελφός, ὅτι.

10 Ὅταν ἐτελεύτησεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἐν τῇ ἐξορίᾳ λύπην εἶχον ἀφόρητον, ὅτι οὗτος ὁ ἀνὴρ, ὁ τῆς οἴκουμένης διδάσκαλος, ὁ τοῖς λόγοις εὐφράνας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἐξω τοῦ θρόνου ἐκοιμῆθη.

Ἐδεόμην δὲ τοῦ Θεοῦ μετὰ πολλῶν δακρύων, ἵνα δείξῃ μοι αὐ- 15 τὸν ἐν ποίᾳ καταστάσει ἐστί, καὶ εἰ μετὰ τῶν πατριαρχῶν ἐτάγη. Ἐπὶ πολὺν οὖν χρόνον τοῦτο εὐχόμενος, ἐν μιᾷ γενόμενος ἐν ἐκστάσει καὶ θεωρῶ ἄνδρα πάνυ εὐειδῆ, κρατήσαντά με τῆς δεξιᾶς χειρός, ὑπήγαγέ με εἰς τόπον λαμπρὸν καὶ ἔνδοξον, ἐδείκνυέ μοι τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας καὶ τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλους. 20 Ἐγὼ γάρ, φησί, περιεσκόπουν ἰδεῖν ὃν καταθυμίως εἶχον, τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν ἀγαπητὸν ἐμόν. Ὡς οὖν ἐνέδειξέ μοι πάντας καὶ ἐνὸς ἐκάστου τὸ ἴδιον ὄνομα εἶπε, κρατήσας με πάλιν τῆς χειρός, ἐξέβαλέ με ἔξω. Ἐγὼ δὲ ἐκλελυπημένος ἠκολούθουν αὐτῷ, μὴ ἐωρακῶς μετὰ τῶν πατέρων τὸν ἐν ἀγίοις Ἰωάννην. Ὡς οὖν 25 ἐξηρχόμην, ὁ ἐφεστῶς τῆς θύρας λέγει μοι.

Οὐδεὶς ἐρχόμενος ὧδε λυπούμενος ἐξέρχεται.

Τότε λέγω αὐτῷ.

Αὕτη μοί ἐστι λύπη, ὅτι τὸν ἐμόν προσφιλέστατον Ἰωάννην τὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως οὐχ ἐώρακα μετὰ 30 τῶν ἄλλων διδασκάλων.

Τί κάνεις ἐδῶ τόσα χρόνια;

Κάνοντας μιὰ εὐχή ὁ ἐπίσκοπος καθαρίστηκε ἡ ἀδελφή.

Πάλι ὁ ἴδιος ὁ Ἀθανᾶσιος μᾶς διηγήθηκε γιὰ αὐτὸν τὸν ἐπίσκοπο Ἀδέλφιο καὶ μᾶς εἶπε, πὼς ἔχει ἀκούσει ἀπὸ τὴ γερόντισσα Ἰαννία, τὴν ἀδελφὴ αὐτοῦ, νὰ λέει.

Ὅταν ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐξορίστηκε στὸν Καύκασο ἔμενε στὸ σπίτι μας. Γιὰ αὐτὸ εἶχαμε πολὺ παρρησία καὶ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό. Ἔλεγε λοιπὸν ὁ Ἀδέλφιος ὁ ἀδελφός μου.

Ὅταν ὁ μακάριος Ἰωάννης τελείωσε τὴ ζωὴ του στὴν ἐξορία, εἶχα ἀφόρητη λύπη, γιατί αὐτὸς ὁ ἄνδρας, ὁ δάσκαλος τῆς οἰκουμένης, αὐτὸς ποὺ χάρισε μὲ τὰ λόγια του εὐφροσύνη στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, κοιμήθηκε μακριὰ ἀπὸ τὸ θρόνο.

Παρακαλοῦσα λοιπὸν τὸ Θεὸ μὲ πολλὰ δάκρυα νὰ μοῦ φανερώσει σὲ ποιά κατάσταση βρίσκεται, καὶ ἂν εἶναι ἀνάμεσα στοὺς πατριάρχες. Προσευχόμενος λοιπὸν γιὰ πολὺ χρόνο νὰ μοῦ δέξει αὐτό, μιὰ μέρα περιέπεσα σὲ ἔκσταση καὶ βλέπω κάποιον ἄνδρα πολὺ ὠραῖο καὶ κρατώντας με ἀπὸ τὸ δεξί μου χέρι μὲ ὁδήγησε σὲ ἕναν λαμπρὸ καὶ ἔνδοξο τόπο καὶ μοῦ ἔδειξε τοὺς κήρυκες τῆς εὐσεβείας καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας. Ἐγὼ βέβαια, λέει, ἔψαχνα νὰ δῶ αὐτὸν ποὺ εἶχα μέσα στὴν ψυχὴ μου, τὸν μέγα Ἰωάννη τὸν ἀγαπητό μου. Ἀφοῦ λοιπὸν μοῦ τοὺς ἔδειξε ὅλους καὶ μοῦ εἶπε τοῦ καθενὸς τὸ ὄνομα ξεχωριστά, κρατώντας με πάλι ἀπὸ τὸ χέρι μὲ ἔβγαλε ἔξω. Ἐγὼ τὸν ἀκολοθοῦσα καταλυπημένος, γιατί δὲν εἶδα μαζί μὲ τοὺς πατέρες τὸν ἅγιο Ἰωάννη. Ἐνῶ λοιπὸν ἔβγαινα, αὐτὸς ποὺ στεκόταν στὴ πόρτα μοῦ λέει.

Κανεὶς ποὺ ἔρχεται ἐδῶ δὲν βγαίνει λυπημένος.

Τότε τοῦ λέγω.

Αὐτὴ ἡ λύπη μου εἶναι γιατί δὲν εἶδα τὸν προσφιλέστατό μου Ἰωάννη, τὸν ἐπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, μαζί μὲ τοὺς ἄλλους διδασκάλους.

Ὁ δὲ πάλιν λέγει μοι.

Ἰωάννην τὸν τῆς μετανοίας λέγεις; Ἴσθρως ἐκεῖνον ἐν σαρκὶ οὐ δύναται αὐτὸν ἰδεῖν· ἐκεῖ γὰρ παρίσταται, ὅπου ὁ θρόνος ὁ Δεσποτικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΚΘ'

5 Ὁ αὐτὸς πάλιν ἀββᾶς Ἀθανάσιος διηγήσατο, ὅτι ἀκήκοε τοῦ ἀββᾶ Ἀθηνογένους, τοῦ ἐπισκόπου Πετρῶν, λέγοντος, ὅτι.

Ἐν τῇ χώρᾳ σου Στυλίτης ἦν καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι πρὸς αὐτὸν κάτω ἐστῶτες ἐλάλουν αὐτῷ διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὸν κλίμακα. Εἶποτε εἶπεν αὐτῷ ἀδελφός, ὅτι,

10 Θέλω σοι εἰπεῖν λογισμόν,

Ἴσθρως αὐτῷ καὶ αὐτὸς πρᾶξι τῇ φωνῇ.

Ἐλθὲ εἰς τὸ κουβούκλιον.

Καὶ ἀπῆρχεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ κίονος. Καὶ οὕτως ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους ἀμφοτέρω τοῦ μὲν Στυλίτου ἄνω καὶ τοῦ ἀδελφοῦ
15 κάτω καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐστῶτων ἐκεῖ οὐδεὶς ἤκουε τῶν λεγομένων.

Ἴσθρως, φησί καὶ τοῦτο ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος περὶ τοῦ αὐτοῦ Στυλίτου, ὅτι.

Δύο βοσκοὶ ἀγάπην ἔχοντες πολλὴν πρὸς ἀλλήλους, παρέβαλον
20 αὐτῷ ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἱ δύο ἐν τῷ ἅμα, μηδέποτε χωρὶς ἀλλήλων ἐλθόντες. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἦλθεν ὁ εἰς λάθρα τοῦ ἐταίρου παραβαλεῖν αὐτῷ καὶ κρούσαντος τὸν πυλεῶνα ἐπὶ πολλὰς ὥρας, οὐκ ἐπέτρεπεν ὁ γέρον ἀνοῖξαι αὐτῷ, ὥστε ἀκηδίας αὐτῷ γενομένης ὑποστρέψαι· ὑποστρέφοντι δὲ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ φίλος
25 αὐτοῦ ἀπερχόμενος καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν Στυλίτην, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ, ἵνα οἱ δύο ἐν τῷ ἅμα εἰσέλθωσι πρὸς τὸν γέροντα. Ὡς οὖν ἔκρουσε τὸν πυλεῶνα, ἐδήλωσεν ὁ γέρον, ἴν' ὁ ὕστερος εἰσέλθῃ μόνος. Εἰσελθὼν οὖν ὁ ὕστερος ἤρξατο παρακαλεῖν τὸν γέροντα εἰσελθεῖν καὶ τὸν ἄλλον. Ὁ δὲ γέρον ἔλεγε

Καὶ αὐτὸς πάλι μοῦ λέει.

Λές για τὸν Ἰωάννη τῆς μετανοίας; Ἐκεῖνον ἄνθρωπος ζωντανὸς δὲν μπορεῖ νὰ τὸν δεῖ· γιατί βρίσκεται ἐκεῖ πού εἶναι ὁ Δεσποτικὸς θρόνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 129

Ὁ ἴδιος πάλι ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος μᾶς διηγῆθηκε, ὅτι εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν ἀββᾶ Ἀθηνογένη, τὸν ἐπίσκοπο Πετρῶν, νὰ λέει.

Στὴν χώρα του ἔμενε κάποιος Στυλίτης καὶ ὄλοι πού τὸν ἐπισκέπτονταν στέκονταν ἀπὸ κάτω καὶ συνομιλοῦσαν γιατί δὲν εἶχε σκάλα. Ἦν κάποτε τοῦ ἔλεγε κάποιος ἀδελφός.

Θέλω νὰ σοῦ πῶ κάποιο λογισμό.

Τοῦ ἔλεγε μὲ ἡρεμῆ φωνῆ.

Ἦλα στὸ κουβούκλιο.

Καὶ πήγαινε στὸ ἄλλο μέρος τοῦ στύλου. Ἦτσι μιλοῦσαν μεταξύ τους, ὁ στυλίτης ἀπὸ πάνω καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ κάτω καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους παραβρισκομένους δὲν ἄκουγε αὐτὰ πού ἔλεγαν.

Ἦλεγε, λέει, καὶ αὐτὸ ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος για τὸν ἴδιο Στυλίτη.

Δύο ἀναχωρητὲς πού εἶχαν μεταξύ τους πολὺ ἀγάπη, τὸν ἐπισκέπτονταν για πολλὰ χρόνια καὶ οἱ δύο μαζί, χωρὶς ποτὲ ὁ ἓνας νὰ ἔρθει χωριστὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο. Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ ἓνας τὸν ἐπισκέφθηκε κρυφὰ ἀπὸ τὸν φίλο του καὶ χτυπώντας τὴν πόρτα για πολλὴ ὥρα, δὲν τοῦ ἐπέτρεψε ὁ γέροντας νὰ ἀνοίξει· κυριευμένος τότε ἀπὸ ὑπερβολικὴ λύπη γύρισε πίσω. Στὸ γυρισμὸ τὸν συνάντησε ὁ φίλος του πού πήγαινε κι αὐτὸς πρὸς τὸν Στυλίτη. Γύρισε πάλι μαζί του πίσω, για νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ οἱ δύο μαζί τὸ γέροντα. Μόλις χτύπησε τὴν πόρτα ὁ γέροντας εἶπε νὰ μπεῖ μέσα μόνον ὁ δεύτερος. Μπαίνοντας λοιπὸν μέσα ὁ δεύτερος ἄρχισε νὰ παρακαλεῖ τὸν γέροντα για νὰ μπεῖ καὶ ὁ ἄλλος. Ὁ γέροντας ὅμως ἔλεγε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν δεχθεῖ. Ἐπει-

μὴ δύνασθαι αὐτὸν δέξασθαι· μείναντι δὲ καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας παρακαλοῦντι, λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Ὁ Θεὸς ἀποστρέφει αὐτόν, τέκνον, καὶ οὐ δύναμαι αὐτὸν δέξασθαι.

5 Καὶ ἀπελθόντων εἰς τὰ οἰκεῖα μετὰ δύο ἡμέρας ἐτελεύτησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑ'

Ἐλεγεν ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Ἀθανάσιος, ὅτι.

Οἱ πατέρες ἡμῶν τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν ἀκτημοσύνην μέχρι θανάτου ἐτήρησαν· ἡμεῖς δὲ ἐπλατύναμεν τὰς κοιλίας ἡμῶν καὶ τὰ βαλάντια.

10 Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν περισπουδαῖον ἦν τὸ ἀπερίσπαστον· νυνὶ δὲ πράττει ἐπὶ ἡμῶν χύτρα καὶ χεῖρεργον.

Διηγῆσατο ἡμῖν καὶ τοῦτο ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος, ὅτι.

Ἦλθέ μοί ποτε λογισμὸς λέγων.

15 Ὅ,τι ἄρα ἐστὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις καὶ τοῖς μὴ ἀγωνιζομένοις;

Καὶ ἐγενόμην ὡς ἐν ἐκστάσει καὶ ἦλθέ τις λέγων μοι.

Ἀκολουθεῖ μοι.

Καὶ ἀπήγαγέ με ἐν τινὶ τόπῳ φωτὸς πεπληρωμένῳ καὶ ἔστησέ
20 με παρὰ μίαν πύλην, ἧς τὸ εἶδος οὐκ ἔστι διηγῆσασθαι, καὶ ἠκούομεν ὡς ἀπὸ πλήθους ἔνδοθεν ἀναριθμήτου ὑμνούντων τὸν Θεὸν καὶ κρουσάντων ἡμῶν, ἐπήκουσέ τις ἔσωθεν λέγων.

Τί θέλετε;

Λέγει ὁ ὀδηγῶν με.

25 Εἰσελθεῖν θέλομεν.

Ὁ δὲ ἀπεκρίθη λέγων μοι.

δὴ ἐπέμενε καὶ μετὰ ἀπὸ παρακάλια πολλῆς ὥρας τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Ὁ Θεὸς τὸν ἀποστρέφεται, τέκνο μου, καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸν δεχθῶ.

Ἄφοῦ γύρισαν πίσω στὸ μέρος τους, πέθανε μετὰ δυὸ μέρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 130

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος μᾶς ἔλεγε.

Οἱ πατέρες μας τήρησαν μέχρι θανάτου τὴν ἐγκράτεια καὶ τὴν ἀκτημοσύνη, ἐμεῖς ὅμως πλατύναμε τὶς κοιλιές μας καὶ τὰ βαλάντια.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Γιὰ τοὺς πατέρες μας τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ ὅλα ἦταν τὸ νὰ εἶναι ἀπερίσπαστοι· τώρα ὅμως κυριερχεῖ πάνω μας ἡ χῦτρα καὶ τὸ ἐργόχειρο.

Ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό.

Κάποτε μοῦ ἦρθε λογισμὸς, λέγοντας.

Ἄραγε τί ὑπάρχει γιὰ αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται καὶ γιὰ αὐτοὺς ποὺ δὲν ἀγωνίζονται;

Περίεπεσα τότε σὲ ἔκσταση καὶ ἦρθε κάποιος καὶ μοῦ λέει.

Ἀκολούθησέ με.

Μὲ ὁδήγησε λοιπὸν σὲ κάποιο τόπο πλημμυρισμένο ἀπὸ φῶς καὶ μὲ ἔβαλε κοντὰ σὲ μιὰ πόρτα, τῆς ὁποίας τὴν ὄψη δὲν μπορῶ νὰ περιγράψω· καὶ ἀκούγαμε ἀπὸ μέσα ὑμνωδία σὰν ἀπὸ ἀναρίθμητο πλῆθος, ποὺ ὑμνοῦσαν τὸ Θεό. Ἄφοῦ χτυπήσαμε τὴν πόρτα, ἀκούστηκε κάποιος ἀπὸ μέσα νὰ λέει.

Τί θέλετε;

Λέγει ὁ ὁδηγός μου.

Θέλουμε νὰ μποῦμε.

Καὶ αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ μοῦ εἶπε.

Οὐκ εἰσέρχεται ὧδέ τις, ἐν ἀμελείᾳ ζῶν· ἀλλ' ἐὰν θέλητε εἰσελθεῖν, ἀπέλθατε ἀγωνίσασθαι, μηδὲν μέντοι ἐν τῷ κόσμῳ τῷ ματαίῳ λογιζόμενοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑΑ'

Διηγῆσατο ἡμῖν Προκοῦπιος ὁ σχολαστικὸς ὁ Πορφυρεωνίτης, 5 περὶ τοῦ ἀββᾶ Ζακχαίου, λέγων, ὅτι.

Οἱ δύο υἱοὶ μου ἐν Καισαρείᾳ ἀνεγίνωσκον. Γέγονεν οὖν μέγα θανατικὸν ἐν Καισαρείᾳ καὶ ἐθλιβόμεν διὰ τὰ τέκνα μου, μὴ ἀποθά- νωσι καὶ τί ποιῆσαι οὐκ ἤδειν· ἔλεγον γὰρ ἐν ἑμαυτῷ.

10 Ἐὰν πέμψω καὶ λάβω αὐτούς, ὀργὴν Θεοῦ φυγεῖν οὐκ ἔνι. Ἄλλ' ἐάσω αὐτοὺς ἐκεῖ; μὴ πως ἀποθάνωσι καὶ μὴ ἴδω αὐτούς.

Μὴ γινώσκων οὖν τὸ τί ὄφειλον ποιῆσαι, λέγω.

Ἐπάγω πρὸς τὸν ἀββᾶν Ζακχαῖον καὶ εἶ τι εἶποι μοι, τοῦτο ποιῶ.

15 Ἐπάγω οὖν ἐν τῇ ἀγίᾳ Σιών (ἐκεῖ γὰρ διαπαντὸς ἐσχόλαζε) καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν. Ἔρχομαι ἐν τῷ μεσαύλῳ καὶ λέγω αὐτῷ περὶ τῶν υἱῶν μου. Ὡς οὖν ἤκουσε, κατὰ ἀνατολὰς ἐστράφη καὶ προσεῖχεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκτεταμένος ὡς ὥρας δύο, μηδὲν λαλήσας. Τότε στραφεὶς πρὸς με λέγει μοι.

20 Θάρσει, μὴ θλιβῆς· τὰ παιδιά σου οὐκ ἀποθνήσκουσιν εἰς τὸ θανατικόν, ἀλλὰ καὶ μετὰ δύο ἡμέρας παύει τὸ θανατικὸν ἀπὸ Καισαρείας...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑΒ'

Παρεβάλομεν εἰς τὴν μονὴν τὴν κειμένην ἔξω τῆς πύλης τοῦ Καίσαρος καὶ ὁ ἀββᾶς Κυπριανός, ὁ ἐπὶ κλην Κουκολᾶς, διηγῆ- 25 σατο ἡμῖν, λέγων.

Ὅτε ἠρημώθη ἡ πόλις ἐκ τοῦ ἀγρίου ἐκείνου καὶ φοβεροῦ θανα-

Δὲν μπαίνει ἐδῶ κάποιος ποὺ ζεῖ με ἀμέλεια· ἀλλὰ ἂν θέλετε νὰ μπεῖτε, πηγαίετε ν' ἀγωνιστεῖτε, χωρὶς νὰ σκέπτεστε τίποτε ἀπὸ τὸν μάταιο κόσμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 131

Ὁ Προκόπιος ὁ σχολαστικὸς ὁ Πορφυρεωνίτης μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Ζακχαῖο καὶ μᾶς εἶπε.

Τὰ δυὸ παιδιά μου ἔκαναν μαθήματα στὴν Καισάρεια· συνέβηκε λοιπὸν μεγάλο θανατικὸ στὴν Καισάρεια καὶ στεναχωριόμουν γιὰ τὰ παιδιά μου, μήπως πεθάνουν καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω. Σκεφτόμουν λοιπὸν καὶ ἔλεγα.

Ἄν στείλω καὶ τὰ φέρω ἐδῶ, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ξεφύγω τὴν ὀργή τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ νὰ τὰ ἀφήσω ἐκεῖ; μήπως πεθάνουν καὶ δὲν τὰ δῶ.

Μὴ ξέροντας λοιπὸν τί νὰ κάνω, λέγω.

Θὰ πάω στὸν ἀββᾶ Ζακχαῖο καὶ ὅ,τι μοῦ πεῖ, αὐτὸ θὰ κάνω.

Πηγαίνω λοιπὸν στὴν ἁγία Σιών· γιὰτὶ πάντα ἐκεῖ σύχναζε καὶ δὲν τὸν βρῆκα. Ἔρχομαι τότε στὴ μέσα αὐλὴ καὶ τοῦ λέγω γιὰ τὰ παιδιά μου. Ὅταν τὸ ἄκουσε, στράφηκε πρὸς Ἀνατολὰς καὶ γιὰ δυὸ ὥρες ἔβλεπε στὸν οὐρανό, χωρὶς νὰ πεῖ τίποτε. Τότε στρεφόμενος πρὸς ἐμένα, μοῦ λέει.

Ἔχε θάρρος καὶ μὴ στεναχωριέσαι· τὰ παιδιά σου δὲ θὰ πεθάνουν ἀπὸ τὸ θανατικὸ, ἀλλὰ καὶ μετὰ δύο μέρες θὰ σταματήσει τὸ θανατικὸ στὴν Καισάρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 132

Ὁ ἀββᾶς Κυπριανός, με τὴν ἐπωνυμία Κουκολᾶς, ὅταν ἐπισκεφθήκαμε τὸ μοναστήρι ποὺ βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ Καίσαρα, μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ὅταν ἐρημώθηκε ἡ πόλη ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ἄγριο καὶ φοβερὸ θα-

τικοῦ, ἐκλείσθην εἰς τὸ κελλίον μου, παρακαλῶν τὸν εὐσπλαγχνον Θεὸν τοῦ λυπηθῆναι ἡμᾶς καὶ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν του. Ἦλθέ μοι τότε φωνή, λέγουσα.

Ὁ ἀββᾶς Ζακχαῖος ἔλαβε τὴν χάριν ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑΓ'

5 Διηγῆσατο Σαρακηνός τις Ἑλλήν εἰς τὸ Κλίσμα τοῖς πολιτευομένοις καὶ ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦ ἀββᾶ Ἀντωνίου, ἵνα θηρεύσω. Ὡς οὖν ὑπήγαγον, θεωρῶ εἰς ὄρος μοναχὸν καθήμενον, κρατοῦντα βιβλίον καὶ ἀναγινώσκοντα. Ἀνῆλθον οὖν πρὸς αὐτόν, σίναί αὐτόν,
10 τάχα δὲ καὶ φονεῦσαι. Ὡς ἦλθον πλησίον αὐτοῦ, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιᾶν πρὸς με, εἰπών.

Στῆθι.

Ἐποίησα δύο νυχθήμερα, μῆ δυνηθεῖς ὅπου κινηθῆναι ἀπὸ τοῦ τόπου. Τότε λέγω αὐτῷ.

15 Τὸν Θεόν, ὃν σέβεις, ἀπόλυσόν με.

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Πορεύου εἰς εἰρήνην.

Καὶ οὕτως ἠδυνήθη ἀναχωρῆσαι ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑΔ'

Ἀναχωρητὴς ἦν εἰς τὰ μέρη τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, ὀνόματι Θεό-
20 ὄωρος. Οὗτος ἦλθεν εἰς τὸ κελλίον μου, λέγων.

Ποίησον ἀγάπην, ἀββᾶ Ἰωάννη, καὶ βλέπε μοι βιβλίον ἔχον ὄλην τὴν Νέαν Διαθήκην.

Ζητήσας οὖν μανθάνω, ὅτι ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὁ γεγονῶς ὕστερον ἐπίσκοπος Χαλκηδόνας, ἔχει. Ἀπῆλθον οὖν καὶ εἶπον αὐτῷ καὶ
25 ἐδειξέ μοι ἐν σώματι πολὺ καλῶ. Λέγω αὐτῷ.

Πόσου ἐστίν;

νατικὸ κλείστηκα στὸ κελλί μου, παρακαλώντας τὸν εὐσπλαγχνο Θεὸ νὰ μᾶς λυπηθεῖ καὶ νὰ ἀποτρέψει τὴν ὀργή του. Μοῦ ἦρθε τότε φωνή, πὺ ἔλεγε.

Ὁ ἄββᾶς Ζακχαῖος ἔλαβε αὐτὴ τὴ χάρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 133

Κάποιος Σαρακηνὸς εἰδωολάτρης στὸ Κλίσμα διηγήθηκε σὲ κοσμικοὺς καὶ σὲ μᾶς καὶ μᾶς εἶπε.

Ἄνέβηκα στὸ βουνὸ τοῦ ἄββᾶ Ἀντωνίου γιὰ νὰ κυνηγήσω. Ὅταν ἔφτασα ἐκεῖ, βλέπω πάνω στὸ βουνὸ νὰ κάθεται ἕνας μοναχός, νὰ κρατᾷ βιβλίο καὶ νὰ διαβάζει. Πλησίασα λοιπὸν πρὸς αὐτὸν γιὰ νὰ τὸν πειράξω, ἴσως καὶ νὰ τὸν σκοτώσω. Μόλις τὸν πλησίασα, ἄπλωσε τὸ χέρι του τὸ δεξιὸ πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ εἶπε.

Στάσου.

Ἐμένα δύο ἡμερόνυχτα μὴ μπορώντας νὰ κουνηθῶ ἀπὸ τὸν τόπο. Τότε τοῦ λέγω.

Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ πὺ σέβουσαι, ἄφησέ με νὰ φύγω.

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Πήγαινε ἐν εἰρήνῃ.

Ἔτσι μπόρεσα νὰ φύγω ἀπὸ τὸν τόπο πὺ ἤμουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 134

Στὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνη ἦταν κάποιος ἀναχωρητής, μὲ τὸ ὄνομα Θεόδωρος. Αὐτὸς ἦρθε στὸ κελλί μου καὶ μοῦ λέει.

Δεῖξε ἀγάπη, ἄββᾶ Ἰωάννη, καὶ βρές μου βιβλίο πὺ νὰ ἔχει ὅλη τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Ἄφοῦ ἔψαξα λοιπὸν ἔμαθα ὅτι ὁ ἄββᾶς Πέτρος, πὺ ἔγινε ἀργότερα ἐπίσκοπος Χαλκηδόνας, ἔχει. Πῆγα τότε καὶ τοῦ εἶπα καὶ μοῦ τὸ ἔδειξε μὲ πάρα πολὺ καλὴ διάθεση. Καὶ τὸν ρωτῶ.

Πόσο κάνει;

Λέγει μοι καὶ αὐτός.

Νομισμάτων γ'.

Πάλιν λέγει μοι.

Σὺ αὐτὸς θέλεις ἀγοράσαι ἢ ἄλλος;

5 Λέγω αὐτῷ.

Πίστευσόν μοι, πάτερ, ἀναχωρητῆς αὐτὸ θέλει.

Τότε λέγει μοι ὁ ἀββᾶς Πέτρος.

Ἐὰν ὁ ἀναχωρητῆς αὐτὸ θέλει λάβε αὐτὸ δωρεάν. Ἴδου καὶ
 10 τρία νομίσματα καὶ εἰ μὲν ἀρέσκη αὐτῷ τὸ βιβλίον, κρα-
 τήση αὐτό, εἰ δὲ οὐκ ἀρέσκει αὐτῷ, ἴδου τὰ τρία νομίσμα-
 τα, ἀγόρασον αὐτῷ οἶον θέλει.

Λαβὼν οὖν ἐγὼ ἀνήνεγκα τῷ ἀναχωρητῇ. Ὁ δὲ ἔλαβε τὸ βιβλίον
 καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐποίησεν οὖν δύο μῆνας καὶ ἀνελ-
 θὼν ἀναχωρητῆς ἦλθεν εἰς τὸ κελλίον μου, λέγων.

15 Οἶδας, ἀββᾶ Ἰωάννη, ὅτι ὁ λογισμὸς μου θλίβει με, ὅτι
 δωρεάν ἔχω τὸ βιβλίον;

Λέγω αὐτῷ.

Μὴ θλίβου, ὁ ἀββᾶς Πέτρος πλούσιός ἐστι καὶ καλὸς καὶ
 χαίρει ἐπὶ τούτου.

20 Λέγει μοι πάλιν ὁ ἀναχωρητής.

Οὐκ ἀναπαύομαι εἰ μὴ δῶ τὴν τιμὴν.

Καὶ λέγω αὐτῷ.

Καὶ ἔχεις ἵνα δῶς τὴν τιμὴν;

Λέγει μοι.

25 Οὕτως. Ἀλλὰ δός μοι σακκομάχην, ἵνα φορέσω.

Ἦν γὰρ γυμνός. Ἔδωκα οὖν αὐτῷ τὸ σακκομάχιον καὶ κατανό-
 χιον παλαιὸν καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔκαμνεν ἐργασίας εἰς τὸν λάκκον,
 ὃν ἐποίει ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἰς τὸ Σινᾶ, ᾧ ὄνομα Ἰω-
 ἀννης. Καὶ ὡς ἐλάμβανεν ἡμερούσιον φόλεις πέντε, ἤρχετο οὖν
 30 ἐγγὺς μου εἰς τὴν λαύραν τῶν Αἰλιωτῶν· ἔτρωγε δὲ ἡμέριον δέκα
 μόνον θέρμα καὶ ἔκαμνε πᾶσαν τὴν ἡμέραν. Ποιήσας οὖν ἐκ τοῦ
 μισθοῦ αὐτοῦ φόλεων νομίσματα γ', λέγει μοι.

Μοῦ λέει αὐτός.

Τρία νομίσματα

Πάλι μοῦ λέει.

Ἐσὺ ὁ ἴδιος θέλεις νὰ τὸ ἀγοράσεις ἢ ἄλλος;

Τοῦ λέγω.

Πίστεψε με, πάτερ, τὸ θέλει κάποιος ἀναχωρητής.

Τότε μοῦ λέει ὁ ἀββᾶς Πέτρος.

Ἐάν τὸ θέλει ἀναχωρητής, πάρτο δωρεάν. Νὰ καὶ τρία νομίσματα· καὶ ἂν τοῦ ἀρέσει τὸ βιβλίο, ἄς τὸ κρατήσῃ, ἂν ὅμως δὲν τοῦ ἀρέσει, νὰ τὰ τρία νομίσματα, ἀγόρασέ του ὅποιο θέλει.

Τὸ πῆρα λοιπὸν ἐγὼ καὶ τὸ ἔφερα στὸν ἀναχωρητή. Αὐτὸς τότε τὸ πῆρε καὶ ἔφυγε στὴν ἔρημο. Ἐμείνε δύο μῆνες καὶ ἐπανερχόμενος ὁ ἀναχωρητής ἦρθε στὸ κελλί μου καὶ μοῦ λέει.

Ξέρεις, ἀββᾶ Ἰωάννη, ὅτι μὲ θλίβει ὁ λογισμὸς, ποὺ πῆρα τὸ βιβλίο δωρεάν;

Τοῦ λέγω.

Μὴ στεναχωριέσαι, ὁ ἀββᾶς Πέτρος εἶναι πλούσιος καὶ καλὸς καὶ χαίρεται γιὰ αὐτό.

Μοῦ λέει πάλι ὁ ἀναχωρητής.

Δὲν ἀναπαύομαι, ἂν δὲν δώσω τὸ ἀντίτιμό του.

Τοῦ λέγω.

Ἐχεις νὰ δώσεις τὴν τιμὴ του;

Μοῦ λέει.

Ὅχι βέβαια. Ἀλλὰ δός μου σάκκο νὰ φορέσω.

Ἦταν γυμνός· τοῦ ἔδωσα λοιπὸν τὸ σάκκο καὶ ἓνα κατανόχιο παλιὸ καὶ πῆγε καὶ ἐργάστηκε σὲ λάκκο, ποὺ ἔκανε ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης Ἱεροσολύμων στὸ Σινᾶ. Καὶ κάθε μέρα ἔπαιρνε πέντε φόλεις, καὶ ἐρχόταν κοντά μου στὴ λαύρα τῶν Αἰλιωτῶν· ἔτρωγε τὴν ἡμέρα μόνον δέκα λούπινα καὶ ὅλη τὴν ἡμέρα δούλευε. Ἀφοῦ λοιπὸν συγκέντρωσε ἀπὸ τὸ μισθὸ του τρία χρυσὰ νομίσματα σὲ φόλεις, μοῦ λέει.

Λάβε τὸ κέρμα, δὸς αὐτῷ· εἰ δὲ μὴ θέλοι, ἐπίδος αὐτῷ τὸ βιβλίον.

Ἐγὼ οὖν ἀπελθὼν εἶπον τῷ ἀββᾷ Πέτρῳ ταῦτα. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελε δέξασθαι οὔτε τὸ κέρμα οὔτε τὸ βιβλίον· ὁμῶς ἐποίησα αὐτὸν λα-
5 βεῖν τὸ κέρμα καὶ μὴ ἀποστρέψαι τὸν κόπον τοῦ ἀναχωρητοῦ· ὁ δὲ ἔλαβεν. Καὶ ἀπελθὼν ἐγὼ δέδωκα τὸ βιβλίον τῷ ἀναχωρητῇ καὶ μετὰ χαρᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΛΕ'

Παρεβάλομεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Εὐνούχων εἰς τὸν ἅγιον Ἰορδά-
νην, ἐγὼ τε καὶ ἀδελφὸς Σωφρόνιος καὶ διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς
10 Νικόλαος, ὁ πρεσβύτερος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, λέγων, ὅτι.

Ἐν τῇ χώρᾳ μου (ἦν δὲ Λύκιος) μοναστήριόν ἐστι παρθένων ὡς ὀνομάτων τεσσαράκοντα. Ἐν τούτῳ οὖν τῷ μοναστηρίῳ ἐβου-
λεύσαντο πέντε παρθένοι φυγεῖν νυκτὸς ἐκ τοῦ μοναστηρίου καὶ
λαβεῖν ἑαυταῖς ἄνδρας. Ἐν μιᾷ οὖν νυκτί, πασῶν τῶν μονα-
15 στριῶν καθευδουσῶν, βουλομένων αὐτῶν λαβεῖν τὰ ἱμάτια αὐ-
τῶν καὶ φυγεῖν, παραχρῆμα αἱ πέντε ἐδαιμονίσθησαν. Τούτου γε-
νομένου οὐκ ἔτι ἐξῆλθον ἐκ τοῦ μοναστηρίου, ἀλλ' ἠὺχαρίστουν
τῷ Θεῷ καὶ ἐξωμολογοῦντο τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, λέγουσαι.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ μεγαλοδώρῳ Θεῷ τῷ ἐπάγοντι ἡμῖν
20 τὴν παιδείαν ταύτην, ἵνα μὴ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἀπόλωνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΛΣ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος τῆς μονῆς τῶν
Εὐνούχων, ὅτι ἀκήκοε παρὰ τοῦ ἀββᾶ Σισινίου τοῦ ἀναχωρητοῦ
διηγουμένου καὶ λέγοντος, ὅτι.

Ἐν μιᾷ ἦν εἰς τὸ σπήλαιόν μου, πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, καὶ
25 ὡς ἔψαλλον τὴν Τρίτην, ἰδοὺ Σαρακήνισσα ἐλθοῦσα καὶ εἰσελ-
θοῦσα εἰς τὸ σπήλαιόν μου, ἔθηκεν οὖν ἑαυτὴν ἔμπροσθέν μου
γυμνώσασα ἑαυτήν. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐταράχθην, ἀλλὰ ποιήσας τὸν

Πάρε τὰ λεφτὰ καὶ δός τα, ἂν ὁμως δὲν τὰ θέλει, δός του πίσω τὸ βιβλίο.

Ἐγὼ τότε πῆγα στὸν ἀββᾶ Πέτρο καὶ τοῦ εἶπα αὐτά. Αὐτὸς βέβαια δὲν ἤθελε νὰ πάρει οὔτε τὰ λεφτὰ, οὔτε τὸ βιβλίο· ὁμως τὸν ἔπεισα νὰ πάρει τὰ λεφτὰ καὶ νὰ μὴν ἐπιστρέψει τὸν κόπο τοῦ ἀναχωρητῆ· καὶ αὐτὸς τὰ πῆρε. Ὅταν ἐπέστρεψα ἔδωσα τὸ βιβλίο στὸν ἀναχωρητῆ καὶ μὲ χαρὰ ἔφυγε στὴν ἔρημο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 135

Ἐπισκεφθήκαμε τὴ μονὴ τῶν Εὐνούχων στὸν Ἰορδάνη, ἐγώ, ὁ ἀδελφὸς Σωφρόνιος καὶ ὁ ἀββᾶς Νικόλαος, καὶ ὁ ἱερέας τοῦ μοναστηριοῦ αὐτοῦ μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Στὴ χώρα μου (ἦταν Λύκιος στὴν καταγωγή) ὑπῆρχε ἓνα μοναστήρι γυναικῶν περίπου σαράντα ψυχῶν. Σ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ μοναστήρι θέλησαν πέντε παρθένες νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ νὰ παντρευτοῦν. Μιὰ νύχτα, ἐνῶ ὅλες οἱ μοναχές κοιμοῦνταν καὶ αὐτὲς ἤθελαν νὰ πάρουν τὰ ροῦχα τούς καὶ νὰ φύγουν, ἀμέσως καὶ οἱ πέντε δαιμονίστηκαν. Ἐπειδὴ ἔγινε αὐτὸ δὲν ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μοναστήρι, ἀλλ' εὐχαριστοῦσαν τὸ Θεὸ καὶ ἐξομολογοῦνταν τὶς ἀμαρτίες τους, λέγοντας.

Εὐχαριστοῦμε τὸν μεγαλόδωρο Θεό, ποῦ μᾶς ἐπέφερε αὐτὴ τὴν τιμωρία, γιὰ νὰ μὴν χαθοῦν οἱ ψυχές μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 136

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ὁ ἱερέας τῆς μονῆς τῶν Εὐνούχων, μᾶς διηγήθηκε, ὅτι ἄκουσε ἀπὸ τὸν ἀββᾶ Σισίνιο τὸν ἀναχωρητῆ νὰ διηγεῖται καὶ νὰ λέει.

Μιὰ μέρα βρισκόμουν στὸ σπήλαιό μου, κοντὰ στὸν Ἰορδάνη, καὶ καθὼς ἔψελνα τὴν τρίτη ὥρα, νά, ἔρχεται μιὰ Σαρακήνισσα καὶ μπαίνει στὸ σπήλαιό μου. Στάθηκε μπροστά μου καὶ ἄρχισε νὰ ξεγυμνώνεται. Ἐγὼ ὁμως δὲν ταραχτήκα, ἀλλ' ἀφοῦ ἔκανα

κανόνα μου μετὰ πάσης ἡσυχίας καὶ φόβου Θεοῦ καὶ πληρώσας,
λέγω αὐτῇ ἑβραϊστί.

Ἄνακάθισον, ἵνα λαλήσω σοι καὶ τότε εἴ τι θέλεις ποιῶ.

Ἡ δὲ ἀνεκάθισε. Τότε λέγω αὐτῇ.

Χριστιανὴ ὑπάρχεις ἢ Ἑλλην;

Ἡ δὲ εἶπεν.

Χριστιανή.

Λέγω αὐτῇ πάλιν.

Καὶ οὐκ οἶδας ὅτι οἱ πορνεύοντες ὑπάγουσιν;

Ἡ δὲ εἶπέ μοι.

Ναί, οἶδα.

Τότε λέγω αὐτῇ.

Καὶ διὰ τί θελεῖς πορνεῦσαι;

Ἡ δὲ ἀπεκρίθη μοι, λέγουσα.

Ὅτι πεινῶ.

Τότε λέγω αὐτῇ κἀγώ.

Μὴ πορνεύσης καὶ ἔρχου καθ' ἡμέραν.

Καὶ ἐξ ὧν ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ παρεῖχον αὐτῇ τὴν τροφήν, ἕως οὗ
ἀνεχώρησα ἐκ τῶν τόπων ἐκείνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΑΖ'

Εἶπε πάλιν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ὅτι.

Ὅτε ἡμῖν νεώτερος, ἐπόθουν ἀπέρχεσθαι πρὸς τοὺς μεγάλους
καὶ ὀνομαστοὺς γέροντας, ὥστε εὐλογεῖσθαι καὶ ὠφελεῖσθαι
παρ' αὐτῶν. Ἦκουσα οὖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Καλλινίκου τοῦ μεγά-
λου, τοῦ εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἀββᾶ Σάββα, τοῦ ἐγκλείστου καὶ παρε-
κάλεσά τινα τῶν συνήθων αὐτοῦ ἀπενεγκεῖν με πρὸς αὐτόν.
Ἀπῆλθον οὖν πρὸς αὐτόν καὶ παρακαθίσας ὁ ἐνέγκας με ἀδελφὸς

τὸν κανόνα μου μὲ κάθε ἡσυχία καὶ φόβο Θεοῦ καὶ τὸν τελείωσα, τῆς λέγω στὰ ἑβραϊκά.

Κάθισε, γιὰ σοῦ μιλήσω καὶ τότε ἐὰν θέλεις κάτι σοῦ τὸ κάμνω.

Κάθισε ἐκείνη, καὶ τότε τῆς λέγω.

Εἶσαι Χριστιανὴ ἢ εἰδωλολάτρισσα.

Ἐκείνη εἶπε.

Χριστιανή.

Τῆς λέγω πάλι.

Δὲν ξέρεις ποῦ πηγαίνουν αὐτὲς ποὺ πορνεύουν;

Καὶ ἐκείνη μοῦ εἶπε.

Ναί, ξέρω.

Τότε τῆς λέγω.

Γιατί θέλεις νὰ πορνεύσεις;

Καὶ αὐτὴ ἀποκρίθηκε καὶ μοῦ εἶπε.

Γιατὶ πεινάω.

Τότε καὶ ἐγὼ τῆς λέγω.

Νὰ μὴ πορνεύσεις, ἀλλὰ νὰ ἔρχεσαι κάθε μέρα.

Ἐκτὸ αὐτὰ ποὺ ὁ Θεὸς μοῦ ἐξοικονομεῖ, τῆς ἔδινε τὴν τροφή, μέχρι ποὺ ἔφυγα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 137

Ὁ ἴδιος ἀββᾶς Ἰωάννης μᾶς εἶπε πάλι.

“Ὅταν ἦμουν νεώτερος ποθοῦσα πολὺ νὰ πάω κοντὰ στοὺς μεγάλους καὶ ὀνομαστοὺς γέροντες, γιὰ νὰ πάρω εὐλογία καὶ νὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ αὐτούς. Ἄκουσα λοιπὸν γιὰ τὸν ἀββᾶ Καλλίνικο τὸν μεγάλο, τὸν ἐγκλειστο στὴ μονὴ τοῦ ἀββᾶ Σάββα, καὶ παρακάλεσα κάποιον ἀπὸ τοὺς κοντινοὺς του νὰ μὲ ὀδηγήσουν ἐκεῖ. Μὲ πῆγαν λοιπὸν πρὸς αὐτόν. Σταματώντας δίπλα στὸ παράθυρο ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος ποὺ μὲ ὀδήγησε ἐκεῖ μιλοῦσε μαζί

τῆ θυρίδι, ἐλάλει σὺν αὐτῷ διὰ πολλὴν ὥραν. Ἐγὼ δὲ ἐν ἑμαυτῷ διέλαβον, ὅτι οὐδέποτε με δέξασθαι. Ὑποχωρήσας οὖν ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος, ἐπέτρεψέ με εἰσελθεῖν καὶ ἀσπάσασθαι τὸν γέροντα καὶ εὐλογηθῆναι παρ' αὐτοῦ, εἰπὼν αὐτῷ.

5 Εὗξαι καὶ ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τούτου, πάτερ, ὅτι ἐν πρώτοις ἦλθεν ἐνταῦθα.

Ὁ δὲ γέρων εἶπεν.

Φύσει, τέκνον, γνωρίζω αὐτόν. Πρὸ γὰρ εἴκοσι ἡμερῶν κατῆλθον εἰς τὸν ἅγιον Ἰορδάνην καὶ ὑπήντησέ μοι εἰς τὴν
10 ὁδὸν καὶ εἶπέ μοι.

Εὗξαι ὑπὲρ ἐμοῦ.

Κἀγὼ ἠρώτησα αὐτόν.

Τί τὸ ὄνομά σου;

Καὶ εἶπέ μοι.

15 Ἰωάννης.

Καὶ ἀπὸ τότε γινώσκω αὐτόν.

Τοῦτο οὖν ἀκούσας ἐγὼ, ἔγνων ὅτι ὅτε ἐνεθυμήθην ἀπελθεῖν πρὸς αὐτόν, ἀπεκάλυψε αὐτῷ ὁ Θεὸς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ τίς εἰμι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΛΗ'

20 Διηγήσατο δὲ καὶ τοῦτο ἡμῖν ὁ γέρων, ὅτι.

Ὅτε ἦν ὁ ἀββᾶς Σέργιος ἀναχωρητῆς εἰς τὸν Ρουβᾶν, μετὰ τὸ ἀναχωρῆσαι αὐτόν ἐκ τοῦ Σινᾶ, ἐπεμψεν ἐνταῦθα εἰς τὸ μοναστήριόν τινα μοναχὸν νεώτερον ἐπὶ τὸ βαπτισθῆναι. Ἡμῶν δὲ τὴν αἰτίαν, διατί βαπτίζεται, ἐπερωτώντων, ἔλεγεν ἡμῖν ὁ διακο-
25 νητῆς αὐτοῦ τοῦ ἀββᾶ Σεργίου ὁ ἀββᾶς Σέργιος, ὅτι.

Οὗτος ἦλθε, θέλων μεῖναι μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐγὼ δὲ ὡς διακονητῆς ἐδεξάμην αὐτόν, πολλὰ νοουθετήσας αὐτόν, μὴ ἀδοκιμάστως ἑαυτὸν εἰς τοιαύτην διαγωγὴν. Ὡς δὲ ἔγνων τὴν ἐνστασιν αὐτοῦ, τῇ ἐξῆς λαβὼν αὐτόν ἀπῆλθον
30 πρὸς τὸν γέροντα.

του για πολὺ ὥρα. Ἐγὼ τότε σκέφθηκα, ὅτι ποτὲ δὲν μὲ εἶδε ὁ γέροντας καὶ ἄρα δὲ θὰ μὲ δεχθεῖ μὲ φιλοφροσύνη. Φεύγοντας ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός, μοῦ εἶπε νὰ μῶ καὶ νὰ ἀσπασθῶ τὸν γέροντα καὶ νὰ πάρω τὴν εὐλογία του, λέγοντας πρὸς αὐτόν.

Προσευχῆσου καὶ γιὰ αὐτὸν τὸν δοῦλο σου, πάτερ, γιὰτι γιὰ πρώτη φορὰ ἦρθε ἐδῶ.

Καὶ ὁ γέροντας εἶπε.

Τέκνο μου, ἀλήθεια, τὸν ξέρω. Πρὶν εἴκοσι μέρες κατέβηκα στὸν Ἰορδάνη καὶ μὲ συνάντησε στὸ δρόμο καὶ μοῦ εἶπε.

Προσευχῆσου γιὰ μένα.

Καὶ ἐγὼ τὸν ρώτησα.

Ποιό εἶναι τὸ ὄνομά σου;

Καὶ μοῦ εἶπε.

Ἰωάννης.

Καὶ ἀπὸ τότε τὸν ξέρω.

Ὅταν τὸ ἄκουσα αὐτὸ ἐγὼ κατάλαβα πῶς, ὅταν σκέφτηκα νὰ τὸν ἐπισκεφτῶ, ὁ Θεὸς τοῦ ἀπεκάλυψε τὸ ὄνομά μου καὶ ποιός εἶμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 138

Ὁ γέροντας μᾶς διηγήθηκε καὶ αὐτό.

Ὅταν ὁ ἀββᾶς Σέργιος ὁ ἀναχωρητὴς ἦταν στὸν Ρουβᾶν, μετὰ τὴν ἀναχώρησή του ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἔστειλε ἐδῶ στὸ μοναστήρι κάποιον νεαρὸ μοναχὸ γιὰ νὰ βαπτιστεῖ. Ρωτώντας ἐμεῖς νὰ μάθομε τὴν αἰτία τῆς βαπτίσεως, ὁ διακονητὴς τοῦ ἀββᾶ Σεργίου, ὁ ἀββᾶς Σέργιος, μᾶς εἶπε.

Αὐτὸς ἦρθε ἐδῶ θέλοντας νὰ μείνει μαζί μας στὴν ἔρημο, καὶ γὰρ σὰν διακονητὴς τὸν δέχθηκα καὶ τὸν νουθέτησα, ὥστε νὰ μὴ δεχθεῖ αὐτὴ τὴ ζωὴ ἀβασάνιστα. Ὅταν κατάλαβα τὴν ἐπιμονή του, παίρνοντάς τον τὸν πῆγα στὸ γέροντα.

Ὁ δὲ γέρων εὐθὺς ἰδὼν αὐτόν, πρὸ τοῦ μέ τι λαλῆσαι, λέγει μοι κατιδίαν.

Τί θέλει ὁ ἀδελφὸς οὗτος;

Ἐγὼ δὲ εἶπα.

Παρακαλεῖ εἶναι μεθ' ἡμῶν.

Τότε λέγει μοι ὁ γέρων.

Πίστευε, ἀδελφέ, οὗτος οὐκ ἐβαπτίσθη. Ἄλλ' ἀπένευκε αὐτόν εἰς τὴν μονὴν τῶν Εὐνούχων καὶ ποιοῦσιν αὐτόν βαπτισθῆναι ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰορδάνῃ.

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν λόγον ἐκπλαγείς, ἠρώτων τὸν ἀδελφόν.

Τίς εἶη καὶ πόθεν εἶη.

Ὁ δὲ ἔλεγεν ἑαυτόν ἐκ τῆς Λύσεως εἶναι καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ Ἑλληνας ὑπάρχειν καὶ μὴ εἰδέναί δὲ εἰ ἐβαπτίσθη ἢ οὐ.

Τότε οὖν κατηγήσαντες αὐτόν, ἐποιήσαμεν αὐτόν βαπτισθῆναι εἰς τὸν ἅγιον Ἰορδάνῃ καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ μοναστήριον, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΛΘ'

Περὶ τούτου τοῦ ἀββᾶ Σεργίου τοῦ ἀναχωρητοῦ διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Σέργιος ὁ Ἀρμένης, ὁ αὐτοῦ μαθητής, ὅτι.

Πολλὰ ἠνόχλει ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος, ὃς ἦν ἠγούμενος τῆς λαύρας Φαρῶν, ἵνα λάβω αὐτόν πρὸς τὸν γέροντα. Ἐν μιᾷ οὖν κατήγαγον αὐτόν πρὸς τὸν γέροντα. Ἦν δὲ ὁ γέρων τότε περὶ τὰ μέρη τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Ὡς οὖν ἐθεώρησεν αὐτόν ὁ γέρων, ἤσπασατο αὐτόν πάνυ ἀσμένως καὶ ἐνέγκας ὕδωρ, ἐνιψεν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ δι' ὄλης τῆς ἡμέρας διελάλησεν αὐτῷ περὶ ὠφελείας ψυχῆς· τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ ἀπέλυσεν αὐτόν. Ὡς οὖν ἀπῆλθεν ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος, λέγω τῷ γέροντι.

Οἶδας, πάτερ, ὅτι ἐσκανδαλίσθην, ὅτι πολλοὺς ἐπισκόπους

Ὁ γέροντας τότε μόλις τὸν εἶδε, πρὶν ἐγὼ πῶ κάτι μοῦ λέει ἰδιαιτέρως.

Τί θέλει αὐτός ὁ ἀδελφός;

Καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπα.

Παρακαλεῖ νὰ μείνει μαζί μας.

Τότε ὁ γέροντας μοῦ λέει.

Πίστεψε, ἀδελφέ, αὐτὸς δὲν εἶναι βαπτισμένος. Ἄλλὰ πήγαινέ τον στὴ μονὴ τῶν Εὐνούχων καὶ νὰ τὸν βαπτίσουν στὸν ἅγιο Ἰορδάνη.

Ἐγὼ μένοντας ἔκπληκτος ἀπὸ τὰ λόγια του, ρώτησα τὸν ἀδελφό.

Ποιὸς εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ κατὰγεται.

Καὶ αὐτὸς μοῦ ἔλεγε.

Κατὰγεται ἀπὸ τὴ δύση καὶ ἀπὸ γονεῖς εἰδωλολάτρες καὶ δὲν ξέρει ἂν εἶναι βαπτισμένος ἢ ὄχι.

Τότε λοιπὸν ἀφοῦ τὸν κατηγήσαμε τὸν βαπτίσαμε στὸν ἅγιο Ἰορδάνη καὶ ἔμεινε στὸ μοναστήρι δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 139

Γιὰ αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Σέργιο τὸν ἀναχωρητὴ μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀββᾶς Σέργιος ὁ Ἀρμένιος, ὁ μαθητὴς του, καὶ μᾶς εἶπε.

Πολὺ μὲ ἐνοχλοῦσε ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος, πού ἦταν ἡγούμενος τῆς λαύρας τῶν Φαρῶν, γιὰ νὰ τὸν πάρω καὶ νὰ τὸν πάω στὸ γέροντα. Μιὰ μέρα λοιπὸν τὸν ὀδήγησα στὸ γέροντα· βρισκόταν τότε ὁ γέροντας στὰ μέρη τῆς Νεκρᾶς θάλασσας. Μόλις τὸν εἶδε ὁ γέροντας τὸν ἀσπᾶσθηκε μὲ πολὺ χαρὰ καὶ φέροντας νερό, τοῦ ἔπλινε τὰ πόδια καὶ ὅλη τὴν ἄλλη μέρα τὸν μιλοῦσε γιὰ τὴν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς. Τὴν ἄλλη μέρα τὸν ἄφησε καὶ ἔφυγε. Μόλις λοιπὸν ἔφυγε ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος, λέγω στὸν γέροντα.

Πάτερ, νὰ ξέρεις πὼς σκανδαλίστηκα, γιὰτι πολλοὺς ἐπι-

καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἄλλους τινὰς ἔφερα πρὸς ὑμᾶς· καὶ οὐδέποτε οὐδενὸς αὐτῶν ἐνιψας τοὺς πόδας, εἰ μὴ τοῦ ἀββᾶ Γρηγορίου καὶ μόνου;

Τότε λέγει ὁ γέρων πρὸς με.

5 Τέκνον, ἐγὼ τίς ἐστὶν ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος οὐκ οἶδα· τοῦτο μόνον οἶδα, ὅτι πατριάρχην ἐδεξάμην εἰς τὸ σπήλαιόν μου. Καὶ γὰρ ὠμοφόριον αὐτὸν εἶδα περιβεβλημένον καὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον βαστάζοντα.

Ἔπερ καὶ γέγονεν· μετὰ γὰρ ἕξ χρόνους ἤξιωσεν ὁ Θεὸς τὸν ἀβ-
10 βᾶν Γρηγόριον πατριάρχην γενέσθαι ἐν Θεουπόλει, καθὼς προ-
εἶδεν ὁ γέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜ'

Ἐλεγόν τινες τῶν γερόντων περὶ τοῦ ἀββᾶ Γρηγορίου τοῦ πα-
τριάρχου Θεουπόλεως, ὅτι.

15 Κατόρθωσε ταύτας τὰς ἀρετάς, ἐλεημοσύνην, ἀμνησικα-
κίαν, δᾶκρυα. Εἶχε δὲ καὶ συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἁμαρτάν-
οντας πολλήν.

Ἔων καὶ ἡμεῖς πλείστην πειρὰν ἐσχήκαμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΑ'

Ἀδελφὸς παρέβαλε τῷ ἀββᾶ Ὀλυμπίῳ εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ
Γερασίμου πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου καὶ λέγει αὐτῷ.

20 Πῶς κάθη ὧδε ἔχων τοσοῦτον καύσωνα καὶ τοσοῦτους
σκνίφας;

Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ γέρων.

Ἐπομένῳ γὰρ τοὺς σκνίφας, ἵνα τὸν σκώληκα τὸν ἀκοίμη-
τον διαφύγω. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν καύσωνα τοῦτον βαστά-
25 ζω, δεδοικῶς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· τοῦτο γὰρ πρόσκαιρον,
ἐκεῖνο δὲ τέλος οὐκ ἔχει. |

σκόπους καὶ ἱερεῖς ἔφερα σέ σένα καὶ ποτὲ κανενὸς δὲν ἔπλυνες τὰ πόδια παρὰ μόνο τοῦ ἀββᾶ Γρηγορίου.

Τότε ὁ γέροντας μοῦ λέει.

Τέκνο μου, ἐγὼ ποιὸς εἶναι ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος δὲν ξέρω· αὐτὸ μόνο ξέρω, πὼς πατριάρχη δέχθηκα στὸ σπήλαιό μου. Γιατὶ τὸν εἶδα νὰ φορᾶ ὠμοφόριο καὶ νὰ κρατᾶ τὸ ἅγιο εὐαγγέλιο.

Πράγμα πὸ καὶ ἔγινε· γιατί μετὰ ἕξι χρόνια ὁ Θεὸς ἀξίωσε τὸν ἀββᾶ Γρηγόριο νὰ γίνεῖ πατριάρχης στὴ Θεοῦπολη, ὅπως προεῖπε ὁ γέροντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 140

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γέροντες μᾶς ἔλεγαν γιὰ τὸν ἀββᾶ Γρηγόριο, τὸν πατριάρχη Θεουπόλεως.

Κατόρθωσε αὐτὸς νὰ ἐπιτύχει αὐτὲς τὶς ἀρετές, τὴν ἐλεημοσύνη, τὴν ἀμνησικακία, τὰ δάκρυα. Ἔδειχνε καὶ συμπάθεια μεγάλη πρὸς ἐκείνους πὸ ἐπεφταν στὴν ἀμαρτία.

Ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐμεῖς ἀποκτήσαμε μεγάλη πείρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 141

Κάποιος ἀδελφὸς ἐπισκέφθηκε τὸν ἀββᾶ Ὀλύμπιο στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου, κοντὰ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη, καὶ τοῦ λέει.

Πῶς κάθεσαι ἐδῶ, πὸ ἔχει τόση ἀφόρητη ζέστη καὶ τόσες σκνίπες;

Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Ἵπομένω τὶς σκνίπες, γιὰ νὰ ἀποφύγω τὸ ἀκοίμητο σκουλήκι. Ὅμοια καὶ τὸν καύσωνα αὐτὸν ὑποφέρω, ἐπειδὴ φοβοῦμαι τὸ αἰώνιο πῦρ· γιατί αὐτὸ εἶναι πρόσκαιρο, ἐνῶ ἐκεῖνο τέλος δὲν ἔχει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΒ'

Ἄλλος ἀδελφὸς παρέβαλεν εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου, τῷ ἀββᾷ Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἡγουμένῳ, καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἀββᾶ, θέλω ἀναχωρῆσαι ἐκ τοῦ τόπου οὗ κάθημαι, ὅτι πάνυ ἀκηδιῶ.

5 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Ἀλέξανδρος.

Φύσει, τέκνον, σημεῖόν ἐστι τοῦτο, ὅτι οὐκ ἔχεις κατὰ νοῦν οὔτε τὴν κόλασιν τὴν αἰώνιον, οὔτε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἐπεὶ οὐκ εἶχες ἀκηδιᾶσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΓ'

Παρεβάλομεν εἰς Θηβαῖδα καὶ συνετύχομεν εἰς τὴν Ἀντινόου
10 πόλιν τῷ σοφιστῇ Φοιβάμῳ, ὠφελείας χάριν, καὶ διηγήσατο ἡμῖν λέγων, ὅτι.

Ληστής τις ἦν περὶ τὰ μέρη τῆς ἐρήμου πόλεως, ὀνόματι Δαβίδ, πολλοὺς γυμνώσας, πολλοὺς δὲ καὶ φονεύσας καὶ πάμπολλα κακὰ ποιήσας, ἵνα οὕτως εἶπω, ὥς οὐδεὶς ἄλλος. Ἐν μιᾷ οὖν
15 ὡς ἔτι ἦν εἰς τὸ ὄρος ληστεύων, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ πλείους τῶν τριάκοντα, ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν κατανυγεῖς ἐφ' οἷς κακῶς διεπράξατο καὶ καταλιπὼν ἅπαντας τοὺς μετ' αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον καὶ κρούσαντος αὐτοῦ τὸν πυλῶνα τοῦ μοναστηρίου, ἐξῆλθεν ὁ πυλωρὸς καὶ λέγει αὐτῷ.

20 Τί θέλεις;

Ὁ δὲ ἀρχιληστής λέγει αὐτῷ.

Μοναχὸς θέλω γενέσθαι.

Εἰσελθὼν ὁ θυρωρὸς ἀπήγγειλε τῷ ἀββᾷ τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἐξελθὼν οὖν ὁ ἀββᾶς καὶ θεωρήσας αὐτόν, ὅτι γέρων
25 ὑπῆρχε, λέγει αὐτῷ.

Οὐ δύνασαι ὧδε εἶναι, ὅτι πολὺν κόπον ἔχουσιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ ἄσκησις αὐτῶν μεγάλη ἐστὶ καὶ εἰ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 142

Ἄλλος ἀδελφὸς ἐπισκέφθηκε στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου τὸν ἀββᾶ Ἀλέξανδρο, τὸν ἡγούμενο, καὶ τοῦ λέει.

Ἀββᾶ, θέλω νὰ φύγω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ μένω, γιατί ἔχω μεγάλη ψυχικὴ ταραχῆ.

Καὶ ὁ ἀββᾶς Ἀλέξανδρος τοῦ ἀποκρίθηκε.

Τέκνο μου, πράγματι αὐτὸ εἶναι σημάδι, πὼς δὲν ἔχεις στὸ μυαλό σου οὔτε τὴν αἰώνια κόλαση, οὔτε τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Διαφορετικὰ δὲν θὰ εἶχες ψυχικὴ ταραχῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 143

Πήγαμε στὴ Θηβαῖδα καὶ ἐπισκεφθήκαμε στὴν πόλη Ἀντινίου τὸν σοφιστὴ Φοιβάμωνα γιὰ ψυχικὴ ὠφέλεια, ὁ ὁποῖος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ἐπῆρχε κάποιος ληστὴς στὰ μέρη τῆς ἐρήμου, μὲ τὸ ὄνομα Δαβίδ, ποὺ πολλοὺς εἶχε γυμνώσει, πολλοὺς εἶχε σκοτώσει καὶ πάρα πολλὰ κακὰ εἶχε κάνει, ὥστε μπορῶ νὰ πῶ, πὼς κανένας ἄλλος δὲν ἔκαμε τόσα. Μιὰ μέρα λοιπὸν, ἐνῶ ἀκόμη ἦταν στὸ βουνὸ καὶ λήστευε, ἔχοντας μαζί του περισσότερους ἀπὸ τριάνα, ἦρθε σὲ κατάνυξη γιὰ ὅλα τὰ κακὰ ποὺ ἔκαμε καὶ ἀφήνοντας ὅλους ἐκείνους ποὺ ἦταν μαζί του, πῆγε στὸ μοναστήρι. Ἀφοῦ χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ, βγήκε ὁ θυρωρὸς καὶ τοῦ λέει.

Τί θέλεις;

Καὶ ὁ ἀρχιληστὴς τοῦ λέει.

Θέλω νὰ γίνω μοναχός.

Γυρίζοντας πίσω ὁ θυρωρὸς τὸ ἀνέφερε αὐτὸ στὸν ἀββᾶ. Βγαίνοντας λοιπὸν ἔξω ὁ ἀββᾶς καὶ βλέποντάς τον πὼς εἶναι γέροντας, τοῦ λέει.

Δὲν μπορεῖς νὰ μείνεις ἐδῶ, γιατί οἱ ἀδελφοὶ ἔχουν πολὺ κόπο, ἡ ἀσκησὴ τους εἶναι μεγάλη, καὶ ἂν ἔχεις ἄλλη συ-

λοιπὸν ἄλλης ἕξεως καὶ τὸν κανόνα τοῦ μοναστηρίου
οὐ δύνασαι ὑπενεγκεῖν.

Ὁ δὲ παρεκάλει λέγων.

Ναὶ ποιῆσαι ἔχω, μόνον δέξαι με.

5 Ὁ δὲ ἀββᾶς ἐπέμενε, λέγων.

Οὐ ποιεῖς.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀρχιληστής,

10 Ἵνα γινώσκῃς, ὅτι ἐγὼ Δαβὶδ εἰμι ὁ ἀρχιληστής καὶ
διὰ τοῦτο ἦλθον ὧδε, ἵνα κλαύσω τὰς ἁμαρτίας μου· εἰ
δ' οὐ θέλεις δέξασθαί με, ὄρκους σε πληροφορῶ καὶ
τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ, ὑπάγω πάλιν εἰς τὴν
προτέραν μου τέχνην καὶ φέρω οὐδ' εἶχον μετ' ἐμαυτοῦ
καὶ πάντα ὑμᾶς φονεύω καὶ στρέφω καὶ τὸ μοναστήριον
ὑμῶν.

15 Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀββᾶς ἐδέξατο αὐτὸν ἔνδον τοῦ μοναστηρίου
καὶ ἀποκείρας αὐτόν, δέδωκεν αὐτῷ τὸ ἅγιον σχῆμα. Ἦρξατο
οὖν ἀγωνίζεσθαι καὶ τῇ ἐγκρατεῖᾳ καὶ τῇ ὑπακοῇ καὶ
ταπεινοφροσύνῃ πάντας τοὺς ἐν τῷ μοναστηρίῳ ὑπερέβαλεν.
Ἦσαν δὲ μοναχοὶ ἐν τῷ μοναστηρίῳ περὶ τὰ ἑβδομηκοντα
20 ὀνόματα. Πάντας οὖν ὠφελῶν, πάντων ὑπογραμμὸς γέγονεν.
Ἐν μιᾷ οὖν καθημένου αὐτοῦ ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ, ἐνεπέστη
ἄγγελος Κυρίου, λέγων αὐτῷ.

Δαβὶδ, Δαβὶδ, συνεχώρησέ σοι Κύριος Θεὸς τὰς ἁμαρτίας
σου καὶ ἔση ἀπὸ τοῦ νῦν σημεῖα ποιῶν.

25 Ὅς ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ ἀγγέλῳ.

Οὐ δύναμαι πιστεῦσαι, ὅτι ἐκεῖνα ὄλα τὰ ἁμαρτήματά
μου τὰ βαρύτερα ψάμμου θαλάσσης συνεχώρησέ μοι ὁ
Θεὸς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.

Ὁ δὲ ἄγγελος λέγει αὐτῷ.

30 Εἰ τοῦ ἱερέως Ζαχαρία, ἀπιστήσαντός μοι διὰ τὸν
υἶδόν, οὐκ ἐφεισάμην, ἀλλ' ἐδέσμευσα αὐτοῦ τὴν γλῶσσαν,
παιδεύων αὐτόν μὴ ἀπιστεῖν τοῖς λαληθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ, σοῦ

νήθεια δὲν μπορεῖς νὰ ὑπομείνεις τὸν κανόνα τοῦ μοναστηριοῦ.

Καὶ αὐτὸς τὸν παρακαλοῦσε, λέγοντας.

Ναί, μπορῶ νὰ τὸν κάνω, μόνον νὰ μὲ δεχτεῖς.

Ὁ ἀββᾶς ὁμως ἐπέμεινε, λέγοντας.

Δὲν μπορεῖς.

Τότε ὁ ἀρχιληστής τοῦ λέει.

Γιὰ νὰ ξέρεις πὼς ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχιληστής Δαβίδ καὶ γι' αὐτὸ ἦρθα ἐδῶ, γιὰ νὰ κλάψω τὶς ἀμαρτίες μου. Ἐάν δὲ θέλεις νὰ μὲ δεχθεῖς, μὲ ὀρκους σὲ πληροφορῶ καὶ μὲ μάρτυρα αὐτὸν ποὺ κατοικεῖ στὸν οὐρανό, θὰ ξαναγυρίσω στὴν προηγούμενη τέχνη μου καὶ θὰ φέρω ἐκείνους ποὺ εἶχα μαζί μου καὶ θὰ σᾶς σκοτώσω ὅλους καὶ θὰ καταστρέψω καὶ τὸ μοναστήρι σας.

Ὅταν τὰ ἄκουσε αὐτὰ ὁ γέροντας τὸν δέχτηκε στὸ μοναστήρι, τὸν κούρεψε καὶ τὸν ἔκανε μοναχό. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ ἀγωνίζεται καὶ ὅλους μέσα στὸ μοναστήρι τοὺς ξεπέρασε στὴν ἐγκράτεια, στὴν ταπεινοφροσύνη καὶ στὴν ὑπακοή. Ἦταν μέσα στὸ μοναστήρι περίπου ἑβδομήντα ὀνόματα μοναχῶν. Ὅλους τῶν ὠφελοῦσε καὶ εἶχε γίνῃ παράδειγμα γιὰ ὅλους. Μιὰ μέρα, ἐνῶ ἔμενε στὸ κελλί του, παρουσιάστηκε ἄγγελος Κυρίου, λέγοντάς του.

Δαβίδ, Δαβίδ, ὁ Κύριος σοῦ συγχώρησε ὅλες τὶς ἀμαρτίες καὶ ἀπὸ τώρα θὰ κάμνεις θαῦματα.

Αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε στὸν ἄγγελο.

Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω πὼς ὅλα ἐκεῖνα, τὰ βαρύτερα ἀπὸ τὴν ἄμμο τῆς θάλασσας ἀμαρτήματά μου, ὁ Θεὸς τὰ συγχώρησε μέσα σὲ λίγο χρόνο.

Καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ λέει.

Ἐάν τὸν ἱερέα Ζαχαρία, ποὺ ἀπίστησε στὰ λόγια γιὰ τὸ γιό του, δὲν λυπήθηκα, ἀλλὰ τοῦ ἔδεσα τὴ γλώσσα, διδάσκοντάς τον νὰ μὴ ἀπιστεῖ στὰ λόγια μου, ἐσένα μπορῶ

ἔχω φείσασθαι; Διὸ ἔση μὴ λαλῶν ἀπὸ τοῦ νῦν τὸ παράπαν.

Ὁ δὲ ἀββᾶς Δαβὶδ ἔβαλε μετάνοιαν, λέγων.

Ὅταν ἤμην εἰς τὸν κόσμον τὰ ἀθέμιτα καὶ τὰς αἱματοχυ-
5 σίας ποιῶν, ἐλάλουν καὶ ὄτε θέλω δουλεῦσαι τῷ Θεῷ καὶ
ὑμνοὺς αὐτῷ προσφέρειν, τὴν γλῶσσάν μου δεσμεύεις τοῦ
μὴ λαλεῖν;

Τότε ὁ ἄγγελος ἀπεκρίθη λέγων.

Ἔση εἰς τὸν κανόνα μόνον λαλῶν, ἔξωθεν δὲ τοῦ κανόνος
10 σιωπῶν τὸ παράπαν.

Ὅπερ καὶ γέγονε. Πολλὰ γὰρ σημεῖα δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐποίησεν.
Ἔψαλλε δὲ τοὺς ψαλμοὺς· ἄλλο δὲ ρῆμα ἢ μέγα ἢ μικρὸν οὐκ
ἠδύνατο λαλῆσαι. Ὁ δὲ διηγησάμενος ἡμῖν ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι.

Πολλάκις ἐθεασάμην αὐτὸν καὶ ἐδόξασα τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 144

15 Ἐλεγέ τις τῶν γερόντων τοῖς ἀδελφοῖς εἰς τὰ Κέλλια.

Μὴ αἰρετήσωμεν Αἴγυπτίαις δουλεύειν ἡδοναῖς, αἱ Φαραῶ
τῷ ὀλεθρίῳ τυράννῳ.

Εἶπε πάλιν.

Εἶθ' ὅσην περὶ τὰ κακὰ σπουδὴν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι, το-
20 σαύτην εἶχον περὶ τὰ καλά, καὶ ὅσον σπεύδουσι περὶ τὰ θέ-
ατρα καὶ τὰς ἀσθενεῖς ἑορτάς, περὶ φιλοχρηματίαν καὶ κε-
νοδοξίαν καὶ ἀδικίαν, μετέθηκαν εἰς πόθον εὐσεβείας! Οὐκ
ἂν ἠγνοήσαμεν ὅσον ὑπὸ Θεοῦ τετιμῆμεθα καὶ κατὰ δαιμό-
νων ἰσχύομεν.

25 Εἶπε πάλιν ὁ γέρον.

Θεοῦ μεῖζον οὐδὲν ἄλλο, οὐδὲ ἴσον, οὐδὲ ὀλίγον ἀπολιμπα-
νόμενον. Τί τοίνυν τοῦ τὸν Θεὸν ἔχοντος βοηθὸν ἰσχυρώτε-
ρον ἢ μακαριώτερον;

νά σέ λυπηθῶ; Για αὐτὸ ἀπὸ τώρα καὶ πέρα δὲν θὰ μπορεῖς νὰ μιλᾷς.

Τότε ὁ ἄββᾶς Δαβὶδ ἔβαλε μετάνοια λέγοντας.

“Όταν ἤμουν στὸν κόσμο κάμνοντας τὰ ἀθέμιτα καὶ τὰ φονικά μιλοῦσα καὶ τώρα πού θέλω νὰ δουλέψω στὸ Θεὸ καὶ νὰ τοῦ προσφέρω ὕμνους θὰ δέσεις τὴ γλῶσσα μου νὰ μὴ μιλᾷ;

Τότε ὁ ἄγγελος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε.

Θὰ μιλᾷς μόνο στὸν κανόνα σου, ἐνῶ ἔξω ἀπὸ τὸν κανόνα θὰ σιωπᾷς τελείως.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Γιατὶ πολλὰ θαύματα μέσω αὐτοῦ ἔκαμε ὁ Θεός. Ἐψελνε τοὺς ψαλμοὺς καὶ ἄλλο λόγο μεγάλο ἢ μικρὸ δὲν μπορούσε νὰ πεῖ. Καὶ αὐτὸς πού μᾶς τὰ διηγήθηκε αὐτὰ ἔλεγε.

Πολλὲς φορές τὸν εἶδα καὶ δόξασα τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 144

Κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες στὰ Κελλιὰ ἔλεγε στοὺς ἀδελφούς.

Ἄς μὴ παροτιμήσουμε νὰ εἴμαστε δοῦλοι τῶν αἰγυπτιακῶν ἡδονῶν, οἱ ὁποῖες μᾶς ὀδηγοῦν στὴ δούλεια τοῦ Φαραώ, τοῦ ὀλέθριου τυράννου.

Πάλι εἶπε.

Μακάρι ὄση φροντίδα δείχνουν οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὰ κακά, τόση νὰ ἔδειχναν καὶ γιὰ τὰ καλά. Καὶ ὅπως τρέχουν μὲ πόθο στὰ θέτρα καὶ τὶς ἀμαρτωλὲς γιορτές, γιὰ τὴ φιλοχρηματία καὶ τὴν κενοδοξία καὶ τὴν ἀδικία, ἔτσι νὰ μεταστρεφان τὸ πόθο αὐτὸ γιὰ τὴν εὐσέβεια! Δὲν θὰ ξεχνούσαμε πόσο ἔχουμε τιμηθεῖ ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ πόση δύναμη ἔχομε λάβει ἐναντίον τῶν δαιμόνων.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ Θεὸ τίποτα ἄλλο δὲν ὑπάρχει, οὔτε καὶ ἴσο οὔτε καὶ λίγο ὑπολειπόμενο. Τί λοιπὸν εἶναι ἰσχυρότερο ἢ μακαριότερο ἀπὸ τὸ νὰ ἔχει κανεὶς τὸ Θεὸ βοηθό;

Εἶπε πάλιν.

Πανταχοῦ μὲν ὁ Θεὸς ὑπάρχει, ἐγγίζει δὲ τοῖς εὐσεβοῦσιν καὶ ἀγωνιζομένοις, τοῖς οὐ μέχρῃς ἐπαγγελίας σεμνοῖς, ἀλλὰ δι' ἔργων λαμπροῖς. Ὅπου δὲ ὁ Θεός, τίς ἐπιβουλεύειν βουλήσεται ἢ τίς ἰσχύει βλάπτειν;

Εἶπε πάλιν.

Ἀνθρώπων ἰσχύς οὐκ ἐν τῇ φύσει (τρεπτὴ γὰρ αὕτη), ἀλλ' ἐν τῇ προθέσει, τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος. Θεραπεύσωμεν οὖν τὴν ψυχὴν ἡμῶν, τέκνα, ὅσον τὸ σῶμα.

10 Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Συναγάγωμεν τὰ τῆς ψυχῆς θεραπεύματα, τοῦτ' ἔστιν εὐσέβειαν, δικαιοσύνην, ταπεινοφροσύνην, ὑποταγήν. Ὁ γὰρ μέγιστος ἰατρὸς τῶν ψυχῶν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐγγύς ἐστι καὶ θέλει θεραπεῦσαι ἡμᾶς. Μὴ οὖν καταφρονήσωμεν.

Εἶπε πάλιν.

Διδάσκει ἡμᾶς ὁ Κύριος σώφρονας εἶναι, ἡμεῖς δὲ οἱ ἄθλιοι διὰ τῆς τρυφῆς μειζόνως τὰς ἡδονὰς περιεργαζόμεθα.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

20 «Παραστήσωμεν ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ», ὡς Παῦλός φησιν, «ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντες· μήτε βλέποντες εἰς τὰ ὀπίσω, τῶν ἔμπροσθεν ἐπιλανθανώμεθα»· ἀλλὰ κατὰ σκοπὸν διώκωμεν «εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως».

Ἦρωτήθη γέρων ὑπὸ τινος ἀδελφοῦ.

25 Διατί συνεχῶς κρίνω τοὺς ἀδελφούς;

Ἀπεκρίθη ὁ γέρων.

Ὅτι οὐπω ἔγνωκας ἑαυτόν. Ὁ γὰρ ἑαυτὸν γινώσκων, τὰ τῶν ἀδελφῶν οὐ θεωρεῖ.

Εἶπε πάλι.

Ὁ Θεὸς βέβαια βρίσκεται παντοῦ· πλησιάζει ὅμως τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονται· ὄχι ἐκείνους ποὺ εἶναι μὲ τὰ λόγια σεμνοί, ἀλλ' ἐκείνους ποὺ εἶναι μὲ τὰ ἔργα λαμπροί. Καὶ ὅπου βρίσκεται ὁ Θεός, ποιός θὰ θελήσει νὰ ἐπιβουλευθεῖ ἢ ποιός μπορεῖ νὰ βλάψει;

Εἶπε πάλι.

Ἡ δύναμη τῶν ἀνθρώπων δὲν βρίσκεται στὴ φύση· γιατί αὐτὴ μεταβάλλεται· ἀλλὰ στὴ πρόθεση, ὅταν καὶ ὁ Θεὸς βοηθάει. Ἄς θεραπεύσομε, τέκνα μου, τὴν ψυχὴ μας, ὅπως τὸ σῶμα.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἄς συγκεντρώσομε τὰ μέσα θεραπείας τῆς ψυχῆς, δηλαδή τὴν εὐσέβεια, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ταπεινοφροσύνη, τὴν ὑποταγή. Γιατί ὁ μέγιστος γιατρός τῶν ψυχῶν ὁ Χριστὸς ὁ Θεός μας εἶναι κοντά μας καὶ θέλει νὰ μᾶς θεραπεύσει. Ἄς μὴ τὸν περιφρονήσομε λοιπόν.

Πάλι εἶπε.

Ὁ Κύριος μᾶς διδάσκει νὰ εἴμαστε σώφρονες· ἐμεῖς ὅμως οἱ ἄθλιοι ἐξαιτίας τῆς τρυφῆς περισσότερο ἀσχολούμαστε μὲ τὶς ἡδονές.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

«Ἄς παρουσιάσομε τοὺς ἑαυτοὺς μας στὸ Θεό», ὅπως λέει ὁ Παῦλος, «ζωντανούς ἀπὸ νεκροὶ ποὺ εἶναι»⁶⁸, οὔτε «προσέχοντας τὰ πίσω, νὰ ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὰ βρισκόμενα μπροστά μας, ἀλλὰ στοχεύοντας στὸ σκοπὸ μας νὰ ἐπιδιώκομε τὸ βραβεῖο τῆς ἄνω κλήσεως»⁶⁹.

Ὁ γέροντας ἐρωτήθηκε ἀπὸ κάποιον ἀδελφὸ.

Γιατί συνέχεια κρίνω τοὺς ἀδελφούς;

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Ἐπειδὴ ἀκόμα δὲν γνώρισες τὸν ἑαυτὸ σου. Γιατί αὐτὸς ποὺ γνωρίζει τὸν ἑαυτὸ το, τὰ τοῦ ἀδελφοῦ του δὲν τὰ βλέπει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΕ'

Παρεβάλομεν ἐν τῷ ναῷ Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ κοινόβιον Σαλαμᾶ καὶ εὔρομεν ἐκεῖ δύο γέροντας. Ἔλεγον δὲ ἡμῖν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι Κωνσταντινουπόλεως.

Διηγῆσαντο ἡμῖν περὶ τοῦ μακαρίου Γενναδίου πατριάρχου
 5 Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἐνωχλεῖτο ὑπὸ πολλῶν διὰ τινὰ κληρικὸν πάνυ κακῶς ζῶντα, τοῦνομα Χαρίσιον καὶ μεταστειλάμενος αὐτὸν ὁ πατριάρχης, ἐπειράθη νοθετεῖν αὐτόν. Ὡς οὖν οὐδὲν ὠφέλησε διὰ νοθεσίας ἐπέτρεψε καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν πατρικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς. Ἐπεὶ οὖν ἔγνω ὁ πατριάρχης μηδὲν
 10 ὠφελούμενον τὸν κληρικὸν (ἐσχόλαζε γὰρ τοῖς φόνοις καὶ γοητείαις), ἀποστέλλει τινὰ τῶν τὰς ἀποκρίσεις διακονούντων (ἦν γὰρ ἀναγνώστης τῶν ἐκεῖσε ὁ Χαρίσιος), καὶ εἶπεν αὐτῷ.

Εἶπε τῷ ἀγίῳ Ἐλευθερίῳ· ὁ στρατιώτης σου, ἅγιε Ἐλευθερίε, ἀμαρτάνει πολλά, καὶ ἡ διόρθωσαι αὐτόν, ἢ ἔκκοψον'.
 15

Ἦλθεν οὖν ὁ ἀποκρισιάριος εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἐλευθερίου καὶ σταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, προσέχων εἰς τὴν κόγχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, λέγει τῷ μάρτυρι.

20 Δηλοῖ σοι, ἅγιε μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, ὁ πατριάρχης Γεννάδιος, δι' ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Ὁ στρατιώτης σου πολλὰ ἀμαρτάνει· ἡ διόρθωσαι αὐτόν, ἢ ἔκκοψον.

Τῇ ἐπαύριον ἐν νεκροῖς εὐρέθη ὁ τῶν κακῶν ἐργάτης καὶ πάντες ἐκπλαγέντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΣ'

25 Οὓσιν ἡμῖν ἐν τῷ Ἐνάτῳ ἐν τῷ κοινοβίῳ Τουγαρά, διηγῆσατο ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς ὁ κοινοβιάρχης, περὶ τοῦ ἐν ἀγίοις πάπα Εὐλογίου, λέγων, ὅτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 145

Ἐπισκεφτήκαμε τὸ ναὸ τῆς Ἀλεξάνδρειας στὸ κοινόβιο τοῦ Σαλαμᾶ καὶ βρήκαμε ἐκεῖ δύο γέροντες. Μᾶς εἶπαν πὼς εἶναι ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μᾶς διηγήθηκαν γιὰ τὸν μακάριο Γεννάδιο, τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, πὼς πολλοὶ τὸν ἐνοχλοῦσαν γιὰ κάποιο κληρικὸ πού ζοῦσε ἄσχημα, ὀνομαζόμενος Χαρίσιος. Ἔστειλε ὁ πατριάρχης καὶ τὸν φώναξαν καὶ προσπάθησε νὰ τὸν νουθετήσῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν τὸν ὠφέλησε καθόλου μὲ τὴ νουθεσία, ἐπέτρεψε νὰ τὸν τιμωρήσουν πατρικὰ καὶ ἐκκλησιαστικά. Ὅταν ἔμαθε ὁ πατριάρχης πὼς καθόλου δὲν ὠφελεῖται ὁ κληρικὸς (γιατὶ ἀσχολοῦνταν μὲ φόνους καὶ μαγεῖες), ἔστειλε κάποιον, πού εἶχε διακόνημα τὶς ἀποκρίσεις (στὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, γιατί ἐκεῖ ἦταν ἀναγνώστης ὁ Χαρίσιος), καὶ τοῦ εἶπε.

Πές στὸν ἅγιο Ἐλευθέριο· ὁ στρατιώτης σου, ἅγιε Ἐλευθέριε, κάνει πολλές ἀμαρτίες καὶ ἦ νὰ τὸν διορθώσεις ἢ νὰ τὸν κόψεις.

Ἦρθε λοιπὸν ὁ ἀποκρισιάρης στὸ ναὸ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἐλευθερίου καὶ ἀφοῦ στάθηκε μπροστὰ στὸ θυσιαστήριο καὶ στραμμένος πρὸς τὴν κόγχη, σήκωσε τὰ χέρια του καὶ λέει στὸν μάρτυρα.

Σοῦ λέει, ἅγιε μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, ὁ πατριάρχης Γεννάδιος μὲ μένα τὸν ἀμαρτωλό. Ὁ στρατιώτης σου πολλές ἀμαρτίες κάμνει· ἦ διόρθωσέ τον ἢ ἀπόκοψέ τον.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ ἐργάτης τῶν κακῶν βρέθηκε νεκρὸς καὶ ὄλοι μὲ ἐκπληξῆ δόξασαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 146

Ἐνῶ βρισκόμασταν στὸ ἕνατο σημεῖο τοῦ κοινοβίου Τουγαρά, ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς ὁ κοινοβιάρχης μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἐπίσκοπο Εὐλόγιο τὰ ἐξῆς.

Ἐν μιᾷ νυκτί, ἐν ὄσῳ ποιεῖ τὸν κανόνα κατιδίαν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἐπισκοπείου, θεωρεῖ πλησίον αὐτοῦ ἐστῶτα Ἰουλιανὸν τὸν ἀρχιδιάκονον. Ὡς δὲ εἶδεν αὐτὸν ἐταράχθη, διότι ἐτόλμησεν εἰσελθεῖν μὴ μνηύσας. Πλὴν ἐσιώπησε, καὶ πληρώσας τὸν ψαλμὸν, ἔβαλε μετάνοιαν. Ἔβαλε δὲ καὶ ὁ ὀφθεις αὐτῷ ἐν εἶδει τοῦ ἀρχidiaκόνου. Εἶτα ἀναστάντος τοῦ πάπα καὶ προσκυνήσαντος, ἐκεῖνος ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐπιστραφεὶς οὖν ὁ πάπας λέγει αὐτῷ.

Ἔως οὐδ' οὐκ ἐγείρη;

10 Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

Ἐὰν μὴ σὺ αὐτὸς ὀρέξης τὴν χεῖρα καὶ ἀναστήσης με, οὐ δύναμαι ἐγείρεσθαι.

Τότε ὁ ἀββᾶς ἐκτείνας αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ κρατήσας αὐτὸν ἤγειρεν. Ἦρξατο δὲ πάλιν τοῦ ψαλμοῦ, καὶ στραφεὶς οὐκέτι ἔβλεπέ 15 τινα. Μετὰ οὖν τὸ πληρῶσαι αὐτὸν τὸν κανόνα τὸν ἐωθινὸν ἐφώνησε τὸν κουβουκλᾶριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ.

Διατί οὐκ ἐμήνυσας τὴν ἀρχidiaκόνου εἴσοδον, ἀλλ' οὕτως ἀμηνυτὶ εἰσηλθε πρὸς με καὶ τοῦτο ἐν νυκτί;

Ὁ δὲ ἔλεγεν.

20 Μήτε ἐωρακέσαι τινά, μήτε δὲ εἰσελθεῖν.

Ἀπιστήσας δὲ ὁ πάπας λέγει.

Κάλεσόν μοι ὧδε τὸν θυρωρόν.

Καὶ ἐλθόντι, λέγει αὐτῷ.

Οὐκ ἀνῆλθεν ὁ ἀρχidiaκόνος Ἰουλιανὸς ὧδε;

25 Ὁ δὲ μεθ' ὄρκου διεβεβαιώσατο, ὅτι,

Οὔτε ἀνῆλθεν οὔτε κατῆλθεν.

Καὶ τότε μὲν ἠσύχαζεν ὁ πάπας, πρῶτας δὲ γενομένης ἀνῆλθεν ἀρχidiaκόνος Ἰουλιανὸς εἰς προσκύνησιν. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ πάπας.

30 Διατί οὐκ ἐφύλαξας τὴν τάξιν, ἀρχidiaκόνε Ἰουλιανέ, ἀλλ' ἀμηνυτὶ ἀνῆλθες πρὸς με τῇ νυκτὶ ταύτῃ;

70. Κουβουκλᾶριος: Φύλακας τοῦ κουβουκλίου, θυρωρός.

Ἐνα βράδυ, καθὼς ἔκαμνε τὸν κανόνα τοῦ κατιδία μέσα στὸ ἐπισκοπικό, βλέπει κοντά του νὰ στέκεται ὁ ἀρχιδιάκονος Ἰουλιανός. Μόλις τὸν εἶδε ταραχθῆκε, γιατί τόλμησε νὰ μπεῖ χωρὶς νὰ τὸ ἀναγγεῖλει. Ἄλλ' ὅμως σιώπησε. Ὅταν συμπλήρωσε τὸν ψαλμό, ἔβαλε μετάνοια. Ἐβαλε μετάνοια καὶ αὐτὸς ποὺ παρουσιάσθηκε μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ ἀρχidiaκόνου. Ὑστερα, ἀφοῦ σηκώθηκε ὁ ἐπίσκοπος καὶ τὸν προσκύνησε ἐκεῖνος, ἔμεινε στὸ ἔδαφος. Στράφηκε λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος καὶ τοῦ λέει.

Γιατί δὲν σηκώνεσαι;

Καὶ αὐτὸς τοῦ λέει.

Ἄν ἐσὺ δὲν μοῦ δώσεις τὸ χέρι νὰ μὲ σηκώσεις δὲν μπορῶ νὰ σηκωθῶ.

Τότε ὁ ἀββᾶς ἀπλώνοντας τὸ χέρι του καὶ κρατώντας τον τὸν σήκωσε. Ἀρχισε πάλι τὸν ψαλμό· ὅταν ὅμως στράφηκε δὲν ἔβλεπε κανένα. Ἀφοῦ λοιπὸν τελείωσε τὸν πρωῖνό του κανόνα φώναξε τὸν κουβουκλάριό⁷⁰ του καὶ τοῦ εἶπε.

Γιατί δὲν ἀνήγγειλες τοῦ ἀρχidiaκόνου τὴν εἴσοδο; ἀλλὰ ἔτσι ἀπροειδοποίητα ἦρθε σὲ μένα καὶ μάλιστα μέσα στῆ νύχτα;

Αὐτὸς ὅμως ἔλεγε.

Οὔτε εἶδα κανένα, οὔτε μπῆκε μέσα κανεὶς.

Ἐπειδὴ δὲν πείσθηκε ὁ ἐπίσκοπος, λέει.

Φώναξέ μου ἐδῶ τὸν θυρωρό.

Ὅταν ἦρθε τοῦ λέει.

Δὲν ἀνέβηκε ὁ ἀρχidiaκόνος Ἰουλιανὸς ἐδῶ;

Καὶ αὐτὸς μὲ ὄρκο διαβεβαίωσε.

Οὔτε ἀνέβηκε, οὔτε κατέβηκε.

Καὶ τότε βέβαια ἠσύχασε ὁ ἐπίσκοπος. Μόλις ὅμως ξημέρωσε ἀνέβηκε ὁ ἀρχidiaκόνος Ἰουλιανὸς γιὰ νὰ προσκυνήσει. Τοῦ λέει ὁ ἐπίσκοπος.

Γιατί δὲν φύλαξες τὴν τάξη, ἀρχidiaκονε Ἰουλιανέ, ἀλλὰ ἀνέβηκες ἀπροειδοποίητα σὲ μένα αὐτῆ τῆ νύχτα;

Ὁ δὲ λέγει.

Μὰ τὰς εὐχὰς τοῦ δεσπότη μου, οὔτε ἀνήλθον ὧδε, οὐδὲ κατήλθον τοῦ οἴκου μου, εἰ μὴ τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καὶ μόνον.

Τότε συνῆκεν ὁ μέγας Εὐλόγιος Ἰουλιανὸν ἐωρακέναι τὸν μάρτυ-
5 ρα, προτρεπόμενον αὐτὸν πρὸς ἐγερσιν τοῦ ἰδίου ναοῦ. Ἦν γὰρ
ἐκ τοῦ χρόνου φθαρεῖς καὶ παλαιωθεῖς καὶ πτώσιν ἀπειλῶν. Ὁ
δὲ φιλόμαρτυς καὶ θεῖος Εὐλόγιος μετὰ πολλῆς προθυμίας ἔβαλε
τὴν χεῖρα καὶ ἤγειρε τὸν τούτου ναόν, ἀπὸ θεμελίων αὐτὸν οἴκο-
δομήσας καὶ παντοίῳ κόσμῳ λαμπρύνας, ὡς ἱερῷ ἔπρεπε μάρ-
10 τυρι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΖ'

Διηγῆσατο ἡμῖν καὶ τοῦτο ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς, ὁ κοινοβιάρχης τοῦ
αὐτοῦ κοινοβίου, ὅτι ἀκηκόει τοῦ αὐτοῦ ἀββᾶ Εὐλογίου πάπα
Ἀλεξανδρείας, λέγοντος, ὅτι.

Ἄνελθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ ἀρχιδιακόνῳ Ρώμης τῷ
15 κυρῷ Γρηγορίῳ ἀνδρὶ ἐναρέτῳ, διηγῆσατό μοι περὶ τοῦ ἀγιωτά-
του καὶ μακαριωτάτου Λέοντος τοῦ πάπα Ρώμης, ὅτι ἐμφέρεται
ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ρώμης ἐγγράφως. Γράψας τὴν ἐπιστολὴν πρὸς
τὸν ἐν ἀγίοις Φλαβιανὸν τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως,
κατὰ Εὐτυχέως καὶ Νεστορίου τῶν δυσωνύμων, τέθηκεν αὐτὴν
20 ἐν τῷ τάφῳ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ δεήσεσι
καὶ νηστείαις καὶ χαμευνίαις σχολάσας ἐδέετο τοῦ πρωτοστάτου
τῶν μαθητῶν, λέγων.

Ὅ,τι ὡς ἄνθρωπος παρέλειψα, αὐτὸς ὡς πεπιστευμένος
τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν θρόνον παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ
25 καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διόρθωσαι.

Μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὄφθη αὐτῷ ὁ ἀπόστολος εὐχομένῳ
καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἀνέγνων καὶ διορθωσάμην.

Καὶ ὡς λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ τάφου τοῦ ἀγίου Πέτρου,
30 ἀνέπτυξε καὶ εὔρε χειρὶ τοῦ ἀποστόλου διορθωθεῖσαν.

Καὶ αὐτὸς λέει.

Μὰ τίς εὐχὲς σου, δέσποτα, οὔτε ἀνέβηκα ἐδῶ οὔτε κατέβηκα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, παρὰ αὐτὴ καὶ μόνο τὴν ὥρα.

Τότε κατάλαβε ὁ μέγας Εὐλόγιος πὼς εἶχε δεῖ τὸν μάρτυρα Ἰουλιανό, πού τὸν προέτρεπε σὲ ἀνέγερση ναοῦ του. Γιατὶ ἀπὸ τὰ χρόνια ἦταν φθαρμένος καὶ παλιὸς καὶ κινδύνευε νὰ πέσει. Ὁ φιλομάρτυρας τότε καὶ θεῖος Εὐλόγιος μὲ πολὺ προθυμία ἔβαλε ἐμπρὸς καὶ σήκωσε αὐτὸ τὸ ναό, τὸν ὁποῖο οἰκοδόμησε ἀπὸ τὰ θεμέλια καὶ τὸν λάμπρυνε μὲ παντὸς εἶδους διακοσμῆσεις, ὅπως ἄξιζε σὲ ἅγιο μάρτυρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 147

Ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς, ὁ κοινοβιάρχης τοῦ ἴδιου κοινοβίου, μᾶς διηγήθηκε καὶ τοῦτο, πὼς δηλαδὴ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἀββᾶ Εὐλόγιο, τὸν ἐπίσκοπο Ἀλεξανδρείας, πού ἔλεγε.

Πῆγα στὴν Κωνσταντινούπολη στὸν ἀρχιδιάκονο τῆς Ρώμης τὸν κυρὸ Γρηγόριο, ἄνδρα ἐνάρετο, καὶ μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀγιότατο καὶ μακαριότατο Λέοντα, τὸν πᾶπα τῆς Ρώμης, πού ἀναφέρεται γραπτὰ σ' ἐπιστολῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Ὅταν ἔγραψε τὴν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Φλαβιανὸ τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, ἐναντίον τῶν κακωνύμων Εὐτυχέως καὶ Νεστορίου, ἔβαλε αὐτὸ τὸ γράμμα στὸν τάφο τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ μὲ δεήσεις καὶ νηστεῖες καὶ χαμευνίες παρακαλοῦσε τὸν πρωτοστάτη τῶν μαθητῶν, λέγοντας.

Σὰν ἄνθρωπος παρέλειψα, ἐσὺ ὅμως πού σου ἔχει ἐμπιστευθεῖ ὁ Κύριος καὶ Θεὸς καὶ Σωτήρας μας Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν θρόνο, διόρθωσέ το.

Μετὰ σαράντα μέρες ἐμφανίσθηκε σ' αὐτὸν ὁ ἀπόστολος καὶ τοῦ λέει.

Τὸ διάβασα καὶ τὸ διόρθωσα.

Πράγματι ἀφοῦ πῆρε τὴν ἐπιστολῇ ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ἀγίου Πέτρου, τὴν ἀνοιξε καὶ τὴν βρῆκε διορθωμένη ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀποστόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΗ'

Θεόδωρος ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Δάρνης τῆς ἐν Λιβύῃ, διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

Ὡς ἤμην σύγκελλος τοῦ ἐν ἀγίοις πάπα Εὐλόγιου, θεωρῶ κατὰ τοὺς ὕπνους ἄνδρα σεμνοπρεπῆ καὶ μέγαν, λέγοντά μοι.

5 Μήνυσόν με πρὸς τὸν πάπαν Εὐλόγιον.

Λέγω αὐτῷ.

Τίς εἶ, δέσπτα; Πῶς κελεύεις ἵνα μηνύσω;

Αὐτὸς ἀποκριθεὶς λέγει μοι.

Ἐγὼ εἰμι Λέων ὁ πάπας Ρώμης.

10 Εἰσελθὼν οὖν ἐγὼ ἐμήνυσα, λέγων.

Ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος πάπας Λέων Ἐκκλησίας Ρωμαίων πρόεδρος προσκυνῆσαι ὑμᾶς θέλει.

Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ πάπας Εὐλόγιος, δρομαίως ἀναστὰς ὑπήντησεν αὐτῷ καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους καὶ εὐχὴν ποιήσαντες ἐκα-
15 θέσθησαν. Τότε ὁ θεῖος ὄντως καὶ θεοφόρος Λέων λέγει πάπα Εὐλόγιῳ.

Οἶδας διατί ἦλθον πρὸς ὑμᾶς;

Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν.

Οὐδ.

20 Λέγει αὐτῷ.

Ἦλθον εὐχαριστῆσαι ὑμῖν, ὅτι καλῶς καὶ μεγάλως ἀπελογήσασθε ὑπὲρ τῆς ἐπιστολῆς μου, ἧς ἔγραψα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Φλαβιανὸν τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως· τὴν μὲν ἐμὴν γνώμην φανερώσαντες, τὰ δὲ τῶν
25 αἰρετικῶν ἀποφράξαντες στόματα. Ἴσθι δέ, ἀδελφέ, ὡς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 148

Ὁ Θεόδωρος ὁ ὀσιότατος τῆς πόλεως Δάφνης στὴ Λιβύη μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ὅταν ἤμουν σύγκελλος τοῦ ἀγίου πάπα τοῦ Εὐλογίου, βλέπω στὸν ὕπνο μου ἕναν ἄνδρα σεμνοπρεπῆ καὶ θαυμαστὸ νὰ μοῦ λέει.

Ἀναγγειλέ με στὸν πάπα Εὐλόγιο.

Τοῦ λέγω.

Ποιὸς εἶσαι, δέσποτα; Πῶς προστάξεις νὰ σὲ ἀναγγείλω;
Καὶ αὐτὸς ἀποκρινόμενος μοῦ λέει.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ Λέων ὁ πάπας τῆς Ρώμης.

Ἐγὼ λοιπὸν μπαίνοντας τὸν ἀνήγγειλα, λέγοντας.

Ὁ ἀγιότατος καὶ μακαριότατος πάπας Λέων, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρωμαίων^{70α}, θέλει νὰ σᾶς προσκυνήσει.

Μόλις λοιπὸν τὸ ἄκουσε ὁ πάπας Εὐλόγιος, σηκώθηκε ἀμέσως καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσει. Ἀφοῦ ἀσπᾶσθηκαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ ἔκαναν καὶ τὴν εὐχὴ κάθησαν. Τότε ὁ θεῖος πράγματι καὶ Θεοφόρος Λέων λέει στὸν πάπα Εὐλόγιο.

Ξέρεις γιατί ἦρθα σὲ σένα;

Καὶ αὐτὸς ἀποκρινόμενος λέει.

Ὅχι.

Τοῦ λέει.

Ἦρθα γιὰ νὰ σὲ εὐχαριστήσω ποὺ ἀπολογήθηκες πολὺ σωστὰ καὶ πολὺ θαυμάσια ὑπὲρ τῆς ἐπιστολῆς μου, ποὺ ἔγραψα στὸν ἀδελφὸ μας Φλαβιανό, τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως· μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ φανέρωσες τὴ δική μου γνώμη καὶ ἔκλεισες τὰ στόματα τῶν αἰρετικῶν.

ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ «Ρωμαῖος» ἦταν ἐθνικὸ ὄνομα (μέχρι τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ 1821) μὲ διαχωρισμὸ μόνο στὴν Παλαιὰ Ρώμη (στὴν περίπτωση τοῦ κειμένου) καὶ τὴ Νέα Ρώμη (τὴν Κωνσταντινούπολη).

οὐκ ἔμοι μόνον τὸν ἔνθεν ὑμῶν ἐχαρίσασθε κόπον, ἀλλὰ καὶ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ καὶ πρό γε πάντων αὐτῇ τῇ ὑφ' ἡμῶν κηρυττομένη ἀληθείᾳ, ἣτις ἐστὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

5 Ταῦτα οὐχ ἄπαξ μόνον, ἀλλὰ καὶ τρὶς θεασάμενος καὶ τῷ τρισσῷ τῆς ὀράσεως πιστευθεὶς, διηγησάμην τῷ ἐν ἀγίοις πάπᾳ Εὐλογίῳ. Ὁ δὲ ἀκούσας ἐδάκρυσεν καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, ἠὲ χαρίστησε τῷ Θεῷ, λέγων.

10 Εὐχαριστῶ σοι, Δέσπτα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἀνάξιον ὄντα με, κήρυκα πεποίηκας τῆς σῆς ἀληθείας γενέσθαι καὶ δι' εὐχῶν τῶν θεραπόντων σου Πέτρου καὶ Λέοντος ὡς τῆς χήρας δύο λεπτὰ καὶ τὴν μικρὰν ἡμῶν προθυμίαν ἢ σὴ ἀγαθότης προσεδέξατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΜΘ'

Κατελθόντος τοῦ ἀββᾶ Ἀμμῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ χειροτονη-
15 θέντος πατριάρχου, ἀνῆλθον πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν μοναστηρίων εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀνῆλθον ἐγὼ μετὰ τοῦ ἡγουμένου μου. Καὶ ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς πατέρας ὁ πατριάρχης.

Ἐῤῥασθέ μοι, πατέρες, ὅτι μέγα φορτίον καὶ δυσβάστακτον ἐνεχειρίσθην καὶ φοβεῖ με τὸ πρᾶγμα τῆς πατριαρχίας οὐ μετρίως. Πέτρου γὰρ καὶ Παύλου καὶ Μωϋσέως καὶ τῶν τοιούτων ἐστὶ τὸ ποιμαίνειν ψυχὰς λογικάς, ἐγὼ δὲ ταλαίπωρός εἰμι· πλεῖον δὲ πάντων φοβεῖ με τῶν χειροτονιῶν τὸ βάρος. Εὐρον γὰρ ἐγγράφως, ὅτι ὁ μακάριος, φησί, Λέων, ὁ τῆς Ρωμαίων Ἐκκλησίας γενόμενος πρόεδρος,
25 ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας παρέμενε τῷ τάφῳ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, νηστεύει καὶ δεήσσει προσκαρτερῶν, αἰτῶν τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ἵνα πρεσβεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Θεῷ εἰς τὸ συγχωρηθῆναι τὰ πλημμελήματα αὐτοῦ.

Καὶ δὴ πληρωθεισῶν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ὤφθη αὐτῷ ὁ
30 ἀπόστολος Πέτρος, λέγων.

70α. Ἡ φράση τοῦ κειμένου «τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρωμαίων πρόεδρος» γὰρ μᾶς τοὺς σύγχρονους Νεοέλληνες χρειάζεται ἐπεξήγησι. Σήμερα πιστεύουμε ὅτι Ρωμαϊκὸ καὶ Ρωμοσύνη ἀναφαίρονται μόνο στὴ Δύση, ἐνῶ ἡ ἱστορικὴ

Νὰ ξέρεις, ἀδελφέ, πὼς δὲν ἔκαμες τὸν κόπο σου αὐτὸν γιὰ μένα μόνο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν κορυφαῖο τῶν ἀποστόλων Πέτρο, καὶ πρὸ πάντων γι' αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν ἀλήθεια ποὺ διακηρύττομε, ποὺ εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς μας.

Αὐτὰ δὲν τὰ εἶδα μόνο μιὰ φορά, ἀλλὰ καὶ τρεῖς, καὶ ἀφοῦ πίστεψα μὲ τὴν τρίτη φορά ποὺ τὰ εἶδα, τὰ διηγήθηκα στὸν πάπα Εὐλόγιο. Ἐκεῖνος μόλις τὰ ἄκουσε δάκρυσε καὶ σηκώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ λέγοντας.

Σὲ εὐχαριστῶ, Δέσποτα Χριστέ, ὁ Θεὸς μας, γιατί, ἐνῶ εἶμαι ἀνάξιος, μὲ ἔκανες κήρυκα τῆς ἀλήθειάς σου· καὶ μὲ τίς εὐχὲς τῶν δούλων σου Πέτρου καὶ Λέοντος, ὅπως τὸ δλίεπτο τῆς χήρας, ἔτσι δέχθηκε ἡ ἀγαθότητά σου καὶ τὴ μικρή μου προθυμία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 149

Ὄταν ὁ ἀββᾶς Ἀμμῶς⁷¹ πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ χειροτονήθηκε πατριάρχης, πῆγαν ὅλοι οἱ ἡγούμενοι τῶν μοναστηριῶν γιὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν· ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς πῆγα καὶ ἐγὼ μὲ τὸν ἡγούμενό μου. Ἄρχισε νὰ λέει ὁ πατριάρχης πρὸς τοὺς πατέρες.

Νὰ προσεύχεσθε γιὰ μένα, πατέρες, γιατί μεγάλο καὶ δυσβάστακτο φορτίο ἀνέλαβα καὶ μὲ φοβίζει πάρα πολὺ τὸ ἔργο τῆς πατριαρχίας. Γιατί ἡ διαποίμανση λογικῶν ψυχῶν εἶναι ἔργο τοῦ Πέτρου, τοῦ Παύλου, τοῦ Μωϋσῆ καὶ τῶν παρομοίων ἀνθρώπων, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ταλαίπωρος· πιὸ πολὺ ἀπὸ ὅλα μὲ φοβίζει τὸ βᾶρος τῶν χειροτονιῶν. Γιατί βρῆκα γραμμένο, πὼς ὁ μακάριος Λέων λέει, αὐτὸς ποὺ ἔγινε πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρωμαίων, ἐπὶ σαράντα μέρες ἔμεινε στὸν τάφο τοῦ ἀποστόλου Πέτρου προσευχόμενος μὲ νηστεῖες καὶ δεήσεις, παρακαλώντας τὸν ἀπόστολο Πέτρο νὰ προσεύχεται γιὰ νὰ τοῦ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες του.

Ἀφοῦ συμπληρώθηκαν οἱ σαράντα μέρες, ἐμφανίσθηκε σ' αὐτὸν ὁ ἀπόστολος Πέτρος, λέγοντας.

Ἐδεήθην ὑπὲρ σοῦ καὶ συνεχωρήθη σοι πάντα τὰ ἀμαρτήματα, πλὴν τῶν χειροτονιῶν. Τοῦτο οὖν μόνον ἀπαιτηθήσῃ, εἴτε καλῶς εἴτε καὶ ὡς ἄλλως ἐχειροτόνησας, οὐς ἐχειροτόνησας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝ'

5 Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος, ὅτι.

Ἀπὸ τριάκοντα μιλίων Ρώμης πόλις ἐστὶ μικρά, Ρωμίλλα λεγομένη. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐπίσκοπος ἦν πάνυ μέγας καὶ ἐνάρετος. Ἐν μιᾷ οὖν εἰσηλθόν τινες ἀπὸ Ρωμίλλης πρὸς τὸν μακαριώτατον πάπαν Ρώμης Ἀγαπητὸν καὶ διαβάλλουσι τὸν ἐπίσκοπον τὸν
10 ἴδιον πρὸς τὸν πάπαν λέγοντες, ὅτι εἰς δίσκον ἡγιασμένον ἐσθίει. Ὁ δὲ πάπας ἐπὶ τῇ ἀκοῇ καταπλαγεὶς ἀποστέλλει δύο τινὰς τῶν κληρικῶν καὶ ἤγαγον τὸν ἐπίσκοπον δεδεμένον καὶ πεζεύοντα ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ ἐλθόντα ἔβαλεν εἰς φυλακὴν. Ποιήσας οὖν ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ φυλακῇ τρεῖς ἡμέρας ἔφθασεν ἡ ἀγία Κυριακή. Καὶ
15 ὡς καθεύδῃ ὁ πάπας, διαφανείσης τῆς ἀγίας Κυριακῆς, θεωρεῖ κατὰ τοὺς ὕπνους λέγοντα αὐτῷ, ὅτι.

Ταύτῃ τῇ Κυριακῇ μὴ προσκομίσης μῆτε σὺ μῆτε ἄλλος τις τῶν κληρικῶν, ἢ τῶν ἐπισκόπων τῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ ὁ ἐπίσκοπος ὄν ἐν τῇ φυλακῇ ἐγκατάκλειστον ἔχεις·
20 ἐκεῖνον θέλω σήμερον, ἵνα προσκομίση.

Ὡς οὖν διωπνίσθη ὁ πάπας, εἶπεν ἐπὶ τῇ ὄρασει, ἣν εἶδε, λέγων ἐν ἑαυτῷ.

Τοιαύτην κατηγορίαν ἐδεξάμην κατ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἔχει προσκομίσει;

25 Ἦλθεν οὖν αὐτῷ ἐκ δευτέρου φωνὴ ἐν ὄρασει λέγουσα.

Εἰπὸν σοι, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ὢν ἐν τῇ φυλακῇ, ἐκεῖνος προσκομίσει.

Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τρίτου ὀφθεις αὐτῷ διαποροῦντι, τὰ αὐτὰ εἶπεν

Προσευχήθηκα γιὰ σένα καὶ ὄλα τὰ ἁμαρτήματά σου συγ-
χωρήθηκαν ἐκτὸς ἀπὸ τὶς χειροτονίες. Γιὰ αὐτὲς μόνον
θὰ δώσεις λόγο εἴτε καλὰ, εἴτε διαφορετικὰ χειροτόνη-
σεις, αὐτοὺς ποὺ χειροτόνησες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 150

Ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος μᾶς διηγήθηκε τὸ ἐξῆς.

Τριάντα μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴ Ρώμη ὑπάρχει μιὰ μικρὴ πόλη ποὺ
λέγεται Ρωμίλλα. Σ' αὐτὴ τὴν πόλη ἦταν ἓνας ἐπίσκοπος πολὺ
μεγάλος καὶ ἐνάρετος. Μιὰ μέρα λοιπὸν πῆγαν μερικοὶ ἀπὸ τὴ
Ρωμίλλα πρὸς τὸν μακαριότατο πάπα Ρώμης τὸν Ἀγαπητὸ καὶ
κατηγόρησαν τὸν ἴδιο τὸν ἐπίσκοπο στὸν πάπα, λέγοντας πῶς
τρώει σὲ δίσκο ἁγιασμένο. Ὁ πάπας ἀκούοντας αὐτὸ ἐκπλάγη-
κε· ἔστειλε τότε δύο ἀπὸ τοὺς κληρικούς του καὶ ἔφεραν τὸν
ἐπίσκοπο δεμένο καὶ πεζὸ στὴ Ρώμη καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλα-
κὴ. Ἐμεινε ὁ ἐπίσκοπος στὴ φυλακὴ τρεῖς μέρες καὶ ἦρθε ἡ
ἁγία Κυριακὴ. Ἐνῶ ὁ πάπας κοιμόταν, τὰ ξημερώματα τῆς Κυ-
ριακῆς βλέπει στὸν ὕπνο του κάποιον νὰ τοῦ λέει.

Αὐτὴ τὴν Κυριακὴ νὰ μὴ προσκομίσεις οὔτε ἐσύ, οὔτε
κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς κληρικούς σου ἢ ἀπὸ τοὺς ἐπι-
σκόπους ποὺ βρίσκονται στὴν πόλη, ἀλλ' ὁ ἐπίσκοπος
ποὺ βρίσκεται κλεισμένος στὴ φυλακὴ. Ἐκεῖνον θέλω
σήμερα νὰ τελέσει τὴν προσκομιδὴ.

Μόλις λοιπὸν ξύπνησε ὁ πάπας, σκέφθηκε τὸ ὄραμα ποὺ εἶδε
καὶ λέει μονολογώντας.

Τέτοια κατηγορία δέχθηκα γιὰ αὐτὸν καὶ πρέπει αὐτὸς νὰ
τελέσει τὴν προσκομιδὴ;

Καὶ τότε γιὰ δεύτερη φορὰ ἄκουσε ὑπὸ μορφὴ ὀράσεως φωνὴ
νὰ τοῦ λέει.

Σοῦ εἶπα, πῶς ὁ ἐπίσκοπος ποὺ βρίσκεται στὴ φυλακὴ,
ἐκεῖνος νὰ τελέσει τὴν προσκομιδὴ.

Παρόμοια καὶ τρίτη φορὰ παρουσιάσθηκε σ' αὐτὸν ἐπειδὴ βρι-
σκόταν σὲ ἀπορίᾳ καὶ τοῦ εἶπε τὰ ἴδια. Ὁ πάπας τότε μόλις ξύ-

αὐτῷ. Ὁ δὲ πάπας διωπνισθεὶς ἀποστέλλει εἰς τὴν φυλακὴν καὶ λαμβάνων τὸν ἐπίσκοπον, ἐπυθάνετο αὐτοῦ λέγων.

Τίς ἐστὶν ἡ ἐργασία σου;

Ὁ δὲ ἐπίσκοπος οὐδὲν ἄλλο ἀπεκρίνετο, εἰ μὴ, ὅτι.

5 Ἄμαρτωλός εἰμι.

Ὡς οὖν οὐκ ἔπεισε τὸν ἐπίσκοπον ἄλλο εἰπεῖν, τότε λέγει αὐτῷ ὁ πάπας.

Σήμερον σὺ ἔχεις προσκομίσαι.

Καὶ δὴ παραστάντος αὐτοῦ τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ καὶ τοῦ πάπα
10 παρισταμένου πλησίον αὐτοῦ καὶ τῶν διακόνων κιγχλισάντων τὸ
θυσιαστήριον, ἤρξατο ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς καὶ
πληρώσας τὴν εὐχὴν τῆς ἁγίας προσκομιδῆς, πρὸ τοῦ τὸ συμπέ-
ρασμα ἐπιθῆ εὐχῆ, ἤρξατο ἐκ δευτέρου καὶ πάλιν ἐκ τρίτου καὶ
τετάρτου τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς. Πάντων οὖν ξενιζομένων ἐπὶ τῇ
15 βραδύτητι, λέγει αὐτῷ ὁ πάπας.

Τί ἐστὶ τοῦτο ὅτι ἰδοὺ τέταρτον τὴν ἁγίαν εὐχὴν εἶπες καὶ
οὐ τελεῖς αὐτήν;

Τότε ἀπεκρίθη ὁ ἐπίσκοπος.

Συγχώρησόν μοι, ὦ ἅγιε πάπα, ὅτι οὐκ εἶδον κατὰ τὸ σύ-
20 νηθες τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιφοίτησιν καὶ διὰ τοῦτο
οὐκ ἐτέλεσα· πλὴν τὸν διάκονον τὸν κατέχοντα τὸ ριπίδιον
ἀπόστησον ἐκ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, ὅτι ἐγὼ οὐ τολμῶ
εἰπεῖν.

Τότε ὁ θεῖος Ἀγαπητὸς κελεύει καὶ ἀπέστη ὁ διάκονος καὶ εὐθὺς
25 εἶδον ὁ τε ἐπίσκοπος καὶ ὁ πάπας τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος πα-
ρουσίαν· ἀλλὰ καὶ τὸ καταπέτασμα κείμενον ἐπάνω τοῦ ἁγίου
θυσιαστηρίου αὐτομάτως ἐπήρθη καὶ ἐσκέπασε τὸν τε πάπαν καὶ
τὸν ἐπίσκοπον καὶ ὄλους τοὺς παρισταμένους τοὺς διακόνους σὺν
τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ ἐπὶ ὧρας τρεῖς.

30 Τότε γνοὺς ὁ θεῖος Ἀγαπητός, ὅτι μέγας ἐστὶν ὁ ἐπίσκοπος καὶ
ἐσυκοφαντήθη καὶ ὅτι οὕτως ἔθλιψεν αὐτόν, λυπηθεὶς, λόγον τέ-
θεικε, μηκέτι κατὰ τὴν ἀρπαγὴν νοῆσαι τι, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς
σκέψεως καὶ μακροθυμίας.

πνησε στέλνει στη φυλακή ανθρώπους και αφού του ἔφεραν τὸν ἐπίσκοπο, τὸν ἐρώτησε.

Ποιά εἶναι ἡ δουλειά σου;

Ὁ ἐπίσκοπος ὁμως τίποτε ἄλλο δὲν ἔλεγε, παρά μόνο αὐτό.

Εἶμαι ἀμαρτωλός.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν τὸν ἔπεισε νὰ πεῖ κάτι ἄλλο, τοῦ λέει τότε ὁ πάπας.

Σήμερα ἐσὺ πρέπει νὰ τελέσεις τὴν προσκομιδή.

Πράγματι στάθηκε στὸ ἅγιο θυσιαστήριο ὁ ἐπίσκοπος καὶ αφού στάθηκε δίπλα του ὁ πάπας καὶ οἱ διάκονοι περικύκλωσαν τὸ θυσιαστήριο, ἄρχισε ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἁγία ἀναφορά. Ὅταν συμπλήρωσε τὴν εὐχὴ τῆς ἁγίας προσκομιδῆς, προτοῦ νὰ πεῖ τὴν τελευταία ἁγιαστικὴ εὐχὴ, ἄρχισε γιὰ δεύτερη, καὶ γιὰ τρίτη καὶ τέταρτη φορὰ τὴν εὐχὴ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς. Καὶ ἐνῶ ὄλοι δυσανασχετοῦσαν γιὰ τὴν ἀργοπορία, τοῦ λέει ὁ πάπας.

Τί σημαίνει αὐτό; ἤδη γιὰ τέταρτη φορὰ εἶπες τὴν εὐχὴ καὶ δὲν τὴν τελειώνεις;

Τότε ἀποκρίθηκε ὁ ἐπίσκοπος.

Συγχώρησέ με, ἅγιε πάπα, ἀλλὰ δὲν εἶδα ὅπως συνήθως τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ γιὰ αὐτὸ δὲν τὴν ὀλοκλήρωσα, πλὴν ὁμως τὸν διάκονο πὺ κρατᾶ τὸ ριπίδιο ἀπομάκρυνέ τον ἀπὸ τὸ ἅγιο θυσιαστήριο, γιὰτι ἐγὼ δὲν τολμῶ νὰ τὸ πῶ.

Τότε ὁ θεῖος Ἀγαπητὸς πρόσταξε καὶ ἀπομακρύνθηκε ὁ διάκονος, καὶ ἀμέσως εἶδαν καὶ ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ πάπας τὴν παρουσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ τὸ καταπέτασμα πάνω ἀπὸ τὸ ἅγιο θυσιαστήριο σηκώθηκε αὐτόματα καὶ σκέπασε τὸν πάπα, τὸν ἐπίσκοπο καὶ ὄλους τοὺς διακόνους πὺ παραβρίσκονταν, καθῶς καὶ τὸ ἅγιο θυσιαστήριο, γιὰ τρεῖς ὥρες.

Τότε κατάλαβε ὁ θεῖος Ἀγαπητὸς πὺς ὁ ἐπίσκοπος εἶναι μέγας καὶ συκοφαντήθηκε· καὶ τόσο πολὺ τὸν ἔθλιψε, ὥστε ἐπάνω στὴ θλίψη του ὀρκίστηκε ποτὲ νὰ μὴν ἀποφασίζει γιὰ κάτι ὅταν εἶναι ὀργισμένος, ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ πολλὴ σκέψη καὶ μεγάλη μακροθυμία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΑ'

Παρεβάλομεν εἰς τὰ Μονίδια τῷ ἄββᾶ Ἰωάννη Πέρση καὶ διηγῆσατο ἡμῖν περὶ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ μακαριωτάτου τῆς Ρώμης ἐπισκόπου, λέγων, ὅτι.

Ἀπῆλθον ἐν Ρώμῃ προσκυνῆσαι τὰς θήκας τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἐν μιᾷ, ὡς ἰστάμην εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, θεωρῶ τὸν πάπαν Γρηγόριον δι' ἐμοῦ μέλλοντα παριέναι. Ἐλογισάμην οὖν βαλεῖν αὐτῷ μετάνοιαν. Ἰδόντες δέ με οἱ τοῦ ὄψικίου αὐτοῦ, ἤρξαντο ὁ καθεὶς αὐτῶν λέγειν μοι.

Ἄββᾶ, μὴ βάλε μετάνοιαν.

10 Ἐγὼ δὲ ἠγνόουν διατί μοι τοῦτο λέγουσι. Πλὴν ἄτοπον εἶναι ἐνόμισα μὴ βαλεῖν αὐτῷ μετάνοιαν. Ὡς οὖν πλησίον μου ἐγένετο ὁ πάπας, θεωρήσας ὅτι ὑπῆγον βαλεῖν μετάνοιαν, ὡς ἐπὶ κυρίῳ, ἀδελφοί· πρῶτος ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν μετάνοιαν καὶ οὐ πρότερον ἀνέστη, ἕως οὗ ἐγὼ πρῶτος ἠγέρθην. Καὶ ἀσπασάμενός με μετὰ
15 πολλῆς ταπεινοφροσύνης, παρέσχε μοι διὰ χειρὸς νομίσματα τρία, κελεύσας δοθῆναί μοι καὶ κουσσοῦλιν καὶ τὰς χρείας μου πάσας. Ἐδόξασα οὖν τὸν Θεόν, τὸν χαρισάμενον αὐτῷ τοιαύτην ταπείνωσιν πρὸς ἅπαντας, καὶ ἐλεημοσύνην καὶ ἀγάπην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΒ'

Παρεβάλομεν ἐν τῇ λαύρᾳ τῶν Μονιδίων τῷ ἄββᾶ Μαρκέλλῳ
20 τῷ Σκητιώτῃ καὶ θέλων ἡμᾶς ὁ γέρων ὠφελῆσαι, διηγῆσατο λέγων, ὅτι.

Ὅτε ἤμην εἰς τὴν χώραν μου (ἦν δὲ ἐξ Ἀπαμείας), ἠνίοχον εἶχε τὰ ἐκεῖ ὀνόματι Φιλέρημον· ἐν μιᾷ οὖν ἠττηθέντος αὐτοῦ τὸ βαῖν, ἀνέστησαν οἱ τοῦ μέρους αὐτοῦ κράζοντες αὐτῷ.

25 Φιλέρημος εἰς πόλιν βαῖν οὐ λαμβάνει.

Μετὰ οὖν τὸ ἐλθεῖν με εἰς Σκῆτιν, εἶποτε ἐπολέμησέ με ὁ λογι-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 151

Ἐπισκεφθήκαμε στὰ Μονίδια τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη τὸν Πέρση καὶ μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν μέγα Γρηγόριο τὸν μακαριότατο ἐπίσκοπο Ρώμης, λέγοντας.

Πῆγα στὴ Ρώμη νὰ προσκυνήσω τοὺς τάφους τῶν ἀγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου· μιὰ μέρα, ἐνῶ βρισκόμουν στὸ κέντρο τῆς πόλεως, βλέπω τὸν πάπα Γρηγόριο, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ περάσει ἀπὸ κοντά μου. Σκέφθηκα νὰ τοῦ βάλω μετάνοια. Μόλις μὲ εἶδαν οἱ ἄνθρωποι τῆς συνοδείας ἄρχισε ὁ καθένας νὰ μοῦ λέει.

Ἄββᾶ, μὴν βάζεις μετάνοια.

Ἐγὼ ὅμως δὲν ἤξερα γιατί μοῦ τὸ ἔλεγαν. Ἀλλὰ καὶ τὸ θεώρησα ἀφύσικο νὰ μὴ βάλω μετάνοια. Ὅταν λοιπὸν πλησίασε κοντά μου καὶ μὲ εἶδε ὁ πάπας νὰ θέλω νὰ βάλω μετάνοια, ἀδελφοί, στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου· πρῶτος αὐτὸς ἔβαλε μετάνοια στὴ γῆ καὶ δὲ σηκώθηκε μέχρι πού ἐγὼ πρῶτος σηκώθηκα. Ἀφοῦ μὲ ἀσπασθηκε μὲ πολλὴ ταπεινοφροσύνη, μοῦ ἔδωσε στὸ χέρι τρία χρυσὰ νομίσματα, καὶ πρόσταξε νὰ μοῦ δοθεῖ καὶ ράσο καὶ σ' ὄλες τὶς ἀνάγκες μου νὰ ἐξυπηρετηθῶ. Δόξασα τότε τὸ Θεό, πού τοῦ χάρισε τέτοια ταπείνωση πρὸς ὄλους, καθὼς καὶ ἐλεημοσύνη καὶ ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 152

Στὴ λαύρα τῶν Μονιδίων ἐπισκεφθῆκαμε τὸν ἀββᾶ Μαρκέλλο τὸν Σκητιώτη· θέλοντας ὁ γέροντας νὰ μᾶς ὠφελήσει μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ὅταν βρισκόμουν στὴν πατρίδα μου (καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀπαμεία) εἶχα ἓναν ἡνίοχο, ὀνομαζόμενο Φιλήρημο. Μιὰ μέρα πού νικήθηκε στὸ ἄρμα, οἱ ὄπαδοί του σηκώθηκαν φωνάζοντας.

Ὁ Φιλήρημος στὴν πόλη δὲν παίρνει δάφνες.

Μετὰ λοιπὸν τὸν ἐρχομό μου στὴ Σκῆτη, ἂν κάποτε μὲ πολε-

σμός μου, εἰς πόλιν ἀπελθεῖν ἢ εἰς κτῆμα, εὐθὺς ἔλεγον ἑμαυτῶ.

Μάρκελλε, Φιλέρημος εἰς πόλιν βαῖν οὐ λαμβάνει.

Καὶ χάριτι Χριστοῦ, οὗτος ὁ λογισμὸς ἐποίησέ με μὴ ἐξελθεῖν τὴν Σκῆτιν ἐπὶ ἔτη λε', ἕως οἱ Βάρβαροι ἤλθον καὶ ἐπώλησάν με εἰς
5 Πεντάπολιν καὶ τὴν Σκῆτιν ἐρήμωσαν.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Μάρκελλος διηγήσατο ἡμῖν ὡς περὶ ἄλλου γέροντος καθημένου ἐν τῇ Σκῆτει (αὐτὸς δὲ ἦν), ὅτι.

Ἐν μιᾷ ἡγέρθη νυκτός, ἐφ' ᾧ τὸν κανόνα ποιῆσαι καὶ ὡς ἄρχεται τοῦ κανόνος, ἀκούει φωνῆς βουκίνου ὡς ἐν πολέμῳ· ταραχθεὶς ὁ
10 γέρων ἐπὶ τοῦτο, ἐν ἑαυτῶ διελογίζετο.

Πόθεν φωνὴ ᾧδε; στρατιῶται ᾧδε οὐκ εἰσιν, οὔτε δὲ πόλεμός ἐστιν ἐνταῦθα.

Καὶ ὡς οὕτω διελογίζετο, ἰδοὺ πλησίον αὐτοῦ ἐλθὼν δαίμων, λέγει αὐτῶ.

15 *Ναὶ πόλεμός ἐστιν. Ἐὰν οὖν οὐ θέλεις πολεμῆσαι καὶ ἀντιπολεμηθῆναι, ὑπαγε, κοιμοῦ καὶ οὐ πολέμησαι.*

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Πιστεύσατέ μοι, τέκνα, οὐδὲν οὕτω τaráσσει καὶ διεγείρει καὶ παροξύνει καὶ τραυματίζει καὶ ἀπόλλει καὶ ἀνιᾷ καὶ
20 ἐπιφέρει καθ' ἡμῶν τοὺς δαίμονας καὶ αὐτὸν ἀρχέκακον Σατανᾶν, ὡς τὸ μελετᾶν ἡμᾶς διαπαντός τοὺς Ψαλμούς. Πᾶσα μὲν γὰρ ἡ ἀγία Γραφή ὠφέλιμός ἐστι καὶ λυπεῖ οὐ μετρίως τοὺς δαίμονας, ἀλλ' οὐχ οὕτω τούτους λυπεῖ, ὡς τὸ Ψαλτήριον.

25 Ὡσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν δημοτῶν, ἐὰν τὸ μέρος τὸ ἐν τὸν βασιλέα εὐφημῆ, τὸ ἄλλο μέρος οὐ λυπεῖται, οὐδὲ κινεῖται κατ' αὐτῶν, ἐπὰν δὲ εἰς ὑβρεῖς τραπῶσιν, τότε διεγείρονται κατ' αὐτῶν· οὕτως καὶ οἱ δαίμονες, οὐ τοσοῦτον λυποῦνται οὐδὲ

μοῦσε ὁ λογισμὸς νὰ πάω στὴ πόλη ἢ στὸ χωριό μου, ἀμέσως ἔλεγα μέσα μου.

Μάρκελλε, ὁ Φιλέρημος στὴν πόλη δὲν παίρνει δάφνες.

Μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ αὐτὸς ὁ λογισμὸς μὲ ἔκανε νὰ μὴ φύγω ἀπὸ τὴν Σκήτη ἐπὶ τριάντα πέντε χρόνια, μέχρι τὴν στιγμή πού ἦλθαν οἱ βάρβαροι καὶ μὲ πούλησαν στὴ Πεντάπολη καὶ κατέστρεψαν τὴ Σκήτη.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Μάρκελλος μᾶς διηγήθηκε τάχα γιὰ κάποιον ἄλλο γέροντα πού ἔμενε στὴ Σκήτη (ἦταν ὁμοίως ὁ ἴδιος) καὶ μᾶς εἶπε.

Κάποτε σηκώθηκε τὴ νύχτα γιὰ νὰ κάνει τὸν κανόνα του. Μόλις ἄρχισε τὸν κανόνα του ἄκουσε ἦχο ἀπὸ βούκινο σὰν σὲ πόλεμο· κυριευθεὶς ὁ γέροντας ἀπὸ ταραχὴ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, συλλογιζόταν καὶ ἔλεγε.

Ἀπὸ ποῦ ἀκούστηκε αὐτὴ ἡ φωνή; ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν στρατιῶτες, οὔτε καὶ πόλεμος γίνεται ἐδῶ.

Ἐνῶ σκεφτόταν αὐτά, νὰ τὸν πλησιάζει ἓνας δαίμονας καὶ τοῦ λέει.

Ναί, γίνεται πόλεμος. Ἄν λοιπὸν δὲ θέλεις νὰ πολεμήσεις καὶ νὰ ἀντιπολεμηθεῖς, πήγαινε κοιμήσου καὶ δὲν θὰ πολεμήσεις.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Πιστέψτε με, τέκνα μου· τίποτα ἄλλο δὲν ταρασσει καὶ διαγείρει καὶ παροξύνει καὶ τραυματίζει καὶ καταστρέφει καὶ στεναχωρεῖ καὶ φέρνει ἐναντίον μας τοὺς δαίμονες καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἀρχέκακο Σατανᾶ, ὅσο ἡ διαρκὴς μελέτη ἐκ μέρους μας τῶν Ψαλμῶν. Ὅλη βέβαια ἡ ἀγία Γραφή εἶναι ὠφέλιμη καὶ στεναχωρεῖ ὄχι καὶ λίγο τοὺς δαίμονες· ἀλλὰ δὲν τοὺς λυπεῖ τόσο, ὅσο τὸ ψαλτήρι.

Γιατί, ὅπως ἀκριβῶς στὴν περίπτωση τῶν δημοτῶν, ἂν τὸ ἓνα μέρος ἀπὸ αὐτοὺς ἐπευφημεῖ τὸν βασιλιά, τὸ ἄλλο μέρος δὲν λυπᾶται οὔτε καὶ κινεῖται ἐναντίον τους, ὅταν ὁμοίως ἐκτραποῦν σὲ ὕβρεις, τότε ξεσηκώνονται ἐναντίον

ταράσσονται ἐπὶ τῆς ἄλλης Γραφῆς, ὡς ἐπὶ τοῖς Ψαλμοῖς. Μελετῶντες γὰρ τοὺς Ψαλμούς, τὰ μὲν ἑαυτοῖς εὐχόμεθα, τὰ δὲ τοὺς δαίμονας καταρῶμεθα.

Ὡς ὅταν λέγομεν.

- 5 «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου».

Καὶ πάλιν.

«Μὴ ἀπορρίψης με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν αἰσχύνην μου μὴ ἐγκαταλείψης με».

- 10 Τὰ δὲ τοὺς δαίμονας καταρῶμεθα· ὡς ὅταν πάλιν λέγομεν.

«Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διεσκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν».

Καὶ πάλιν.

- 15 «Διασκόρπισσον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα».

Καὶ πάλιν.

«Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ».

- 20 Καὶ τό.

«Ἡ ρομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς καρδίαν αὐτῶν».

Καί.

- «Λάκκον ὄρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο· ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλήν αὐτοῦ, καὶ εἰς κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται».
- 25

72. Ψαλμ. 50,3.

73. Ψαλμ. 70,9.

74. Ψαλμ. 67,2.

75. Ψαλμ. 67,31.

τους, ἔτσι καὶ οἱ δαίμονες δὲν λυποῦνται οὔτε ταράσσονται τόσο μὲ τὴν ἄλλη Γραφή, ὅσο μὲ τοὺς Ψαλμούς. Γιατὶ μελετώντας τοὺς Ψαλμούς εὐχόμεσθε γιὰ τὸν ἑαυτό μας καὶ καταριέμασθε τοὺς δαίμονες.

Ὅπως ὅταν λέμε.

«Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψε τὸ ἀνόμημά μου»⁷².

Καὶ πάλι.

«Μὴ μὲ ἀπορρίψεις στὸν καιρὸ τῶν γηρατειῶν μου, καὶ μὴ μὲ ἐγκαταλείψεις ὅταν θὰ λιγοστέψουν οἱ δυνάμεις μου»⁷³.

Καὶ τοὺς δαίμονες καταριέμασθε, ὅπως πάλι ὅταν λέμε.

«Ἄν σηκωθεῖ ὁ Θεός θὰ διασκορπισθοῦν οἱ ἐχθροὶ του, καὶ θὰ φύγουν ἀπὸ μπροστά του ἐκεῖνοι ποὺ τὸν μισοῦν»⁷⁴

Καὶ πάλι.

«Διασκόρπισε τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ποὺ θέλουν τοὺς πολέμους»⁷⁵.

Καὶ πάλι.

«Εἶδα τὸν ἀσεβῆ νὰ ὑπερυψώνεται καὶ νὰ ἐπαίρεται σὰν τὰ κέδρα τοῦ Λιβάνου καὶ μόλις πέρασα, καὶ νὰ αὐτὸς δὲν ὑπῆρχε· καὶ τὸν ἀναζήτησα τότε καὶ δὲν βρῆκα οὔτε καὶ τὸν τόπο του»⁷⁶.

Καὶ τό.

«Ἡ μάχαιρά τους εἶθε νὰ εἰσέλθει στὴν καρδιά τους»⁷⁷.

Καί.

«Ἔσκαψε κι ἄνοιξε λάκκο γιὰ νὰ πέσω ἐγώ, ἀλλὰ θὰ πέσει ὁ ἴδιος στὸ βόθρο ποὺ κατασκεύασε· θὰ ἐπιστρέψει ὁ κόπος του στὸ κεφάλι του καὶ ἡ ἀδικία του θὰ πέσει στὴν κορυφή του»⁷⁸.

76. Ψαλμ. 36,35–36.

77. Ψαλμ. 36,15.

78. Ψαλμ. 7,16–17.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Πιστεύσατέ μοι, τέκνα, λέγοντι, ὡς μέγας ἔπαινος καὶ μεγάλη δόξα καὶ βασιλεία ἀποτασσομένῳ καὶ γενομένῳ μοναχῷ, ἐπειδὴ τιμιώτερά ἐστι τὰ νοητὰ τῶν αἰσθητῶν·
 5 οὕτω καὶ μεγάλη ἐστὶν αἰσχὺνη καὶ ἀτιμία μοναχῷ ἐῶντι τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ γινομένῳ βασιλεῖ.

Εἶπε πάλιν.

ἼΑνθρωπος ὁμοίωμα Θεοῦ ἦν κατὰ τὴν ἀρχήν· γέγονε δὲ ὁμοίωμα θηρίων, ἐκπεσὼν τοῦ Θεοῦ.

10 *Εἶπε πάλιν.*

Ἡ φύσις ἐγείρει τὰς ἐπιθυμίας, ἀδελφοί· ἀλλ' ἢ τῆς ἀσκήσεως ἐπίτασις ἀποσβεννύει αὐτάς.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Γνωθὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἀγαθὸν βίον καὶ μὴ φοβηθῆς ὡς ἀδύνατον.
 15

Εἶπεν πάλιν.

Μὴ θαυμάσης εἰ ἄνθρωπος ὢν, ἄγγελος γενέσθαι δυνήσῃ. Πρόκειται γὰρ ἡ ἰσάγγελος δόξα καὶ ταύτην ὁ ἀγωνοθέτης τοῖς ἀγωνιζομένοις ἐπαγγέλλεται.

20 *Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.*

Οὐδὲν οὕτω προσάγει Θεῷ τοὺς μοναχοὺς, ὥσει τὸ εὐσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερίσπαστον παρέχουσα ἢ καλῆ καὶ σεμνῆ καὶ φιλόθεος ἀγνεΐα· καθὰ μεμαρτύρηκεν αὐτῇ τὸ πανάγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ θείου Παύλου.

25 *Εἶπε πάλιν.*

Τέκνα, ἀφῶμεν γάμους καὶ παιδογονίας τοῖς εἰς γῆν βλέπουσι καὶ τοῖς τὰ παρόντα ποθοῦσι καὶ μὴ τὰ μέλλοντα με-

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Πιστέψατε, τέκνα μου, στὸ λόγο μου αὐτόν, πῶς εἶναι ἄξιος μεγάλου ἐπαίνου καὶ μεγάλης δόξας ἐκεῖνος ποὺ ἐγκαταλείπει τὴ βασιλεία τοῦ κόσμου καὶ γίνεται μοναχός, ἐπειδὴ εἶναι τιμιώτερα τὰ νοητὰ ἀπὸ τὰ αἰσθητά. Ἔτσι εἶναι καὶ μεγάλη ντροπὴ καὶ ἀτιμία γιὰ τὸ μοναχὸ ἐκεῖνον ποὺ ἀφήνει τὸ μοναχικὸ σχῆμα καὶ γίνεται βασιλιάς.

Εἶπε πάλι.

Ὁ ἄνθρωπος στὴν ἀρχὴ ἦταν ὁμοίωμα Θεοῦ· καὶ πέφτοντας ἀπὸ τὸ Θεό, ἔγινε ὁμοίωμα τῶν θηρίων.

Εἶπε πάλι.

Ἡ φύση ἐγείρει τὶς ἐπιθυμίες, ἀδελφοί, ἀλλὰ ἡ ἐντατικὴ ἄσκηση τὶς σβήνει.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Γνώρισε ἔμπρακτα τὸν καλὸ βίον καὶ μὴ τὸν φοβηθεῖς σὰν ἀδύνατο.

Εἶπε πάλι.

Μὴν ἀπορεῖς πού, ἐνῶ εἶσαι ἄνθρωπος, θὰ μπορέσεις νὰ γίνεις ἄγγελος. Γιατὶ μπροστά σου βρίσκεται ἡ ἰσάγγελη δόξα καὶ αὐτὴ ὁ ἀγωνοθέτης ὑπόσχεται σ' ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονται.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Τίποτα δὲν ὀδηγεῖ τοὺς μοναχοὺς κοντὰ στὸ Θεό, ὅσο ἡ καλὴ καὶ σεμνὴ καὶ φιλόθεος ἀγνεία ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ εὐπρέπεια καὶ προσκόλλησι ἀπερίσπαστη στὸν Κύριον· ὅπως ἀκριβῶς ἐπιβεβαιώθηκε αὐτὴ ἀπὸ τὸ πανάγιο Πνεῦμα διὰ τοῦ θεοῦ Παύλου.

Εἶπε πάλι.

Τέκνα μου, ἄς ἀφήσομε τοὺς γάμους καὶ τὴν παιδοποιΐα γιὰ ἐκείνους ποὺ βλέπουν στὴ γῆ καὶ ποθοῦν τὰ παρόντα καὶ δὲν φροντίζουν γιὰ τὰ μέλλοντα, οὔτε ἀσχολοῦνται μὲ

λετῶσι, μηδὲ περὶ τὴν αἰωνίων μίμησιν ἀγαθῶν ἐσχολα-
κόσιν, μήτε τῶν προσκαίρων ἀπαλλάττεσθαι δυναμένοις.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Σπεύσωμεν ἀπελθεῖν ἀπὸ σαρκικοῦ βίου, ὡς Ἰσραὴλ δου-
5 λείας αἴγυπτίας.

Εἶπε πάλιν.

Λαμπρὰς καὶ γλυκείας ἔχομεν τοῦ Θεοῦ δωρεὰς προκειμέ-
νας, ἀδελφοί, ἀντὶ τῆς τοῦ κόσμου δριμείας ἡδονῆς.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

10 Φύγωμεν τὴν μητέρα πάντων τῶν κακῶν, τὴν φιλαργυ-
ρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΓ'

Δύο ἀδελφοὶ ἦσαν κοσμικοὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, πάνυ εὐλα-
βεῖς καὶ νηστεύοντες πολλά. Ὁ οὖν εἷς ἐλθὼν ἐν Ραϊθοῦ, ἀπετά-
ξατο καὶ γέγονε μοναχός. Μετὰ οὖν χρόνον ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐ-
15 τοῦ ὁ κοσμικὸς ἐν Ραϊθοῦ, ἵνα ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μοναχόν.
Ὡς οὖν ἔμεινε πρὸς αὐτόν, θεωρεῖ ὁ κοσμικὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
τὸν μοναχὸν μεταλαμβάνοντα τὴν ἐνάτην ὥραν καὶ σκανδαλι-
σθεὶς λέγει αὐτῷ.

Ἄδελφέ, δταν ἦς κοσμικὸς ἐν τῷ κόσμῳ οὐ μετελάμβανες
20 τροφῆς πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ μοναχός.

Ὅντως, ἀδελφέ, ὅτε εἷς τὸν κόσμον ἤμην, ἐκ τῶν ὠτίων
μου ἐτρεφόμην· ἡ γὰρ κενοδοξία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ
ἔπαινος, οὐ μετρίως ἐτρεφον καὶ ἐπεκούφιζον τὸν πόνον
25 τῆς ἀσκῆσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΔ'

Ἐλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἰορδάνης ὁ βοσκός, ὅτι.

τὴ μίμηση τῶν ἀγαθῶν, οὔτε μποροῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἄς σπεύσομε νὰ φύγομε ἀπὸ τὸ σαρκικὸ βίον ὅπως ὁ Ἰσραήλ ἀπὸ τὴν αἰγυπτιακὴ δουλεία.

Εἶπε πάλι.

Ἔχομε, ἀδελφοί, μπροστά μας λαμπρὲς καὶ γλυκὲς δωρεὲς τοῦ Θεοῦ, ἀντίθετα μὲ τὴν πικρὴ ἡδονὴ τοῦ κόσμου.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἄς ἀποφύγομε τὴν μητέρα ὄλων τῶν κακῶν, τὴν φιλαργυρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 153

Δυὸ ἀδέλφια ζοῦσαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ποὺ ἦταν λαϊκοὶ ἀλλὰ πολὺ εὐλαβεῖς καὶ νήστευαν πάρα πολὺ. Ὁ ἓνας λοιπὸν ἀφοῦ πῆγε στὴ Ραϊθῶ, ἀπαρνήθηκε τὸν κόσμον καὶ ἐγένε μοναχός. Μετὰ ἀπὸ καιρὸ ἦρθε καὶ ὁ ἀδελφός του ὁ λαϊκός στὴ Ραϊθῶ γιὰ νὰ δεῖ τὸν ἀδελφὸ του τὸν μοναχό. Ἐνῶ ἔμενε κοντὰ του, βλέπει ὁ λαϊκός τὸν ἀδελφὸ του τὸν μοναχὸ νὰ τρώγει τὴν ἐνάτη ὥρα καὶ ἐπειδὴ σκανδαλίσθηκε τοῦ λέει.

Ἄδελφέ, ὅταν ἦσουν λαϊκός, ζώντας μέσα στὸν κόσμον δὲν ἐπαιρνες τροφὴ πρὶν δύσει ὁ ἥλιος.

Τότε τοῦ λέει καὶ ὁ μοναχός.

Πράγματι, ἀδελφέ μου, ὅταν ζοῦσα στὸν κόσμον τρεφόμενος ἀπὸ τὰ αὐτιά μου· γιὰ τὴν κενοδοξία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἐπαινος μὲ ἔτρεφαν ὄχι καὶ λίγο καὶ μὲ ἀνακούφιζαν ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ἀσκήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 154

Ἔλεγε ὁ ἀββᾶς Ἰορδάνης ὁ ἀναχωρητὴς τὸ ἐξῆς.

Τρεῖς ἀναχωρηταὶ ἀπήλθομεν πρὸς τὸν ἀββᾶν Νικόλαον εἰς τὸν
 χεῖμαρρον Βετασίμους· ἀναμέσον γὰρ τοῦ ἁγίου Ἐλπιδίου καὶ τοῦ
 μοναστηρίου τοῦ λεγομένου τῶν Ξένων, εἰς σπήλαιον ἐκαθέζετο·
 καὶ ἠῦρομεν ἐγγὺς αὐτοῦ κοσμικόν τινα καὶ λαλούντων ἡμῶν
 5 περὶ σωτηρίας ψυχῆς, λέγει ὁ ἀββᾶς Νικόλαος τῷ κοσμικῷ.

Εἰπόν ἡμῖν τιποτοῦν καὶ σύ.

Ἄπεκρίθη ὁ κοσμικός, λέγων.

Τί ἔχει ὠφελῆσαι ὑμᾶς κοσμικός; Κἂν εἴθε ἐδυνάμην
 ἐμαυτὸν ὠφελῆσαι!

10 Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Πάντως ἔχεις εἰπεῖν.

Τότε λέγει ὁ κοσμικός.

Ἔχω εἴκοσι δύο χρόνους, ὅτι χωρὶς Σαββάτου καὶ Κυρια-
 κῆς, ἥλιος οὐκ εἶδέ με ἐσθίοντα. Εἰμὶ δὲ μίσθιος εἰς κτήμα
 15 πλουσίου ἀνδρὸς ἀδίκου καὶ πλεονέκτου καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ
 ἔχων ἔτη πεντεκαίδεκα, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενος καὶ
 μισθὸν οὐκ ἀνέχεται μοι παρασχεῖν, ἀλλὰ κατ' ἐνιαυτὸν
 θλίβει με οὐ μετρίως. Ἐγὼ δὲ εἶπον ἐμαυτῷ, ὅτι, Ἐθεόδω-
 20 ρε, εἰ ἂν ὑπομείνης τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἀντὶ τοῦ μισθοῦ οὐπερ
 εἶχέ σοι παρασχεῖν, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔχει σοι
 προξενῆσαι. Ἐφύλαξα δὲ καὶ τὸ σῶμα μου καθαρὸν μέχρι
 τῆς σήμερον ἀπὸ γυναικός.

Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες ἡμεῖς, ὠφελήθημεν μεγάλως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΕ'

Ἐλεγε δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ τοῦ ἀββᾶ Νικολάου ὁ ἀββᾶς Ἰορ-
 25 δάνης, ὅτι διηγήσατο ὁ γέρων.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ πιστοτάτου ἡμῶν βασιλέως Μαυρικίου, ὅταν
 Ναμῆς ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος τὴν πραῖδα πεποίηκεν, ὡς
 ἐγύρευον πλησίον τοῦ Ἄννωνά καὶ τοῦ Αἰδονά θεωρῶ τρεῖς Σα-
 ρακηνοὺς ἔχοντας ἓνα νεώτερον εὐεῖδῃ πάνυ, ὡς ἐτῶν εἴκοσι
 30 αἰχμάλωτον. Ὡς οὖν εἶδέ με ὁ νεώτερος, ἤρξατο κλαίειν πρὸς με,

Τρεῖς ἀναχωρητὲς πῆγαμε στὸν ἀββᾶ Νικόλαο στὸ χεῖμαρο Βε-
τασίμου· γιατί ἀσκήτεψε σὲ σπηλιὰ ἀνάμεσα στὸν ἅγιο Ἐλπίδιο
καὶ στὸ μοναστήρι ποὺ λέγεται τῶν Ξένων. Βρήκαμε κοντά του
κάποιον λαϊκό, καί, ἐνῶ μιλούσαμε γιᾶ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς,
λέει ὁ ἀββᾶς Νικόλαος στὸ λαϊκό.

Πές μας κάτι καὶ σύ.

Ἐποκρίθηκε ὁ κοσμικὸς καὶ εἶπε.

Σὲ τί μπορεῖ νὰ σᾶς ὠφελήσει ὁ κοσμικὸς; Μακάρι νὰ
μποροῦσα νὰ ὠφελήσω τὸν ἑαυτό μου.

Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Πάντως κάτι ἔχεις νὰ πεῖς.

Τότε λέει ὁ λαϊκός.

Ἔχω εἰκοσιδύο χρόνια ποὺ ὁ ἥλιος δὲν μὲ εἶδε νὰ τρώγω
Σάββατο καὶ Κυριακή. Εἶμαι ὑπηρέτης στὸ κτῆμα κά-
ποιου πλούσιου, ἄνδρα ἄδικου καὶ πλεονέκτη· κοντά του
βρίσκομαι δεκαπέντε χρόνια, ἐργαζόμενος νύχτα καὶ μέρα
καὶ μισθὸ δὲν δέχεται νὰ μοῦ δίνει, ἀλλ' ὅλο τὸ χρόνο μὲ
θλίβει πάρα πολύ. Ἐγὼ εἶπα στὸν ἑαυτό μου· Θεόδωρε,
ἂν ὑποφέρεις αὐτὸν τὸν ἄνδρα, ἀντὶ τοῦ μισθοῦ ποὺ πρέ-
πει νὰ σοῦ δίνει, θὰ σοῦ χαρίσει τὴ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν. Φύλαξα καὶ τὸ σῶμα μου μέχρι σήμερα καθαρὸ ἀπὸ
γυναίκα.

Αὐτὰ ἀκούοντας ἐμεῖς, ὠφεληθήκαμε πάρα πολύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 155

Μᾶς ἔλεγε καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν ἀββᾶ Νικόλαο ὁ ἀββᾶς Ἰορδάνης,
ποὺ τοῦ τὸ διηγήθηκε ὁ γέροντας.

Κατὰ τὴ βασιλεία τοῦ εὐλαβέστατου βασιλιᾶ μας Μαυρικίου,
ὅταν ὁ Ναμῆς ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν ἔκανε τὴ λεηλασία,
καθὼς περνοῦσα κοντὰ ἀπὸ τὸν Ἄννωνά καὶ τὸν Αἶδονά βλέπω
τρεῖς Σαρακηνοὺς νὰ ἔχουν μαζί τους αἰχμάλωτο ἕναν νέο πάρα
πολύ ὁμορφο, περίπου εἴκοσι χρόνων. Μόλις μὲ εἶδε ὁ νεαρὸς

ἵνα λάβω αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ἠρξάμην παρακαλεῖν τοῖς Σαρακηνοῖς, ἵν' ἀπολύσωσιν αὐτόν. Ὁ δὲ εἷς τῶν Σαρακηνῶν ἀπεκρίθη μοι ἑλληνιστὶ καὶ λέγει.

Οὐκ ἀπολύομεν αὐτόν.

5 Κάγὼ εἶπον πάλιν αὐτοῖς.

Λάβετε με, καὶ τοῦτον ἀπολύετε, ὅτι θλιβῆναι οὐ δύναται.

Λέγει μοι καὶ αὐτός.

Οὐκ ἀπολύομεν αὐτόν.

Εἰ διὰ λογαρῆν οὐκ ἀπολύεται αὐτόν; Δότε μοι αὐτόν καὶ
10 ὑπάγων ἐπέτω, καὶ φέρω ὑμῖν εἴ τι θέλετε.

Λέγει μοι καὶ αὐτός.

Οὐ δύναμεθα δοῦναί σοι αὐτόν· ἐπειδὴ τῷ ἱερεῖ ἡμῶν συνεταξάμεθα, ὅτι εἴ τι καλὸν αἰχμαλωτίσωμεν, προσφερόμεν σοι αὐτό, ἵνα θυσίαν αὐτὸ προσαγάγῃς. Λοιπὸν ὑπαγε
15 σὺ, ἐπεὶ τὴν κεφαλὴν σου ρίπτομεν εἰς τὴν γῆν.

Τότε βαλὼν ἐγὼ μετάνοιαν τῷ Θεῷ, λέγω.

Ἦ Σωτὴρ ἡμῶν, Κύριε ὁ Θεός, σῶσον τὸν δοῦλόν σου.

Καὶ εὐθέως οἱ τρεῖς Σαρακηνοὶ δαιμονισθέντες καὶ τὰ ξίφη αὐτῶν ἐγύμνωσαν καὶ ἀλλήλους κατέκοψαν. Καὶ ἔλαβον τὸν νεώ-
20 τερον εἰς τὸ σπήλαιόν μου καὶ οὐκέτι ἠθέλησεν ἀναχωρῆσαι ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἀπετάξατο καὶ ποιήσας ἑπτὰ χρόνους εἰς τὸ μοναχικόν, ἀνέπαυσεν· ἦν δὲ τὸ γένος Τύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΣ'

Δύο φιλόσοφοι παρέβαλον γέροντι καὶ ἐπερώτησαν αὐτόν εἰπεῖν αὐτοῖς λόγον ὠφελείας. Ὁ δὲ γέρων ἐσιώπα. Πάλιν οἱ φιλόσοφοι
25 εἶπον.

Οὐδὲν ἡμῖν ἀποκρίνη, πάτερ;

Τότε ὁ γέρων λέγει αὐτοῖς.

ἄρχισε νὰ κλαίει γιὰ νὰ τὸν πάρω ἀπὸ αὐτούς. Ἐγὼ ἄρχισα τότε νὰ παρακαλῶ τοὺς Σαρακηνοὺς νὰ τὸν ἀφήσουν ἐλεύθερο. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς μοῦ ἀπάντησε στὰ ἑλληνικά.

Δὲν τὸν ἀφήνομε.

Καὶ ἐγὼ πάλι τοὺς εἶπα.

Πάρτε ἐμένα καὶ αὐτὸν ἀφήστε τον ἐλεύθερο, γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει τὴ θλίψη.

Μοῦ λέει καὶ αὐτός.

Δὲν τὸν ἀφήνομε.

Καὶ ἔναντι χρημάτων δὲν τὸν ἀφήνετε; δώστε τον σὲ μένα καὶ ἐγὼ θὰ πάω νὰ ζητιανέψω καὶ θὰ σᾶς φέρω ὅ,τι θέλετε.

Μοῦ λέει καὶ αὐτός.

Δὲν μπορούμε νὰ στὸν δώσομε, γιὰτὶ ὅ,τι καλὸ αἰχμαλωτίσομε θὰ τὸ πᾶμε στὸν ἀρχηγὸ μας γιὰ νὰ τὸ προσφέρει θυσία. Φύγε λοιπόν, γιὰτὶ ἀλλιῶς τὸ κεφάλι σου θὰ τὸ ρίξομε στή γῆ.

Τότε βάζοντας μετάνοια στὸ Θεὸ λέγω.

Σωτήρα μας, Κύριε ὁ Θεὸς μας, σῶσε τὸν δοῦλο σου.

Ἀμέσως οἱ τρεῖς Σαρακηνοὶ δαιμονίστηκαν καί, ἀφοῦ γύμνωσαν τὰ ξίφη τους, σκοτώθηκαν μεταξύ τους. Πῆρα τότε τὸν νεαρὸ στὸ σπήλαιό μου καὶ δὲν ἤθελε νὰ φύγει ἀπὸ μένα, ἀλλ' ἔγινε μοναχός. Καὶ ἀφοῦ ἔζησε σὰν μοναχὸς ἑπτὰ χρῶνια, ἀναπαύθηκε· ἦταν στὴν καταγωγὴ Τύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 156

Δύο φιλόσοφοι⁷⁹ ἐπισκέφθηκαν ἕνα γέροντα καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς πεῖ λόγο ὠφέλειας. Ὁ γέροντας ὁμως σιωποῦσε. Πάλι οἱ φιλόσοφοι εἶπαν.

Τίποτα δὲν μᾶς λές, πάτερ;

Τότε ὁ γέροντας τοὺς λέει.

79. Φιλόσοφος: αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὴ σοφία (σοφία Θεοῦ).

Ἵτι μὲν φιλόλογοι ἐστὲ οἶδα, ὅτι δὲ οὐκ ἀληθεῖς φιλόσοφοι μαρτυρῶ. Μέχρις οὐ ποτε μανθάνετε λαλεῖν, οἱ ἀεὶ τὸ λαλεῖν οὐκ εἰδότες; Γενέσθω οὖν ἡμῶν φιλοσοφίας ἔργον, τὸ ἀεὶ μελετᾶν τὸν θάνατον καὶ τῇ σιωπῇ καὶ ἡσυχίᾳ ἑαυτοὺς φυλάττετε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΖ'

Παρεβάλομεν ἐγὼ καὶ ὁ σοφιστὴς Σωφρόνιος ἐν τῇ λαύρα τοῦ Καλαμῶνος, πλησίον τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, τῷ ἀββᾷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἠῦρομεν ἐγγὺς αὐτοῦ δύο μοναχοὺς τῆς μονῆς Σουβίβων τῶν Σύρων. Διηγῆσαντο δὲ ἡμῖν, λέγοντες, ὅτι.

10 Πρὸ τούτων τῶν δέκα ἡμερῶν ἦλθέ τις ξενικὸς γέρων καὶ ἐλθὼν εἰς Σούβιβα τῶν Βέσων, δέδωκεν εὐλογίαν. Παρεκάλεσεν οὖν τὸν ἀββᾶν τοῦ μοναστηρίου, λέγων.

15 Ποίησον ἀγάπην καὶ ἀπόλυσον εἰς τὸ πλησίον μοναστήριον τῶν Σύρων, ἵνα ἔλθωσι καὶ λάβωσι καὶ αὐτοὶ τὴν εὐλογίαν· ἵνα δὲ καὶ αὐτοὶ δηλώσωσιν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Χωρεμβῆ, ἵνα ἔλθωσιν.

Τότε ἐπεμψεν ὁ ἀββᾶς ἀδελφὸν πρὸν τὸν ἡγούμενον Σουβίβων τῶν Σύρων. Ἐλθὼν οὖν ὁ ἀδελφὸς λέγει αὐτῷ.

20 Δεῦρο ἕως τοῦ μοναστηρίου τῶν Βέσων· δήλωσον δὲ καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Χωρεμβῆ, ἵνα ἔλθωσιν.

Ἀπεκρίθη ὁ γέρων.

Φύσει, ἀδελφέ, οὐδένα ἔχω ἵνα ἀποστείλω· ἀλλὰ ποιήσον τελείαν τὴν ἀγάπην καὶ ὑπαγε καὶ εἶπον αὐτοῖς.

Λέγει ὁ ἀδελφός.

25 Οὐδέποτε ἀπῆλθον καὶ οὐκ ἐπίσταμαι τὴν ὁδόν.

Τότε ὁ γέρων λέγει τῷ κυναρίῳ.

80. Φιλόλογος: αὐτός που ἀγαπᾷ τὰ λόγια.

81. Βέσοι: εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Γεωργίας τοῦ Καυκάσου. Ἄρκετοὶ Βέσοι μόνον στοὺς Ἁγίους Τόπους.

Τὸ ὅτι εἶστε φιλόλογοι⁸⁰ τὸ ξέρω, τὸ ὅτι ὁμως δὲν εἶστε ἀληθινοὶ φιλόσοφοι, σᾶς τὸ βεβαιώνω ἐγώ. Πότε λοιπὸν θὰ μάθετε νὰ μιλάτε, ἐσεῖς ποὺ ποτὲ δὲν ξέρατε νὰ μιλάτε; Ἄς γίνει λοιπὸν ἔργο τῆς φιλοσοφίας σας ἡ διαρκῆς μελέτη τοῦ θανάτου καὶ νὰ φυλάγετε τὸν ἑαυτὸ σας μὲ τὴ σιωπὴ καὶ τὴν ἡσυχία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 157

Ἐγὼ καὶ ὁ Σοφιστὴς Σωφρόνιος ἐπισκεφθήκαμε στὴ λαύρα τοῦ Καλαμῶνος, κοντὰ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη, τὸν ἀββᾶ Ἀλέξανδρο καὶ βρήκαμε κοντά του δύο μοναχοὺς τῆς μονῆς Σουβίβων τῶν Σύρων. Μᾶς διηγήθηκαν καὶ μᾶς εἶπαν.

Πρὶν ἀπὸ τὶς τελευταῖες δέκα μέρες ἦρθε κάποιος ξένος γέροντας καὶ μόλις ἔφτασε στὴ Σούβιβα τῶν Βέσων⁸¹ ἔδωσε εὐλογία⁸². Παρεκάλεσε τότε τὸν ἀββᾶ τοῦ μοναστηριοῦ λέγοντας.

Δεῖξε ἀγάπη καὶ εἰδοποίησε στὸ κοντινὸ μοναστήρι τῶν Σύρων νὰ ἔλθουν καὶ νὰ πάρουν καὶ αὐτοὶ εὐλογία· ἐπίσης καὶ αὐτοὶ νὰ εἰδοποιήσουν τὸ μοναστήρι τοῦ Χωρεμβῆ, γιὰ νὰ ἔρθουν.

Τότε ὁ ἀββᾶς ἔστειλε ἕναν ἀδελφὸ πρὸς τὸν ἡγούμενο Σουβίβων τῶν Σύρων. Μόλις πῆγε ὁ ἀδελφός, λέει.

Πήγαινε μέχρι τὸ μοναστήρι τῶν Βέσων καὶ εἰδοποίησε καὶ τὸ μοναστήρι τοῦ Χωρεμβῆ, γιὰ νὰ ἔρθουν.

Ἀπάντησε ὁ γέροντας.

Ἀδελφέ μου, δὲν ἔχω κανένα νὰ τὸν στείλω, ἀλλὰ δεῖξε τέλεια τὴν ἀγάπη σου καὶ πήγαινε καὶ εἰδοποίησέ τους.

Λέει ὁ ἀδελφός.

Ποτὲ δὲν πῆγα καὶ οὔτε τὸν δρόμο ξέρω.

Τότε ὁ γέροντας λέει στὸ σκυλάκι.

82. Εὐλογία: Βοήθεια, δωρεὰ (ἐδῶ). Ἄλλου σημαίνει καὶ τὸ ἅγιο πρόσφορο (τὴ λειτουργία).

Ἔπελθε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἕως τοῦ κοινοβίου τοῦ Χωρεμβῆ, ἵνα εἴπῃ τὴν ἀπόκρισιν.

Ἀπῆλθεν οὖν ὁ κύων μετ' αὐτοῦ ἕως οὗ ἕστησεν αὐτὸν πλησίον τοῦ πυλῶνος τῆς μονῆς. Ἔδειξαν δὲ ἡμῖν καὶ αὐτὸν τὸν κύνα οἱ
5 διηγησάμενοι· εἶχον γὰρ αὐτὸν μεθ' ἑαυτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΗ'

Ὅρος ἐστὶ περὶ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν, τὸ Μάρες καλούμενον· ἐν τούτῳ τῷ ὄρει κάθηνται ἀναχωρηταί. Κῆπον δὲ ἔχουσι διεστηκότα ἀπ' αὐτῶν σημείοις ἕξ, περὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, ὡς ἐπὶ λαγγάδα. Ἔχουσι δὲ καὶ διακονητὴν ἕξ αὐτῶν ἐκεῖ. Οἷαν οὖν
10 ὥραν θέλουσιν ἀναχωρηταὶ πέμψαι εἰς τὸν κῆπον διὰ λάχανα, στρωννύουσι τὸν ὄνον καὶ λέγουσιν αὐτῷ.

Ἔπαγε εἰς τὸν κῆπον πρὸς τὸν διακονητὴν καὶ φέρε ἡμῖν λάχανα.

Ὁ δὲ ὑπάγει πρὸς τὸν κηπουρὸν μόνος· σταθεὶς πρὸς τὴν θύραν
15 τῆ κεφαλῆ αὐτοῦ κρούει τὴν θύραν καὶ εὐθέως ὁ κηπουρὸς φορτίσας αὐτὸν λάχανα, ἀπολύει. Καὶ ἔστιν ἰδεῖν τὸν ὄνον ἐκάστοτε ἀνερχόμενον μόνον καὶ διακονοῦντα τοῖς γέρουσιν μόνον, ἄλλω δέ τιμι μὴ παρέχοντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΝΘ'

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Σευη-
20 ριανοῦ, περὶ τοῦ ἀββᾶ Σωφρονίου τοῦ βοσκοῦ, ὅτι περὶ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν ἔβασκε, ποιήσας γυμνὸς ἕτη ἑβδομήκοντα, τὰς βοτάνας ἐσθίων μόνον καὶ μηδενὸς ἑτέρου μεταλαμβάνων.

Ἔλεγε καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠκηκόει αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι.

Ἔδεῃθην τοῦ Κυρίου, ἵνα μὴ πλησιάσωσι δαίμονες εἰς τὸ
25 σπήλαιόν μου καὶ ἐθεώρουν αὐτοὺς ἐρχομένους ἕως ἀπὸ τριῶν σταδίων τοῦ σπηλαίου καὶ μὴ δυναμένους πλησίον ἐλθεῖν.

Πήγαινε μαζί με τὸν ἀδελφὸ μέχρι τῆ μονῆ τοῦ Χωρεμβῆ
γιὰ νὰ πεῖ τὴν ἀγγελία .

Πῆγε λοιπὸν ὁ σκύλος μαζί του μέχρι ποὺ στάθηκε κοντὰ στὴν
πόρτα τῆς μονῆς. Ἐκεῖνοι ποὺ μᾶς τὰ διηγήθηκαν, μᾶς ἔδειξαν
καὶ τὸν ἴδιο τὸ σκύλο· γιατί τὸν εἶχαν μαζί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 158

Ἐπάρχει ἓνα ὄρος κοντὰ στὴ Νεκρὰ θάλασσα, ποὺ λέγεται
Μάρες· σ' αὐτὸ τὸ ὄρος μένουν ἀναχωρητές. Ἔχουν κῆπο περί-
που ἕξι σημεῖα μακριὰ ἀπὸ τὸ χεῖλος τῆς θάλασσας, σὰν λαγκα-
διά. Ἔχουν ἐκεῖ καὶ διακονητὴ κάποιον ἀνάμεσα ἀπὸ αὐτοὺς.
Ὅποιαδήποτε λοιπὸν ὥρα θέλουν οἱ ἀναχωρητές νὰ στείλουν
καὶ νὰ πάρουν λάχανα ἀπὸ τὸν κῆπο, σαμαρώνουν ἓνα γαῖδου-
ράκι καὶ τοῦ λένε.

Πήγαινε στὸν κῆπο στὸν διακονητὴ καὶ φέρε μας λάχανα.

Αὐτὸ πηγαίνει στὸν κηπουρὸ μόνο του· στέκεται στὴν πόρτα καὶ
τὴ χτυπᾷ με τὸ κεφάλι του· καὶ ἀμέσως ὁ κηπουρός, ἀφοῦ τὸ
φορτώσει λάχανα, τὸ ἀποστέλλει πίσω. Ἔτυχε νὰ δῶ τὸ γαῖ-
δουράκι νὰ ἀνεβαίνει μόνο καὶ νὰ διακονεῖ τοὺς γέροντες μόνο,
χωρὶς νὰ παρέχει σὲ κανέναν ἄλλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 159

Ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς, ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Σεβηριανοῦ,
ἔλεγε γιὰ τὸν ἀββᾶ Σωφρόνιο τὸν ἀναχωρητὴ, ποὺ μόναζε κο-
ντὰ στὴ Νεκρὰ θάλασσα, ὅτι ἔμενε γυμνὸς ἑβδομήντα χρόνια,
τρώγοντας μόνο χόρτα καὶ χωρὶς νὰ παίρνει τίποτα ἄλλο.

Ἔλεγε γιὰ αὐτόν, ὅτι τὸν ἄκουσε νὰ λέει καὶ αὐτό.

Παρακάλεσα τὸν Κύριο νὰ μὴ πλησιάσουν τὸ σπήλαιο
μου δαίμονες· πράγματι ἔβλεπα τοὺς δαίμονες νὰ ἔρχονται
μέχρι τρία στάδια ἀπὸ τὴ σπηλιά μου καὶ νὰ μὴν μποροῦν
νὰ πλησιάσουν κοντά μου.

Ὁ αὐτὸς Μηνᾶς ἔλεγε τοῖς ἐν κοινοβίῳ οὖσιν ἀδελφοῖς.

Τεκνία μου, φύγωμεν τὰς κοσμικὰς ὀμιλίας. Οἶδασι γὰρ βλάπτειν, ἐξαιρέτως δὲ τοὺς νεωτέρους.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

- 5 Ἡλικία πᾶσα ὀφείλει μετανοεῖν νεωτέρων τε καὶ γερόντων, ὡς ζωῆς αἰωνίου ἀπολαύειν μετὰ ἐπαίνου καὶ δόξης πολλῆς μέλλουσα· οἱ μὲν νέοι, ὅτι ἐν ἀκμῇ τῆς ἐπιθυμίας τὸν ἑαυτῶν αὐχένα ὑπὸ ζυγὸν ὑπέταξαν· οἱ δὲ γέροντες, ὅτι τὴν ἐκ πολλῶν χρόνων ἐθισθεῖσαν αὐτοῖς κακὴν πρόληψιν
10 μεταθεῖναι δεδύνηνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΞ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Παῦλος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Θεογνίου, ὅτι ἔλεγέ τις γέρων ἀσκητής, ὅτι.

- Ἐν μιᾷ ὡς ἑκαθήμην εἰς τὸ κελλίον μου καὶ ἔκαμνον τὸ ἐργόχειρόν μου, ἐκέντουν δὲ κανίσκια καὶ ἐστιχολόγουν καὶ ἰδοὺ εἰσῆλθε
15 διὰ τῆς θυρίδος ὡς παῖς Σαρακηνὸς φορῶν μαζάριον καὶ σταθεῖς ἔμπροσθέν μου, ἤρξατο ὀρχεῖσθαι καὶ στιχολογοῦντί μοι, εἶπέ μοι.

Γέρων, καλῶς ὀρχοῦμαι;

Ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίθην.

- 20 Καὶ πάλιν λέγει μοι.

Ἄρέσκει σοι, πῶς ὀρχοῦμαι, γέρων;

Μηδὲν οὖν ἀποκρινομένου μου αὐτῷ ὄλωσ, λέγει μοι.

- Τί νομίζεις, κακόγηρε, ὅτι μέγα πρᾶγμα ποιεῖς; Λέγω σοι καὶ εἰς τὸν ἐξηκοστὸν πέμπτον καὶ εἰς τὸν ἐξηκοστὸν ἕκτον
25 καὶ εἰς τὸν ἐξηκοστὸν ἑβδομον, ἐπλανήθης.

Τότε ἀναστάς ἐγὼ ἔβαλον μετάνοιαν τῷ Θεῷ καὶ εὐθέως ἀφανῆς ἐγένετο.

Ὁ ἴδιος ὁ ἀββᾶς Μηνᾶς ἔλεγε στοὺς ἀδελφοὺς ποὺ βρίσκονταν στὸ κοινόβιο.

Παιδιά μου, ἄς ἀποφύγουμε τὶς κοσμικὲς παρέες. Ξέρω ὅτι βλάπτουν καὶ κυρίως τοὺς νεωτέρους.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Κάθε ἡλικία πρέπει νὰ δείχνει μετάνοια, τόσο τῶν νεωτέρων ὅσο καὶ τῶν ἡλικιωμένων, γιατί ἔτσι πρόκειται ν' ἀπολαύσουν τὴν αἰώνια ζωὴ μὲ ἔπαινο καὶ δόξα πολλή· οἱ νέοι, γιατί στὴν ἀκμὴ τῆς ἐπιθυμίας τοὺς ἔβαλαν τὸν αὐχένα τοὺς κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ· οἱ γέροντες πάλι, γιατί τὴ συνήθεια τὴν κακὴ ποὺ εἶχαν ἀπὸ πολλὰ χρόνια μπόρεσαν νὰ τὴν ἀλλάξουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 160

Ὁ ἀββᾶς Παῦλος, ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Θεογνίου, μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε ὅτι ἔλεγε κάποιος γέροντας ἀσκητής.

Μιὰ μέρα καθὼς καθόμουν στὸ κελλί μου καὶ ἔκανα τὸ ἐργόχειρό μου (κεντοῦσα κανίσκια) καὶ ἔλεγα τὸ ψαλτήρι, νὰ ἀπὸ τὴν πόρτα μπαίνει ἓνας σὰν δοῦλος Σαρακηνός, ποὺ φοροῦσε μαζάριο· ἀφοῦ στάθηκε μπροστά μου ἄρχισε νὰ χορεύει καὶ ἐνῶ ἐγὼ ἔλεγα τὸ ψαλτήρι, μοῦ εἶπε.

Γέροντα, χορεύω καλά;

Ἐγὼ δὲν ἀπάντησα.

Τότε πάλι μοῦ λέει.

Σοῦ ἀρέσει ἔτσι ποὺ χορεύω, γέροντα;

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν τοῦ ἔδωσα καμιὰ ἀπάντηση, μοῦ λέει.

Τί νομίζεις, κακόγερε, ὅτι κάνεις μεγάλο πράγμα; Σοῦ λέγω πὼς καὶ στὸν ἐξηκοστὸ πέμπτο καὶ στὸν ἐξηκοστὸ ἕκτο καὶ στὸν ἐξηκοστὸ ἑβδομο ψαλμό, ἔκανες λάθος.

Τότε σηκώθηκα ἐγὼ καὶ ἔβαλα μετάνοια στὸ Θεὸ καὶ ἀμέσως ἔξαφανίσθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΞΑ'

Πόλις ἐστὶν ἐν Θηβαΐδι καλουμένη Λυκῶ. Ἐν ταύτῃ ὄρος ἐστὶν ἀπὸ ἑξ μιλίων. Καθέζονται οὖν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει μοναχοί, οἱ μὲν εἰς σπήλαια, οἱ δὲ εἰς κελλία. Ἀπελθόντες οὖν ἡμεῖς ἐκεῖ, παρεβάλομεν τῷ ἀββᾷ Ἰσαάκ, Θηβαίῳ ὄντι τῷ γένει καὶ διηγήσατο ὁ
5 γέρων λέγων, ὅτι.

Πρὸ τῶν πενήκοντα δύο ἐτῶν ὡς εἰργασάμην τὸ ἐργόχειρόν μου, ἔκαμνον δὲ κονωπίωνα μέγαν, ἐπλανήθην καὶ ἐθλιβόμην, ὅτι τὸ σφάλμα μου οὐχ εὔρισκον. Ἐποίησα οὖν ὄλην τὴν ἡμέραν ἀδολεσχῶν καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τί ποιῆσαι. Καὶ ὡς ἤμην ἀδολε-
10 σχῶν, ἰδοὺ διὰ τῆς θυρίδος εἰσέρχεται νεανίσκος λέγων μοι.

Ἐπλανήθης, ἀλλὰ δός μοι, ἵνα διορθώσωμαι αὐτό.

Λέγω αὐτῷ.

Ἵπαγε σὺ τῶν ὧδε καὶ μὴ γένηταί μοί ποτε.

Ἀπεκρίθη μοι καὶ αὐτός.

15 Ἀλλὰ ζημιοῖς ἑαυτόν, ἐὰν κακῶς ποιήσης αὐτόν.

Λέγω αὐτῷ.

Περὶ τούτου σοὶ μὴ μελέτω.

Πάλιν λέγει μοι.

Ἄλλ' ἐλεῶ σε, ὅτι τὸν κόπον σου ἀπόλλεις.

20 Τότε εἶπον αὐτῷ.

Κακῶς ἤλθες ὧδε μετὰ τῶν φερόντων σε.

Τότε λέγει μοι.

Ἀληθῶς σὺ με ἠνάγκασας ὧδε ἐλθεῖν καὶ ἐμὸς εἶ.

Λέγω αὐτῷ.

25 Πῶς τοῦτο λέγεις;

Ὁ δὲ εἶπεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 161

Ἐπάρχει στὴ Θηβαΐδα μιὰ πόλη ποὺ τὴ λένε Λυκῶ. Σ' αὐτὴν ὑπάρχει ἓνα βουνὸ ἔξι μίλια μακριά. Σ' αὐτὸ τὸ βουνὸ μένουν μοναχοί, ἄλλοι σὲ σπήλαια καὶ ἄλλοι σὲ κελλιά. Πηγαίνοντας ἐμεῖς ἐκεῖ ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Ἰσαάκ, Θηβαῖο κατὰ τὸ γένος. Μᾶς διηγήθηκε ὁ γέροντας.

Πρὶν πενήντα δύο χρόνια, καθὼς ἔκαμνα τὸ ἐργόχειρό μου (ἔκαμνα μιὰ κουνουπιέρα μεγάλη), ἔκανα λάθος καὶ στεναχωριόμουν, γιὰτὶ δὲν ἔβρισκα τὸ λάθος μου. Πέρασα ὅλη τὴν ἡμέρα μονολογώντας ἀνόητα καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω. Καὶ καθὼς ἤμουν στεναχωρημένος, νὰ ἀπὸ τὸ πορτάκι μπαίνει κάποιος νεανίσκος καὶ μοῦ λέει.

Ἔκανες λάθος, ἀλλὰ δός το σὲ μένα νὰ τὸ διορθώσω.

Τοῦ λέγω.

Φύγε σὺ ἀπὸ δῶ καὶ ἄς μὴ γίνεи ποτέ.

Μοῦ ἀποκρίθηκε τότε αὐτὸς

Ἦμως θὰ ζημιώσεις τὸν ἑαυτό σου, ἂν δὲν τὸ κάνεις σωστά.

Τοῦ λέγω.

Γιὰ αὐτὸ μὴν σὲ ἐνδιαφέρει.

Πάλι μοῦ λέει.

Ἄλλὰ σὲ λυπᾶμαι, γιὰτὶ θὰ πάει στὰ χαμένα ὁ κόπος σου.

Τότε τοῦ εἶπα.

Κακῶς ἦρθες ἐδῶ μαζί μ' αὐτοὺς ποὺ σὲ ἔφεραν.

Τότε μοῦ λέει.

Στ' ἀλήθεια, ἐσὺ μὲ ἀνάγκασες νὰ ἔρθω, γιὰτὶ εἶσαι δικός μου.

Τοῦ λέγω.

Πῶς τὸ ἐννοεῖς αὐτό;

Αὐτὸς μοῦ εἶπε.

Ὅτι ἔχεις τρεῖς Κυριακὰς κοινωνῶν καὶ ἐχθραίνων τῷ γείτονί σου.

Ἐγὼ δὲ εἶπον.

Ψευδῆ λέγεις μοι.

5 Καὶ αὐτός.

Οὐ διὰ τὸ μάτιν τῆς φακῆς ἐμνησικάκησας αὐτῷ; Ἐγὼ εἶμι ὁ ἐπὶ τῆς μνησικακίας, καὶ ἀπ' ἄρτι ἐμὸς εἶ.

Ὡς οὖν ἤκουσα ταῦτα ἐγώ, ἐάσας τὸ κελλίον μου, ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ ἔβαλον αὐτῷ μετάνοιαν καὶ ἐποησάμην ἀγάπην
10 καὶ ὑποστρέψας εὖρον, ὅτι ἔκαυσε τὸν κονωπίωνα καὶ τὸν ψιάθιον, ὅπου τὴν μετάνοιαν ἔβαλλον, διὰ τὸ φθονῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἀγάπῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΒ'

Ἀπὸ εἴκοσι μυρίων Ἀλεξανδρείας λαύρα ἐστὶ λεγομένη τοῦ Καλαμῶνος, ἀνὰ μέσον τοῦ ὀκτωκαιδεκάτου καὶ τοῦ Μαφορᾶ. Ἐν
15 ταύτῃ παρεβάλομεν τῷ ἀββᾶ Θεοδώρῳ, λαβόντες καὶ τὸν σοφιστὴν Σωφρόνιον καὶ ἐπηρωτήσαμεν αὐτόν, λέγοντες.

Καλὸν ἐστὶ, πάτερ, εἰς παραβάλωμεν πρὸς τινα, ἢ εἰς παραβάλη ἡμῖν τις, λύειν ἐκ τοῦ οἴνου;

Ἀπεκρίθη ἡμῖν ὁ γέρον.

20 Οὐ.

Λέγομεν οὖν αὐτῷ.

Καὶ πῶς οἱ ἀρχαῖοι ἔλυον πατέρες;

Ἀπεκρίθη ὁ γέρον.

Οἱ ἀρχαῖοι πατέρες ὡς μεγάλοι καὶ δυνατοὶ ἴσχυρον καὶ λῦσαι καὶ πάλιν δῆσαι. Ἡ δὲ ἡμετέρα γενεά, τέκνον, οὐκ ἐστὶν ἰκανὴ λῦσαι καὶ δῆσαι· ἀλλ' εἰς λύσωμεν, οὐκ ἐτι
25 κρατοῦμεν τὴν ἀσκησιν ἡμῶν.

Ἔχεις τρεῖς Κυριακές πού κοινωνᾷς, ἐνῶ εἶσαι ψυχραμένος μὲ τὸ γείτονά σου.

Καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπα.

Ψέματα μοῦ λές.

Καὶ αὐτός.

Δὲν τοῦ κρατᾷς κακία γιὰ τὸ «μάττιν»⁸³ τῆς φακῆς; Ἐγὼ εἶμαι ὁ εἰδικὸς γιὰ τὴ μνησικακία, καὶ ἀπὸ τώρα εἶσαι δικός μου.

Μόλις ἄκουσα αὐτά, ἄφησα τὸ κελλί μου καὶ πῆγα στὸν ἀδελφὸ καὶ ἔβαλα μετάνοια, καὶ ἀφοῦ συμφιλιωθήκαμε, ἐπέστρεψα καὶ βρῆκα πὼς ἔκαψε τὴν κουνουπιέρα καὶ τὴν ψάθα πού ἔκαμα τις μετάνοιες, γιὰτὶ μὲ φθόνησε γιὰ τὴν δικιά μας ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 162

Εἴκοσι μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια ὑπάρχει μιὰ λαύρα πού λέγεται τοῦ Καλαμώνος, ἀνάμεσα στὸ δέκατο ὄγδοο σημεῖο καὶ στὸν Μαφορᾶ. Σ' αὐτὴν ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο, ἔχοντας μαζί μας καὶ τὸν σοφιστὴ Σωφρόνιο καὶ τὸν ρωτήσαμε λέγοντας.

Εἶναι καλό, πάτερ, ὅταν ἐπισκεπτόμαστε κάποιον, ἢ μᾶς ἐπισκέπτεται, νὰ καταλύομε τὴ νηστεία τοῦ κρασιοῦ;

Ὁ γέροντας μᾶς ἀπάντησε.

Ὅχι.

Τότε ἐμεῖς τοῦ λέμε.

Καὶ πὼς οἱ ἀρχαῖοι πατέρες τὴν κατέλυαν;

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Οἱ ἀρχαῖοι πατέρες σὰν μεγάλοι καὶ δυνατοὶ μπορούσαν νὰ τὴν καταλύσουν καὶ πάλι νὰ νηστεύσουν. Ἡ δικιά μας ὁμῶς γενιά, τέκνο μου, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ τὴν καταλύσει καὶ νὰ νηστεύει πάλι· ἀλλὰ ἂν τὴν καταλύσομε, δὲν μπορούμε πιά νὰ συνεχίσομε τὴν ἀσκησή μας.

83. Μάττιν: αἰγυπτιακὴ μονάδα χωρητικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΓ'

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Καλαμῶνος τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ
 Ἰορδάνῃ, ὅτι.

Ἐν μιᾷ ὥς ἤμην πρὸς τὸν ἀββᾶν Παῦλον τὸν Ἑλλαδικὸν εἰς τὸ
 σπήλαιον αὐτοῦ, ἰδοὺ τις ἐλθὼν, ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ ἐξελθὼν
 5 ὁ γέρον ἠνοιξεν αὐτῷ καὶ ἐξενεγκὼν ἄρτον καὶ βρεκτὰ ἔβαλεν
 ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔτρωγεν. Ἐγὼ δὲ ὑπέλαβον, ὅτι ξένος ἐστὶ
 καὶ παρακύψας διὰ τῆς θυρίδος, θεωρῶ, ὅτι λέων ἐστὶ καὶ λέγω
 τῷ γέροντι.

Διατί, καλόγηρε, δέδωκας αὐτῷ φαγεῖν; φράσον μοι τὴν
 10 αἰτίαν.

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Παρήγγειλα αὐτῷ μὴ ἀδικῆσαι μήτε ἄνθρωπον μήτε
 κτῆνος, καὶ ἔρχου ἡμερήσιον καὶ παρέχω σοι τὴν τροφήν
 σου. Καὶ ἰδοὺ ἔχω ἐπτὰ μῆνας, ὅτι ἔρχεται δεύτερον τῆς
 15 ἡμέρας καὶ παρέχω αὐτῷ τὴν τροφήν.

Πάλιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρέβαλον αὐτῷ θέλων ἀγοράσαι
 παρ' αὐτοῦ φλασκία. Καὶ λέγω αὐτῷ.

Τί ἐστίν, καλόγηρε; Πῶς ἔχει ὁ λέων;

Ἀπεκρίθη μοι,

20 Κακῶς.

Λέγω αὐτῷ.

Διατί;

Ὁ δὲ λέγει μοι.

Τῇ παρελθούσῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν ὧδε ἵνα παράσχω αὐτῷ φα-
 25 γεῖν καὶ θεωρῶ ὄλην τὴν γενειάδα αὐτοῦ ἡμαγμένην καὶ
 λέγω αὐτῷ.

Τί ἐστίν; Παρήκουσάς μου καὶ σαρκὸς ἔφαγες. Εὐλογητὸς
 Κύριος, οὐκ ἔτι παρέχω σοι τὴν βρωσιν τῶν πατέρων,
 σαρκοφάγε. Ὑπαγε ἔνθεν.

30 Ὁ δὲ οὐκ ἠθέλεν ἀπελθεῖν. Τότε λαβὼν σχοινίον καὶ τρι-
 πλώσας αὐτό, παρέσχον αὐτῷ τρεῖς πληγὰς, καὶ ἀπῆλθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 163

Ἔλεγε ὁ ἀββᾶς Ἀλέξανδρος τῆς μονῆς τοῦ Καλαμῶνος στὸν ἅγιο Ἰορδάνη.

Μιὰ μέρα καθὼς βρισκόμουν στὸν ἀββᾶ Παῦλο τὸν Ἑλλαδικὸ στὸ σπήλαιό του, νὰ κάποιος ἔρχεται καὶ χτυπᾷ τὴν πόρτα· βγῆκε τότε ὁ γέροντας καὶ τοῦ ἄνοιξε καὶ ἔφερε ψωμὶ καὶ βρεγμένα ὄσπρια, τὰ ἔβαλε μπροστά του καὶ ἔτρωγε. Ἐγὼ νόμισα πὼς ἦταν ξένος· σκύβοντας ὁμῶς ἀπὸ τὸ πορτάκι βλέπω πὼς εἶναι λιοντάρι. Λέγω τότε στὸ γέροντα.

Γιατί, καλόγερε, τοῦ ἔδωσες νὰ φάει; Πές μου τὸ λόγο.

Αὐτὸς μοῦ λέει.

Τὸ παράγγειλα νὰ μὴν ἀδικήσει οὔτε ἄνθρωπο οὔτε ζῶο· νὰ ἔρχεσαι, τοῦ εἶπα, κάθε μέρα καὶ θὰ σοῦ δίνω τὴν τροφή σου. Καὶ νὰ ἔχω ἐπτὰ μῆνες πού ἔρχεται δύο φορές τὴν ἡμέρα καὶ τοῦ δίνω τὴν τροφή.

Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες τὸν ξαναεπισκέφθηκα θέλοντας ν' ἀγοράσω ἀπὸ αὐτὸν κολοκύθια. Τοῦ λέγω τότε.

Τί γίνεται, καλόγερε; Πῶς πάει τὸ λιοντάρι;

Μοῦ ἀποκρίθηκε.

Ἄσχημα.

Τοῦ λέγω.

Γιατί;

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Τὴν προηγούμενη μέρα ἦρθε ἐδῶ γιὰ νὰ τοῦ δῶσω τροφή, καὶ βλέπω τὴν γενειάδα του λερωμένη καὶ τοῦ λέγω.

Τί σημαίνει; Μὲ παράκουσες καὶ ἔφαγες σάρκες; Εὐλογητὸς Κύριος, δὲν θὰ σοῦ ξαναδώσω τὴν τροφή τῶν πατέρων, σαρκοφάγε. Φύγε ἀπὸ δῶ.

Αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ φύγει. Τότε παίρνοντας σχοινὶ καὶ διπλώνοντάς το στὰ τρία, τοῦ ἔδωσα τρία χτυπήματα καὶ ἔφυγε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΔ'

Ἀδελφὸς παρέβαλε τῷ ἀββᾷ Βίκτορι τῷ ἡσυχαστῇ εἰς τὴν λαύραν Ἐλούσης καὶ λέγει αὐτῷ.

Τί ποιήσω, πάτερ, ὅτι κατακυριεύει μου τὸ πάθος τῆς ὀλιγωρίας;

5 Ἀπεκρίθη ὁ γέρον.

Ἀρρωστία ψυχῆς ἐστίν. Ὡσπερ γὰρ οἱ ὀφθαλμιῶντες, ἐπειδὴ μᾶλλον πάσχωσιν, πλέον φῶς δοκοῦσι βλέπειν, οἱ δὲ ὑγιαίνοντες, ὀλίγον· οὕτω καὶ οἱ ὀλιγοψυχοὶ, ὑπὸ μικρᾶς ὀλιγωρίας ταχέως ἐξάπτονται καὶ νομίζουσι πολλὴν εἶναι
10 τὴν ὀλιγωρίαν, οἱ δὲ ὑγιαίνοντες τὴν ψυχὴν, μᾶλλον ἐν τοῖς πειρασμοῖς χαίρουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΕ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ φιλόχριστος περὶ τινος ληστοῦ ὀνόματι Κυριακοῦ, ὅτι ἐλήστευε περὶ τὰ μέρη Ἐμαοῦς, ἧτις ἐστὶν Νικόπολις, καὶ τοιούτως γέγονε πικρὸς καὶ ἀπάνθρωπος, ὅτι λύκον αὐτὸν
15 ἐκάλουν. Εἶχε δὲ σὺν αὐτῷ καὶ ἄλλους ληστεύοντας οὐ μόνον Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ Ἰουδαίους καὶ Σαμαρείτας. Ἐν μιᾷ οὖν ἤλθον ἀπὸ κτήματος τῶν μερῶν Νικοπόλεως τινες εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῇ μεγάλῃ ἐβδομάδι φωτίσαι τὰ παιδιά αὐτῶν. Ὡς οὖν ἐφώτισαν καὶ ὑπέστρεφον εἰς τὸ ἴδιον κτῆμα, ἵνα ποιήσωσι τὴν
20 ἁγίαν ἀναστάσιμον ἡμέραν, ὑπήντησαν οὖν αὐτοῖς οἱ λησταὶ οὐ παρόντος τοῦ ἀρχιληστοῦ. Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες φυγῇ ἐχρήσαντο, τὰς δὲ γυναῖκας κρατήσαντες καὶ ρίψαντες τὰ νεοφώτιστα, οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖται, ἔσχον αὐτάς. Ὡς οὖν οἱ ἄνδρες ἐφυγον, ὑπήντησεν αὐτοῖς ἀρχιληστὴς καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς.

25 Τί φεύγετε;

Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ τὸ συμβᾶν αὐτοῖς. Λαβὼν οὖν αὐτούς ἤλθε πρὸς τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ καὶ εὔρε τὰ παιδιά ἐρριμμένα εἰς τὴν γῆν καὶ μαθῶν τίς ἐποίησεν, ἀπεκεφάλισε τοὺς πεπονηκότας τὸ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 164

Κάποιος αδελφός επισκέφθηκε τὸν ἀββᾶ Βίκτορα τὸν ἡσυχαστὴ στὴ λαύρα τῆς Ἐλούσης καὶ τοῦ λέει.

Τί νὰ κάμω, πάτερ, πὺ μὲ κυριεύει τὸ πάθος τῆς ὀλιγορίας;

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Εἶναι ἀρρώστια τῆς ψυχῆς. Ὅπως ἀκριβῶς ἐκεῖνοι πὺ πάσχουν ἀπὸ ὀφθαλμία, ἐπειδὴ εἶναι ἄρρωστοι, νομίζουν πὺς βλέπουν περισσότερο φῶς, ἐνῶ οἱ ὑγιεῖς λίγο· ἔτσι καὶ οἱ ὀλιγόψυχοι ἐξάπτονται, ὅταν κυριευθοῦν ἀπὸ μικρὴ ὀλιγορία, καὶ νομίζουν πὺς εἶναι πολλὴ ἡ ὀλιγορία· ἀντίθετα οἱ ὑγιεῖς στὴν ψυχὴ περισσότερο χαίρονται στοὺς πειρασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 165

Μᾶς διηγήθηκε ὁ φιλόχριστος γιὰ κάποιον ληστή, πὺ ὀνομαζόταν Κυριακός, πὺς λήστευε στὰ μέρη Ἐμαοῦς, δηλαδὴ στὴ Νικόπολη, καὶ ἦταν τόσο σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος, πὺ τὸν ὀνόμαζαν λύκο. Εἶχε μαζί του καὶ ἄλλους πὺ λήστευαν ὄχι μόνο Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ Ἰουδαίους καὶ Σαμαρεῖτες. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἦρθαν ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Νικοπόλεως μερικοὶ στὴν ἀγία πόλη, κατὰ τὴν μεγάλη ἐβδομάδα, γιὰ νὰ βαπτίσουν τὰ παιδιά τους. Ὅταν τὰ βάπτισαν καὶ ἐπέστρεφαν πίσω στὸ χωριὸ τους, γιὰ νὰ γιορτάσουν τὴν ἀγία ἀναστάσιμη ἡμέρα, τοὺς συνάντησαν οἱ ληστές, χωρὶς νὰ εἶναι ὁ ἀρχιλήσταρχος. Οἱ ἄνδρες τότε τράπηκαν σὲ φυγὴ, ἐνῶ τὶς γυναῖκες τὶς συνέλαβαν καὶ ρίχνοντας κάτω τὰ νεοφῶτιστα, οἱ Ἐβραῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖτες, τὶς βίασαν. Καθῶς οἱ ἄνδρες ἔφευγαν τοὺς συνάντησε ὁ ἀρχιλήσταρχος καὶ τοὺς ἐρώτησε.

Γιατί φεύγετε;

Αὐτοὶ τοῦ διηγήθηκαν τὸ συμβάν. Παίρνοντάς τους μαζί του πῆγε στοὺς ἄλλους καὶ βρῆκε τὰ παιδιά ριγμένα στὴ γῆ. Ὅταν πληροφορήθηκε ποιὸς τὸ ἔκανε, ἀποκεφάλισε ὄσους ἔκαναν τὸ

μύσος καὶ ποιήσας τοὺς ἄνδρας λαβεῖν τὰ παιδία, τῷ μὴ ἀνασχεθῆναι τὰς γυναῖκας ψαῦσαι διὰ τὸν ἐπ' αὐταῖς μολυσμόν, διέσωσεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιληστής ἕως τοῦ κτήματος αὐτῶν. Μετὰ οὖν ὀλίγον χρόνον ἐκρατήθη ὁ ἀρχιληστής καὶ ἐποίησεν ἐν τῇ φυλακῇ
5 δέκα χρόνους καὶ οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων ἐφόνευσεν αὐτόν. Ὑστερον δὲ καὶ ἀπελύθη. Ἔλεγεν οὖν αἰεὶ, ὅτι διὰ τοὺς παῖδας ἐκείνους τὸν πικρὸν ἔφυγον θάνατον. Ἔβλεπον γὰρ αὐτοὺς κατ' ὄναρ λέγοντάς μοι.

Μὴ φοβοῦ, ἡμεῖς ὑπὲρ σοῦ ἀπολογούμεθα.

10 Συνετύχομεν δὲ αὐτῷ ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος τοῦ κοινοβίου τῶν Εὐνούχων καὶ τὰ αὐτὰ ἡμῖν διηγήσατο καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΣ'

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος.

Ὡς ἐκαθήμην εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ Φιρμίνου, ἤλθέ τις ληστής
15 πρὸς τὸν ἀββᾶ Ζώσιμον Κίλικα καὶ παρεκάλει τὸν γέροντα, λέγων.

Ποίησον ἀγάπην διὰ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ πολλῶν φόνων ὑπάρχω· ποιήσόν με μοναχόν, ἵνα τὸ λοιπὸν ἡσυχάσω ἐκ τῶν κακῶν μου.

20 Ὁ δὲ γέρων νουθετήσας αὐτὸν ἐποίησεν αὐτὸν μοναχόν, παρὰσχῶν καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα. Μετ' ὀλίγας μὲν οὖν ἡμέρας λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Πίστευσόν μοι, τέκνον, ὅτι ὧδε μεῖναι οὐ δύνασαι· εἰ γὰρ
ἀκούσει ἄρχων, κρατήσῃ· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀντιφαντιασταί
25 σου ἐλθόντες φονεύσουσί σε· ἀλλ' ἀκουσόν μου καὶ ἀποφέρω σε εἰς τὸ κοινόβιον ἀπέχον τῶν ὧδε.

Καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου, πλησίον Γάζης καὶ τοῦ Μαΐουμᾶ. Ποιήσας χρόνους ἑννέα καὶ μαθὼν τὸ Ψαλτήριον καὶ ἅπασαν τὴν μοναχικὴν κατάστασιν, ἀνέρ-
30 χεται πάλιν εἰς τὰ Φιρμίνου πρὸς τὸν γέροντα καὶ λέγει αὐτῷ.

μίασμα και ἀφοῦ ἔβαλε τοὺς ἄνδρες νὰ πάρουν τὰ παιδιά, γιατί οἱ γυναῖκες ἐξ αἰτίας τοῦ μολυσμοῦ δὲν μπορούσαν νὰ πιάσουν τὰ παιδιά, τοὺς ὁδήγησε ὁ ἀρχιλήσταρχος σῶους μέχρι τὸ χωριό τους. Μετὰ ἀπὸ λίγο χρόνο συνελήφθηκε ὁ ἀρχιλήσταρχος καὶ ἔμεινε στὴ φυλακὴ δέκα χρόνια καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες δὲν τὸν σκότωσε. Ὑστερα τὸν ἀπόλυσαν. Πάντα λοιπὸν ἔλεγε, ὅτι ἐξ αἰτίας ἐκείνων τῶν παιδιῶν ξέφυγε τὸν πικρὸ θάνατο. Τὰ ἔβλεπα στὸν ὕπνο μου νὰ μοῦ λένε.

Μὴ φοβᾶσαι, ἐμεῖς γιὰ σένα ἀπολογούμαστε.

Τὸν συναντήσαμε ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ ἱερέας τοῦ κοινοβίου τῶν Εὐνούχων, καὶ μᾶς τὰ διηγήθηκε αὐτὰ ὁ ἴδιος καὶ δοξάσαμε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 166

Ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος ἔλεγε.

Ὅταν ἔμενα στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Φιρμίνου, ἦρθε κάποιος ληστής στὸν ἀββᾶ Ζώσιμο τὸν Κίλικα καὶ παρακαλοῦσε τὸν γέροντα, λέγοντας.

Δεῖξε ἀγάπη γιὰ τὸ Θεό, γιατί εἶμαι πολλῶν φόνων αἷτιος· κάνε με μοναχό, γιὰ νὰ ἡσυχάσω τὸν ὑπόλοιπο χρόνο ἀπὸ τὰ κακά μου.

Ὁ γέροντας ἀφοῦ τὸν νουθέτησε τὸν ἔκανε μοναχὸ δίνοντας του καὶ τὸ ἅγιο σχῆμα. Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Πίστεψέ με, τέκνο μου, δὲν μπορείς ἄλλο νὰ μείνεις ἐδῶ, γιατί ἂν τὸ μάθει ὁ ἄρχοντας θὰ σὲ συλλάβει· ἐπίσης καὶ αὐτοὶ ποὺ σὲ ἐχθρεύονται θὰ ἔρθουν καὶ θὰ σὲ σκοτώσουν. Ἄκουσέ με λοιπὸν· θὰ σὲ πάω στὸ κοινόβιο ποὺ βρίσκεται πιὸ πέρα ἀπὸ δῶ.

Τὸν πῆγε στὸ κοινόβιο τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου, κοντὰ στὴ Γάζα καὶ στὸν Μαῖουμᾶ. Ἐμεινε ἐννιά χρόνια καὶ ἀφοῦ ἔμαθε τὸ ψαλτήρι καὶ ὅλη τὴ μοναχικὴ τάξη, γύρισε πάλι στὴ λαύρα τοῦ Φιρμίνου πρὸς τὸν γέροντα καὶ τοῦ λέει.

Κύριε ἀββᾶ, ποιήσον ἔλεος μετ' ἐμοῦ καὶ δός μοι τὰ ἱμάτια μου τὰ κοσμικὰ καὶ λάβε μοναστικά.

Ὁ δὲ γέρων λυπηθεὶς λέγει πρὸς αὐτόν.

Διὰ τί, τέκνον;

5 Ἀπεκρίθη λέγων.

Ἴδου ἐννέα, ὡς οἶδας, πάτερ, ἔτη ἔχω εἰς τὸ κοινόβιον καὶ ὡς ἐπὶ μοὶ ἐνήστευσα καὶ ἐγκρατευσάμην καὶ μετὰ πάσης ἡσυχίας καὶ φόβου Θεοῦ ἔζησα ἐν ὑποταγῇ καὶ ἐπίσταμαι, ὅτι ἡ αὐτοῦ ἀγαθότης συνεχώρησέ μοι τὰ πολλὰ μου κακά,
10 πλὴν θεωρῶ ἐκάστοτε παιῖδα λέγοντά μοι.

Διατί με ἐφόνευσας;

Τοῦτον θεωρῶ κατὰ τοὺς ὕπνους καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀριστηρίῳ ταῦτά μοι λέγοντα καὶ μίαν ὄραν οὐκ ἐν-
15 δίδωσί μοι. Διὰ τοῦτο οὖν, πάτερ, θέλω ἀπελθεῖν, ἵνα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἀποθάνω. Μάτην γὰρ ἐφόνευσα τὸ παιδίον.

Λαβὼν οὖν τὰ ἱμάτια καὶ φορέσας ἐξῆλθεν ἐκ τῆς λαύρας καὶ ὑπάγει εἰς τὴν Διόσπολιν καὶ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κρατηθεὶς ἀπεκεφαλίσθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΕΖ'

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἀγαθόνικος, ἡγούμενος τοῦ κοινοβίου τοῦ Κα-
20 στελλίου τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα.

Ἐν μιᾷ κατῆλθον εἰς τὴν Ρουβὰν παραβαλεῖν τῷ ἀββᾷ Ποιμένι τῷ βοσκῶ, καὶ δὴ εὐρῶν αὐτόν, εἶπον αὐτῷ τοὺς λογισμοὺς μου. Ὡς οὖν ὄψια γέγονεν εἶασέ με εἰς σπήλαιον. Ἦν δὲ χειμῶν, καὶ γέγονε κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα κρύος μέγα καὶ πάνυ ἐρίγωσα.
25 Ἐλθὼν οὖν τῷ πρῶτῳ γέρων, λέγε μοι.

Τί ἐστι, τέκνον;

Λέγω αὐτῷ.

Συγχώρησόν μοι, πάτερ, χαλεπὴν ἐποίησα νύκτα ἐκ τοῦ κρύους.

30 Λέγει μοι καὶ αὐτός.

Κύριε ἀββᾶ, δεῖξε ἔλεος γιὰ μένα καὶ δός μου τὰ ροῦχα μου τὰ κοσμικὰ καὶ πάρε τὰ μοναχικά.

Καὶ ὁ γέροντας λυπημένος τοῦ λέει.

Γιατί, τέκνο μου;

Ἀποκρίθηκε λέγοντας.

Νά, ἐννιά χρόνια, ὅπως ξέρεις, πάτερ, ἔχω στὸ κοινόβιο, καὶ νήστευσα καὶ ἐγκράτεια ἄσκησα καὶ ἐζήσα μὲ κάθε ἡσυχία καὶ φόβο Θεοῦ καὶ ὑποταγὴ καὶ γνωρίζω πὼς ἡ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ μοῦ συγχώρησε τὰ πολλὰ ἁμαρτήματα, ἀλλὰ βλέπω κάθε μέρα ἓνα παιδί πού μοῦ λέει.

Γιατί μὲ σκότωσες;

Αὐτὸ τὸ βλέπω στὸν ὕπνο μου καὶ στὴν ἐκκλησία καὶ στὴν τραπεζαρία νὰ μοῦ λέει αὐτά, καὶ οὔτε μιὰ ὥρα δὲν μὲ ἀφήνει. Γιὰ αὐτό, πάτερ, θέλω νὰ φύγω, γιὰ νὰ πεθάνω ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ. Γιατί ἄδικα σκότωσα τὸ παιδί.

Παίρνοντας τότε τὰ ροῦχα του καὶ φορώντας τα βγῆκε ἀπὸ τὴ λαύρα καὶ πῆγε στὴ Διόσπολη· τὴν ἄλλη μέρα τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 167

Ἔλεγε ὁ ἀββᾶς Ἀγαθόνικος, ὁ ἡγούμενος τοῦ κοινοβίου τοῦ Καστελλίου τοῦ ὀσίου πατρός μας Σάββα.

Μιὰ μέρα πῆγα στὴ Ρουβὰν νὰ ἐπισκεφτῶ τὸν ἀββᾶ Ποιμένα, τὸν ἀναχωρητή. Ὅταν τὸν συνάντησα τοῦ εἶπα τοὺς λογισμούς μου. Μόλις λοιπὸν βράδυνασε μὲ ἄφησε σὲ ἓνα σπήλαιο. Ἦταν χειμώνας καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη ἔκανε τρομερὸ κρύο καὶ πάγωσα πολὺ. Ὅταν ἦρθε τὸ πρωὶ ὁ γέροντας μοῦ λέει.

Τί κάνεις, τέκνο μου;

Καὶ τοῦ λέγω.

Συγχώρησέ με, πάτερ, ἀλλὰ πέρασα ἄσχημη νύχτα ἀπὸ τὸ κρύο.

Μοῦ λέει.

Φύσει, τέκνον; Ἐγὼ οὐκ ἐρίγωσα.

Ἐθαύμασα δὲ ἐγὼ ἀκούσας· ἦν γὰρ γυμνός. Καὶ λέγω αὐτῷ.

Ποίησον ἀγάπην, πῶς οὐκ ἐρίγωσας;

Ὁ δὲ λέγει.

5 Λέων ἐλθὼν, πλησίον μου κεκοίμηται καὶ αὐτός με ἐθέρμανεν. Πλὴν λέγω σοι, ἀδελφέ, ὑπὸ θηρίων ἔχω βρωθῆναι.

Λέγω αὐτῷ.

Διὰ τί;

10 Ὁ δὲ λέγει μοι

Εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὅτε ἤμην (ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἀμφοτέρωι Γαλάται), ποιμὴν προβάτων ἤμην καὶ παρεῖδον ξένον παροδίτην καὶ ἔφαγον αὐτὸν τὰ κυνάρια τὰ ἐμὰ καὶ δυνάμενος

15 αὐτὸν οἱ κύνες. Καὶ ὅδα, ὅτι κάγω οὕτως ἔχω ἀποθανεῖν.

Μετὰ τρεῖς χρόνους ἐβρώθη ὑπὸ θηρίων κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ γέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΞΗ'

Ἐλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἀλέξανδρος ὁ γέρων, ὁ τοῦ ἀββᾶ Βικεντίου, τοῖς ἀδελφοῖς.

20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐδίωκον τὰς ἐρήμους καὶ τὰς θλίψεις· ἡμεῖς δὲ διώκομεν τὰς πόλεις καὶ τὴν ἄνεσιν.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ ἤκμασαν, ἡ ἀκτημοσύνη καὶ ἡ ταπεινώσις· σήμερον δὲ πολιτεύεται ἡ φιλοχρηματία καὶ ἡ ὑπερηφανία.

25

Εἶπε πάλιν.

Οἱ πατέρες ἡμῶν οὐδέπω τὴν ὄψιν αὐτῶν ἐνιπτον· ἡμεῖς δὲ καὶ τὰ λουτρὰ τὰ δημόσια ἀνοίγομεν.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Ἄληθεια, τέκνο μου; ἐγὼ δὲν κρύωσα.

Ἀπόρησα ἐγὼ ἀκούοντάς τον· γιατί ἦταν γυμνός. Τοῦ λέγω.

Κάνε ἀγάπη· πῶς δὲν πάγωσες;

Αὐτὸς μοῦ λέει.

Ἦρθε ἓνα λιοντάρι καὶ κοιμήθηκε κοντά μου καὶ αὐτὸ μὲ ζέσταινε. Πλὴν ὅμως σοῦ λέγω, ἀδελφέ, πῶς ἀπὸ θηρίο πρόκειται νὰ πεθάνω.

Τοῦ λέγω.

Γιατί;

Καὶ αὐτὸς μοῦ λέει.

Ὅταν βρισκόμουν στὴν πατρίδα μας (ἦταν καὶ οἱ δύο Γαλάτες), ἤμουν βοσκὸς προβάτων, καὶ εἶδα ἓναν ξένο περαστικὸ πού τὸν ἔφαγαν τὰ δικά μου σκυλιὰ καὶ ἐνῶ μποροῦσα νὰ τὸν σώσω, δὲν τὸν ἔσωσα, ἀλλὰ ἄφησα καὶ τὸν ἔφαγαν τα σκυλιὰ. Καὶ ξέρω πῶς καὶ ἐγὼ ἔτσι θὰ πεθάνω.

Μετὰ τρία χρόνια κατασπαράχτηκε ὁ γέροντας ἀπὸ θηρία σύμφωνα μὲ τὰ λόγια του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 168

Ὁ γέροντας ἀββᾶς Ἀλέξανδρος, ὁ ἀββᾶς τοῦ Βικεντίου, ἔλεγε στοὺς ἀδελφούς.

Οἱ πατέρες μας ἐπεδίωκαν τὶς ἐρήμους καὶ τοὺς κόπους.

Ἐμεῖς ἐπιδιώκομε τὶς πόλεις καὶ τὶς ἀνέσεις.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Στὰ χρόνια τῶν πατέρων μας αὐτὲς οἱ ἀρετὲς ἄκμαζαν, ἡ ἀκτημοσύνη καὶ ἡ ταπείνωση· σήμερα κυριαρχεῖ ἡ φιλοχρηματία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια.

Εἶπε πάλι.

Οἱ πατέρες μας ποτέ δὲν ἔνιπταν τὸ πρόσωπό τους. Ἀντίθετα ἐμεῖς καὶ στὰ λουτρὰ τὰ δημόσια πηγαίνομε.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ουαί μοι, τέκνα, πολιτείαν ἀγγελικὴν ἠφανίσαμεν.

Λέγει αὐτῷ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ ὁ ἀββᾶς Βικέντιος.

Ἄσθενεῖς ἐσμεν ἀληθῶς, πάτερ.

Λέγει ὁ γέρων.

- 5 Τί λέγεις Βικέντιε. Ἄσθενεῖς ἐσμεν; Πίστευέ μοι, τέκνον, ὡς Ὀλυμπικοί ἐσμεν τῷ σώματι, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐστὶν ἡ ἀσθενοῦσα.

· Εἶπε πάλιν.

- 10 Φαγεῖν καὶ ποιεῖν πολλὰ καὶ φορέσαι καλῶς δυνάμεθα· ἐγκρατεῦσασθαι δὲ καὶ ταπεινοφρονῆσαι οὐ δυνάμεθα.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Ουαί σοι, Ἀλέξανδρε, ουαί σοι· πῶς ἔχεις καταισχυνοῦσθαι, ὅταν ἄλλοι στεφανοῦνται!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΞΘ'

Ἦν τις γέρων ἀπὸ ὀμμάτων εἰς τὴν Σκῆτιν, ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ
15 ἀββᾶ Σισοῖ (ἀπειχε δὲ τὸ κελλίον αὐτοῦ ἐκ τοῦ φρέατος ὡσεὶ δί-
μοιρον μιλίου) καὶ οὐκ ἠνέσχετό ποτε, ἵνα ἄλλος αὐτῷ γεμίσει
ὕδωρ· ἀλλὰ ποιήσας σχοινίον, τὴν μίαν αὐτοῦ ἀρχὴν εἰς τὸ φρέαρ
ἔδησε καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ καὶ ἔκειτο εἰς τὴν γῆν.

Ἦν οὖν ὑπῆγε γεμίσει ἑαυτῷ ὕδωρ ἐπάνω τοῦ σχοινίου περιε-
20 πάτει. Τοῦτο δὲ ὁ γέρων ἐποίησεν, ἵνα κατ' αὐτοῦ τοῦ φρέατος
εὐρίσκηται. Ἦν οὖν ἡ ψάμμος ἐκ τοῦ ἀνέμου ἐκάλυψε τὸ σχοι-
νίον, ἐκράτει τῇ χειρὶ τὸ σχοινίον καὶ ἐκτίνασσε αὐτὸ καὶ ἐτίθη
αὐτὸ πάλιν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπάνω αὐτοῦ περιεπάτει. Ἀδελφὸς οὖν
παρεκάλεσε τὸν γέροντα, ἵνα φέρῃ αὐτῷ ὕδωρ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ
25 γέρων.

Φύσει, ἀδελφέ, ἔχω οὕτω γεμίζων ἑμαυτῷ ἔτη εἰκοσιδύο
καὶ θέλεις τὸν κόπον μου λαβεῖν;

Ἄλλοίμονό μου, τέκνα μου, ἔξαφανίσαμε τὴν ἀγγελικὴ πολιτεία.

Τοῦ λέει ὁ μαθητὴς του, ὁ ἀββᾶς Βικέντιος.

Πράγματι, πάτερ, εἶμαστε ἀδύναμοι.

Λέει ὁ γέροντας

Τί λές, Βικέντιε, εἶμαστε ἀδύναμοι; Πίστεψέ με, τέκνο μου, στὸ σῶμα εἶμαστε ὅπως οἱ ἀθλητὲς τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ μας εἶναι αὐτὴ ποὺ ἀδυνατεῖ.

Εἶπε πάλι.

Νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε πολὺ καὶ νὰ ντυθοῦμε ὠραῖα, μπορούμε, ν' ἀσκήσομε ὅμως ἐγκράτεια καὶ νὰ δείξομε ταπείνωση δὲν μπορούμε.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ἄλλοίμονό σου, Ἀλέξανδρε, ἀλλοίμονό σου· πῶς θὰ μπορεῖς νὰ ὑποφέρεις τὴ ντροπὴ, ὅταν ἄλλοι θὰ παίρνουν τὰ στεφάνια;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 169

Ζοῦσε στὴ Σκήτη κάποιος γέροντας ἀόματος, στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Σισόη, ποὺ ἀπεῖχε τὸ κελλί του ἀπὸ τὸ πηγάδι περίπου μισὸ μίλι. Δὲν δεχόταν ποτὲ κάποιος ἄλλος νὰ τοῦ φέρει νερό· ἀλλὰ ἔκανε σχοινὶ ποὺ τὴ μιὰ ἄκρη του τὴν ἔδεσε στὸ πηγάδι καὶ τὴν ἄλλη στὸ κελλί του καὶ ἦταν ἀπλωμένο πάνω στὴ γῆ. Ὅταν λοιπὸν πήγαινε νὰ γεμίσει νερό, περπατοῦσε πάνω στὸ σχοινί. Αὐτὸ τὸ ἔκαμνε ὁ γέροντας, γιὰ νὰ βρῖσκει ἀμέσως τὸ πηγάδι. Ὅταν ὅμως ἡ ἄμμος ἀπὸ τὸν ἀέρα κάλυπτε τὸ σχοινί, σήκωνε τὸ σχοινί, τὸ τίναζε καὶ πάλι τὸ ἔβαζε στὴ γῆ καὶ περπατοῦσε πάνω του. Κάποιος ἀδελφὸς παρακάλεσε τὸν γέροντα νὰ τοῦ φέρει νερό. Ὁ γέροντας τοῦ ἀπάντησε.

Ναί, ἀδελφέ μου, προμηθεύομαι ἐπὶ εἰκοσιδύο χρόνια ἔτσι τὸ νερό μου καὶ θέλεις νὰ μοῦ πᾶρεις τὸν κόπο μου;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟ'

Μοναστήριόν ἐστὶν ἀπέχον ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἐπιλεγόμενον Σαμψῶ. Ἐκ τούτου τοῦ μοναστηρίου δύο τῶν πατέρων ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ Σινᾶ ὄρος, εὐχῆς ἕνεκα, καὶ ἐπανελθόντες ἐν τῷ μοναστηρίῳ διηγήσαντο ἡμῖν, λέγοντες.

5 Μετὰ τὸ προσκυνῆσαι ἡμᾶς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, ἐπανερχομένοις συνέβη κατὰ τὴν ἔρημον πλανηθῆναι καὶ ἐφερόμεθα ὡς ἐπὶ πελάγους ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐν μιᾷ οὖν θεωροῦμεν μικρὸν σπήλαιον μακρόθεν καὶ ὠρμήσαμεν ἐπ' αὐτό. Πλησιάσαντες δὲ τῷ σπηλαίῳ, θεωροῦμεν περὶ αὐτὸ πηγάδιον πάνυ μι-
 10 κρὸν καὶ περὶ τὸ πηγάδιον ὀλίγα βοτάνια καὶ ἴχνη ἀνθρώπου καὶ λέγομεν πρὸς ἑαυτούς, ὅτι ἀληθῶς ὧδε Θεοῦ δοῦλός ἐστιν. Εἰσελθόντες οὖν, οὐδένα ἐθεωρήσαμεν, μόνον δὲ ἠκούομέν τινος βρυχομένου. Ὡς οὖν ἐπὶ πολὺ ἐζητήσαμεν τόπον, εὐρίσκομεν ὡς ἐν τάξει φάτνης καὶ τινα ἀνακείμενον ἐπ' αὐτῷ καὶ πλησιάσαντες
 15 πρὸς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, παρεκαλοῦμεν αὐτῷ λαλῆσαι ἡμῖν. Ὡς οὖν οὐκ ἀπεκρίθη ἡμῖν, τότε ἐκρατήσαμεν αὐτόν. Καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ θερμὸν ἦν ἔτι, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ πρὸς Κύριον ἀπεληλύθει. Τότε ἔγνωμεν ὅτι ἐν τῷ εἰσελθεῖν ἡμᾶς εἰς τὸ σπήλαιον, ἀνεπάη. Λαβόντες οὖν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου ὅπου ἔκειτο,
 20 ὠρύξαμεν ἐν αὐτῷ τῷ σπηλαίῳ καὶ εἷς ἐξ ἡμῶν, ὃ περιβέβλητο παλλίον ἀφελόμενος, εἰς αὐτὸ ἐνετυλίξαμεν τὸ σῶμα τοῦ γέροντος καὶ ἐν αὐτῷ τοῦτο ἐκηδεύομεν. Ἡῶρομεν ὅτι γυνὴ ὑπῆρχε. Καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν Θεόν. Ποιήσαντες τὸν κανόνα ἐπάνω αὐτῆς, ἐθάψαμεν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΑ'

25 Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δύο ἦσαν ἄνδρες θαυμαστοὶ καὶ ἐνάρετοι, ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ φιλόσοφος, καὶ Ζωΐλος ὁ ἀναγνώστης. Ἡμεῖς δὲ καὶ ἀμφοτέρων πολλὴν ἐσχήκαμεν συνήθειαν· τοῦ μὲν διὰ τὰ μαθήματα, τοῦ δὲ διὰ τὸ κοινὴν ἔχειν τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἀναστροφὴν. Καὶ ὁ μὲν ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ φιλόσοφος οὐδὲν ἐκέκτη-
 30 το, εἰ μὴ στιχαροφελόνιον καὶ ὀλίγα πάνυ βιβλία, ἐκοιμᾶτο δὲ ἐν σκαμνίῳ εἰς οἶαν ὄραν εὗρισκεν ἐκκλησίαν· ὕστερον δὲ καὶ ἀπε-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 170

Ἐπάρχει ἓνα μοναστήρι πού βρίσκεται μακριά ἀπό τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὀνομάζεται Σαμψῶ. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ μοναστήρι δύο ἀπὸ τοὺς πατέρες πῆγαν στὸ ὄρος Σινᾶ γιὰ εὐλογία. Ὅταν γύρισαν στὸ μοναστήρι μᾶς διηγήθηκαν καὶ μᾶς εἶπαν.

Μετὰ τὴν προσκύνησή μας στὸ ἅγιο ὄρος, στὸ γυρισμὸ συνέβηκε νὰ χαθοῦμε στὴν ἔρημο καὶ περιπλανιόμασταν σὰν σὲ πέλαγος στὴν ἔρημο γιὰ πολλὲς μέρες. Μιὰ μέρα βλέπομε μακριὰ ἓνα μικρὸ σπήλαιο καὶ τραβήξαμε γρήγορα πρὸς αὐτό. Μόλις πλησιάσαμε στὸ σπήλαιο βλέπομε ἓνα μικρὸ πηγάδι καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὸ λίγα χόρτα καὶ ἴχνη ἀνθρώπου. Συλλογιζόμασταν, πὼς πράγματι ὑπάρχει κάποιος δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Μπαίνοντας μέσα δὲν εἶδαμε κανένα, ἀπλῶς μόνο ἀκούσαμε βρόγχους ἀπὸ κάποιον. Τότε λοιπὸν ἀφοῦ ψάξαμε γιὰ πολὺ τὸν χῶρο, βρήκαμε κάτι σὰν φάτνη καὶ κάποιον ξαπλωμένο μέσα. Πλησιάσαμε πρὸς τὸν δοῦλο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσαμε νὰ μᾶς μιλήσει. Ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἀπάντησε, τότε τὸν πιάσαμε μὲ τὰ χέρια. Τὸ σῶμα του ἦταν ζεστὸ ἀκόμη, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του εἶχε φύγει πρὸς τὸν Κύριο. Καταλάβαμε λοιπὸν πὼς ἀναπαύθηκε τὴ στιγμή πού μπήκαμε μέσα στὸ σπήλαιο. Σηκώσαμε τότε τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ μέρος πού βρισκόταν, σκάσαμε μέσα στὸ σπήλαιο καὶ ἓνας ἀπὸ μᾶς ἔβγαλε τὸ ἐξώρασο πού φοροῦσε καὶ σκέπασε τὸ σῶμα τοῦ γέροντα καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸν θάψαμε. Διαπιστώσαμε πὼς ἦταν γυναίκα. Δοξάσαμε τὸ Θεὸ καὶ ἀφοῦ κάναμε ἐπάνω της τὸν κανόνα, τὴ θάψαμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 171

Στὴν Ἀλεξάνδρεια ἦταν δύο ἄνδρες θαυμαστοὶ καὶ ἐνάρετοι, ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ φιλόσοφος καὶ ὁ Ζώϊλος ὁ ἀναγνώστης. Ἐμεῖς καὶ μὲ τοὺς δύο κάναμε πολὺ παρέα· μὲ τὸν ἓνα γιὰ τὸ μάθημα, καὶ μὲ τὸν ἄλλο γιὰτὶ εἶχαμε κοινὴ πατρίδα καὶ ἀνατροφή. Ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος τίποτα δὲν εἶχε ἀποκτήσει, παρὰ μόνον ἓνα στιχαροφελόνιο καὶ πολὺ λίγα βιβλία καὶ κοιμῶταν σὲ скаμνὶ ὅποια ὥρα ἔβρισκε ἐκκλησία· ὕστερα ἔγινε μοναχὸς

τάξατο εἰς τὸ τοῦ Σαμαλαῖ κοινόβιον, κάκεῖσε τὸν βίον ἐπλήρω-
 σεν. Ὁ δὲ ἀναγνώστης ὁ Ζωῖλος καὶ αὐτὸς τὴν ἴσιν εἶχεν ἀκτη-
 μοσύνην. Οὐδὲν γὰρ οὐδὲ οὗτος ἐκέκτητο, εἰ μὴ στιχαροφελόνιον
 καὶ αὐτὸ πάνυ παλαιὸν καὶ ὀλίγα βιβλία· ἐσχόλαζε δὲ εἰς τὰ καλι-
 5 γραφία. Καὶ αὐτὸς δὲ τελειωθείς ἐν Κυρίῳ ἐτάφη εἰς τὸν Λιθαζῶ-
 μενον, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἀββᾶ Παλλαδίου.

Περὶ τοῦτο τοῦ ἀββᾶ Θεοδώρου τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ ἀναγνώ-
 στου Ζωῖλου, παραβαλόντες τινὲς τῶν πατέρων τῷ κυρῷ
 Κοσμᾷ τῷ σχολαστικῷ, ἠρώτησαν αὐτόν, λέγοντες.

10 Τίς τῶν ἀμφοτέρων μᾶλλον ἐν τοῖς τῆς ἀσκήσεως πόνοις
 ἐνεκαρτέρησεν;

Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη.

Κοινὰ μὲν ἐπ' ἀμφοῖν τὰ ἐδέσματα, τὰ στρώματα, τὰ ἐσθή-
 ματα καὶ ἡ πάντων τῶν περιττῶν ἀποχὴ καὶ ἡ ταπείνωσις
 15 καὶ ἡ ἀκτημοσύνη καὶ ἡ αὐτάρκεια. Ἄλλ' ὁ ἀββᾶς Θεόδω-
 ρος ὁ φιλόσοφος, ἀνυπόδετος, ἐν ἀσθενείᾳ πολλῇ τῶν
 ὀφθαλμῶν, τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ἐξέμαθε· πλὴν ἔσχε πα-
 ραμυθίαν τὴν τῶν ἀδελφῶν συνδιαίτησιν καὶ τῶν φίλων
 ἔντευξιν καὶ ἀπαγωγὴν πολλήν, ὅτε ἔπραττε καὶ ὅτε ἐξη-
 20 γεῖτο.

Τοῦ δὲ ἀναγνώστου Ζωῖλου, οὐ ξενιτεία μόνον ἐπαίνου
 ἀξία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐρημία καὶ ὁ ἄμετρος κόπος καὶ ἡ τοῦ
 στόματος φυλακὴ καὶ ὅτι ἄφιλος, ἀνίδιος, ἀσυναλάλητος,
 ἐν πάσῃ κοσμικῇ ἀπραξίᾳ καὶ πρὸς οὐδεμίαν παραμυθίαν
 25 ἐκδέδωκε καὶ μηδὲ ψιλῆς παρ' οὐδενὸς ὑπηρεσίας ἀνεχό-
 μενος. Αὐτὸς ἤψει, αὐτὸς ἔπλυνε, μηδὲ τὴν ἐκ τῶν ἀνα-
 γνωσμάτων ἔχων παραψυχὴν. Ἐτοιμὸς τε καὶ ἄλλοις
 ὑπηρετεῖν, μηδεμίαν ἔχων φροντίδα κρύους ἢ θάλπους ἢ
 ἀρρωστίας σωματικῆς, καθαρεύων ἀεὶ καὶ γέλωτος καὶ
 30 στυγνίας καὶ ἀκηδίας καὶ διαχύσεως, πρὸς τῇ τοῦ ἱματίου
 τραχύτητι καὶ ὑπὸ πλήθους φθειρῶν ἀταπείνωτος ἀναλι-
 σκόμενος. Ἄλλ' ἔσχε καὶ οὗτος παρὰ τὸν πρῶτον, ἐκ τοῦ
 προῖέναι οὐ μετρίαν ψυχαγωγίαν, πᾶσαν ἄδειαν ἔχων εἰς

στο κοινόβιο τοῦ Σαμαλᾶ καὶ ἐκεῖ τελείωσε τὴν ζωὴ του. Ὁ ἀναγνώστης πάλι ὁ Ζωΐλος καὶ αὐτὸς εἶχε τὴν ἴδια ἀκτημοσύνη. Οὐτε καὶ αὐτὸς εἶχε ἀποκτήσει κάτι, παρὰ μόνο ἓνα στιχαροφελόνιο καὶ αὐτὸ πολὺ παλιό, λίγα βιβλία, καὶ ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν καλλιγραφία. Καὶ αὐτὸς ἀφοῦ πέθανε ἐν Κυρίῳ, τάφηκε στὸ Λιθαζόμενο, στὸ μοναστήρι τοῦ ἀββᾶ Παλλαδίου.

Γιὰ αὐτὸν τὸν ἀββᾶ Θεόδωρο τὸν φιλόσοφο καὶ τὸν ἀναγνώστη Ζωΐλο, ὅταν κάποιοι ἀπὸ τοὺς πατέρες ἐπισκέφθηκαν τὸν κυρὸ Κοσμᾶ τὸν σχολαστικό, τὸν ρώτησαν λέγοντας.

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο ἔδειξε περισσότερὴ καρτερία στοὺς κόπους τῆς ἄσκησης;

Καὶ αὐτὸς τοὺς ἀπάντησε.

Κοινὰ καὶ γιὰ τοὺς δύο ἦταν τὰ φαγητά, τὰ στρώματα, τὰ ρούχα, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ κάθε τι τὸ περιττό ἢ ταπεινὴ, ἡ ἀκτημοσύνη καὶ ἡ αὐτάρκεια. Ἄλλὰ ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ φιλόσοφος ἦταν χωρὶς παπούτσια καὶ μὲ μεγάλη ἀρρώστια στὰ μάτια καὶ ἔμαθε τὴν Παλαιὰ καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη· εἶχε ὅμως παρηγοριὰ τὴν συντροφιά τῶν ἀδελφῶν καὶ τὴν παρέα τῶν φίλων καὶ πειστικότητα μεγάλη ὅταν ἔπραττε καὶ διηγοῦνταν.

Τοῦ ἀναγνώστου Ζωΐλου δὲν εἶναι ἡ ξενητεία μόνο ἄξια ἐπαίνου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπομώνωση καὶ ὁ ἄμετρος κόπος καὶ τὸ κλείσιμο τοῦ στόματος καὶ ὅτι ἦταν δίχως φίλους καὶ συγγενεῖς· ἐπίσης δὲ μιλοῦσε καὶ δὲν εἶχε καμμιά κοσμικὴ παρέα, σὲ καμμιά ἀνακούφιση δὲν δόθηκε καὶ δὲν δέχτηκε ἀπὸ κανέναν τὴν παραμικρὴ ὑπηρεσία. Ὁ ἴδιος μαγείρευε, ὁ ἴδιος ἔπλυνε, μὴ ἔχοντας ἀνακούφιση οὔτε ἀπὸ τὰ ἀναγνώσματα. Ἦταν ἔτοιμος καὶ ἄλλους νὰ ὑπηρετήσει, δὲν εἶχε καμμιά φροντίδα γιὰ τὸ κρῦο ἢ γιὰ τὴ ζέστη ἢ γιὰ σωματικὴ ἀνάγκη, καθαρὸς πάντοτε καὶ ἀπὸ τὸ γέλιο καὶ ἀπὸ τὴν κακοκεφία καὶ ἀπὸ τὴν ἀκηδία καὶ ἀπὸ τὴ διάχυση, δείχνοντας ὑπομονὴ στὴν τραχύτητα τῶν ρούχων του καὶ μένοντας ἀπτόητος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ψειρῶν. Ἄλλὰ εἶχε καὶ αὐτός, ὅπως ὁ πρῶτος, ὄχι μέτρια ψυχαγωγία ἀπὸ τὸ νὰ βγεῖ ἔξω καὶ νὰ ἔχει κάθε ἄνεση σὲ ὀλονύχτιες καὶ ὀλοήμερες ὁδοιπορίες· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴν

παννύχιον καὶ πανημέριον πρόοδον· ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἄδειαν ἢ ἀμετρία τοῦ κόπου παρεκρούετο, καὶ πολλῇ τῇ συναναστροφῇ τὸ ἐξηρημένον πρὸς κοσμικοὺς ἐπεδείκνυτο. Ἐκαστος οὖν τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, κατὰ τὸν ἴδιον
 5 κόπον καὶ κατὰ τὰ μέτρα τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς νοερᾶς καὶ τῆς κατὰ νοῦν καθαρότητος καὶ φόβου Θεοῦ καὶ ἀγάπης καὶ λειτουργίας καὶ κατανύξεως καὶ ἀμετεωρίστου ψαλμωδίας τε καὶ εὐχῆς καὶ τῆς ἐκτενοῦς πίστεως καὶ τῆς κεκρυμμένης ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ λεληθυίας εὐαρεστήσεως τοῦ Θεοῦ.
 10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΒ'

Περὶ τούτου δὲ κυροῦ Κοσμᾶ τοῦ σχολαστικοῦ, πολλοὶ μὲν πολλά, ἄλλοι δὲ ἄλλα καὶ πλεῖστοι πλεῖστα ἡμῖν διηγήσαντο. Ὡν δὲ ἡμεῖς αὐτόπται ἦμεν καὶ οἷς ἀκριβῶς παρηκολουθήσαμεν, ταῦτα γράφομεν, πρὸς τὴν τῶν ἐντυγχανόντων ὠφέλειαν.

15 Ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ ταπεινόφρων, ἐλεήμων, ἐγκρατής, παρθένος, ἡσυχος, ἀόργητος, φιλοέταιρος, φιλόξενος, φιλόπτωχος. Πολλὴν οὖν ἡμῖν ὁ θαυμάσιος οὗτος ἀνὴρ ὠφέλειαν ἐνεποίει, οὐ μόνον θεωρούμενος καὶ διδάσκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν πολύβιβλον ὑπὲρ πάντα τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντας καὶ προθύμως πα-
 20 ρεῖχε τοῖς θέλουσιν. Ἦν δὲ καὶ ἀκτῆμων· ἐν ὄλῳ γὰρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἕτερον οὐδὲν ἦν θεωρῆσαι, εἰ μὴ βιβλία καὶ κλίνην καὶ τράπεζαν. Ἐξὸν δὲ ἦν παντὶ ἀνθρώπῳ εἰσιέναι καὶ ἐπερωτᾶν τὰ πρὸς ὠφέλειαν καὶ ἀναγινώσκειν. Καθ' ἐκάστην δὲ ἡμέραν εἰσερχόμεν πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας, οὐδέποτε εἰσηλ-
 25 θον καὶ οὐχ εὔρον αὐτὸν ἢ ἀναγινώσκοντα ἢ κατὰ Ἰουδαίων συγγραφόμενον· πολὺν γὰρ ζῆλον εἶχεν εἰς τὸ ἐπιστρέφειν Ἑβραίους ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν. Διὸ καὶ πολλάκις με ἔπεμψε πρὸς τινὰς Ἑβραίους, ἵνα ἀπὸ Γραφῆς αὐτοῖς διαλεχθῶ διὰ τὸ αὐτὸν μὴ ταχέως ἐξέρχεσθαι τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

30 Τούτῳ τῷ κυρῷ Κοσμᾶ τῷ σχολαστικῷ παρέβαλον ἐν μιᾷ καὶ ἔχων πολλὴν παρρησίαν πρὸς αὐτόν, λέγω αὐτῷ.

ἄνεση ὁ ἀμέτρητος κόπος τὴν ἐξουδετέρωνε καὶ μὲ τὴ μεγάλη συναναστροφή μὲ τοὺς κοσμικοὺς ἔδειχνε τὴν ὑπεροχή του. Ὁ καθένας λοιπὸν θὰ λάβει τὸ δικό του μισθό, σύμφωνα μὲ τὸν κόπο του, καὶ ἀνάλογα μὲ τὰ μέτρα τῆς ἀναστάσεως, σύμφωνα μὲ τὴν πνευματικότητα καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ νοῦ του, μὲ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπη, τὴ λειτουργία καὶ κατάνυξη, τὴν ἀμετέωρη ψαλμωδία καὶ προσευχή, τὴν ἐκτενὴ πίστη καὶ τὴν κρυμμένη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἄγνωστη σ' αὐτοὺς εὐαρέστηση τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 172

Γιὰ αὐτὸν τὸν κυρὸ Κοσμᾶ τὸν σχολαστικὸ πολλὰ μᾶς εἶπαν πολλοί, ἄλλοι ἄλλα καὶ πέρα πολλοὶ πολλὰ ἄλλα μᾶς διηγήθηκαν. Αὐτὰ πού ἐμεῖς εἶδαμε καὶ παρακολουθήσαμε ἀπὸ κοντά, αὐτὰ σᾶς γράφομε γιὰ τὴν ψυχικὴ σας ὠφέλεια.

Ἦταν ὁ ἄνδρας ταπεινόφρονος, ἐλεήμονος, ἐγκρατής, παρθένος, ἡσυχος, χωρὶς ὀργή, γεμάτος ἀγάπη πρὸς τοὺς φίλους, φιλόξενος, φιλόπτωχος. Αὐτὸς ὁ θαυμάσιος ἄνδρας πολὺ μᾶς ὠφέλησε, ὄχι μόνο βλέποντάς τον καὶ ἀκούοντάς τον νὰ διδάσκει, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ εἶχε πέρα πολλὰ βιβλία γιὰ ὄλους πού ζοῦσαν στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ μὲ προθυμία τὰ δάνειζε σὲ ὄσους τὰ ἤθελαν. Ἦταν ἐπίσης καὶ ἀκτήμονος. Μέσα σ' ὄλο του τὸ σπίτι τίποτα ἄλλο δὲν ἔβλεπες, παρὰ μόνο βιβλία, κρεβάτι καὶ τραπέζι. Στὸν κάθε ἄνθρωπο ἦταν δυνατὸ νὰ μπαίνει μέσα καὶ νὰ τὸν ἐρωτᾷ γιὰ τὴν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς καὶ νὰ διαβάσει. Κάθε μέρα ἐρχόμουν σ' αὐτὸν καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, ποτὲ δὲν μπῆκα καὶ δὲν τὸν βρῆκα ἢ νὰ μὴ διαβάσει ἢ νὰ μὴ συγγράφει ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων· γιὰτὶ εἶχε μεγάλο ζῆλο γιὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν Ἑβραίων στὴν ἀλήθεια. Γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο καὶ πολλὰς φορὲς μὲ ἔστειλε σὲ κάποιους Ἑβραίους γιὰ νὰ συζητήσω μ' αὐτοὺς σὲ θέματα τῆς Γραφῆς, γιὰτὶ δὲν ἔβγαινε συχνὰ ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Αὐτὸν τὸν κυρὸ Κοσμᾶ τὸν σχολαστικὸ τὸν ἐπισκέφτηκα μιὰ μέρα καὶ ἐπειδὴ εἶχα πολὺ θάρρος τοῦ λέω.

Πιόησον ἀγάπην, πόσον χρόνον ἔχεις ἡσυχάζων;

Σιωπῶντι δὲ καὶ μηδὲν ἀποκρινομένῳ, πάλιν λέγω αὐτῷ.

Διὰ τὸν Κύριον, εἰπὸν μοι.

Ὁ δὲ μικρὸν ἐπισχῶν, λέγει μοι.

5 Ἔχω τριάκοντα τρεῖς χρόνους.

Ἐγὼ δὲ ἀκούσας, ἐδόξασα τὸν Θεόν.

Ἄλλοτε πάλιν παραβαλὼν αὐτῷ, ἐπερωτήσα αὐτὸν λέγων.

Ποίησον τελείαν τὴν ἀγάπην, εἰδὼς ὅτι δι' ὠφέλειαν ψυχῆς ἐπερωτῶ σε. Λέγε μοι, ἐν τοσούτῳ χρόνῳ τῆς ἡσυχίας

10 καὶ τῆς ἐγκρατείας, τί κατώρθωσας;

Ὁ δὲ μέγα στενάξας ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας, λέγει μοι.

Τί ἀνὴρ κοσμικὸς ἔχει κατορθῶσαι καὶ μάλιστα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καθεζόμενος;

Ἐγὼ δὲ πάλιν παρεκάλουν αὐτόν, λέγων.

15 Διὰ τὸν Κύριον εἰπὸν μοι καὶ ὠφέλησόν με.

Τότε πολλὰ βιασθεὶς παρ' ἐμοῦ, λέγει μοι.

Συγχῶρησόν μοι, τὰ τρία ταῦτα οἶδα ὅτι κατώρθωσα, τὸ μὴ γελαῖσαι, τὸ μὴ ὁμόσαι, τὸ μὴ ψεύσασθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΓ'

Ἦν τις ἀναχωρητῆς εἰς τὰ μέρη τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου, ὀνόματι Θε-
20 ὄδωρος, εὐνοῦχος. Οὗτος ἠναγκάσθη διὰ χρεῖαν τινὰ κάτελθεῖν
ἐν Κωνσταντινουπόλει· καὶ δὴ εἰσῆλθεν ἐν πλοίῳ καὶ χρονοτρι-
βήσαντος τοῦ πλοίου εἰς τὸ πέλαγος, ἔλειψε τὸ ὕδωρ καὶ ἐν
πολλῇ ἀθυμίᾳ καὶ ἀμηχανίᾳ ἦσαν οἱ ναῦται καὶ ἐπιβάται. Ἐγερ-
θεὶς δὲ ὁ ἀναχωρητῆς καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν
25 πρὸς τὸν Θεὸν σῶζοντα ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ ποιήσας
εὐχὴν καὶ σφραγίσας τὴν θάλασσαν τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ, λέ-
γει τοῖς ναύταις.

Εὐλογητός Κύριος· ἀντλήσατε ὅσον δεῖσθε ὕδωρ.

Δεῖξε ἀγάπη, πόσα χρόνια ἔχεις πὺ ἡσυχάζεις;
Καὶ ἐπειδὴ σιωποῦσε, χωρὶς τίποτα νὰ λέει, πάλι τὸν ἐρωτῶ.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, πές μου.

Καὶ αὐτὸς ἀφοῦ περίμενε λίγο, μοῦ λέει.

Ἔχω τριανταπέντε χρόνια.

Ἐγὼ μόλις τὸν ἄκουσα δόξασα τὸ Θεό.

Ἄλλοτε πάλι, πὺ τὸν ἐπισκέφθηκα τὸν ρώτησα.

Δεῖξε τέλεια τὴν ἀγάπη, γνωρίζοντας πὺς σέ ρωτῶ γιὰ ψυχικὴ ὠφέλεια. Πές μου μέσα στὸν τόσο χρόνο τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἐγκράτειας, τί κατόρθωσες;

Αὐτὸς ἀναστενάζοντας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του μοῦ λέει.

Τί ἔχει κατορθώσει κάποιος ἄνδρας κοσμικὸς πὺ μάλιστα μένει μέσα στὸ σπίτι του;

Ἐγὼ πάλι τὸν παρακαλοῦσα, λέγοντας.

Γιὰ τὸν Κύριο πές μου καὶ ὠφέλησε με.

Καὶ τότε ἀφοῦ ἐξαναγκάστηκε πολὺ ἀπὸ μένα, μοῦ λέει.

Συγχώρεσέ με, ξέρω πὺς κατόρθωσα αὐτὰ τὰ τρία, νὰ μὴ γελάσω, νὰ μὴν ὀρκιστῶ καὶ νὰ μὴ πῶ ψέματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 173

Ἦπῃρχε κάποιος ἀναχωρητῆς στὰ μέρη τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη, μὲ τὸ ὄνομα Θεόδωρος, εὐνοῦχος. Αὐτὸς ἀναγκάστηκε γιὰ κάποια αἰτία νὰ κατεβεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ μάλιστα μπῆκε καὶ σὲ πλοῖο. Ἐπειδὴ καθυστέρησε τὸ πλοῖο στὸ πέλαγος, ἔλειψε τὸ νερὸ καὶ βρέθηκαν σὲ μεγάλη στεναχώρια καὶ ἀμηχανία οἱ ναῦτες καὶ οἱ ἐπιβάτες. Σηκώθηκε τότε ὁ ἀναχωρητῆς, ὕψωσε τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ, πρὸς τὸ Θεὸ πὺ σῶζει ἀπὸ τὸν θάνατο τὶς ψυχές μας, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε προσευχὴ καὶ σφράγισε τὴ θάλασσα μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, λέει στοὺς ναῦτες.

Εὐλογητὸς Κύριος· ἀντλήσατε ὄσο νερὸ χρειάζεσθε.

Καὶ ἐγέμισαν ὅλα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐκ τῆς θαλάσσης γλυκέος ὕδατος καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΔ'

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ἀναχωρητῆς διηγήσατο ἡμῖν, λέγων.

Κατερχόμενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου εἰς πλοῖον, εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς
 5 σκριβὼν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὃς ὄφειλεν εὔξασθαι ἐν τῇ
 ἀγίᾳ πόλει. Ἦν δὲ ὁ ναύκληρος πάνυ εὐλαβῆς καὶ νηστευτῆς. Ὡς
 οὖν ἐπλέομεν, ἀφειδῶς ἐδαπάνων τὸ ὕδωρ οἱ παῖδες τοῦ σκρι-
 βῶνος. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ μεσοπέλαγος ἔλειψεν ἡμῖν τὸ ὕδωρ
 καὶ ἡμεν ἐν πολλῇ ἀνάγκῃ καὶ ἦν θέαμα ἰδεῖν ἐλεεινόν, γυναῖκας
 10 καὶ παῖδας καὶ παιδία μικρὰ τῇ δίψῃ ἐκλελοιπότα καὶ κειμένους
 ὡς νεκρούς. Ποιησάντων δὲ ἡμῶν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀνάγκῃ ὡς ἡμέ-
 ρας τρεῖς καὶ λοιπὸν ἐλπίδα ζωῆς μὴ ἐχόντων, ὁ σκριβὼν μὴ φέ-
 ρων τὴν θλιῖψιν, ἐξήνεγκε τὸ ξίφος αὐτοῦ, θέλων ἀποκτεῖναι τόν
 τε ναύκληρον καὶ τοὺς ναύτας. Ἔλεγε γάρ, ὅτι.

15 Οὗτοί εἰσιν αἴτιοι τοῦ ἀπολέσθαι ἡμᾶς, ἐπειδὴν οὐκ ἐγέμι-
 σαν εἰς τὴν χρεῖαν ἡμῶν ὕδωρ.

Ἐγὼ δὲ τὸν σκριβῶνα παρακαλέσας, ἔλεγον.

Μὴ ποιήσης τοῦτο, ἀλλὰ μᾶλλον δεηθῶμεν τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ
 20 ποιοῦντος μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς.
 Ἴδου γὰρ καὶ ὁ ναύκληρος, ὡς ὀρᾶς, τρίτην ταύτην ἡμέραν
 ἔχει τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ εὐχῇ σχολάζων.

Ἦσυχάσαντος τοῦ σκριβῶνος, τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὡς περὶ ὥραν
 ἕκτην, ἐγερθεὶς ὁ ναύκληρος, μεγάλη τῇ φωνῇ ἐκέκραγε, λέγων.

25 Δόξα σοι, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν,

Ὡστε ἡμᾶς καταπλαγῆναι ἐπὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ.

Καὶ λέγει τοῖς ναύταις.

Γέμισαν ὅλα τὰ ἀγγεῖα ἀπὸ τὸ γλυκὸ νερὸ τῆς θάλασσας καὶ ὅλοι δόξασαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 174

Ὁ ἀββᾶς Γρηγόριος ὁ ἀναχωρητῆς μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Κατεβαίνοντας μὲ πλοῖο ἀπὸ τὸ Βυζάντιο, μπῆκε καὶ κάποιος σωματοφύλακας τοῦ βασιλιᾶ μὲ τὴν γυναῖκα του, ποὺ εἶχε τάμα νὰ προσκυνήσει τὴν ἀγία πόλη. Ὁ πλοίαρχος ἦταν ἄνθρωπος πολὺ εὐλαβῆς καὶ νηστευτῆς. Καθὼς λοιπὸν πλέαμε, οἱ ὑπηρέτες τοῦ σωματοφύλακα δαπανοῦσαν τὸ νερὸ ἀσυλλόγιστα. Μόλις βρεθήκαμε στὸ μέσο τοῦ πελάγους μᾶς ἔλειψε τὸ νερὸ καὶ βρεθήκαμε σὲ μεγάλη ἀνάγκη. Ἦταν θέαμα ἐλεεινὸ νὰ βλέπεις γυναῖκες, νεαροὺς καὶ μικρὰ παιδιά νὰ πέφτουν ἀπὸ τὴ δίψα κάτω καὶ νὰ εἶναι σὰν νερκοί. Ἀφοῦ περάσαμε μ' αὐτὴ τὴ δύσκολη κατάσταση τρεῖς ἡμέρες καὶ δὲν εἶχαμε πλέον ἐλπίδα ζωῆς, ὁ σωματοφύλακας μὴ μπορώντας νὰ ὑποφέρει τὴ θλίψη, ἔβγαλε τὸ ξίφος του, θέλοντας νὰ σκοτώσει τὸν πλοίαρχο καὶ τοὺς ναῦτες του. Γιατὶ ἔλεγε.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ αἴτιοι τῆς καταστροφῆς μας, ποὺ δὲ γέμισαν τὰ δοχεῖα μὲ ὅσο νερὸ χρειαζόταν γιὰ τὶς ἀνάγκες μας.

Ἐγὼ τότε παρακαλοῦσα τὸν σωματοφύλακα, λέγοντας.

Μὴ κάνεις αὐτό, ἀλλὰ ἄς προσευχηθοῦμε στὸν Κύριο μας, στὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸν ἀληθινὸ Θεὸ «ποὺ κάμνει μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ μετρηθοῦν»⁸⁴. Γιατὶ νὰ καὶ ὁ πλοίαρχος, ὅπως βλέπεις, ἔχει τρίτη μέρα ποὺ νηστεύει καὶ προσεύχεται.

Ἦσυχασε ὁ σωματοφύλακας καὶ τὴν τέταρτη μέρα, περίπου τὴν ἕκτη ὥρα, σηκώθηκε ὁ πλοίαρχος βγάζοντας φωνὴ μεγάλη καὶ λέγοντας:

«Δόξα σοι, Χριστέ, ὁ Θεός μας».

Ὅλοι μείναμε ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὴν φωνὴ του.

Λέει τότε στοὺς ναῦτες.

Χαλάσατε τὰς διφθέρας.

*Καὶ ὡς ἐφήπλωσεν αὐτάς, ἰδοὺ νεφέλη ἕως οὗ ἐγένετο πᾶσαν τὴν χρεῖαν ἡμῶν. Ἦν δὲ τὸ θαῦμα μέγα καὶ φοβερόν, ὅτι ἀνεμίζοντος τοῦ πλοίου συνηκολούθει ἡμῖν ἡ νεφέλη καὶ ἔξωθεν τοῦ
5 πλοίου οὐκ ἔβρεξεν.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΕ'

Διηγήσατο ἡμῖν τις τῶν πατέρων περὶ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως, λέγων, ὅτι γυναῖκα ἠδίκησεν εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῆς. Ἡ δὲ ἐσχόλαζεν εἰς τὸν ναὸν τῆς παναγίας Δεσποίνης ἡμῶν τῆς Θεοτόκου Μαρίας παρακαλοῦσα αὐτὴν καὶ λέγουσα μετὰ δακρῶν.

15 *Ἐκδίκησόν με ἀπὸ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως.*

Ὡς οὖν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τοῦτο ἐποίει, φαίνεται αὐτῇ ἡ παναγία Θεοτόκος, λέγουσα.

Πίστευσόν μοι, γύναι, πολλάκις ἤθελον ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησίν σου, ἀλλ' ἡ δεξιὰ χεὶρ αὐτοῦ κωλύει με.

20 *Ἦν γὰρ ἐλεήμων πάνυ.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΣ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος, ὅτι.

Ἀκήκοα διηγουμένου τινὸς τῶν πατέρων, ὀνόματι Ἀνδρέα, ᾧ καὶ ἡμεῖς συνετύχομεν, ὅτι.

*Ὡς ὑπῆρχον νεώτερος, γέγονα ἄτακτος πάνυ καὶ πολέμου καὶ
25 ἀταξίας γενομένης, ἐγὼ καὶ ἄλλοι ἑννέα ἐφύγομεν ἐπὶ Παλαιστίνην, ὧν ὁ εἷς μὲν φιλόπονος ἦν καὶ ὁ ἕτερος Ἑβραῖος. Ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τὴν ἔρημον, ἠσθένησεν ὁ Ἑβραῖος μέχρι θανάτου καὶ ἐν ἀθυμίᾳ ἤμεν πολλῇ, μὴ εἰδότες τί ποιῆσαι αὐτῷ. Πλὴν οὐκ εἰάσαμεν αὐτόν, ἀλλ' ἕκαστος ἡμῶν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν
30 ἐβάσταζεν αὐτόν. Θέλοντες δὲ ἀγαγεῖν αὐτόν εἰς πόλιν ἢ εἰς ἐμπορεῖον, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποθάνῃ, ἐπειδὴν ὁ νεώτερος ἐκ τῆς*

Ἄνοιξτε τὶς δερμάτινες τέντες.

Καὶ μόλις τὶς ἀνοιξαν, νὰ ἓνα σύννεφο ἦρθε πάνω στὸ πλοῖο, καὶ ἔρριξε τόσο νερό, μέχρι ποὺ γέμισαν ὅλα γιὰ τὶς ἀνάγκες μας. Ἦταν τὸ θαῦμα μεγάλο καὶ φοβερό, γιατί ἐνῶ τὸ πλοῖο ταξίδευε, μᾶς ἀκολουθοῦσε τὸ σύννεφο καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ πλοῖο δὲν ἔβρεξε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 175

Μᾶς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες γιὰ τὸν Ζήνωνα⁸⁵ τὸν βασιλιά, λέγοντας, πὼς ἀδίκησε τὴν κόρη μιᾶς γυναίκα. Αὐτὴ πήγαινε στὸ ναὸ τῆς παναγίας Δέσποινας μας τῆς Θεοτόκου Μαρίας καὶ μὲ δάκρυα παρακαλοῦσε αὐτήν, λέγοντας.

Ἐκδικήσου γιὰ χάρη μου τὸν βασιλιά Ζήνωνα.

Ἄφοῦ τὸ ἔκαμε αὐτὸ πολλὰς μέρες, παρουσιάσθηκε σ' αὐτήν ἡ Παναγία Θεοτόκος, λέγοντάς της.

Πίστεψέ με, γυναίκα, πολλὰς φορὲς θέλησα νὰ τὸν ἐκδικηθῶ, ἀλλὰ μὲ ἐμποδίζει τὸ δεξὶ τοῦ χέρι.

Πραγματικὰ ἦταν πολὺ ἐλεήμονας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 176

Ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ἔχω ἀκούσει νὰ διηγεῖται κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες, ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖο καὶ ἐμεῖς συναντήσαμε, καὶ νὰ λέγει, ὅταν ἤμουν νεώτερος, ἤμουν πολὺ ἄτακτος. Τότε ποὺ ἐγινε πόλεμος καὶ ἀνακατοσοῦρα, ἐγὼ καὶ ἄλλοι ἐννιά φύγαμε στὴ Παλαιστίνη, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἓνας ἦταν φιλόπρονος καὶ ὁ ἄλλος Ἑβραῖος. Ὄταν φτάσαμε στὴν ἔρημο ὁ Ἑβραῖος ἀρρώστησε μέχρι θανάτου καὶ βρισκόμασταν σὲ στεναχώρια, γιατί δὲν ξέραμε τί νὰ κάνομε μὲ αὐτόν. Ὅμως δὲν τὸν ἀφήσαμε, ἀλλ' ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἀνάλογα μὲ τὴν δύναμή του τὸν κουβαλοῦσε. Θέλαμε νὰ τὸν πᾶμε στὴν πόλη ἢ σὲ ἐμπορικὸ σταθμὸ, γιὰ νὰ μὴν πεθάνει στὴν ἔρημο. Ὄταν ὁ νεώτερος, ἐξαιτίας τῆς ἀσι-

ἀσιτίας καὶ τοῦ σφοδροτάτου πυρετοῦ καὶ τοῦ ἀμέτρου κόπου καὶ τῆς ἐκ καύματος δίψης ὅλως διελύθη καὶ ἤμελλεν ἐκλείπειν (λοιπὸν γὰρ καὶ πρὸς τὴν ἐξοδὸν ἦν καὶ οὐδὲ βασταχθῆναι ἴσχυεν), ἐβουλευσάμεθα μετὰ πολλῶν δακρύων εἶσαι αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀπελθεῖν, ὑφορώμενοι τὸν ἐκ τῆς δίψης θάνατον καὶ εἰς ἡμᾶς γενησόμενον. Ὡς οὖν ἐθήκαμεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄμμον κλαίοντες καὶ εἶδεν ἡμᾶς ἀπιέναι μέλλοντας, ἤρξατο ὀρκοῦν ἡμᾶς λέγων.

10 Τὸν Θεὸν τὸν μέλλοντα κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, μὴ ἐάσητέ με Ἰουδαῖον ἀποθανεῖν, ἀλλ' ὡς Χριστιανόν. Ποιήσατε οὖν ἔλεος μετ' ἐμοῦ καὶ βαπτίσατέ με, ἵνα καὶ γὼ Χριστιανὸς ὑπεξέλθω τοῦ βίου τούτου καὶ πρὸς Κύριον ἀπέλθω.

Ἡμεῖς δὲ ἐλέγομεν αὐτῷ.

15 Ὅντως, ἀδελφέ, οὐκ ἐξεστὶν ἡμῖν τι τοιοῦτον ποιῆσαι· κοσμικοὶ γὰρ ἐσμεν· τοῦτο γὰρ τὸ ἔργον ἐπισκόπων ἐστὶ καὶ πρεσβυτέρων· πλὴν οὐδὲ ὕδατά εἰσιν ὧδε.

Ὁ δὲ ἐπέμεινε τοῖς αὐτοῖς ἡμᾶς ὄρκους μετὰ δακρύων ἐνορκῶν καὶ λέγων.

20 Μὴ στερήσητέ με τῆς τοιαύτης δωρεᾶς, Χριστιανοί.

Ἐν πλείστη οὖν ἀπορίᾳ ὄντων ἡμῶν, θεόθεν ὁ φιλόπρονος κινηθεὶς λέγει ἡμῖν.

Ἐγείρατε αὐτὸν καὶ ἐκδύσατε.

25 Καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου ὀρθιον αὐτὸν στήσαντες ἐξεδύσαμεν. Ὁ δὲ φιλόπρονος πληρώσας ψάμμου τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπὶ τρεῖς κατέχεεν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, λέγων.

30 Βαπτίζεται Θεόδωρος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡμῶν ὑπακουσάντων τὸ Ἄμην, καθ' ἕκαστον ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ προσκυνητῆς Τριάδος.

Καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ Κυρίου, ἀδελφοί, οὕτως αὐτὸν ἰάσατο καὶ ἐνίσχυσεν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὡς μηκέτι φανῆναι

τίας, τοῦ φοβεροῦ καύσωνα καὶ τοῦ ἀμέτρητου κόπου καὶ τῆς δίψας ἀπὸ τῆς ζέστης, παρέλυσε ὀλόκληρος καὶ ἐπρόκειτο νὰ μᾶς ἀφήσει (γιατὶ βρισκόταν πλέον στὸ τέλος τῆς ζωῆς καὶ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ βασταχθεῖ), ἀποφασίσαμε μὲ πολλὰ δάκρυα νὰ τὸν ἀφήσομε στὴν ἔρημο καὶ νὰ φύγομε, γιὰ νὰ ξεφύγομε τὸ θάνατο ἀπὸ τῆς δίψας πού ἔφτασε καὶ σὲ μᾶς. Μόλις λοιπὸν τὸν ἀφήσαμε κάτω στὴν ἄμμο κλαίγοντας καὶ μᾶς κατάλαβε πὼς πρόκειται νὰ φύγομε ἄρχισε μὲ ὄρκο νὰ μᾶς λέει.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, «πού πρόκειται νὰ κρίνει ζῶντας καὶ νεκρούς», μὴ μὲ ἀφήσετε νὰ πεθάνω σὰν Ἰουδαῖος, ἀλλὰ σὰν Χριστιανός. Δειῖξτε ἔλεος καὶ βαπτίστε με, γιὰ νὰ φύγω ἀπὸ τῆς ζωῆς αὐτῆς σὰν Χριστιανός καὶ νὰ παρουσιαστῶ στὸν Κύριο.

Ἐμεῖς τοῦ λέγαμε.

Πραγματικά, ἀδελφέ, δὲν ἐπιτρέπεται σὲ μᾶς νὰ κάνομε κάτι τέτοιο, γιατί εἴμαστε κοσμικοί· αὐτὸ εἶναι ἔργο τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν ἱερέων· ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ νερὸ δὲν ἔχομε.

Αὐτὸς ἐπέμενε μὲ δάκρυα καὶ ὄρκους, λέγοντας.

Μὴ μὲ στερῆσετε ἀπὸ αὐτῆς τῆς δωρεᾶς, Χριστιανοί.

Βρισκόμενοι λοιπὸν σὲ μεγάλη ἀμηχανία, ὁ φιλόπρονος παρακινημένος ἀπὸ τὸ Θεὸ μᾶς λέει.

Σηκῶστε τον καὶ βγάλτε του τὰ ροῦχα.

Μετὰ ἀπὸ πολὺ κόπο τὸν στήσαμε ὄρθιο καὶ τὸν ξεντήσαμε. Τότε ὁ φιλόπρονος πῆρε μὲ τὰ χέρια του ἄμμο καὶ τὴν ἔριξε τρεῖς φορές στὸ κεφάλι του, λέγοντας.

«Βαπτίζεται Θεόδωρος στὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» καὶ ἐμεῖς ἀπαντούσαμε μὲ τὸ «ἀμήν», στὸ κάθε ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοούσιας καὶ προσκυνητῆς Τριάδας.

Στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ἀδελφοί, ἔτσι τὸν θεράπευσε καὶ τὸν ἐνίσχυσε ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὥστε δὲν ξαναφάνηκε πάνω του ἵχνος ἀρρώστιας· ἀλλὰ γεμάτος ὑγεία καὶ

ἐν αὐτῷ λείψανον ἀρρωστίας, ἀλλ' ὑγιῶς καὶ ἐρρωμένως ἐν πάσῃ προθυμίᾳ τὸ λοιπὸν τῆς ἐρήμου προέτρεχεν ἡμῶν.

Ἐλθόντες δὲ ἐν Ἀσκάλωνι, ἀνηγάγομεν τὰ περὶ τούτου τῷ μακαρίῳ καὶ ἐν ἀγίοις Διονυσίῳ τῷ ταύτης ἐπισκόπῳ, τὸ ὅπως συνέβη 5 τῷ ἀδελφῷ κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ δὲ ὄσιος ὄντως Διονύσιος τούτων ἀκούσας, ἐννεὸς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τούτῳ γέγονε θαύματι καὶ τὸν κλῆρον ἅπαντα συγκαλεσάμενος, ἀνατίθεται αὐτῷ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰ ἄρα ὤφειλεν αὐτῷ λογισθῆναι εἰς βάπτισμα ἢ τῆς ψάμμου ἐπίχυσις ἢ οὐ. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι, ὤφειλεν αὐτῷ λογισθῆναι διὰ 10 τὸ παράδοξον τῷ θαύματος· οἱ δὲ ἔφασκον, οὐ. Καὶ γὰρ ὁ θεολόγος Γρηγόριος πάντα ἐξαριθμεῖται τὰ βαπτίσματα, βάπτισμα λέγων Μωσαϊκόν, ἀλλ' ἐν ὕδατι, καὶ πρὸ τούτου δὲ ἐν νεφέλῃ καὶ θαλάσῃ βάπτισμα, καὶ τὸ Ἰωάννου οὐκέτι μὲν ἰουδαϊκόν. Οὐ γὰρ ἐν ὕδατι μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς μετάνοιαν· βαπτίζει καὶ Ἰησοῦς, 15 ἀλλ' ἐν Πνεύματι· τοῦτο ἢ τελειότης. Οἶδα καὶ τέταρτον βάπτισμα τὸ διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος, οἶδα καὶ πέμπτον ἔτι τὸ τῶν δακρῶν. Ποῖον οὖν τούτων ἐβαπτίσαστο, ἵνα καὶ κυρῶσωμεν αὐτό; Καὶ μάλιστα τοῦ Κυρίου πρὸς Νικόδημον λέγοντος, «ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς βασι- 20 λείαν τῶν οὐρανῶν», οἷς καὶ ἀντέλεγον ἕτεροι.

Τί οὖν; ἐπειδὴ οὐ γέγραπται περὶ τῶν ἀποστόλων, ὅτι ἐβαπτίσθησαν, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν;

Πάλιν δὲ τούτοις ἄλλοι ἀντεφέροντο λέγοντες.

25 *Ναί, ἀληθῶς ἐβαπτίσθησαν, καθὼς Κλήμης ὁ Στρωματεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῶν Ὑποτυπώσεων μέμνηται· φησὶ γάρ, τὸ ἀποστολικὸν ρητὸν ἐξηγούμενος τὸ λέγον, «εὐχαριστῶ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα» ὁ Χριστὸς λέγεται Πέτρον μόνον βεβαπτικέναι, Πέτρος δὲ Ἀνδρέαν, Ἀνδρέας Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς λοιπούς.* 30

δύναμη με πολὺ προθυμία ἔτρεχε πρὸς μπροστὰ ἀπὸ μᾶς στὴν ὑπόλοιπη ἔρημο.

Ὅταν φτάσαμε στὴν Ἀσκάλωνα ἀναφέραμε τὰ σχετικὰ με αὐτὸν στὸν μακάριο Διονύσιο, τὸν ἐπίσκοπο αὐτῆς, τὸ τί δηλαδὴ συνέβηκε στὸν ἀδελφὸ καθ' ὁδόν. Ὁ πραγματικὰ ὄσιος Διονύσιος ἀφοῦ ἄκουσε αὐτὰ καὶ ἔμεινε ἔκθαμβος ἀπὸ τὸ παράδοξο αὐτὸ θαῦμα καὶ ἀφοῦ συγκάλεσε ὅλον τὸν κλῆρο, ἀναθέτει σ' αὐτοὺς τὸ πρᾶγμα, τὸ ἂν μπορεῖ δηλαδὴ νὰ θεωρηθεῖ βάπτισμα ἢ ἐπίχυση με ἄμμο ἢ ὄχι. Ἄλλοι ἔλεγαν, πῶς μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἐξ αἰτίας τοῦ παραδόξου τοῦ θαύματος καὶ ἄλλοι ἔλεγαν ὄχι. Γιατὶ καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος⁸⁶ ἀριθμεῖ ὅλα τὰ βαπτίσματα, κατονομάζοντας τὸ Μωσαϊκὸ βάπτισμα, ἀλλὰ με νερὸ, καὶ πρὶν ἀπὸ αὐτὸ τὸ βάπτισμα ἀπὸ τὴ νεφέλη καὶ τὴ θάλασσα· ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἰωάννη δὲν ἦταν Ἰουδαϊκὸ· γιατί βάπτιζε ὄχι μόνο με νερὸ ἀλλὰ καὶ καλοῦσε σὲ μετάνοια. Βαπτίζει καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀλλὰ ἐν Πνεύματι· αὐτὸ εἶναι ἡ τελειότητα. Ξέρω καὶ τέταρτο βάπτισμα, τὸ διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος, καὶ ἀκόμη ξέρω καὶ πέμπτο, τὸ βάπτισμα τῶν δακρῶν. Μὲ ποιό λοιπὸν ἀπὸ αὐτὰ βαπτίστηκε γιὰ νὰ τὸ ἐπικυρώσομε; Καὶ βέβαια ὁ Κύριος πρὸς τὸν Νικόδημο λέει, «ἂν κάποιος δὲ γεννηθεῖ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, δὲ θὰ εἰσέλθει στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»⁸⁷, γιὰ τὰ ὁποῖα ἔφεραν ἀντιρρήσεις ἄλλοι.

Τί λοιπόν; ἐπειδὴ δὲν γράφτηκε γιὰ τοὺς ἀποστόλους ὅτι βαπτίστηκαν, δὲν μπαίνουν στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν;

Ἄλλοι πάλι ἀναφερόμενοι σ' αὐτοὺς ἔλεγαν.

Ναί, πράγματι βαπτίστηκαν, ὅπως ἀναφέρει ὁ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς στὸν πέμπτο τόμο τῶν «Ἐποτυπώσεων». Γιατὶ λέγει, ἐξηγώντας τὸ ἀποστολικὸ ρητὸ ποὺ λέγει, «εὐχαριστῶ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα», λέγεται πῶς ὁ Χριστὸς βάπτισε μόνο τὸν Πέτρο, ὁ Πέτρος τὸν Ἀνδρέα, ὁ Ἀνδρέας τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὑπόλοιπους⁸⁸.

87. Ἰω. 3,15.

88. Α' Κορ. 1,14.

Τούτων δὲ καὶ ἐτέρων πλειόνων λαληθέντων, ἔδοξε τῷ μακαρίῳ Διονυσίῳ τῷ ἐπισκόπῳ ἀποστεῖλαι τὸν ἀδελφὸν εἰς τὸν ἅγιον Ἰορδάνην κάκειῖσε βαπτίζεσθαι. Τὸν δὲ φιλόπονον ἐκεῖνον διάκονον ἐχειροτόνησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΖ'

5 Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κίλιξ, ὅτι.

Καθημένων ἡμῶν εἰς τὸ Ἔνατον Ἀλεξανδρείας παρέβαλεν ἡμῖν ὁ Αἰγύπτιος μοναχὸς καὶ διηγήσατο λέγων, ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν λαύραν τῶν κελλίων ἀδελφὸς ἀπὸ ξένης, θέλων καθίσαι· καὶ βαλὼν μετάνοιαν τῷ πρεσβυτέρῳ, παρεκάλει, ἵνα εἰς τὸ κελλίον Εὐά-
10 γρίου καθίσῃ. Ὁ δὲ πρεσβύτερος ἔλεγεν αὐτῷ,

Μὴ δύνασθαι καθίσαι ἐκεῖ.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἔλεγεν, ὅτι,

Ἐὰν μὴ μείνω ἐκεῖ, πάντως ἀναχωρῶ.

Λέγει αὐτῷ ὁ πρεσβύτερος.

15 Φύσει, τέκνον, χαλεπὸς δαίμων οἰκεῖ ἐκεῖ. Ὁ γὰρ πλανήσας Εὐάγριον καὶ ἀποστήσας αὐτὸν ἐκ τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ ἐμβαλὼν αὐτῷ τὰ μυσαρὰ δόγματα, οὐκ ἔῃ ἐκεῖ καθίσαι τινά.

Ὁ δὲ ἀδελφός, ἐπέμενε λέγων, ὅτι.

20 Ἐὰν ὧδε μένω, ἐκεῖ ἔχω καθίσαι.

Τότε λέγει ὁ πρεσβύτερος.

Τῷ κρίματί σου ὑπάγε, κάθου.

Καὶ δὴ ἀπελθὼν ὁ ἀδελφὸς ἐκάθισε μίαν ἐβδομάδα, καὶ ἐλθούσης τῆς ἁγίας Κυριακῆς, ἦλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἰδὼν αὐτὸν
25 ὁ πρεσβύτερος, παρεκλήθη. Τῇ δὲ ἐρχομένη Κυριακῇ οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ παρακαλεῖ δύο ἀδελφοὺς ὁ πρεσβύτερος, ἵνα ἀπελθόντες μάθωσι, διατί οὐ παρεγένετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀπελθόντες οἱ ἀδελφοὶ ἐν τῷ κελλίῳ, εὔρον τὸν ἀδελφὸν βαλόντα σχοινίον εἰς τὸν τράχηλον καὶ ἀπαγξάμενον.

89. Τὴν ἐρμηνεία αὐτῆ τὴν ἀπορρίπτουν σχεδὸν ὅλοι οἱ πατέρες

90. Εὐάγριος Ποντικός: Μοναχὸς καὶ συγγραφέας ἀπὸ τὰ Ἰβηρα τοῦ Πό-

Ἄφοῦ λέχθησαν αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλά, φάνηκε καλὸ στὸν ἐπίσκοπο Διονύσιο νὰ στείλει τὸν ἀδελφὸ στὸν ἅγιο Ἰορδάνη καὶ ἐκεῖ νὰ βαπτιστεῖ. Ἐνῶ ἐκεῖνον τὸν φιλόπονο τὸν χειροτόνησε διάκονο⁸⁹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 177

Ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κίλικας ἔλεγε.

Ὅταν μέναμε στὸ Ἔνατο τῆς Ἀλεξάνδρειας μᾶς ἐπισκέφτηκε κάποιος Αἰγύπτιος μοναχὸς καὶ μᾶς διηγήθηκε, πὼς ἦρθε στὴ λαύρα τῶν κελλιῶν κάποιος ἀδελφὸς ξένος, θέλοντας νὰ μείνει καί, βάζοντας μετάνοια στὸν πρεσβύτερο, τὸν παρακαλοῦσε νὰ μείνει στὸ κελλί τοῦ Εὐαγρίου. Ὁ πρεσβύτερος τοῦ ἔλεγε πὼς δὲν μπορεῖ νὰ μείνει ἐκεῖ.

Ὁ ἀδελφὸς πάλι ἔλεγε.

Ἄν δὲ μείνω ἐκεῖ θὰ φύγω γιὰ πάντα.

Τοῦ λέει ὁ πρεσβύτερος.

Πράγματι, τέκνο μου, ἐκεῖ κατοικεῖ φοβερός δαίμονας. Γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ πλάνεψε τὸν Εὐάγριο⁹⁰ καὶ τὸν ἔκανε νὰ φύγει ἀπὸ τὴν ὀρθὴ πίστη καὶ τοῦ ἐνέπνευσε τὰ μισερὰ δόγματα, δὲν ἀφήνει κανέναν νὰ καθίσει ἐκεῖ.

Ὁ ἀδελφὸς ἐπέμενε, λέγοντας.

Ἄν μείνω ἐδῶ, θὰ καθίσω ἐκεῖ.

Τότε τοῦ λέει ὁ πρεσβύτερος.

Πήγαινε σύμφωνα μὲ τὸ λογισμό σου καὶ κάθισε.

Πράγματι πῆγε ὁ ἀδελφὸς καὶ ἔμεινε μιὰ ἐβδομάδα καὶ ὅταν ἔφτασε ἡ ἅγια Κυριακὴ, ἦρθε στὴν ἐκκλησία. Μόλις τὸν εἶδε ὁ πρεσβύτερος, ἀνακουφίστηκε. Τὴν ἐπόμενη ὁμως Κυριακὴ δὲν ἦρθε στὴν ἐκκλησία καὶ παρακαλεῖ ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφούς νὰ πᾶνε καὶ νὰ μάθουν γιατί δὲν ἦρθε στὴν ἐκκλησία. Ὅταν μπῆκαν οἱ ἀδελφοὶ στὸ κελλί βρῆκαν τὸν ἀδελφὸ νὰ ἔχει βάλει θηλειὰ στὸ λαιμὸ του καὶ νὰ εἶναι πνιγμένος.

ντου. Καταδικάστηκε ἀπὸ τὴν Ε΄ οἰκ. σύνοδο γιὰ τὶς ὠριγενιστικὲς τοῦ ἀντιλήψεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΗ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Γεώργιος ὁ πρεσβύτερος τοῦ κοινοβίου τῶν Σχολαρίων, ὅτι.

Εἰς τὰ Μονίδια γέρων μέγας πονικὸς ἐκαθέζετο, ἦν δὲ ἀφελῆς περὶ τὴν πίστιν καὶ ὅπου ἠδύρισκε, μετελάμβανεν ἀδιακρίτως. Ἐν 5 μιᾷ οὖν ὥφθη αὐτῷ ἄγγελος Θεοῦ, λέγων.

Εἰπέ, γέρων, ἐὰν ἀποθάνης, πῶς θέλεις ἵνα ἐνταφιάσωμέν σε; ὡς οἱ Αἰγύπτιοι μοναχοὶ ἐνταφιάζουσιν, ἢ ὡς οἱ Ἱεροσολυμίται.

Ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων.

10 Οὐκ οἶδα.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἄγγελος.

Σκέψαι καὶ ἔρχομαι μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας καὶ λέγεις μοι.

Ἀπελθὼν οὖν ὁ γέρων πρὸς ἄλλον, διηγῆσατο αὐτῷ ἅπερ ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου. Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ γέρων, ἐννεὸς γέγονεν 15 ἐπὶ τῇ ἀκοῇ καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ἐπιπολύ, θεόθεν κινηθεὶς, λέγει αὐτῷ.

Ποῦ μεταλαμβάνεις τῶν ἀγίων μυστηρίων;

Ὁ δε ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ.

Ὅπου εὔρω.

20 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Μηκέτι δόξῃ σοι ἔξωθεν τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας κοινωνῆσαι, ἐνθα ὀνομάζονται αἱ ἅγαι τέσσαρες σύνοδοι, ἢ ἐν Νικαίᾳ τῶν τη' καὶ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν ρν' καὶ ἢ ἐν Ἐφέσῳ πρώτη τῶν σ', καὶ ἢ ἐν 25 Χαλκηδόνι χλ'. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, λέγε αὐτῷ.

Ὡς οἱ Ἱεροσολυμίται θέλω.

Μετὰ οὖν τρεῖς ἐβδομάδας ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ λέγει τῷ γέροντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 178

Μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀββᾶς Γεώργιος, ὁ πρεσβύτερος τοῦ κοινοβίου τῶν Σχολαρίων, τὰ ἐξῆς.

Στὰ Μονίδια ἔμενε κάποιος γέροντας πολὺ φιλόπρονος, ἦταν ὁμως ἀπρόσεκτος στὴ πίστη καὶ ὅπου εὑρίσκε μεταλάμβανε χωρὶς διάκριση. Μιὰ μέρα παρουσιάσθηκε σ' αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ λέει.

Πές μου, γέροντα, ὅταν πεθάνεις πῶς θέλεις νὰ σὲ θάψομε; ὅπως θάβουν τοὺς Αἰγυπτίους μοναχοὺς ἢ ὅπως τοὺς Ἱεροσολυμίτες;

Ὁ γέροντας τοῦ ἀπάντησε.

Δὲν ξέρω.

Τότε τοῦ λέει ὁ ἄγγελος.

Σκέψου καὶ μετὰ τρεῖς ἐβδομάδες ἔρχομαι καὶ μοῦ τὸ λές.

Πῆγε τότε ὁ γέροντας σ' ἄλλον καὶ τοῦ διηγήθηκε ἐκεῖνα ποὺ ἄκουσε ἀπὸ τὸν ἄγγελο. Μόλις τὰ ἄκουσε ὁ γέροντας ἔμεινε ἐκθαμβος καὶ ἔχοντας στραμμένο τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὸν γιὰ πολλὴ ὥρα, παρακινημένος ἀπὸ τὸ Θεὸ τοῦ λέει.

Ποῦ μεταλαμβάνεις τὰ ἅγια μυστήρια;

Τοῦ ἀποκρίθηκε.

Ὅπου βρῶ.

Τότε ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Μὴ θελήσεις ποτὲ νὰ κοινωνήσεις ἔξω ἀπὸ τὴν ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία πιστεύει σὲ τέσσερις ἅγιες συνόδους, στὴ σύνοδο τῆς Νίκαιας τῶν 318, τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῶν 150 πατέρων, τῆς Ἐφέσου τὴν πρώτη τῶν 200 πατέρων καὶ τῆς Χαλκηδόνας τῶν 630 πατέρων⁹¹. Ὅταν ἔρθει ὁ ἄγγελος νὰ τοῦ πεῖς.

Θέλω, ὅπως οἱ Ἱεροσολυμίτες.

Μετὰ λοιπὸν ἀπὸ τρεῖς ἐβδομάδες ἦρθε ὁ ἄγγελος καὶ λέει στὸ γέροντα.

Τί ἐνι γέρων; ἐσκέψω;

Ὁ δὲ γέρων λέγει αὐτῷ.

Ὡς Ἱεροσολυμίται θέλω.

Λέγει αὐτῷ ὁ ἄγγελος.

Καλῶς, καλῶς.

Καὶ εὐθέως παρέδωκε τὴν ψυχὴν. Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν, ἵνα μὴ τοὺς κόπους αὐτοῦ ἀπολέσῃ ὁ γέρων καὶ μετὰ αἰρετικῶν κατακριθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΟΘ'

Παρεβάλομεν τῷ ἀββᾷ Ἰωάννη τῷ ἀναχωρητῇ τῷ λεγομένῳ Πυρρῷ καὶ διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

Ἦκουσα λέγοντος τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ Μωαβίτου, ὅτι Μοναστήρια τις ἦν ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει, πάνυ εὐλαβῆς καὶ κατὰ Θεὸν προκόπτουσα. Φθονήσας οὖν ὁ διάβολος τῇ παρθένῳ, ἐμβάλλει νέω τινὶ σατανικὸν εἰς αὐτὴν ἔρωτα. Ἡ δὲ θαυμασία ἐκείνη παρθένος θεωρήσασα τῆς τοῦ δαίμονος ἐπιβουλῆς καὶ τῆς τοῦ νέου ἀπωλείας, λαβοῦσα εἰς ἓν μαλάκιον ὀλίγα βρεκτά, ἔρχεται εἰς τὴν ἔρημον καὶ τῷ νέῳ διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τὸ ἀνενόχλητον καὶ τὴν σωτηρίαν πραγματευομένη καὶ ἑαυτῇ τὴν ἐκ τῆς ἐρημίας ἀσφάλειαν. Μετὰ πολὺν οὖν χρόνον, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἵνα μὴ ἄγνωστος ἢ ἐνάρετος αὐτῆς μείνη πολιτεία, θεωρεῖ αὐτὴν ἀναχωρητῆς τις ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου καὶ λέγει αὐτῇ.

Ἄμμᾶ, τί ποιεῖς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην;

Ἡ δὲ λαθεῖν θέλουσα τὸν ἀναχωρητὴν, λέγει αὐτῷ.

Συγχώρησόν μοι, ὅτι ἐπλανήθην τὴν ὁδόν· ἀλλὰ ποιήσον ἀγάπην, πάτερ, διὰ τὸν Κύριον καὶ δεῖξόν μοι αὐτήν.

Ὁ δὲ θεόθεν γνοὺς τὰ κατ' αὐτήν, λέγει αὐτῇ.

Πίστευσόν μοι, ἀμμᾶ, οὔτε πεπλάνησαι τὴν ὁδόν, οὔτε ὁδὸν ἐπιζητεῖς· ἀλλ' ὡς γινώσκουσα ὅτι τὸ ψεῦδος ἐκ τοῦ

Τί ἔγινε, γέροντα; σκέφθηκες;

Ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Θέλω ὅπως οἱ Ἱεροσολυμίτες.

Τοῦ λέει τότε ὁ ἄγγελος

Καλῶς, καλῶς.

Ἀμέσως παρέδωσε τὴν ψυχὴ του. Καὶ ἔγινε ὅλο αὐτό, γιὰ νὰ μὴ χάσει ὁ γέροντας τοὺς κόπους του καὶ κατακριθεῖ σὰν αἵρετικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 179

Ἐπισκεφθήκαμε τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη τὸν ἀναχωρητὴ, ποὺ ὀνομάζεται Πυρρός, ὁ ὁποῖος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ἄκουσα νὰ λέει ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Μωαβίτης, ὅτι ζοῦσε κάποια μονάστρια στὴν ἀγία πόλη, πολὺ εὐλαβῆς καὶ μὲ προκοπὴ κατὰ Θεό. Τὴ φθόνησε ὁ διάβολος τὴν παρθένο καὶ βάζει σὲ κάποιο νεαρὸ σατανικὸ ἔρωτα γιὰ αὐτήν. Ἡ θαυμάσια ἐκείνη παρθένος, ἐπειδὴ κατάλαβε τὴν ἐπιβουλὴ τοῦ δαίμονα καὶ εἶδε τὴν καταστροφὴ τοῦ νεαροῦ, πῆρε σὲ ἓνα μαντήλι βρεγμένα ὄσπρια καὶ ἔφυγε στὴν ἔρημο, δίνοντας ἔτσι στὸν νεαρὸ τὸ ἀνενόητο μὲ τὴν ἀναχώρησή της, καὶ ἡ ἴδια πετυχαίνοντας τὴν σωτηρία της μὲ τὴν ἀσφάλεια τῆς ἐρήμου. Μετὰ ἀπὸ πολὺ καιρὸ, σύμφωνα μὲ τὴν οἰκονομία τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μὴν μείνει ἄγνωστη ἡ ἐνάρετη ζωὴ της, τὴν βλέπει κάποιος ἀναχωρητῆς μέσα στὴν ἔρημο τοῦ ἀγίου Ἰορδάνη καὶ τῆς λέει.

Ἄμμᾶ, τί κάνεις σ' αὐτὴ τὴν ἔρημο;

Αὐτὴ θέλοντας νὰ ξεφύγει τὴν προσοχὴ τοῦ ἀναχωρητῆ, τοῦ λέει.

Συγχώρησέ με, ἔχασα τὸ δρόμο, ἀλλὰ, πάτερ, δεῖξε ἀγάπη καὶ γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δεῖξέ τόν μου.

Αὐτὸς ποὺ ἀπὸ τὸ Θεὸ ἤξερε τὰ σχετικὰ μὲ αὐτὴν τῆς λέει.

Πίστεψέ με, ἀμμᾶ, οὔτε τὸ δρόμο ἔχασες, οὔτε τὸ δρόμο ψάχνεις νὰ βρεῖς, ἀλλὰ, ξέροντας πῶς τὸ ψέμα προέρχε-

διαβόλου ἐστίν, εἶπέ μοι τὴν αἰτίαν ἐν ἀληθείᾳ, δι' ἣν ἤλθεις ἐνταῦθα.

Τότε λέγει αὐτῷ ἡ παρθένος.

5 Συγχώρησόν μοι, ἀββᾶ· νεώτερός τις ἐσκανδαλίσθη εἰς ἐμέ καὶ διὰ τοῦτο ἤλθον εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, κρίνασα μᾶλλον ὧδε ἀποθανεῖν, ἢ πρόσκομμά τί τιμι γενέσθαι, κατὰ τὴν τοῦ Ἀποστόλου φωνήν.

Λέγει αὐτῇ πάλιν ὁ γέρων.

Καὶ πόσον χρόνον ἔχεις ὧδε;

10 Ἡ δὲ λέγει αὐτῷ.

Ἔχω χάριτι Χριστοῦ ἔτη δέκα ἐπτά.

Πάλιν λέγει αὐτῇ ὁ ἀναχωρητής.

Καὶ πόθεν ἐσθίεις;

15 Ἡ δὲ ἐκβαλοῦσα τὸ μαλάκιον καὶ τὰ βρεκτὰ ἐν αὐτῷ, λέγει τῷ ἀναχωρητῇ.

Ἴδε τοῦτο τὸ μαλάκιον ὃ βλέπεις, μετ' ἐμοῦ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, ἔχον καὶ τὰ μικρὰ ταῦτα βρεκτὰ καὶ οἰκονομίαν τοιαύτην εἰς ἐμέ τὴν ταπεινὴν ἐποίησεν ὁ Θεός, ὅτι χρόνον τοσοῦτον ἐξ αὐτῶν ἐσθίω καὶ οὐκ ἠλαττώθησαν. Καὶ τοῦτο δὲ γίνωσκε, πάτερ, ὅτι οὕτω με ἡ αὐτοῦ ἀγαθότης ἐσκέπασεν, ὅτι τὰ ἰς' ἔτη ταῦτα οὐκ εἶδέ με ἄνθρωπος, εἰ μὴ σὺ μόνος σήμερον· ἐγὼ δὲ πάντας ἐθεώρουν.

Καὶ ταῦτα μαθὼν ὁ ἀναχωρητής, ἐδόξασε τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠ'

25 Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ὀσιώτατος Διονύσιος, ὁ πρεσβύτερος καὶ σκευοφύλαξ τῆς τῶν Ἀσκαλωνιτῶν ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἀναχωρητοῦ, λέγων, ὅτι.

Ὅντως μέγας ἐν τῇ παρουσίᾳ γενεᾷ κατὰ Θεὸν γέγονεν ἄνθρωπος καὶ πρὸς σύστασιν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεὸν εὐαρεστήσεως τοῦτο τὸ θαῦμα περὶ αὐτοῦ διηγεῖτο.

ται ἀπὸ τὸ διάβολο, πές μου μὲ ἀλήθεια τὴν αἰτία γιὰ τὴν ὁποία ἦρθες ἐδῶ.

Τότε τοῦ λέει ἡ παρθένος.

Συγχώρησέ με, ἀββᾶ, κάποιος νεαρὸς σκανδαλίστηκε ἀπὸ μένα καὶ γιὰ αὐτὸ ἦρθα στὴν ἔρημο αὐτή, κρίνοντας σὰν καλὸ νὰ πεθάνω ἐδῶ ἢ νὰ γίνω ἐμπόδιο σὲ κάποιον, σύμφωνα μὲ τὴν προσταγὴ τοῦ Ἀποστόλου⁹².

Τῆς ξαναλέει ὁ γέροντας.

Πόσα χρόνια ἔχεις ἐδῶ;

Αὐτὴ τοῦ λέει.

Ἔχω μὲ τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ δεκαεπτὰ χρόνια.

Πάλι τῆς λέει ὁ ἀναχωρητής.

Ἀπὸ ποῦ τρῶς;

Αὐτὴ ἔβγαλε τότε τὸ μαντήλι μὲ τὰ βρεγμένα ὄσπρια μέσα σ' αὐτὸ καὶ λέγει στὸν ἀναχωρητή.

Νά, αὐτὸ τὸ μαντήλι ποὺ βλέπεις, βγῆκε μαζί μου ἀπὸ τὴν πόλη, ἔχοντας μέσα καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ βρεγμένα ὄσπρια καὶ τέτοια οἰκονομία ἔδειξε ὁ Θεὸς σὲ μένα τὴν ταπεινή, ὥστε τόσο πολὺ καιρὸ τρῶγω καὶ δὲν ἐλαττώθηκαν. Καὶ νὰ ξέρεις αὐτό, πάτερ, ὅτι τόσο μὲ σκέπασε ἡ ἀγαθότητά του, ποὺ αὐτὰ τὰ χρόνια τώρα δὲν μὲ εἶδε ἄνθρωπος, παρὰ μόνον σήμερα ἐσύ· ἐγὼ ὅμως ὄλους τοὺς ἔβλεπα.

Μαθαίνοντας αὐτὰ ὁ ἀναχωρητής, δόξασε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 180

Μᾶς διηγήθηκε ὁ ὀσιότατος Διονύσιος, ὁ πρεσβύτερος καὶ σκευοφύλακας τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἀσκαλωνιτῶν, γιὰ τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη τὸν ἀναχωρητή, τὰ ἐξῆς.

Ἦταν πράγματι μεγάλος ἄνθρωπος ἀνάμεσα στὴ παρούσα γενιὰ τοῦ κόσμου· καὶ γιὰ νὰ φανερώσει τὴν εὐαρέσκεια τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν, αὐτὸ τὸ θαῦμα μᾶς διηγοῦνταν γιὰ αὐτόν.

92. Β' Κορ. 6,3.

Ἐν σπηλαίῳ, φησίν, ὁ γέρων ἐκάθητο εἰς τὰ μέρη Σοχοῦς τοῦ κτήματος ἀπὸ μιλίων μικρῶ πρὸς Ἱεροσολύμων κ' εἰκόνα δὲ εἶ-
 χεν ὁ γέρων ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτοῦ τῆς παναγίας ἀχράντου Δε-
 σποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐν ἀγκάλαις
 5 φέρουσαν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Καθότι οὖν ἐβούλετο ἀπελθεῖν εἰς τό-
 πον τινὰ ἢ εἰς ἐρήμους μακρὰς ἢ εἰς Ἱεροσόλυμα, πρὸς τὸ προ-
 σκυνῆσαι τὸν ἅγιον σταυρὸν καὶ σεβαστοὺς τόπους, ἢ καὶ εἰς τὸ
 Σιναῖον ὄρος, πρὸς τὸ εὐχεσθαι καὶ εἰς μάρτυρας ἀφεστῶτας Ἱε-
 ροσολύμων πολλοῖς καὶ μακροῖς διαστήμασιν (ἦν γὰρ φιλομάρ-
 10 τυς ὁ γέρων, καὶ νῦν μὲν ἀπὶ πρὸς τὸν ἅγιον Ἰωάννην εἰς Ἔφε-
 σον, νῦν δὲ εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον εἰς Εὐχάϊταν, καὶ ἄρτι μὲν εἰς
 τὴν τῶν Ἰσαύρων εἰς τὴν ἁγίαν Θέκλαν εἰς Σελεύκειαν, ἄρτι δὲ
 εἰς τὸν ἅγιον Σέργιον εἰς τὸ Σαφᾶς· καὶ ποτὲ μὲν εἰς τοῦτον, ποτὲ
 δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν ἅγιον ὠδευσεν), ἐσκεύαζε τὴν κανδήλαν καὶ
 15 ἦπτεν ὡς εἶχεν συνήθειαν καὶ πρὸς ἱκεσίαν στὰς καὶ τὴν πορείαν
 αὐτῷ κατευθυνθῆναι τὸν Θεὸν ἱκετεύσας, ἔλεγεν εἰς τὴν Δέσποι-
 ναν, εἰς τὴν εἰκόνα αὐτῆς προσέχων.

Ἄγία Δέσποινα Θεοτεόκε, ἐπειδὴ ὁδὸν μέλλω βαδίσαι μα-
 κράν, πολλῶν ἡμερῶν προθεσμίαν ἔχουσαν, τῆς κανδήλας
 20 σου φρόντισον καὶ μὴ σβεννυμένην αὐτὴν κατὰ τὴν ἐμὴν
 πρόθεσιν φύλαξαι· ἐγὼ γὰρ τὴν σὴν βοήθειαν συνοδοιπό-
 ρον ἔχων ἀπέρχομαι.

Καὶ ταῦτα πρὸς τὴν εἰκόνα φῆσας, ἐξῆρχετο. Καὶ τὴν προτεθει-
 σαν πορείαν ποιήσας ὑπέστρεφεν, ποτὲ μὲν διὰ μηνός, ποτὲ δὲ
 25 διὰ δύο καὶ τριῶν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ πέντε καὶ ἕξι καὶ οὕτως εὐ-
 ρισκε τὴν κανδήλαν ἐσκευασμένην τε καὶ ἀπτιμένην, καθάπερ
 αὐτὴν πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν ἐξερχόμενος εἶασε, καὶ οὐδέποτε αὐ-
 τὴν ἀφ' ἑαυτῆς σβεσθειῖσαν ἐώρακεν, οὔτε ἐξ ὕπνου ἀνιστάμενος,
 οὔτε ἐξ ἀποδημίας ἐπαναστρέφων, οὔτε ἐξ ἐρήμου φοιτῶν εἰς τὸ
 30 σπήλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΑ'

Ἔλεγε δὲ ἡμῖν καὶ τοῦτο περὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς Διονύσιος ὁ πρε-
 σβύτερος, ὅτι.

Ἐν μιᾷ περιεπάτει ὁ γέρων ἐν τοῖς ὀρίοις Σοχοῦς τοῦ κτήματος.

Ὁ γέροντας, ἔλεγε, μένει σ' ἓνα σπήλαιο στὰ μέρη τοῦ χωριοῦ Σοχοῦς, περίπου εἴκοσι μίλια μακριὰ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Εἶχε ὁ γέροντας μιὰ εἰκόνα μέσα στὸ σπήλαιο τῆς Παναγίας Ἀχράντου τῆς Δέσποινάς μας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, κρατῶντας στὴν ἀγκαλιά της τὸ Χριστό. Κάθε φορὰ λοιπὸν ποὺ ἤθελε νὰ πάει σὲ κάποιο μέρος ἢ σὲ μακρυνές ἐρήμους ἢ στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ προσκυνήσει τὸν ἅγιο Σταυρὸ καὶ τοὺς σεβαστοὺς τάφους, ἢ στὸ ὄρος Σινᾶ γιὰ νὰ προσευχηθεῖ, ἢ στοὺς μάρτυρες ποὺ βρίσκονταν σὲ μεγάλη καὶ μακρυνὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα (γιατὶ ἦταν ὁ γέροντας πολὺ φιλομάρτυς καὶ ἄλλοτε πήγαινε στὸν ἅγιο Ἰωάννη στὴν Ἔφεσο, ἄλλοτε στὸν ἅγιο Θεόδωρο στὰ Εὐχᾶϊτα καὶ ἄλλοτε στὴ μονὴ τῶν Ἰσαύρων στὴν ἀγία Θέκλα στὴ Σελεύκεια, τελευταῖα πῆγε στὸν ἅγιο Σέργιο στὸ Σαφᾶς· καὶ πότε πήγαινε σ' αὐτὸν καὶ πότε σὲ κεῖνον τὸν ἅγιο), ἐτοιμάζε κάθε φορὰ τὴν κανδήλα καὶ τὴν ἀναβε ὅπως συνήθιζε, καὶ ἀφοῦ στεκόταν σὲ στάση προσευχῆς καὶ ἰκέτευε τὸ Θεὸ νὰ κατευθύνει τὸ δρόμο του, ἔλεγε στὴν Παναγία, ἔχοντας τὸ βλέμμα στραμμένο στὴν εἰκόνα της.

Ἄγία Δέσποινα Θεοτόκε, ἐπειδὴ ἔχω νὰ περπατήσω δρόμο μακρυνὸ ποὺ διαρκεῖ πολλὲς μέρες, φρόντισε τὴν καντήλα σου καὶ φύλαξέ την ἀσβεστη σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία μου· ἐγὼ φεύγω ἔχοντας συνοδοιπόρο τὴ δική σου βοήθεια.

Ἀφοῦ ἔλεγε αὐτὰ στὴν εἰκόνα, ἔφευγε. Ὅταν τελείωνε τὸ ταξίδι του καὶ γυρίζε, πότε μετὰ ἓνα μῆνα, πότε μετὰ δύο καὶ τρεῖς, ἔτυχε μάλιστα νὰ γυρίσει καὶ μετὰ πέντε ἢ ἕξι μῆνες, ἔβρισκε ἔτσι τὴν καντήλα ἔτοιμη καὶ ἀναμμένη ὅπως τὴν ἄφησε πρὶν νὰ φύγει καὶ ποτὲ δὲν τὴν εἶχε δεῖ σβησμένη ἀπὸ μόνη της, οὔτε ὅταν σηκωνόταν ἀπὸ τὸν ὕπνο, οὔτε γυρίζοντας ἀπὸ ταξίδι, οὔτε ὅταν ἔμενε σὲ σπήλαιο μέσα στὴν ἐρημο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 181

Μᾶς εἶπε καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν ἴδιο ὁ ἴδιος ὁ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος.

Μιὰ μέρα περπατοῦσε ὁ γέροντας στὰ σύνορα τοῦ χωριοῦ Σο-

ἔνθα ἦν αὐτοῦ καὶ τὸ σπήλαιον καὶ περιπατῶν μέγαν ἐθέασε λέ-
 5 οντα ἐξ ἐναντίας ἐρχόμενον καὶ πλησίον γινόμενον. Περιεπάτει
 δὲ ἐν ὁδῷ πάνυ στενῇ μεταξὺ δύο προκειμένη φραγμῶν, οἷς οἱ
 γεωργοὶ περιφράττειν αὐτῶν τὰς ἀρούρας εἰώθασι, τὰ τῶν ξύ-
 λων ἀκανθώδη φυτεύοντες, καὶ τοσαύτην ἢ ὁδὸς ἐκ τῶν ἀκάν-
 θων εἶχε στένωσιν, ὡς μόλις ἓνα τινὰ μηδὲν ἐπιφερόμενον ἐν
 10 αὐτῇ πεζεύοντα δέχεσθαι καὶ ἀκωλύτως μὴ συγχωρεῖσθαι βαδί-
 ζειν τὸν ἐν αὐτῇ πορευόμενον. Ὡς δὲ ἀλλήλοις προσήγγισαν, ὁ τε
 γέρων καὶ ὁ λέων, οὔτε ὁ γέρων ὑπέστρεψεν εἰς τὸ δίοδον δοῦναι
 τῷ λέοντι, οὔτε διὰ τὸ πάνυ στενὸν τῆς ὁδοῦ ὁ λέων ὑποστρέφειν
 ἐδύνατο, οὔτε παρελθεῖν ἀμφοτέρους ἐνεδέχετο. Θεωρήσας οὖν ὁ
 15 λέων τοῦ Θεοῦ τὸν θεράποντα προβαίνειν βουλόμενον καὶ μηδα-
 μῶς ὑποστρέφειν θέλοντα, εἰς τοὺς ὀπισθεν πόδας στας καὶ γενό-
 μενος ὀρθίος ἐπὶ τῶν ἐξ ἀριστερῶν τοῦ γέροντος ἀνεκλίθη φραγ-
 μῶν καὶ τῷ βάρει καὶ τῇ δυνάμει τοῦ σώματος μικρὰν εὐρυχω-
 ρίαν ποιήσας ἀνεμπόδιστον τῷ δικαίῳ τὴν πορείαν παρέσχεν.
 20 Οὕτω παρῆλθεν ὁ γέρων τὸ ὀπίσθιον προσπαύων τοῦ λέοντος
 καὶ τότε μετὰ τὴν αὐτοῦ πάροδον ὁ λέων ἐξαναστὰς τοῦ φραγμοῦ,
 τὴν οἰκίαν ὁδὸν παρελήλυθεν.

Τῷ ἀββᾶ Ἰωάννη παρέβαλεν ἀδελφὸς καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν τῷ
 σπηλαίῳ αὐτοῦ. Καὶ λέγει αὐτῷ.

25 Πῶς κάθη ὧδε, πάτερ, μὴ ἔχων τὰς χρείας σου;
 Ἄπεκρίθη ὁ γέρων.

Τὸ σπήλαιον τοῦτο, τέκνον, κήρωμά ἐστι· δός, λάβε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΒ'

Μοναστήριόν ἐστι πλησίον τῆς ἀγίας Βηθλεέμ, τοῦ ἀγίου Σερ-
 γίου, ὡς ἀπὸ σημείων δύο, τὸ ἐπονομάζομεν Ξηροπόταμος. Ἐν
 30 τούτῳ ἡγούμενος ἦν εὐλαβῆς πάνυ ὁ ἀββᾶς Εὐγένιος ὀνόματι,
 ὕστερον δὲ γέγονεν ἐπίσκοπος Ἐρμοπόλεως τῆς κατ' Αἴγυπτον,
 ἥτις διάκειται ἐν μεθορίοις τῆς πρώτης Θηβαΐδος. Οὗτος διηγῆ-
 σατο ἡμῖν παραβαλοῦσιν ἐν τῷ μοναστηρίῳ περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἄλε-

χοῦς, ὅπου ἦταν τὸ σπήλαιό το, καὶ καθὼς περπατοῦσε, βλέπει νὰ ἔρχεται ἐναντίον του ἓνα λιοντάρι καὶ νὰ τὸν πλησιάζει. Περπατοῦσε σὲ ἓνα πολὺ στενὸ δρόμο ἀνάμεσα ἀπὸ φράκτες, μὲ τοὺς ὁποίους οἱ γεωργοὶ συνηθίζουν νὰ φράζουν τὰ χωράφια τους, φυτεύοντας δένδρα ἀκανθώδη· καὶ τόσο στενὸς ἦταν ὁ δρόμος ἀπὸ τὰ ἀκάνθια, πὺ μόλις χωροῦσε νὰ περπατήσει ἓνας ἄνθρωπος πεζὸς μὴ ἔχοντας τίποτε ἐπάνω του, χωρὶς ὅμως νὰ τὸν ἀφήνει νὰ περπατήσει ἀνεμπόδιστα. Μόλις ἔφτασαν κοντά, ὁ γέροντας καὶ τὸ λιοντάρι, οὔτε ὁ γέροντας ἐπέστρεφε γιὰ νὰ δώσει μέρος στὸ λιοντάρι, οὔτε τὸ λιοντάρι μπορούσε νὰ γυρίσει ἀπὸ τὴ στενότητα, οὔτε μπορούσαν καὶ οἱ δυὸ μαζὶ νὰ περάσουν. Βλέποντας τότε τὸ λιοντάρι τὸν ὑπηρέτη τοῦ Θεοῦ νὰ θέλει νὰ περάσει καὶ μὲ κανένα τρόπο νὰ μὴ θέλει νὰ γυρίσει πίσω, στάθηκε στὰ πίσω πόδια του καὶ στεκόμενο ἔτσι ὀρθιο ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τοῦ γέροντα σπρώχτηκε ὁ φράκτης καὶ ἀπὸ τὸ βάρος καὶ ἀπὸ τὴν δύναμη τοῦ σώματος δημιουργήθηκε μικρὴ εὐρυχωρία, δίνοντας δρόμο ἀνεμπόδιστο στὸν δίκαιο ἄνθρωπο. Ἔτσι πέρασε ὁ γέροντας χαϊδεύοντας τὸ πίσω μέρος τοῦ λιονταριοῦ καὶ τότε, μετὰ τὸ πέρασμα αὐτοῦ, τὸ λιοντάρι σηκώθηκε ἀπὸ τὸν φράκτη καὶ συνέχισε τὸ δικό του δρόμο.

Ἐπισκέφθηκε τὸν ἀββᾶ Ἰωάννη κάποιος ἀδελφὸς καὶ δὲν βρῆκε τίποτα μέσα στὸ σπήλαιο. Τοῦ λέει τότε.

Πῶς κάθεσαι ἐδῶ, πάτερ, χωρὶς νὰ ἔχεις τὰ ἀναγκαῖα;

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Τὸ σπήλαιο αὐτό, τέκνο μου, εἶναι χῶρος γιὰ πνευματικούς ἀγῶνες· δῶσε, πάρε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 182

Κοντὰ στὴν ἁγία Βηθλεὲμ ὑπάρχει ἓνα μοναστήρι τοῦ ἁγίου Σεργίου, περίπου δύο σημεῖα μακριά, πὺ ἐπονομάζεται Ξηροπόταμος. Σ' αὐτὸ ἦταν κάποιος ἡγούμενος πολὺ εὐλαβῆς, μὲ τὸ ὄνομα ἀββᾶς Εὐγένιος, καὶ πὺ ὕστερα ἔγινε ἐπίσκοπος Ἐρμπολέως τῆς Αἰγύπτου, πὺ βρίσκεται στὰ σύνορα τῆς πρώτης Θηβαΐδας. Ὄταν ἐπισκεφθήκαμε τὸ μοναστήρι μᾶς διηγήθηκε

ξάνδρου τοῦ Κίλικος, ὅτι μετὰ τὸ καταγηρᾶσαι αὐτὸν ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου, ἔλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ μοναστηρίῳ αὐτοῦ καὶ περὶ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ κλινήρης γέγονεν ἐπὶ μῆνας τρεῖς καὶ πρὸ δέκα ἡμερῶν τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημησαι αὐτόν, 5 ἐδαιμονίσθη ἐκ φθόνου διαβολικοῦ. Ἦρξατο οὖν ὁ γέρων πρὸς τὸν δαίμονα λέγειν.

Πρὸς ἐσπέραν ἦλθες, ἄθλιε. Τοῦτο μέγα οὐκ ἔστιν· ὅτι ἐν κλίνῃ λέλυμαι καὶ ἀκίνητος ὑπάρχω. Ἔδειξας πάνυ, ἄθλιε, τὴν ἀσθένειάν σου καὶ μὴ θέλων. Εἰ γὰρ ἦς δυνατὸς 10 καὶ ἴσχυες, ὧφειλες ἐλθεῖν πρὸ ἄλλων πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα ἐτῶν ἐγγύς μου, ἵνα διὰ τοῦ ἐνδυναμοῦντός με Χριστοῦ ἔδειξά σοι τὴν ἀσθένειάν σου καὶ κατέβαλόν σου τὸ φρύαγμα καὶ συνέτριψά σου τὸν ἀκαμπῆ αὐχένα. Νῦν δὲ οὐκ ἐμὴ ἔστιν ἀσθένεια, ἀλλ' ἡ καταπονοῦσά με. Πλὴν εὐ- 15 χαριστῷ τῷ Θεῷ, πρὸς ὃν ἀπερχόμενος ἐνδείξομαι τὴν ἀδικίαν ἣν ὑπέστην ὑπὸ σοῦ, ὅτι μετὰ τὴν ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν τοσοῦτων ἐτῶν κακοπάθειαν, περὶ τὴν ἔξοδον ἐπέβης μοι ἀνελεημόνως.

Ταῦτα κάθ' ἐκάστην ἡμέραν μετὰ καὶ ἄλλων πλειόνων λέγων, τῇ 20 δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἡσυχίας τῷ Δεσπότη Χριστῷ παρέδωκε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΓ'

Ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Κίλιξ, ὅτι.

Καθημένου μου ἐν τῇ σκῆτει, ἦν ἐκεῖ τις γέρων ὀνόματι Δαβίδ. Ἐν μιᾷ οὖν ἀπῆλθε θερίσαι μετὰ καὶ ἄλλων μοναχῶν. Τοῦτο δὲ 25 ἔθος ἐστὶ ἐπὶ τοῖς Σκητιώταις ἀπέρχεσθαι εἰς τὰ κτήματα καὶ θερίζειν. Ἀνῆλθεν οὖν ὁ γέρων εἰς κτήμα καὶ ἡμερομίσθει. Εἷς δὲ γεωργὸς ἐμισθώσατο αὐτόν. Ὡς οὖν ἐθέριζεν ὁ γέρων, γέγονεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ περὶ ὥραν ἕκτην καύσων πολλὸς καὶ ἀπῆλθεν ὁ γέρων εἰς μίαν καλύβην καὶ ἐκάθισεν. Ἐλθὼν δὲ ὁ γεωργὸς καὶ 30 ἰδὼν αὐτὸν καθήμενον, λέγει αὐτῷ μετ' ὀργῆς.

για τὸν ἀββᾶ Ἀλέξανδρο τὸν Κίλικα, πῶς, ἀφοῦ καταγέρασε στὰ σπήλαια τοῦ ἁγίου Ἰορδάνη, τὸν πῆρε στὸ μοναστήρι του, καὶ στὰ τελευταῖα του ἔπεσε στὸ κρεβάτι γιὰ τρεῖς μῆνες. Δέκα μέρες πρὶν νὰ πεθάνει δαιμονίστηκε ἀπὸ διαβολικὸ φθόνον. Ἔρχισε τότε ὁ γέροντας νὰ λέει στὸν δαίμονα.

Ἦρθες τώρα πού βραδυάζει, ἄθλιε. Αὐτὸ δὲν εἶναι μεγάλο κατόρθωμα, γιατί βρίσκομαι στὸ κρεβάτι καὶ εἶμαι ἀκίνητος. Ἔδειξες, ἄθλιε, τῇ μεγάλῃ σου ἀδυναμία καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλεις. Γιατί, ἂν ἦσουν δυνατὸς καὶ ἰσχυρὸς, ἔπρεπε νὰ ἔρθεις πρὶν πενήντα ἢ ἐξήντα χρόνια κοντά μου γιὰ νὰ σοῦ ἔδειχνα μὲ τὸ Χριστὸ πού μοῦ δίνει τὴ δύναμη⁹³ τὴν ἀδυναμία σου, νὰ κατέβαλα τὴν ἔπαρσή σου καὶ νὰ συνέτριβα τὸν ἄκαμπτο αὐχένα σου. Τώρα δὲν εἶναι δική μου ἡ ἀδυναμία, ἀλλὰ τῆς ἀρρώστιας πού μὲ καταπονᾷ. Πλὴν ὅμως εὐχαριστῶ τὸ Θεό, πρὸς τὸν ὁποῖο πηγαίνοντας θὰ δείξω τὴν ἀδικία πού μοῦ ἔκανες, γιατί, μετὰ ἀπὸ ἄσκησι τῶν χρόνων, μὲ χτυπᾷς χωρὶς ἔλεος τώρα κατὰ τὴν ἐξοδο ἀπὸ τὴ ζωή.

Αὐτὰ ἔλεγε κάθε μέρα καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα καὶ τὴ δέκατη μέρα μὲ κάθε ἡσυχία παρέδωσε μὲ εἰρήνη τὸ πνεῦμα του στὸν Δεσπότη Χριστό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 183

Ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Κίλικας μᾶς ἔλεγε.

Ὅταν ἔμενα στὴ Σκήτη ἦταν ἐκεῖ κάποιος γέροντας, ὀνομαζόμενος Δαβίδ. Μιὰ μέρα λοιπὸν πῆγε νὰ θερίσει μαζί μὲ τοὺς ἄλλους μοναχοὺς. Αὐτὴ εἶναι συνήθεια στοὺς Σκητιῶτες, νὰ πηγαίνουν στὰ κτήματα καὶ νὰ θερίζουν. Πῆγε λοιπὸν ὁ γέροντας σὲ ἓνα κτῆμα μὲ τὸ ἡμερομίσθιο. Κάποιος γεωργὸς τοῦ ἔδινε τὸ ἡμερομίσθιο. Καθὼς ὁ γέροντας θερίζε, μιὰ μέρα τὴν ἕκτη περίπου ὥρα ἔπεσε μεγάλος καύσωνας καὶ πῆγε ὁ γέροντας σὲ μιὰ καλύβα καὶ κάθισε. Φτάνοντας ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ γεωργὸς καὶ βλέποντάς τον νὰ κάθεται, τοῦ λέει μὲ ὀργή.

93. Φιλ. 3,15.

Διατί οὐ θερίζεις, γέρων; Οὐκ οἶδας, ὅτι μισθὸν σοι παρέχω;

Λέγει αὐτῷ.

Ναί, ἀλλ' ἐπειδὴ καύσων ἐστὶν πάνυ καὶ οἱ κόκκοι τοῦ σίτου ἐκ τῶν σταχύων ἐκπίπτουσι, διὰ τοῦτο μικρὸν ἀναμένω, ἵνα παρέλθῃ ὁ καύσων καὶ μὴ ζημιουῖσαι.

Λέγει αὐτῷ ὁ γεωργός.

Ἐγείρου, κάμνε, κἂν καῖ ὄλα.

Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

10 Καὶ θέλεις ἵνα καῖ;

Λέγει αὐτῷ ὁ γεωργὸς μετὰ θυμοῦ.

Ναί, εἶπόν σοι.

Τότε ἀνέστη ὁ γέρων καὶ ἰδοὺ ἄφνω ἤρξατο καίεσθαι ὁ ἀγρός. Τότε φοβηθεὶς ὁ γεωργός, ἦλθεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ὅπου οἱ ἄλλοι
15 γέροντες ἐθέριζον καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς, ὡς ἐλθόντες παρακαλέσωσι τὸν γέροντα, ἵνα εὐξῆται καὶ καταπαύσῃ τὸ πῦρ. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν ἔβαλον μετάνοιαν τῷ γέροντι. Ὁ δὲ εἶπεν.

Ἄυτὸς εἶπε καῖναι.

Ἦμως δὲ παρακληθεὶς ὁ γέρων ὑπ' αὐτῶν, ἀπῆλθε, καὶ στὰς
20 μεταξὺ τῶν ἤδη καυθέντων καὶ τῶν μὴ καυθέντων, ἠῤῥατο, καὶ παραχρῆμα ἐσβέσθη τὸ πῦρ τῆς ἀρούρας καὶ ἐσώθη τὸ λοιπὸν καὶ ἐθαύμασαν οἱ πάντες καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΔ'

Ὦντες ἡμεῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῷ Ἐνάτῳ παρεβάλομεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου, τοῦ Εὐνούχου, ὠφελείας χάριν·
25 εὖρομεν δὲ ἄνδρα γεγηρακότα, ποιήσαντα εἰς τὸ μοναστήριον περὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ἐλεήμονα, οἷον ἄλλον οὐχ ἐωράκαμεν οὐ μόνον πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα. Τί γὰρ ἐποίει ὁ γέρων ἄλλο ἔργον οὐκ εἶχεν ἀλλ' ἢ τοῦτο· ἐγειρόμενος ἀπὸ πρωΐ, παρέβαλλε τοῖς κυναρίοις ὄλοις τοῖς οὔσιν ἐν τῇ

Γιατί δὲ θερίζεις, γέροντα; Δὲν ξέρεις, πὼς ἐγὼ σὲ πληρώνω;

Τοῦ λέει.

Ναί, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔχει φοβερὸ καύσωνα καὶ οἱ κόκκοι τοῦ σιταριοῦ πέφτουν ἀπὸ τὰ στάχυα γιὰ αὐτὸ περιμένω λίγο νὰ περάσει ὁ καύσωνας καὶ νὰ μὴ ζημιωθεῖς.

Τοῦ λέγει τότε ὁ γεωργός.

Σήκω καὶ δούλευε καὶ ἄς καοῦν ὄλα.

Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Θέλεις νὰ καεῖ;

Τοῦ λέει ὁ γεωργὸς μὲ θυμό.

Ναί, σοῦ εἶπα.

Τότε σηκώθηκε ὁ γέροντας καὶ νὰ ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ καίγεται τὸ χωράφι. Τότε φοβισμένος ὁ γεωργὸς πῆγε στὸ ἄλλο μέρος, πὸν θέριζαν οἱ ἄλλοι γέροντες, καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ πᾶνε καὶ νὰ παρακαλέσουν τὸν γέροντα νὰ προσευχηθεῖ γιὰ νὰ σβῆσει ἡ φωτιά. Πῆγαν καὶ ἔβαλαν μετάνοια στὸ γέροντα. Ἐκεῖνος εἶπε.

Αὐτὸς εἶπε νὰ καεῖ.

Ὅμως μετὰ τὰ παρακάγια ὁ γέροντας περπάτησε ἀνάμεσα ἀπὸ αὐτὰ πὸν κάηκαν καὶ σὲ αὐτὰ πὸν δὲν κάηκαν καὶ ἀμέσως ἡ φωτιά ἀπὸ τὸ χωράφι ἔσβησε καὶ σώθηκε τὸ ὑπόλοιπο, καὶ ὄλοι θαύμασαν καὶ δόξασαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 184

Ὅταν βρισκόμασταν στὴν Ἀλεξάνδρεια, στὸ Ἐνατο σημεῖο, ἐπισκεφθήκαμε τὸ μοναστήρι τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννη, τοῦ Εὐνούχου, γιὰ ψυχικὴ ὠφέλεια. Βρήκαμε κάποιον ἄνδρα πὸν εἶχε γεράσει, μένοντας στὸ μοναστήρι περίπου ὀγδόντα χρόνια, καὶ πὸν ἦταν ἐλεήμονας, τέτοιος πὸν ἄλλο δὲν εἶχαμε δεῖ ὄχι μόνο πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα. Τί ἔκαμνε λοιπὸν ὁ γέροντας; ἄλλο ἔργο δὲν εἶχε παρά μόνον αὐτό. Κάθε πρωὶ πὸν

λαύρα, ὁμοίως μὲν ἔβαλλε σεμίδαλιν τοῖς μικροῖς μυρμηκίοις, σῖ-
 τον δὲ τοῖς μεγάλοις, ἔβρεχε δὲ καὶ παξαμάδας καὶ εἰς τὰ δώματα
 ἔρριπτε, ἵνα τὰ πετεινὰ φάγωσιν· οὕτω διάγων οὐκ εἴασεν ἐν τῷ
 μοναστηρίῳ αὐτοῦ οὐ θύραν, οὐ θυρίδα, οὐ σπετλόν, οὐ κανδή-
 5 λαν, οὐ πίνακα καί, ἵνα μὴ ὄλα λέγων μῆκος ἐμποιοῦ τῷ διηγήμα-
 τι, οὐκ εἴασεν ὄλως τῶν ἐπιγείων οὐδέν, οὐκ ἐκράτησέ ποτε ἕως
 μιᾶς ὥρας, οὐ λογάρην, οὐ χρῆμα, οὐχ ἱμάτιον, ἀλλὰ πάντα πα-
 ρεῖχε τοῖς δεομένοις, πᾶσαν φροντίδα τῶν μελλόντων ποιούμε-
 νος.

10 Διηγοῦντο καὶ τοῦτο περὶ αὐτοῦ, τὸ ἐλεῆμον καὶ φιλοσυμπαθὲς
 παραστῆναι βουλόμενοι, ὅτι.

Ἐν μιᾷ ἤλθέ τις γεωργὸς πρὸς αὐτόν, αἰτῶν ἐν νόμισμα ἐκ χρυ-
 σοῦ δοῦναι αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων οὐκ εἶχεν (οὐ γὰρ ἐκράτει
 ποτὲ χρυσίον), ἔπεμψεν αὐτόν καὶ ἐδανείσατο ἀπὸ μοναστηρίου
 15 καὶ δέδωκε τῷ ἀνθρώπῳ εἰρηκότι αὐτῷ, ὅτι.

Μετὰ ἓνα μῆνα παρέχω σοι αὐτό.

Ὡς δὲ παρῆλθον ἔτη δύο καὶ οὐ δέδωκεν αὐτὸ (οὐδὲ γὰρ ἔσχεν ὁ
 γεωργός), μετακαλεῖται αὐτόν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης καὶ λέγει αὐτῷ.

Δός μοι τὸ νόμισμα, ἀδελφέ.

20 Ὁ δὲ εἶπε.

Γινώσκει ὁ Θεός, ὅτι οὐκ ἔχω.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

Εὗρον σοι πόρον, δι' οὗ ὠφέλησας ἀποδοῦναί μοι αὐτό.

Ὁ δὲ εἶπεν τῷ γέροντι.

25 Εἴ τι κελεύεις, εἶπέ μοι, καὶ ποιῶ.

Νομίσας ὁ ἄνθρωπος, ὅτι ἔργον αὐτῷ θέλει ἐπιτάξαι.

σηκωνόταν πήγαινε και ἔδινε τροφή σ' ὅλα τὰ σκυλιὰ πού ὑπῆρχαν μέσα στὴ λαύρα, παρόμοια ἔβαζε σεμιγδάλι στὰ μικρὰ μυρμήγκια, σιτάρι στὰ μεγάλα, ἔβρεχε και παξιμάδια και τὰ ἔρριχνε στὶς αὐλές, γιὰ νὰ φᾶνε τὰ πετεινά. Ζώντας ἔτσι δὲν ἄφηνε στὸ μοναστήρι του οὔτε πόρτα, οὔτε παράθυρο, οὔτε παραθυράκι, οὔτε κανδήλι, οὔτε πιάτο, και γιὰ νὰ μὴ μακρυγορῶ ἀναφέροντάς τα ὅλα, δὲν ἄφηνε τίποτα ἀπὸ τὰ ἐπίγεια και οὔτε κράτησε ποτὲ κάτι ἔστω και μιὰ ὥρα, οὔτε ἀντικείμενα ἀξίας, οὔτε χρήματα, οὔτε ρούχα, ἀλλ' ὅλα τὰ ἔδινε σ' ἐκείνους πού τὰ εἶχαν ἀνάγκη, καταβάλλοντας κάθε φροντίδα μόνο γιὰ τὰ μελλοντικὰ ἀγαθὰ.

Διηγοῦνται και αὐτὸ γι' αὐτόν, θέλοντας νὰ δείξουν τὴν ἐλεημοσύνη του και τὴ φιλοσυμπάθειά του.

Μιὰ μέρα ἦρθε κάποιος γεωργὸς σ' αὐτόν και τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ δώσει ἓνα χρυσὸ νόμισμα. Ἐπειδὴ ὁ γέροντας δὲν εἶχε (γιατὶ ποτὲ δὲν κρατοῦσε χρυσά), τὸν ἔστειλε και δανείστηκε ἀπὸ τὸ μοναστήρι και τὸ ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο, λέγοντάς του ἐκεῖνος.

Μετὰ ἀπὸ ἓνα μῆνα θὰ σοῦ τὸ ἐπιστρέψω.

Ἄφου πέρασαν δυὸ χρόνια και δὲν τὸ ἐπέστρεψε (γιατὶ ὁ γεωργὸς δὲν εἶχε τίποτα), στέλνει και τὸν καλεῖ ὁ ἀββᾶς και τοῦ λέει.

Ἄδελφέ, δός μου τὸ νόμισμα.

Αὐτὸς τοῦ εἶπε.

Ξέρει ὁ Θεὸς πῶς δὲν ἔχω.

Τότε τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Θὰ σοῦ βρῶ τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ μπορέσεις νὰ μοῦ τὸ δώσεις.

Ἐκεῖνος εἶπε στὸ γέροντα.

Πές μου ὅποια διαταγὴ ἔχεις και ἐγὼ θὰ τὴν κάνω.

Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ νόμιζε, ὅτι ἤθελε νὰ τοῦ κάνει κάποια ἐργασία.

Τότε λέγει ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης.

Ἵταν εὐκαιρῆς καὶ οὐκ ἔχῃς τι ἐργάσασθαι, ἔρχου καὶ
βάλε τριάκοντα μετανοίας καὶ τάξω σοι ἐν κεράτιον. Καὶ
5 παρεῖχεν αὐτῷ φαγεῖν καὶ πιεῖν. Καὶ συνθέμενος τοῦτο
ποιεῖν τῷ ἀνθρώπῳ καθ' ὅτι ἠύκαίρει, ἤρχετο καὶ βάλλον-
τι αὐτῷ τὰς μετανοίας, ἐχάρισεν αὐτῷ ὁ γέρων μίαν χάριν,
τοῦτό ἐστιν ἐν κεράτιον· καὶ παρεῖχεν αὐτῷ φαγεῖν καὶ
πιεῖν καὶ ἐδίδου αὐτῷ παξαμάδας εἰς λόγον τοῦ οἴκου αὐ-
10 τοῦ πέντε. Ἵταν οὖν ἐπλήρωσε τὰ κδ' κεράτια, ὃ ἐστι νό-
μισμα, ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ συντόμιον ὁ γέρων, καὶ ἀπέλυ-
σεν αὐτόν, δεδωκῶς αὐτῷ καὶ εὐλογίας.

Ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Ἰωάννης Εὐνοῦχος διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

Ἀνῆλθον ἐν Θηβαῖδι ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλῶ καὶ εἶ-
δον ἐκεῖ ἀδελφὸν νεώτερον ἔχοντα πατέρα κατὰ σάρκα καὶ αὐτὸν
15 μοναχόν. Συνετάξατο οὖν ὁ νεώτερος μὴ πιεῖν μῆτε ὕδωρ, μῆτε
εὐκράς, μῆτε ὕδωρ ὑγρὸν ἕως τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἦσθιε γὰρ σερῆς
καὶ τρόζημα καὶ τινα λάχανα τὰ δυνάμενα παραμυθῆσασθαι
αὐτῷ ἐκ τῆς δίψης. Εἶχε δὲ διακονίαν τὸ βάλλειν εἰς τὸν φοῦρνον
τοὺς ἄρτους. Ὡς οὖν ἐποίησε χρόνους τρεῖς, ἡσθένησεν, ἐν οἷς
20 καὶ πρὸς Κύριον ἀπελήλυθεν. Ἐπειδὴ οὖν ἐκ τοῦ πυρετοῦ ἐφλέ-
γετο καὶ ἐκ τῆς ἀμέτρου δίψης, παρεκαλεῖτο ὑπὸ πάντων, ἵνα μι-
κρὸν εὐκράτος μεταλάβῃ καὶ οὐδὲ ὄλως ἠνέσχετο ὁ ἀδελφός. Ὁ
ἀββᾶς οὖν τοῦ κοινοβίου μετεκαλέσατο ἰατρόν, ἵνα τί δυνατόν
ἐστὶν παραμυθῆσεται αὐτὸν τὸν κάμνοντα. Ἐλθὼν οὖν ἰατρὸς καὶ
25 θεασάμενος τὸν ἀδελφὸν ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ καὶ πολλὰ παρακα-
λέσας αὐτόν, εἰς τὸ μικρὸν μεταλαβεῖν εὐκράτου καὶ μὴ ποιῆσαι
αὐτόν, λέγει τῷ ἀββᾶ.

Φέρετέ μοι ὧδε σκάφην μεγάλην.

Καὶ βαλὼν εἰς αὐτὴν τέσσαρα κιλίκια χλιαροῦ ὕδατος ἐποίησε
30 βληθῆναι ἕως τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ διεβεβαιούτο
ἡμῖν ὁ θεῖος γέρων (ἐκεῖ γὰρ εὐρέθη, φησὶν, ὅτε ἀνήγαγον αὐτόν

94. Κεράτιο: Τὸ σημερινὸ «Καράτι» εἶναι ἴσο μὲ 1/24 τοῦ χρυσοῦ νομί-
σματος.

Τότε ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης τοῦ λέει.

“Ὅταν εὐκαιρεῖς καὶ δὲν ἔχεις νὰ κάνεις κάτι, ἔλα καὶ βάζε τριάντα μετάνοιες καὶ θὰ σοῦ τάξω ἕνω κεράτιο⁹⁴.

Ἐπίσης τοῦ ἔδινε νὰ φάει καὶ νὰ πιεῖ.

Ἄφοῦ συμφώνησε νὰ κάνει αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, κάθε φορὰ πού εὐκαιροῦσε, πῆγαινε καὶ τοῦ ἔβαζε μετάνοιες καὶ ὁ γέροντας τοῦ χάριζε μιὰ χάρη, δηλαδή αὐτὴ ἦταν ἕνα κεράτιο, τοῦ ἔδινε νὰ φάει καὶ νὰ πιεῖ, δίνοντάς του καὶ πέντε παξιμάδια γιὰ τὸ σπίτι του. Ὅταν λοιπὸν συμπλήρωσε τὰ 24 κεράτια, πού εἶναι τὸ χρυσὸ νόμισμα, πῆρε ἀπὸ αὐτὸν ὁ γέροντας ἐκεῖνο πού τοῦ δάνεισε καὶ τὸν ἀπέλυσε, δίνοντάς του καὶ εὐλογία.

Ὁ ἴδιος αὐτὸς ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Εὐνοῦχος μᾶς διηγήθηκε καὶ μᾶς εἶπε.

Ἀνέβηκα στὴ Θηβαῖδα στὸ κοινόβιο τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλῶ καὶ βρῆκα ἐκεῖ κάποιον νεαρὸ ἀδελφὸ νὰ ἔχει τὸν κατὰ σάρκα πατέρα καὶ αὐτὸν μοναχό. Εἶχε δώσει λοιπὸν ὁ νεώτερος ὑπόσχεση νὰ μὴ πίνει οὔτε νερό, οὔτε κρασί, οὔτε κάτι ὑγρὸ μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἐτρωγε ραδίκια καὶ ἀντίδια καὶ μερικὰ λάχανα, τὰ ὁποῖα μπορούσαν νὰ τὸν ἀνακουφίζουν ἀπὸ τὴ δίψα. Εἶχε καὶ διακόνημα νὰ βάζει τὰ ψωμιὰ μέσα στὸ φούρνο. Ἄφοῦ πέρασαν λοιπὸν τρία χρόνια, ἀρρώστησε καὶ ἔφυγε πρὸς τὸν Κύριο. Ἐπειδὴ καιγόταν ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ ἀπὸ τὴν ἀμέτρητη δίψα, ὅλοι τὸ παρακαλοῦσαν νὰ πιεῖ λίγο κρασί ἀλλὰ μὲ κανένα τρόπο δὲ δεχόταν ὁ ἀδελφός. Ὁ ἀββᾶς λοιπὸν τοῦ κοινοβίου κάλεσε γιατρὸ γιὰ νὰ κάνει κάτι καὶ νὰ τὸν ἀνακουφίσει ἀν ἦταν δυνατὸ ἀπὸ τὸν πυρετό. Μόλις ἦρθε ὁ γιατρὸς καὶ ἀντίκρουσε τὸν ἀδελφὸ σὲ τέτοια κατάσταση, καὶ ἀφοῦ τὸν παρακάλεσε πάρα πολὺ νὰ πιεῖ λίγο κρασί, καὶ δὲν τὸ ἔκανε, λέει στὸν ἀββᾶ.

Φέρτε ἐδῶ μιὰ μεγάλη σκάφη.

Ἔβαλαν μέσα τέσσερα δοχεῖα χλιαροῦ νεροῦ, τὸν ἔβαλαν μέσα μέχρι τοὺς μηρούς του γιὰ μιὰ ὥρα, καὶ μᾶς διαβεβαίωσε ὁ θεῖος γέροντας (γιατί, λέει, βρέθηκε ἐκεῖ ὅταν τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ

ἐκ τοῦ ὕδατος), ὅτι μετρήσας τὸ ὕδωρ ὁ ἰατρὸς παρ' ἐν κιλίκιον εὔρον τὸ ὕδωρ.

Ἴδου περὶ ἃ οἱ ἀσκηταὶ ἐπέμενον, ἐγκρατευόμενοι ἄσκησιν, βιαζόμενοι διὰ τὸν Θεὸν ἑαυτούς, ἵνα τῶν αἰωνίων ἐπιτύχωσιν ἀγα-
5 θῶν.

Ὁ αὐτὸς ἡμῖν πάλιν διηγῆσατο, ὅτι.

Ἐν αὐτῷ τῷ κοινοβίῳ εἰσῆλθον εἰς κελλίον ἐνὸς γέροντος καὶ ἐθεασάμην ὅτι ὅπου ἔβαλλε μετανοίας, πλάξ ἦν καὶ ἐπάνω αὐτῆς ἔβαλλε καὶ ὅπου τὰ γόνατα καὶ τὰς χεῖρας ἔπηξε, πλέον τεσσά-
10 ρων δακτύλων βάθος ἐκοίλανε τὴν πλάκα. Τοσαύτας ἔβαλλε με-
τανοίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΕ'

Ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ διηγῆσατο ἡμῖν ἡ θεοφιλῆς καὶ φιλόπτωχος Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ κυροῦ Παύλου τοῦ κανδιδάτου λέγουσα, ὅτι.

Ἦν γυνὴ ἐν τῇ πόλει Νισίβει Χριστιανὴ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Ἑλ-
15 λην. Εἶχον δὲ πενήντα μιλιάρισια. Ἐν μιᾷ οὖν λέγει ἀνὴρ τῇ γυ-
ναικὶ αὐτοῦ, ὅτι.

Δανείσωμεν τὰ μιλιάρισια ταῦτα, ἵνα μικρὰν ἔχωμεν ἐξ αὐ-
τῶν παραμυθίαν· ἐπεὶ ἐν καὶ ἐν ἀναλίσκοντες, ὅλα ἔχομεν
δαπανῆσαι.

20 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἐὰν κελεύῃς δανεῖσαι αὐτά, δεῦρο, δάνεισον αὐτὰ τῷ Θεῷ
τῶν Χριστιανῶν.

Λέγει αὐτῇ ὁ ἀνὴρ.

Καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, ἵνα δανείσωμεν
25 αὐτῷ;

Λέγει αὐτῷ ἐκείνη.

τὸ νερό), πὼς ἀφοῦ μέτρησε τὸ νερὸ ὁ γιατρὸς τὸ βρῆκε ἓνα δοχεῖο λιγότερο.

Νὰ γιὰ ποιά πράγματα ἐπέμεναν οἱ ἀσκητές, ἀσκούμενοι στὴν ἐγκράτεια, ἐκβιάζοντας τὸν ἑαυτὸ τους γιὰ τὸ Θεό, γιὰ νὰ πετύχουν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ.

Ὁ ἴδιος πάλις μᾶς διηγήθηκε.

Στὸ ἴδιο τὸ κοινόβιο μπῆκα στὸ κελλί κάποιου γέροντα καὶ εἶδα ἐκεῖ ὅπου ἔβαζε μετάνοιες πὼς ὑπῆρχε μιὰ πλάκα, ἐπάνω στὴν ὁποία ἔβαζε τὶς μετάνοιες, καὶ στὸ σημεῖο ποὺ ἔβαζε τὰ γόνατα καὶ τὰ χέρια εἶχε βαθούλωμα ἢ πλάκα περισσότερα ἀπὸ τέσσερα δάκτυλα. Τόσες πολλές μετάνοιες ἔβαζε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 185

Στὸ νησί τῆς Σάμου μᾶς διηγήθηκε ἡ θεοφιλῆς καὶ φιλόπτωχη Μαρία, ἡ μητέρα τοῦ κυροῦ Παύλου τοῦ κανδιδάτη⁹⁵, καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς.

Στὴν πόλη Νίσιβη ὑπῆρχε μιὰ γυναίκα Χριστιανή, ποὺ ὁ ἄνδρας τῆς ἦταν εἰδωλολάτρης, καὶ εἶχαν πενήντα μιλιάρισια⁹⁶. Μιὰ μέρα λοιπὸν λέει ὁ ἄνδρας στὴ γυναίκα του.

Νὰ δανείσομε τὰ μιλιάρισια, γιὰ νὰ ἔχομε ἀπὸ αὐτὰ κάποια μικρὴ ἀνακούφιση· ἐπειδὴ τὰ ξοδεύομε ἓνα-ἓνα, στὸ τέλος ὅλα θὰ τὰ ξοδέψομε

Ἀποκρίθηκε ἡ γυναίκα του καὶ τοῦ εἶπε.

Ἐάν προτείνεις νὰ τὰ δανείσομε, ἐμπρὸς δάνεισέ τα στὸ Θεὸ τῶν Χριστιανῶν.

Τῆς λέει ὁ ἄνδρας.

Ποῦ εἶναι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, γιὰ νὰ τὰ δανείσομε σ' αὐτόν;

Τοῦ λέει ἐκείνη.

96. Μιλιάρησιον: ἀσημένιο νόμισμα.

Ἐγὼ σοι αὐτὸν ὑποδείξω· οὐ μόνον οὐκ ἀπόλλοις αὐτά, ἀλλὰ καὶ τόκους σοι παρέχει καὶ τὰ κεφάλαια διπλασιάζει.

Ὁ δὲ λέγει αὐτῇ.

Ἔγωμεν, δεῖξόν μοι αὐτὸν καὶ δανείσωμεν αὐτῷ.

5 Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἀποφέρει αὐτὸν ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ. Ἔχει δὲ ἡ ἐκκλησία τῆς Νισίβεως πέντε πυλεῶνας μεγάλους. Ὡς οὖν εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν πόρτικα τῆς ἐκκλησίας, ἔνθα οἱ μεγάλοι πυλεῶνές εἰσιν, ἔδειξεν αὐτῷ τοὺς πτωχοὺς, εἰποῦσα.

10 Τούτοις ἐὰν παράσχῃς, ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ταῦτα λαμβάνει. Οὗτοι γὰρ πάντες αὐτοῦ εἰσιν.

Ὁ δὲ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς παρέχει τὰ πενήντα μιλιάρισια τοῖς πτωχοῖς καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

Μετὰ τρεῖς μῆνας στενωθέντων αὐτῶν εἰς δαπάνησιν, λέγει ὁ 15 ἀνὴρ τῇ γυναικί.

Ἀδελφή, οὐκ ὀφείλει παρασχεῖν ἡμῖν ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν τί ποτε ἐκ τοῦ χρέους ἐκείνου, ὅτι στενούμεθα.

Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ γυνή, λέγει αὐτῷ.

20 Ναί, ὕπαγε ὅπου δέδωκας καὶ παράσχῃ σοι μετὰ πάσης προθυμίας.

Ὁ δὲ δρομαίως ἀπῆλθεν ἐν τῇ ἀγία ἐκκλησίᾳ. Καὶ γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ τὰ μιλιάρισια ἔδωκε τοῖς πτωχοῖς καὶ γυρεύσας ὄλην τὴν ἐκκλησίαν, ὡς ἐνόμιζεν ἰδεῖν τινα τὸν παρασχεῖν αὐτῷ τι ὀφείλοντα, εἰ μὴ μόνον τοὺς πτωχοὺς καθεζομένους πάλιν· καὶ 25 ὡς διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ τίτι εἴποι ἢ τίνα ἀπαιτήσοι, θεωρεῖ ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐν τῷ μαρμάρῳ ἐν μιλιάρισιον μέγα κείμενον, ἐξ ἐκείνων ὧν καὶ ρογεύσας ὑπῆρχε συναδελφοῖς, καὶ κλίνας καὶ λαβὼν αὐτὸ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ λέγει τῇ συμβίῳ αὐτοῦ.

30 Ἴδού, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑμῶν καὶ πιστευέ μοι, γύναι, οὐκ εἶδον, ὡς εἶπας, τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν καὶ οὐδὲν μοι δέδωκε, πλὴν ὅτι τοῦτο εὔρον τὸ μιλιάρισιον ἐκεῖ κείμενον ὅπου κἀγὼ δέδωκα ν' μιλιάρισια.

Τότε λέγει αὐτῷ ἡ θαυμασία γυνή.

Ἐγώ θὰ σοῦ τὸν δείξω, καὶ ὄχι μόνο δὲ θὰ τὰ χάσεις ἀλλὰ καὶ τόκους σοῦ δίνει καὶ τὰ κεφάλαια διπλασιάζει.

Αὐτὸς τῆς λέει.

Ἄς πᾶμε νὰ μοῦ τὸν δείξεις καὶ νὰ τοῦ τὰ δανείσομε.

Παίρνοντας αὐτὴ τὸν ἄνδρα τῆς τὸν ὀδήγησε στὴν ἀγιοτάτη ἐκκλησία. Ἔχει ἡ ἐκκλησία τῆς Νισίβεως πέντε μεγάλες πόρτες. Μόλις λοιπὸν τὸν ἔφερε στὸ περίστωο τῆς ἐκκλησίας, ὅπου εἶναι οἱ μεγάλες πόρτες, τοῦ ἔδειξε τοὺς φτωχοὺς, λέγοντας.

Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι δικοὶ του.

Αὐτὸς ἀμέσως μὲ χαρὰ ἔδωσε τὰ πενήντα μιλιάρια στοὺς φτωχοὺς καὶ πῆγε στὸ σπίτι του.

Μετὰ τρεῖς μῆνες, ἐπειδὴ καταπιέσθηκαν ἀπὸ τὰ ἐξοδα, λέει ὁ ἄνδρας στὴ γυναῖκα του.

Ἀδελφή, δὲν πρέπει ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν νὰ μᾶς δώσει κάτι ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ χρέος γιὰτὶ βρισκόμαστε σὲ δύσκολη θέση;

Τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ γυναῖκα του καὶ τοῦ εἶπε.

Ναί, πῆγαινε ὅπου τὰ ἔδωσες καὶ θὰ σοῦ τὰ δώσουν μὲ κάθε προθυμία.

Τρέχοντας πῆγε στὴν ἀγία ἐκκλησία, καὶ μόλις ἔφτασε στὸν τόπο ποὺ ἔδωσε τὰ μιλιάρια στοὺς φτωχοὺς, τριγυρίζοντας ὅλη τὴν ἐκκλησία δὲν εἶδε κανέναν, ὅπως περίμενε, γιὰ νὰ τοῦ δώσει τὰ δανεισμένα, παρὰ μόνον τοὺς φτωχοὺς νὰ κάθονται πάλι. Καθὼς σκεφτόταν σὲ ποιόν νὰ πεῖ καὶ ἀπὸ ποιόν νὰ τὰ ζητήσει, βλέπει μπροστὰ στὰ πόδια του, πάνω στὸ μάρμαρο, ἓνα μιλιάρια μεγάλο ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶχε δανείσει στοὺς φτωχοὺς· ἔσκυψε τὸ πῆρε καὶ πῆγε στὸ σπίτι του καὶ λέει στὴ γυναῖκα του.

Νά, πῆγα στὴν ἐκκλησία σας καὶ πίστεψέ με, γυναῖκα, δὲν εἶδα τὸ Θεὸ τῶν Χριστιανῶν, ὅπως μοῦ εἶπες, καὶ τίποτα δὲν μοῦ ἔδωσε, παρὰ μόνον αὐτὸ τὸ μιλιάρια βρῆκα ἐκεῖ κάτω, ὅπου καὶ ἐγὼ εἶχα δώσει τὰ πενήντα.

Τότε τοῦ λέει ἡ θαυμάσια γυναῖκα.

Αὐτός ἐστιν ὁ ἀφανῶς σοι τοῦτο παρασχών. Ἄόρατος γάρ ἐστι καὶ ἀοράτῳ δυνάμει καὶ χειρὶ τὸν κόσμον διοικεῖ. Ἄλλ' ὕπαγε, κύριέ μου, ἀγόρασαι ἡμῖν τίποτε, ἵνα φάγωμεν τὴν σήμερον καὶ πάλιν αὐτός σοι χορηγεῖ.

5 Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἠγόρασεν αὐτοῖς ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψαριον καὶ ἔλθων δίδωσι τῇ γυναικί. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ ὄψαριον, ἤρξατο αὐτὸ καθαίρειν καὶ ἀναρρήξασα αὐτὸ εὕρισκει εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ λίθον πάνυ θαυμαστόν, ὥστε τὴν γυναῖκα θαυμάσαι εἰς αὐτόν. Οὐ μέντοι ἤδει τί ἐστίν, πλὴν ὁμῶς ἐφύλαξεν αὐτόν. Ἐλθόν-
10 τος δὲ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, ἔδειξεν αὐτῷ τὸν λίθον ὃν εὔρε, λέγουσα.

Ἴδού, τοῦτον τὸν λίθον εὔρον ἐν τῷ ὄψαρίῳ.

Ὁ δὲ ἰδὼν, ἐθαύμασε μὲν καὶ αὐτὸς αὐτοῦ τὸ κάλλος, ἠγνόει δὲ αὐτοῦ τὴν φύσιν. Καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτούς, λέγει αὐτῇ.

15 Δός μοι αὐτόν καὶ ὑπάγων πωλῶ αὐτόν, ἐὰν ἄρα καὶ εὔρω λαβεῖν εἰς αὐτόν τίποτε.

Οὐδὲ γὰρ αὐτός, ὡς ἔφην, ἤδει τί ἐστίν, ἰδιῶτης ὢν. Λαβὼν οὖν τὸν λίθον ἀπέρχεται εἰς τὸν τραπεζίτην. Αὐτὸς δὲ ἦν καὶ ἀργυροπράτης. Ἦν δὲ ὁ καιρὸς τοῦ στεῖλαι αὐτόν (λοιπὸν γὰρ ἐσπέρα
20 ἦν) καὶ λέγει τῷ ἀργυροπράτῃ.

Θέλεις ἀγοράσαι τὸ λιθάριον τοῦτο;

Ὁ δὲ ἀργυροπράτης ἰδὼν αὐτόν, λέγει.

Καὶ τί θέλεις λαβεῖν εἰς αὐτό;

Λέγει αὐτῷ ὁ πωλῶν.

25 Δός εἴ τι θέλεις.

Λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος.

Λάβε πέντε μιλιάρισια.

Ὁ δὲ πωλῶν νομίσας αὐτόν καταπαίζειν, λέγει αὐτῷ.

Καὶ παρέχεις αὐτὰ εἰς τοῦτο;

30 Νομίσας δὲ ἀργυροπράτης, ὅτι κατ' εἰρωνείαν αὐτῷ οὕτως ἀπεκρίθη, λέγει αὐτῷ.

Αὐτὸς εἶναι ποὺ ἀφανῶς σοῦ τὸ ἔδωσε. Γιατὶ εἶναι ἀόρατος καὶ μὲ τὴν ἀόρατη δύναμη καὶ τὸ χέρι διοικεῖ στὸν κόσμον. Ἀλλὰ πήγαινε, κύριε μου, καὶ ἀγόρασε κάτι νὰ φάμε σήμερα καὶ πάλι αὐτὸς θὰ σοῦ δώσει.

Αὐτὸς πῆγε καὶ ἀγόρασε γιὰ αὐτοὺς ψωμὶ καὶ κρασί καὶ ψάρι καὶ ἦλθε καὶ τὰ ἔδωσε στὴ γυναῖκα. Αὐτὴ παίρνοντας τὸ ψάρι ἄρχισε νὰ τὸ καθαρίζει καὶ ἀνοίγοντάς το βρίσκει μέσα του μιὰ πολὺ θαυμαστὴ πέτρα, ὥστε ἡ γυναῖκα ἀποροῦσε γιὰ αὐτό. Δὲν ἤξερε τί ἦταν, ἀλλὰ ὅμως τὴ φύλαξε. Ὅταν γύρισε ὁ ἄνδρας της καὶ ἐνῶ ἔτρωγαν τοῦ ἔδειξε τὴν πέτρα ποὺ βρῆκε, λέγοντας.

Νά, αὐτὴ τὴν πέτρα τὴν βρῆκα μέσα στὸ ψάρι.

Αὐτὸς μόλις τὴν εἶδε θαύμασε καὶ αὐτὸς τὴν ὀμορφιά της, ἀγνοοῦσε ὅμως τὴ φύση της.

Μετὰ τὸ φαγητὸ τῆς λέει.

Δὸς μου τὴν νὰ πάω νὰ τὴν πουλήσω, ἂν τυχὸν βρῶ κάποιον νὰ τὴν πάρει.

Γιατὶ οὔτε καὶ αὐτὸς ἤξερε, ὅπως εἶπα, τί εἶναι, ἐπειδὴ ἦταν ἀνίδεος. Παίρνοντας λοιπὸν τὴν πέτρα πηγαίνει στὸν τραπεζίτη. Αὐτὸς ἦταν καὶ ἀργυροπράτης. Ἦταν ὥρα νὰ κλείσουν (γιατὶ ἦταν βράδυ) καὶ λέει στὸν ἀργυροπράτη.

Θέλεις νὰ ἀγοράσεις αὐτὴ τὴν πέτρα;

Ὁ ἀργυροπράτης βλέποντάς τον τοῦ λέει.

Τί θέλεις νὰ πάρεις γιὰ αὐτήν;

Λέει ὁ πωλητής.

Δὸς μου ὅ,τι θέλεις.

Τοῦ λέει ἐκεῖνος.

Πάρε πέντε μιλιαρίσια.

Ὁ πωλητὴς νομίζοντας πὼς τὸν περιπαίζει, τοῦ λέει.

Τὰ δίνεις γι' αὐτήν;

Νομίζοντας ὁ ἀργυροπράτης πὼς εἰρωνικὰ τοῦ ἀπάντησε ἔτσι, τοῦ λέει.

Λάβε δέκα μιλιάρισια.

Ὁ δὲ πωλῶν νομίσας πάλιν χλευάζειν, ἐσιῶπα. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀργυροπράτης.

Λάβε σοι κ' μιλιάρισια εἰς αὐτόν.

5 Ὁ δὲ ἐσιῶπα, μηδὲν ἀποκρινόμενος. Ὡς δὲ εἰς λ' καὶ μετὰ τοῦτο μέχρι ν' μιλιαρισίων ἀνηλθεν ὁ ἀργυροπράτης, ἐξομνύμενος ταῦτα παρασχεῖν ἐν ἀληθείᾳ, τότε ἀπιδὼν εἰς ἑαυτόν καὶ εἰς ἔννοιαν λαβῶν, ὅτι, εἰ μὴ ἦν τοῦτο πολύτιμον, μιλιάρισια ν' οὐ παρεῖχεν εἰς αὐτό· κατ' ὀλίγον δὲ ὁ ἀργυροπράτης ἀναβιβάζων, παρέχει
10 αὐτῷ ἕως τριακοσίων μιλιαρισίων μεγάλων. Καὶ ταῦτα λαβῶν καὶ τὸν λίθον δεδωκώς, ἔρχεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ χαίρων. Ἡ δὲ ἰδοῦσα αὐτόν λέγει αὐτῷ.

Πόσου αὐτὸ πέπρακας;

Νομίζουσα ἢ ε' ἢ ι' φόλεων αὐτὸ πεπρακέναι. Ὁ δὲ ἐξενέγκας τὰ
15 τριακόσια μιλιάρισια, ἔδωκεν αὐτῇ, εἰπών.

Τοσούτου πεπρακέναι αὐτό.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ φιλανθρώπου θαυμάσασα τὴν ἀγαθότητα, λέγει πρὸς αὐτόν.

Ἰδού, ἄνερ, ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, ποιὸς ἐστὶν ἀγαθὸς
20 καὶ εὐγνώμων καὶ πλούσιος· ὀρᾶς πῶς οὐ μόνον τὰ ν' μιλιάρισια, ἀλλὰ καὶ τὸν τόκον αὐτῶν σοι παρέσχε δανείσαντι αὐτῷ, ἀλλ' εἰς ὀλίγας ἡμέρας ταῦτα ἐξαπλάσας δέδωκε. Γίνωσκε οὖν ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἕτερος, οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ μὴ αὐτὸς μόνος.

25 Καὶ πεισθεὶς διὰ τοῦδε τοῦ θαύματος, πείρα μαθῶν καὶ οὕτω τὴν ἀλήθειαν, γέγονεν εὐθέως Χριστιανὸς καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, πλεῖστα εὐχαριστῶν τῇ συνέσει τῆς ἰδίας γυναικός, δι' ἧς αὐτῷ τὸ γνῶναι Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ δεδώρηται.

Πάρε δέκα μιλιάρια.

Ὁ πωλητὴς νομίζοντας πὼς πάλι τὸν κοροϊδεύει, δὲν μιλοῦσε. Τοῦ λέει ὁ ἀργυροπράτης.

Πάρε εἴκοσι μιλιάρια γιὰ αὐτό.

Αὐτὸς ὁμως σιωποῦσε, μὴ δίνοντας καμιὰ ἀπάντηση.

Ὅταν ὁ ἀργυροπράτης ἀνέβηκε στὰ τριάντα καὶ ἔφθασε καὶ μέχρι τὰ πενήντα μιλιάρια, ὀρκιζόμενος ὅλα αὐτὰ πράγματι νὰ τὰ δώσει, τότε σκεπτόμενος τὸ πρᾶγμα καλὰ συνέλαβε τὸ νόημά του, πὼς ἂν αὐτὸ δὲν ἦταν πολῦτιμο δὲν θὰ τοῦ ἔδινε πενήντα μιλιάρια· ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ὁ ἀργυροπράτης ἀνεβάζοντας τὸ ποσὸ τοῦ ἔδωσε μέχρι 300 μεγάλα μιλιάρια. Ἀφοῦ τὰ πῆρε καὶ ἔδωσε τὴν πέτρα, ἔρχεται χαρούμενος στὴ γυναῖκα του. Αὐτὴ μόλις τὸν εἶδε τοῦ λέει.

Πόσα τὴν πούλησες;

Νομίζοντας πὼς τὴν πούλησε πέντε ἢ δέκα φολεούς. Αὐτὸς τότε βγάζοντας τὰ τριακόσια μιλιάρια, τῆς τὰ ἔδωσε, λέγοντας.

Τόσα τὴν πούλησα.

Αὐτὴ θαυμάζοντας τὴν ἀγαθότητα τοῦ φιλάνθρωπου Θεοῦ τοῦ λέει.

Νά, ἄνδρα μου, ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν πόσο ἀγαθὸς καὶ εὐγνώμων καὶ πλούσιος εἶναι. Βλέπεις πὼς ὄχι μόνο 50 μιλιάρια, ἀλλὰ καὶ τὸν τόκο τους σοῦ ἔδωσε πὸ τοῦ δάνεισες, καὶ μάλιστα μέσα σὲ λίγες μέρες σοῦ τὰ ἔδωσε αὐτὰ ἑξαπλάσια. Μάθε πὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεός, οὔτε στὴ γῆ οὔτε στὸν οὐρανὸ παρὰ μόνον αὐτός.

Ἀφοῦ πείστηκε μὲ αὐτὸ τὸ θαῦμα καὶ γνώρισε ἔτσι ἔμπρακτα τὴν ἀλήθεια, ἔγινε ἀμέσως Χριστιανὸς καὶ δόξασε τὸ Θεὸ καὶ Σωτῆρα μας Χριστὸ μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, εὐχαριστώντας τον πάρα πολὺ γιὰ τὴ σύνεση τῆς γυναίκας του, μέσω τῆς ὁποίας τοῦ δόθηκε σὰν δῶρο νὰ γνωρίσει πραγματικὰ τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΣ'

Παρεβάλομεν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ σπηλαίου τοῦ ἀββᾶ Σάββα, τῷ ἀββᾶ Εὐσταθίῳ τῷ ἡγουμένῳ. Κομερκιάριος ἦν, ὀνόματι Μόσχος, καὶ διηγήσατο ἡμῖν παραβαλοῦσιν ἐν Τύρῳ.

Ὡς ἤμην κομερκιάριος, ἐσπέρας βαθείας ἀπῆλθον λούσασθαι
5 καὶ εὐρίσκω κατὰ τὴν ὁδὸν γυναῖκα ἰσταμένην εἰς τὴν σκοτίαν. Κἀγὼ ἀπελθὼν προσέβαλον αὐτῇ· ἡ δὲ συνέθετο ἀκολουθεῖν ὀπίσω μου. Ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῆς διαβολικῆς χαρᾶς οὐδὲ ἐλουσάμην, ἀλλ' ὤρμησα εἰς τὸ δεῖπνον. Καὶ πολλὰ προετρεπόμην αὐτήν, καὶ οὐκ ἠνέσχετο γεύσασθαι· τέλος πάντων ἀνέστημεν κοιμηθῆ-
10 ναι καὶ ὡς ἦλθον τοῦ ἀσπάσασθαι αὐτήν, ἀνέκραξε μεγάλη τῇ φωνῇ μετὰ δακρύων.

Οὐαί μοι τῇ ἀθλίᾳ.

Ἐντρομος δὲ γενόμενος ἡρώτων τὴν αἰτίαν· ἡ δὲ πλεῖον κλαίουσα, λέγει, ὅτι.

15 Ἄνῆρ μου πραγματευτῆς ἐστὶ καὶ ἐναυάγησε καὶ ἀπώλεσεν ἴδια καὶ ἀλλότρια καὶ ἔστιν εἰς φυλακὴν διὰ τὰ ἀλλότρια καὶ μὴ ἔχουσα τί ποιήσω, ἵνα καὶ ἂν ἄρτον λάβω αὐτῷ, προσεθέμην προδοῦναι τὸ σῶμά μου, ἀπὸ πολλῆς ἀτιμίας, ἵνα εὐρωμεν κἂν ἄρτον. Ὅλα καὶ διῆρπασαν.

20 Καὶ λέγω.

Τί ἄλλο ἐστὶ χρέος;

Καὶ λέγει.

Ἐπὶ ε' λίτρας.

Λαβὼν τὸ χρυσίον δέδωκα αὐτῇ, εἰπών.

25 Ἴδου διὰ τὸ κριῖμα τοῦ Θεοῦ οὐχ ἠψάμην σου, δὸς καὶ εὐγαλε καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ.

Εἶτα μετὰ χρόνον τινὰ λαιδορία κατ' ἐμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα γίνεται, ὅτι τὰ κομερκίου ἐσκόρπισα· καὶ πέμπει ὁ βασιλεὺς καὶ διαρπάζει τὴν οἰκίαν μου καὶ ἀπὸ ὑποκαμίσου ἀνασπᾶ με ἐν
30 Κωνσταντινουπόλει καὶ δίδωσί με εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ποιῶ
97. Ρωμαϊκὴ λίτρα: βάρος 320 γραμμάρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 186

Ἐπισκεφθήκαμε στο κοινόβιο τοῦ σπηλαίου τοῦ ἀββᾶ Σάββα τὸν ἡγούμενο ἀββᾶ Εὐστάθιο. Ἦταν τελώνης, μετὸ ὄνομα Μόσχος. Αὐτὸ μᾶς διηγήθηκε, ὅταν τὸν ἐπισκεφθήκαμε στὴ Τύρο, τὰ ἐξῆς.

“Ὅταν ἤμουν τελώνης, ἀργὰ τὸ βράδυ πῆγα νὰ λουσθῶ καὶ βρίσκω καθ’ ὁδὸν μιὰ γυναίκα νὰ στέκεται μέσα στο σκοτάδι. Καὶ ἐγὼ περνώντας τὴν πρόσβαλα, αὐτὴ ὅμως ἤθελε νὰ με ἀκολουθήσει. Ἐγὼ ἀπὸ τὴν διαβολικὴ χαρὰ δὲν λούστηκα, ἀλλὰ ὤρμησα στο δεῖπνο. Πολὺ τὴν προέτρεπα, ἀλλὰ δὲν δεχόταν νὰ γευτεῖ. Τέλος πάντων σηκωθήκαμε γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε καὶ μόλις τὴν πλησίασα γιὰ νὰ τὴν φιλήσω, ἔβγαλε φωνὴ μεγάλη με δάκρυα.

Ἄλλοίμονό μου τὴν ἄθλια!

Κατατρομαγμένος τὴν ρώτησα νὰ μάθω τὴν αἰτία. Αὐτὴ κλαίνοντας περισσότερο μοῦ λέει.

ἽΟ ἀνδρας μου εἶναι πραγματευτῆς, ναυάγησε καὶ ἔχασε καὶ τὰ δικά του καὶ τὰ ξένα. Βρίσκεται στὴ φυλακὴ γιὰ τὰ ξένα, καὶ δὲν ἔχω τί νὰ κάνω γιὰ νὰ πάρω ψωμί, καὶ ἀποφάσισα νὰ παραδώσω τὸ σῶμα μου, ἀπὸ πολλὴ ἀτιμία, γιὰ νὰ βρῶ ἔστω ψωμί. Ὅλα τὰ ἄρπαξαν.

Λέγω τότε.

Ποιό εἶναι τὸ χρέος σας;

Μοῦ λέει.

Πέντε λίτρες⁹⁷.

Παίρνοντας τὰ χρήματα τῆς τᾶ ἔδωσα, λέγοντας.

Νά, γιὰ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ δὲν σὲ ἄγγιξα· δός τα καὶ βγάλε τὸν ἀνδρα σου καὶ προσευχηθεῖτε γιὰ μένα.

Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ με συκοφάντησαν στο βασιλιά, πὼς σκόρπισα τὰ χρήματα τοῦ τελωνείου· στέλνει ὁ βασιλιάς καὶ μοῦ παίρνει τὸ σπίτι μου καὶ με ἓνα πουκάμισο με στέλνει στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἐκεῖ με βάζει φυλακὴ καὶ μένω ἀρκετὸ

ίκανόν χρόνον μετὰ τοῦ παλαιοῦ καμισίου. Ἡμερούσιον δὲ ἤκουσα, ὅτι ὁ βασιλεὺς βούλεται ἀποκτεῖναί με, καὶ λοιπὸν ἀπεῖπον τῆς ζωῆς μου καὶ κλαίοντός μου καὶ ὀδυρομένου ὑπνωσα. Καὶ θεωρῶ ὡς τὴν ἐλευθέραν τὴν τότε ἔχουσαν τὸν ἄνδρα ἐν τῇ φυλακῇ καὶ φησι.

Τί ἐν τὸ ἔχεις, κύριε Μόσχε; Διὰ τί κατέχη ὧδε.

Καὶ μοῦ εἰρηκότος, ὅτι.

Ἐλοιδορήθην καὶ νομίζω ἀποκτενεῖ με βασιλεὺς,
λέγει μοι.

Θέλεις καὶ λαλῶ περὶ σοῦ βασιλεῖ καὶ ἀπολύει;
Καὶ λέγω αὐτῇ.

Καὶ οἶδέ σε ὁ βασιλεὺς;
λέγει.

Ναί.

Ἐξυπνίσθην καὶ διηπόρουν τί τοῦτο. Καὶ πάλιν δεύτερον καὶ τρίτον τὸ αὐτὸ λέγουσα.

Μὴ φοβηθῆς· ἀδριον γὰρ ἀπολύει.

Καὶ περὶ διάφασιν λαμβάνουσί με εἰς τὸ παλάτιον, τοῦτο βασιλέως ἐπιτρέψαντος. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον καὶ εἶδε μετὰ τοῦ ρυπαροῦ ἱματίου, λέγει μοι.

Σπλαγχνίζομαί σοι, τῷ ἄρτι διόρθωσαι τοῦ λοιποῦ.

Ἐθεῶρουν δὲ τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἰσταμένην δεξιᾷ τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσάν μοι.

Θάρρει, καὶ μὴ φοβηθῆς.

Κελεύει ἀναλαβεῖν με τὴν οὐσίαν μου ὁ βασιλεὺς καὶ δώσας καὶ ἀγαθὰ πολλὰ μετὰ πολλῆς τιμῆς ἀπεκατέστησέ με εἰς τὸν τόπον μου, ποιήσας μὲ καὶ τοποτηρητήν.

Αὐτῇ οὖν τῇ νυκτὶ φαίνεται ἡ αὐτὴ γυνή, καὶ λέγει μοι.

χρόνο μὲ ἓνα παλιὸ πουκάμισο. Μιὰ μέρα ἄκουσα πὼς ὁ βασιλιάς θέλει νὰ μὲ σκοτώσει. Τελείωνε πλέον ἡ ζωὴ μου καὶ κλαίγοντας καὶ ὀδυρόμενος ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ. Βλέπω στὸν ὕπνο μου ἐκείνην ποὺ εἶχε τὸν ἄνδρα τῆς στή φυλακῆ καὶ μοῦ λέει.

Τί συμβαίνει, κύριε Μόσχε; Γιατί εἶσαι φυλακισμένος ἐδῶ;

Ἐγὼ ἀπάντησα.

Κατηγορήθηκα στὸ βασιλιά καὶ νομίζω πὼς θὰ μὲ σκοτώσει.

Μοῦ λέει ἐκείνη.

Θέλεις νὰ μιλήσω γιὰ σένα στὸ βασιλιά καὶ νὰ σὲ ἀπολύσει;

Τῆς λέγω.

Σὲ γνωρίζει ὁ βασιλιάς;

Μοῦ λέει.

Ναί.

Ξύπνησα καὶ ἀποροῦσα γιὰ αὐτό. Πάλι γιὰ δεύτερη καὶ τρίτη φορὰ μοῦ ἔλεγε τὸ ἴδιο.

Μὴ φοβᾶσαι· αὔριο θὰ εἶσαι ἐλεύθερος.

Τὰ χαράματα μὲ ὀδηγοῦν στὸ παλάτι μὲ διαταγὴ τοῦ βασιλιᾶ. Μόλις μπῆκα καὶ μὲ εἶδε μὲ ροῦχα βρώμικα, μοῦ λέει.

Σὲ σπλαγχνίζομαι, ἀπὸ τώρα νὰ διορθωθεῖς στὸ ἐξῆς.

Ἔβλεπα ἐκείνην τῆ γυναῖκα νὰ στέκεται στὰ δεξιὰ τοῦ βασιλιᾶ καὶ νὰ μοῦ λέει.

Ἔχε θάρρος καὶ μὴ φοβᾶσαι.

Δίνει ἐντολὴ ὁ βασιλιάς νὰ πάρω τὴν περιουσία μου καὶ δίνοντάς μου πολλὰ ἀγαθὰ καὶ μεγάλες τιμὲς μὲ ἀποκατέστησε στὸν τόπο μου, κάνοντας με καὶ τοποτηρητῆ⁹⁸.

Τὴν ἴδια τότε νύχτα ἐμφανίζεται ἡ ἴδια γυναῖκα καὶ μοῦ λέει.

98. Τοποτηρητής: ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλιᾶ σὲ μιὰ περιφέρεια.

Οἶδας τίς εἰμι; Μεθ' ἧς ἐποίησας ἔλεος καὶ οὐχ ἤψω τοῦ σώματός μου διὰ τὸν Θεόν. Ἴδου καγὼ ἡρησάμην σε ἀπὸ κινδύνου. Βλέπεις τὴν φιlanθρωπίαν τοῦ Θεοῦ; τοῦτ' ἔστιν, δι' ἐμὲ ἐποίησας, καγὼ ἐμεγάλυνα ἔλεός μου ἐπὶ σέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΖ'

5 Ἀπερχομένων ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀγίας Γεθσημανῆς ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν, μοναστήριόν ἐστι τοῦ ἀββᾶ Ἀβραμίου ἐπονομαζόμενον, ὃ καὶ συνεστήσατο ὁ μέγας Ἀβράμιος τῆς νέας ἐκκλησίας τῆς πανυμνήτου Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, γενόμενος μετὰ Εὐδόξιον ἡγούμενος. Ἐν τούτῳ τῷ μοναστηρίῳ ὁ ἡγούμενος ἦν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κυζηκηνός. Ἡρωτήσαμεν οὖν αὐτὸν ἐν μιᾷ λέγοντες.

Πῶς κτᾶται τις ἀρετάς;

Καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρον.

Ἐὰν θέλῃ τις ἀρετὴν κτήσασθαι, εἰ μὴ πρῶτον μισήσῃ τὴν ἀντιδιάμετρον αὐτῆς κακίαν, οὐ δύναται κτήσασθαι αὐτήν. Ἐὰν οὖν θέλῃς τὸ πένθος, μίσησον τὸν γέλωτα. Θέλεις ταπεινώσιν ἔχειν; μίσησον τὴν ὑπερηφανίαν. Θέλεις ἐγκρατῆς εἶναι; μίσησον τὴν λαιμαργίαν. Θέλεις σώφρων εἶναι; μίσησον τὴν λαγνείαν. Θέλεις ἀκτῆμων εἶναι; μίσησον τὴν ὕλην. Θέλεις ἐλεήμων εἶναι; μίσησον τὴν φιλαργυρίαν. Ὁ θέλων οἴκειν τὴν ἔρημον, μισεῖ τὰς πόλεις· ὁ θέλων ἡσυχίαν ἀσκεῖν, μισεῖ τὴν παρρησίαν· ὁ θέλων ξένος εἶναι, μισεῖ τὴν φανητίαν· ὁ θέλων ἐγκρατῆς γενέσθαι τῆς ὀργῆς, μισεῖ τὸ μετὰ κοσμικῶν διάγειν· ὁ δὲ θέλων ἀμνησικάκος εἶναι, μισεῖ τὰς λοιδορίας· ὁ θέλων ἀπερίσπαστος εἶναι, καταμόνας μενεῖ· ὁ θέλων κρατῆσαι γλώσσης, φραζάτω τὰ ὦτα αὐτοῦ μὴ ἀκούειν πολλά· ὁ θέλων τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἔχειν ἀεὶ, μισήσῃ τὴν σωματικὴν ἀνάπαυσιν, ἀγαπήσῃ δὲ τὴν θλιψὴν καὶ τὴν στενοχωρίαν καὶ οὕτω δυνήσεται δουλεῦσαι εἰλικρινῶς τῷ Θεῷ.

Κατάλαβες ποιά είμαι; Ἐκείνη πού ἔκανες τὸ ἔλεος καὶ δὲν ἄγγιξες τὸ σῶμα μου, γιὰ τὸ Θεό. Νά καὶ γὼ σὲ ἔσωσα ἀπὸ τὸν κίνδυνο. Βλέπεις τὴ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ; Σὺ δηλαδὴ λυπήθηκες ἐμένα καὶ ἐγὼ ἔδειξα ἔλεος γιὰ σένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 187

Γυρίζαμε ἀπὸ τὴν ἀγία Γεθσημανή· στὸ ἅγιο ὄρος τῶν Ἐλαιῶν ὑπάρχει ἓνα μοναστήρι πού ὀνομάζεται τοῦ ἀββᾶ Ἀβραμίου, τὸ ὁποῖο καὶ ἔκανε ὁ μέγας Ἀβράμιος, πού ἔγινε ἡγούμενος μετὰ τὸν Εὐδόξιο στὴ νέα ἐκκλησία τῆς πανύμνητης Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας. Σ' αὐτὸ τὸ μοναστήρι ἡγούμενος ἦταν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ Κύζικος. Μιὰ μέρα τὸν ρωτήσαμε, λέγοντας.

Πῶς κάποιος ἀποκτᾶ τις ἀρετές;

Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας.

Ἄν κάποιος θέλει νὰ ἀποκτήσει μιὰ ἀρετὴ, δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀποκτήσει, ἂν πρῶτα δὲν μισήσει τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη αὐτῆς κακία. Ἄν λοιπὸν θέλεις τὸ πένθος, μίσησε τὸ γέλιο. Θέλεις νὰ ἔχεις ταπείνωση; μίσησε τὴν ὑπεριφάνεια. Θέλεις νὰ εἶσαι ἐγκρατῆς; μίσησε τὴ λαιμαργία. Θέλεις νὰ εἶσαι σώφρονας, μίσησε τὴ λαγνεία. Θέλεις νὰ εἶσαι ἀκτῆμονας; μίσησε τὴν ὕλη. Θέλεις νὰ εἶσαι ἐλεῆμονας; μίσησε τὴ φιλαργυρία. Ὅποιος θέλει νὰ μείνει στὴν ἔρημο, μισεῖ τις πόλεις. Ἐκεῖνος πού θέλει νὰ ἀσκηθεῖ στὴν ἡσυχία, μισεῖ τὴν παρρησία· ἐκεῖνος πού θέλει νὰ εἶναι ξένος, μισεῖ τὴν ἐμφάνιση· ἐκεῖνος πού θέλει νὰ εἶναι ἐγκρατῆς ἀπὸ τὴν ὀργή, μισεῖ τὴ ζωὴ μὲ τὸν κόσμον· ἐκεῖνος πού θέλει νὰ εἶναι ἀμνησικάκος, μισεῖ τις συκοφαντίες· ἐκεῖνος πού θέλει νὰ εἶναι ἀπερίσπαστος, μένει μόνος· ἐκεῖνος πού θέλει νὰ κρατήσει τὴ γλῶσσα, κλίνει τὰ αὐτιά του νὰ μὴν ἀκούει πολλά· ἐκεῖνος πού θέλει πάντα νὰ ἔχει φόβο Θεοῦ, θὰ μισήσει τὴ σωματικὴ ἀνάπαυση, καὶ θὰ ἀγαπήσει τὴ θλίψη καὶ τὴ στεναχώρια καὶ ἔτσι θὰ μπορέσει νὰ δουλέψει εἰλικρινὰ στὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΗ'

Ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ ἡγούμενος τῆς Παλαιᾶς Λαύρας, διηγήσατο ἡμῖν, ὅτι.

Δύο ἦσαν ἀδελφοὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀργυροπράται Σύροι. Καὶ λέγει ὁ μειζότερος ἀδελφὸς τῷ μικροτέρῳ.

5 Δεῦρο, κατέλθωμεν εἰς Συρίαν καὶ κτήσωμεν τὸν γονικὸν ἡμῶν οἶκον.

Λέγει αὐτῷ ὁ μικρότερος.

Καὶ διατί οἱ δύο, ἵνα ἐάσωμεν τὸ ἀργυροπράτιον; Ἄλλ' ἢ κάτελθε, καὶ μενῶ ὧδε, ἢ κατέρχομαι, καὶ μεῖνον αὐτός.

10 Δοκεῖ οὖν ἀπὸ συμβάσεως, ἵνα κατέλθῃ ὁ μικρός. Ὡς οὖν κατῆλθεν ὁ μικρότερος, μετ' ὀλίγον χρόνον θεωρεῖ καθ' ὕπνου ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μείνας· εἶδε γέροντα ἱεροπρεπῆ, λέγοντα αὐτῷ.

15 Οἶδας ὅτι ἀδελφός σου ἐπόρνευσεν εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ καπήλου;

Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐλυπήθη, λέγων ἐν ἑαυτῷ.

Ἐγὼ εἰμι ὁ αἴτιος· διατί γὰρ ἀπέλυσα αὐτὸν μόνον;

Καὶ πάλιν μετὰ τινα χρόνον θεωρεῖ τὸν αὐτὸν λέγοντα αὐτῷ.

20 Οἶδας ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔπεσεν εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ καπήλου;

Πάλιν ἰδὼν αὐτὸν ἐλυπήθη. Πάλιν τρίτον μετὰ χρόνον θεωρεῖ τὸν αὐτὸν λέγοντα αὐτῷ.

Οὐκ οἶδας ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὴν τοῦ καπήλου ἐξεκυλίθη;

25 Καὶ γράφει αὐτῷ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Συρίαν, ὅτι.

Εὐθὺς καὶ παραχρῆμα εἴασον ἅπαντα καὶ κατάλαβε τὸ Βυζάντιον.

Ὁ δὲ δεξάμενος τὰ γράμματα, ἐάσας πάντα, ἀνῆλθε πρὸς τὸν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 188

Ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος, ὁ ἡγούμενος τῆς Παλιᾶς Λαύρας, μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Στὴν Κωνσταντινούπολη ἦταν δύο ἀδέλφια Σύροι, ἀργυροπράτες. Λέει ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς στὸ μικρότερο.

Ἔλα νὰ πᾶμε στὴ Συρία, γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τὸ πατρικὸ μας σπίτι.

Τοῦ λέει ὁ μικρότερος.

Γιατί καὶ οἱ δύο; γιὰ νὰ ἀφήσουμε τὸ ἀργυροπράτιο; Ἡ πηγαινε καὶ θὰ μείνω ἐγὼ ἐδῶ, ἢ πηγαίνω ἐγὼ καὶ μείνε ἐσύ.

Ἀποφάσισαν τότε νὰ κατεβεῖ ὁ μικρός. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔφυγε ὁ μικρότερος, μετὰ ἀπὸ λίγο βλέπει στὸν ὕπνο του, ἐκεῖνος ποῦ ἔμεινε στὴν Κωνσταντινούπολη, ἕναν γέροντα ἱεροπρεπῆ νὰ τοῦ λέει.

Ξέρεις ὅτι ὁ ἀδελφός σου πόρνευσε μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ κάπηλου;

Αὐτὸς ὅταν σηκώθηκε λυπήθηκε, λέγοντας.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία· γιατί τὸν ἄφησα νὰ πάει μόνος του;

Πάλι μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ βλέπει τὸν ἴδιο νὰ τοῦ λέει.

Ξέρεις πὼς ὁ ἀδελφός σου ἔπεσε μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ κάπηλου;

Πάλι ποῦ τὸν εἶδε λυπήθηκε. Καὶ πάλι γιὰ τρίτη φορὰ μετὰ ἀπὸ καιρὸ τὸν βλέπει νὰ τοῦ λέει.

Δὲν ξέρεις πῶς ὁ ἀδελφός σου ἔχασε τὴν ἐλευθερία του καὶ ἐξῶκυλε μὲ τὴν γυναῖκα τοῦ κάπηλου;

Τοῦ γράφει τότε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη στὴ Συρία τὰ ἐξῆς.

Ἄφησε ἀμέσως καὶ γρήγορα ὅλα καὶ γύρισε στὸ Βυζάντιο.

Αὐτὸς μόλις πῆρε τὸ γράμμα, ἄφησε τὰ πάντα καὶ ἀνέβηκε

ἀδελφὸν αὐτοῦ. Τότε ὡς εἶδεν αὐτόν, λαμβάνει αὐτόν εἰς τὴν Μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ ἤρξατο μετὰ λύπης ἐγκαλεῖν αὐτόν, λέγων.

Καλῶς, ὅτι ἐπόρνευσας εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ καπήλου;

Ὁ δὲ ἀκούσας ἤρξατο ὀμνύειν τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος, ὅτι.

Οὐκ οἶδα τί λέγεις, οὔτε ἐπόρνευσα οὔτε οἶδα εἰς ἀμαρτίαν, εἰ μὴ τὴν νομικὴν γυναῖκα.

Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ ἀδελφὸς ὁ μείζων ταῦτα, λέγει αὐτῷ.

Οὐκοῦν ἄλλο τί σοι χαλεπώτερον πέπρακται;

Ὁ δὲ διέβαλε τοῦτο.

Οὐδὲν οἶδα ἄτοπον διαπραξάμενος, εἰ μὴ ὅτι μοναχοὺς εὐρον εἰς τὴν κώμην ἡμῶν τοῦ δόγματος Σευήρου, καὶ ἀγνοῶν εἰ κακὸν ἐστίν, ἐκοινώνουν αὐτοῖς· ἄλλο τιποτοῦν οὐκ οἶδα, ὅ,τι ἐποίησα.

Τότε συνῆκεν ὁ μείζων ἀδελφός, ὅτι τοῦτο ἦν τὸ πορνεῦσαι αὐτόν, ὅτι τὴν ἀγίαν καθολικὴν Ἐκκλησίαν εἶασεν, εἰς τὴν αἵρεσιν Σευήρου τοῦ Ἀκεφάλου τοῦ ὄντος καπήλου, ἔπεσεν, καὶ κατησχύνθη καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ὀρθῆς κατεμόλυνε πίστεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΠΘ'

Παρεβάλομεν ἐν Ἀσκάλωνι, ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῶν πατέρων, καὶ διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος, ὅτι.

Πραγματευτὴς τις τῆς πόλεως ἡμῶν πλεύσας, ἀπώλεσε τὰ ἴδια καὶ τὰ ἀλλότρια, ἐσώθη δὲ αὐτὸς ὁ μόνος. Ἐλθὼν οὖν ἐνταῦθα καὶ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν δανεισάντων αὐτῷ, ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, διαρπαγεὶς καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ πλὴν ὧν ἐφόρει αὐτὸς καὶ ἡ αὐτοῦ γαμετή. Ἐκείνη οὖν ἀπὸ πολλῆς ἀδημονίας καὶ στενώσεως ὡς ἐντολὴν ἐλάμβανεν, ἵνα κἂν ἄρτω θρέψῃ τὸν ἄνδρα. Καθημένης οὖν αὐτῆς ἐν μιᾷ καὶ ἐσθιούσης μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς-

στον ἀδελφό του. Τότε μόλις τὸν εἶδε, τὸν παίρνει καὶ τὸν πηγαίνει στὴ μεγάλη ἐκκλησία καὶ ἄρχισε μὲ λύπη πολλή νὰ τὸν παρακαλεῖ καὶ νὰ τοῦ λέγει.

Εἶναι ἀλήθεια, πὼς πόρνευσες μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ κάπηλου;

Μόλις τὸ ἄκουσε ἄρχισε νὰ ὀρκίζεται στὸν παντοκράτορα Θεό, λέγοντας.

Δὲν ξέρω τί λές· οὔτε πόρνευσα, οὔτε γνώρισα καμιὰ στήν ἀμαρτία ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νόμιμη.

Μόλις τὸ ἄκουσε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς αὐτὸ τοῦ λέει.

Οὔτε τίποτα ἄλλο χειρότερο ἔχεις κάνει;

Αὐτὸς εἶπε

Τίποτα τὸ ἄτοπο δὲν ξέρω νὰ ἔκανα, παρὰ μόνο βρῆκα στὴν χώρα μας μοναχοὺς τοῦ δόγματος τοῦ Σευήρου καὶ χωρὶς νὰ ξέρω ἂν εἶναι κακὸ κοινώνησα μαζί τους. Τίποτα ἄλλο δὲν ξέρω ἂν ἔκανα.

Τότε κατάλαβε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός, πὼς αὐτὴ ἦταν ἡ πορνεία, πού ἄφησε τὴν ἀγία καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ἔπεσε στὴν αἵρεση τοῦ Σευήρου τοῦ Ἀκέφαλου, τοῦ πράγματι κάπηλου, καὶ ντροπιάστηκε καὶ μόλυνε τὴν εὐγένεια τῆς ὀρθῆς πίστεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 189

Παραραμείναμε στὴν Ἀσκάλωνα, στὸ ξενοδοχεῖο τῶν Πατέρων, καὶ μᾶς διηγήθηκε ὁ ἀββᾶς Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος.

Κάποιος πραγματευτὴς πλέοντας πρὸς τὴν πόλη μας ἔχασε τὰ δικά του καὶ τὰ ξένα καὶ σώθηκε αὐτὸς μόνος. Μόλις λοιπὸν ἦρθε ἐδῶ συνελήφθηκε ἀπὸ τοὺς δανειστὲς του καὶ μπῆκε στὴ φυλακή, ἀφοῦ τοῦ ἄρπαξαν τὰ πάντα ἀπὸ τὸ σπίτι του. Δὲν τοῦ ἄφησαν τίποτε, παρὰ μόνο ὅ,τι φοροῦσε αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του. Ἐκείνη τότε ἀπὸ τὴ μεγάλη θλίψη καὶ στεναχώρια τὸ πῆρε σὰν ἐντολὴ νὰ θρέψει ἔστω καὶ μὲ ψωμί τὸν ἄνδρα της. Καθὼς λοιπὸν καθόταν μιὰ μέρα καὶ ἔτρωγε μὲ τὸν ἄνδρα της στὴ φυ-

ἤλθε μέγα πρόσωπον δοῦναι εὐποιῖαν τοῖς ἐμβεβλημένοις ἐκεῖσε καὶ ἑωρακῶς τὴν ἐλευθέραν ἅμα τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καθεζομένην, ἐτρῶθη εἰς αὐτὴν (ἦν γὰρ ὠραιότατη πάνυ), καὶ δημοῖ αὐτὴν διὰ φυλακίτου. Ἡ δὲ ἀσμένως ἀπῆλθε, προσδοκῶσα ἀγάπην λαβεῖν, 5 καὶ λαβὼν αὐτὴν κατ' ἰδίαν λέγει αὐτῇ.

Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις; διὰ τί εἶ ᾧδε;

Καὶ διηγῆσατο αὐτῷ τὸ πᾶν.

Καὶ λέγει αὐτῇ.

Ἐὰν πληρῶ τὸ χρέος σου, κοιμᾶσαι μετ' ἐμοῦ τὴν νύκτα 10 ταύτην;

Ἡ δὲ ὡς ἀληθῶς ὠραιότατη καὶ σῶφρων, λέγει αὐτῷ.

Ἦκουσα, δέσποτά μου, τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι «ἡ γυνὴ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν τοῦ ἰδίου σώματος, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ».

Εἴασον, δέσποτα, ἐρωτήσω τὸν ἄνδρα μου καὶ ὃ κελεύει, 15 ποιῶ.

Καὶ ἐλθοῦσα ἀνήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ πάντα. Ὁ δὲ γέμων τῆς συνέσεως καὶ στοργῆς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, οὐ συνηρπάγη τοῦ ἐλευθερωθῆναι τῆς φρουρᾶς, ἀλλὰ μέγα στενάζας, μετὰ δακρῶν λέγει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ.

Ἄπελθε καὶ ἀποσύνταξαι, ἀδελφή, τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὸν Θεόν, ὅτι οὐ μὴ ἐγκαταλίπη ἡμᾶς εἰς τέλος. 20

Καὶ ἀναστᾶσα, ἀπέλυσε τὸν ἄνθρωπον, εἰποῦσα.

Εἶπον τῷ ἀνδρὶ μου καὶ οὐκ ἠθέλησεν.

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν, ἦν τις ὀδοστάτης ἐμβεβλημένος τῇ 25 φυλακῇ ἐνδότερον, καὶ πάντα κατεσκόπει τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς διαλεγομένων καὶ ἐστενάζε καθ' ἑαυτόν, λέγων.

Ἴδου ἐν ποίᾳ περιστάσει οὗτοι τυγχάνουσι καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἑαυτῶν οὐ προδέδωκαν διὰ χρήματα τοῦ λαβεῖν καὶ τοῦ ἐλευθερωθῆναι. Ἀλλὰ τὴν σωφροσύνην πλούτου παντὸς ἠγῆσαντο καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ πάντων κατεφρόνησαν· καὶ τί ποιήσω ἐγὼ ὁ ἄθλιος, ὁ μηδέποτε ἐν νῶ λα- 30

λακή, μπήκε μέσα ένα μεγάλο πρόσωπο για να δώσει έλεημοσύνη στους φυλακισμένους εκεί, και όταν είδε τη γυναίκα να κάθεται με τον άνδρα της την έρωτεύθηκε (γιατί ήταν πάρα πολύ ωραία) και τη φωνάζει με το δεσμοφύλακα. Αυτή πήγε με μεγάλη χαρά, γιατί περίμενε να πάρει έλεημοσύνη. Παίρνοντάς την ιδιαιτέρως τής λέει.

Τί είναι αυτό που έχεις; γιατί είσαι έτσι;

Εκείνη του διηγήθηκε τα πάντα.

Της λέει εκείνος.

“Αν πληρώσω το χρέος θα κοιμηθείς μαζί μου αυτή τη νύχτα;

Εκείνη που πράγματι ήταν ωραιότατη και συνετή, του λέει.

“Ακουσα, κύριέ μου, τον Απόστολο να λέει, πώς «ή γυναίκα δεν εξουσιάζει το σώμα της, άλλ’ ο άνδρας της»⁹⁹.

“Αφησέ με, κύριε, να έρωτήσω τον άνδρα μου και θα κάνω ό,τι μου προστάξει.

“Όταν γύρισε είπε τα πάντα στον άνδρα της. Εκείνος γεμάτος από σύνεση και στοργή για τη γυναίκα του δεν έπιασε την ευκαιρία να έλευθερωθεί από τη φυλακή, αλλά στενάζοντας βαθιά και με δάκρυα λέει στη γυναίκα του.

Πήγαινε, αδελφή, και ακύρωσε τη συμφωνία με τον άνθρωπο και ελπίζουμε στο Θεό, πώς δε θα μάς έγκαταλείψει στο τέλος.

Σηκώθηκε και πήγε και είπε στον άνθρωπο να φύγει, λέγοντας.

Το είπα στον άνδρα μου και δε θέλησε.

Εκείνο τον καιρό ήταν κάποιος φυλακισμένος, που έστηνε το αυτί του και κατασκόπευε πάντα αυτά που συζητούσαν ο άνδρας με τη γυναίκα του· αναστέναξε λοιπόν αυτός λέγοντας.

Νά, σέ ποιά κατάσταση βρίσκονται αυτοί και δεν πρόδωσαν την έλευθερία τους για να πάρουν χρήματα και να έλευθερωθούν, αλλά θεώρησαν τη σωφροσύνη πάνω από κάθε πλούτο και καταφρόνησαν τα πάντα τής ζωής αυτής. Έγώ ο άθλιος τί να κάνω, εγώ που ποτέ δεν σκέφθηκα,

βών, ὅτι κἄν ἔστι Θεός, καὶ διὰ τοῦτο καὶ φόνων πολλῶν εἰμι αἴτιος;

Καὶ καλέσας αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν διὰ τῆς θυρίδος, οὗ ἦν ἐμβεβλημένος, λέγει αὐτοῖς.

- 5 Ἐγὼ ληστής ἦμην καὶ πολλὰ κακὰ καὶ πολλοὺς φόνους ἐποίησα καὶ οἶδα ὅτι ἦν ἂν ὥραν ἔλθῃ ὁ ἡγεμῶν καὶ ἔλθω εἰς πρόοδον, ἀποθανεῖν ἔχω ὡς φονεύς. Ἴδὼν οὖν τὴν σωφροσύνην ὑμῶν, κατενύγην εἰς ὑμᾶς· ἀλλ' ἀπέλθατε εἰς τόνδε τὸν τόπον τοῦ τείχους τῆς πόλεως καὶ ὠρύξαντες
10 λάβετε τὰ χρήματα ἃ εὐρήσετε ἐκεῖ καὶ ἔχετε αὐτά, ἵνα πληρώσητε τὰ δάνεια ὑμῶν καὶ ἄλλην πολλὴν εὐλογίαν, καὶ εὐξασθαί μοι, ἵνα κἀγὼ εὖρω ἔλεος.

- Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιστὰς τῇ πόλει ὁ ἡγεμῶν ἐκέλευσε τὸν ληστὴν ἐξενεχθῆναι καὶ ἀποκεφαλισθῆναι καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν
15 λέγει ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

Κελεύεις, κύριέ μου, ἀπέρχομαι ὅπου ἡρμήνευσεν ἡμῖν ὁ ληστής καὶ βλέπω εἰ ἄρα ἠλήθευσεν;

Ὁ δὲ εἶπεν.

Ὡς δοκεῖ σοι, ποίησον.

- 20 Ἡ δὲ λαβοῦσα μικρὸν σκαλίδιον ἐσπέρας καὶ ἐπιστᾶσα τῷ τόπῳ καὶ ὠρύξασα, εὗρε χύτραν ἐσκεπασμένην, ἔχουσαν τὸ χρυσίον. Καὶ φρονίμως χρησαμένη, κατὰ μικρὸν δέδωκεν, ὡς δῆθεν ἀπὸ τούτου καὶ τοῦ ἄλλου δανειζομένη, ἕως πάντας ἐπλήρωσε καὶ μετὰ ταῦτα ἐξέβαλε καὶ τὸν ἀνδρα αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ ὁ διηγησάμε-
25 νος ἡμῖν.

Ἴδού, ὡσπερ ἐφύλαξαν οὗτοι τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, οὕτως ἐμεγάλυνε τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΔ'

- Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ Ἀθανάσιος ὁ κατὰ τὸν ζημαρχὸν Ἀντιοχεύς,
30 λέγων περὶ τοῦ ἀββᾶ Βροχᾶ Αἰγυπτίου ἐν Σελευκείᾳ, πλησίον Ἀντιοχείας.

ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρχει Θεὸς καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶμαι αἷτιος καὶ φόνων πολλῶν;

Ἄφοῦ τοὺς κάλεσε ἀπὸ τῆ θυρίδα, ὅπου ἦταν φυλακισμένος, τοὺς λέει.

Ἐγὼ ἤμουν ληστής καὶ ἔκανα πολλὰ κακὰ καὶ πολλὰ φονικά καὶ ξέρω πὼς ὅποια ὄρα ἔρθει ὁ ἡγεμόνας καὶ μὲ δικάσει θὰ πεθάνω σὰν φονιάς. Βλέποντας τὴ σωφροσύνη σας ἔμεινα ἐκπληκτος· γι' αὐτὸ πηγαίνετε στὸ τάδε μέρος τοῦ τείχους τῆς πόλης, σκάψτε καὶ πάρτε τὰ χρήματα ποὺ θὰ βρεῖτε. Πάρτε τα, γιὰ νὰ πληρώσετε τὰ δάνειά σας καὶ νὰ ἔχετε κάθε ἄλλη εὐκολία καὶ προσευχηθεῖτε γιὰ νὰ βρῶ καὶ ἐγὼ ἔλεος.

Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες ἔφτασε ὁ ἡγεμόνας στὴν πόλη καὶ πρόσταξε νὰ δικαστεῖ ὁ ληστής καὶ νὰ ἀποκεφαλισθεῖ. Μετὰ μιὰ μέρα λέει ἡ γυναῖκα στὸν ἄνδρα της.

Μοῦ ἐπιτρέπεις, κύριέ μου, νὰ πάω ἐκεῖ ποὺ μᾶς εἶπε ὁ ληστής γιὰ νὰ δῶ ἂν εἶναι ἀλήθεια ἐκεῖνα ποὺ μᾶς εἶπε;

Ἐκεῖνος εἶπε.

Κάνε ὅπως νομίζεις.

Πῆρε αὐτὴ μιὰ μικρὴ τσάπα καὶ τὸ ἀπόγευμα, ξέροντας τὸν τόπο, πῆγε καὶ ἔσκαψε καὶ βρῆκε μιὰ χύτρα σκεπασμένη, ποὺ εἶχε χρυσάφι. Τὸ χρησιμοποίησε μὲ σωφροσύνη, δίνοντας λίγα-λίγα, σὰν τάχα νὰ δανειζόταν ἀπὸ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο, μέχρι ποὺ τὰ ξεπλήρωσε ὅλα. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔβγαλε καὶ τὸν ἄνδρα της. Μᾶς ἔλεγε ἐκεῖνος ποὺ μᾶς τὰ διηγήθηκε.

Νά, ὅπως φύλαξαν ἐκεῖνοι τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἔτσι ἀκριβῶς ἔδειξε τὸ ἔλεός του ὁ Κύριος καὶ Θεός μας πρὸς αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 109

Ὁ Ἄθανάσιος⁹⁰ ποὺ κατοικοῦσε στὴν Ἀντιόχεια μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν ἀββᾶ Βροχᾶ τὸν Αἰγύπτιο ποὺ ζοῦσε στὴ Σελεύκεια, κοντὰ στὴν Ἀντιόχεια.

Εὗρεν ἔξωθεν τῆς πόλεως τόπον ἔρημον καὶ ἐζήτει ποιῆσαι ἑαυτῷ ἐκεῖ μικρὸν κελλίον καὶ διοικοδομήσας οὐκ εἶχε ξύλα στεγάσαι αὐτό. Εἰσελθὼν ἐν μιᾷ ἐν τῇ πόλει, εὕρισκει Ἀνατόλιον τὸν ἐπιλεγόμενον τοῦ Κυρτοῦ, κτήτορα ὄντα Σελευκείας, ἔξω τοῦ οἴ-
5 κου αὐτοῦ καθεζόμενον καὶ προσελθὼν αὐτῷ λέγει.

Ποίησον ἀγάπην, δός μοι μικρὸν ξύλον, ἵνα στεγάσω τὴν οἰκίαν μου.

Ὁ δὲ μελαγχολῆσας, λέγει αὐτῷ.

Ἴδου ξύλον, ἔπαρον καὶ ἀπελθε,

10 Δείξας αὐτῷ μεγάλην καταρτὴν ἣν εἶχεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ κειμένην, ἥτις εἰς πλοῖον ἐποίει μυριάδων πέντε. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Βροχάς.

Εὐλόγησον, καὶ ἔπαρῶ αὐτό.

Λέγει αὐτῷ Ἀνατόλιος πάλιν μελαγχολῶν.

15 Εὐλογητὸς Κύριος.

Ὁ δὲ ἀγκαλισάμενος τὸ κατάρτιον καὶ κουφίσας αὐτὴν μόνος ἐκ τῆς γῆς, τέθεικεν αὐτὴν εἰς τὸν ὦμον αὐτοῦ καὶ λαβὼν ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ. Καὶ καταπλαγεὶς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ θαύματος ὁ Ἀνατόλιος, ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ τηλικούτον ξύλον εἰς
20 τὴν χρεῖαν αὐτοῦ ἣνπερ ἐβούλετο, ἐξ οὗπερ οὐ μόνον τὴν ρηθεῖσαν αὐτοῦ κέλλαν ἐστέγασεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ τῷ κατ' αὐτὸν μοναστηρίῳ ἐποίησε πράγματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ'.

Ἔλεγε περὶ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ δικαίως ἐπονομασθέντος Χρυσοστόμου, διὰ τὸ τοῦ διδασκαλικοῦ
25 λόγου καθαρὸν καὶ διαυγές... καὶ σωτήριον ἔλαβε βάπτισμα, οὔτε ὤμοσεν, οὔτε ὁμόσαι, οὔτε τινὸς κατελάλησεν, οὔτε ἐψεύσατο, οὔτε εὐτράπελα ἐλάλησεν, οὔτε εὐτραπελίαν ἐδέχετο.

Βρῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη ἕναν ἔρημικὸ τόπο καὶ ζητοῦσε νὰ κτίσει ἐκεῖ ἕνα μικρὸ κελλί. Ἄφου τὸ ἔκτισε, δὲν εἶχε ξύλα γιὰ νὰ τὸ σκεπάσει. Μιὰ μέρα πῆγε στὴν πόλη καὶ βρίσκει τὸν Ἄνατόλιο, ποὺ ὀνομάζεται τοῦ Κυρτοῦ, καὶ ἦταν κτίστης στὴ Σελεύκεια, νὰ κάθεται ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του· τὸν πλησίασε καὶ τοῦ λέει.

Δεῖξε ἀγάπη καὶ δὸς μου ἕνα μικρὸ ξύλο γιὰ νὰ σκεπάσω τὸ σπίτι μου.

Ἐκεῖνος κατσουφιασμένος τοῦ λέει.

Νὰ ξύλα, πάρε καὶ φύγε,

Δείχνοντάς του ἕνα κατάρτι ποὺ βρισκόταν μπροστὰ στὸ σπίτι του, τὸ ὁποῖο ἦταν ἀπὸ καράβι χωριτηκότητας πέντε χιλιάδων μοδίων.

Τοῦ λέει ὁ ἀββᾶς Βροχᾶς.

Εὐλόγησον καὶ τὸ παίρνω.

Πάλι κατσουφιασμένος ὁ Ἄνατόλιος τοῦ λέει.

Εὐλογητὸς Κύριος.

Αὐτὸς ἀγκαλιᾶζοντας τὸ κατάρτι καὶ σηκώνοντάς το μόνος του ἀπὸ τὴ γῆ τὸ ἔβαλε στὸν ὦμο του καὶ κουβαλώντας το τὸ πῆγε στὸ κελλί του. Κυριευμένος ἀπὸ κατάπληξη ὁ Ἄνατόλιος γιὰ τὸ παράδοξο τοῦ θαύματος τοῦ χάρισε αὐτὸ τὸ τόσο μεγάλο ξύλο γιὰ ὅποια ἀνάγκη τὸ ἤθελε, μὲ τὸ ὁποῖο ὄχι μόνον τὸ κελλί ποὺ ἀναφέρθηκε στέγασε, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα τοῦ μοναστηριοῦ του ἔκαμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 191

Ἔλεγαν γιὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ποὺ δίκαια ὀνομάσθηκε Χρυσόστομος, ἐξαιτίας τῆς καθαρότητος καὶ διαύγειας τοῦ διδασκαλικοῦ του λόγου, ἀπὸ τότε ποὺ ἔλαβε τὸ σωτήριο βάπτισμα, οὔτε ὀρκίσθηκε, οὔτε ἐπέτρεψε κάποιον ἄλλο νὰ ὀρκισθεῖ, οὔτε κατηγόρησε κάποιον οὔτε ψέματα οὔτε ἀστεῖα εἶπε, ἀλλ' οὔτε καὶ δεχόταν ἄλλος νὰ πεῖ ἀστεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Β'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ πρεσβύτερος ὀνόματι Πέτρος, προσελθὼν ἀπὸ Ρώμης, περὶ τοῦ ἐν ἀγίοις Γρηγορίου τοῦ πάπα τῆς αὐτῆς πόλεως.

Ὁ γεγονὼς πάπας ἔκτισε μοναστήριον ἀνδρῶν μέγα καὶ δέδωκεν ἐντολήν, ἵνα μηδεὶς τῶν μοναχῶν ἴδιον ἔχη τί ποτε, μηδὲ ἕως ὀβολοῦ. Ἀδελφὸς οὖν τοῦ μοναστηρίου εἶχεν ἀδελφὸν κοσμικὸν καὶ ἤτησεν αὐτόν, λέγων.

Καμίσιον οὐκ ἔχω· ἀλλὰ ποιήσον ἀγάπην, ἀγόρασόν μοι.

Λέγει αὐτῷ ὁ κοσμικός.

10 Ἴδου τρία νομίσματα, λαβὼν ἀγόρασόν σοι, οἷον ἀρέσκει σοι.

Λαβὼν οὖν ὁ μοναχὸς τὰ τρία νομίσματα, ἀπελθὼν ἀνήγγειλε τῷ ἡγουμένῳ· ὁ ἡγούμενος ἀκούσας ἀπελθὼν ἐπήγγειλεν τῷ ἀγιωτάτῳ πάπῃ· ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, μαθὼν ἀφώρισεν αὐτόν ἀπὸ κοινωνίας, ὡς παραλύσαντα τοὺς κανόνας τοῦ μοναστηρίου. 15 Μετὰ οὖν ὀλίγον χρόνον ἐτελεύτησεν ὁ ἀδελφὸς ὁ ἀφωρισμένος, μὴ μαθόντος τοῦ πάπα. Μετὰ οὖν δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἀπελθὼν ἡγούμενος, ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφὸς ἀνέπαυσεν. Ἐπὶ τοῦτο οὖν οὐ μετρίως ἐλυπήθη, ὅτι οὐ πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν αὐτόν ἐκ τοῦ 20 βίου τούτου, οὐκ ἔλυσεν αὐτόν τὸ τοῦ ἀφορισμοῦ ἐπιτίμιον καὶ γράψας εὐχὴν ἐν πιτακίῳ δέδωκεν ἐνὶ τῶν ἀρχιδιακόνων, κελεύσας αὐτῷ ἀπελθεῖν καὶ ἐπάνω τοῦ ἀδελφοῦ ἀναγνῶναι αὐτήν. Ἦν δὲ εὐχὴ λύουσα αὐτόν ἐκ τοῦ ἀφορισμοῦ τὸν τεθνεῶτα. Ἀπελθὼν οὖν ἀρχιδιάκονος, ὡς ἐπετράπη, ἐπάνω τοῦ ἀδελφοῦ 25 ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἔχουσαν τὴν εὐχὴν καὶ τοιαύτη νυκτὶ θεωρεῖ ἡγούμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἀποθανόντα καὶ λέγει ὁ ἡγούμενος.

Καὶ ποῦ ἤς ἕως τῆς σήμερον;

Λέγει αὐτῷ ὁ ἀδελφός.

30 Ὦντως, κύριε, εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἕως τῆς χθὲς οὐκ ἀπελύθη.

Ἐγνώσθη οὖν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἐν οἷῳ ὥρῃ ἀρχιδιάκονος τὴν εὐχὴν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 192

Κάποιος πρεσβύτερος, ὀνόματι Πέτρος, πού ἦρθε ἀπὸ τῆ Ρώμη, μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὸν πάπα Γρηγόριο τῆς πόλης αὐτῆς.

Αὐτὸς ὅταν ἔγινε πάπας ἔκτισε ἓνα μεγάλο ἀνδρικό μοναστήρι καὶ ἔδωσε ἐντολῆ κανένας ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς νὰ μὴν ἔχει ποτὲ κάτι δικό του μέχρι καὶ δεκάρα. Κάποιος λοιπὸν ἀδελφὸς τοῦ μοναστηριοῦ εἶχε ἓναν κοσμικὸ ἀδελφὸ καὶ τοῦ ζήτησε κάτι, λέγοντας.

Δὲν ἔχω πουκάμισο· δείξε ἀγάπη καὶ ἀγόρασέ μου.

Τοῦ λέει ὁ κοσμικός.

Νὰ τρία νομίσματα· πάρε τα καὶ ἀγόρασε ὅ,τι σοῦ ἀρέσει.

Τὰ πῆρε τότε ὁ μοναχὸς τὰ τρία νομίσματα καὶ πῆγε καὶ τὸ ἀνέφερε στὸν ἡγούμενο· ὁ ἡγούμενος ὅταν τὸ ἄκουσε πῆγε καὶ τὸ ἀνέφερε στὸν ἀγιότατο πάπα. Ὁ μακάριος Γρηγόριος μόλις τὸ ἔμαθε τὸν ἀφόρισε ἀπὸ τὴν κοινωνία, γιὰτὶ παράκουσε στοὺς κανόνες τοῦ μοναστηριοῦ. Ὑστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ πέθανε ὁ ἀφορισμένος ἀδελφός, χωρὶς νὰ τὸ μάθει ὁ πάπας. Μετὰ λοιπὸν ἀπὸ δυὸ ἢ τρεῖς μέρες πῆγε ὁ ἡγούμενος καὶ τοῦ ἀνήγγειλε, πῶς ὁ ἀδελφὸς ἀναπαύθηκε. Αὐτὸ τὸν στεναχώρησε πάρα πολὺ, γιὰτὶ ἔφυγε ἀπὸ αὐτῆ τῆ ζωὴ χωρὶς νὰ τοῦ λύσει τὸ ἐπιτίμιο τοῦ ἀφορισμοῦ. Ἐγραψε μιὰ εὐχὴ σὲ γράμμα καὶ τὴν ἔδωσε στὸν ἀρχιδιάκονο, προστάζοντάς τον νὰ πάει καὶ τὴ διαβάσει πάνω στὸν νεκρό. Ἦταν ἡ εὐχὴ πού ἔλυνε τὸν πεθαμένο ἀπὸ τὸν ἀφορισμό. Πῆγε τότε ὁ ἀρχιδιάκονος, ὅπως προσταχθηκε, καὶ διάβασε τὸ γράμμα, πού εἶχε τὴν εὐχὴ, πάνω στὸν ἀδελφό. Τῆ νύχτα ἐκείνη βλέπει ὁ ἡγούμενος τὸν πεθαμένο ἀδελφό. Τοῦ λέει ὁ ἡγούμενος.

Ποῦ ἦσουν μέχρι σήμερα;

Τοῦ ἀπαντᾷ τότε ὁ ἀδελφός.

Πράγματι, κύριε, ἤμουν στὴ φυλακὴ καὶ μόλις χθὲς ἀπολύθηκα.

Ἐγινε λοιπὸν σὲ ὄλους γνωστό, πῶς τὴν ὥρα πού ὁ ἀρχιδιάκονος διάβαζε τὴν εὐχὴ πάνω στὸν τάφο, ἐκείνη τῆ στιγμὴ λύθη-

εἶπεν ἐπάνω τοῦ τάφου, ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐλύθη ἐκ τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἠλευθερώθη ἐκ τοῦ κατακρίματος ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Γ'

Διηγῆσατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἐν ἀγίοις ἀββᾶ Ἀπολιναρίου τοῦ πάπα Ἀλεξανδρείας, ὅτι πάνυ ἦν ἐλεήμων καὶ συμπαθῆς καὶ ἔλεγον
5 τοῦτο πιστούμενον, ὡς.

Ἦν τις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ νεώτερος υἱός, γεγονὼς τῶν πρώτων τῆς πόλεως, ὧν τελευτησάντων καὶ πολλὰ τῶν αὐτῶν ἐν πλοίοις καὶ ἐν χρυσίῳ καταλελοιπότην, ἀστοχήσας περὶ τὴν τούτων διοίκησιν καὶ πάντα ἀπολέσας καὶ εἰς πενίαν ἐσχάτην ἐλάσας, οὐ
10 φαγών, οὐδὲ εἰς ἀσωτείαν δαπανήσας, ἀλλὰ ναυαγίοις διαφόροις περιπεσών, καὶ ἀπὸ μεγάλων γεγονὸς μικρός, κατὰ τὸ ἐν Ψαλμοῖς εἰρημένον· «ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων»· οὕτω καὶ ὁ νεώτερος πολὺ ἄνω παρέχων ἐν χρήμασι, πολλῶ πλεόν κάτω γέγονεν.

15 Τοῦτο ἀκηκοὼς ὁ μακάριος Ἀπολινάριος καὶ θεωρήσας ἐν τοιαύτῃ ἀσχολίᾳ καὶ πενίᾳ τὸν νεώτερον γενόμενον, γινώσκων δὲ καὶ τοὺς αὐτοῦ γονεῖς καὶ ἐπιστάμενος ὅπως ἦσαν ἐν πλούτῳ, ἠθέλησεν ἐλεῆσαι αὐτὸν καὶ δοῦναι μικρὰν ἀγάπην εἰς ἀποστροφὴν καὶ ἠσχύνετο καὶ καθότι ἐθεώρει αὐτὸν ἐν τῷ σηκρήτῳ αὐ-
20 τοῦ τὴν ψυχὴν ἐδάκνετο, βλέπων ἐσθῆτα ρερυπωμένην καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν ἔχοντα, ἃ τῆς ἐσχάτης πτωχείας καθέστηκε σύμβολα. Ὡς οὖν ἦν ἐν τοιαύτῃ φροντίδι ὁ πάπας, ἐν μιᾷ θεόθεν κινήθεις, βουλήν ὄντως θαυμασίαν βουλευέται καὶ πρέπουσαν τῇ αὐτοῦ μακαριότητι.

25 Πέμπσας ἤγαγε τὸν νομικὸν τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας καὶ λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν, λέγει αὐτῷ.

Δύνη μοι φυλάξαι μυστήριον, κύριε ὦ νομικέ;

Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ.

Ἐλπίζω, δέσποτα, εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὅτι, ἐὰν κε-

κε ἀπὸ τὸν ἀφορισμὸ καὶ ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸ κατάκριμα ἡ ψυχὴ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 193

Μᾶς διηγήθηκαν γιὰ τὸν Ἀπολινάριο, τὸν πάπα Ἀλεξανδρείας, πὼς ἦταν πάρα πολὺ ἐλεήμονας καὶ σπλαχνικός. Ἔλεγαν καὶ αὐτὸ πρὸς ἐπιβεβαίωση.

Ἦταν στὴν Ἀλεξάνδρεια κάποιος νεαρὸς γιὸς, ποὺ ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους στὴν πόλη. Ὄταν πέθαναν οἱ γονεῖς του τοῦ ἄφησαν πολλὰ σὲ πλοῖα καὶ χρυσάφι, ἀπέτυχε ὁμως στὴ διαχείρισή τους καὶ χάνοντάς τα ὅλα, ἔπεσε στὴ χειρότερη φτώχεια, χωρὶς βέβαια νὰ τὰ φάει, οὔτε νὰ τὰ χάσει σὲ ἀσωτίες, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπεσε σὲ διάφορα ναυάγια καὶ ἀπὸ μεγάλος ποὺ ἦταν ἔγινε μικρός, σύμφωνα μὲ τὸ ψαλμικὸ «ἀνεβαίνουν μέχρι τὸν οὐρανὸ καὶ κατεβαίνουν μέχρι τὴς ἀβύσσους»¹⁰⁰. Ἔτσι καὶ ὁ νεαρὸς ποὺ μὲ τὰ χρήματα βρισκόταν πολὺ ἐπάνω, ἔπεσε πολὺ κάτω.

Αὐτὸ τὸ ἔμαθε ὁ μακάριος Ἀπολινάριος καὶ βλέποντας τὸν νεαρὸ νὰ ἔχει πέσει σὲ τέτοια κατάσταση καὶ πείνα καὶ ἐπειδὴ γνώριζε καὶ τοὺς γονεῖς του καὶ ἤξερε πὼς ἦταν πλούσιοι, θέλησε νὰ τὸν ἐλεήσει καὶ νὰ τοῦ δώσει μικρὴ βοήθεια, ἀλλὰ ντρεπόταν. Κάθε φορὰ ποὺ τὸν ἔβλεπε στὸ γραφεῖο του ἡ καρδιά του ράγιζε, βλέποντας τὰ κουρελιασμένα ροῦχα του καὶ τὸ σκυθρωπὸ πρόσωπό του, δείγματα τῆς μεγάλης φτώχειας του. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ πάπας ἔκαμνε αὐτὲς τὶς σκέψεις, μιὰ μέρα παρακινημένος ἀπὸ τὸ Θεὸ συλλαμβάνει μιὰ πραγματικὰ θαυμάσια σκέψη καὶ ποὺ ἔπρεπε στὴ μακαριότητά του.

Ἔστειλε καὶ φώναξε τὸν νομικὸ τῆς ἀγιοτάτης ἐκκλησίας καὶ παίρνοντάς τον ἰδιαίτερα τοῦ λέει.

Μπορεῖς νὰ φυλάξεις ἓνα μυστικὸ, κύριε νομικέ;

Ἐκεῖνος εἶπε.

Ἐλπίζω, δέσποτά μου, στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, πὼς ὁ,τι πεῖς,

λεύσης, οὐ μὴ ἀνθρώπῳ εἶπω οὐδὲ μάθοι τις ἐξ ἐμοῦ τί ποτε ὦν θαρρήσης τῷ δούλῳ σου.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ πάπας Ἀπολινάριος.

Ἔπαγε, ποιήσον γραμμάτιον χρεωστικὸν πενήκοντα χρυσίων λιτρῶν, ὡς ἀπὸ τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, εἰς τὸν Μακάριον τόνδε τὸν πατέρα τοῦδε τοῦ νεωτέρου καὶ βάλε καὶ μάρτυρας καὶ κομπλατίονα καὶ αἶρε μοι αὐτὸ τὸ πρόσωπον.

Ὁ δὲ νομικός, τὸ κελευθὲν ἀπὸ τοῦ πάπα εὐθὺς καὶ παραχρῆμα ποιήσας, ἤνεγκε τὸ χειρόγραφον καὶ δέδωκεν αὐτῷ. Ἐπειδὴ οὖν ὁ πατὴρ τοῦ νεωτέρου εἶχε χρόνους δέκα ἢ καὶ πλεῖον τελευτήσας, ὁ δὲ χάρτης νέος ἦν, λέγει αὐτῷ ὁ πάπας.

Ἔπαγε, κύριε ὦ νομικέ, χῶσον τὸν χάρτην ἐν σίτῳ ἢ ἐν κριθῇ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας φέρε μοι αὐτόν.

Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἦλθε μετὰ τὰς ρηθείσας ἡμέρας φέρων τὸ γραμμάτιον τῷ πάπᾳ. Τότε λέγει τῷ νομικῷ ὁ πάπας.

Ἔπαγε ἄρτι καὶ εἶπέ τῷ νεωτέρῳ.

Τί μοι παρέχεις καὶ δίδῳ σοι γραμμάτιον ὠφελοῦν σε (καὶ βλέπε, κύριε ὦ νομικέ, πλεῖον τριῶν νομισμάτων παρ' αὐτοῦ μὴ λάβης) καὶ πάρασχε αὐτῷ τὸ γραμμάτιον.

Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ νομικός, ὅτι.

Ὅντως, δέσποτά μου, εἰ κελεύεις μοι, οὐδὲ ταῦτα λαμβάνω.

Λέγει αὐτῷ ὁ πάπας.

Ναὶ πάντως θέλω, ἵνα λάβης τρία νομίσματα.

Τότε ὑπάγει ὁ νομικός πρὸς τὸν νεώτερον.

Τί μοι παρέχεις καὶ παρέχω σοί τί ποτε, τὰ μέγιστα σου ἐυεργετοῦν;

Ὁ δὲ συνέθετο ὃ ἐὰν βούληται, παρέχειν. Καὶ σκεψάμενος ὁ νομικός λέγει αὐτῷ ὡς.

Πρὸ τῶν πέντε ἢ καὶ ἐξ ἡμερῶν ζητῶν χάρτας ἐν τῷ οἴκῳ μου εὔρον τὸ γραμμάτιον τοῦτο καὶ μέμνημαι, ὅτι ὁ Μακάριος ὁ πατὴρ θαρρῶν εἰς ἐμέ, εἶασέ μοι αὐτὸ πρὸς ὀλίγας

οὔτε σὲ ἄνθρωπο θὰ τὸ πῶ, οὔτε ποτὲ κάποιος ἀπὸ μένα θὰ μάθει αὐτὸ πού θὰ ἐμπιστευθεῖς στὸ δοῦλο σου.

Τότε τοῦ λέει ὁ πάπας Ἀπολινάριος.

Πήγαινε καὶ κάμε ἓνα χρεωστικὸ γραμμάτιο πενήντα χρυσῶν λιτρῶν, τάχα ἀπὸ τὴν ἁγιοτάτη ἐκκλησία πρὸς τὸν μακάριο πατέρα αὐτοῦ τοῦ νεαροῦ, βάλε καὶ μάρτυρες καὶ ὄρους καὶ φέρε το σὲ μένα προσωπικά.

Ὁ νομικὸς ἀφοῦ τὸ ἔκαμε ἀμέσως καὶ τὴ στιγμὴ ἐκείνη πού τοῦ πρόσταξε ὁ πάπας, ἔφερε τὸ χειρόγραφο καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ πατέρας τοῦ νεαροῦ εἶχε δέκα καὶ περισσότερα χρόνια πού πέθανε καὶ τὸ χαρτὶ ἦταν νέο, τοῦ λέει ὁ πάπας.

Πήγαινε, κύριε νομικέ, καὶ βάλε τὸ χαρτὶ μέσα στὸ σιτάρι ἢ στὸ κριθάρι καὶ μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες νὰ μοῦ τὸ φέρεις.

Ἐφυγε αὐτὸς καὶ μετὰ ἀπὸ μέρες φέρνει τὸ γραμμάτιο στὸν πάπα. Τότε λέει στὸ νομικὸ ὁ πάπας.

Πήγαινε τώρα καὶ πὲς στὸν νεαρό.

Τί μοῦ δίνεις καὶ θὰ σοῦ δώσω γραμμάτιο, πού σοῦ ὀφείλουν (καὶ πρόσεχε, κύριε νομικέ, περισσότερα ἀπὸ τρία νομίσματα νὰ μὴ πάρεις)· καὶ δὲς του τὸ γραμμάτιο.

Ὁ νομικὸς τοῦ ἀπάντησε.

Πράγματι, δέσποτά μου, ἂν μὲ προστάξεις οὔτε καὶ αὐτὰ τὰ παίρνω.

Τοῦ λέει ὁ πάπας.

Ναί, θέλω ὅπωςδήποτε νὰ πάρεις τρία νομίσματα.

Τότε πηγαίνει ὁ νομικὸς στὸν νεαρό.

Τί μοῦ δίνεις καὶ θὰ σοῦ δώσω κάτι, πού σὲ εὐεργετεῖ πάρα πολύ.

Ἐκεῖνος συμφωνοῦσε νὰ τοῦ δώσει ὅ,τι θέλει. Μετὰ ἀπὸ σκέψη ὁ νομικὸς τοῦ λέει.

Πρὶν ἀπὸ πέντε ἢ καὶ ἕξι μέρες βρῆκα στὸ σπίτι μου τὸ γραμμάτιο αὐτὸ καὶ θυμήθηκα, πὼς ὁ μακαρίτης πατέρας σου, ἔχοντας ἐμπιστοσύνη σὲ μένα, μοῦ ἄφησε αὐτὸ γιὰ

ἡμέρας καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ συνέβη μεῖναι παρ' ἐμοὶ ἕως τῆς σήμερον καὶ λήθῃ παρέδραμε καὶ οὐκ ἤλθεν εἰς νοῦν μου δοῦναί σοι αὐτό.

Λέγει αὐτῷ ὁ νεώτερος.

5 Καὶ τί σὺ κελεύεις παράσχω;

Λέγει αὐτῷ.

Τρία νομίσματα.

Τότε λέγει ὁ νεώτερος.

10 Καὶ οἶδας, ὅτι εὐπορόν ἐστι τὸ πρόσωπον ὀφειλὸν τὸ χρέος;

Ναὶ ὄντως καὶ εὐπορόν ἐστι καὶ εὐγνωμον καὶ ἀπαιτῆσαι αὐτὸ ἔχεις ἀκόπως.

Λέγει αὐτῷ ὁ νεώτερος.

15 Γινώσκει ὁ Θεός, ὅτι οὐκ ἔχω, ἀλλὰ ἐὰν ἀπετίθῃ καὶ ἄλλο σοι παρέχω, εἴ τι θέλεις μετὰ τῶν τριῶν νομισμάτων. Τότε παρέχει αὐτῷ τὸ γραμμάτιον τῶν πενήτηκοντα λιτρῶν.

Λαβὼν οὖν τὸ γραμμάτιον ἀνέρχεται πρὸς τὸν ἀγιώτατον πάπαν καὶ βάλει αὐτῷ μετάνοιαν καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ τὸ γραμμάτιον. Ὡς οὖν ἔλαβεν ὁ πάπας καὶ ἀνέγνω αὐτό, ἤρξατο ποιεῖν ἑαυτὸν
20 ταρασσόμενον. Καὶ λέγει αὐτῷ.

Καὶ ποῦ ἦς ἕως ἄρτι; Ὁ πατήρ σου πλέον τῶν δέκα χρόνων τελευτήσας. Ὑπαγε, κύριε, οὐ ποιῶ σοι ἀπόκρισιν.

Ὁ δὲ λέγει τῷ πάπα.

25 Ὡντως, δέσποτα, οὐκ εἶχον αὐτὸ ἐγώ, ἀλλ' ὁ νομικὸς εἶχε καὶ οὐδὲ ἤδειν, ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἐλεήσῃ, ὅτι ἄρτι μοι αὐτὸ δέδωκεν, εἰρηκῶς, ὅτι ζητῶν χάρτας εὔρον αὐτό.

Ὁ δὲ πάπας ἀπεπέμψατο αὐτόν, τέως λέγων.

Σκέψομαι,

Πάλιν κρατήσας τὸν χάρτην παρ' ἑαυτῷ.

30 Μετὰ οὖν μίαν ἑβδομάδα ἀνῆλθεν ὁ νεώτερος πρὸς τὸν πάπαν. Καὶ πάλιν ὁ πάπας ἐγκαλεῖ αὐτῷ

λίγες μέρες, και όταν πέθανε συνέβηκε να μείνει σὲ μένα μέχρι σήμερα και τὸ ξέχασα· δὲν ἦρθε στὸ μυαλό μου μέχρι σήμερα νὰ σοῦ τὸ δώσω.

Τοῦ λέει τότε ὁ νεαρός.

Τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω;

Τοῦ λέει.

Τρία νομίσματα.

Τότε τοῦ λέει ὁ νεαρός.

Ξέρεις, εἶναι εὐπορο τὸ πρόσωπο ποῦ μοῦ ὀφείλει τὸ χρέος;

Ναι πράγματι και εὐπορο εἶναι και καλόγνωμο και θὰ τὰ πάρεις χωρὶς κόπο.

Τοῦ λέει ὁ νεαρός.

Ξέρει ὁ Θεὸς πὼς δὲν ἔχω, ἀλλὰ ἂν ζητήσεις και ἄλλο, θὰ σοῦ τὸ δώσω, ἂν δηλαδὴ θέλεις κάτι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ νομίσματα.

Τότε τοῦ δίνει τὸ γραμματίο τῶν πενήντα λιτρῶν.

Ἄφοῦ λοιπὸν πῆρε τὸ γραμματίο πηγαίνει στὸν ἀγιότατο πάπα, τοῦ βάζει μετάνοια και τοῦ δίνει τὸ γραμματίο. Μόλις τὸ πῆρε ὁ πάπας και τὸ διάβασε, ἄρχισε νὰ προσποιεῖται τὸν παραγμένο. Τοῦ λέει τότε.

Ποῦ ἦσουν μέχρι τώρα; Ὁ πατέρας σου ἔχει ἐδῶ και δέκα χρόνια ποῦ πέθανε· πήγαινε, κύριε· δὲν σοῦ τὰ δίνω.

Αὐτὸς λέει στὸν πάπα.

Ἄληθεια, δέσποτα, δὲν τὸ εἶχα ἐγὼ αὐτό, ἀλλὰ ὁ νομικός σου και δὲν τὸ ἤξερα, ἀλλὰ ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἐλεήσει, γιατί μόλις τώρα μοῦ τὸ ἔδωσε, λέγοντας πὼς τὸ βρῆκε ψάχνοντας χαρτιά.

Ὁ πάπας δμως τὸν εἶπε νὰ φύγει, λέγοντας.

Θὰ τὸ σκεφθῶ πάλι.

Και κράτησε αὐτὸς τὸ χαρτί. Μετὰ ἀπὸ μιὰ ἐβδομάδα ἦρθε ὁ νεαρός στὸν πάπα. Πάλι ὁ πάπας τὸν κατηγορεῖ και τοῦ λέει.

Διατί ἐβράδυνας, λέγων, προσαγαγεῖν τὸ γραμματίον;

Ὡς δῆθεν μὴ θέλων δοῦναι αὐτῷ τίποτε.

Λέγει αὐτῷ ὁ νεώτερος.

Δέσποτά μου, οἶδεν ὁ Θεός, ὅτι οὐκ ἔχω, ἵνα θρέψω τοὺς
5 ἐμούς· εἴ τι οὖν ὁ Θεὸς ἐμβάλοι ὑμῖν, ἐλεήσατέ με.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἐν ἀγίοις Ἀπολινάριος, σχηματισάμενος ὅτι εἶξε τῇ παρακλησει αὐτοῦ.

Εἰς πλήρεις σοι παρέχω, τοῦτο δὲ παρακαλῶ, κύριέ μου ἀδελφέ, μὴ ἀπαιτήσαι τὴν ἀγίαν Ἐκκλησίαν τόκους.

10 Τότε ἔβαλε μετάνοιαν ὁ παῖς, λέγων.

Εἴ τι βούλεται μου ὁ δεσπότης καὶ κελεύει, τοῦτο ποιῶ καὶ ἐκ τοῦ κεφαλαίου ἐὰν κελεύῃς μειῶσαι, μείωσον.

Ὁ δὲ πάπας, λέγει.

Οὐκ· ἀλλ' ἀρκεῖ μοι, ἵνα τοὺς τόκους ἡμῖν παραχωρήσης.

15 Τότε ἐξενέγκας δέδωκε τὰς πενήκοντα τοῦ χρυσίου λίτρας καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν, εἰπὼν καὶ ἐπευζάμενος ὑπὲρ τῆς παραχωρήσεως, φησὶν, τῶν τόκων.

Αὕτη ἡ ἐργασία ἡ κρυπτή τοῦ θείου Ἀπολιναρίου, αὕτη ἡ καλλίστη πρᾶξις αὐτοῦ καὶ ἡ συμπάθεια. Οὕτω δὲ ὁ Θεὸς καὶ τῷ νεω-
20 τέρῳ συνέφθασε διὰ τῆς αὐτοῦ εὐλογίας, ὅτι ἐξανέστη ἐκ τῆς τοσαύτης πτωχείας καὶ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ τάξιν ἦλθε καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ ἐν πλούτῳ καὶ περιουσίᾳ χρημάτων διέπρεψε, μετὰ καὶ τοῦ μεγάλως ὠφεληθῆναι τὴν ψυχῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Δ'

Γέρων τις ἐκάθητο ἐν Σκῆτει καὶ ἀνέβη ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τὸ
25 ἐργόχειρον αὐτοῦ πωλῆσαι καὶ θεωρεῖ νεώτερον μοναχὸν εἰσελθόντα εἰς τὸ καπηλεῖον. Ἐπὶ τούτῳ ὁ γέρων ἐθλίβη καὶ ἀνέμεινεν ἔξω, ἵνα, ὅταν ἐξέλθῃ, συντύχη αὐτῷ· ὅπερ καὶ γέγονε. Μετὰ

Γιατί ἄργησες νὰ προσκομίσεις τὸ γραμμάτιο;
Θέλοντας τάχα νὰ μὴ τοῦ δώσει τίποτε.
Τοῦ λέει ὁ νεαρός.

Δέσποτά μου, ξέρει ὁ Θεός, πὼς δὲν ἔχω νὰ θρέψω τοὺς δικούς μου· ἂν ὁ Θεὸς σᾶς φωτίσει, ἐλεῆστε με.

Τότε τοῦ λέει ὁ Ἀπολινάριος, προσποιούμενος πὼς δέχθηκε τὴν παράκλησή του.

Σοῦ τὸ δίνω ὅλο, αὐτὸ ὅμως σὲ παρακαλῶ, κύριε ἀδελφέ μου, νὰ μὴ ζητήσεις ἀπὸ τὴν ἁγία ἐκκλησία τόκους.

Τότε τὸ παιδί ἔβαλε μετάνοια, λέγοντας.

Ἄν θέλει κάτι ὁ δεσπότης καὶ μὲ προστάζει καὶ αὐτὸ θὰ τὸ κάνω· κι ἂν μὲ προστάζει νὰ μειώσω τὸ κεφάλαιο, τὸ μειώνω.

Ὁ πάπας τότε λέει.

Ὅχι, ἀλλὰ μοῦ εἶναι ἀρκετό, νὰ μᾶς παραχωρήσεις τοὺς τόκους.

Τότε ἔβγαλε καὶ τοῦ ἔδωσε τὶς πενήντα χρυσῆς λίτρες καὶ τὸν ἀπέστειλε, λέγοντας πὼς θὰ προσευχηθεῖ γιὰ τὴν παραχώρηση τῶν τόκων.

Αὐτὴ εἶναι ἡ κρυπτὴ ἐργασία τοῦ θείου Ἀπολιναρίου, αὐτὴ εἶναι ἡ καλύτερή του πράξη καὶ συμπάθεια. Ἔτσι ὁ Θεὸς καὶ τὸν νεαρὸ βοήθησε μὲ τὴν εὐλογία του, γιατί τὸν σήκωσε ἀπὸ ἐκείνη τὴ μεγάλη φτώχεια του καὶ τὸν ἀποκατέστησε στὴ πρώτη του θέση, ξεπερνώντας τοὺς γονεῖς του στὸν πλοῦτο καὶ τὴν περιουσία τῶν χρημάτων, καὶ συνάμα ὠφελώντας ἀφάνταστα τὴν ψυχὴ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 194

Κάποιος γέροντας ἔμενε στὴ Σκήτη καὶ ἀνεβαίνοντας στὴν Ἀλεξάνδρεια γιὰ νὰ πουλήσει τὸ ἐργόχειρό του βλέπει κάποιον μοναχὸ νεαρὸ νὰ μπαίνει στὸ καπηλειό. Μὲ αὐτὸ ὁ γέροντας στεναχωρήθηκε καὶ περίμενε ἔξω γιὰ νὰ τὸν συναντήσει ὅταν θὰ βγαίνει, πράγμα ποῦ ἔγινε. Μόλις λοιπὸν βγῆκε ὁ νεώτερος,

γοῦν τὸ ἐξελθεῖν τὸν νεώτερον, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ γέ-
ρων, ἔλαβεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν καὶ λέγει αὐτῷ.

Κῦρι ἀδελφέ, οὐκ οἶδας, ὅτι τὸ σχῆμα τὸ ἅγιον περιβέβλη-
σαι; οὐκ οἶδας ὅτι νεώτερος εἶ; οὐκ οἶδας, ὅτι πολλαὶ εἰσιν
5 αἱ παγίδες τοῦ διαβόλου; οὐκ οἶδας ὅτι καὶ δι' ὀφθαλμῶν
καὶ δι' ἀκοῆς καὶ διὰ σχημάτων οἱ μοναχοὶ βλάπτονται, ἐν
ταῖς πόλεσι διάγοντες; Σὺ δὲ εἰς τὰ καπηλεῖα ἀδεῶς εἰσερ-
χόμενος καὶ ἃ οὐ θέλεις, ἀκούεις, καὶ ἃ οὐ θέλεις, θεωρεῖς,
καὶ ἀσέμνως γυναιξὶ συναναστρέφῃ. Μή, παρακαλῶ, ἀλλὰ
10 φύγε εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου δύνη ὡς θέλεις σωθῆναι.

Ἄπεκρίθη αὐτῷ ὁ νεώτερος.

Ἵπαγε, καλόγηρε, ὁ Θεὸς οὐ χηρίζει, εἰ μὴ καρδίαν καθα-
ράν.

Τότε ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν ὁ γέρων.

15 Δόξα σοι ὁ Θεός, ὅτι ἔχω ἐν τῇ Σκήτει πενήτην ἔτη καὶ
καρδίαν καθαρὰν οὐκ ἐκτησάμην· καὶ οὗτος εἰς τὰ καπη-
λεῖα ἀναστρεφόμενος καρδίαν καθαρὰν ἐκτήσατο.

Καὶ στραφείς πρὸς τὸν ἀδελφόν, λέγει.

ἽΟ Θεὸς καὶ σὲ σῶσαι καὶ ἐμὲ μὴ καταισχύνη ἀπὸ τῆς
20 ἐμαντοῦ ἐλπίδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Ε'

ἽΟντων ἡμῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Λεόντιος Ἀπαμεύς, ἀνὴρ φιλό-
χριστος καὶ εὐλαβής, ἦλθεν ἀπὸ Πενταπόλεως· ἐκεῖσε γὰρ ἐν
Κυρηνίᾳ ἀπὸ χρόνων ἰκανῶν ἐποίει τὴν οἴκησιν. ἽΗλθεν δὲ ἐπὶ
τοῦ ἐν ἀγίοις πάπα Ἀλεξανδρείας τῆς αὐτῆς πόλεως Κυρήνης,
25 καὶ ἐν συντυχίᾳ γεγονότων ἡμῶν, διηγήσατο ἡμῖν, λέγων, ὅτι.

ἽΕπὶ Θεοφίλου τοῦ μακαρίου πάπα Ἀλεξανδρείας γέγονεν ἐπί-
σκοπος ἐν Κυρήνῃ Συνέσιος ὁ φιλόσοφος, ὅστις ἐλθὼν ἐν Κυ-
ρήνῃ εὗρεν ἐκεῖ φιλόσοφόν τινα Εὐάγριον ὀνόματι, ἐταῖρον αὐ-

κρατώντας τὸ χέρι του ὁ γέροντας τὸν πῆρε ιδιαίτερα καὶ τοῦ λέει.

Κύριε, ἀδελφέ μου, δὲν ξέρεις ὅτι φορᾶς τὸ ἅγιο σχῆμα; δὲν ξέρεις ὅτι εἶσαι νεαρός; δὲν ξέρεις ὅτι οἱ παγίδες τοῦ διαβόλου εἶναι πολλές; δὲν ξέρεις ὅτι καὶ ἀπὸ τὰ μάτια καὶ ἀπὸ τὴν ἀκουή καὶ ἀπὸ τὰ διάφορα πράγματα βλάπτονται οἱ μοναχοὶ ποὺ μένουν στὴν πόλη; Σὺ μπαίνοντας χωρὶς ντροπὴ στὰ καπηλειὰ καὶ αὐτὰ ποὺ δὲν θέλεις ἀκοῦς καὶ αὐτὰ ποὺ δὲν θέλεις βλέπεις καὶ ἄσεμνα μὲ γυναῖκες συναναστρέφεται. Μή, σὲ παρακαλῶ, ἀλλὰ φύγε στὴν ἔρημο, ὅπου μπορεῖς νὰ σωθεῖς ὅπως θέλεις.

Ἄποκρίθηκε ὁ νεώτερος, λέγοντας.

Πήγαινε, καλόγηρε, ὁ Θεὸς δὲ χρειάζεται, παρὰ μόνο καθαρὲς καρδιές.

Τότε σηκώνοντας τὰ χέρια στὸν οὐρανό, εἶπε ὁ γέροντας.

«Δόξα σοι ὁ Θεός»· γιατί ἔχω πενήντα χρόνια στὴ Σκήτη καὶ δὲν ἀπόκτησα ἀκόμη καρδιὰ καθαρὴ καὶ αὐτὸς ποὺ μπαινοβγαίνει στὰ καπηλειὰ ἔχει ἀποκτήσει καρδιὰ καθαρὴ.

Στρεφόμενος στὸν ἀδελφὸ τοῦ λέει.

Ἄ Θεὸς καὶ σένα νὰ σώσει καὶ μένα καὶ νὰ μὴ μ' ἀφήσει νὰ ντροπιαστεῖ ἡ ἐλπίδα μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 195

Ὅταν ἐμεῖς βρισκόμασταν στὴν Ἀλεξάνδρεια ἦρθε ἀπὸ τὴν Πεντάπολη ὁ Λεόντιος ὁ Ἀπαμεύς, ἄνδρας φιλόχριστος καὶ εὐλαβικός· ἔμεινε ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια ἐκεῖ στὰ μέρη τῆς Κυρήνειας. Ἦρθε στὸν πάπα τῆς Ἀλεξανδρείας ποὺ ἦταν πάπας καὶ τῆς πόλης τῆς Κυρήνης, τὸν ὁποῖο ἔτυχε νὰ συναντήσομε, καὶ μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Στὰ χρόνια τοῦ μακαρίου Θεοφίλου, τοῦ πάπα Ἀλεξανδρείας, ἔγινε ἐπίσκοπος στὴν Κυρήνη ὁ Συνέσιος ὁ φιλόσοφος, ὁ ὁποῖος ὅταν πῆγε στὴν Κυρήνη βρῆκε ἐκεῖ ἕναν ἄλλο φιλόσο-

τοῦ, ἐν τοῖς παιδευτηρίοις γινόμενον, καὶ φίλον αὐτοῦ γνήσιον
 ὄντα, καὶ ἐμμανῶς περὶ τὴν τῶν εἰδώλων λατρείαν ὑπάρχοντα·
 ὃν ὁ ἐπίσκοπος Συνέσιος μεταθεῖναι ἐβούλετο καὶ οὐ μόνον ἐβού-
 λετὸ τε καὶ ἔσπευδε, ἀλλὰ καὶ ἀγῶνα πολὺν ἔσχε καὶ μέριμναν δι'
 5 ἦν πρὸς αὐτὸν ἀρχῆθεν ἐκέκτητο. Ὁ δὲ οὐκ ἠνείχετο οὐδὲ παρε-
 δέχετο αὐτοῦ παντελῶς τὴν διδασκαλίαν. Πλὴν ὁ ἐπίσκοπος ἐκ
 τῆς πολλῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας οὔτε ἐδειλίασεν, οὐδὲ ἀπέσχετο
 τοῦ καθ' ἐκάστην ἡμέραν διδάσκειν καὶ παρακαλεῖν καὶ νουθε-
 τεῖν, ὅπως εἰς Χριστὸν πιστεύσας δέξηται αὐτοῦ τὴν ἐπίγνωσιν.
 10 Ὡστε ἐν μιᾷ καὶ τοῦτο εἶπεῖν πρὸς αὐτὸν τὸν φιλόσοφον.

Ὡντως, κύριε ὦ ἐπίσκοπε, μετὰ πάντων καὶ τοῦτό μοι
 ἀπαρέσκει, ὃ λέγετε οἱ Χριστιανοί, ὅτι καὶ συντέλεια τοῦ
 κόσμου τούτου γίνεται καὶ μετὰ τὴν συντέλειαν πάντες οἱ
 ἐξ αἰῶνος γενόμενοι οἱ ἄνθρωποι ἐν τούτῳ τῷ σώματι ἀνί-
 15 στανται, καὶ τὴν σάρκα ταύτην ἄφθαρτον ἔχοντες καὶ ἀνώ-
 λεθρον, εἰς αἰῶνας βιώσουσι, τὰς ἀμοιβὰς ἀπολήψονται
 καὶ ὅτι ὁ ἐλεῶν πτωχόν, Θεῷ δανείζει, καὶ ὁ διασκορπί-
 ζων εἰς πτωχοὺς καὶ πένητας χρήματα, ἐν οὐρανοῖς θησαυ-
 ρίζει καὶ ἑκατονταπλασίονα αὐτῷ μετὰ τῆς αἰωνίου ἀπὸ
 20 Χριστοῦ ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ κομίζεται, ἅπερ ἅπαντα
 ἀπάτη μοι καὶ χλεύη καὶ μῦθος γίνεται, καὶ λεγόμενα φαί-
 νεται.

Ὁ δὲ Συνέσιος ὁ ἐπίσκοπος διεβεβαιούτο πάντα τῶν Χριστιανῶν
 ἀληθῆ εἶναι, καὶ μηδὲν ἔχειν ψεῦδος ἢ ἀληθείας ἀλλότριον, καὶ
 διὰ πολλῶν ἀποδείξεων ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐπειρᾶτο δεικνύειν.

25 Καὶ δὴ μετὰ πολὺν χρόνον ποιήσας αὐτὸν γενέσθαι Χριστιανόν,
 βαπτίζει καὶ αὐτὸν καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ. Μετὰ οὖν χρόνον τινὰ τοῦ βαπτισθῆναι, δίδωσι τῷ
 ἐπισκόπῳ χρυσίων μὲν δηνάρια τρία εἰς λόγον τῶν πτωχῶν, λέ-
 γων.

30 Δέξαι τὰ τρία κεντηνάρια καὶ δίδος πτωχοῖς καὶ ποιήσόν
 μοι γραμμάτιον, ὅτι ταῦτά μοι ἀποδώσει Χριστὸς ἐν τῷ
 μέλλοντι αἰῶνι.

φο, ὄνοματι Εὐάγριο, πού ἦταν μαζί στὰ μαθήματα καὶ γνήσιος φίλος του, ἀλλὰ νὰ εἶναι λάτρης μανιώδης τῶν εἰδώλων· αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος Συνέσιος ἤθελε νὰ τὸν μεταστρέψει καὶ ὄχι μόνο ἤθελε καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ ἐπιτύχει, ἀλλὰ κατέβαλλε πολὺ ἀγῶνα καὶ φροντίδα ἐξ αἰτίας τῆς φιλίας πού εἶχαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀποκτήσει. Αὐτὸς δὲν ἀνεχόταν καὶ οὔτε παραδεχόταν τὸ παραμικρὸ ἀπὸ τὴ διδασκαλία του. Ὅμως ὁ ἐπίσκοπος ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης του φιλίας δὲν δεῖλιασε οὔτε ἀπόκαμε νὰ τὸν διδάσκει, νὰ τὸν παρακαλεῖ καὶ νὰ τὸν νουθετεῖ καθημερινὰ νὰ γυρίσει στὸ Χριστὸ καὶ νὰ ἔρθει σὲ ἐπίγνωση, ὥστε μιὰ μέρα νὰ πεῖ κι αὐτὸ ὁ φιλόσοφος αὐτός.

Ἀλήθεια, κύριε ἐπίσκοπε, μαζί μὲ ὅλα καὶ αὐτὸ δὲν μοῦ καλοφαίνεται, αὐτὸ πού λέτε οἱ Χριστιανοί, ὅτι δηλαδὴ θὰ γίνει ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου καὶ μετὰ τὴ συντέλεια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού ἔζησαν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν αἰῶνων θὰ ἀναστηθοῦν μὲ αὐτὸ τὸ σῶμα, ἔχοντας τὴ σάρκα τους ἄφθαρτη καὶ ἀνώλεθρη. Θὰ ζήσουν αἰῶνια καὶ θὰ λάβουν τὶς ἀμοιβές, γιατί αὐτὸς πού ἐλεεῖ φτωχό, δανεῖζει στὸ Θεὸ καὶ ὅποιος σκορπίζει χρήματα σὲ φτωχοὺς καὶ ἀνήμπορους, συγκεντρώνει θησαυρὸ στὸν οὐρανὸ ἑκατὸ φορές περισσότερο ἀπὸ τὸν δικό του, μαζί μὲ τὴν ἀνάστασι κατὰ τὸν καιρὸ τῆς παλιγγενεσίας, πράγματα πού μοῦ φαίνονται ἀπάτη, εἰρωνεία καὶ παραμύθια.

Ὁ Συνέσιος ὁ ἐπίσκοπος τὸν διαβεβαίωσε πὼς ὅλα τὰ πράγματα τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἀληθινὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κανένα ψέμα, ἢ κάτι ξένο πρὸς τὴν ἀλήθεια καὶ μὲ πολλὰ ἀποδείξεις προσπαθοῦσε νὰ τοῦ ἀποδείξει πὼς ὅλα αὐτὰ εἶναι ἔτσι.

Πράγματι λοιπὸν μετὰ ἀπὸ πολὺ καιρὸ ἐγίνε Χριστιανὸς καὶ βάπτισε καὶ τὰ παιδιά του καὶ ὅλους στὸ σπίτι του. Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὸ χρόνον ἀπὸ τότε πού ἐγίνε ἡ βάπτισή του, ἔδωσε στὸν ἐπίσκοπο τρία χρυσὰ δηνάρια γιὰ λογαριασμὸ τῶν φτωχῶν, λέγοντας.

Πάρε τὰ τρία κεντηνάρια καὶ δός τα στοὺς φτωχοὺς καὶ γιὰ μένα κάνε ἕνα γραμμάτιο, γιὰ νὰ μοῦ τὰ ἀποδώσει ὁ Χριστὸς στὴ μέλλουσα ζωή.

Ὁ δὲ τὸ χρυσίον δεξάμενος, προθύμως ἐποίησεν αὐτῷ τὸ γραμματίον ὡς ἤθελεν.

Ζήσας δὲ χρόνους τινὰς μετὰ τὸ ἅγιον βάπτισμα ἡσθένησε τὴν ἐπὶ θάνατον ἀσθένειαν καὶ μέλλων τελευτᾶν, λέγει τοῖς τέκνοις
5 αὐτοῦ, ὅτι.

Ὡς κηδεύετε μοι, τοῦτον τὸν χάρτην θέτε εἰς τὰς χειράς μου, καὶ οὕτω μετ' αὐτοῦ θᾶψατέ με.

Οἱ δὲ τελευτήσαντος αὐτοῦ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ πεποιήκασιν καὶ θάπτοντες αὐτὸν μετὰ τοῦ ἰδιοχείρου κατώρυξαν· καὶ τῇ
10 τρίτῃ τῆς ταφῆς ἡμέρᾳ φαίνεται τῷ ἐπισκόπῳ Συνεσίῳ νυκτὸς καθεύδοντι, λέγων.

Ἐλθὲ εἰς τὸν τάφον ἔνθα κατάκειμαι καὶ λάβε σου τὸ ἰδιόχειρον. Ἔλαβον γὰρ τὸ χρέος καὶ ἐπληρώθην καὶ οὐδένα λόγον ἔχω πρὸς σέ, καὶ πρὸς τὴν πληροφορίαν σου, ἰδιόχειρον ἐν αὐτῷ καθυπέγραψα.
15

Ἦγνόει δὲ ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι συνετάφη τῷ φιλοσόφῳ τὸ αὐτοῦ ἰδιόχειρον.

Καὶ πρωίας μεταστειλάμενος τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς.

Τί ποτε κατεθήκατε μετὰ τοῦ φιλοσόφου ἐν τῷ τάφῳ;

20 Οἱ δὲ ἐνόμιζον ὅτι περὶ χρημάτων αὐτοῖς λέγει, καὶ εἶπον αὐτῷ.

Οὐδέν, δέσποτα, πλὴν τῶν ἐνταφίων αὐτοῦ.

Τί οὖν, φησὶν, οὐδὲ χάρτην τινὰ συνεθάψατε αὐτῷ;

Οἱ δὲ ἀναμνησθέντες (ἠγνόουν γάρ, ὅτι περὶ χάρτου λέγει), λέγουσιν αὐτῷ.

25 Ναί, δέσποτα, χάρτην τινὰ τελευτῶν δέδωκεν ἡμῖν, λέγων.

Ὡς θάπτετέ με, τοῦτόν μοι τὸν χάρτην δότε κρατεῖν εἰς τὰς χειράς, μηδενὸς τὸ παράπαν γινώσκοντος.

Τότε εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἐπίσκοπος τὸν ὄνειρον ὃν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην θεασάμενος ἦν, καὶ λαβὼν αὐτοὺς μετὰ τῶν κληρικῶν
30 καὶ τῶν κτητόρων καὶ τινὰς ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀπήντησεν ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ φιλοσόφου. Τοῦτον ἀνοίξαντες, εὗρισκον τὸν φιλόσοφον κείμενον καὶ τὸ ἰδιόχειρον τοῦ ἐπισκόπου ταῖς οἰκείαις χερσὶ κατέχοντα, καὶ λαβόντες ἐκ τῶν αὐτοῦ χειρῶν τὸ ἰδιόχειρον ἠνοιξαν

Ἐκεῖνος δέχθηκε τὰ χρυσὰ καὶ μὲ προθυμία τοῦ ἔκανε ἓνα γραμμάτιο ὅπως ἤθελε.

Ἐζησε μετὰ τὸ ἅγιο βάπτισμά του ἀρκετὰ χρόνια καὶ ἀρρώστησε βαριά καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πεθάνει λέει στὰ παιδιά του.

ἽΟταν θὰ μὲ κηδέψετε αὐτὸ τὸ χαρτὶ νὰ μοῦ τὸ βάλετε στὰ χέρια καὶ ἔτσι μὲ αὐτὸ νὰ μὲ θάψετε.

ἽΟταν αὐτὸς τελείωσε, ὅπως τὰ πρόσταξε καὶ ἔκαναν ἐκεῖνα ποὺ τοὺς εἶπε καὶ τὸν ἔθαψαν μὲ τὸ ιδιόχειρο χαρτί. Τὴν τρίτη μέρα μετὰ τὴν ταφή του ἐμφανίζεται μπροστὰ στὸν ἐπίσκοπο Συνέσιο κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ὕπνου λέγοντας.

ἽΕλα στὸν τάφο ποὺ βρίσκομαι καὶ πάρε τὸ ιδιόχειρό σου. Πῆρα τὸ χρέος καὶ ξεπληρώθηκε καὶ κανένα λογαριασμὸ δὲν ἔχω μὲ σένα καὶ γιὰ δική σου πληροφόρηση σοῦ ἔγραψα τὸ γράμμα μὲ τὰ χέρια μου.

ἽΑγνοοῦσε ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι ὁ φιλόσοφος θάφτηκε μαζί μὲ τὸ γραμμάτιό του.

Τὸ πρῶνι ἀφοῦ ἔστειλε καὶ φώναξε τοὺς γιούς του, τοὺς εἶπε.

Μήπως βάλετε τίποτα στὸν τάφο μαζί μὲ τὸν φιλόσοφο; Αὐτοὶ νόμιζαν πῶς τοὺς μιλοῦσε γιὰ χρήματα καὶ τοῦ εἶπαν.

Τίποτα, δέσποτα, παρὰ μόνο τὰ σάβανά του.

Τί λοιπόν, λέει, δὲν θάψατε μαζί του κανένα χαρτί; Αὐτοὶ ἀφοῦ θυμήθηκαν (γιατὶ δὲν κατάλαβαν πῶς τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὸ χαρτί), τοῦ λένε.

Ναί, δέσποτα, ὅταν πέθαινε μᾶς ἔδωσε κάποιο χαρτί, λέγοντας.

ἽΟταν θὰ μὲ θάψετε, δῶστε μου αὐτὸ τὸ χαρτὶ νὰ τὸ κρατῶ στὰ χέρια μου, καὶ κανένας νὰ μὴ τὸ ξέρει αὐτό.

Τότε ὁ ἐπίσκοπος τοὺς εἶπε τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδε τὴ νύχτα ἐκεῖνη. Παίρνει λοιπόν μαζί του τοὺς κληρικοὺς καὶ ἄρχοντες καὶ μερικοὺς ἀπὸ τὴν πόλη καὶ πῆγαν στὸν τάφο τοῦ φιλοσόφου. ἽΑνοίγοντάς τὸν βρίσκουν τὸν φιλόσοφο κείμενο καὶ νὰ ἔχει στὰ χέρια του τὸ γράμμα τοῦ ἐπισκόπου καὶ παίρνοντάς το ἀπὸ

καὶ εὖρον αὐτὸν νεωστὶ γεγραμμένον τῇ χειρὶ τοῦ φιλοσόφου, οὕτως.

Ἐγὼ Εὐάγγριος φιλόσοφος σοι τῷ ὀσιωτάτῳ κυρίῳ Συνεσίῳ ἐπισκόπῳ χαίρειν. Ἔλαβον τὸ ἐν τούτῳ τῷ πιττακίῳ σου γεγραμμένον καὶ ἐπληρώθην, καὶ οὐδένα λόγον ἔχω πρὸς σέ, ἔνεκα οὗ δέδωκά σοι χρυσίου, ἤγουν διὰ σοῦ, Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν.

Κατεπλάγησαν δὲ οἱ βλέποντες, καὶ ἐπὶ ὥρας πολλάς, τό,

Κύριε ἐλέησον,

10 βοῶντες, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ποιοῦντα θαυμασίαν καὶ τοιαύτην ἀεὶ πληροφορίαν διδόντα τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

Διαβεβαιοῦντο δὲ καὶ τοῦτο ὁ αὐτὸς κύριος Λεόντιος, ὅτι τὸ ἰδιόχειρον τὸν ἔχον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ φιλοσόφου σώζεται μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἐν τῷ κειμηλιαρχείῳ τῆς ἐκκλησίας Κυρήνης κεί-
15 ται· οἷος ἂν προβληθῆ κειμηλιάρχης ἐκεῖ, μετὰ τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ αὐτὸ παραλαμβάνει, καὶ φυλάττει αὐτὸ ἐπιμελῶς, καὶ μετ' αὐτῶν σῶον καὶ ἀβλαβὲς ἐπιδίδοται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4S'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ Γεώργιος ὁ τῆς Ἄφρων χώρας ὑπαρχος γεγ-
20 νῶς, ὁ φιλόχριστος καὶ φιλομόναχος καὶ φιλόπτωχος, ὁ πᾶσι χαίρων τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἀγαπᾷ ὁ Θεός, ὅτι.

Ἐν τῇ χώρᾳ μου (ἦν δὲ τῶν μερῶν Ἀπαμείας τῆς δευτέρας τῶν Σύρων ἐπαρχίας) χωρίον ἐστὶν ἀπὸ μιλίων τῆς πόλεως τεσσαράκοντα, τὸ Γοναγὸν καλούμενον. Ἐν τοῖς ὄρεσιν οὖν τοῦ αὐτοῦ κτήματος ὡς ἀπὸ μιλίου ἑνὸς παιδία ἔβοσκον θρέμματα, καὶ οἷα
25 συμβαίνει καὶ ὀφείλει γίνεσθαι παιδίοις, ἠθέλησαν παῖξαι κατὰ τὴν τῶν παίδων συνῆθειαν, καὶ ὡς ἔπαζον, λέγουσι πρὸς ἀλλήλους.

Δεῦτε, ποιήσωμεν σύναξιν καὶ προσενέγκωμεν προσφο-
ράν.

τὰ χέρια τὸ ἄνοιξαν καὶ βρῆκαν νεογραμμένο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ φιλοσόφου τὰ ἐξῆς.

Ἐγὼ ὁ Εὐάγριος ὁ φιλόσοφος πρὸς ἐσένα τὸν ὀσιότατο κύριο Συνέσιο τὸν ἐπίσκοπο, χαῖρε. Ἔλαβα αὐτὸ πού εἶναι γραμμένο σ' αὐτὸ τὸ γραμματίό σου καὶ πληρώθηκα, καὶ τίποτε δὲν σοῦ χρεωστῶ γιὰ τὸ χρυσὸ πού σοῦ ἔδωσα, δηλαδή μέσω σοῦ, στὸ Χριστὸ καὶ Θεὸ καὶ Σωτήρα μας.

Ἔμειναν ἐκπληκτοὶ ὅλοι πού τὸ εἶδαν καὶ γιὰ πολλὰς ὥρες κραύγαζαν.

Κύριε ἐλέησον.

Καὶ δόξαζαν τὸ Θεὸ πού ἐνεργεῖ θαυμάσια καὶ δίνει πάντοτε τέτοιες πληροφορίες στοὺς δούλους του.

Μᾶς διαβεβαίωσε καὶ γιὰ αὐτὸ ὁ ἴδιος ὁ κύριος Λεόντιος, πὼς τὸ γράμμα πού ἔχει τὴν ὑπογραφή τοῦ φιλοσόφου σώζεται μέχρι καὶ σήμερα μέσα στὰ κειμήλια τῆς ἐκκλησίας τῆς Κυρήνης. Καὶ ὅποιος ἀναλαμβάνει κειμηλιάρχης, μαζί μὲ τὰ ἱερά σκεύη παραλαμβάνει καὶ αὐτὸ καὶ τὸ φυλάσσει μὲ ἐπιμέλεια, παραδίδοντάς το μαζί μὲ τὰ ἄλλα σῶο καὶ ἀβλαβές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 196

Μᾶς διηγήθηκε ὁ Γεώργιος, πού εἶχε γίνει ὑπαρχος τῆς χώρας τῶν Ἄφρων¹⁰¹, αὐτὸς ὁ φιλόχριστος καὶ φιλομόναχος καὶ φιλόπτωχος, αὐτὸς πού χαίρεται μ' ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς πού ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ.

Στὴ χώρα μου (ἦταν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀπαμείας, τῆς δεύτερης ἐπαρχίας τῶν Σύρων), ὑπάρχει κάποιον χωριὸ, περίπου σαράντα μίλια ἀπὸ τὴν πόλη, λεγόμενον Γοργονόν. Στὰ ὄρη λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ χωριοῦ, περίπου ἓνα μίλι μακριά, τὰ παιδιά ἔβοσκαν τὰ κοπάδια. Κάποτε συνέβηκε, σύμφωνα μὲ τὴν συνήθεια τῶν παιδιῶν, νὰ θελήσουν νὰ παίξουν. Καθὼς ἔπαιζαν, λένε μεταξύ τους.

Ἐλάτε νὰ κάνουμε σύναξη καὶ νὰ προσφέρουμε θυσία.

Καὶ τούτου πᾶσιν ἀρέσαντος, προεβάλοντο ἐξ αὐτῶν ὡς ἐν τάξει πρεσβυτέρου, καὶ ἄλλους δύο ὡς ἐν τάξει διακόνων. Καὶ ἔρχονται εἰς μίαν πέτραν ὁμαλήν, καὶ γὰρ ἔπαιζον, καὶ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ, ὡς ἐν τάξει θυσιαστηρίου δεηθήκασι τοὺς ἄρτους καὶ ἐν καυκίῳ 5 ὄστρακίνῳ οἶνον. Καὶ παρίστανται, ὁ μὲν ὡς πρεσβύτερος, οἱ δὲ ὡς διάκονοι, ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Καὶ ὁ μὲν τὴν προσκομιδὴν ἔλεγεν, οἱ δὲ τοῖς φακιολίοις ἐρρίπιζον. Εὐρέθη δὲ ὁ ρηθεὶς πρεσβύτερος τὴν ἀναφορὰν ἐπιστάμενος· ἐπειδὴ καὶ ἡ συνήθεια ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ παρέδραμεν, ὥστε τοὺς παῖδας ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου ἱερα- 10 τείου ἴστασθαι ἐν ταῖς ἀγίαις συνάξεσι καὶ πρώτους μετὰ τοὺς κληρικοὺς τῶν ἀγίων μεταλαμβάνειν μυστηρίων. Ἐπειδὴ δὲ ἔντισι τόποις ἐκφωνεῖν μεγάλως εἰώθασιν οἱ πρεσβύτεροι, εὐρέθησαν τὰ παιδία, τὴν εὐχὴν τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς ἐκμανθάνοντα, ἐκ τοῦ συνεχῶς αὐτὴν ἐκφωνεῖσθαι.

15 Ὡς οὖν πάντα πεποιήκασιν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν, πρὶν ἢ τοὺς ἄρτους μελίσωσι, πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατελήλυθε καὶ τὰ προσκομισθέντα πάντα κατέφαγε καὶ τὴν πέτραν κατέκαυσεν ἅπασαν, ὡς μηδὲ τὸ παράπαν μήτε τῆς πέτρας, μήτε τῶν ἐν αὐτῇ προσενεχθέντων καταλειφθῆναι μνημόσυνον. Καὶ τοῦτο 20 ἀθρόως γενόμενον θεασάμενοι οἱ παῖδες, εἰς τὴν γῆν ἀπὸ φόβου κατέπεσαν καὶ ἡμιθανεῖς μεμενήκασι, ρῆξαι φωνὴν ἢ ἀναστῆναι ἐκ τῆς γῆς μὴ δυνάμενοι. Μὴ εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν εἰς τὸ κτῆμα τῇ ὥρᾳ ἣ εἶχον ἔθος εἰσερχεσθαι, ἀλλ' ἐκπλήκτων κειμένων εἰς τὸ ἔδαφος, ἐξῆλθον οἱ τούτων γονεῖς ἐκ τοῦ κτήματος ἰδεῖν τίνος 25 χάριν κατὰ τὸ ἔθος οὐ παρεγένοντο, καὶ ἀναζητοῦντες, εὗρον αὐτοὺς κειμένους, μήτε τινὰ τῶν παρόντων γινώσκοντας, μήτε λαλῆσαι τοῖς λαλοῦσιν ἰσχύοντας. Οὕτως ἡμιθανεῖς αὐτοὺς οἱ γονεῖς θεασάμενοι, ἕκαστος τὸ ἴδιον παιδίον βαστάσας εἰς τὸ κτῆμα ἀπήνεγκε καὶ ἐν ἐκστάσει τοιαύτῃ τὰ τέκνα ὀρῶντες ἐξίσταντο, 30 τὴν τῆς ἐκστάσεως αἰτίαν μαθεῖν μὴ δυνάμενοι. Καὶ πολλάκις αὐτοὺς δι' ὄλης τῆς ἡμέρας ἐρωτῶντες, ἀποκρίσεως παρ' αὐτῶν οὐκ ἐτύγγχανον καὶ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς οὐδὲν ὄλως μαθεῖν ἠδυνήθησαν, ἕως οὗ ἡ ἡμέρα ἐκείνη πᾶσα καὶ ἡ νύξ παρῆλθε. Τότε γὰρ οἱ παῖδες εἰς ἑαυτοὺς κατ' ὀλίγον ἐλθόντες, ἅπαντα αὐ-

Αὐτὸ ἄρεσε σὲ ὅλα. Ξεχώρισαν ἓνα ἀπὸ αὐτὰ γιὰ τὴν τάξη τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ἄλλα δυὸ γιὰ τὴν τάξη τῶν διακόνων. Πηγαίνουν σὲ μιὰ πέτρα ὁμαλῆ, γιὰτὶ στὴν πραγματικότητα ἔπαιζαν. Πάνω στὴ πέτρα, σὰν σὲ θυσιαστήριο, ἔβαλαν τοὺς ἄρτους καὶ σὲ ἓνα πήλινο ὄστρακο κρασί. Στεκόταν ὁ ἓνας ὄπως ὁ πρεσβύτερος καὶ οἱ ἄλλοι ὄπως οἱ διάκονοι, ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ. Τὸ ἓνα ἔλεγε τὴν εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς καὶ τὰ ἄλλα μὲ τὰ μαντίλια λιβάνιζαν. Βρέθηκε καὶ ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγε τὴν εὐχὴ τῆς ἀναφορᾶς νὰ τὴν ξέρει· γιὰτὶ ὑπῆρχε ἡ συνήθεια στὴν Ἐκκλησία τὰ παιδιά νὰ στέκονται μπροστὰ στὸ ἅγιο βῆμα κατὰ τὶς ἱερὲς συνάξεις καὶ πρῶτα μετὰ τοὺς κληρικοὺς νὰ μεταλαμβάνουν τὰ ἅγια μυστήρια. Καὶ ἐπειδὴ σὲ μερικὰ μέρη συνήθιζαν οἱ πρεσβύτεροι νὰ λένε μεγαλόφωνα τὴν εὐχὴ, ὑπῆρχαν παιδιά ποὺ μάθαιναν τὴν εὐχὴ τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς ἀπὸ τὴ συνεχῆ ἐκφώνηση.

Ὅταν ὅλα ἔγιναν σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια, πρὶν μοιράσουν τὸν ἄρτο κατέβηκε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, κατέφαγε ὅλα τὰ προσκομισθέντα καὶ ἔκαψε ὅλη τὴν πέτρα, ὥστε νὰ μὴ μείνει τὸ παραμικρὸ οὔτε ἀπὸ τὴν πέτρα, οὔτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ προσκομίστηκαν πάνω σ' αὐτήν. Μόλις ἀντίκρυσαν τὰ παιδιά αὐτὸ τὸ ξαφνικὸ ἔπεσαν κάτω στὴ γῆ ἀπὸ τὸ φόβο τους καὶ ἔμειναν μισοπεθαμένα, χωρὶς νὰ μποροῦν ν' ἀρθρώσουν μιὰ λέξη ἢ νὰ σηκωθοῦν ἀπὸ τὴ γῆ. Ἐπειδὴ δὲν γύρισαν στὸ χωριὸ τὴν ὥρα ποὺ συνήθιζαν, ἀλλὰ βρίσκονταν πεσμένα κάτω στὸ ἔδαφος, βγῆκαν ἀπὸ τὸ χωριὸ οἱ γονεῖς τους γιὰ νὰ δοῦν, γιὰ ποιὸ λόγο δὲν γύρισαν στὴν ὥρα τους πίσω. Ἀφοῦ τὰ ἀναζήτησαν τὰ βρῆκαν ξαπλωμένα, χωρὶς νὰ ξέρει κανένας ἀπὸ τοὺς παρόντες καὶ χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ μιλήσουν τὰ ἴδια. Ἔτσι ποὺ τὰ βρῆκαν οἱ γονεῖς τους μισοπεθαμένα ὁ καθένας παίρνοντας ἀγκαλιὰ τὸ παιδί του, τὸ ἔφερε στὸ χωριὸ. Βλέποντας τὰ παιδιά σὲ τέτοια ἔκσταση, ἀποροῦσαν καὶ δὲν μπορούσαν νὰ μάθουν τὸ λόγο. Πολλὲς φορὲς ὅλη τὴν μέρα τὰ ρωτοῦσαν, ἀλλὰ ἀπὸ κανένα δὲν ἔπαιρναν ἀπάντηση, καὶ τὰ ὅσα συνέβηκαν δὲν μπορούσαν ἀπὸ κανένα νὰ τὰ μάθουν, μέχρι ποὺ ἐκείνη ἡ μέρα πέρασε καὶ νύχτωσε. Τότε τὰ παιδιά, ὅταν λίγο-λίγο συνῆλθαν, διηγήθηκαν ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἔγιναν καὶ ἔκαναν. Παίρνοντας

τοῖς διηγῆσαντο, ὡς ἐπράχθη τε καὶ γεγένηται. Καὶ λαβόντες αὐ-
τοὺς οἱ γονεῖς καὶ τοὺς τοῦ αὐτοῦ κτήματος κτήτορας, ἐξῆλθον
καὶ τὸν τρόπον ὑπέδειξαν, ἐν ᾧ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἐγένε-
νετο, ἴχνη τινὰ τοῦ καταβάντος πυρὸς ὑποφαίνοντες.

5 Οἵτινες τῶν γεγονότων ἀκούσαντες καὶ ἐξ αὐτοῦ πεισθέντες τοῦ
πράγματος, εἰς τὴν πόλιν εἰσέδραμον καὶ πάντα τῷ ἐπισκόπῳ
τῆς πόλεως καθ' ἐξῆς ἀνήγαγον. Ὁ δὲ θαυμάσας τῶν λεγομένων
τὸ μέγεθος, ἐν τῷ τόπῳ σὺν παντὶ τῷ κλήρῳ ἐξῆλθε καὶ τοὺς
10 παῖδας ἰδὼν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκηκοὺς τὰ γενόμενα καὶ τὰ σημεῖα
τοῦ οὐρανίου πυρὸς θεασάμενος, τοὺς μὲν παῖδας εἰς μοναστή-
ριον ἔβαλε, τὸν δὲ τόπον εὐαγὲς μοναστήριον πεποίηκεν· ἐπάνω
τοῦ τόπου τοῦ πυρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὠκοδόμησε καὶ τὸ ἅγιον
στήσας θυσιαστήριον.

Ἔλεγε δὲ ἡμῖν ὁ αὐτὸς κῦρος Γεώργιος, ὅτι ἓνα ἐξ αὐτῶν τῶν
15 παίδων ἦν θεασάμενος ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ, ἔνθα τὸ τοιοῦ-
τον θαῦμα γέγονε καὶ τοῦτο μὲν τὸ θεῖον καὶ ἀγγελικὸν θαῦμα δι-
ηγῆσατο Γεώργιος ὁ φιλόχριστος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΡΛΖ'

Ρουφῖνος δὲ ὁ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν γεγραφεκῶς, ὁμοίον
τι κατὰ τοὺς πάλαι καιροὺς ὑπὸ παίδων παιζόντων πραχθέν,
20 ἀνεγράψατο.

Φησὶ γὰρ περὶ τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου μὲν τῆς ἀλη-
θείας προμάχου καὶ κήρυκος, τῆς δὲ μεγάλης τῶν Ἀλεξανδρέων
προεδρεύσαντος πόλεως καὶ πάντας νηφαλίως καὶ κατὰ τὸ Θεῶ
δοκοῦν ποιμάναντος, τὰ παιδικᾶ διηγούμενος καὶ ὅτι θεόθεν
25 αὐτῷ ἢ εἰς τὴν προεδρίαν προέλευσις προγνώσει θεϊκῆ τὴν ἀρ-
χὴν ἐκομίσατο, τῆς ἀρχαιολογίας τοῦ ἀνδρὸς ἀναλαβεῖν καὶ οἴου
ἐκ παιδὸς γέγονε βίου καὶ ποίας ἀναγωγῆς μνησθῆναι, καθὰ πα-
ρελάβομεν καὶ ἡμᾶς εἰσενεγκεῖν τῷ ἀκροατῇ.

Ὁ ἐν ἀγίοις Ἀλέξανδρος ὁ πάπας τῆς Ἀλεξανδρείας, μετὰ Ἀχιλ-
30 λᾶν γενόμενος, κατὰ τὴν τοῦ ἀγίου Πέτρου τοῦ ἀρχιεπισκόπου

102. Ἅγιος Ἀλέξανδρος: Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (313–328). Πολέμιος
τοῦ ἀρειανισμοῦ. Πῆρε μέρος στὴν Α' οἰκουμένην σύνοδο (325).

αὐτὰ οἱ γονεῖς τοὺς καὶ τοὺς προύχοντες τοῦ χωριοῦ, πῆγαν στὸ μέρος ποὺ τοὺς ἔδειξαν, στὸ ὁποῖο εἶχε συμβεῖ αὐτὸ τὸ παράδοξο καὶ ὑπῆρχαν μερικὰ ἴχνη ἀπὸ τῆ φωτιά ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Αὐτοὶ ποὺ ἄκουσαν αὐτὰ ποὺ συνέβηκαν καὶ πείστηκαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ πράγμα, πῆγαν στὴ πόλη καὶ διηγήθηκαν τὰ πάντα στὸν ἐπίσκοπο. Αὐτὸς θαυμάζοντας πῆγε μὲ ὄλο τὸν κλῆρο στὸν τόπο καὶ ἀφοῦ εἶδε τὰ παιδιά καὶ ἄκουσε ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὅσα συνέβηκαν καὶ ἀντίκρουσε τὰ ὑπολείμματα ἀπὸ τὴν οὐράνια φωτιά, ἔβαλε τὰ παιδιά σὲ μοναστήρι, ἐνῶ τὸν τόπο τὸν ἔκανε ὠραῖο μοναστήρι. Πάνω στὸν τόπο τῆς φωτιάς ἔκτισε ἐκκλησία καὶ ἔστησε πάνω στὸν ἅγιο βράχο θυσιαστήριο.

Μᾶς τὰ ἔλεγε ὁ ἴδιος ὁ κυρὸς Γεώργιος, πῶς εἶδε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδιά τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ ὁποῖο εἶχε γίνει τὸ θαῦμα αὐτό, καὶ αὐτὸ τὸ θεῖο καὶ ἀγγελικὸ θαῦμα μᾶς τὸ διηγήθηκε ὁ Γεώργιος ὁ φιλόχριστος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 197

Ὁ Ρουφῖνος ὁ συγγραφέας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἔγραψε κάτι παρόμοιο ποὺ ἔγινε παλαιᾶ ἀπὸ παιδιά ποὺ ἔπαιζαν.

Διηγούμενος λοιπὸν τὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ ἁγίου Ἀθανάσιου τοῦ μεγάλου, τοῦ πρόμαχου τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ κήρυκος, ποὺ διατέλεσε καὶ πρόεδρος στὴ μεγάλη πόλη τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὄλους τοὺς ποιόμανε μὲ πολλὴ νηφαλιότητα καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, λέει πῶς πῆρε τὴν ἀρχιερατεία ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ὅτι ἔλαβε τὴν ἐξουσία κατὰ θεϊκὴ πρόγνωση. Παίρνοντας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆ ζωῆ τοῦ ἀνδρα, ποιά ἦταν δηλαδὴ τὰ παιδικὰ του χρόνια καὶ ποιά ἀνατροφή ἔλαβε, τὴν παρουσιάζομε στὸν ἀκροατὴ ἔτσι ὅπως τὴν παραλάβामε ἐμεῖς.

Ὁ πάπας τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος⁰², ποὺ χειροτονήθηκε μετὰ τὸν Ἀχιλλᾶ¹⁰³, σύμφωνα μὲ τὴν πρόρρηση τοῦ

103. Ἀχιλλᾶς: Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (312–313).

καὶ μάρτυρος πρόρρησιν, τοῦ τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον κατακρίνα-
 τος, ἐν μιᾷ προκύπτων καὶ θεωρῶν τὴν θάλασσαν, βλέπει παρὰ
 τὸν αἰγιαλὸν παίζοντας, ὡς ἔθος ἐστί, τοῖς παιδίοις καὶ μιμουμέ-
 νους ἐπίσκοπον καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐξ ἔθους γινόμενα ἅπαντα.
 5 Προσέχων δὲ ἐπὶ πολὺ εἶδεν ὅτι πράττονται τινα παρ' αὐτῶν
 ἀπόκρυφα τῶν μυστηρίων. Ταραχθεὶς τοίνυν καὶ παραχρῆμα
 τοὺς κληρικοὺς καλέσας, ὑπέδειξεν ἅπερ ἔπραττον καὶ προσέτα-
 ξεν ἀπελθεῖν καὶ κατασχεῖν πάντας τοὺς παῖδας καὶ πρὸς αὐτὸν
 ἀγαγεῖν. Παραγενομένους δὲ ἠρώτα τί ἦν αὐτῶν τὸ παίγνιον καὶ
 10 τί ἔπραττον.

Ἐκεῖνοι δὲ πτοηθέντες, ἅτε παῖδες ὄντες, ἅπαν τὸ πρᾶγμα κατ'
 ἀξίαν αὐτῷ διηγοῦνται, ὅτι καὶ ἐβάπτισάν τινας κατηχουμένους
 δι' Ἀθανασίου, ὃν κατέστησαν ἑαυτοῖς οἱ παῖδες ἐκεῖνοι ὡσανεὶ
 ἐπίσκοπον. Τότε τοίνυν ἐπιμελῶς ἐπιζητήσας παρ' αὐτῶν ὁ
 15 Ἀλέξανδρος, τίνας ἐβάπτισαν καὶ μαθῶν καὶ εὐρῶν, ὅτι κατὰ τὸ
 ἔθος τῆς ἡμετέρας θρησκείας πάντα ἐκεῖνα ἐτέλεσαν, ἀνακοινω-
 σάμενος τοῖς ἑαυτοῦ κληρικοῖς, ὥρισε τοὺς ἀξιωθέντας τοῦ ἀγίου
 λουτροῦ ἐκ δευτέρου μὴ χρῆναι βαπτισθῆναι. Ἀθανάσιον δὲ καὶ
 τοὺς ἄλλους τοὺς καταλεγέντας κληρικοὺς τοῖς γονεῦσι παρηγγύ-
 20 ησε τοῦ ἀνάξαι ἐν νουθεσίᾳ καὶ παιδείᾳ Κυρίου, μάλιστα Ἀθανά-
 σιον, ὃν μετ' οὐ πολὺ τῷ Θεῷ καθιέρωσε. Θείοις δὲ χαρίσμασι
 καταπλουτῶν παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τοῦ τηνικάδε ἐν μείζονι
 βαθμῷ προβιβασθεὶς διέπρεψεν. Ἀθανάσιον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους,
 οὓς ἐν ἐκείνῃ τῇ παιγνίᾳ πρεσβυτέρους ἔδοξεν ἔχειν ἢ διακόνους,
 25 προσκαλεσάμενος αὐτῶν τοὺς γονεῖς, ὑπὸ μαρτυρίᾳ Θεοῦ παρέ-
 δωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὥστε ἐκεῖ αὐτοὺς τρέφεσθαι.

Μικροῦ δὲ διαδραμόντος χρόνου, ὅτε καὶ παρὰ τοῦ σημειογρά-
 φου τελείως καὶ παρὰ τοῦ γραμματικοῦ αὐτάρκως Ἀθανάσιος
 ἐπαιδεύθη, παραχρῆμα ὡς πιστὴ τοῦ Θεοῦ παραθήκη παρὰ τῶν
 30 γονέων παραδίδοται τῷ ἱερεῖ καὶ ὡσανεὶ τις Σαμουὴλ ἐν τῷ ναῶ
 τοῦ Θεοῦ ἐτρέφετο. Καὶ ἠνίκα πρὸς τοὺς ἐπισκόπους Ἀλέξαν-
 δρος ἐπορεύετο ἐν τῷ γῆρα, ἐπελέγετο εἰς τὸ ἀκολουθεῖν αὐτῷ
 καὶ βαστάζειν τὸ τῆς ἱερωσύνης περιβόλαιον, ὃ προσηγορεύετο
 Ἐφουδ τῇ παρ' Ἑβραίων φωνῇ.

104. Ἐφ. 6,4.

105. Βλ. Α' Βασιλ. 2,3.

ἀγίου Πέτρου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ μάρτυρα, καὶ κατέκρινε τὸν δυσσεβῆ Ἄρειο, μιὰ μέρα καθὼς ἔσκυψε καὶ ἔβλεπε πρὸς τὴ θάλασσα, βλέπει στὸ γυαλὸ νὰ παίζουν ὡς συνήθως παιδιὰ καὶ νὰ μιμοῦνται τὸν ἐπίσκοπο καὶ ὅλα νὰ γίνονται σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια. Προσέχοντας γιὰ πολλὴ ὥρα εἶδε πὼς πράττονταν κάποια ἀπὸ τὰ ἀπόκρυφα μυστήρια. Κυριευμένος τότε ἀπὸ ταραχὴ κάλεσε τοὺς κληρικούς καὶ τοὺς ἔδειξε τὰ ὅσα ἔκαναν καὶ πρόσταξε νὰ πᾶνε νὰ πιάσουν καὶ νὰ τοῦ φέρουν ὅλα τὰ παιδιὰ. Ὅταν ἦρθαν ρωτοῦσε ποιό ἦταν τὸ παιχνίδι τους καὶ τί ἔκαμναν.

Ἐκεῖνα φοβισμένα, ἐπειδὴ ἦταν παιδιὰ, τοῦ διηγήθηκαν ὅλα τὰ πράγματα καὶ πὼς βάπτιζαν μερικούς πὸ κατηγήθηκαν ἀπὸ τὸν Ἀθανάσιο, τὸν ὁποῖο τὰ παιδιὰ τὸν εἶχαν κάνει σὰν ἐπίσκοπό τους. Τότε λοιπὸν μὲ ἐπιμέλεια ζήτησε νὰ μάθει ὁ Ἀλέξανδρος ποίους βάπτισαν καὶ ἀφοῦ ἔμαθε καὶ τοὺς βρῆκε καὶ διαπίστωσε πὼς ὅλα τὰ ἔκαναν σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια, ὅταν τὰ ἀνακοίνωσε στοὺς δικούς του κληρικούς, ὥρισε πὼς ὅσοι ἀξιώθηκαν τοῦ ἀγίου λουτροῦ, δὲν χρειάζεται νὰ βαπτιστοῦν γιὰ δεύτερη φορά. Τὸν Ἀθανάσιο καὶ ὄσους ἦταν σὰν κληρικοί, τοὺς παρέδωσε στοὺς γονεῖς τους γιὰ νὰ τοὺς ἀναθρέψουν «ἐν νοουθεσίᾳ καὶ παιδείᾳ Κυρίου»¹⁰⁴, κυρίως τὸν Ἀθανάσιο, ὁ ὁποῖος μετὰ ἀπὸ ὄχι πολὺ καιρὸ ἀφιερώθηκε στὸ Θεό. Ἐπειδὴ ἦταν πλουτισμένος μὲ θεῖα χαρίσματα ὁ ἀρχιερεὺς, τὸν προβίβασε σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ, ὅπου καὶ διέπρεψε. Τὸν Ἀθανάσιο καὶ τοὺς ἄλλους πὸ σὲ κείνο τὸ παιχνίδι ἦταν πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι, προσκαλώντας τοὺς γονεῖς τους, κάτω ἀπὸ τὴ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, τοὺς παρέδωσε στὴν Ἐκκλησία, ὥστε ν' ἀνατρέφονται αὐτοὶ ἐκεῖ.

Μετὰ ἀπὸ λίγο χρόνον, ὅταν ἔμαθε τέλεια γραφὴ, ἀνάγνωσι καὶ ἀρκετὰ τὴ γλῶσσα ἀμέσως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του παραδίνεται στοὺς ἱερεῖς, σὰν πιστὴ παρακαταθήκη στὸ Θεό, καὶ ἀνατρεφόταν στὸ ναὸ σὰν κάποιος Σαμουήλ¹⁰⁵. Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος στὰ γεράματά του πῆγαινε νὰ ἐπισκεφθεῖ ἐπισκόπους, τὸν εἶχε κοντὰ του νὰ βαστάει τὸν ἀρχιερατικὸ μανδύα, ὁ ὁποῖος στὰ ἑβραϊκὰ ὀνομάζεται Ἐφούδ.

Τοσοῦτοι δὲ ἐγένοντο τοῦ Ἀθανασίου τούτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τοὺς αἵρετικούς ἀγῶνες, ὥστε δοκεῖν περὶ τούτου γεγράφθαι ἐκεῖνο τὸ εἰρημένον· «ἐγὼ ἐπιδείξω τούτῳ, ὅσα αὐτὸν ὑπομεῖναι χρὴ ὑπὲρ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος». Εἰς γὰρ τὸν τούτου διωγμὸν 5 πᾶσα ἡ οἰκουμένη συνεφράξατο καὶ ἐκινήθησαν καὶ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ βασιλεία καὶ στρατὸς συνῆλθον κατ' αὐτοῦ· ἐκεῖνος δὲ τὸ τοῦ Θεοῦ λόγιον ἐφύλαττε, τὸ λέγον· «ἐὰν οὖν στῶσιν κατ' ἐμοῦ παρεμβολαί, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῆ μοι συμβουλή, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπῶ». Πλὴν ἐπειδὴ τοιαῦται καὶ το- 10 σαῦται αὐτοῦ φέρονται πράξεις, ὥστε τὸ μὲν μέγεθος τῶν πραγμάτων μηδὲν μοι συγχωρεῖν παρελθεῖν, τὸ δὲ πλῆθος τῶν πράξεων ἀναγκάζει με πολλὰ σιωπᾶν, ἐν ἀδήλῳ κάμνει μου ὁ λογισμὸς, τὸ μὴ δύνασθαι ἐπιδέξασθαι, τί μὲν δεῖ κρατῆσαι, τί δὲ δεῖ παραλείπειν. Καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγων μνημονεύωμεν τῶν ἀνηκόν- 15 των τῷ πράγματι, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἢ φήμη διηγήσεται. Πάντως δὲ ἐλάττονα τῆς ἀληθείας ἀπαγγελεῖ ἢ φήμη· προσθεῖναι γάρ τι τῇ ἀληθείᾳ οὔτε δυνήσεται, οὔτε εὐρήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Η'

Ἦρωτήθη ποτὲ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ πάπας Ἀλεξανδρείας, εἰ δύναται βαπτισθῆναι μήτε πιστεύων κατὰ τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν καὶ τὸ κήρυγμα καὶ εἰ βαπτισθῆ δι' ἄλλας τινὰς προφάσεις 20 πιστεύειν ὑποκρινόμενος, τί ἄρα ἔσται, ἢ πῶς αὐτὸν δέχεται ὁ Θεός. Καὶ ἀπεκρίθη λέγων.

Ἦκούσατε ἀπὸ τῶν παλαιῶν, ὡς τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ καὶ μάρτυρι, θνήσεως γενομένης καὶ ἀπλῶς πολλῶν ἐπιτρέ- 25 χόντων τῷ βαπτίσματι φόβῳ τοῦ θανάτου, ὥφθη τις αὐτῷ, ἐν ἀγγέλου μορφῇ, λέγων.

Ἔως πότε ἀποστέλλετε ἐνταῦθα βαλάντια ἐσφραγισμένα μὲν, κενὰ δὲ πάντη καὶ οὐδὲν ἔχοντα ἔσωθεν;

Τοιγαροῦν ὅσον ἐκ τῆς τοῦ ἀγγέλου φωνῆς ἐνι στοχάσασθαι, τὴν

Τόσο μεγάλοι ἦταν οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀθανασίου ἐναντίον τῶν αἰρετικῶν μέσα στήν Ἐκκλησία, ὥστε νομίζω πῶς γιά αὐτὸ γράφτηκε ἐκείνη ἡ φράση, «ἐγὼ θὰ τοῦ δείξω, ὅσα πρέπει νὰ πάθει γιά τὸ ὄνομά μου»¹⁰⁶. Πραγματικὰ γιά τὴν ἐξορία του συσπειρώθηκε ὅλη ἡ οἰκουμένη, κινήθηκαν βασιλεῖς καὶ στράφηκαν ἐναντίον του ἀνάκτορα καὶ στρατὸς· ἐκεῖνος ὅμως διαφύλαττε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔλεγε· «ἐὰν λοιπὸν παραταχθοῦν ἐναντίον ὀλόκληρες στρατιές, δὲ θὰ φοβηθεῖ ἡ καρδιά μου· ἐὰν σηκωθεῖ ἐναντίον μου πόλεμος, ἐγὼ θὰ ἐλπίζω στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μου»¹⁰⁷. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀναφέρονται τέτοιες καὶ τόσες πράξεις, ἔτσι ὥστε τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων τίποτα νὰ μὴ μοῦ συγχωρεῖ νὰ παρέλθω καὶ τὸ πλῆθος τῶν πράξεων μὲ ἀναγκάζει νὰ ἀποσιωπῶ πολλές, ὁ λογισμὸς μου βρίσκεται σὲ δύσκολη θέση, γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ διαλέξει τὸ τί πρέπει νὰ κρατήσῃ καὶ τί πρέπει νὰ παραλείψῃ. Γιά αὐτὸ τὸ λόγο μνημονεύομε λίγα ἀπὸ ὅσα ἔχουν σχέση μ' αὐτόν, τὰ ὑπόλοιπα ἄς τὰ διηγηθεῖ ἡ φήμη. Ὅπωςδήποτε ὅμως λιγότερα ἀπὸ τὴν ἀλήθεια θὰ διαλαλήσῃ ἡ φήμη· γιὰτὶ δὲ θὰ μπορέσῃ οὔτε νὰ προσθέσῃ κάτι στὴν ἀλήθεια, οὔτε νὰ βρεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 198

Κάποτε ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ὁ πάπας Ἀλεξανδρείας, ἐρωτήθηκε, ἂν μπορεῖ νὰ βαπτιστεῖ κάποιος ποὺ δὲν πιστεύει στὴν πίστη τῶν Χριστιανῶν καὶ στὸ κήρυγμα, καὶ ἂν βαπτιστεῖ ἀπὸ κάποιες ἄλλες προφάσεις, ὑποκρινόμενος πῶς πιστεύει, τί ἄραγε θὰ συμβεῖ ἢ πῶς τὸν δέχεται ὁ Θεός; Ἀποκρίθηκε λέγοντας.

Ἀκούσατε ἀπὸ τοὺς παλαιότερους καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν μακάριο Πέτρο καὶ μάρτυρα, πῶς ὅταν ἔπεσε θανατικὸ καὶ ἔτρεχαν πολλοὶ ἀπροετοίμαστοι στὸ βάπτισμα, ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ θανάτου, παρουσιάσθηκε σ' αὐτόν κάποιος μὲ μορφή ἀγγέλου λέγοντας.

Μέχρι πότε θὰ μοῦ στέλνετε ἐδῶ βαλάντια σφραγισμένα βέβαια, κενὰ ὅμως καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν κάτι μέσα;

Ὅσο μποροῦμε λοιπὸν ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου νὰ συμπερά-

107. Ψαλμ. 26,5.

μὲν σφραγίδα τοῦ βαπτίσματος ἔχοντες, ἐπειδὴ ὄλως εὐεργετη-
θῆναί τι νομίζοντες, εἰ τὸ βάπτισμα λάβοιεν, ἐβαπτίσθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ρ4Θ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Τίς τῶν γερόντων καθαρὸς καὶ ἅγιος ὢν, ἐν τῷ ποιεῖν αὐτὸν τὴν
5 προσκομιδὴν, ἀγγέλους ἔβλεπεν ἐκ τῶν δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐ-
ωνύμων ἰστεμένους. Ἦν δὲ οὗτος ἐξ αἰρετικῶν παραλαβὼν τὴν
προσκομιδὴν καὶ ὡς ἄπειρος τῶν θείων δογμάτων, ἐν τῷ προσ-
φέρειν ἐν ἀπλότητι καὶ ἀκακίᾳ, ἔλεγεν, ἀγνοῶν ὅτι σφάλλεται.

Κατ' οἰκονομίαν δὲ παρέβαλεν αὐτῷ τις ἀδελφός, πειραν ἔχων
10 τῶν θείων δογμάτων. Συνέβη δὲ τὸν γέροντα ἐπὶ αὐτοῦ ποιῆσαι
τὴν προσφορὰν καὶ εἶπεν ὁ ἀδελφός (διάκονος γὰρ ἦν).

Ταῦτα ἃ εἶπας, πάτερ, εἰς τὴν προσκομιδὴν, οὐκ εἰσι τῆς
ὀρθοδόξου πίστεως, ἀλλὰ κακοδόξου.

Ὁ δὲ γέρων ὡς ὅτι ἀγγέλους βλέπει ἐν τῷ προσφέρειν, οὐ προσέ-
15 σχε τοῖς λεχθεῖσιν, ἀλλὰ κατεφρόνησεν. Ἐπέμενε δὲ ὁ διάκονος
λέγων.

Σφάλλη, καλόγηρε· οὐ γὰρ παραδέχεται ταῦτα ἡ Ἐκκλη-
σία.

Ὡς οὖν εἶδεν ἑαυτὸν ὁ γέρων οὕτως ἐγκαλούμενον καὶ ἐλεγχόμε-
20 νον ὑπὸ τοῦ διακόνου, εἶδεν συνήθως τοὺς ἀγγέλους καὶ
ἠρώτησεν αὐτούς.

Ἐπειδὴ ὁ διάκονος οὕτω μοι λέγει, τί ἐστὶν ὃ λέγει;

Εἶπον δὲ αὐτῷ.

Ἀνάσχου, καλῶς σοι λέγει.

25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ γέρων.

νομε, λαμβάνοντας τὴ σφραγίδα τοῦ βαπτίσματος, ἐπειδὴ νομίζουσι πὼς θὰ εὐεργετηθοῦν πράγματι ἂν λάβουν τὸ βάπτισμα, ἤδη βαπτίστηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 199

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε.

Κάποιος ἀνάμεσα στοὺς γέροντες, ποὺ ἦταν καθαρὸς καὶ ἅγιος, ὅταν ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴ ἔβλεπε νὰ στέκουν δεξιᾶ του καὶ ἀριστερά του ἄγγελοι. Αὐτὸς συνέβηκε νὰ ἔχει παραλάβει τὴν εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς ἀπὸ αἰρετικούς καὶ καθὼς ἦταν ἄπειρος στὰ θεία δόγματα, τὴν ὥρα ποὺ ἔκαμνε τὴν προσκομιδὴ μὲ ὅλη τὴν ἀπλότητά του καὶ τὴν ἀκακία του, ἔλεγε τὶς εὐχὲς χωρὶς νὰ ξέρει πὼς κάνει λάθος.

Κατ' οἰκονομία τοῦ Θεοῦ τὸν ἐπισκέφτηκε ἓνας ἀδελφός, ποὺ ἦταν γνώστης τῶν θείων δογμάτων. Συνέβηκε ὁ γέροντας νὰ κάνει μπροστά του τὴν προσκομιδὴ· τοῦ εἶπε ὁ ἀδελφός (γιατὶ ἦταν καὶ διάκονος).

Αὐτὰ ποὺ εἶπες, πάτερ, στὴν προσκομιδὴ, δὲν εἶναι τῆς ὀρθόδοξης πίστεως, ἀλλὰ κακοδοξίες.

Ὁ γέροντας, ἐπειδὴ ἔβλεπε στὴν προσφορὰ ἀγγέλους, δὲν πρόσεξε στὰ λόγια του, ἀλλὰ τὰ περιφρόνησε. Ἐπέμενε ὅμως ὁ διάκονος, λέγοντας.

Καλόγερε, κάνεις λάθος· γιατί δὲν τὰ παραδέχεται αὐτὰ ἢ Ἐκκλησία.

Ὅταν λοιπὸν ὁ γέροντας εἶδε ἔτσι νὰ τὸν κατηγορεῖ καὶ νὰ τὸν ἐλέγχει ὁ διάκονος εἶδε, ὅπως συνήθως, τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς ρῶτησε.

Ἐπειδὴ ὁ διάκονος αὐτὸς μοῦ λέει αὐτά, τί σημαίνει αὐτὸ ποὺ λέει;

Τοῦ εἶπαν τότε.

Πρόσεχε, καλὰ σοῦ λέει.

Τοὺς εἶπε ὁ γέροντας.

Καὶ διὰ τί οὐκ εἶπατέ μοι ὑμεῖς;

Εἶπον δὲ αὐτῷ.

Ὅτι ὁ Θεὸς οὕτως ᾤκονόμησεν, ἄνθρωπον δι' ἀνθρώπων διορθοῦσθαι.

5 Καὶ ἀπὸ τότε διωρθώσατο, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀδελφῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Διηγῆσατο ἡμῖν τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Νεώτερός τις εὐφυῆς ἀπελθὼν ἐμαθητεύθη τινὶ χρυσοχόῳ καὶ
μανθάνει τελείως τὴν τέχνην. Ἐπιτάσσει οὖν αὐτῷ τις τῶν πα-
10 τρικίων ποιῆσαι σταυρὸν διάλιθον, ἵνα προσενέγκῃ αὐτὸν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ καὶ ἐπειδὴ πάνυ εὐφυῆς ἦν ὁ νεώτερος, παραχωρεῖ αὐτῷ
τοῦτο τὸ ἔργον ὁ ἐπιστάτης. Λογίζεται οὖν ὁ νεώτερος, ὅτι.

Οὗτος τοσαῦτα χρήματα προσφέρει τῷ Χριστῷ, διὰ τί οὐ
κάγὼ μίξω τὸν μισθόν μου εἰς τὸν σταυρὸν, ἵνα με λογίζη-
15 ται Χριστὸς ὡς δύο λεπτὰ τῆς χήρας ἐκείνης;

Λογίζεται οὖν πόσον μισθὸν λαμβάνειν μέλλῃ καὶ κιχρᾶται καὶ
βάλλει εἰς τὸ σταύρινον. Ἐλθὼν οὖν ὁ πατρικίος σταθμίζει τὸν
σταυρὸν πρὸ τοῦ κλεισθῆναι τοὺς λίθους καὶ εὐρίσκει αὐτὸν πρὸς
τὴν ὀλκὴν ἣν δέδωκεν, ἔχον περισσό. Ἦρξατο ἀπειλεῖν, ὅτι δό-
20 λον ἐποίησε κυβεύσας τὸν χρυσοῦν. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ νεώτερος.

Ὁ μόνος γινώσκων τὰ ἐγκάρδια, ἐπίσταται ὅτι οὐδὲν
τοιούτον ἐποίησα. Ἀλλὰ ἰδὼν πόσα χρήματα προσήνεγκας
τῷ Χριστῷ, ἐλογισάμην βαλεῖν τὸν μισθόν μου, ἵνα κάγὼ
ἔχω μέρος μετὰ σοῦ καὶ προσδέξῃται με ὁ Χριστός, ὡς τὰ
25 δύο λεπτὰ τῆς χήρας ἐκείνης.

Ἐκπλαγεῖς οὖν ἐπὶ τοῦτο ἐκεῖνος, εἶπεν.

Ναί, τέκνον, οὕτως ἐλόγισας;

Λέγει αὐτῷ.

Γιατί δὲν μοῦ τὸ εἶπατε ἐσεῖς;

Τοῦ εἶπαν αὐτοί.

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔτσι τὰ ρύθμισε, ὁ ἄνθρωπος νὰ διορθώ-
νεται ἀπὸ ἀνθρώπους.

Ἀπὸ τότε διορθώθηκε, εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἀδελφό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 200

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε.

Κάποιος νεαρὸς εὐφυῆς πήγαινε νὰ μάθει ἀπὸ κάποιον χρυσο-
χόο τὴν τέχνη καὶ τὴν ἔμαθε τέλεια. Κάποιος τότε ἀπὸ τοὺς πα-
τρίκιους τοῦ παραγγέλλει νὰ τοῦ κάνει ἓνα σταυρὸ ἀπὸ λίθους
γιὰ νὰ τὸν προσφέρει στὴν ἐκκλησία· ἐπειδὴ ὁ νεαρὸς ἦταν
πολὺ εὐφυῆς, ὁ ἐπιστάτης ἀναθέτει σ' αὐτὸν τὸ ἔργο. Σκέφτεται
λοιπὸν ὁ νεαρός.

Αὐτὸς προσφέρει τόσα χρήματα γιὰ τὸ Χριστό· γιατί καὶ
ἐγὼ νὰ μὴ ἀναμίξω τὸ μισθό μου στὸ σταυρό, γιὰ νὰ μοῦ
τὸν ὑπολογίσει ὁ Κύριος σὰν τὸ δῖλεπτο τῆς χήρας ἐκεί-
νης;¹⁰⁸

Πράγματι λογαριάζει πόσο μισθὸ πρόκειται νὰ πάρει, δανείζε-
ται καὶ τὸν βάζει στὸ σταυρό. Ὅταν λοιπὸν ἦρθε ὁ πατρίκιος
ζυγίζει τὸ σταυρὸ πρὶν μποῦν οἱ πέτρες καὶ βρίσκει πῶς τὸ βά-
ρος του ἦταν περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι εἶχε δώσει. Ἄρχισε νὰ
ἀπειλεῖ, πῶς ἔκαναν ἀπάτη, νοθεύοντας τὸ χρυσό. Τότε τοῦ
λέει ὁ νεαρός.

Ὁ μόνος ποὺ γνωρίζει τίς καρδιές, ξέρει πῶς τίποτα τέ-
τοιο δὲν ἔκανα. Ἀλλὰ βλέποντας πόσα χρήματα πρόσφε-
ρες στὸ Χριστό, σκέφθηκα νὰ βάλω τὸ μισθό μου, γιὰ νὰ
ἔχω καὶ ἐγὼ μερίδιο μαζί σου καὶ νὰ μὲ δεχτεῖ ὁ Χριστός,
ὅπως τὸ δῖλεπτο ἐκείνης τῆς χήρας.

Ἐκπληκτος λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸ ἐκεῖνος εἶπε.

Ναί, παιδί μου, ἔτσι σκέφθηκες;

Τοῦ λέει.

Ναί.

Ἔφη αὐτῷ.

Ἐπειδὴ τοῦτο ἐλόγισας καὶ ὀλην τὴν προαίρεσίν σου ἐκαί-
νωσας τῷ Χριστῷ, θελήσας μέρος ἔχειν μετ' ἐμοῦ, ἰδοὺ
5 ἀπὸ τῆς σήμερον ποιήσω σε υἷον καὶ κληρονόμον.

Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν κληρονόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΑ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Ποτὲ διὰ χρείαν τινὰ ἀνήλθον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὡς δὲ κᾶ-
θημαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰσέρχεταιί τις τῶν κατὰ κόσμον λαμ-
10 πρῶν, πάνυ φιλόχριστος, καὶ θεασάμενός με ἐκάθισε καὶ ἤρξατο
ἐρωτᾶν περὶ σωτηρίας ψυχῆς. Ὡς οὖν εἶπον αὐτῷ, ὅτι,

Τοῖς καλῶς διοικοῦσιν τὰ ἐπίγεια τὰ οὐράνια δίδονται,

Ἔλεγεν.

Καλῶς εἶπας, πάτερ, ὅτι μακάριος ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα πρὸς
15 Θεὸν καὶ ἑαυτὸν ἐκδοτον δίδωσι τῷ Θεῷ.

Καὶ ἔλεγεν.

Ἐγὼ τέκνον εἰμί τινος τῶν κατὰ τὸν κόσμον πολὺ ἐνδό-
ξων. Ἦν δὲ ὁ πατήρ μου πολὺ ἐλεήμων καὶ πολλὰ παρεῖχε
τοῖς πτωχοῖς.

20 Μιᾶς οὖν τῶν ἡμερῶν καλεῖ με καὶ δεικνύει μοι ὄλα τὰ χρήματα
καὶ λέγει μοι.

Τέκνον, τί ἡδέως ἔχεις; ἀφήσω σοι τὰ χρήματα ἢ τὸν Χρι-
στὸν κουράτορα;

Ἐγὼ δὲ οἰκοδομούμενος, εἰς ᾧ ἐποίει, εἶπον αὐτῷ.

25 Τὸν Χριστὸν μᾶλλον· ταῦτα γὰρ πάντα σήμερον, αἰβριον
παρέρχονται.

Λοιπὸν ἐξ ὅτε ἤκουσε τῶν παρ' ἐμοῦ, ἀφειδῶς παρεῖχεν, ὥστε

Μάλιστα.

Τοῦ εἶπε ἐκεῖνος.

Ἐπειδὴ σκέφθηκες αὐτὸ καὶ ἔδειξες ὅλη τὴν καλὴ σου πρόθεση γιὰ τὸ Χριστό, θέλοντας νὰ ἔχεις μερίδιο μαζί μου, νᾶ, ἀπὸ σήμερα θὰ σὲ κάνω γιὸ μου καὶ κληρονόμο μου.

Τὸν πῆρε μαζί του καὶ τὸν ἔκαμε κληρονόμο του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 201

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε.

Ἀνέβηκα κάποτε στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ κάποια ἀνάγκη. Καθὼς καθόμουν στὴν Ἐκκλησία μπῆκε κάποιος κατὰ κόσμο λαμπρὸς καὶ πολὺ φιλόχριστος, καὶ ὅταν μὲ εἶδε κάθισε· ἄρχισε νὰ μὲ ρωτᾷ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς. Ὅταν λοιπὸν τοῦ εἶπα,

Δίνεται σὲ ἐκείνους ποὺ διοικοῦν σωστὰ τὰ ἐπίγεια,

Εἶπε.

Σωστὰ εἶπες, πάτερ, πὼς μακάριος εἶναι ὁποῖος ἔχει τὴν ἐλπίδα στὸ Θεὸ καὶ παραδίνει τὸν ἑαυτὸ του στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἔλεγε.

Ἐγὼ εἶμαι παιδί κάποιου ἀπὸ τοὺς πολὺ ἐνδοξοὺς κατὰ κόσμο. Ἦταν ὁ πατέρας μου πολὺ ἐλεήμων καὶ ἔδινε στοὺς φτωχοὺς πολλά.

Μιὰ μέρα λοιπὸν μὲ καλεῖ καὶ μοῦ δείχνει ὅλα τὰ χρήματα καὶ μοῦ λέει.

Παιδί μου, τί σ' εὐχαριστεῖ; νὰ σοῦ ἀφήσω χρήματα ἢ τὸν Χριστὸ κηδεμόνα.

Ἐγὼ διδασκόμενος ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔκανε τοῦ λέω.

Καλύτερα τὸ Χριστό· γιὰτι ὅλα αὐτὰ σήμερα ὑπάρχουν, αὔριο παρέρχονται.

Στὸ ἐξῆς ἀπὸ τότε ποὺ ἄκουσε αὐτὰ ἀπὸ μένα, ἔδινε χωρὶς

αὐτὸν τελευτήσαντα ὀλίγα ἀφιέναι. Ἐγὼ δὲ πτωχὸς ὢν, ταπεινὸς προηρχόμην, ἔχων τὴν ἐλπίδα εἰς Θεόν, ᾧ καταλέλοιπέ με.

Ἦν δέ τις πλούσιος πάλιν καὶ τῶν μεγάλων, ἔχων γυναῖκα φιλόχριστον καὶ φοβουμένην τὸν Θεόν· εἶχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ.

5 Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

Ταύτην μονογενῆ τὴν θυγατέρα ἔχομεν, καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ ἐδωρήσατο ἡμῖν ὁ Κύριος· τίνος οὖν χρήζει; Ἐὰν ἐπιζητήσωμεν δοῦναι αὐτὴν τινὶ ὁμοτίμῳ ἡμῶν, οὐ καλῶ δὲ τοῖς τρόποις, θλίβει αὐτὴν ἀεὶ· ἀλλὰ μᾶλλον ζητήσωμεν αὐτῇ
10 ἄνθρωπον ταπεινὸν καὶ φοβούμενον τὸν Κύριον, ἵνα κατὰ Θεὸν ἀγαπᾷ αὐτὴν καὶ θάλπη.

Λέγει αὐτῇ.

Καλῶς ἐβούλευσας· ὕπαγε οὖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εὔξαι ἐκτενωῶς καὶ κάθισον ἐκεῖ καὶ ὅστις εἰσέρχεται πρῶτος,
15 οὗτός ἐστιν ὁ ἀποσταλεὶς παρὰ Κυρίου.

Ἐποίησεν οὖν οὕτω καὶ μετὰ τὸ εὔξασθαι καὶ καθίσει, εὐρέθην ἐγὼ εὐθὺς εἰσερχόμενος. Πέμπει οὖν παραχρῆμα δοῦλον καὶ καλεῖ με καὶ ἤρξατο ἐρωτᾶν με.

Πόθεν εἶ;

20 Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῇ.

Ἐκ τῆς πόλεως εἰμι τῆσδε καὶ τοῦδε υἱός.

Ἡ δὲ εἶπεν.

Ἐκείνου τοῦ ἐλεήμονος;

Καὶ λέγει μοι.

25 Ἐχεις γυναῖκα;

Εἶπον δὲ αὐτῇ.

Οὐ.

Εἶπον δὲ αὐτῇ ἃ ἐλάλησέ μοι ὁ πατήρ μου καὶ ἃ εἶπον αὐτῷ, καὶ δοξάσασα τὸν Κύριον, εἶπεν.

30 Ἴδου ὁ καλὸς κουράτωρ σου ὃν ἐξελέξω, ἐπεμψέ σοι γυ-

λύπη, ὥστε πεθαίνοντας νὰ μᾶς ἀφήσει λίγα. Ἐγὼ ὄντας φτωχός, ζοῦσα ταπεινός, ἔχοντας τὴν ἐλπίδα στὸ Θεό, πού μὲ ἄφησε ἐκεῖνος.

Ἦταν κάποιος πλούσιος ἀπὸ τοὺς μεγάλους καὶ εἶχε γυναῖκα φιλόχριστη καὶ θεοφοβούμενη. Εἶχε καὶ μιὰ μονάκριβη θυγατέρα. Λέει λοιπὸν ἡ γυναῖκα στὸν ἄνδρα της.

Ἔχομε αὐτὴ τὴ μονάκριβη θυγατέρα καὶ τόσα ἀγαθὰ μᾶς δώρισε ὁ Θεός· τί λοιπὸν χρειάζεται αὐτή; Ἄν ψάξομε νὰ βροῦμε νὰ τῆς δώσομε κάποιον ὁμοίό μας, ὄχι ὁμως σωστό στὸ χαρακτήρα, πάντοτε θὰ τὴν στεναχωρεῖ. Καλύτερα λοιπὸν νὰ ψάξομε νὰ βροῦμε γιὰ αὐτὴν ἄνθρωπο ταπεινὸ καὶ φοβούμενο τὸν Κύριο, γιὰ νὰ ἀγαπᾶ καὶ νὰ φροντίζει αὐτὴν κατὰ Θεό.

Τῆς λέει.

Σωστὰ σκέφτηκες· πήγαινε λοιπὸν στὴν Ἐκκλησία, προσευχήσου ἐπίμονα καὶ κάθισε ἐκεῖ καὶ ὅποιος μπεῖ πρῶτος, αὐτὸς εἶναι σταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριο.

Ἔκανε ἔτσι καὶ ἀφοῦ προσευχήθηκε καὶ κάθησε, βρέθηκα ἐγὼ τὴ στιγμὴ ἐκείνη νὰ μπαίνω μέσα. Στέλνει ἀμέσως ἕναν δοῦλο καὶ μὲ καλεῖ, καὶ ἄρχισε νὰ μὲ ἐρωτᾶ.

Ἄπὸ ποῦ εἶσαι;

Καὶ ἐγὼ τῆς εἶπα.

Ἄπὸ αὐτὴ τὴν πόλη καὶ τοῦ τάδε γιός.

Αὐτὴ εἶπε.

Ἐκείνου τοῦ ἐλεήμονα;

Μοῦ λέει.

Ἔχεις γυναῖκα;

Τῆς εἶπα

Ἄχι.

Τῆς εἶπα καὶ αὐτὰ πού μοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου καὶ ὅ,τι τοῦ εἶπα. Ἄφοῦ δόξασε τὸν Κύριο, εἶπε.

Νὰ ὁ καλός σου κηδεμόνας πού διάλεξες σοῦ ἔστειλε γυ-

ναῖκα καὶ χρήματα, ἵνα χρήσῃ ἀμφοτέροις μετὰ φόβου τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐχομαι τὴν ὁδὸν τοῦ πατρὸς σου μέχρι τέλους ὁδεῦσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΒ΄

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

5 Κοσμικός τις εἶχεν υἱὸν εὐλαβῆ καὶ παρθένον ἐγκρατῆ εἰς πάντα καὶ ἀπὸ μικρόθεν λοιπὸν οὐκ ἔπινεν οἶνον· εἶχε δὲ σκοπὸν τοῦ ἀναχωρῆσαι. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἠθέλεν αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς τὰ πράγματα καὶ οὐκ ἠνείχετο· εἶχε δὲ καὶ ἄλλους ἀδελφούς, αὐτὸς δὲ ἦν ὁ μείζων. Καὶ ἐπειδὴ οὐχ ἤρμοζεν ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τῷ
10 σκοπῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀεὶ ὠνειδίazen ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπιπλήττων αὐτῷ διὰ τὴν ἐγκράτειαν, λέγων.

Διατί οὐκ εἶ ὁμοῖος τοῖς ἀδελφοῖς σου καὶ ἐπιτιδοῖς σεαυτὸν εἰς τὰ πράγματα;

Ὁ δὲ ἐκαρτέρει σιωπῶν. Πάντες δὲ ἠγάπων αὐτὸν διὰ τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ καὶ τὴν σωφροσύνην.

Ὅτε δὲ ἤμελλε πατὴρ αὐτοῦ τελευτᾶν, τινὲς τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ
15 ἄλλοι ἀγαπητοί, δοκοῦντες ὅτι μισεῖ αὐτὸν ὁ πατήρ, ἐκ τοῦ ἐπιπλήττειν αὐτῷ, συνάγονται καὶ λέγουσι.

Μήποτε στερήσῃ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ τῆς κληρονομίας ὁ πατήρ· ἀλλὰ παρακαλέσωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ (ἦν γὰρ πλούσιος).

20 Καὶ ἀνέρχονται πρὸς αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ.

Τίποτε ἔχομεν παρακαλέσαι σε.

Λέγει αὐτοῖς.

Τί θέλετε παρακαλέσαι με;

Λέγουσιν αὐτῷ.

25 Περὶ τοῦ κυρίου Ἀβίβου (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα αὐτῷ), ἵνα μὴ παρίδῃς αὐτόν.

Λέγει αὐτοῖς.

ναίκα καὶ χρήματα γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦσιν καὶ τὰ δυὸ μὲ φόβο Θεοῦ. Εὐχομαι τὸ δρόμο τοῦ πατέρα σου νὰ τὸν βαδίσεις μέχρι τέλους.

ΕΦΑΛΑΙΟ 202

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς

“Ενας κοσμικὸς εἶχε γιὸ εὐλαβὴ καὶ παρθένο, ἐγκρατὴ σ’ ὅλα καὶ ἀπὸ παιδὶ ἤδη δὲν ἔπινε κρασί· εἶχε σκοπὸ νὰ γίνῃ μοναχός. Ὁ πατέρας του ὅμως ἤθελε νὰ τὸν προωθῆσιν εἰς κοσμικὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν δεχόταν· εἶχε καὶ ἄλλα ἀδέλφια, αὐτὸς ὅμως ἦταν ὁ μεγαλύτερος. Ἐπειδὴ δὲν ταίριαζε ὁ σκοπὸς του μὲ τὸ σκοπὸ τοῦ πατέρα του, πάντοτε ὁ πατέρας του τὸν μάλωνε καὶ τὸν ἐπέπληττε γιὰ τὴν ἐγκράτειά του, λέγοντας.

Γιατί δὲν εἶσαι ὅμοιος μὲ τὰ ἀδέλφια σου καὶ δὲν θέλεις νὰ ἐπιδοθεῖς εἰς δουλειάς;

Αὐτὸς ἔκανε ὑπομονή, σιωπώντας. “Ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν γιὰ τὴν εὐλάβειά καὶ τὴν σωφροσύνην του.

“Ὅταν ὁ πατέρας του βρισκόταν εἰς τὰ τελευταῖα του, μερικοὶ συγγενεῖς του καὶ ἄλλοι φίλοι, νομίζοντας ὅτι ὁ πατέρας το τὸν μισεῖ, γιὰ τὸν μάλωνε, συγκεντρώνονται καὶ λένε.

Μήπως ὁ πατέρας στερήσει τὸν δοῦλο τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν κληρονομία· γι’ αὐτὸ ὡς τὸν παρακαλέσομε γιὰ αὐτὸν (γιατὶ ἦταν πλούσιος).

Πηγαίνουν καὶ τοῦ λένε.

“Ἐχομε νὰ σὲ παρακαλέσομε γιὰ κάτι.

Τοὺς λέει.

Τί θέλετε νὰ μὲ παρακαλέσετε;

Τοῦ λένε.

Γιὰ τὸ κύριο Ἄβιβο (αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνομά του), γιὰ νὰ μὴ παραβλέψῃς αὐτὸν.

Τοὺς λέει.

Ἵπὲρ αὐτοῦ παρακαλεῖτέ με;

Λέγουσιν αὐτῷ.

Ναί.

Λέγει αὐτοῖς.

5 Καλέσατέ μοι αὐτὸν ὧδε.

Ἐνόμισαν δὲ ὅτι ἐπιπλῆξαι αὐτῷ θέλει κατὰ τὸ ἔθος.

Καὶ ὅτε εἰσῆλθε, λέγει αὐτῷ.

Ἔγγισόν μοι.

Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἤπλωσεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, κλαίων
10 καὶ λέγων.

Συγχώρησόν μοι, τέκνον μου, καὶ παρακάλεσον τὸν Θεόν,
ἵνα μὴ λογίσηταιί μοι εἴ τι ἔθλιβόν σε· ὅτι σὺ τὸν Χριστὸν
ἐζήτεις, ἐγὼ δὲ κοσμικῶς ἐκινούμην.

Καλεῖ δὲ καὶ τοὺς ἄλλους υἱοὺς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς.

15 Οὗτος κύριος καὶ πατὴρ ὑμῶν. Ὅ,τι εἶπεν, ἔχετε τί ποτε,
ἔχετε· εἶπεν, οὐκ ἔχετε, οὐκ ἔχετε.

Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. Καὶ εὐθέως τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς
αὐτῶν, δίδωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ τὸ μέρος αὐτῶν καὶ λαμβάνει
τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ δίδωσιν αὐτὸ τοῖς πτωχοῖς παντελῶς, μηδὲν
20 ἀφήσας ἑαυτῷ. Ἐκτίσε δὲ μικρὸν κελλίον εἰς τὸ ἀναχωρῆσαι
καὶ μετὰ τελειῶσαι τὸ κελλίον, ἀσθενεῖ.

Φθάνει οὖν τὸ τέλος αὐτοῦ καὶ παρεκάθετο ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Λέ-
γει αὐτῷ.

Ἵπαγε καὶ ποιήσον τῷ οἴκῳ σου παράκλησιν, ὅτι ἀγία
25 ἡμέρα ἐστίν.

Ἦν γὰρ ἡ πανήγυρις τῶν ἀγίων ἀποστόλων. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ.

Πῶς ἀφήσω σε καὶ ἀπέλθω;

Λέγει αὐτῷ.

30 Ἵπελθε, καὶ ὅτε ἔρχεται ἡ ὥρα, ἐγὼ σε καλῶ.

Γιὰ αὐτὸν μὲ παρακαλεῖτε;

Τοῦ λένε.

Ναί.

Τοὺς λέει.

Καλέστε τον ἐδῶ.

Νόμιζαν πὼς ἤθελε νὰ τὸν ἐπιπλήξει ὅπως συνήθως. Ὅταν μπῆκε τοῦ λέει.

Πλησίασέ με.

Πλησιάζοντας, ἄπλωσε τὰ χέρια του στὰ πόδια του κλαίγοντας καὶ λέγοντας.

Παιδί μου, συγχώρησέ με καὶ παρακάλεσε καὶ τὸ Θεὸ νὰ μὴ μοῦ τὸ καταλογίσει, ἂν σὲ ἔθλιψα· γιατί ἐσὺ ζητοῦσες τὸ Χριστό, ἐνῶ ἐγὼ ἐπιθυμοῦσα κοσμικᾶ.

Καλεῖ καὶ τοὺς ἄλλος γιούς του καὶ τοὺς λέει.

Αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος σας καὶ πατέρας σας. Καὶ ὅταν πεῖ, νὰ ἔχετε κάτι, νὰ τὸ ἔχετε· ἂν πεῖ, νὰ μὴν ἔχετε, νὰ μὴν ἔχετε.

Ἐπόρησαν ὅλοι. Ἀμέσως μόλις πέθανε ὁ πατέρας του, δίνει στὰ ἀδέλφια του τὸ μερίδιό τους καὶ παίρνει τὸ δικό του, μοιράζοντάς το ὅλο στοὺς φτωχοὺς, χωρὶς νὰ ἀφήσει τίποτα γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἐκτίσε ἓνα μικρὸ κελλί καὶ ἔγινε μοναχός. Ἀφοῦ τελείωσε τὸ κελλί, ἀρρώστησε.

Φθάνοντας λοιπὸν τὸ τέλος του λέει στὸν ἀδελφὸ του ποὺ καθόταν δίπλα του.

Πήγαινε νὰ γιορτάσεις μὲ τὸ σπιτικό σου, γιατί εἶναι ἅγια μέρα.

Ἦταν τὸ πανηγύρι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Τοῦ λέει ὁ ἀδελφός του.

Πῶς νὰ σὲ ἀφήσω καὶ νὰ φύγω;

Τοῦ λέει.

Πήγαινε καὶ ὅταν ἔρθει ἡ ὥρα, ἐγὼ θὰ σὲ καλέσω.

Ὅτε οὖν ἦλθεν ἡ ὥρα, ἀνέστη εἰς τὴν θυρίδα καὶ κρούει καὶ προσέχει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ νεύει αὐτῷ, ὅτι,

Δεῦρο.

Καὶ εὐθέως ὅτε ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, παρέδωκε τὸ πνεῦμα τῷ
5 Κυρίῳ, καὶ πάντες ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, λέγοντες.

Ἄξιως τῆς ἀγάπης ἧς ἠγάπησε τὸ Χριστόν, ἠῦρε τὸ τέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΓ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Ποτὲ λιθουργός τις, ὃν καλοῦσι καβιδάριον, ἔχων λίθους πολυτί-
μους καὶ μαργαρίτας, ἀνέβη εἰς πλοῖον μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ,
10 θέλων ἀπελθεῖν καὶ πραγματεύεσθαι. Συνέβη δὲ αὐτὸν κατ' οἰ-
κονομίαν ἀγαπήσαι παῖδά τινα τοῦ πλοίου, ὅστις ἐποίει αὐτοῦ τὴν
ὑπηρεσίαν, καὶ ἀνεπαύετο καὶ αὐτὸς παρ' αὐτοῦ ἐσθίων ἐξ ὧν
ἤσθιεν. Μιᾶς δὲ τῶν ἡμερῶν ἀκούει ὁ παῖς τῶν ναυτῶν ψιθυρι-
ζόντων καὶ βεβαιωσάντων παρ' ἑαυτοῖς, ἵνα ρίψωσι τὸν καβιδά-
15 ριον εἰς τὴν θάλασσαν, δι' οὗ εἶχε λίθους. Εἶτα τοῦ παιδὸς μετὰ
πολλῆς στυγνότητος εἰσελθόντος πρὸς τὸν ἐλεύθερον κατὰ τὸ
ἔθος ποιῆσαι αὐτῷ τὴν ὑπηρεσίαν, λέγει αὐτῷ.

Τί στυγνὸς εἶ, παιδίον, σήμερον;

Ἐκεῖνος ἐταμιεύσατο λέγων οὐδέν. Πάλιν οὖν ἠρώτα αὐτὸν λέ-
20 γων.

Ὅντως εἶπέ μοι, τί ἔχεις;

Τότε ἐξαφίη κλαυθμὸν καὶ λέγει αὐτῷ ὅτι,

Οὕτως οὕτως ἐβουλεύσαντο οἱ ναῦται περὶ σοῦ.

Λέγει αὐτῷ.

25 Ἄκριβῶς;

Ἄπεκρίθη αὐτῷ.

Ναί, οὕτως ἐβεβαίωσαν περὶ σοῦ παρ' ἑαυτοῖς.

Τότε καλεῖ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς.

“Όταν ἦρθε λοιπὸν ἡ ὥρα σηκώνεται στὸ παράθυρο καὶ χτυπᾷ προσέχει ὁ ἀδελφός του καὶ τοῦ κάνει νόημα.

“Ἐλα.

Ἄμέσως μόλις πῆγε ὁ ἀδελφός του, παρέδωσε στὸ Κύριο τὸ πνεῦμα του. Ὅλοι θαύμασαν καὶ δόξασαν τὸ Θεὸ λέγοντας.

“Ἀξια τῆς ἀγάπης, μὲ τὴν ὁποία ἀγάπησε τὸν Χριστό, βρῆκε καὶ τὸ τέλος του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 203

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ἐπῆρχε κάποιος λιθογλύφος, τὸν ὁποῖο ὀνομάζουν καβιδάριο, πὺ εἶχε λίθους πολύτιμους καὶ μαργαριτάρια. Ἀνέβηκε μὲ τοὺς δούλους του σὲ ἓνα πλοῖο, θέλοντας νὰ πάει καὶ νὰ τὰ ἐμπορευθεῖ. Συνέβηκε κατ’ οἰκονομία νὰ ἀγαπήσει κάποιον δούλο τοῦ πλοίου, ὁ ὁποῖος τὸν ὑπηρετοῦσε, ζοῦσε καὶ αὐτὸς κοντά του, τρώγοντας ὅ,τι ἔτρωγε ἐκεῖνος. Μία μέρα ἀκούει ὁ δούλος τοὺς ναῦτες νὰ σιγοψυθιρίζουν καὶ νὰ ἀποφασίζουν νὰ ρίξουν τὸν καβιδάριο στὴ θάλασσα, ἐξαιτίας τῶν λίθων πὺ εἶχε. Ὅταν ὁ δούλος πολὺ σκυθρωπὸς πῆγε στὸν κύριό του ὅπως πάντα γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετῆσει, τοῦ λέει.

Γιατί εἶσαι, παιδί μου, σήμερα σκυθρωπός;

Ἐκεῖνος εἶχε τὸ στόμα του κλειστό, χωρὶς νὰ λέει τίποτα. Πάλι τότε τὸν ρώτησε, λέγοντας.

Ναί, πές μου, τί ἔχεις;

Τότε ξέσπασε σὲ κλάματα καὶ τοῦ λέει.

Αὐτὸ σκέφτηκαν οἱ ναῦτες γιὰ σένα.

Τοῦ λέει.

Ἄκριβῶς;

Τοῦ ἀπάντησε.

Ναί, ἔτσι ἀποφάσισαν γιὰ σένα.

Τότε καλεῖ τοὺς δούλους καὶ τοὺς λέει.

Εἴ τι ἂν εἶπω ὑμῖν, ποιήσατε ἀόκνως καὶ ἄνευ τινὸς λογισμοῦ.

Τότε ἀπλοῖ σινδόνα καὶ ἄρχεται λέγειν αὐτοῖς.

Φέρετε τά μου ζικία.

5 Καὶ ἤνεγκαν. Ἀνοίξας ἤρξατο ἀπλοῦν τὰ λιθάρια, καὶ μετὰ τὸ τεθῆναι πάντα, ἤρξατο οὕτω λέγειν.

Αὕτη ἡ ζωὴ ἐστίν· διὰ ταῦτα κινδυνεύω, θαλασσομαχῶ, καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω, μηδὲν λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου;

10 Λέγει τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

Ἐκκενώσατε πάντα εἰς τὴν θάλασσαν.

Εὐθέως οὖν μετὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἠκόντησαν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐξέστησαν οἱ ναῦται καὶ διεσκεδάσθη ἡ βουλή αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΔ'

15 Ἐλεγέ τις ὅτι.

Ἐδάχθη τις ὑπὸ ὄφρα καὶ εἰσῆλθεν εἰς πόλιν τινὰ περιοδευθῆναι. Ὑπεδέξατο αὐτὸν δὲ γυνὴ εὐλαβῆς καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν. Ὅτε δὲ εἶχε μικρὰν ἄνεσιν τῶν πόνων, ἤρξατο ὁ διάβολος σπεῖρειν αὐτῷ λογισμοὺς εἰς αὐτήν καὶ
20 ἤρξατο θέλειν ἄψασθαι τῆς χειρὸς αὐτῆς. Ἡ δὲ ἔλεγεν αὐτῷ.

Μὴ οὕτω, πάτερ, Χριστὸν ἔχης· μνήσθητι τῆς λύπης καὶ τῆς μετανοίας, ἧς μέλλεις μετανοεῖν καθήμενος ἐν τῷ κελίῳ σου· μνήσθητι τῶν στεναγμῶν καὶ τῶν δακρῦων, ὧν μέλλεις ποιεῖν.

25 Ἀκούσας δὲ ταῦτα παρ' αὐτῆς καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ πόλεμος, καὶ διατραπεῖς, ἤθελε φυγεῖν, μὴ δυνάμενος ἀτενίσαι εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ πάλιν ἐν σπλάγχχοις Χριστοῦ ἔλεγεν αὐτῷ.

Μηδὲν διατραπῆς, χρεῖαν ἔχεις ἔτι περιοδευθῆναι· οὐκ ἦν τῆς καθαρᾶς σου ψυχῆς διαλογίσασθαι ἐκεῖνα, ἀλλὰ τοῦ

“Ὅ,τι σᾶς πῶ, νὰ τὸ κάνετε πρόθυμα καὶ χωρὶς κανένα λο-
γισμό.

Τότε ἀπλώνει ἓνα σεντόνι καὶ τοὺς λέει.

Φέρτε μου τὰ σακκούλια.

Τὰ ἔφεραν. Ἄφοῦ τὰ ἄνοιξε, ἄρχισε νὰ ἀπλώνει τὰ λιθάρια καὶ ἀφοῦ τὰ ἄδειασε ὅλα, ἄρχισε νὰ τοὺς λέει τὰ ἐξῆς.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ; Γιὰ αὐτὰ κινδυνεύω καὶ θαλασσομαχῶ;
καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο θὰ πεθάνω, χωρὶς νὰ πάρω τίποτα μαζί
μου ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό;

Λέει τότε στοὺς δούλους του.

Ρίξτε τα ὅλα στὴ θάλασσα.

Ἄμέσως μετὰ ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἔρριξαν στὴ θάλασσα. Οἱ
ναῦτες ἀπόρησαν καὶ ἀκυρώθηκε ἡ ἀπόφασή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 204

Ἔλεγε κάποιος.

Δαγκώθηκε ἓνας ἀπὸ φίδι καὶ πῆγε στὴν πόλη νὰ γιαντρευτεῖ.
Τὸν δέχθηκε μιὰ γυναίκα εὐλαβῆς καὶ φοβούμενη τὸν Κύριο
καὶ τὸν θεράπευσε. “Ὅταν ἦταν πιὸ ὑποφερτὸς ὁ πόνος, ἄρχισε
ὁ διάβολος νὰ τοῦ σπεῖρει λογισμοὺς γιὰ αὐτὴν. Ἄρχισε νὰ θέ-
λει νὰ πιάσει τὸ χέρι της. Αὐτὴ τοῦ ἔλεγε.

Μὴ ἔτσι, πάτερ, ἔχεις τὸ Χριστό· σκέψου τὴ λύπη καὶ τὴ
μετάνοια ποὺ πρόκειται νὰ δικιμάσεις ὅταν θὰ εἶσαι στὸ
κελλί σου. Σκέψου τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα ποὺ
πρόκειται νὰ χύσεις.

Ἄφοῦ ἄκουσε αὐτὰ ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἄλλα παρόμοια τοῦ ἔφυγε ὁ
πόλεμος καὶ ντροπιασμένος ἤθελε νὰ φύγει, ἐπειδὴ δὲν μπο-
ροῦσε νὰ σηκώσει τὰ μάτια του καὶ νὰ τὴ δεῖ. Ἐκείνη πάλι μὲ
τὴν εὐσπλαγχνία τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἔλεγε.

Μὴ ντρέπεσαι, ἔχεις ἀνάγκη ἀκόμη ἀπὸ θεραπεία· δὲν
ἦταν λογισμοὶ τῆς καθαρῆς ψυχῆς σου ἐκεῖνα, ἀλλὰ ὑπο-
βολὴ τοῦ φθονεροῦ διαβόλου.

φθονεροῦ διαβόλου ἦν ἡ ὑποβολή.

Καὶ οὕτως ἀσκανδαλίστως θεραπεύσασα αὐτὸν ἀπέλυσε μετὰ ἐφοδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΕ'

Διηγῆσατό τις, ὅτι.

5 Ἀδελφὸς μένων ἐν κοινοβίῳ, ἐπέμπετο εἰς ἀποκρίσεις τοῦ κοινοβίου· ἦν δέ τις κοσμικὸς ἐλαβῆς εἰς κώμην τινὰ καὶ ἐδέχετο αὐτὸν κατὰ πίστιν ὡσάκις ἤρχετο εἰς τὴν κώμην. Εἶχε δὲ ὁ κοσμικὸς μίαν θυγατέρα προσφάτως χηρεύσασαν, μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐνιαυτὸν ἓνα ἢ δύο ζήσασαν. Εἰσερχόμενος οὖν καὶ ἐξερχόμε-
10 νος ὁ ἀδελφὸς πρὸς αὐτούς, ἐπολεμήθη πρὸς αὐτήν· ἐκείνη δὲ συνενετὴ οὕσα ἐνόησε καὶ ἐφύλαττεν ἑαυτήν, μὴ ἐλθεῖν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Μιᾶς οὖν τῶν ἡμερῶν εἰσηλθεν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν ἐγγυὸς διὰ χρεῖαν, ἀφήσας αὐτήν μόνην ἐν τῷ οἴκῳ. Ἐλθὼν δὲ ὁ
15 ἀδελφὸς κατὰ τὸ ἔθος, εὐρίσκει αὐτήν μόνην ἐν τῷ οἴκῳ καὶ λέγει αὐτῇ.

Ποῦ ἐστὶν ὁ πατήρ σου;

Λέγει αὐτῷ.

Εἰς τὴν πόλιν εἰσηλθεν.

20 Ἦρξατο οὖν ταρασσεσθαι ὑπὸ τοῦ πολέμου, θέλων ἐπαναστῆναι αὐτῇ.

Λέγει αὐτῷ ἐκείνη μετὰ συνέσεως.

Μηδὲν ταραχθῆς· ὁ πατήρ μου ἕως ὄψε οὐκ ἔρχεται. Ὡδέ
ἐσμεν οἱ δύο· οἶδα δὲ ὅτι ὑμεῖς οἱ μοναχοὶ μηδὲν πράττετε
25 ἐκτὸς προσευχῆς. Ἐγείρου οὖν, εὗξαι τῷ Θεῷ καὶ εἴ τι ἐμβαλεῖ εἰς τὴν καρδίαν σου, τοῦτο ποιήσωμεν.

Ὁ δὲ οὐκ ἠνείχετο, ἀλλ' ἐταράσσετο ἐκ τοῦ πολέμου.

Λέγει αὐτῷ.

Τῷ ὄντως σὺ ἐγνωσ ποτὲ γυναῖκα;

30 Λέγει αὐτῇ.

Ἔτσι ἀσκανδάλιστα ἀφοῦ τὸν θεράπευσε, τὸν ἀπέστειλε μὲ ἐφόδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 205

Κάποιος διηγήθηκε τὰ ἐξῆς.

Ἐνας ἀδελφός, ποὺ ἔμενε σὲ κοινόβιο, τὸν ἔστελναν ἔξω ἀπὸ τὸ κοινόβιο γιὰ δουλειές. Σὲ κάποια κωμόπολη ζοῦσε ἕνας εὐλαβῆς λαϊκός, ποὺ φιλοξενοῦσε μὲ ἐμπιστοσύνη τὸν ἀδελφό ὅσες φορὲς πῆγαινε στὴν πόλη. Εἶχε ὁ λαϊκὸς μιὰ κόρη, ποὺ πρόσφατα εἶχε χηρέψει, ἀφοῦ εἶχε ζήσει μὲ τὸν ἄνδρα της ἕνα ἢ δύο χρόνια. Μπαινοβγαίνοντας λοιπὸν ὁ μοναχὸς σ' αὐτοῦς, δέχθηκε τὸ πόλεμο πρὸς αὐτήν. Ἐκείνη, ποὺ ἦταν συνετὴ, κατὰλαβε καὶ πρόσεχε νὰ μὴν τὸν συναντᾷ.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ πατέρας της πῆγε στὴν κοντινὴ πόλη γιὰ κάποια ἀνάγκη, ἀφήνοντάς την μόνη στὸ σπίτι. Πῆγε καὶ ὁ ἀδελφός, ὡς συνήθως, καὶ τὴ βρίσκει μόνη της στὸ σπίτι. Τῆς λέει.

Ποῦ εἶναι ὁ πατέρας σου;

Αὐτὴ τοῦ ἀπαντᾷ.

Πῆγε στὴν πόλη.

Ἄρχισε τότε νὰ ταρασσεται ἀπὸ τὸν πόλεμο, θέλοντας νὰ τῆς ἐπιτεθεῖ. Τοῦ λέει ἐκείνη μὲ σύνεση.

Καθόλου μὴ ταραχθεῖς. Ὁ πατέρας μου μέχρι τὸ βράδυ δὲν ἐπιστρέφει. Ἐδῶ εἴμαστε ἐμεῖς οἱ δύο· ξέρω πῶς ἐσεῖς οἱ μοναχοὶ τίποτα δὲν κάνετε χωρὶς προσευχή. Σήκω λοιπὸν, προσευχήσου στὸ Θεὸ καὶ ὅ,τι σοῦ βάλει στὴν καρδιά, αὐτὸ θὰ κάνουμε.

Αὐτὸς δὲν μπορούσε, ἀλλὰ ταραζόταν ἀπὸ τὸν πόλεμο.

Τοῦ λέει.

Ἀλήθεια, γνώρισες ἐσὺ ποτὲ γυναῖκα;

Τῆς ἀπαντάει.

Ὁχι, καὶ γιὰ αὐτὸ θέλω νὰ δῶ, τί εἶναι.

Λέγει αὐτῷ.

Διὰ τοῦτο οὖν ταράσση, ἀγνοῶν τὴν δυσωδίαν τῶν ἀθλίων γυναικῶν.

Καὶ θέλουσα μειῶσαι τὸ πάθος αὐτοῦ, λέγει.

5 Ἐν τοῖς μηνιαίοις εἰμι καὶ οὐδεὶς δύναται μοι προσεγγίσει, οὐδὲ ὀσφρανθῆναι μου ἀπὸ τῆς δυσωδίας.

Ταλανίζουσα τὸ σῶμα αὐτῆς.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα παρ' αὐτῆς καὶ ἄλλα τοιαῦτα, σιανθεὶς καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ἐδάκρυσεν.

10 Ὅτε οὖν εἶδεν ὅτι εἰσῆλθεν εἰς ἑαυτόν, λέγει.

Ἴδού, εἰ ἤκουσά σου καὶ ἐπέισθην σοι, ἤδη ἡμεθα ἀπαλλαγέντες, τελέσαντες τὴν ἀμαρτίαν. Ποία οὖν ὄψει εἶχες λοιπὸν θεάσασθαι τὸν πατέρα μου, ἢ ἀπελθεῖν εἰς τὸ μοναστήριόν σου, ἀκοῦσαι τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων ἐκείνων ψαλλόντων;

15 Παρακαλῶ οὖν σε, νῆψον καὶ μὴ θελήσης διὰ μικρὰν ἡδονὴν ἀπολέσαι τοὺς τοιούτους καμάτους ὅσους ἔχεις, καὶ στερηθῆναι αἰωνίων ἀγαθῶν.

Ἀκούσας δὲ αὐτῆς ταῦτα τὰ ρήματα ὁ ἀδελφὸς ὁ παθὼν τὸ διήγημα, ἔλεγε τῷ ἐξηγησαμένῳ, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ διὰ τῆς συνέ-

20 σεως καὶ σωφροσύνης αὐτῆς μὴ ἔασαντι αὐτὸν τελείως ἐκπεσεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΣ'

Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων, ὅτι.

Μία συγκλητικὴ ἦλθεν εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων καὶ κατελθοῦσα εἰς Καισάρειαν, μᾶλλον ἤρεσεν αὐτῇ ἡσυχάσαι ἐκεῖ. Παρακάλει οὖν τὸ ἐπίσκοπον, λέγουσα.

25 Δός μοι μίαν παρθένον, ἵνα τυποῖ με καὶ διδάσκη με τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.

Ἐκλεξάμενος οὖν ὁ ἐπίσκοπος μίαν ταπεινὴν, δίδωσιν αὐτῇ. Μετὰ οὖν χρόνον, ἀπαντήσας αὐτῇ ὁ ἐπίσκοπος, λέγει.

Πῶς ἡ παρθένος ἡ δοθεῖσά σοι;

Τοῦ λέει.

Γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο ταραζέσαι, ἐπειδὴ ἀγνοεῖς τὴ δυσωδία τῶν ἀθλίων γυναικῶν.

Θέλοντας νὰ μειώσῃ τὸ πάθος τοῦ τοῦ λέει.

Εἶμαι στὰ ἔμμηνα καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ἀγγίξει, οὔτε καὶ νὰ ὑποφέρει τὴ δυσωδία.

Ταλανίζοντας ἔτσι τὸ σῶμα της.

Ἀκούγοντας αὐτὰ ἀπὸ αὐτὴ καὶ ἄλλα παρόμοια, ἀντιλήφθηκε τὸ λάθος τοῦ καὶ ἐρχόμενος στὸν ἑαυτό του, δάκρυσε.

“Ὅταν λοιπὸν κατάλαβε πὼς ἦρθε στὸν ἑαυτό του, τοῦ λέει.

Νά, ἂν σὲ ἄκουα καὶ πειθόμουν, θὰ εἶχαμε τελειώσῃ τώρα καὶ θὰ εἶχαμε κάμῃ τὴν ἁμαρτία. Μὲ τί πρόσωπο λοιπὸν θὰ ἔβλεπες τὸν πατέρα μου, ἢ θὰ πήγαινες στὸ μοναστήρι καὶ θὰ ἄκουες τὸν χορὸ τῶν ἁγίων ἐκείνων νὰ ψάλλουν; Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν ἀνάνηψε καὶ μὴ θελήσεις γιὰ μιὰ μικρὴ ἡδονὴ νὰ χάσεις τέτοιους κόπους, ὅσους ἔχεις ὑποστῆ, καὶ νὰ στερηθεῖς τὰ αἰώνια ἀγαθά.

Ὑπακούοντας στὰ λόγια αὐτά, ὁ ἀδελφὸς ποὺ ἔπαθε αὐτὸ τὸ διήγημα, τὸ εἶπε σ’ αὐτὸν ποὺ τὸ διηγήθηκε, εὐχαριστώντας τὸ Θεό, ποὺ δὲν τὸν ἄφησε μὲ τὴ σύνεση καὶ τὴ σωφροσύνη της νὰ πέσει τελείως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 206

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε.

Μιὰ συγκλητικὴ πῆγε στοὺς ἁγίους τόπους γιὰ προσκύνηση. Περνώντας ἀπὸ τὴν Καισάρεια, τῆς ἄρεσε πολὺ νὰ γίνῃ μοναχὴ ἐκεῖ. Παρακαλοῦσε λοιπὸν τὸν ἐπίσκοπο, λέγοντας.

Δός μου μιὰ παρθένο, γιὰ νὰ μοῦ δείξει καὶ νὰ μοῦ διδάξῃ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ.

Διάλεξε τότε ὁ ἐπίσκοπος μιὰ ταπεινὴ καὶ τῆς τὴν δίνει. Μετὰ λοιπὸν ἀπὸ καιρὸ ὁ ἐπίσκοπος τὴν συναντᾷ καὶ τῆς λέει.

Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ παρθένος ποὺ σοῦ ἔδωσα;

Ἡ δὲ εἶπεν.

Καλῆ μὲν ἐστίν, οὐ πάνυ δὲ ὠφελεῖ τὴν ψυχὴν μου, ἐπειδὴ ἀφίει με ποιῆσαι τὰ θελήματά μου, ταπεινὴ οὖσα· χρεῖαν δὲ ἔχω ἵνα ἐπιπλήττη μοι καὶ μὴ συγχωρῇ μοι ποιεῖν τὰ θελή-
5 ματά μου.

Πάλιν οὖν λαβὼν ὁ ἐπίσκοπος ἄλλην σκληράν, δίδωσιν αὐτῇ, ἣτις ἔλεγεν αὐτῇ.

Μωροπλουσία.

Ἄλλα τοιαῦτα ἐπιπλήττουσα αὐτῇ. Μετὰ ταῦτα πάλιν ἠρώτα
10 αὐτὴν ὁ ἐπίσκοπος.

Πῶς ἡ παρθένος;

Καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἀληθῶς αὐτὴ ὠφελεῖ μου τὴν ψυχὴν.

Καὶ οὕτω διέλαμψεν ἐν μεγάλῃ πραότητι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΖ'

15 Διηγῆσατο ὁ ἀββᾶς Θεωνᾶς καὶ ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος, ὅτι.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Παύλου τοῦ πατριάρχου κόρη τις κατελεί-
φθη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς, ἐχόντων περιουσίαν πολλήν. Ἦν δὲ ἀκμὴν ἀβάπτιστος. Μιᾶ οὖν τῶν ἡμερῶν διακρίνουσα εἰς τὸν πα-
ράδεισον, ὃν κατέλιπον αὐτῇ οἱ γονεῖς αὐτῆς (εἰσὶ γὰρ παράδεισοι
20 μέσον τῆς πόλεως ἐν τοῖς οἴκοις τῶν μεγιστάνων)· οὕσης οὖν αὐ-
τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ, ὄρᾳ τινα ἄνθρωπον, εὐτρεπίσαντα ἑαυτὸν
εἰς τὸ ἀπάγξασθαι. Τρέχει οὖν καὶ λέγει αὐτῷ.

Τί ποιεῖς, καλὲ ἄνθρωπε;

Λέγει αὐτῇ.

25 Τὸ ὄντως σοι ἄφες με, γύναι, ὅτι ἐν πολλῇ θλίψει εἰμί.

Λέγει αὐτῷ ἡ κόρη.

Εἶπέ μοι τὴν ἀλήθειαν καὶ τάχα δύναμαί σοι βοηθῆσαι.

Αὐτὴ εἶπε.

Καλὴ εἶναι, δὲν ὠφελεῖ ὅμως πολὺ τὴν ψυχὴ μου, ἐπειδὴ μὲ ἀφήνει νὰ κάνω τὰ θελήματά μου, γιατί εἶναι ταπεινὴ. Ἔχω ἀνάγκη νὰ μὲ ἐπιπλήττει καὶ νὰ μὴ μὲ ἀφήνει νὰ κάνω τὸ θέλημά μου.

Πάλι τότε ὁ ἐπίσκοπος διαλέγοντας ἄλλη σκληρὴ, τῆς τὴν δίνει, ἢ ὁποῖα τῆς ἔλεγε.

Μωροπλούσια.

Μὲ τέτοια καὶ ἄλλα τὴν ἐπέπληττε. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ πάλι ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἐρωτᾷ.

Πῶς εἶναι ἡ παρθένος;

Τοῦ λέει.

Πράγματι αὐτὴ ὠφελεῖ τὴν ψυχὴ μου.

Ἔτσι διέλαμψε μὲ τὴ μεγάλη πραότητα της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 207

Ὁ ἀββᾶς Θεωνᾶς καὶ ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος μᾶς διηγήθηκαν.

Στὰ χρόνια τοῦ πατριάρχου τοῦ Παύλου στὴν Ἀλεξάνδρεια¹⁰⁹ κάποια κοπέλα ἔμεινε ὀρφανὴ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, ποὺ εἶχαν πολλὴ περιουσία. Ἦταν ἀβάπτιστη ἀκόμα. Μιὰ μέρα λοιπὸν κυκλοφοροῦσε στὸν κῆπο ποὺ τῆς ἄφησαν οἱ γονεῖς της (ὑπάρχουν μέσα στὴ πόλη κῆποι στὰ σπίτια τῶν μεγιστάνων). Ἐνῶ λοιπὸν βρισκόταν μέσα στὸν κῆπο της, βλέπει κάποιον ἄνθρωπο νὰ προσπαθεῖ νὰ ἀπαγχονιστεῖ. Τρέχει καὶ τοῦ λέει.

Τί κάνεις, καλέ μου ἄνθρωπε;

Τῆς λέει.

Σὲ παρακαλῶ ἄφησέ με, κόρη, γιατί εἶμαι πολὺ στενοχωρημένος.

Τοῦ λέει ἡ κόρη.

Πές μου τὴν ἀλήθεια καὶ ἴσως μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω.

109. Παῦλος: Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (537-542).

Λέγει αὐτῇ.

Πολλὰ χρεωστῶ καὶ ἄχθομαι σφόδρα ὑπὸ τῶν δανειστῶν μου· καὶ ἡρετισάμην ταχέως ἀποθανεῖν, μὴ οὕτως ὀδυνηρὰν ζωὴν ζῆν.

5 Λέγει αὐτῷ ἡ κόρη.

Δέομαί σου, ἰδού, ὅσα ἔχω, λάβε, καὶ ἀπόδος, μόνον μὴ ἀπολέσης ἑαυτόν.

Καὶ λαβὼν ἐκεῖνος, ἀπέδωκε τὸ χρέος.

10 Στενωθεῖσα δὲ λοιπὸν ἐκείνη, μὴ ἔχουσα τὸν φροντίζοντα αὐτῆς, ἐρημος οὕσα ἀπὸ γονέων, ἠναγκάσθη καὶ ἤρξατο πορνεύειν.

Καὶ ἔλεγόν τινες τῶν γινωσκόντων αὐτήν, ἐν ποίᾳ ὑποστάσει ἦσαν οἱ γονεῖς αὐτῆς.

15 Τίς οἶδεν τὰ κρίματα Θεοῦ, πῶς συγχωρεῖται ψυχὴν δι' αἰτίαν τινὰ παραπίπτειν;

Ὅμως μετὰ χρόνον τινὰ ἠσθένησε καὶ ἦλθεν εἰς ἑαυτὴν καὶ κατανυγεῖσα ἔλεγε τοῖς γείτοσι.

Διὰ τὸν Κύριον ποιήσατε ἔλεος μετὰ τῆς ψυχῆς μου καὶ λαλήσατε τῷ πάπα, ἵνα ποιήσῃ με Χριστιανήν.

20 Πάντες κατεφρόνουσαν αὐτῆς, λέγοντες.

ἼΑρα δέχεται ταύτην πόρνην οὕσαν;

Καὶ ἦν ἐν θλίψει πολλῇ διὰ τοῦτο. Ἐν τούτοις δὲ οὔσης αὐτῆς, ἀθυμούσης, ἐπέστη αὐτῇ ἄγγελος Κυρίου ἐν τῷ σχήματι τοῦ ἀνθρώπου, μεθ' οὗ ἐποίησε τὸ ἔλεος, καὶ λέγει αὐτῇ.

25 Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις;

Ἡ δὲ εἶπεν.

Ὅτι ἐπιθυμῶ γενέσθαι Χριστιανὴ καὶ οὐδεὶς θέλει λαλήσαι περὶ ἐμοῦ.

Λέγει αὐτῇ.

30 Ἐν ἀληθείᾳ ποθεῖς;

Τῆς λέει.

Χρωστῶ πολλά και πιέζομαι φοβερὰ ἀπὸ τοὺς δανειστῆς· προτίμησα νὰ πεθάνω γρήγορα παρὰ νὰ ζῶ μιὰ τόσο ὀδυνηρὴ ζωὴ.

Τοῦ λέει ἡ κόρη.

Νὰ, σὲ παρακαλῶ, πάρε τα ὅσα ἔχω και δός τα, μόνο μὴν ἀφαιρέσεις τὴ ζωὴ σου.

Τὰ πῆρε τότε ἐκεῖνος και ξεπλήρωσε τὸ χρέος.

Ὅταν στὸ μέλλον ἐκείνη βρέθηκε σὲ ἄσχημη κατάσταση, μὴ ἔχοντας κάποιον νὰ τὴ φροντίζει, μιὰ και ἦταν ὀρφανὴ ἀπὸ γονεῖς, ἄρχισε ἀπὸ ἀνάγκη νὰ πορνεύει.

Ἐλεγαν μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἤξεραν σὲ ποιά κατάσταση βρίσκονταν οἱ γονεῖς της.

Ποιὸς γνωρίζει τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ και γιὰ ποιά αἰτία ἐπιτρέπει αὐτὴ νὰ πέφτει;

Ὅμως μετὰ ἄρκετὸ χρόνο ἀρρώστησε. Ἦρθε τότε στὸν ἑαυτὸ της και κυριευμένη ἀπὸ κατάνυξη ἔλεγε στοὺς γείτονες.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ἐλεῆστε τὴν ψυχὴ μου και πέστε στὸ πάπα νὰ μὲ κάνει Χριστιανή.

Ὅλοι τὴν περιφρονοῦσαν, λέγοντας.

Ἄραγε τὴ δέχεται αὐτὴν ποὺ εἶναι πόρνη;

Βρισκόταν σὲ μεγάλη θλίψη γιὰ αὐτό. Ἐνῶ βρισκόταν σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση και ἦταν καταλυπημένη, φανερώθηκε σ' αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου, μὲ ἀνθρώπινο σχῆμα, μέσω τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος τῆς ἔδωσε τὸ ἔλεος, και τῆς λέει.

Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔχεις;

Ἐκείνη εἶπε.

Ἐπιθυμῶ νὰ γίνω Χριστιανὴ και κανεῖς δὲν θέλει νὰ μιλήσει γιὰ μένα.

Τῆς λέει.

Στ' ἀλήθεια ποθεῖς;

Ἡ δὲ εἶπεν.

Ναί, δέομαί σου.

Λέγει αὐτῇ.

Μηδὲν ἀθυμήσης. Ἐγὼ φέρω τινὰς καὶ λαμβάνουσί σε εἰς
5 τὴν ἐκκλησίαν.

Φέρει οὖν ἄλλους δύο καὶ αὐτοὺς ἀγγέλους καὶ ἀποφέρουσιν αὐ-
τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ πάλιν μετασχηματίζονται εἰς πρόσω-
πά τινα περιφανῆ τῶν ἀπὸ τῆς τάξεως τοῦ Αὐγουσταλίου καὶ κα-
λοῦσι τοὺς κληρικοὺς τοὺς ἐπὶ τῶν φωτισμάτων τεταγμένους.
10 Καὶ λέγουσιν αὐτοῖς οἱ κληρικοί.

Ἡ ἀγάπη ὑμῶν παρεγγυᾶται αὐτήν;

Λέγουσιν αὐτοῖς.

Ναί.

Ποιήσαντες οὖν οἱ κληρικοὶ τὰ πρὸς τὴν ἀκολουθίαν ἐπὶ τῶν
15 μελλόντων βαπτίζεσθαι, ἐβάπτισαν αὐτήν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα-
τρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Ἐνδύσαντες αὐτήν
καὶ τὰ νεοφωτιστικὰ ἐνδύματα καὶ λευκοφοροῦσα εἰσῆλθε βα-
σταζομένη ὑπ' αὐτῶν καὶ θέντες αὐτήν, ἀφανεῖς ἐγένοντο.

Οἱ οὖν γείτονες ἰδόντες αὐτήν λευκοφοροῦσαν, εἶπον αὐτῇ.

20 Τίς σε ἐβάπτισεν;

Ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, λέγουσα ὅτι,

Τινὲς ἐλθόντες, ἔλαβόν με εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἶπον τοῖς
κληρικοῖς καὶ ἐβάπτισάν με.

Καὶ ἔλεγον αὐτῇ.

25 Τίνες οὗτοι;

Ὡς οὖν οὐχ εὑρισκεν εἰπεῖν, ἀπελθόντες ἀνήγγειλαν τῷ πάπα.
Καλεῖ οὖν ὁ πάπας τοὺς ἐπὶ τοῦ φωτιστηρίου καὶ λέγει αὐτοῖς.

Ταύτην ὑμεῖς ἐβαπτίσατε;

Ὁμολόγησαν οὖν ὅτι παρακληθέντες ὑπὸ τοῦδε καὶ τοῦδε τοῦ
30 Αὐγουσταλίου. Μεταπέμπεται οὖν ὁ ἐπίσκοπος τοὺς ὀνομασθέν-

Ἐκείνη εἶπε.

Ναί, σὲ παρακαλῶ.

Τῆς λέει.

Μὴ στεναχωριέσαι· ἐγὼ θὰ φέρω μερικοὺς καὶ θὰ σὲ πᾶμε στὴν ἐκκλησία.

Φέρνει τότε ἄλλους δύο, καὶ αὐτοὶ ἄγγελοι, καὶ τὴν ὀδηγοῦν στὴν ἐκκλησία. Πάλι μετασχηματίζονται σὲ κάποια πρόσωπα ξακουστά, ἀπὸ τὴν τάξη τοῦ Αὐγουσταλίου. Καλοῦν τοὺς κληρικοὺς ἐκείνους ποὺ εἶχαν διακόνημα τὸ φωτισμό. Οἱ κληρικοὶ τότε τοὺς λένε.

Ἡ ἀγάπη σας δίνει ἐγγύηση γιὰ αὐτήν;

Τοὺς ἀπαντοῦν.

Ναί.

Ἄφοῦ ἔκαναν λοιπὸν οἱ κληρικοὶ τὰ σχετικὰ μὲ ἐκείνους ποὺ πρόκειται νὰ βαπτιστοῦν, τὴ βάπτισαν στὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὴν ἔντυσαν μὲ τὰ νεωφωτιστικὰ ἐνδύματα καὶ λευκοφορημένη ἐπέστρεψε στὸ σπίτι της, βασταζόμενη ἀπὸ αὐτούς. Ἄφοῦ τὴν ὀδήγησαν μέσα, ἔγιναν ἄφαντοι.

Οἱ γείτονες μόλις τὴν εἶδαν λευκοφορημένη τῆς εἶπαν.

Ποιὸς σὲ βάπτισε;

Τοὺς ἀπάντησε καὶ τοὺς εἶπε.

Κάποιοι ἦρθαν καὶ μὲ πῆγαν στὴν ἐκκλησία, εἶπαν στοὺς κληρικοὺς καὶ μὲ βάπτισαν.

Τὴν ἐρωτοῦσαν.

Ποιοὶ εἶναι αὐτοί;

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν τοὺς ἤξερε γιὰ νὰ τοὺς πεῖ, πῆγαν καὶ τὰ ἀνέφεραν στὸν πάπα. Καλεῖ τότε ὁ πάπας τοὺς ὀρισμένους γιὰ τὸ βάπτισμα καὶ τοὺς λέει.

Αὐτὴν ἐσεῖς τὴ βαπτίσατε;

Ὁμολόγησαν αὐτοὶ πὼς ὁ τάδε καὶ τάδε τοῦ Αὐγουσταλίου τοὺς παρακάλεσε. Στέλνει τότε ὁ ἐπίσκοπος καὶ φωνάζουν αὐ-

τας καὶ πυνθάνεται παρ' αὐτῶν, εἰ αὐτοὶ ἐνεγγυήσαντο αὐτήν.
Καὶ εἶπον.

Οὔτε οἶδαμεν, οὔτε γινώσκομεν τοὺς τοῦτο πεποιηκότας.

Καὶ τότε ἔγνω ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι θεῖόν ἐστι τὸ πρᾶγμα, καὶ προσ-
5 καλεσάμενος αὐτήν, εἶπεν.

Εἰπέ μοι, θύγατερ, τί πέπρακταί σοι ἀγαθόν;

Λέγει αὐτῷ.

Πόρνη οὔσα καὶ πτωχή, τί ἀγαθὸν εἶχον διαπράξασθαι;

Λέγει αὐτῇ.

10 Οὐδὲν ἀγαθὸν ὅλως οἶδας ἐαυτὴν πράξασαν;

Λέγει αὐτῷ.

Οὐκ· εἰ μὴ εἶδόν τινα θέλοντα ἀπάγξασθαι, πνιγόμενον ὑπὸ
τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ὑπαρξίν μου δοῦσα,
ἠλευθέρωσα αὐτόν.

15 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ, ἐλευθερωθεῖσα καὶ
αὐτῇ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων τῶν πλημμελημάτων. Τότε
δοξάσας ὁ ἐπίσκοπος τὸν Κύριον, εἶπε.

«Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΗ'

Ἀδελφὸς κρατούμενος ὑπὸ λύπης ἠρώτησε γέροντα, λέγων.

20 Τί ποιήσω, ὅτι οἱ λογισμοί μου ἐπιτίθενταί μοι, λέγοντες,
ὅτι.

Ἀκαίρως ἀπετάξω, σωθῆναι γὰρ οὐκ ἔχεις;

5 Λέγει αὐτῷ ὁ γέρον.

Οἶδας, ἀδελφέ, κἄν μὴ δυνάμεθα εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν τῆς
25 ἐπαγγελίας, συμφέρει ἵνα τὰ κῶλα ἡμῶν πέσῃ ἐν τῇ
ἐρήμῳ, ἢ ὑποστρέψαι εἰς Αἴγυπτον.

τούς πού ἀνάφεραν καὶ ἐρωτᾷ νὰ μάθει ἀπὸ αὐτούς, ἂν αὐτοὶ ἔδωσαν γιὰ αὐτὴν ἐγγύηση. Εἶπαν αὐτοί.

Οὔτε ξέρομε, οὔτε γνωρίζομε αὐτούς πού ἔκαναν αὐτό.

Τότε κατάλαβε ὁ ἐπίσκοπος, πῶς εἶναι θεϊκὸ τὸ ἔργο αὐτό. Προσκάλεσε τότε αὐτὴν καὶ τῆς εἶπε.

Πές μου, θυγατέρα μου, ποιό καλὸ ἔχεις κάνει;

Τοῦ λέει αὐτή.

Πόρνη ἤμουν καὶ φτωχή, τί καλὸ μπορούσα νὰ κάνω;

Τῆς λέει.

Δὲν γνωρίζεις ἀπολύτως κανένα καλὸ πού νὰ ἔχεις κάνει;

Τοῦ λέει αὐτή.

᾽Οχι· παρὰ μόνο εἶδα κάποιον πού ἤθελε νὰ αὐτοκτονήσει, γιὰτὶ καταπιεζόταν ἀπὸ τοὺς δανειστὲς. ᾽Ἐδωσα ὅλη τὴν περιουσία μου καὶ τὸν ἐλευθέρωσα.

᾽Αφοῦ τὰ εἶπε αὐτὰ ἀναπαύτηκε ἐν Κυρίῳ, ἐλευθερωμένη καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια πλημμελήματα. Τότε δοξάζοντας ὁ ἐπίσκοπος τὸν Κύριο, εἶπε.

«Δίκαιος εἶσαι, Κύριε, καὶ ὀρθὸς οἱ ἀποφάσεις σου»¹¹⁰.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 208

Κάποιος ἀδελφὸς κυριευμένος ἀπὸ λύπη ρώτησε ἕναν γέροντα, λέγοντας.

Τί νὰ κάνω πού οἱ λογισμοί μου μὲ ἐπιτίθενται λέγοντάς μου.

᾽Αδिका ἀπαρνήθηκες τὸν κόσμον καὶ ἔγινες μοναχός, γιὰτὶ δὲ θὰ μπορέσεις νὰ σωθεῖς.

Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Νὰ ξέρεις, ἀδελφέ, κι ἂν ἀκόμα δὲν μπορούμε νὰ μποῦμε στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, συμφέρει τὰ λείψανα μας νὰ πέσουν στὴν ἔρημο, παρὰ νὰ ἐπιστρέψουν στὴν Αἴγυπτο.

110. Ψαλμ. 118,137.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΘ'

Εἶπέ τις τῶν ἀγίων.

Ἵσταν εὐχόμεθα πρὸς Κύριον λέγοντες,

«Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν»,

Οὐχ ἵνα μὴ πειραθῶμεν λέγομεν· ἀδύνατον γὰρ τοῦτο· ἀλλ' ἵνα
5 μὴ καταποθῶμεν ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ, ἐν τῷ πρᾶξαί τι ἀπαρέσκον
Θεῷ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ γὰρ οἱ
ἅγιοι μάρτυρες, πειρασθέντες διὰ τῶν βασάνων, μὴ νικηθέντες,
οὐκ εἰσῆλθον εἰς πειρασμόν· ὡς οὐδὲ ὁ μαχόμενος μετὰ θηρίου,
ἕως οὗ μὴ βρωθῆ ὑπ' αὐτοῦ· ὅταν δὲ βρωθῆ, τότε εἰσῆλθεν εἰς
10 τὸν πειρασμόν. Οὕτω καὶ ἐπὶ παντὸς πάθους, ἕως οὗ μὴ νικηθῆ
ὑπὸ τοῦ πάθους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙ'

Διηγῆσατο τίς τῶν πατέρων, ὅτι.

Δύο ἐπίσκοποι ἐγγύτεροι ἀλλήλων ὄντες ἔσχον ποτὲ πρὸς ἀλλή-
λους ὀλιγωρίαν. Ἦν δὲ ὁ εἷς πλούσιος, ὁ δὲ ἄλλος ταπεινότερος,
15 καὶ ἐζήτει ὁ πλούσιος κακοποιῆσαι τὸν ἄλλον. Ἦκουσε δὲ ἐκεῖ-
νος καὶ ἔλεγε τῷ κλήρῳ αὐτοῦ, εἰδὼς τί ἔμελλε ποιεῖν.

Ἔχομεν νικῆσαι τῆ τοῦ Χριστοῦ χάριτι.

Καὶ ἔλεγον αὐτῷ.

Τίς δύναται, δέσποτα, πρὸς τοῦτον;

20 Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς.

Ἄναμείνατε καὶ ἔχετε ἰδεῖν.

Ἐπιτηρεῖ οὖν, καὶ ὅτε εἶχεν ὁ συνεπίσκοπος αὐτοῦ πανήγυριν
ἀγίων μαρτύρων, λαμβάνει τὸν κληρὸν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς.

Ἀκολουθήσατέ μοι καὶ ἔχομεν νικῆσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 209

Εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀγίους.

“Ὅταν προσευχόμαστε στὸ Κύριο καὶ λέμε,

«μὴ μᾶς ἀφήνεις νὰ πέσομε σὲ πειρασμό»¹¹¹,

δὲν τὸ λέμε γιὰ νὰ μὴ πειρασθοῦμε· γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο· ἀλλὰ νὰ μὴ νικηθοῦμε ἀπὸ τὸν πειρασμό καὶ κάνομε κάτι μὴ ἀρεστὸ στὸ Θεό· γιὰτὶ αὐτὸ συμαίνει τὸ «νὰ μὴ εἰσέλθομε σὲ πειρασμό». Γιὰτὶ καὶ ὁ ἅγιος μάρτυρες δέχθηκαν τὸν πειρασμό ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀλλ’ ἐπειδὴ δὲν νικήθηκαν δὲν εἰσῆλθαν σὲ πειρασμό· ὅπως οὔτε ὁ μοναχός, πὺ ἀγωνίζεται κατὰ τοῦ θηρίου, δὲν εἰσέρχεται στὸν πειρασμό μέχρι πὺ δὲ θὰ φαγωθεῖ ἀπὸ αὐτό· ὅταν ὅμως καταβρωθεῖ, τότε μπῆκε στὸν πειρασμό. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ κάθε πάθος μέχρι πὺ δὲ θὰ νικηθοῦμε ἀπὸ τὸ πάθος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 210

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε.

Δύο ἐπίσκοποι πολὺ κοντινῶν πόλεων εἶχαν κάποτε μεταξύ τους μιὰ παραξήγηση. Ὁ ἓνας ἦταν πλούσιος καὶ ὁ ἄλλος φτωχότερος. Ζητοῦσε ὁ πλούσιος εὐκαιρία νὰ κάνει κακὸ στὸν ἄλλο. Τὸ ἔμαθε ἐκεῖνος καὶ ἔλεγε στὸν κλῆρο του, ἀφοῦ σκέφθηκε ἐκεῖνο πὺ ἔπρεπε νὰ κάνει.

Μποροῦμε νὰ νικήσομε μὲ τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦ ἔλεγαν ἐκεῖνοι.

Τί μπορεῖς νὰ τοῦ κάνεις, δέσποτα;

Τοὺς ἔλεγε.

Περιμένετε καὶ θὰ δεῖτε.

Παραμονεῦει λοιπὸν καὶ ὅταν κάποτε ὁ συνεπίσκοπός του εἶχε πανηγύρι ἀγίων μαρτύρων, παίρνει τὸν κλῆρο του καὶ τοὺς λέει.

Ἄκολουθεῖστε με καὶ μποροῦμε νὰ νικήσομε.

Οἱ δὲ ἔλεγον ἐν ἑαυτοῖς·

Τί ἄρα ἔχει ποιῆσαι;

Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν, καὶ ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἤγγισαν πίπτει εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ τοῦ κλήρου αὐτοῦ, λέ-
5 γων.

Συγχώρησον ἡμῖν, δέσποτα, δοῦλοί σου ἔσμεν.

Ἐκεῖνος δὲ ἐκπλαγείς εἰς ὃ ἐποίησε, κατανυγείς τῇ ψυχῇ, τοῦ Θεοῦ μεταβαλόντος τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐπιλαμβάνεται τῶν πο-
δῶν αὐτοῦ, λέγων.

10 Σύ μου δεσπότης καὶ πατήρ.

Καὶ ἀπὸ τότε μεταξὺ αὐτῶν μεγάλη ἀγάπη γέγονεν.

Καὶ ἔλεγε τῷ κλήρῳ αὐτοῦ.

Οὐκ ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἔχομεν νικῆσαι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ; Καὶ ὑμεῖς οὖν ὅτε ἔχετε, πρὸς ἀλλήλους τοῦτο ποιεῖ-

15 τε, καὶ νικῶτε.

Εἶπε πάλιν ὁ γέρων.

Πλεονεκτεῖ ὁ ταπεινὸς εἰς δόξαν καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα· διότι ὁ μὲν εἰς πρόσωπον μόνον, ὁ δὲ ταπεινὸς καὶ εἰς πρό-
σωπον καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ ἐπαινεῖται καὶ μακαρίζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΑ'

20 Διηγῆσατό τις τῶν ἡγουμένων, ὅτι.

Ἐμεινεν ἐγγὺς τοῦ κοινοβίου ἡμῶν γέρων τις· ἦν δὲ ἀγαθὸς τὰ τῆς ψυχῆς. Ἐγεινίαζε δὲ αὐτῷ ἀδελφός καὶ ἀπόντος τοῦ γέροντος, ἐνεργηθεὶς ὁ ἀδελφός, ἀνοίξας τὴν κέλλαν αὐτοῦ, εἰσελθὼν ἔλαβε τὰ βιβλία αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη. Ὡς οὖν ἦλθεν ὁ γέρων,
25 ἀνοίξας τὸ κελλίον καὶ εὗρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἠρπαγμένα, ἦλθε πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀναγγεῖλαι αὐτῷ καὶ εὗρε τὰ σκεύη ἀκμὴν ἐν τῷ μέσῳ· οὐπω γὰρ ἦν ὁ ἀδελφὸς συστειλάς αὐτά. Καὶ θέλων ὁ γέρων μὴ καταισχῦναι αὐτὸν μηδὲ ἐλέγξαι, ἐποίησεν αὐτὸν ὡς

Ἐκεῖνοι ἔλεγαν μεταξύ τους.

Τί ἄραγε πρόκειται νᾶ κάνει;

Ἔρχεται σ' αὐτόν. Τῇ στιγμῇ πού ἐρχόταν αὐτός με τῇ λιτή, μόλις τὸν πλησίασε πέφτει στὰ πόδια του με τὸν κλῆρο του, λέγοντας.

Συγχώρησε μας, δέσποτα, εἴμαστε δοῦλοι σου.

Ἐκεῖνος μένοντας ἐκπληκτος με αὐτὸ πού ἔκανε, μετανοημένος, γιατί ὁ Θεός μαλάκωσε τὴν ψυχὴ του, πιάνει τὰ πόδια του καὶ τοῦ λέει.

Σὺ εἶσαι ὁ δεσπότης καὶ πατέρας μου.

Ἀπὸ τότε δημιουργήθηκε μεγάλη ἀγάπη μεταξύ τους.

Ἔλεγε στὸν κλῆρο του.

Δὲν σᾶς ἔλεγα, πὼς με τῇ χάρι τοῦ Θεοῦ θὰ νικήσομε;
Καὶ σεῖς λοιπόν, ὅταν ἔχετε κάτι μεταξύ σας, αὐτὸ νὰ κά-
νετε καὶ θὰ νικᾶτε.

Εἶπε πάλι ὁ γέροντας.

Ὁ ταπεινὸς ξεπερνᾶ στὴ δόξα καὶ τὸν ἴδιο τὸ βασιλιά·
γιατί ὁ βασιλιάς μόνο κατὰ πρόσωπο, ἐνῶ ὁ ταπεινὸς
ἐπαινεῖται καὶ μακαρίζεται καὶ κατὰ πρόσωπο καὶ ἐν
ἀπουσία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 211

Κάποιος ἀπὸ τοὺς ἡγουμένους μᾶς διηγήθηκε.

Ἔμενε κοντὰ στὸ κοινόβιό μας κάποιος γέροντας, πού ἦταν ἀγαθὸς στὴν ψυχὴ. Γειτόνευε με αὐτόν κάποιος ἀδελφός.
Ὅταν κάποτε ἀπουσίαζε ὁ γέροντας, παρακινηθεὶς ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ κακὴ σκέψη ἄνοιξε τὸ κελλί του, μπῆκε μέσα καὶ ἔκλεψε τὰ βιβλία του καὶ τὰ πράγματά του. Ὅταν λοιπόν γύρισε ὁ γέροντας καὶ ἄνοιξε τὸ κελλί του, βρῖσκοντας τὰ πράγματα του κλεμμένα, πῆγε καὶ τὸ λέει στὸν ἀδελφό. Βρῆκε τὰ πράγματα ἀκόμη στὴ μέση· γιατί ὁ ἀδελφὸς δὲν τὰ εἶχε ἀκόμα τακτοποιήσει. Ἐπειδὴ ὁ γέροντας δὲν ἤθελε νὰ τὸν ντροπιάσει οὔτε νὰ

ὅτι ἐνοχλεῖ αὐτὸν ὁ γαστήρ αὐτοῦ, καὶ ἀπελθὼν ἔμεινεν ὡς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἱκανὴν ὥραν, ἕως οὗ συστεῖλαι καὶ ἐκ τοῦ μέσου τὰ σκεύη. Καὶ ἐλθὼν μετὰ ταῦτα ὁ γέρων, ἤρξατο ἐρωτᾶν αὐτὸν περὶ ἄλλου πράγματος καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐκ ἤλεγξε.

5 Μεθ' ἡμέρας δὲ ὀλίγας ηὔρέθησαν τὰ σκεύη τοῦ γέροντος, καὶ λαβόντες τινὲς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, τοῦ δὲ γέροντος τὸ σύνολον μὴ μαθόντος. Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὅτι εἰς τὴν φυλακὴν ἐστίν, τὴν αἰτίαν οὐκ εἰδὼς δι' ἣν εἰς τὴν φυλακὴν ἐστίν· ἀλλ' ἐλθὼν, φησὶν ὁ ἡγούμενος, πρὸς με (ἐπύκναζε γὰρ πρὸς ἡμᾶς) καὶ
10 λέγει μοι.

Ποίησον ἀγάπην, δός μοι ὀλίγα ὡὰ καὶ ὀλίγα καθαρᾶ.

Λέγω αὐτῷ.

Πάντως τινὰς ἔχεις σήμερον;

Λέγει μοι.

15 *Ναί.*

Ἦν δὲ λαβὼν αὐτὰ ὁ γέρων εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ποιήσῃ παράκλησιν τῷ ἀδελφῷ.

Ὡς οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν, πίπτει ὁ ἀδελφὸς εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ.

20 Διὰ σέ εἰμι ὧδε, ἀββᾶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ κλέψας τὰ σκεύη σου· ἀλλ' ἴδου τὸ βιβλίον σου παρὰ τῷδέ ἐστιν καὶ τὸ ἱμάτιόν σου παρὰ τῷδε.

Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων.

25 Πληροφορηθῆ ἡ καρδία σου, τέκνον, οὐ διὰ τοῦτο εἰσῆλθον· οὐδὲ γὰρ ὄλωσ ἔμαθον, ὅτι δι' ἐμέ εἶ ὧδε· ἀλλὰ ἀκούσας ὅτι ὧδε εἶ καὶ λυπηθεῖς, εἰσῆλθον ποιῆσαί σοι παράκλησιν· καὶ ἴδου ἴδε τὰ καθαρὰ καὶ τὰ ὡά. Πλὴν πάντα ποιήσω ἕως οὗ ἐκβάλω σε ἐκ τῆς φυλακῆς.

Καὶ ἀπελθὼν παρεκάλεσέ τινας τῶν μεγάλων (ἦν γὰρ γνωστὸς
30 αὐτοῖς, διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ) καὶ πέμψαντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς.

τὸν ἐλέγξει, προσποιήθηκε ὅτι τὸν ἐνοχλεῖ ἡ κοιλιά του· πῆγε τότε στὸ μέρος τῆς ἀνάγκης καὶ ἔμεινε ἀρκετὴ ὥρα, μέχρι ποῦ νὰ τὰ μαζέψει ἀπὸ τὴ μέση τὰ πράγματα καὶ νὰ τὰ τακτοποιήσει. Ὅταν γύρισε ἀπὸ ἐκεῖ ὁ γέροντας ἄρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἀδελφὸ γιὰ ἄλλο πράγμα, χωρὶς νὰ τὸν ἐλέγξει.

Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες βρέθηκαν τὰ πράγματα τοῦ γέροντα. Τὸν ἔπιασαν κάποιοι καὶ τὸν φυλάκισαν, χωρὶς νὰ μάθει ἀπολύτως τίποτε ὁ γέροντας. Ὅταν πληροφορήθηκε γιὰ τὸν ἀδελφὸ πὼς βρίσκεται στὴ φυλακὴ, χωρὶς νὰ ξέρει τὴν αἰτία γιὰ τὴν ὁποία βρίσκεται στὴ φυλακὴ, ἤρθε, λέει ὁ ἡγούμενος, σὲ μένα (γιατὶ σύχναζε σὲ μᾶς) καὶ μοῦ λέει.

Δεῖξε ἀγάπη καὶ δός μου λίγα αὐγά καὶ λίγο ψωμί.

Τοῦ λέω.

Σίγουρα κάποιους ἔχεις σήμερα.

Μοῦ λέει.

Ναί.

Ἄφοῦ τὰ πῆρε ὁ γέροντας πῆγε στὴ φυλακὴ, γιὰ νὰ δώσει παρηγοριὰ στὸ φυλακισμένο.

Μόλις λοιπὸν μπῆκε μέσα στὴ φυλακὴ, πέφτει ὁ ἀδελφὸς στὰ πόδια του καὶ τοῦ λέει.

Γιὰ σένα εἶμαι ἐδῶ, ἀββᾶ· γιατί ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ποῦ ἔκλεψε τὰ πράγματά σου· ἀλλὰ νὰ τὸ βιβλίο σου βρίσκεται ἐκεῖ καὶ τὸ ροῦχο σου παρὰ ἐκεῖ.

Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Ἄς βεβαιωθεῖ γι' αὐτὸ ἡ καρδιά σου, τέκνο μου· δὲν ἤρθα γιὰ αὐτὸ· γιατί δὲν ἔμαθα πὼς γιὰ μένα μπῆκες ἐδῶ· ὅταν ἔμαθα πὼς βρίσκεσαι ἐδῶ, λυπήθηκα, καὶ ἤρθα γιὰ νὰ σοῦ δώσω παρηγοριά. Νὰ τὸ ψωμί καὶ τὰ αὐγά. Θὰ κάνω τὰ πάντα γιὰ νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὴ φυλακὴ.

Φεύγοντας ἀπὸ ἐκεῖ παρακάλεσε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς μεγάλους· γιατί σ' ἐκείνους ἦταν γνωστὸς γιὰ τὴν ἀρετὴ του· ἔστειλαν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ φυλακὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΒ'

Ἔλεγέ τις τῶν γερόντων, ὅτι.

Παρέβαλεν ἡμῖν γέρων ἐνάρετος· ἀναγινωσκόντων ἡμῶν εἰς τὸν παράδεισον τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἀγίων πατέρων (ἡγάπα γὰρ ὁ γέρων πάντοτε διέρχεσθαι αὐτὰ καὶ ἔνδον αὐτὰ ἐνέπνεεν, ὅθεν
5 καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκαρπώσατο πᾶσαν ἀρετήν), ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς τὸν γέροντα ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἤλθον οἱ λησται καὶ εἶπον αὐτῷ, ὅτι.

Πάντα τὰ ἐν κέλλῃ σου λαβεῖν ἤκαμεν,
Καὶ αὐτοῦ εἰπόντος,

Ἵσα δοκεῖ ὑμῖν, τέκνα, λάβετε,

10 Λαβόντες πάντα καὶ ἀπελθόντες, ἐπελάθοντο τὸ μαρσύππιον ὃ ἦν ἐντὸς κρεμάμενον. Ὁ οὖν γέρων, φησί, λαβὼν τοῦτο, ἐπεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, βοῶν καὶ λέγων αὐτοῖς.

Τέκνα, λάβεσθε παρ' ἐμοῦ ὃ ἐπελάθεσθε ἐν τῷ κελλίῳ ἡμῶν.

15 Οἱ δὲ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀνεξικακίᾳ τοῦ γέροντος, ἀπεκατέστησαν αὐτῷ πάντα τὰ ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ καὶ μετενόησαν, εἰπόντες πρὸς ἀλλήλους.

Ἀληθῶς οὗτος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

Ὡς οὖν ἀνεγνώκαμεν τοῦτο, λέγει μοι ὁ γέρων.

20 Οἶδας, ἀββᾶ; τοῦτο τὸ ἀπόφθεγμα πάνυ με ὠφέλησε.

Λέγω αὐτῷ.

Πῶς, πάτερ;

Καὶ λέγει μοι.

Ποτὲ μὲν ὄντος μου ἐν τοῖς τόποις τοῖς κατὰ τὸν Ἰορδάνην, ἀνε-
25 γνων τοῦτο καὶ ἐθαύμαζον τὸν γέροντα καὶ ἔλεγον.

Κύριε, καταξιώσον με κατ' ἴχνος τούτου ἐλθεῖν, ὃ καταξιώσας με ἐλθεῖν εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο.

Ὡς οὖν εἶχον τὸν πόθον τοῦτον, μετὰ δύο ἡμέρας ἰδοὺ λησται ἐπιρρίπτουσιν. Ὡς οὖν ἔκρουσαν τὴν θύραν καὶ ἔγνων ὅτι λησται
30 εἰσιν, εἶπον ἐμαυτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 212

Ἔλεγε κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες.

Μᾶς ἐπισκέφτηκε ἓνας ἐνάρετος γέροντας· ἐνῶ διαβάζαμε στὸν κῆπο τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων Πατέρων (γιατὶ ὁ γέροντας ἀγαποῦσε νὰ τὰ διαβάζει πάντοτε καὶ νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ αὐτά, καὶ ἀσφαλῶς ἀπὸ αὐτὰ ἀπέκτησε καὶ κάθε ἀρετὴ του), ὅταν φτάσαμε στὸν γέροντα ἐκεῖνον, στὸν ὁποῖο πῆγαν οἱ ληστὲς καὶ τοῦ εἶπαν,

Ἦρθαμε νὰ πάρουμε ὅλα ὅσα ἔχεις στὸ κελλί σου,
Καὶ ἐκεῖνος τοὺς εἶπε,

Ὅσα θέλετε, τέκνα μου, πάρτε τα.

Ἄφοῦ τὰ πῆραν ὅλα καὶ ἔφευγαν, ξέχασαν ἓνα σάκκο ποῦ ἦταν κρεμασμένος. Ὁ γέροντας, λέει, παίρνοντάς τον, ἔτρεχε ἀπὸ πίσω τοὺς φωνάζοντας καὶ λέγοντας.

Τέκνα μου, πάρτε αὐτὸ ποῦ ξεχάσατε στὸ κελλί μου.

Ἐκεῖνοι θαύμασαν τὴν ἀνεξικακία τοῦ γέροντα, ἐπέστρεψαν τὰ πάντα στὸ κελλί του, μετανόησαν, καὶ εἶπαν μεταξύ τους.

Στ' ἀλήθεια αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν λοιπὸν διαβάσαμε αὐτό, μοῦ λέει ὁ γέροντας.

Ξέρεις, ἀββᾶ; αὐτὸ τὸ ἀπόφθεγμα πολὺ μὲ ὠφέλησε.

Τοῦ λέω.

Πῶς, πάτερ;

Μοῦ λέει.

Κάποτε, ὅταν ἤμουν στοὺς τόπους κοντὰ στὸν Ἰορδάνη, διάβασα αὐτὸ καὶ θαύμασα τὸν γέροντα καὶ λέω.

Κύριε, ἀξίωσέ με, νὰ περπατήσω στὸ δρόμο αὐτοῦ, ἐσὺ ποῦ μὲ καταξίωσες νὰ πάρω αὐτὸ τὸ σχῆμα.

Καθὼς λοιπὸν φλεγόμουν ἀπὸ αὐτὸν τὸν πόθο, νὰ μετὰ δύο μέρες μοῦ ἐπιτίθενται ληστὲς. Μόλις λοιπὸν χτύπησαν τὴν πόρτα καὶ κατάλαβα πὼς εἶναι ληστὲς, εἶπα μέσα μου.

Χάρις τῷ Θεῷ, ἰδοὺ καιρὸς ἐνδείξασθαι τὸν καρπὸν τοῦ πόθου μου.

Ἀνοίξας δέ, ἐδεξάμην αὐτοὺς μετὰ ἰλαρότητος, ἦψα δὲ λύχνον καὶ ἠρξάμην δεικνύειν αὐτοῖς τὰ πράγματα, λέγων.

5 Μὴ θορυβεῖσθε, πιστεύω τῷ Κυρίῳ, ὅτι οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν τί ποτε.

Λέγουσί μοι.

Ἔχεις χρυσίον;

Λέγω αὐτοῖς.

10 Ναί, ἔχω τρία νομίσματα.

Ἦνοιξα οὖν τὸ σκεῦος ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ λαβόντες ἀπῆλθον μετ' εἰρήνης.

Ἐγὼ δὲ χαριέντως εἶπον αὐτῷ.

Ὑπέστρεψαν, ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ τοῦ γέροντος;

15 Ὁ δὲ λέγει μοι εὐθέως.

Οὐ· μὴ ποιήσῃ ὁ Θεός. Οὐ γὰρ τοῦτο ἤθελον, ἵνα ὑποστρέψωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΓ'

Ἐλεγέ τις τῶν γερόντων περὶ θείων τεράτων γινομένων καὶ νῦν ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὰς ἀναφυσίσας καὶ ἀναφουμένας
20 ἀθέους αἰρέσεις καὶ μάλιστα διὰ τὴν τοῦ ἀκεφάλου Σευήρου καὶ τῶν λοιπῶν ὀλεθρίων σχήματα, πρὸς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τῶν ἀσθενεστέρων ψυχῶν καὶ τὴν αὐτῶν ἐκείνων εἰ βούλοιντο ἐπιστροφὴν. Πρὸς γὰρ διὰ τῶν θείων πατέρων καὶ εἴ τι ἄνωθεν διὰ τῶν ἀγίων μαρτύρων ὀσημέραι γινομένων σημείων, ἐν τῇ
25 καθολικῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἔτι καὶ σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΑ'

Σοροῦδα κώμη τίς ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τῆς πόλεως Κοιανέων, ἐν ἧ ἔστι φῶτισμα, ἐν τοῖς ἀγίοις Θεοφανίοις ἰδροῦν καὶ ἐκ τῶν

Μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, νά, εἶναι εὐκαιρία νὰ φανεῖ ὁ καρπὸς τοῦ πόθου μου.

Ἔνοιξα καὶ τοὺς δέχθηκα μὲ ἰλαρότητα, ἄναψα καὶ τὸ λυχνάρι καὶ ἄρχισα νὰ τοὺς δείχνω τὰ πράγματα, λέγοντας.

Μὴν ἀνησυχεῖτε, πιστεύω στὸν Κύριο, καὶ τίποτα δὲν θὰ σᾶς κρύψω.

Μοῦ λένε.

Ἔχεις χρυσάφι;

Τοὺς λέω.

Ναί, ἔχω τρία νομίσματα.

Ἔνοιξα τότε τὸ σκεῦος μπροστά τους. Ἄφοῦ τὰ πῆραν ἔφυγαν εἰρηνικά.

Καὶ ἐγὼ χαριτολογώντας τοῦ λέω.

Τὰ ἐπέστρεψαν ὅπως ἐκεῖνοι στὸ γέροντα;

Ἄμέσως μοῦ λέει.

Ὅχι, νὰ μὴ δώσει ὁ Θεός. Γιατὶ δὲν ἤθελα αὐτὸ, νὰ μοῦ τὰ ἐπιστρέψουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 213

Κάποιος ἀπὸ τοὺς γέροντες ἔλεγε γιὰ τὰ θεῖα θαύματα, ποὺ γίνονται καὶ τώρα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἐξ αἰτίας τῶν ἀθέων αἵρέσεων, ποὺ ξεφύτρωσαν καὶ ξεφυτρώνουν καὶ κυρίως γιὰ τὴν αἵρεση τοῦ ἄκεφαλου Σευήρου καὶ τῶν ὑπόλοιπων ὀλέθριων σχισμάτων, πρὸς ἀσφάλεια καὶ στερέωση τῶν ἀσθενεστέρων ψυχῶν καὶ τὴν ἐπιστροφή τῶν ἰδίων τῶν αἰρετικῶν ἂν θέλουν. Αὐτὸ γίνεται καὶ μὲ τοὺς ἅγιους πατέρες καὶ μὲ ὅσα θαύματα γίνονται καθημερινὰ ἀπὸ τοὺς ἁγίους μάρτυρες στὴν καθολικὴ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, ἀκόμη καὶ σήμερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 214

Ἡ Σορούδα εἶναι κάποια κωμόπολη, ποὺ ἀνήκει ἐκκλησιαστικὰ στὴν πόλη τῶν Κοιανέων, στὴν ὁποία ὑπάρχει ἓνα βαπτιστή-

ιδρώτων γεμιζόμενον διὰ τριῶν ὠρῶν καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα πάλιν, οὐκ ἀθρόως, ἀλλὰ κατὰ μέρος, διὰ τῶν αὐτῶν τριῶν ὠρῶν μειούμενον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΕ'

Ἔστι δε καὶ ἐν τῇ κώμῃ Κεδρεβάτοις, τῇ οὔσῃ ὑπὸ τὴν ἐνορίαν
5 Οἶνοανδῶν τῆς πόλεως, φῶτισμα, ὅπερ ἐν τῇ πασχαλίᾳ ἐορτῇ
τῆς ἀναστάσεως, μονόλιθον ὄν, ἀφ' ἑαυτοῦ γεμίζεται ἄφνω καὶ
κρατεῖ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς τὸ ὕδωρ καὶ ἄφνω μετὰ τὴν Πεντη-
κοστὴν ἀφανὲς γίνεται. Ταῦτα ἀμφοτέρωθι θαύματα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ
τῆς Λυκίας. Εἰ δὲ τούτοις τις ἀπιστήσῃ, οὐ πολὺς μέχρι τῆς Λυ-
10 κίας ὁ σκυλμός, πρὸς πληροφορίαν τῆς ἀληθείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΣ'

Ἄλλοτε γενομένου μου εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, ἔρχεται τις φιλόχριστος καὶ λέγει μοι.

Ἐπειδὴ μικρὰν ἀηδίαν ἐσχήκαμεν μετ' ἀλλήλων, ἐγὼ τε
καὶ ὁ ἀδελφός μου, καὶ οὐ θέλει διαλλαγῆναί μοι, ἀλλὰ πα-
15 ρακλήθητι καὶ λάλησον αὐτῷ.

Ἐγὼ δὲ μετὰ χαρᾶς δεξάμενος τὸν λόγον καὶ καλέσας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐλάλησα αὐτῷ τὰ συντείνοντα αὐτῷ εἰς ἀγάπην καὶ εἰρήνην. Καὶ ἔδοξε μὲν πείθεσθαί μοι. Ὑστερον δὲ λέγει μοι.

Οὐ δύναμαι διαλλαγῆναι αὐτῷ, ὅτι ὤμοσα εἰς τὸν σταυρόν.
20 Ἐγὼ δὲ ὑπομειδιάσας εἶπον αὐτῷ.

Ὁ ὄρκος σου τοιαύτην δύναμιν ἔχει ὅτι μὰ τὸν τίμιον σταυρόν, Χριστέ, οὐ μὴ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ ἐχθροῦ σου, τοῦ διαβόλου ποιῆσω.

Καὶ γὰρ οὐκ ὀφείλομεν μόνον στήσαι τὸ κακῶς ὀρισθὲν
25 ὑφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον μετανοεῖν καὶ θλίβεσθαι ἐφ' οἷς κακῶς ὠριζόμεθα καθ' ἑαυτῶν, καθὼς φησιν ὁ θεοφό-

ριο, πού ιδρώνει κατά τὰ ἅγια Θεοφάνια καὶ γεμίζει ἀπὸ τὸν ιδρώτα μέσα σὲ τρεῖς ὥρες, καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα πάλι, ὄχι διὰ μιᾶς, ἀλλὰ σιγά-σιγά, μέσα σὲ τρεῖς ὥρες πάλι ἐξαφανίζεται ὁ ιδρώτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 215

Ἐπάρχει καὶ στὴν κωμόπολη Κεδρέβατος, πού ἀνήκει ἐκκλησιαστικὰ στὴ πόλη τῶν Οἰνοαδῶν, βαπτιστήριο, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴ πασχαλινὴ γιορτὴ τῆς ἀναστάσεως, ἀν καὶ εἶναι μονόλιθο, ξαφνικὰ γεμίζει μόνο του καὶ κρατεῖ τὸ νερὸ μέχρι τὴν Πεντηκοστή, καὶ πάλι ξαφνικὰ μετὰ τὴν Πεντηκοστή ἐξαφανίζεται. Αὐτὰ καὶ τὰ δύο θαύματα γίνονται στὴν ἐπαρχία τῆς Λυκίας. Ἐάν κάποιος δυσπιστεῖ γιὰ αὐτά, δὲν εἶναι μεγάλη κούραση μέχρι τὴ Λυκία γιὰ ἐξακρίβωση τῆς ἀλήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 216

Κάποτε πού ἐπισκέφθηκα τὴν ἁγία πόλη, ἔρχεται κάποιος φιλόχριστος καὶ μοῦ λέει.

Ἐπειδὴ ἔχομε μιὰ μικροπαρεξήγηση μεταξύ μας, ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός μου καὶ δὲν θέλει νὰ συμφιλιωθοῦμε, γι' αὐτὸ ἔλα καὶ μίλησέ του.

Ἐγὼ μὲ χαρὰ δέχθηκα τὸ λόγο του καὶ καλῶντας τὸν ἀδελφό του τοῦ εἶπα τὰ σχετικά μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εἰρήνη. Μοῦ φάνηκε πῶς πείσθηκε. Ἐστερα ὁμοῦ μοῦ λέει.

Δὲν μπορῶ νὰ συμφιλιωθῶ μαζί του, γιατί ὀρκίσθηκα στὸ σταυρό.

Ἐγὼ χαμογελῶντας τοῦ εἶπα.

Ὁ ὄρκος σου ἔχει τέτοια δύναμη· μὰ τὸν τίμιον σταυρό σου, Χριστέ, νὰ μὴ φυλάξω τίς ἐντολές σου, ἀλλὰ νὰ κάνω τὸ θέλημα τοῦ ἐχθροῦ σου, τοῦ διαβόλου;

Πραγματικὰ δὲν πρέπει μόνο νὰ σταματήσουμε τὸ κακῶς ὀρισμένο ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ καὶ κυρίως νὰ μετανοοῦμε καὶ νὰ θλιβόμαστε γιὰ τὰ κακὰ πού ὀρίζομε ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ

ρος Βασίλειος. Καὶ γὰρ Ἡρώδης, εἰ μετενόησε καὶ μὴ ἔστησε τὸν ὄρκον αὐτοῦ, οὐκ ἂν εἰργάσατο τὸ μέγα ἀμάρτημα ἐκεῖνο, ἀποκεφαλίσας τὸν τοῦ Χριστοῦ πρόδρομον.

Καὶ λοιπὸν ἤνεγκα αὐτῷ τὴν ρῆσιν τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἣν ἤνεγκεν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅτε ἠθέλησεν ὁ Κύριος νίψαι τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου Πέτρου, κάκεινος ἀντεῖπεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΖ'

Εἶπε γέρων.

Τεκνία, τὸ ἄλας ἐκ τοῦ ὕδατος ἐστὶ καί, ἐὰν προσεγγίση ὕδατι, λύεται καὶ ἀφανίζεται. Ὅμοίως καὶ ὁ μοναχὸς ἐκ τῆς
10 γυναικός ἐστίν, ἐὰν προσεγγίση γυναικί, λύεται, καὶ εἰς τὸ μὴ εἶναι, μοναχὸς δηλονότι, τελευτᾷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΗ'

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Σέργιος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Κωνσταντίνου ὅτι.

15 Ποτὲ ὁδεύοντων μετὰ τινος ἁγίου γέροντος, ἐπλανήθημεν τὴν ὁδὸν καὶ μὴ θελόντων ἡμῶν μηδὲ γινωσκόντων ἡμῶν ποῦ πορευώμεθα, ἠύρέθημεν εἰς τὰ σπόριμα καὶ κατεπατήσαμεν ὀλίγα τῶν σπορίμων. Ἠσθημένος δὲ ὁ γεωργὸς ὃς ἠύρέθη ἐκεῖ ἐργαζόμενος, ἤρξατο ὑβρίζειν πολλὰ μετ' ὀργῆς καὶ λέγειν οὕτως.

20 Ὑμεῖς μοναχοί; ὑμεῖς φοβεῖσθε τὸν Θεόν; Εἰ εἴχετε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν, τοῦτο οὐκ ἐποιεῖτε.

Εὐθέως δὲ λέγει μοι ὁ ἅγιος γέρων.

Διὰ τὸν Κύριον, μηδεὶς λαλήση.

Καὶ ἔλεγεν αὐτῷ.

25 Καλῶς λέγεις, τέκνον μου· εἰ γὰρ εἴχομεν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, ταῦτα οὐκ ἐποιούμεν.

μας, ὅπως ἀκριβῶς λέγει ὁ θεοφόρος Βασίλειος¹¹². Γιατὶ καὶ ὁ Ἡρώδης ἂν μετανοοῦσε καὶ δὲν ἔμενε σταθερὸς στὸν ὄρκο του, δὲν θὰ ἔκανε τὸ μεγάλο ἐκεῖνο ἀμάρτημα νὰ ἀποκεφαλίσαι τὸν πρόδρομο τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦ ἀνέφερα τότε καὶ τὴν ρῆση τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ποῦ εἶναι παρμένη ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο, ὅταν ὁ Κύριος θέλησε νὰ νίψει τὰ πόδια τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ ἐκεῖνος ἔφερε ἀντίρρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 217

Εἶπε κάποιος γέροντας.

Τέκνα μου, τὸ ἀλάτι προέρχεται ἀπὸ τὸ νερό, ἂν ὅμως πλησιάσει στὸ νερό, διαλύεται καὶ ἐξαφανίζεται. Παρόμοια καὶ ὁ μοναχός, ἀπὸ τῆ γυναῖκα προέρχεται καὶ ἂν πλησιάσει γυναῖκα, διαλύεται καὶ καταντᾶ στὸ μὴ εἶναι, δηλαδή παύει νὰ εἶναι μοναχός, πεθαίνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 218

Ὁ ἀββᾶς Σέργιος, ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἀββᾶ Κωνσταντίνου, μᾶς διηγήθηκε.

Κάποτε ἐνῶ περπατούσαμε μὲ κάποιο γέροντα χάσαμε τὸ δρόμο καὶ μὴ θέλοντας καὶ μὴ ξέροντας ποῦ πηγαίνομε, βρεθήκαμε σὲ σπαρμένο χωράφι, καὶ πατήσαμε λίγα ἀπὸ τὰ σπαρτά. Τὸ ἀντιλήφθηκε ὁ γεωργός, ποῦ ἔτυχε νὰ εἶναι ἐκεῖ καὶ νὰ ἐργάζεται, καὶ ἄρχισε νὰ μᾶς βρίζει καὶ νὰ λέει τὰ ἐξῆς.

Εἶστε σεῖς μοναχοί; Φοβᾶστε σεῖς τὸ Θεό; Ἄν εἶχατε τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ μπροστὰ στὰ μάτια σας, αὐτὸ δὲ θὰ τὸ κάνατε.

Ἄμέσως μοῦ λέει ὁ ἅγιος γέροντας.

Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, μὴ πεῖς τίποτα.

Τοῦ ἔλεγε.

Καλὰ λές, τέκνο μου· γιατί ἂν εἶχαμε τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ αὐτὰ δὲν θὰ τὰ κάναμε.

Πάλιν ἐκεῖνος ὕβριζε μετὰ θυμοῦ.

Πάλιν λέγει ὁ γέρων.

Ἐν ἀληθείᾳ λέγεις, τέκνον, εἰ ἡμεθα ἀληθινοὶ μοναχοί, οὐκ
 ἂν τοῦτο ἐποιήσαμεν. Ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον, συγχώρησον,
 5 ὅτι ἡμάρτομεν.

Ἐκπλαγεῖς οὖν ἐκεῖνος, ἐλθὼν ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ
 γέροντος, λέγων.

Ἠμάρτηκα, συγχώρησόν μοι, καὶ διὰ τὸν Κύριον λάβετε με
 μεθ' ὑμῶν.

10 Καὶ ἔλεγεν ὁ μακάριος Σέργιος, ὅτι ἐπ' ἀληθείας μεθ' ἡμῶν ἠκο-
 λούθησεν, καὶ ἐλθὼν, ἔλαβε τὸ σχῆμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΙΘ'

Διηγῆσατό μοι γέρων πρᾶγμα τοιοῦτον, ὅτι.

Ποτὲ ἐκάθισα μικρὸν χρόνον εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου
 καὶ ἔσχον τινὰ ἀγαπητόν. Καθημένων δὲ ἡμῶν μιᾶς τῶν ἡμερῶν
 15 καὶ λαλούντων περὶ ὠφελείας, ἐμνήσθη τὸν λόγον τοῦτον τοῦ
 ἀββᾶ Ποιμένος τοῦ αἰτιᾶσθαι ἑαυτὸν ἕκαστος πάντοτε ἐν παντὶ
 πράγματι, καὶ λέγει μοι, ὅτι.

Ἐγὼ, πάτερ, πεῖραν ἔχω τῶν λόγων τούτων καὶ τῆς ἀνα-
 παύσεως τῆς ἐνεργείας αὐτῶν. Ποτὲ γὰρ ἔσχον τινὰ διάκο-
 20 νον γνήσιον ἀγαπητόν τῆς λαύρας, καὶ οὐκ οἶδα πόθεν εἶ-
 χεν εἰς ἐμὲ ὑπόνοιαν περὶ πράγματος φέροντος αὐτῷ λύ-
 πην, καὶ ἤρξατο στυγνάζειν μοι. Ἴδὼν δὲ αὐτὸν ἐγὼ στυ-
 γνόν, ἠρώτησα μαθεῖν τὴν αἰτίαν.

Καὶ λέγει μοι ὅτι.

25 Τόδε τὸ πρᾶγμα ἐποίησας.

Ἐγὼ δὲ μὴ συνειδῶς ἑμαυτῷ, παντελῶς τοιοῦτον πρᾶγμα ποιή-
 σαντα, ἠρξάμην πληροφορεῖν αὐτόν, ὅτι.

Οὐ σύνοιδα ἑμαυτῷ τοῦτο ποιήσαντα.

Λέγοι μοι.

30 Συγχώρησον, οὐ πληροφοροῦμαι.

Πάλι ἐκεῖνος ἔβριζε μὲ θυμῶ.

Πάλι τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Ἄληθεια λές, τέκνο μου, ἂν ἤμασταν ἀληθινοὶ μοναχοὶ δὲν θὰ τὸ κάναμε. Ἄλλὰ γιὰ τὸν Κύριο, συγχώρησε μας, γιὰτὶ ἁμαρτήσαμε.

Ἐκπληκτος ἐκεῖνος τότε ἤρθε καὶ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ γέροντα, λέγοντας.

Ἄμάρτησα, συγχώρησέ με. Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, πάρτε καὶ μένα μαζί σας.

Ἐλεγε ὁ μακάριος Σέργιος, στὰ ἀλήθεια μᾶς ἀκολούθησε, καὶ ἀφοῦ ἤρθε στὴ μονή μας, πῆρε τὸ μοναχικὸ σχῆμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 219

Κάποιος γέροντας μοῦ διηγήθηκε τὸ ἐξῆς πράγμα.

Κάποτε καὶ γιὰ μικρὸ διάστημα ἔμεινα στὴ λαύρα τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου καὶ ἀπόκτησα κάποιον φίλο. Κάποια μέρα λοιπὸν ἐνῶ καθόμασταν καὶ μιλοῦσαμε γιὰ τὴν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς, θυμήθηκα αὐτὸ τὸ λόγο τοῦ ἀββᾶ Ποιμένα, τὸ νὰ κατηγορεῖ κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του πάντοτε γιὰ κάθε πράγμα. Μοῦ λέει τότε.

Ἐγώ, πάτερ, ἔχω πεῖρα ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ἀπὸ τὴν ἐνέργεια τῆς ὠφέλειας. Γιὰτὶ κάποτε εἶχα ἕναν διάκονο στὴ λαύρα, πολὺ φίλο, καὶ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ εἶχε ὑπόνοια ἐναντίον μου γιὰ κάποιον πράγμα πὸ τοῦ προξενούσε στεναχώρια, καὶ ἄρχισε νὰ κατσουφιάζει. Βλέποντάς τον ἐγὼ κατσουφιασμένο, ρώτησα νὰ μάθω τὴν αἰτία.

Μοῦ λέει.

Αὐτὸ τὸ πράγμα ἔκανες.

Ἐγὼ ὅμως δὲν θυμόμουν νὰ ἔκανα ποτὲ κάποια τέτοια πράξη.

Ἄρχισα νὰ τὸν διαβεβαιώνω,

Δὲν γνωρίζω νὰ ἔκανα κάτι τέτοιο.

Μοῦ λέει

Συγχώρησέ με, δὲν θέλω διαβεβαιώσεις.

Ἀναχωρήσας δὲ ἐγὼ εἰς τὸ κελλίον μου, ἠρξάμην ἐρευνᾶν τὴν καρδίαν μου, εἴ τι τοιοῦτον πρᾶγμα πέπρακταί μοι, καὶ οὐχ ἠῤῥισκον. Βλέπω οὖν αὐτὸν κατέχοντα τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ ἐπιδιδόντα καὶ ὀμνύω αὐτῷ κατ' αὐτοῦ, ὅτι,

5 Οὐ σύνοιδα ἑμαυτῷ τοῦτο ποιήσαντι.

Καὶ οὐκ ἐπείσθη. Ἐλθὼν οὖν πάλιν εἰς ἑμαυτόν, μνησθεὶς τούτων τῶν λόγων τῶν ἀγίων πατέρων καὶ πιστεύσας αὐτοῖς, ἔστρεψα μικρὸν τὸν λογισμόν μου, καὶ λέγω ἐν ἑμαυτῷ.

10 Διάκων γνησίως ἀγαπᾷ με καὶ ἀπὸ ἀγάπης κινούμενος ἐθάρρησέ μοι ὃ εἶχεν ἡ καρδία αὐτοῦ περὶ ἐμοῦ, ἵνα νήψω, καὶ τοῦ λοιποῦ φυλάξω ἑμαυτόν καὶ μὴ ποιήσω αὐτό. Πλήν, ψυχὴ ἀθλία, ἐπειδὴ λέγεις, 'οὐκ ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο', μυρία κακὰ οὐ πέπρακταί σοι καὶ ἔλαθες αὐτά; Ποῦ εἰσιν, ἃ ἐποίησας ἢ πρόχθες, ἢ πρὸ δέκα ἡμερῶν; Μέμνησαι αὐτῶν; Οὐκοῦν, καὶ τοῦτο ἐποίησας ὡς ἐκεῖνα καὶ ἔλαθες, ὡς καὶ τὰ πρῶτα.

Οὕτω διέθηκα τὴν καρδίαν μου, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἐποίησα αὐτό, ἀλλ' ὥσπερ ἔλαθον τὰ πρῶτα, οὕτω καὶ τοῦτο. Ἠρξάμην οὖν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ καὶ τῷ διακόνῳ, ὅτι δι' αὐτοῦ κατηξίωσέ με ὁ
20 Κύριος ἐπιγνῶναι τὸ σφάλμα μου καὶ μετενόησα περὶ αὐτοῦ. Ἀναστὰς οὖν ἐν τοιούτοις λογισμοῖς ἤλθον μετανοῆσαι τῷ διακόνῳ καὶ εὐχαριστεῖσαι αὐτῷ, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔγνων τὸ σφάλμα μου καὶ ἔκρουσα εἰς τὴν θύραν αὐτοῦ· ἀνοίξας βάλλει μοι μετάνοιαν πρῶτος, λέγων.

25 Συγχώρησόν μοι, ὅτι ἀπὸ δαιμόνων ἐχλευάσθην, ὑπονοήσας περὶ σοῦ εἰς τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο. Ἐν ἀληθείᾳ γὰρ ἐπληροφόρησέ με ὁ Θεός, ὅτι οὐκ ἔχεις πρᾶγμα.

Καὶ ἔλεγεν ὅτι οὐδὲ ἀφῆκέ με πληροφορηῆσαι αὐτόν, λέγων.

Οὐκ ἔστιν χρεία.

30 Καὶ μεγάλως ὠφεληθεὶς, ἐδόξασα Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα· ᾧ πρέπει κράτος καὶ μεγαλοπράπεια εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐφοῦ ἔφυγα στὸ κελλί μου, ἄρχισα νὰ ἐρευνῶ τὴν καρδιά μου ἂν ἔχω κάνει κάτι τέτοιο καὶ δὲν ἔβρισκα. Βλέπω τότε νὰ κρατᾶ τὸ ἅγιο Ποτήριο καὶ νὰ μοῦ τὸ δίνει. Ὁρκίζομαι μπροστά του λέγοντας,

Δὲ θυμᾶμαι νὰ τὸ ἔκανα αὐτό,

Ἄλλὰ δὲν πείσθηκε. Πάλι τότε συγκέντρωσα ὅλη τὴ σκέψη μου καὶ θυμήθηκα αὐτὰ τὰ λόγια τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ πιστεύοντας σ' αὐτά, ἔστρεψα λίγο τὸ λογισμό μου καὶ λέγω στὸν ἑαυτό μου.

Ὁ διάκονος γνήσια μὲ ἀγαπᾶ καὶ παρακινούμενος ἀπὸ ἀγάπη, πῆρε θάρρος νὰ μοῦ πεῖ ὅ,τι ἔχει ἡ καρδιά του γιὰ μένα, γιὰ νὰ ἀνανήψω καὶ στὸ ἐξῆς νὰ φυλάξω τὸν ἑαυτό μου καὶ νὰ μὴ τὸ κάνω αὐτό. Ἄλλὰ ἄθλια ψυχὴ μου, ἐπειδὴ λές 'δὲν ἔκανα αὐτὸ τὸ πράγμα', δὲν ἔχεις κάνει μύρια κακὰ καὶ τὰ ξέχασες; Ποῦ εἶναι αὐτὰ ποὺ ἔκανες χθὲς καὶ προχθὲς, ἢ πρὶν δέκα μέρες; Τὰ θυμᾶσαι αὐτά; Λοιπὸν καὶ αὐτὸ ἔκανες ὅπως καὶ ἐκεῖνα καὶ τὸ λησμόνησες ὅπως καὶ τὰ πρῶτα.

Ἔτσι ἔπεισα τὴν καρδιά μου, πὼς στ' ἀλήθεια τὸ ἔκανα αὐτό, ἀλλὰ ὅπως ξέχασα τὸ πρῶτο, ἔτσι καὶ αὐτό. Ἄρχισα τότε νὰ εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ καὶ τὸν διάκονο, γιὰτὶ μέσω αὐτοῦ μὲ καταξίωσε ὁ Κύριος νὰ γνωρίσω τὸ σφάλμα μου. Σηκώθηκα λοιπὸν μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις καὶ πῆγα νὰ μὲ συγχωρήσει ὁ διάκονος καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσω ποὺ μέσω αὐτοῦ ἔμαθα τὸ σφάλμα μου. Χτύπησα τὴν πόρτα του, ὅταν μοῦ ἄνοιξε μοῦ ἔβαλε μετάνοια πρῶτος, λέγοντας.

Συγχώρησέ με, γιὰτὶ ἀπὸ τοὺς δαίμονες περιπαίχθηκα, μὲ τὸ νὰ σὲ ὑποψιαστῶ γιὰ κεῖνο τὸ πράγμα. Στ' ἀλήθεια, μὲ πληροφόρησε ὁ Θεός, πὼς δὲν ἔχεις κάνει τέτοιο πράγμα.

Ἔλεγε, πὼς δὲν μὲ ἄφησε νὰ τὸν πληροφορήσω, λέγοντας.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη.

Ἐφοῦ ὠφελήθηκα πολὺ, δόξασα τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ὅπου ἀρμόζει ἡ ἐξουσία, καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ Ε. ΜΙΟΝΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ Ε. ΜΙΟΝΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἔλεγέ τις τῶν πατέρων ὅτι.

*Ἔστι κοινόβιον ἐγγὺς τοῦ Νισίβεως καὶ ἦν ὁ κρατῶν αὐτὸ μέγας γέρον. Ἔσπειρον οὖν οἱ τοῦ κινόβιου καὶ ἐποίουν πολλὰς κριθὰς καὶ διεμέριζον αὐτὰς τοῖς ἄλλοις μοναστηρίοις. Συνέβη δέ τινα
5 στρατηλάτην παρερχόμενον εἰς πρεσβείαν τοῦ Πέρσου, συντυχεῖν τῷ ἀγίῳ γέροντι καὶ οἰκοδομηθῆναι παρ' αὐτοῦ καὶ παρασχεῖν τῷ κοινόβιῳ τριάκοντα λιτρῶν πρόσοδον, καὶ χαρέντες οἱ ἀδελφοὶ ἐγένοντο ἐν νομῇ τῶν πραγμάτων ἀφθονέστεροι. Ὡς δὲ ἔσπειραν κατὰ τὸ ἔθος τὰς κριθὰς, οὐκ ἐποίησεν ἡ γῆ τὸν πρῶτον
10 ἐνιαυτόν, οὐδὲ τὸν δεύτερον, οὐδὲ τὸν τρίτον. Λέγουσιν οἱ ἀδελφοὶ τῷ ἀββᾶ.*

Τί ἐστι τοῦτο ὅτι οὐκ ἐποίησεν ἡ γῆ τὰς κριθὰς ὡς καὶ πρῶην;

Λέγει αὐτοῖς ὁ γέρον ὅτι.

15 *Ἐλάβομεν τὰς τριάκοντα λίτρας καὶ διὰ τοῦτο ἡ γῆ οὐκ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀλλὰ ἀπέλθατε, πωλήσατε πάντα τὰ πράγματα καὶ δότε πτωχοῖς.*

Καὶ ποιησάντων τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὸν λόγον τοῦ γέροντος, ἔδωκεν ἡ γῆ τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ ἐδόξασαν πάντες τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

20 *Διηγῆσατό τις τῶν πατέρων περὶ τινος φιλοχρίστου ἀνδρός, ὀνόματι Μαρτυρίου (ἦν δὲ ὁ διηγησάμενος πρεσβύτερος ἀσκητῆς μέγας), ὅτι.*

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΚΛΟΣΕΩΣ Ε. ΜΙΟΝΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ἔλεγε κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες.

Κοντὰ στὸ Νίσιβη ὑπάρχει ἓνα κοινόβιο, καὶ ὁ ἡγούμενός του ἦταν μέγας γέροντας. Ἔσπερναν λοιπὸν οἱ γέροντες τοῦ κοινοβίου καὶ θέριζαν πολὺ κριθάρι καὶ τὸ μοίραζαν στὰ ἄλλα μοναστήρια. Κάποτε ἔτυχε κάποιος στρατηλάτης ποὺ περνοῦσε γιὰ πρεσβεία τοῦ Πέρση νὰ συναντήσῃ τὸν ἅγιο γέροντα καὶ νὰ οἰκοδομηθεῖ ἀπὸ αὐτὸν καὶ πρόσφερε στὸ κοινόβιο βοήθημα τριάντα λιτρῶν. Νιώθοντας χαρὰ οἱ ἀδελφοὶ ἔγιναν πιὸ ἀπλοχέριδες στὸ μοίρασμα τῶν ἀγαθῶν. Ὄταν ἔσπειραν τὰ κριθάρια, κατὰ τὴν συνήθεια, δὲν καρποφόρησε ἡ γῆ τὸν πρῶτο χρόνο οὔτε τὸ δεύτερο οὔτε καὶ τὸν τρίτο. Λένε οἱ ἀδελφοὶ στὸν ἄββᾶ.

Τί σημαίνει αὐτὸ καὶ ἡ γῆ δὲν καρποφόρησε ὅπως πρῶτα;
Τοὺς λέει ὁ γέροντας.

Γιατὶ πήραμε τὰ τριάντα λίτρα· γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο ἡ γῆ δὲν ἔδωσε τὸν καρπὸ τῆς, ἀλλὰ πηγαίνετε, πουλῆστε ὅλα τὰ πράγματα καὶ δῶστε τα στοὺς φτωχοὺς.

Ἄφου ἔπραξαν οἱ ἀδελφοὶ σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ γέροντα, ἔδωσε ἡ γῆ τὸν καρπὸ τῆς, καὶ ὅλοι δόξασαν τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες μᾶς διηγήθηκε γιὰ κάποιον φιλόχριστο ἄνδρα, μὲ τὸ ὄνομα Μαρτύριος (αὐτὸς ὁ πρεσβύτερος ποὺ μᾶς τὸ διηγήθηκε ἦταν μέγας ἀσκητής).

Παρεβάλομεν τῷ κυρῷ Μαρτυρίῳ τούτῳ καὶ ἐκρούσαμεν εἰς τὴν θύραν καὶ ὑπήκουσεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔνδον οὔσα καὶ ἐπιγνοῦσα ἡμᾶς εἶναι, ἀπελθοῦσα εἰς τὸν ἀμπελῶνα ἐφώνησε τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐλθὼν ἠσπάσατο ἡμᾶς καὶ βαλὼν ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, 5 ἔνιψε τοὺς πόδας ἡμῶν καὶ ἀναγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὸ ὑπερώον τῆς αὐλῆς αὐτοῦ ἔθηκε τράπεζαν· ἦν γὰρ μεμεστωμένος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὡς μεταλαμβάνομεν ἠνεγκεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ ἔθηκε πλησίον τῆς θύρας τοῦ ὑπερώου ἐν ᾧ διετρίβομεν, 10 πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὥστε εὐλογηθῆναι παρ' ἡμῶν, καὶ ἐξ ἐνεργείας καὶ φθόνου τοῦ δαίμονος ἔπεσε τὸ βρέφος ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ ὑπερώου καὶ εὐθέως ἀπέθανεν. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἦν ἀνακείμενος πρὸς τὴν θύραν τοῦ ὑπερώου, δεχόμενος τὰ παρὰ τῆς γυναικὸς παρατιθέμενα ἡμῖν καὶ παρακύψας εἶδε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἔρριμμένον ἄπνουν καὶ οὐκ ἔταράχθη οὐδὲ αὐτὸς οὐδὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ κρούσας ἐνένευσε τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἐλθοῦσα ἤρρε τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀποθανότα καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην. Αὐτὸς δὲ προθύμως ἤσθιε καὶ ἔπινε μεθ' ἡμῶν, καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν ἡμᾶς μέλλοντας ἐξιέναι εἰς τὴν ὁδὸν ἡμῶν προετρέψαντο ἡμᾶς 20 μεθ' ἰλαρότητος, καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι εὐχὴν, ἐκράτησαν τῆς χειρὸς τοῦ πρεσβυτέρου καὶ εἶπον αὐτῷ.

Εἰσελθε καὶ ποιήσον εὐχὴν ἐπάνω τοῦ παιδίου ὅτι ἀηδίζεται.

Εἰσελθὼν δὲ ὁ πρεσβύτερος ἐσφράγισεν αὐτὸ καὶ ἀπήλθομεν εἰς 25 τὴν ὁδὸν ἡμῶν.

Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας πάλιν παρεβάλομεν αὐτοῖς καὶ ἰδόντες ἡμᾶς ἐχάρησαν σφόδρα καὶ τὸ παιδίον εὔρομεν καθήμενον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν Θεὸν τὸν δωρησάμενον αὐτῷ τὴν υἰγιάν.

30 Καὶ δὴ λαβόντες αὐτοὶ τὸ βρέφος διηγῆσαντο ἡμῖν λέγοντες.

Οὗτος ὁ μικρὸς παῖς νεκρὸς ἦν καὶ διὰ τῶν εὐχῶν ὑμῶν ἐχαρίσατο ἡμῖν αὐτὸν ὁ Θεός.

Καὶ διηγοῦντο ἡμῖν κατὰ μέρος πάντα, ὅτι.

Ἐξελθόντων ὑμῶν εἰσῆλθομεν ὅπου ἔκειτο τὸ παιδίον,

Ἐπισκεφθήκαμε αὐτὸν τὸν κυρ-Μαρτύριο καὶ χτυπήσαμε τὴν πόρτα του· μᾶς ἀπάντησε ἡ γυναῖκα του, ποὺ ἦταν μέσα, καὶ καταλαβαίνοντας ὅτι εἴμαστε ἐμεῖς, πῆγε στὸν ἀμπελώνα γιὰ νὰ φωνάξει τὸν ἄνδρα της. Ὅταν ἦρθε μᾶς ἀσπάστηκε βάζοντας νερὸ στὸ νιπτήρα, ἔνιψε τὰ πόδια μας καὶ ἀφοῦ μᾶς ἀνέβασε στὸ ὑπερῶο τῆς αὐλῆς, ἔστρωσε ἐκεῖ τρεπέζι· ἦταν γεμάτος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Καθὼς τρώγαμε ἡ γυναῖκα ἔφερε τὸ γιό της καὶ τὸν ἔβαλε κοντὰ στὴν πόρτα τοῦ ὑπερώου ποὺ ἤμασταν, δίπλα στὸν πατέρα του, γιὰ νὰ τὸν εὐλογῆσομε. Ἀπὸ ἐνέργεια καὶ φθόνο τοῦ δαίμονα ἔπεσε τὸ μικρὸ παιδί ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ ὑπερώου καὶ ἀμέσως πέθανε. Ὁ πατέρας του ποὺ καθόταν κοντὰ στὴν πόρτα τοῦ ὑπερώου, γιὰ νὰ παίρνει αὐτὰ ποὺ ἡ γυναῖκα του μᾶς πρόσφερε, σκύβοντας εἶδε τὸ παιδί του πεσμένο κάτω καὶ ξεψυχισμένο καὶ καθόλου δὲν τaráχτηκε οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ γυναῖκα του, ἀλλὰ χτυπώντας, ἔκανε νόημα στὴ μητέρα του ποὺ ἐρχόμενη βρῆκε τὸ παιδί της νεκρὸ καὶ τὸ ἔβαλε στὸ κρεβάτι. Αὐτὸς μὲ κέφι ἔτρωγε καὶ ἔπινε μαζί μας καὶ μετὰ τὸ φαγητό, τὴ στιγμή ποὺ πρόκειτο νὰ συνεχίσομε τὸ δρόμο μας, μᾶς προέπεμψε μὲ ἰλαρότητα· καὶ ἀφοῦ ἔκαμε εὐχὴ κράτησε τὸ χέρι τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ εἶπε.

Ἔλα καὶ διάβασε εὐχὴ πάνω στὸ παιδί, γιὰτὶ βασανίζεται.

Μπαίνοντας ὁ πρεσβύτερος τὸ σφράγισε καὶ πήραμε τὸ δρόμο μας.

Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες πάλι τοὺς ἐπισκεφθήκαμε καὶ μόλις μᾶς εἶδαν χάρηκαν πολὺ καὶ βρήκαμε καὶ τὸ παιδί καθησμένο μὲ τὴ μητέρα του καὶ δοξάσαμε τὸ Θεὸ ποὺ τοῦ χάρισε τὴν υἰεία του.

Παίρνοντας τὸ παιδί μᾶς διηγῆθηκαν.

Αὐτὸ τὸ μικρὸ παιδάκι ἦταν νεκρὸ καὶ μὲ τίς προσευχάς σας ὁ Θεὸς μᾶς τὸ χάρισε.

Μᾶς διηγῆθηκαν τότε τὰ πάντα μὲ λεπτομέρεια.

Ἀφοῦ φύγατε ἐσεῖς μπήκαμε μέσα στὸ δωμάτιο ποὺ βρι-

ὀφείλοντες αὐτὸ προκομίσαι, καὶ εὖρομεν αὐτὸ διὰ τῶν εὐ-
χῶν ὑμῶν ζῶντα.

Διηγούντο οὖν περὶ αὐτοῦ ὅτι ἀνδρωθεὶς ἐγένετο ἀνὴρ βιώσας
κατὰ Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

5 Διηγῆσατο ἡμῖν τις τῶν πατέρων ὅτι.

Ἦντος αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦτο εἶδον τὸ παράδοξον
αὐταῖς ὄψεσι γεγονός.

Ἦν τις ἀνὴρ φιλόχριστος, Χριστόφορος μὲν προσαγορευόμενος,
στρατευόμενος δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ἐν τῇ τῶν προτικτόρων καλου-
10 μένη σχολῇ, ὅς διὰ πάσης ἡμέρας ἐσχόλαζεν ἐν τῷ παλατίῳ,
μηδενὸς γευόμενος μέχρις ἡλίου δύσεως· ἀναχωρῶν οὖν ἐσπέρας
μετελάμβανεν ἄρτου ξηροῦ καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν καὶ ὕδατος καὶ
τούτοις μόνοις ἤρκεῖτο, μηδαμῶς τῆς κεκαρυκευμένης παρὰ
πολλοῖς τροφῆς μεταλαμβάνων. Εἶχε δὲ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἐνδοθεν
15 μὲν τρίχινον, ἐξωθεν διὰ τὸ λαθεῖν τοὺς πολλοὺς πολυτελέσι ἐκέ-
χρητο ἱματίοις.

Ἀπολύων οὖν μετὰ τὸ μισσεῦσαι τοὺς ὀψικεύοντας αὐτόν, ἤρχε-
το πρὸς ἀργυροπράτην τινὰ συναλλάκτην αὐτοῦ καὶ ἐλάμβανε
παρ' αὐτοῦ τρία ἀποκόμβια, ἐν μὲν νομισμάτων, ἐν μὲν
20 σημησίων καὶ ἐν τριμησίων καὶ οὕτω μόνος, ἀπιῶν ἐν τοῖς ἐμβό-
λοις καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τοῖς δεομένοις πα-
ρεῖχεν. Ἐν οἷς ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐλθὼν εἰς καλύβην ἐνὸς ἀδελφοῦ, ἐξῆ-
νεγκε δοῦναι αὐτῷ εὐλογίαν καὶ ὡς ἐνυξεν αὐτόν ἐφ' ᾧ διανα-
στάντα λαβεῖν, ἐκεῖνος οὐδαμῶς ἀπεκρίνατο. Τοῦ δὲ πάλιν μετὰ
25 κραυγῆς τοῦτον νύξαντος, οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις.
Τότε οὖν ψηλαφήσας καὶ γνοὺς αὐτόν τετελευτηκένας, ἀπελθὼν
ἐν τινὶ καπηλείῳ τῷ τόπῳ πλησιάζοντι, κρούσας ἤτησε τὸν κά-
πηλον φῶτα αὐτῷ κομίσαι καὶ κεράμιον ὕδατος ἐφ' ᾧ λοῦσαι τὸν
ἀδελφόν, δεδωκῶς τῷ καπήλῳ τριμήσιον. Ἀπελθὼν οὖν μετὰ
30 τοῦ καπήλου ἔλουσεν αὐτόν· εἶτα πάλιν ἀπελθὼν εἰς ἐργαστήριον

1. Ὅθονιακόν: λευκὸ ὕφασμα μετὰ τὸ ὁποῖο τύλιγαν τοὺς νεκρούς.

σκόταν τὸ παιδί γιὰ νὰ τοῦ κάνομε αὐτὰ ποὺ εἶχαμε χρέος
καὶ τὸ βρήκαμε ζωντανὸ ἐξαιτίας τῶν εὐχῶν σας.

Διηγοῦνται λοιπὸν γιὰ αὐτὸ ὅτι ὅταν ἀνδρώθηκε, ἔγινε ἄνδρας
ποὺ ἔζησε κατὰ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μᾶς διηγήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς πατέρες, καὶ μᾶς εἶπε πὼς
ὅταν βρισκόταν στὴν Κωνσταντινούπολη εἶδε μὲ τὰ μάτια του
αὐτὸ τὸ παράξενο γεγονός.

Ἦταν κάποιος φιλόχριστος ἄνδρας, ὀνομαζόμενος Χριστόφο-
ρος, καὶ ὑπηρετοῦσε στρατιώτης στὸ παλάτι, στὴν ὀνομαζόμε-
νη σχολὴ τῶν προδικτόρων, ὁ ὁποῖος ὅλη τὴν ἡμέρα δίδασκε
στὸ παλάτι, χωρὶς νὰ γεύεται τίποτε μέχρι τῆ δύση τοῦ ἡλίου.
Φεύγοντας τὸ ἀπόγευμα ἔτρωγε ψωμὶ ξερὸ καὶ βρεγμένα
ὄσπρια καὶ νερό, καὶ ἀρκοῦνταν μόνο σ' αὐτά, χωρὶς νὰ τρώει
καθόλου καρυκευμένα τροφὴ ὅπως κάνουν οἱ πολλοί. Φοροῦσε
ἀπὸ μέσα ἔνδυμα τρίχινο, ἐνῶ ἐξωτερικὰ φοροῦσε πολυτελῆ
ἐνδύματα, γιὰ νὰ ξεφεύγει τὴν προσοχὴ τῶν ἄλλων.

Ἀφήνοντας μετὰ τὴν ἀναχώρησή του ἐλεύθερους ἐκείνους ποῦ
τὸν συνόδευαν, πήγαινε σὲ κάποιον μεσίτη ἀργυροπράτη καὶ
ἔπαιρνε ἀπὸ αὐτὸν τρία πουγγιά, ἓνα μὲ νομίσματα χρυσά, ἓνα
μὲ σημήσια καὶ ἓνα μὲ τριμήσια καὶ ἔτσι πηγαίνοντας μόνος
του στὶς αὐλὲς καὶ τὶς φυλακὲς ὅλη τὴ νύχτα τὰ μοίραζε σ'
ἐκείνους ποὺ εἶχαν ἀνάγκη. Κάμνοντας αὐτὸ μιὰ νύχτα πῆγε
στὴν καλύβα ἐνὸς ἀδελφοῦ καὶ ἔβγαλε νὰ τοῦ δώσει βοήθεια
καὶ σκουντώντας τον νὰ σηκωθεῖ καὶ νὰ τὴν παρεῖ, ἐκεῖνος δὲν
ἀπαντοῦσε. Καὶ πάλι τὸν σκούνησε φωνάζοντας δυνατὰ καὶ
δὲν ὑπῆρχε οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόαση. Τότε λοιπὸν ἀφοῦ τὸν
ψηλάφησε καὶ κατάλαβε ὅτι εἶχε πεθάνει, πῆγε σὲ ἓνα καπη-
λειὸ κάπου κοντὰ καὶ χτυπώντας ζήτησε ἀπὸ τὸν κάπηλο νὰ
φέρει φῶτα καὶ ἓνα κανάτι νερό, γιὰ νὰ λούσει τὸν ἀδελφό, δί-
νοντας στὸν κάπηλο ἓνα τριμήσιο. Πῆγε τότε πίσω μαζὶ μὲ τὸν
κάπηλο καὶ τὸν ἔλουσε· ὕστερα πάλι πῆγε σὲ ἓνα κατάστημα
ὀθονιακῶν¹ καὶ πῆρε τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὸν ἐνταφιασμό,

όθονιακοῦ, ἔλαβε τὰ πρὸς ἐνταφιασμόν, δεδωκῶς τὴν τιμὴν ὡσαύτως δὲ καὶ ὑποδήματα ἤνεγκε καὶ κηροῦς καὶ ἐνταφιάσας ὡς καθήκει, ἄψας τε κηροῦς καὶ θεῖς ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ νόμισμα λόγῳ τῶν αὐτὸν θαπτόντων, λέγει τῷ τεθνεῶτι.

5 Ἐγείρου, ἀδελφέ, καὶ δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην.

Ὁ δὲ ἀνακαθίσας ἤσπασατο αὐτὸν καὶ πάλιν ἀναπесῶν ἐκοιμήθη. Τοῦτο δὲ ἑωρακῶς ὁ κάπηλος, ἔντρομος γεγωνῶς ἀνεχώρησε καὶ ἔμεινεν ἀπὸ τοῦ φόβου ὡσεὶ νεκρός. Ὅς καὶ ἐξηγήσατο πολλοῖς τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

10 Καὶ ἄλλο δὲ ἔλεγον περὶ αὐτοῦ τοῦ ἐν ἀγίοις Χριστοφόρου.

Ἀπερχομένου γὰρ αὐτοῦ νυκτὸς προσεύξασθαι ἐν τοῖς εὐκτηρίοις οἴκοις, ἀπήρχετο καὶ ἐν τῇ Χαλκῇ τοῦ παλατίου, κάκειθεν ἐν τῷ ἐπιλεγομένῳ Φλειτρῷ τοῦ Σωτῆρος· τόπος δὲ ἐστὶν οὗτος πάνυ σεβάσμιος καὶ προσκυνητός, ἔχων πυλῶνας χαλκοῦς. Καὶ ὡς
15 μόνος ἤρχετο προσκυνῆσαι, αὐτομάτως ἠνοίγοντο αὐτῷ αἱ θύραι. Καὶ εἰσερχόμενος καὶ προσκυνῶν ἐθυμία καὶ ἐξήρχετο μηδενὸς γινώσκοντος.

Πολλάκις οὖν ἐγειρόμενοι οἱ τῷ τόπῳ παραμένοντες καὶ τὰς θύρας εὐρίσκοντες ἀνεωγμένας ἐξεπλήσσοντο ἅμα καὶ φοβούμενοι,
20 μήπως ἀπώλειά τις ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ γένηται καὶ εὐρεθῶσιν ὡς ἑβδομάριοι κινδυνεύοντες. Ὅθεν φιλοπόνως καὶ ἐγρηγόρως παρατηρήσαντες, εὔρον ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ εἰρημένου τούτου μόνον ἀνδρὸς γίνεσθαι. Ἀνήγγειλον οὖν τῷ κατ' ἐκείνου καιροῦ πατριάρχῃ τὰ περὶ τούτου καὶ ἐκπλαγεῖς ἠπίστησεν, ἕως αὐτὸς ἐν
25 τῷ κατηγουμένῳ λεληθότως ἀγρυπνήσας καὶ ἰδίους ὀφθαλμοῖς τοῦτον θεασάμενος θυμιῶντα καὶ πληροφορηθεὶς ἐδόξασε τὸν Θεόν,

Καὶ μηδεὶς, ὡς ὑπὲρ λόγον οὔσι, διηπιστεῖτο τοῖς λεγομένοις, με-

πληρώνοντας τὴν τιμὴ· με αὐτὸν τὸ τρόπο καὶ παπούτσια ἔφερε καὶ κεριὰ καὶ τὸν ἐτοίμασε γιὰ τὸν ἔνταφιασμὸ ὅπως ἄρμοζε καὶ ἀφοῦ ἄναψε τὰ κεριὰ καὶ ἔβαλε ἐπάνω στὸ στῆθος του νόμισμα γιὰ ἐκείνους ποὺ θὰ τὸν θάψουν, λέει στὸν πεθαμένο.

Σήκω, ἀδελφέ, καὶ δός μου τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπη.

Αὐτὸς τότε ἀνασηκώθηκε, τὸν ἀσπάρθηκε καὶ πάλι ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε. Βλέποντάς το αὐτὸ ὁ κάπηλος, κατατρομαγμένος ἔφυγε καὶ ἔμεινε ἀπὸ τὸ φόβο του σὰν νεκρός. Αὐτὸς ὁ ἴδιος διηγήθηκε σὲ πολλοὺς τὸ παράδοξο αὐτὸ θαῦμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Καὶ ἄλλο ἔλεγαν γιὰ αὐτὸν τὸν ἐν ἀγίοις Χριστόφορο.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύχτας πηγαίνοντας νὰ προσευχηθεῖ στοὺς εὐκτήριους οἴκους, πήγαινε καὶ στὸ παλάτι τοῦ Σωτῆρος, στὴ Χάλκη, στὸ μέρος δηλαδὴ ποὺ ὀνομάζεται Φλέτρο· ὁ τόπος αὐτὸς ἦταν πάρα πολὺ σεβαστὸς καὶ πήγαιναν πολλοὶ προσκυνητές, εἶχε μάλιστα καὶ χάλκινους πυλῶνες. Ἐρχόμενος λοιπὸν μόνος του γιὰ νὰ προσκυνήσει, αὐτόματα ἄνοιγαν οἱ πόρτες. Ἐμπαινε προσκυνοῦσε, θυμιάζε καὶ ἔβγαινε χωρὶς νὰ γίνεται ἀπὸ κανέναν ἀντιληπτός.

Πολλὲς φορές λοιπὸν σηκώνονταν αὐτοὶ ποὺ ἔμεναν ἐκεῖ κοντὰ καὶ βρίσκοντας τὶς πόρτες ἀνοιχτὲς ἔμειναν ἐκπληκτοὶ, συγχρόνως ὅμως φοβοῦνταν, μήπως στὸ σκευοφυλάκιο ἔχει γίνεῖ κάποια κλοπὴ καὶ βρεθοῦν σὲ κίνδυνο, σὰν ἑβδομάριοι². Ἐξαιτίας αὐτοῦ, ἀφοῦ παρακολούθησαν ξάγρυπνοὶ καὶ με πολλὴ δυσκολία, βρῆκαν νὰ εἶναι αὐτὸς μόνος ὁ ἄνδρας ποὺ εἶπαμε. Ἀνέφεραν τότε τὰ σχετικὰ με αὐτὸν στὸν πατριάρχη ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, καὶ μένοντας ἐκπληκτοὶ δὲν πίστεψε, μέχρις ὅτου ἦρθε καὶ ὁ ἴδιος στὸ κατηχουμενεῖο καὶ ξενύχτησε καὶ με τὰ ἴδια του τὰ μάτια εἶδε αὐτὸν νὰ θυμιάζει καὶ ἀφοῦ βεβαιώθηκε δόξασε τὸ Θεό.

Καὶ κανένας δὲν δυσπιστοῦσε στὰ λεγόμενα, σὰν νὰ ἦταν κάτι

2. Ἐβδομάριοι: εὐγενεῖς νέοι ποὺ ἐπέβλεπαν ἀνὰ ἑβδομάδα τὸν κοιτῶνα τοῦ ἡγουμένου.

μνημένος τοῦ θεοῦ Δαυὶδ λέγοντος.

«Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Διηγῆσατό τις φιλόχριστος, ὅτι.

5 Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν μιᾷ τῶν ἐκκλησιῶν ἦλθέ τις γυνὴ εὐ-
οπτος νεωτέρα καὶ εὐχετο μετὰ δακρῶν λέγουσα μεγάλη τῆ
φωνῇ.

Κύριε, τάραξόν με.

Καὶ τοῦτο πολλάκις λέγουσα διέμενεν. Ἄλλος δέ τις εὐρέθη τῶν
10 λαμπρῶν εὐχόμενος ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ταῦτα λεγού-
σης αὐτῆς, καὶ ἐνεθυμεῖτο τίνος ἕνεκεν οὕτως εὐχεται. Μετὰ δὲ
τὸ παύσασθαι αὐτὴν τοῦ κλαυθμοῦ, προσελθὼν εἶπεν αὐτῇ.

Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, εἶπέ μοι διὰ τί ταῦτα λέγεις εὐχο-
μένη· καὶ ἐὰν εἶπης μοι τὴν ἀλήθειαν, ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν
15 ὅτι πάσῃ δυνάμει βοηθήσω σοι.

Ἐνόμιζε γὰρ αὐτὴν ἐνδεεῖσθαι ἢ καταπονεῖσθαι. Ἡ δὲ ὡς εἶδεν
αὐτὸν μετὰ σπουδῆς θέλοντα μαθεῖν, λαμβάνει αὐτὸν παρὰ μίαν
καὶ λέγει αὐτῷ.

Ἐγώ, δέσποτα, εἶχον ἄνδρα ἀπὸ παρθενίας μου καὶ ἐτελεύ-
20 τησε πρὸ καιροῦ καταλείπων με χήραν· καὶ νῦν κατεπανί-
σταταί μοι τὸ σῶμα πρὸς ἐπιθυμίαν συνουσίας ἀνδρός, καὶ
διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν Θεὸν ἵνα ταπεινώσῃ με, ὅπως μὴ
λάβω πείραν ἀνδρὸς δευτέρου.

Ταῦτα εἰπούσα ἀνεχώρει ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτῆς ἢ γυνή.

25 Ὁ δὲ ἀκούσας ἐθαύμασε καὶ θέλων ἀκριβῶς μαθεῖν, ἔπεμψεν
ὀπίσω αὐτῆς παῖδα ἰδεῖν ποῦ μένει. Ὁ δὲ παῖς ἐσημειώσατο τὸν
οἶκον αὐτῆς· ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν πάλιν ἰδεῖν τί συνέβη αὐτῇ. Ὁ
δὲ ἀπελθὼν εὗρεν αὐτὴν λάβρω πυρετῷ συνεχομένην κατακει-

τὸ παράλογο, ἔχοντας στὸ μυαλό του τὸ λόγο τοῦ Δαβίδ πού λέει.

«Τὸ θέλημα αὐτῶν πού τὸν εὐλαβοῦνται θὰ ἐκπληρώσει, θὰ κάνει δεκτὴ τὴ δέησή τους καὶ θὰ τοὺς σώσει»³.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Κάποιος φιλόχριστος μᾶς διηγήθηκε.

Στὴν Κωνσταντινούπολη σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες ἦρθε κάποια γυναίκα, ὁμορφη καὶ νεαρή, καὶ μὲ δάκρυα προσευχόταν καὶ ἔλεγε μὲ δυνατὴ φωνή.

Κύριε, τάραξέ με.

Αὐτὸ συνέχιζε νὰ τὸ λέει πολλές φορές. Βρέθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες νὰ προσεύχεται στὸν ἴδιο ναὸ αὐτὴ τὴν ὥρα πού αὐτὴ ἔλεγε αὐτά, καὶ ἀποροῦσε ἐξ αἰτίας τοῦ πράγματος προσεύχεται ἔτσι. Μετά, καὶ ἀφοῦ σταμάτησε τὸ κλάμα, τὴν πλησίασε καὶ τῆς εἶπε.

Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πές μου γιατί στὴν προσευχή σου λές αὐτά; Καὶ ἂν μοῦ πεῖς τὴν ἀλήθεια, ἐλπίζω στὸ Θεό, ὅτι μὲ ὅλη μου τὴ δύναμη θὰ σὲ βοηθήσω.

Νόμιζε δηλαδὴ πὼς αὐτὴ εἶχε κάποια ἀνάγκη ἢ πὼς βασανιζόταν ἀπὸ κάτι. Αὐτὴ ὅταν τὸν εἶδε μὲ ἐνδιαφέρον νὰ θέλει νὰ μάθει, τὸν παίρνει παράμερα καὶ τοῦ λέει.

Ἐγώ, κύριε, εἶχα ἄνδρα ἀπὸ τὴν παρθενία μου καὶ πρὶν ἀπὸ καιρὸ πέθανε, ἀφήνοντάς με χήρα, καὶ τῶρα ἐπαναστατεῖ τὸ σῶμα μου ἀπὸ ἐπιθυμία συνουσίας μὲ ἄνδρα· γιὰ αὐτὸ παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὲ ταπεινώσει, ὥστε νὰ μὴ δοκιμάσω ἄνδρα δεῦτερο.

Ἄφοῦ εἶπε αὐτὰ ἡ γυναίκα, ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι της.

Αὐτὸς ἀκούοντας αὐτὰ θαύμασε καὶ θέλοντας ἀκριβῶς νὰ μάθει, ἔστειλε ἀπὸ πίσω της ἓνα δοῦλο γιὰ νὰ δεῖ ποῦ μένει. Ὁ δοῦλος ἐπεσήμανε τὸ σπίτι της, καὶ πάλι τὸν ἔστειλε γιὰ νὰ δεῖ τί τῆς συνέβηκε. Αὐτὸς ὅταν ξαναπῆγε τὴ βρῆκε στὸ κρεβάτι

μένην ἐπὶ κλίνην καὶ στενάζουσαν. Καὶ ἐλθὼν ὁ παῖς πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ τὸ γεγονός αὐτῆ. Ὁ δὲ ἀκούσας ἐξεπλάγη τὴν σὴφρονα ψυχὴν ἐκείνην καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Ἦν τις ἀναχωρητῆς ἐνάρετος καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων.

5 Κύριε, γνώρισόν μοι τὰ κρίματά σου τί εἰσιν;

Πολλάκις οὖν καὶ ἄσκησιν ἔνεκεν τῆς αἰτήσεως ταύτης ἐπεδείξατο καὶ ὑπερετίθετο αὐτὸν ὁ Θεός, ὡς ἀδύνατον ἀνθρώποις τοῦτο ὑπάρχειν. Ὡς δὲ πάλιν ἐπέμενε διὰ τῆς ἀσκήσεως παρακαλῶν τὸν Θεόν, θέλων ὁ Θεὸς πληροφορῆσαι τὸν γέροντα, παρε-
10 χώρησεν ἐλθεῖν αὐτῷ λογισμόν, ὥστε ἀπελθόντα ἐπισκέψασθαι τινα ἀναχωρητὴν, ἀπὸ σημείων οὐκ ὀλίγων καθήμενον· καὶ δὴ σκευάσας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ εἶχετο τῆς ὁδοῦ. Πέμπει οὖν ὁ Θεὸς ἄγγελον καὶ μετασχηματισθεὶς εἰς μοναχὸν ὑπαντιάζει τῷ γέροντι καὶ φησι πρὸς αὐτόν.

15 Ποῦ πορεύει, καλόγηρε;

Ὁ δὲ γέρων φησί.

Πρὸς τόνδε τὸν ἀναχωρητὴν.

Λέγει ὁ ἄγγελος ὁ δῆθεν μοναχός.

Κἀγὼ πρὸς αὐτὸν ὑπάγω, ἀλλὰ συνοδεύσομεν ὁμοῦ.

20 Καὶ ὡς ὠδευσαν τὴν πρώτην ἡμέραν, ἔρχονται ἐν τινὶ τόπῳ ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἀνὴρ φιλόχριστος καὶ δεξάμενος αὐτοὺς ἀνέπαυσε. Καὶ ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς παρέθηκεν ὁ φιλόχριστος εἰς ἄργυρον πατελίκιν, καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτούς, λαβὼν ὁ ἄγγελος τὸ πατελίκιν, ἠφάντωσεν εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ δὲ γέρων ἰδὼν ἐθλίβη.

25 Εἶτα ἐξελθόντες ἄμα, ὠδευσαν τὴν δευτέραν ἡμέραν καὶ τῷ καιρῷ κατήνησαν ἐν τόπῳ ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἕτερός τις ἀνὴρ φιλό-

νά κατακαίγεται ἀπὸ τῆ λάβα τοῦ πυρετοῦ καὶ νά στενάζει. Ἐπιστρέφοντας στὸν κύριό του τοῦ ἀνάφερε τὸ γεγονός. Αὐτὸς ἀκούοντάς το ἔμεινε ἔκπληκτος μὲ τῆ σῶφρονα ἐκείνη ψυχῇ καὶ δόξασε τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ζοῦσε ἓνας ἐνάρετος ἀναχωρητῆς ποὺ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ καὶ τοῦ ἔλεγε.

Κύριε, γνώρισέ μου ποιὰ εἶναι τὰ κρίματά σου.

Πολλὲς φορές λοιπὸν ἐξ αἰτίας τῆς αἴτησής του αὐτῆς ἐπέδειξε καὶ ἄσκηση καὶ ὁ Θεὸς τὸν πληροφοροῦσε, πὼς αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο στοὺς ἀνθρώπους. Ἐπειδὴ αὐτὸς πάλι ἐπέμενε μὲ τὴν ἄσκηση παρακαλώντας τὸ Θεό, θέλοντας ὁ Θεὸς νά πληροφορήσει τὸν γέροντα, ἐπέτρεψε νά μπεῖ σ' αὐτὸν λογισμὸς, ὥστε νά φύγει καὶ νά ἐπισκεφθεῖ κάποιον μοναχό, ποὺ ἔμενε ὄχι καὶ λίγα σημεῖα μακριά. Ἐτοίμασε τὴ μηλωτὴ του καὶ ξεκίνησε. Στέλνει τότε ὁ Θεὸς ἄγγελο, μετασχηματισμένο σὲ μοναχό, ποὺ συναντᾷ τὸ γέροντα καὶ τοῦ λέει.

Ποῦ πηγαίνεις, καλόγηρε;

Ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Στὸν τάδε ἀναχωρητή.

Λέει ὁ ἄγγελος ὁ δῆθεν μοναχός.

Καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν πηγαίνω· ἄς περπατήσομε λοιπὸν μαζί.

Ἄφου βάδισαν τὴν πρώτη μέρα, φτάνουν σ' ἓναν τόπο, ὅπου ζοῦσε ἓνας ἄνδρας φιλόχριστος, ποὺ τοὺς δέχθηκε καὶ τοὺς ξεκούρασε. Κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ὁ φιλόχριστος τοὺς πρόσφερε σὲ ἀργυρὴ πιατέλα, καὶ μετὰ τὸ φαγητό, παίρνοντας ὁ ἄγγελος τὴν πιατέλα, τὴν ἐξαφάνισε στὸν ἀέρα. Ὁ γέροντας μόλις τὸ εἶδε, στεναχωρήθηκε.

Μετὰ ἀναχωρώντας μαζί περπάτησαν τὴ δεύτερη μέρα καὶ σὲ κάποια στιγμή ἔφτασαν σὲ ἓναν τόπο, ὅπου ζοῦσε ἓνας ἄλλος

χριστος και φιλομόναχος υπεράγαυ, ος και φιλοξηνήσας αυτους και τους πόδας αυτων νίψας έφιλοφρόνησε. Τη δε έωθεν υιον έχων μονογενη, ηγαγεν αυτον ευλογηθηγαι παρ' αυτων. Ο δε άγγελος κρατήσας αυτον του φάρυγγος απέπνιξε. Και ο γέρων ιδων
5 έξεπλάγη, ουδεν δε ειπεν ολως.

Τη ουν τρίτη ημέρα οδεύσαντες επι πολυ ουδένα ευρον υποδεχόμενον αυτους, μίαν δε αυλην έρημον απο πολλου χρόνου κατέλαβον και καθεσθέντες υπο την σκιαν του τοιχου, μετέλαβον εξ ων ειχεν ο γέρων παζαμαδιων, και εν τω αυτους έσθιειν, θεωρει ο
10 άγγελος τοιχόν τινα απειλουντα πτωσιν. Αναστας ουν και διαζωσάμενος, ηρξατο καταλύειν τον πινσον και παλιν οικοδομειν. Τότε μη βαστάσας ο γέρων ορκωσεν αυτον λέγων.

“Άγγελος ει; δαιμων ει; ειπέ μοι τις ει. Τα γαρ έργα α έποίησας, ανθρωπου ουκ εισιν.

15 Λέγει αυτω ο άγγελος.

Τί έποίησα;

Λέγει ο γέρων.

Χθες και προχθες εδέξαντο ημας οι φιλόχριστοι εκεινοι και ανεπαυσαν και του μεν το πατελικιν ηφάντωσας, του
20 δε τον υιον απέπνιξας και ωδε μηδεμίαν ημων παραμυθίαν ευρηκότων Ιστασαι οικοδομας ποιων.

Τότε λέγει αυτω ο άγγελος.

“Ακουσον, κάγω σοι λέξω. Ο πρωτος ημας δεξάμενος ανηρ θεοφιλης υπάρχει και κατα Θεον διοικει τα υπάρχοντα αυτω· το δε πατελικιν εκεινο απο άδίκου κληρονομίας αυτω κατελείφθη· Ινα ουν μη χάριν του πατελικίου εκεινου
25 απολέση τον μισθον των άλλων αγαθων, Ιδου ηφάντωσα αυτο και εστι το εργον αυτου καθαρόν. Και ο άλλος ο φιλοξηνήσας ημας ανηρ ενάρετός εστιν, ει δε εξησεν ο μικρός εκεινος, εργαλειον του σατανά ημελλε γίνεσθαι, ωστε
30 λησμονηθηγαι τα αγαθα του πατρος αυτου. Δια τουτο, ως

φιλόχριστος και ὑπερβολικά φιλομόναχος, πού με διάθεση φίλου τοὺς φιλοξένησε καὶ τοὺς ἔπλυνε τὰ πόδια. Τὸ ἄλλο πρωὶ ἔφερε τὸν μονογενῆ γιὸ πού εἶχε γιὰ νὰ πάρει ἀπὸ αὐτοὺς εὐλογία. Ὁ ἄγγελος σφίγγοντας τότε τὸ φάρυγγα του, τὸν ἔπνιξε. Ὁ γέροντας μόλις τὸ εἶδε ἔμεινε ἐκπληκτος, ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶπε.

Τὴν τρίτη λοιπὸν ἡμέρα περπάτησαν γιὰ πολλή ὥρα καὶ δὲ βρῆκαν κανένα νὰ τοὺς ὑποδεχθεῖ, γι' αὐτὸ μπῆκαν σὲ μιὰ αὐλὴ ἔρημη ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ ἀφοῦ κάθησαν κάτω ἀπὸ τὴ σκιὰ τοῦ τείχου, ἔφαγαν ἀπὸ τὰ παξιμάδια πού ὁ γέροντας εἶχε, καὶ καθὼς ἔτρωγαν, βλέπει ὁ ἄγγελος κάποιον τοῖχο ἔτοιμο νὰ πέσει. Σηκώθηκε τότε καὶ ἀφοῦ ζώσθηκε, ἄρχισε νὰ γκρεμίζει τὴν ἀψίδα καὶ πάλι νὰ τὴν κτίζει. Τότε μὴ ἀντέχοντας ἄλλο ὁ γέροντας τὸν ὄρκισε λέγοντας.

Ἦ ἄγγελος εἶσαι; δαίμονας εἶσαι; πές μου τί εἶσαι; Γιατὶ τὰ ἔργα πού κάνεις ἀνθρώπου δὲν εἶναι.

Τοῦ λέει ὁ ἄγγελος.

Τί ἔκανα;

Τοῦ λέει ὁ γέροντας.

Χθὲς καὶ προχθὲς μᾶς ὑποδέχθηκαν οἱ φιλόχριστοι ἐκεῖνοι καὶ μᾶς ξεκούρασαν, καὶ τοῦ ἐνὸς ἐξαφάνισες τὴν πιατέλα, τοῦ ἄλλου ἔπνιξες τὸ παιδί· καὶ ἐδῶ πού δὲ βρήκαμε καμμιά φροντίδα κάθεσαι καὶ κτίζεις.

Τότε τοῦ λέει ὁ ἄγγελος.

Ἦ ἄκουσε, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ. Ὁ πρῶτος πού μᾶς δέχθηκε εἶναι ἄνδρας θεοφιλῆς καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ διοικεῖ τὰ ὑπάρχοντά του· ἐκείνη ἡ πιατέλα τοῦ ἔμεινε ἀπὸ ἄδικη κληρονομιά· γιὰ νὰ μὴ χάσει λοιπὸν τὸ μισθὸ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἐξαιτίας ἐκείνης τῆς πιατέλας, νά, τὴν ἐξαφάνισα καὶ εἶναι τὸ ἔργο του καθαρὸ. Καὶ ὁ ἄλλος πού μᾶς φιλοξένησε εἶναι ἄνδρας ἐνάρετος· ἂν ζοῦσε ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἐπρόκειτο νὰ γίνεῖ ἐργαλεῖο τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἔτσι νὰ ξεχαστοῦν οἱ ἀγαθοεργίες τοῦ πατέρα του. Γιὰ αὐτὸ, ὅπως ἦταν τρυφερό, τὸ ἔπνιξα, γιὰ νὰ

ἦν τρυφερόν, ἀπέπνιξα αὐτό, ἵνα κάκεῖνο σωθῆ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ μείνη ἀνεπίληπτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Λέγει ὁ γέρων.

Ἔωδε τί;

5 Λέγει ὁ ἄγγελος.

Ὁ κύριος τῆς αὐλῆς ταύτης λοιμός ἐστι καὶ πολλοὺς ἐκζητεῖ κακοποιῆσαι· πένεται δὲ καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐ δύναται. Ὁ δὲ πάππος αὐτοῦ κτίζων τὸν οἶκον, τῷ πινσῶ τούτῳ, ᾧ ᾠκοδόμησα, χρήματα ἀπέθετο. Ἴνα οὖν μὴ τῇ ἀφορμῇ τοῦ
10 κτίσματος εὐρῶν τὰ χρήματα κακοποιήσῃ οὐς προέθετο, ἰδοὺ ἀνώρθωσα τὸν πινσὸν καὶ ἔλαβον αὐτοῦ τὴν πρόφασιν. Ἀπελθε οὖν εἰς τὸ κελλίον. Ὡς γὰρ εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· «τὰ κρίματα Κυρίου ἄβυσσος πολλή».

Ταῦτα εἰπὼν αὐτῷ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄγγελος ἀφανῆς ἐγένετο. Τότε εἰς
15 ἑαυτὸν ἐλθὼν ὁ γέρων ὑπέστρεψεν εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὅτε τὰς θείας ἐντολὰς καταλιπὼντες ἐκουσίως πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἠτόμολῆσαμεν, τότε καὶ ὁ Θεὸς κατ' ἀξίαν μὲν τῶν ἡμετέρων πλημμελημάτων πρὸς τειχισμοὺς τηρηθέντας ἡμᾶς βαρβάρων ὑποχειρίους γενέσθαι παρεσκεύασε, τῶν μεγάλων δωρεῶν ἀνάξιοι αὐτοῖς ἔργοις δειχθέντες· ξένοι τῶν ἁγίων τόπων γεγόναμεν τῇ δικαίᾳ τοῦ Θεοῦ κρίσει ὑπὸ χεῖρα Πέρσαις τῆς Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως καὶ πάσης τῆς περιχώρου γεγεννημένης. Τότε δὴ
20 πρᾶγμα παράδοξον ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἄξιον γραφῆς γέγονεν, ὅπερ οὐ παρ' ἐνός, ἀλλὰ παρὰ διαφόρων προσώπων μαθόντες ὑπομνηματίσαι τοῦτο πρὸς ὠφέλειαν καὶ μίμησιν τῶν τὴν παρθενίαν καὶ ἀγνείαν ἀγαπῶντων διενοήθημεν· τῶν γὰρ πολεμίων τὴν πόλιν κρατησάντων καὶ φόνον πολλῶν χιλιάδων καὶ μυριάδων πεποικιότων, τελευταῖον εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν Χριστοῦ
30 τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀνάστασιν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς σεβασμίους τό-

σωθεῖ καὶ ἐκεῖνος καὶ τὸ ἔργο του νὰ μείνει χωρὶς στίγματα μπροστὰ στὸ Θεό.

Λέει ὁ γέροντας.

Ἐδῶ γιατί τὸ κάνεις αὐτό;

Λέει ὁ ἄγγελος.

Ὁ κύριος τῆς αὐλῆς αὐτῆς εἶναι κακὸς ἄνθρωπος καὶ ζητᾷ πολλοὺς νὰ κακοποιήσει· εἶναι φτωχὸς καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ δὲν μπορεῖ. Ὁ παππούς του ὅταν ἐκτιζε τὸ σπίτι, στὴν ἀψίδα αὐτὴ πού οἰκοδόμησα ἔβαλε χρήματα. Γιὰ νὰ μὴ βρεῖ λοιπὸν τὰ χρήματα μὲ ἀφορμὴ τὸ κτίσιμο καὶ κακοποιήσει αὐτοὺς πού ἐπιθυμεῖ, νὰ, σήκωσα τὴν ἀψίδα καὶ τοῦ ἀφήρεσα τὴν πρόφαση. Πήγαινε λοιπὸν στὸ κελλί σου. Γιατὶ ὅπως εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, «τὰ κρίματα τοῦ Κυρίου εἶναι ἄβυσσος μεγάλη»⁴.

Ἄφου εἶπε αὐτὰ ὁ ἄγγελος ἐξαφανίσθηκε. Τότε ὁ γέροντας ἐρχόμενος στὸν ἑαυτό του ἐπέστρεψε στὸ κελλί του, δοξάζοντας τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Ὅταν, ἐγκαταλείποντας τὶς θεῖες ἐντολές, αὐτομολήσαμε μὲ τὴ θέλησή μας πρὸς τὴν ἁμαρτία, τότε καὶ ὁ Θεός, κατ' ἀξία τῶν δικῶν μας πλημμελημάτων φυλάσσοντας μας σάν μέσα σὲ τεῖχος, ἔκανε νὰ μποῦμε κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία τῶν βαρβάρων, ἐπειδὴ ἀποδειχθήκαμε ἀνάξιοι τῶν μεγάλων δωρεῶν μὲ τὰ ἴδια μας τὰ ἔργα· γίναμε ξένοι τῶν ἁγίων τόπων, σύμφωνα μὲ τὴ δίκαιη κρίση τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ πόλη τῶν Ἱεροσολυμιτῶν καὶ ὅλα τὰ περίχωρα ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Περσῶν. Τότε συνέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα πράγμα παράδοξο καὶ ἄξιο γραφῆς, τὸ ὁποῖο μάθαμε ὄχι ἀπὸ ἓνα ἀλλὰ ἀπὸ διάφορα πρόσωπά, καὶ σκεφθήκαμε νὰ τὸ ὑπομνηματίσομε πρὸς ὠφέλεια καὶ μίμηση αὐτῶν πού ἀγαποῦν τὴν παρθενία καὶ τὴν ἀγνεία. Ἄφου οἱ ἐχθροὶ κυρίεψαν τὴν πόλη καὶ φόνευσαν πολλὰς χιλιάδες καὶ μυριάδες ἀνθρώπων, τελευταῖα μπῆκαν καὶ στὴν ἀγία τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μας Ἀνάσταση καὶ στοὺς ὑπόλοιπους σεβάσμιους τόπους·

πους· ἐν αὐτοῖς γὰρ τὰ πλήθη κατέφυγον, καὶ μάλιστα εἰς τὸν σεβάσιμον ναὸς τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως. Καὶ δὴ τοὺς εὐρισκομένους ἀφειδῶς κατέσφαττον, ἐκλεγόμενοι νέους παῖδας εὐειδεῖς καὶ ἀφθόρους παρθένους.

5 Ἐν οἷς πολλῶν κρατηθέντων μετὰ τὸ τὸν πολλὸν φόνον παύσασθαι λοιπὸν ἐπ' ἀδείας οἱ Πέρσαι ἀλλήλοις συνεποσίαζον κατὰ τὰς οἰκίας καὶ τὸ ἔργον τῆς ἀνομίας εἰς τὰς τιμίας παρθένους ἐπιβουλεύοντες πρὸς φθορὰν ταύτας καθεῖλκον. Τότε δὴ τότε μία τις ἀμνὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ ὄντως αὐτῷ νυμφευθεῖσα παρθένος θεω-
10 ρήσασα τὴν γινομένην φθορὰν ταῖς τοῦ Θεοῦ δούλαις καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ παθοῦσα λέγοντος,

«Εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην»,

ἐξέτηξε μὲν ἑαυτὴν τῇ ἀσιτίᾳ· ἐπὶ γὰρ ἡμέραις πέντε καὶ δέκα οὐ βρώματος ἢ πόματος γεύσασθαι κατεδέξατο, καίπερ εἰς τοῦτο
15 πολλῶν προτρεπομένων οὐκ ἠνέσχετο, δάκρυσι δὲ καὶ στεναγμοῖς ἀδιαλείπτως προσκαρτεροῦσα τὴν ὑπόλοιπον τοῦ σώματος δύναμιν κατανήλωσεν. Ἦν δὲ εὐειδῆς ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς σὺν αὐτῇ.

Ἦθεν καὶ ὁ ταύτην κρατήσας ἐπίσημος παρὰ Πέρσαις ἦν. Προε-
20 τρέπετο οὖν ταύτην ἐπὶ φθορᾷ διὰ τῶν συμπαρθένων, ἐκείνη δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἀκοὴν ἐβδελύσσετο· ἀληθὲς γάρ ἐστι τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰρημένον, ὅτι,

«Πολλοὶ μὲν εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί».

Καὶ γὰρ εἰ καὶ παρθένοι ἐτύγχανον, ἀλλ' οὐ βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν αἱ πλείους ἐφύλαττον. Ἦθεν ἀδεῶς ἐκεῖναι βρώμασι καὶ πόμασι κεχρημέναι ἀκολούθως καὶ τῆς φθορᾶς τὴν αἰσχύνην ὑπέμενον, προετρέποντο δὲ κάκεινην. Ἡ δὲ στενάζουσα μετὰ δακρύων ὠνειδίazen αὐτάς.

Ταῦτα δὲ μανθάνων ὁ κρατῶν αὐτὴν ἐμαίνετο μὲν, ἐφείδετο δὲ

γιατί σ' αὐτοὺς κατέφυγαν τὰ πλήθη καὶ κυρίως στὸν σεβάσμιον ἀδελφὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως. Καὶ ὅλους ἐκεῖνους ποὺ ἦταν μέσα τοὺς κατέσφαξαν χωρὶς λύπη, διαλέγοντας τὰ νέα παιδιά καὶ τὶς ὠραῖες καὶ ἄγνές παρθένες.

Ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὺς ἀφοῦ τοὺς συνέλαβαν καὶ ἀφοῦ σταμάτησαν τὸ μεγάλο φονικό, οἱ Πέρσες μὲ κάθε ἀσφάλεια ἔτρωγαν μεταξύ τους στὰ σπίτια τους καὶ ἐπιβουλευόμενοι τὸ ἔργο τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἀτιμίας γιὰ τὶς παρθένες τὶς ὀδηγοῦσαν στὴ διαφθορά. Τότε λοιπὸν κάποια ἀμνάδα τοῦ Χριστοῦ παρθένος ποὺ πραγματικὰ εἶχε νυμφευθεῖ αὐτόν, βλέποντας τὴν καταστροφή ποὺ γινόταν στὶς δοῦλες τοῦ Θεοῦ καὶ παθαίνοντας αὐτὸ ποὺ λέει ὁ Δαβίδ,

«Ἐβλεπα αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀσύνετοι καὶ ἔλειωνα»⁵,

ἔλειωσε καὶ αὐτὴ μὲ τὴν ἀσιτία· γιὰ δεκαπέντε μέρες δὲν κατὰδέχθηκε νὰ γευθεῖ οὔτε βρώση οὔτε πόση, καὶ ἂν καὶ τὴν προέτρεπαν σ' αὐτὸ πολλοὶ δὲν ἀνεχόταν, ἀλλὰ ὑπομένοντας καρτερικὰ καὶ μὲ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς ἀδιάκοπους, δαπάνησε τὴν ὑπόλοιπη δύναμη τοῦ σώματός της. Ἦταν πιὸ ὠραία ἀπὸ ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ ἦταν μαζί της.

Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ποὺ τὴν κράτησε ἦταν ἐπίσημος μεταξὺ τῶν Περσῶν. Προέτρεπε λοιπὸν αὐτὴν στὴ διαφθορὰ μέσω τῶν συμπαρθένων της, ἀλλ' ἐκεῖνη ἀποστρεφόταν ἀκόμη καὶ τὴν ἀκουή· γιατί εἶναι ἀληθινὸ ἐκεῖνο ποὺ λέχθηκε ἀπὸ τὸν Κύριο.

«Πολλοὶ εἶναι οἱ κλητοί, λίγοι ὅμως οἱ ἐκλεκτοί»⁶.

Γιατὶ πραγματικὰ, ἂν καὶ ἦταν παρθένοι, ἀλλὰ οἱ περισσότερες δὲν φύλατταν μὲ σταθερότητα τὴν ἐντολή. Γιὰ αὐτὸ ἐκεῖνες, χρησιμοποιώντας χωρὶς φόβο τὰ φαγητὰ καὶ τὰ ποτά, στὴ συνέχεια ὑπέμειναν καὶ τὴ ντροπὴ τῆς φθορᾶς καὶ προέτρεπαν καὶ ἐκεῖνην. Ἀλλὰ ἐκεῖνη στενάζοντας μὲ δάκρυα τὶς ὠνειδίζε.

Αὐτὰ μαθαίνοντάς τα ἐκεῖνος ποὺ τὴν εἶχε, ἔκαμνε ἀπὸ τὸ θυμὸ

5. Ψαλμ. 118,158.

6. Ματθ. 22,14.

αὐτῆς τέως διὰ τὴν εὐφυΐαν τοῦ σώματος. Ἐν μιᾷ δὲ ἑσπέρα συμ-
 ποσιάζων μετὰ καὶ ἐτέρων Περσῶν καὶ τινων ψευδωνύμων
 παρθένων, κινηθεὶς ἐκ τοῦ διαβόλου, εἰς οἶστρον κατ' αὐτῆς ἐπέ-
 τρεψε τὴν ταύτην ἔλθειν καὶ συγκαθεσθῆναι αὐτῷ εἰς τὸν δεῖ-
 5 πνον. Ταύτην δὲ μὴ βουλομένην εἶλκον οἱ αὐτοῦ παῖδες βιαίως.
 Καθεσθεῖσα δὲ οὐδενὸς μετελάμβανεν ἐξ αὐτῶν. Πληρωθέντος
 δὲ τοῦ δείπνου ἐκκεκαυμένος τῷ τε πλήθει τοῦ οἴνου καὶ τῇ τῆς
 ἀκολασίας ἐπιθυμίᾳ, καταλιπὼν πάσας, ἐκείνην προέτρεπε συγ-
 καθευδῆσαι αὐτῷ. Τῆς δὲ μὴ ἀνασχομένης, κινηθεὶς εἰς ὄργην
 10 τοσαύτας πληγὰς ἐπήγαγεν αὐτῇ, ὥστε ὀλιγορῆσαι αὐτὴν ἀναγ-
 καζομένης δὲ αὐτῆς συνθέσθαι τῷ ἀσεβεῖ λογισμῷ καὶ μηδ' ὄλος
 ἀνεχομένης, λαμβάνει αὐτὴν ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τῆς ἑσπέρας καὶ
 ἀναφέρει εἰς ἓνα τῶν πύργων τοῦ τείχους καὶ ἴστησι αὐτὴν ἐπὶ τὸ
 πτερυγίον τοῦ πύργου, ἐρωτῶν,

15 Εἰ συνθήσεται τῷ σκοπῷ αὐτοῦ.

Τῆς δὲ πάλιν ἀπαξιούσης καὶ αὐτὴν τὴν ἀκοὴν βδελυττομένης,
 ἀπανθρωπία τινὶ φερόμενος, γυμνώσας τὸ ξίφος ἤρξατο ἐξεπι-
 πολὺ βασανίζειν αὐτὴν· καὶ καθ' ἐκάστην πληγὴν εἰς τὸ τῆς ἀκο-
 λασίας προετρέπετο μῦσος. Τῆς δὲ ὁσίας παρθένου εὐσεβῶς ἐπι-
 20 μεινάσης τῇ αὐτῆς προθέσει, μετὰ τὸ δοῦναι αὐτῇ πολλὰς πληγὰς
 ἐκ τοῦ ξίφους καὶ ὅλην αἱματόφυρτον ποιῆσαι, τελευταῖον τὴν αὐ-
 τὴν πεῦσιν προσαγαγὼν καὶ τὴν ἀκόλουθον ταῖς πρώταις εἰλη-
 φῶς ὑπὲρ τὴν τῆς παρθενίας εὐσεβῆ ὁμολογίαν, κελεύει τοῖς παι-
 σιν αὐτοῦ ὠθῆσαι αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πτερυγίου κάτω· ὅπερ καὶ γέγο-
 25 νεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Καὶ οὕτως ἀνδρείως ἀγωνισαμένη παρέδωκεν τῷ Κυρίῳ τὸ
 πνεῦμα αὐτῆς, ἀπολαβοῦσα τὸν στέφανον τῆς ὁμολογίας παρὰ
 Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Τινὲς κοσμικοὶ εἶχον θυγατέρα· συνέβη δὲ αὐτὴν ὑπὸ δαίμονος

του σαν μανιακός, αλλά στην αρχή τὴ λυπόταν ἐξαιτίας τῆς ὁμορφιάς τοῦ σώματός της. Κάποια ἑσπέρα ὁμως καὶ ἐνῶ ἔτρωγε μαζί με ἄλλους Πέρσες καὶ μερικὲς δῆθεν παρθένες, παρακινημένος ἀπὸ τὸ διάβολο σαν μὲ κεντρὶ ἐναντίον αὐτῆς, τὴν προέτρεψε νὰ ἔρθει καὶ νὰ καθῆσει μαζί του στὸ τραπέζι. Αὐτὴ ἐπειδὴ δὲν ἠθελε, τὴν ἔσυραν οἱ δούλοι του μὲ τῆ βία. Κάθησε τότε ἀλλὰ τίποτα δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ αὐτὰ. Ὅταν τελείωσε τὸ δεῖπνο, καταφλογισμένος ἀπὸ τὸ κρασί καὶ τὴν ἐπιθυμία τῆς ἀκολασίας, ἀφήνοντας ὅλες, παρακαλοῦσε ἐκείνην νὰ κοιμηθεῖ μαζί του. Ἐπειδὴ ὁμως ἐκείνη δὲ δεχόταν, παρακινημένος ἀπὸ ὀργὴ τῆς ἔκανε τόσες πληγές, ὥστε νὰ ἀναγκασθεῖ νὰ ὑποχωρήσει. Ἐξαναγκαζόμενη λοιπὸν αὐτὴ νὰ συγκατατεθεῖ στὴν ἀσεβὴ ἐπιθυμία του καὶ μὴ δεχόμενη αὐτὸ μὲ κανένα τρόπο, τὴν παίρνει τὴν ἴδια ὥρα τῆς ἑσπέρας καὶ τὴν ἀνεβάζει σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς πύργους τοῦ τείχους, καὶ στήνοντάς τὴν στὸ πτερύγιο τοῦ πύργου, τὴν ἔρωτᾷ

Ἄν συγκατατίθεται μὲ τὸ σκοπὸ του.

Αὐτὴ μὴ δεχόμενη πάλι καὶ ἀποστρεφόμενη καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀκουή, φερόμενος μὲ κάποια ἀπανθρωπιά, ἀφοῦ γύμνωσε τὸ ξίφος του, ἄρχισε νὰ τὴν βασανίζει γιὰ πολὺ, καὶ μὲ τὴν κάθε πληγὴ τὴν προέτρεπε νὰ δεχθεῖ τὸ βδέλυγμα τῆς ἀκολασίας. Ἡ ὁσία παρθένος ὁμως ἐπιμένοντας μὲ εὐσέβεια στὴ δικὴ τῆς πρόθεση, ἀφοῦ τις προξένησε πολλὰ πληγὰς μὲ τὸ ξίφος καὶ τὴν κατέστησε ὅλη αἰμόφυρτη, στὸ τέλος κάνοντάς τῆς τὴν ἴδια ἐρώτηση καὶ παίρνοντας τὴν ἴδια μὲ τις πρῶτες εὐσεβὴ ὁμολογία ὑπὲρ τῆς παρθενίας, διατάζει τοὺς δούλους του νὰ τὴν ρίξουν κάτω ἀπὸ τὸ πτερύγιο, πράγμα καὶ ποὺ ἔγινε τὴν ἴδια στιγμή.

Ἔτσι, ἀφοῦ ἀγωνίσθηκε μὲ ἀνδρεία, παρέδωσε τὸ πνεῦμα τῆς στὸν Κύριο, παίρνοντας τὸ στεφάνι τῆς ὁμολογίας ἀπὸ τὸ Χριστὸ τὸ Θεό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Κάποιοι κοσμικοὶ εἶχαν μιὰ θυγατέρα· ἔτυχε αὐτὴ νὰ βασανίζε-

ὀχλεῖσθαι καὶ οἱ ταύτης γονεῖς διαφόρους μοναχοὺς παρεκάλεσαν εὐξασθαι ὑπὲρ αὐτῆς καὶ οὐκ ἐθεραπεύθη. Ὑστερον δὲ λέγει αὐτοῖς τις μοναχὸς ἀγαπητὸς αὐτῶν ὅτι.

Ἐὰν θέλητε ἵνα θεραπευθῇ ἡ θυγάτηρ ὑμῶν, ἐξέλθετε εἰς
5 τὴν ἔρημον· ἐκεῖ γὰρ ἅγιοι εἰσι καὶ πιστεύω ὅτι θεραπευθή-
σεται διὰ τῶν ἀγίων εὐχῶν αὐτῶν.

Οἱ δὲ ἀκούσαντες αὐτοῦ, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἔρημον. Συνέβη δέ τινα νεώτερον μοναχὸν ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθαι καὶ ἰδόντες αὐτὸν πόρρωθεν, ἐχάρησαν λέγοντες.

10 Ἴδου ὁ Θεὸς ἐπεμψεν ἡμῖν ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀπέλθωμεν εἰς
τοσαύτην ἔρημον.

Καὶ ὡς ἐπλησίασαν αὐτῷ, ἔρριψαν ἑαυτοὺς χαμαὶ μετὰ καὶ τῆς παιδὸς παρακαλοῦντες αὐτὸν καὶ λέγοντες.

Τὸ θυγάτριον ἡμῶν τοῦτο ταράσσεται ὑπὸ δαίμονος ἀκα-
15 θάρτου, ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον εὐξαι ὑπὲρ αὐτῆς.

Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς.

Οὐκ εἰμι τῶν τοιούτων· ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπός εἰμι.

Οἱ δὲ παρεκάλουν λέγοντες.

Διὰ τὸν Κύριον μὴ εἴπης τοῦτο, ἀλλὰ μάλλον συμπάθησον
20 ἡμῖν καὶ εὐξαι ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἐνόμιζον γὰρ ὅτι διὰ ταπεινοφροσύνην ταῦτα λέγει καὶ ἐπέμενον παρακαλοῦντες, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ αὐτοῖς ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος. Ὡς δὲ ἐπέκειντο καὶ παρεβιάζοντο αὐτόν, θερμανθεὶς τὴν καρδίαν, ἐκβάλλει ἀπὸ τῆς ἰδίας μασχάλης μικρὸν βιβλίον καὶ λέγει
25 αὐτοῖς μεθ' ὄρκων ὅτι.

Τοῦτο κλέψας ἐξῆλθον ἐκεῖθεν.

Αὐτοῦ δὲ εἰπόντος τὸν λόγον τοῦτον, ὁ δαίμων ἀπέστη μὴ ὑπενεγκῶν τὴν ταπείνωσιν τοῦ νεωτέρου, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἐκείνων πίστεως μὴ ἐλαττωθείσης ἐπὶ τῷ τοῦ μοναχοῦ λόγῳ, ἀλλ' ὡς
30 ἅγιον αὐτὸν προσκυνούντων καὶ παρακαλοῦντων ἐκτενῶς.

ται από δαίμονα και οί γονεῖς της παρακαλοῦσαν διαφόρους μοναχοὺς νὰ προσευχηθοῦν γιὰ αὐτήν και δὲν θεραπεύθηκε. Ὑστερα τοὺς λέει κάποιος ἄγαπητός τους μοναχός.

Ἄν θέλετε νὰ θεραπευθεῖ ἡ θυγατέρα σας, πᾶτε στὴν ἔρημο· ἐκεῖ ὑπάρχουν ἅγιοι και πιστεύω πὼς θὰ θεραπευθεῖ ἀπὸ τὶς προσευχὲς τῶν ἁγίων αὐτῶν.

Αὐτοὶ ἀκούοντάς τον, πῆγαν στὴν ἔρημο. Συνέβηκε ἕνας νεαρός μοναχός νὰ βγαίνει ἀπὸ κεῖ και βλέποντάς τον ἀπὸ μακριὰ χάρηκαν, λέγοντας.

Νά, ὁ Θεὸς ἔστειλε σὲ μᾶς κάποιον ἀπὸ αὐτούς, γιὰ νὰ μὴ προχωρήσομε σὲ τέτοια ἔρημο.

Μόλις τὸν πλησίασαν ἔπεσαν κάτω μαζί με τὸ παιδί, παρακαλώντας αὐτὸν και λέγοντας.

Ἡ θυγατέρα μας αὐτὴ ταρασσεται ἀπὸ ἀκάθαρτο δαίμονα, ἀλλὰ γιὰ τὸν Κύριο προσευχήσου γι' αὐτήν.

Αὐτὸς τοὺς λέει.

Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἀπὸ αὐτούς· ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός.

Αὐτοὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας.

Γιὰ τὸν Κύριο μὴ τὸ λές αὐτό, ἀλλὰ μᾶλλον λυπήσου μας και προσευχήσου γιὰ αὐτήν.

Νόμιζαν πὼς τὰ λέγει αὐτὰ ἀπὸ ταπεινοφροσύνη και ἐπέμεναν νὰ τὸν παρακαλοῦν, ἀλλὰ και πάλι τὰ ἴδια τοὺς ἔλεγε. Καθὼς τὸν παρακαλοῦσαν και τὸν ἐξανάγκαζαν, θερμανθεὶς στὴν καρδιά, βγάζει ἀπὸ τὴ μασχάλη του μικρὸ βιβλίο και τοὺς λέει με ὄρκους.

Αὐτὸ ἔκλεψα ἀπὸ ἐκεῖ και φεύγω.

Μόλις αὐτὸς εἶπε τὸ λόγο αὐτό, ὁ δαίμονας μὴν ὑποφέροντας τὴν ταπείνωση τοῦ νεαροῦ ἔφυγε, χωρὶς ὅμως νὰ ἐλαττωθεῖ ἡ πίστη ἐκείνων ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ μοναχοῦ, ἀλλὰ σὰν ἅγιο τὸν προσκυνοῦσαν και τὸν παρακαλοῦσαν με ἐπιμονή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ὁ ἀββᾶς Εἰρηναῖος εἶπε πρὸς τοὺς ἀδελφούς.

Ἀγωνισώμεθα καὶ ὑπομείνωμεν πολεμούμενοι· στρατιῶ-
 ται γὰρ ἔσμεν τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως· καὶ ὡσπερ οἱ
 στρατιῶται τοῦ ἐπιγείου βασιλέως ἔχουσι περικεφαλαία,
 5 οὕτω καὶ ἡμεῖς ἔχομεν οὐράνια χαρίσματα τὰς καλὰς ἀρε-
 τὰς· Ἐκεῖνοι ἔχουσι θώρακα ἀλυσειδωτόν, καὶ ἡμεῖς θώ-
 ρακα πνευματικὸν πίστει χαλκευόμενον· ἐκεῖνοι ἔχουσι
 λόγχην, ἡμεῖς τὸν σταυρόν· ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἀσπίδα, ἡμεῖς
 τὴν εἰς Θεὸν ἐλπίδα· ἐκεῖνοι ἔχουσι θυρεόν, ἡμεῖς τὸν
 10 Θεόν· ἐκεῖνοι ἐν τῷ πολέμῳ αἵματι ἐκχέουσι, καὶ ἡμεῖς τὴν
 προαίρεσιν προσηνέγκομεν. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ἐπουρά-
 νιος βασιλεὺς παρεχώρησε τοὺς δαίμονας πολεμεῖν ἡμᾶς,
 ἵνα μὴ ἐπιλανθανώμεθα τῶν εὐργεσιῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῇ
 ἀνέσει πολλάκις οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὔτε ὄλως
 15 προσεύχονται, εἰ δὲ καὶ προσεύχονται, οὐ προσεύχονται
 συνεχόμενοι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ ρεμβόμενοι· οἱ τοιοῦτοι, ὡς
 μὴ προσευχόμενοι εὐρίσκονται· οἱ γὰρ Θεῷ λαλοῦντες τοῖς
 χεῖλεσι, τῷ δὲ κόσμῳ τῇ καρδίᾳ λελογισμένοι, πῶς εἰσα-
 κουσθήσονται; Ὅταν δὲ θλιβώμεθα, τότε νηφόντως
 20 προσευχόμεθα, καὶ πολλάκις τοῖς χεῖλεσι μὴ ψάλλοντες τῇ
 διανοίᾳ προσευχόμεθα πρὸς τὸν Θεόν, ἀναπέμποντες τὸ
 ὄμμα τῆς καρδίας καὶ στεναγμοῖς αὐτῷ ὁμιλοῦντες.

Τοίνυν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, μιμησώμεθα τοὺς τοῦ φθαρτοῦ
 βασιλέως στρατιώτας καὶ προθύμως πολεμήσωμεν·
 25 μᾶλλον δὲ τοὺς τρεῖς παῖδας καὶ τὴν κάμινον τῶν παθῶν
 ἀγνεῖα πατήσωμεν, καὶ τοὺς ἀνθρακας τῶν πειρασμῶν τῇ
 προσευχῇ σβέσωμεν, καὶ τὸν νοητὸν Ναβουχοδονόσωρ,
 τὸν διάβολον, αἰσχύνωμεν, καὶ τὰ σώματα ἡμῶν θυσίαν
 ζῶσαν τῷ Θεῷ παραστήσωμεν καὶ τὸ εὐσεβὲς φρόνημα
 25 ὡς ὀλοκαύτωμα προσενέγκωμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Ο άββάς Ειρηναῖος εἶπε πρὸς τοὺς ἀδελφούς.

Ἦς ἀγωνιστοῦμε καὶ ἅς δείξομε ὑπομονὴ πολεμούμενοι, γιὰτὶ εἶμαστε στρατιῶτες τοῦ ἐπουράνιου βασιλιᾶ· καὶ ὅπως ἀκριβῶς οἱ στρατιῶτες τοῦ ἐπίγειου βασιλιᾶ ἔχουν περικεφαλαία, ἔτσι καὶ ἐμεῖς ἔχομε οὐράνια χαρίσματα τὶς καλὲς ἀρετές. Ἐκεῖνοι ἔχουν θώρακα ἀλυσειδωτό, καὶ ἐμεῖς θώρακα πνευματικό, χαλκευμένο μετὴν πίστη· ἐκεῖνοι ἔχουν λόγχη, ἐμεῖς τὸ σταυρό· ἐκεῖνοι ἔχουν ἀσπίδα, ἐμεῖς τὴν ἐλπίδα στὸ Θεό· ἐκεῖνοι ἔχουν θυρεό, ἐμεῖς τὸ Θεό· ἐκεῖνοι στὸν πόλεμο χύνουν αἵματα, ἐμεῖς προσφέρουμε τὴν προαίρεσή μας. Γιὰ αὐτὸ καὶ ὁ ἐπουράνιος βασιλιᾶς παρεχώρησε τοὺς δαίμονες νὰ μᾶς πολεμοῦν γιὰ νὰ μὴ λησμονήσομε τὶς εὐεργεσίες του. Γιὰτὶ μέσα στὴν ἄνεση πολλὲς φορὲς οἱ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καθόλου δὲν προσεύχονται, ἢ καὶ ἂν προσεύχονται, δὲν προσεύχονται συγκεντρωμένοι, ἀλλὰ ρεμβάζοντας μετὸ μυαλό· αὐτοὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ προσεύχονται· γιὰτὶ ἐκεῖνοι ποὺ μετὰ τὰ χεῖλη μόνο μιλοῦν στὸ Θεό, ἐνῶ ἡ καρδιά τους σκέπτεται τὸν κόσμον, πῶς θὰ εἰσακουστοῦν; Ὅταν βρισκόμαστε σὲ θλίψη, τότε προσευχομαστε μετὴν νήψη, καὶ πολλὲς φορὲς χωρὶς νὰ ψάλλομε μετὰ τὰ χεῖλη, προσευχομαστε στὸ Θεὸ μετὸ μυαλό, ἀνυψώνοντας τὰ μάτια τῆς καρδιᾶς καὶ συνομιλώντας μ' αὐτὸν μετὴν στεναγμούς.

Λοιπὸν καὶ ἐμεῖς, ἀδελφοί, ἅς μιμηθοῦμε τοὺς στρατιῶτες τοῦ φθαρτοῦ βασιλιᾶ καὶ ἅς πολεμήσομε μετὴν προθυμία. Καὶ περισσότερο ἀπὸ τοὺς τρεῖς παῖδες τὸ καμίνι τῶν παθῶν ἅς καταστρέψομε μετὴν ἀγνεΐα, τὰ κάρβουνα τοῦ πειρασμοῦ ἅς τὰ σβήσομε μετὴν προσευχή, τὸν νοητὸ Ναβουχοδονόσορα τὸν διάβολο ἅς καταφρονήσομε καὶ ἅς προσφέρουμε τὰ σώματά μας θυσία ζῶσα στὸ Θεό, προσφέροντας τὸ εὐσεβὲς φρόνημά μας σὰν ὀλοκαύτωμα σ' αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀδελφὸς ἠρώτησε γέροντα λέγων.

Τί ποιήσω, ἀββᾶ, ὅτι ὅταν ἴδω τινὰ ἀμαρτάνοντα μισῶ αὐτὸν καὶ ἔαν ἀκούσω περὶ ἀδελφοῦ ἀμελοῦς, κατακρίνω αὐτὸν καὶ ἀπόλλω μου τὴν ψυχὴν;

5 Καὶ εἶπεν ὁ γέρον.

Ἵταν ἀκούσης τι τοιοῦτον ἀποπήδα ταχέως ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου λογισμοῦ καὶ τρέχε ἐπὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς φοβεράς, καὶ ἀναλογίζου παρὰ σευατῶ τὸ βῆμα τὸ φρικῶδες, τὸν δικαστὴν τὸν ἀδέκαστον, τοὺς πο-
10 ταμοὺς τοῦ πυρός, τοὺς πρὸ τοῦ βήματος ἐκείνους συρομέ-
νους καὶ σφοδρότατον κοχλάζοντας τῇ φλογί, τὰς ἠκονημέ-
νας ρομφαίας, τὰς ἀποτόμους τιμωρίας, τὴν κόλασιν τὴν οὐκ ἔχουσιν τέλος, τὸν ζόφον τὸν ἀφεγγῆ, τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, τὸν σκώληκα τὸν ἰοβόλον, τὰ δεσμὰ τὰ ἄλυτα,
15 τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων καὶ τὸν κλαυθμὸν τὸν ἀπαραμύ-
θητον.

Ταῦτα τοίνυν ἐννόει καὶ τοὺς ἀφύκτους ἐλέγχους· οὐδὲ γὰρ κατηγοριῶν δεῖται ἐκεῖνος ὁ δικαστής, οὐδὲ μαρτυριῶν, οὐδὲ ἀποδείξεων, οὐδὲ ἐλέγχων, ἀλλ' ὡς ἐπράχθη τι, οὐ-
20 τως ἔλθοιεν εἰς μέσον καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν πε-
πλημμεληκότων. Τότε οὐδεὶς ὁ ἐμπορευόμενος καὶ ἐξαρ-
πάζων τῆς τιμωρίας, οὐ πατήρ, οὐκ υἱός, οὐ θυγάτηρ, οὐ
μήτηρ, οὐκ ἄλλος τις συγγενής, οὐ γείτων, οὐ φίλος, οὐ
συνήγορος, οὐ χρημάτων δόσις, οὐ πλούτου περιουσία, οὐ
25 δυναστεία, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὡσπερ κόνις ἐκ ποδῶν ἐλαύ-
νεται. Μόνος δὲ ὁ κρινόμενος ἀποτίσει τὸ αὐτῶ πεπρα-
γμένον ἢ τὴν ἐλευθεροῦσαν ἢ τὴν καταδικάζουσαν ψῆφον.
Τότε οὐδεὶς ὑπὲρ ὧν ἄλλος ἐπλημμέλησε κρίνεται, ἀλλ'
ὑπὲρ ὧν ἕκαστος.

30 Ταῦτα οὖν εἰδώς, ὧ τέκνον, μηδένα κατάκρινε καὶ ἔση
ἀτάραχος, μηδεμίαν πτόησιν φοβούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Ἄδελφός ἐρώτησε γέροντα καὶ τοῦ εἶπε.

Τί νὰ κάνω, ἀββᾶ; Ὅταν δῶ κάποιον νὰ ἀμαρτάνει τὸν μισῶ καὶ ἂν ἀκούσω γιὰ κάποιο ἀδελφὸ ἀμελή, τὸν κατακρίνω καὶ θὰ χάσω τὴν ψυχὴ μου.

Ὁ γέροντας τοῦ εἶπε.

Ὅταν ἀκούσεις κάτι τέτοιο ἀπομακρύνσου ἀμέσως ἀπὸ αὐτὸν τὸν λογισμό καὶ μὲ τὴ σκέψη σου τρέξε σὲ ἐκείνη τῇ φοβερῇ ἡμέρα καὶ νὰ ἀναλογίζεσαι μέσα σου τὸ φρικτὸ βῆμα, τὸν δικαστὴ τὸν ἀδωροδόκητο, τοὺς ποταμοὺς τοῦ πυρός, ἐκείνους ποὺ σέρνονται μπροστὰ στὸ βῆμα καὶ κοχλάζουν δυνατὰ ἀπὸ τῇ φλόγα, τὶς ἀκονισμένες ρομφαῖες, τὶς ἀπότομες τιμωρίες, τὴν κόλαση ποὺ δὲν ἔχει τέλος, τὸν ἀφεγγὴ ζόφο, τὸ ἐξώτερο σκότος, τὸ σκουλήκι τὸ φαρμακερό, τὰ δεσμὰ τὰ ἄλυτα, τὸν βρυγμὸ τῶν ὀδόντων καὶ τὸ κλάμα τὸ ἀπαρηγόρητο.

Αὐτὰ λοιπὸν νὰ σκέπτεσαι καὶ τοὺς ἐλέγχους ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ διαφύγεις· γιὰ τὸν δικαστὴ ἐκεῖνος δὲ χρειάζεται οὔτε κατηγορίες, οὔτε μαρτυρίες, οὔτε ἀποδείξεις, οὔτε ἐλέγχους, ἀλλὰ ὅπως ἐγινε κάτι, ἔτσι θὰ ἔρθει στὸ μέσον καὶ μπροστὰ στὰ μάτια ἐκείνων ποὺ διέπραξαν τὸ πλημμέλημα. Τότε κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐμπόρευθεῖ καὶ νὰ σώσει ἀπὸ τὴν τιμωρία, οὔτε πατέρας, οὔτε γιός, οὔτε θυγατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε κάποιος ἄλλος συγγενής, οὔτε γείτονας, οὔτε φίλος, οὔτε συνήγορος, οὔτε καταβολὴ χρημάτων, οὔτε περιουσία πλούτου, οὔτε ἐξουσία, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ φεύγουν ὅπως ἡ σκόνη ἀπὸ τὰ πόδια. Μόνος του ὁ κρινόμενος θὰ πληρώσει αὐτὸ ποὺ ἔκανε, δηλαδή ἢ τὴν ἐλευθερωτικὴ ἢ τὴν καταδικαστικὴ ψῆφο. Τότε κανένας ἄλλος δὲν κρίνεται γιὰ αὐτὸ ποὺ ἔκανε, ἀλλὰ ὁ καθένας γιὰ τὰ δικά του.

Γνωρίζοντας λοιπὸν αὐτὰ, τέκνο μου, κανένα νὰ μὴ κατακρίνεις καὶ θὰ εἶσαι ἀτάραχος, χωρὶς νὰ νιώθεις κανένα φόβο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Πέτρος ὁ μαθητῆς τοῦ ἀββᾶ Ἡσαΐου ὅτι.

Καθημένου μου ποτε μετὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἀββᾶ Ἡσαΐου εἰς τὸν ἀββᾶν Μακάριον, ἦλθόν τινες ἀπὸ τὸ ὀκτωκαιδέκατον Ἀλεξανδρείας, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν κανονικὴν δεινῶς δαιμονιζομένην καὶ παρεκάλουν τὸν γέροντα ὅπως οἰκτειρήσας ἰάσῃται αὐτήν· ἦν γὰρ ἡ μονάστρια δεινῶς κατεσθίουσα τὰς σάρκας αὐτῆς. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ γέρον· δεινῶς βασανιζομένην καὶ σπαραττομένην, κατασφραγίσας ἐπέτιμα τῷ δαίμονι. Ὁ δὲ δαίμων ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν γέροντα.

10 Οὐκ ἐξέρχομαι ἐξ αὐτῆς, ἄκων γὰρ καὶ μὴ βουλόμενος εἰσῆλθον εἰς αὐτήν. Ὁ γὰρ συνασπιστῆς σου καὶ συμμετοχος Δανιὴλ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ ἀπέστειλέ με εἰς αὐτήν.

Λέγει ὁ γέρον.

Καὶ ποίω τρόπῳ εἰσῆλθες εἰς αὐτήν;

15 Ὁ δὲ φησιν.

Αὕτη ἐργαλεῖον μου ὑπῆρχεν· ἐδίδαξα γὰρ αὐτὴν ἀναισχύντως καὶ ἀνερυθριάστως καλλωπιζομένην ἀπέρχεσθαι συχνῶς ἐν βαλανείῳ· καὶ πολλοὺς ἐτόξευον καὶ ἐτίτρωσκον εἰς αὐτήν καὶ αὐτὴν εἰς αὐτούς, οὐ μόνον κοσμικοὺς, ἀλλὰ
20 καὶ ἱερεῖς παγιδεύων εἰς αὐτήν, γαργαλίξειν ἐποίουν εἰς αἰσχρὰν μῖζιν, καὶ διὰ τῆς τῶν αἰσχυρῶν λογισμῶν συγκαταθέσεως καὶ διὰ τῆς θεᾶς τῶν ὀφθαλμῶν ἐν ταῖς νυξὶν ἐφάνταζον αὐτοὺς καὶ εἰς γονόρροϊαν ἐβόθριζον. Συνέβη δὲ τὸν φαγοπόλιον Δανιὴλ συναντῆσαι αὐτὴν λουσαμένην ἐν
25 βαλανείῳ καὶ ἀπιοῦσαν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτῆς· καὶ στενάζας πρὸς τὸν Θεόν, προσηύξατο ὅπως ἀποστείλῃ αὐτῇ παιδείαν ὅπως καὶ αὐτὴ σωθῆ καὶ αἱ ἄλλαι μονάστριαι, σωφρόνως ζήσασαι, ἀπτόητοι παντάπασιν γένωνται. Τοῦτου οὖν χάριν οἶκησα εἰς αὐτήν.

30 Ταῦτα ἀκούσας ὁ γέρον· ἔφη.

Ὁ παραδοὺς δύναται καὶ λυτρώσασθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὁ μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Ἡσαΐα, μᾶς διηγήθηκε.

Βρισκόμενος κάποτε μὲ τὸν πατέρα μου τὸν ἀββᾶ Ἡσαΐα στὸν ἀββᾶ Μακάριο, ἦρθαν μερικοὶ ἀπὸ τὸ δέκατο σημεῖο τῆς Ἀλεξανδρείας ἔχοντας μαζί τους μιὰ φοβερὰ δαιμονισμένη καὶ παρακαλοῦσαν τὸ γέροντα νὰ τοὺς λυπηθεῖ καὶ νὰ τὴν γιατρέψει ἦταν μονάστρια κατατρώγοντας φοβερὰ τὶς σάρκες της. Βλέποντάς την ἔτσι ὁ γέροντας νὰ βασανίζεται καὶ νὰ σπαράσσεται, ἀφοῦ ἔκανε ἐπάνω της τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ἐπιτιμοῦσε τὸν δαίμονα. Καὶ ὁ δαίμονας ἀποκρίθηκε στὸ γέροντα.

Δὲν φεύγω ἀπὸ αὐτὴ, γιατί ἀκούσια καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω μπῆκα σ' αὐτήν. Γιατὶ ὁ συναγωνιστὴς σου καὶ συμμετοχὸς Δανιὴλ παρεκάλεσε τὸ Θεὸ καὶ μὲ ἔστειλε σ' αὐτή.

Ὁ γέροντας τοῦ λέει.

Καὶ μὲ ποιό τρόπο μπῆκες σ' αὐτή;

Αὐτὸς λέγει.

Αὐτὴ ἦταν δικό μου ἐργαλεῖο· τῆς δίδαξα νὰ πηγαίνει συχνότερα στὸ λουτρὸ στολισμένη ἀδιάντροπα καὶ χωρὶς νὰ κοκκινίζει ἀπὸ ντροπὴ· καὶ πολλοὺς τόξευα καὶ τραυμάτιζα μὲ αὐτήν καὶ τὴν ἴδια μ' αὐτοὺς, ὄχι μόνο κοσμικοὺς, ἀλλὰ καὶ παγιδεύοντας καὶ ἱερεῖς, τοὺς γαργάλιζα καὶ τοὺς ἔκαμνα νὰ ἐπιθυμοῦν αἰσchrή μίξη μαζί της, καὶ μὲ τὴν συγκατάθεση στοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς καὶ μὲ τὴν θέα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ φέρνοντάς την στὴ φαντασία τους τὶς νύχτες, τοὺς ἐρέθιζα σὲ σπερματόρροια. Ἐτυχε νὰ τὴν συναντήσῃ ὁ φαγοπόλιος Δανιὴλ, ἀφοῦ λούστηκε στὸ λουτρὸ καὶ ἐπέστρεφε στὸ κελλί της, καὶ ἀναστενάζοντας πρὸς τὸ Θεὸ, προσευχήθηκε γιὰ νὰ τῆς στείλῃ τὴν τιμωρία γιὰ νὰ σωθεῖ καὶ αὐτὴ καὶ οἱ ἄλλες μονάστριες, ζώντας μὲ σωφροσύνη, νὰ γίνουν τελείως ἀπτόητες. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο λοιπὸν κατοίκησα σ' αὐτήν.

Ἀκούοντας αὐτὰ ὁ γέροντας εἶπε.

Ἐκεῖνος ποὺ σὲ παράδωσε μπορεῖ καὶ νὰ σὲ λυτρώσει.

Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ὁ γέρον πρὸς τὸν ἀββᾶν Δανιήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Ἦν τις Ἰουδαῖος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑαλουργὸς τὴν τέχνην, ἔχων γυναῖκα καὶ υἱόν· τὸν οὖν υἱὸν αὐτὸν παρέδωκεν εἰς σχολεῖον μαθάνειν γράμματα, πλησίον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.
 5 Συνέβη δὲ τὸν σκευοφύλακα τῆς ἀγίας Σοφίας πολλὰ λείψανα ἔχειν τῆς ἀγίας τραπέζης οὐκ ὀλίγου χρόνου καὶ ἔπεμψέ τινας πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἵνα ἀποστείλῃ παιδία, ὅπως δαπανῶσι τὰ περισσευθέντα ἐκ τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς. Τοῦτο γὰρ εἴωθαν ποιεῖν.
 Ἀπερχομένων τοίνυν τῶν παιδίων, ἠκολούθησε καὶ τὸ ἰουδαϊ-
 10 κὸν παιδίον καὶ ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὰ ἐκεῖ ἀπέλυσεν ὁ διδάσκαλος τὰ ἄλλα παιδία· ἦν γὰρ ἀρίστου ὥρα. Ἀνεχώρησε δὲ καὶ ὁ Ἰουδαῖος ὁ ὑαλουργὸς ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τῶν μισσῶν καὶ μὴ εὐρῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ.

15 Ποῦ ἐστὶ τὸ παιδίον;

Ἡ δὲ ὡς εἶδεν ὅτι οὐδαμοῦ ἐφαίνετο, ἤρξατο ἐρωτᾶν τοὺς γείτονας. Καὶ ἐλθόντος τοῦ παιδίου εἶπεν.

Ποῦ ἐβράδυνας, τέκνον;

Ὁ δὲ λέγει.

20 Μετὰ τῶν παιδίων κἀγὼ ἀπῆλθον εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν ἐκεῖ καλῶς.

Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἀκούσας ταῦτα πάνυ ἐμάνη καὶ τότε ὡς ἐσιώπα· καὶ μετὰ τὸ ἀριστήσαι ἔλαβε τὸ παιδίον εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ ἐντελέστερον καὶ ὅτι τὴν μετάληψιν ἔλεγε
 25 φαγεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, δραξάμενος αὐτὸν τῷ θυμῷ, ἔρριψεν εἰς τὸ καμίνιον καὶ πωμάσας ἐξῆλθε καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη· ἦν γὰρ μεσημβρία. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κινηθεῖσα, ἔρχεται εἰς τὸ ἐργαστήριον, γνοῦσα ὅτι ἐμαίνεται κατ' αὐτοῦ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ παρακύψασα διὰ τῆς ὀπῆς τῆς θύρας, ἤκουσε τῆς
 30 φωνῆς τοῦ παιδίου ἔσωθεν τῆς καμίνου καὶ κλάσασα τὴν θύραν

Καὶ τοὺς ἔστειλε ὁ γέροντας πρὸς τὸν ἀββᾶ Δανιήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Στὴν Κωνσταντινούπολη ζοῦσε κάποιος Ἰουδαῖος ὑαλουργὸς στὴν τέχνη, ποὺ εἶχε γυναῖκα καὶ παιδί· τὸν γιό του τὸν ἔστειλε στὸ σχολεῖο, ποὺ βρισκόταν κοντὰ στὴν μεγάλη ἐκκλησία, γιὰ νὰ μάθει γράμματα. Ἐτυχε στὸ σκευοφυλάκιο τῆς Ἁγίας Σοφίας νὰ ἔχουν μείνει πολλὰ περισσεύματα τῆς ἁγίας τραπέζης γιὰ ἄρκετὸ καιρὸ καὶ ἔστειλε κάποιους στὸ δάσκαλο γιὰ νὰ τοῦ στείλει παιδιὰ νὰ φᾶνε τὰ περισσεύματα ἀπὸ τὴν ἁγία ἀναφορά. Γιατὶ αὐτὸ συνήθιζαν νὰ τὸ κάμνουν. Πηγαίνοντας λοιπὸν τὰ παιδιὰ, τὰ ἀκολούθησε καὶ τὸ παιδί τοῦ Ἰουδαίου, καὶ ἐπειδὴ ἔμειναν αὐτὰ ἐκεῖ πολλὴ ὥρα, ὁ δάσκαλος σχόλασε τὰ ἄλλα παιδιὰ, γιατί ἦταν ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Πῆγε καὶ ὁ Ἰουδαῖος ὑαλουργὸς ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι του στὸ σπίτι κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ καὶ μὴ βρίσκοντας τὸ παιδί του, λέει στὴ γυναῖκα του.

Ποῦ εἶναι τὸ παιδί;

Αὐτὴ βλέποντας πὼς πουθενὰ δὲν φαινόταν, ἄρχισε νὰ ἐρωτᾷ τοὺς γείτονες. Ὅταν γύρισε τὸ παιδί τοῦ εἶπε.

Ποῦ καθυστέρησες, παιδί μου;

Καὶ αὐτὸ λέει.

Μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ πῆγα καὶ ἐγὼ στὴ μεγάλη ἐκκλησία καὶ ἐκεῖ φάγαμε καὶ ἤπιαμε καλὰ.

Ἀκούγοντας αὐτὰ ὁ πατέρας θύμωσε φοβερὰ, ἀλλὰ σιώπησε τότε. Μετὰ τὸ φαγητὸ ὅμως πῆρε τὸ παιδί στὸ ἐργαστήρι καὶ μαθαίνοντας ἀπὸ αὐτὸ μὲ κάθε λεπτομέρεια ὅτι ἐννοοῦσε πὼς ἔφαγαν τὴν μετάληψη στὴν ἐκκλησία, θυμωμένος τὸ ἄρπαξε καὶ τὸ ἔρριξε στὸ καμίνι καὶ κλείνοντάς το ἀπὸ πάνω, ἔφυγε καὶ πῆγε καὶ κρύφτηκε, γιατί ἦταν μεσημέρι. Ἡ μητέρα του, παρακινημένη ἀπὸ τὸ Θεὸ πηγαίνει στὸ ἐργαστήρι ξέροντας ὅτι ὁ πατέρας τοῦ ἦταν ἐξοργισμένος μὲ αὐτό· καὶ σκύβοντας στὴν εἴσοδο τῆς πόρτας ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ μέσα ἀπὸ τὸ καμίνι· σπάζοντας τότε τὴν πόρτα μπῆκε καὶ βρῆκε τὸ παιδί της

εἰσῆλθε καὶ ἠῦρε τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἀνοίξασα ἐξέβα-
 λεν αὐτὸν ἐκ τῆς καμίνου καὶ λέγει αὐτῷ.

Τίς σε ἔβαλεν εἰς τὴν κάμινον, τέκνον;

Ὁ δὲ εἶπεν.

5 Ὁ πατήρ μου.

Ἡ δὲ λέγει αὐτῷ.

Καὶ πῶς οὐκ ἐκάης, τέκνον, ἐν τῷ πυρὶ τῆς καμίνου;

Ὁ δὲ εἶπεν.

10 Γυνὴ πορφυροφοροῦσα ἦλθε πρὸς με καὶ ἔδωκέ μοι ὕδωρ
 καὶ εἶπε μοι· 'μηδὲν φοβηθῆς'.

Ἡ δὲ ἐκπλαγεῖσα ἐλάβανε αὐτὸν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν πα-
 τριάρχην Μηνᾶν τὸν ἀγιώτατον καὶ προσελθοῦσα ἐδίδαξεν αὐτὸν
 τὸ γεγονός· καὶ παρεκάλει γενέσθαι χριστιανὴ μετὰ τοῦ τέκνου
 αὐτῆς. Ὁ δὲ πατριάρχης ἀκούσας ἐθαύμασε καὶ προσήγαγε τὴν
 15 γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον τῷ φιλεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ
 Ἰουστινιανῷ καὶ διηγῆσατο αὐτῷ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα. Ὁ
 δὲ θεοφιλέστατος βασιλεὺς ἐκέλευσε τὸν Ἰουδαῖον τὸν πατέρα
 τοῦ παιδίου παραδοῦναι καὶ προτρέπεται αὐτὸν γενέσθαι χρι-
 στιανόν. Αὐτοῦ δὲ μὴ πεισθέντος, κελεύει αὐτὸν φουρνισθῆναι εἰ-
 20 πῶν.

Ἐκεῖ σαυτὸν τὸν υἱὸν ἐφούρνισας.

Τὴν δὲ γυναῖκα ἐκέλευσε γενέσθαι ἀσκήτριαν καὶ τὸ παιδίον ἀνα-
 γνώστην καὶ ἐποίησε ὁ πατριάρχης οὗτος. Καὶ πάντες ἐδόξασαν
 τὸν Θεὸν τὸν ποιοῦντα τὰ μεγάλα θαύματα πρὸς σωτηρίαν τοῦ
 25 γένους τῶν ἀνθρώπων, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

μέσα στη φωτιά, και αφού άνοιξε, τόν έβγαλε από τo καμίνι και τοῦ λέει.

Ποιός σέ έβαλε, παιδί μου, στο καμίνι;

Αὐτὸ εἶπε.

Ὁ πατέρας μου.

Και αὐτὴ τοῦ λέει.

Και πῶς δέν κήκες, παιδί μου, μέσα στη φωτιά τοῦ καμινιού;

Αὐτὸ εἶπε.

Μιά γυναίκα πού φοροῦσε κόκκινα ένδύματα ἤρθε κοντά μου και μου έδωσε νερό και μου εἶπε· μή φοβηθεῖς καθόλου.

Γεμάτη αὐτὴ έκπληξη πῆρε αὐτὸ και πῆγε στον πατριάρχη Μηνᾶ τόν άγιότατο και μπαίνοντας μέσα τοῦ διηγῆθηκε τὸ περιστατικό και τόν παρακαλοῦσε νά γίνεϊ χριστιανή μαζί με τὸ παιδί της.

Ὁ πατριάρχης άκούοντας αὐτὰ θαύμασε και ὀδήγησε τὴ γυναίκα και τὸ παιδί στον θεοφιλέστατο και φιλόχριστο βασιλιά Ἰουστινιανὸ και τοῦ διηγῆθηκε τὸ παράδοξο θαῦμα. Ὁ θεοφιλέστατος βασιλιάς έδωσε έντολή ὃ Ἰουδαῖος πατέρας τοῦ παιδιού νά παραδοθεῖ και τόν προέτρεψε νά γίνεϊ Χριστιανός και έπειδὴ αὐτὸς δέν πείσθηκε, διατάσσει νά τόν φουρνίσουν, λέγοντας.

Ἐκεῖ πού φούρνισες τὸ γιό σου.

Τὴ γυναίκα τὴν προέτρεψε νά γίνεϊ άσκήτρια και τὸ παιδί αὐτὸς ὃ πατριάρχης τὸ έκανε άναγνώστη, και ὄλοι δόξασαν τὸ Θεὸ πού ένεργεῖ τὰ μεγάλα θαῦματα για τὴ σωτηρία τοῦ ανθρώπινου γένους, στον ὀποῖο άνήκει ἡ δόξα και ἡ δύναμη τώρα και πάντοτε και στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Ἄμῆν.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Οι ἀριθμοὶ παραπέμπουν κατὰ σειρὰ γὰ μὲν τὰ χωρία τῆς Γραφῆς στὸ κεφάλαιο, τὸ στίχο καὶ τὴ σελίδα πού βρίσκονται, ἐνῶ γὰ τὰ ὀνόματα καὶ πράγματα ἀπλῶς στὴ σελίδα πού βρίσκονται.

1. Εὐρετήριο χωρίων τῆς Γραφῆς

Ἰησοῦς Ναυῆ					
				137	446
3	1-10	34		158	484
5	13	220	144	19	476
			145	6	226
Βασιλειῶν Α'					
				Ἰεζεκιήλ	
2	3	416			
			33	11	150
Βασιλειῶν Γ'					
				Ματθαῖος	
17	3	22			
			3	3	62
			6	13	448
	Ψαλμοὶ		8	21	128
			12	42-43	422
1	3	18	13	43	130
7	16-17	302	22	14	484
10	1	218			
18	13	136			
26	5	418			
35	6	482			
36	15	302	11	4	448
	35-36	302	18	19	58
40	6	218	19	11	78
50	3	302	21	2-3	422
61	7	218	22	36-38	82
67	2	302			
	31	302			
70	9	302			
106	26	396	3	15	348
118	17	218	15	3	224

	Πράξεις			Ἐφεσίους	
9	16	418		6	4
					416
	Ρωμαίους			Φιλιππησίους	
5	3	128		3	15
6	13	282			282. 362
	Κορινθίους Α'			Ἐβραίους	
				13	16
1	14	348			74
	Κορινθίους Β'			Ἰωάννου Α'	
<u>6</u>	3	356		2	15
					128

Πίνακας ὀνομάτων καὶ πραγμάτων

A

- Ἄβιδος 428.
Ἄβράμιος, ἡγούμενος, 124. 188. 382.
Ἄγαθόνικος, ἀββᾶς, 328.
ἀγαθότης 292. 356. 376.
ἀγαλλίασις 112. 234.
ἀγάπη 108. 200. 210. 220. 224. 230.
254. 298. 320. 340. 354. 432. 458.
464. 474.
Ἄγαπητός, πάπας Ρώμης, 294. 296.
Ἄγιόδουλος, ἡγούμενος λαύρας ἀββᾶ
Γερασίμου, 34.
Ἄγκυραι 86.
ἀγνεΐα 50. 304. 482. 490.
ἀγρυπνία 114.
Ἄδὰμ 58. 210.
Ἄδελφίος, ἐπίσκοπος Ἀραβήσσου,
252. 254. 332.
ἀδικία 280. 302. 362.
Ἄδολᾶς, μοναχός, 130.
Ἄειπαρθένος 96.
Ἄζαρίας, σταυροφύλαξ, 100.
ἀηδία 458.
Ἄθανάσιος, ἀββᾶς, 24. 252. 254. 256.
258.
Ἄθανάσιος, Ἀντιοχεύς, 390.
Ἄθανάσιος, ὁ Μέγας, 84. 414. 416.
418.
Ἄθηνογέννης, ἀββᾶς, 24. 252. 256.
ἀθυμία 90. 140. 148. 160. 162. 340.
344.
Αἰγαί 56. 60. 62.
Αἰγαιαί, πόλις, 54. 112. 166.
Αἴγυπτος 66. 240. 360. 446.
Αἰδονάς, τοποθεσία, 308.
Αἰλᾶς 68.
αἱματοχυσία 280.
αἵρεσις 52. 58. 138. 456.
αἵρετικός, -οὶ 290. 354. 418. 420.
αἰσχύνη 302. 304. 484.
ἀκακία 420.

- Ἄκεφαλος, -οι 68. 98. 386.
 ἀκηδία 256. 336.
 ἀκολασία 486.
 Ἄκρα λεπτή, λιμάνι, 160.
 ἀκτημοσύνη 106. 220. 224. 258. 330.
 336.
 Ἄλεξάνδρεια 84. 114. 124. 134. 136.
 138. 140. 192. 216. 220. 244. 284.
 288. 320. 334. 338. 350. 364. 396.
 402. 404. 416. 440.
 Ἄλεξανδρεύς, -εῖς 146.
 Ἄλέξανδρος, ἀββᾶς, 276. 312. 322.
 330. 360.
 Ἄλέξανδρος Ἀλεξανδρείας 414. 416.
 Ἄλέξανδρος, πατριάρχης Θεουπόλε-
 ως, 66.
 ἀλήθεια 70. 72. 122. 226. 292. 338.
 356. 376. 406. 414. 418. 440.
 Ἄμανόν, ὄρος, 172.
 ἀμάρτημα, -τα 150. 278. 294. 460.
 ἀμαρτία 30. 40. 44. 60. 62. 64. 100.
 132. 142. 144. 150. 186. 194. 218.
 234. 266. 278. 386. 438. 482.
 ἀμαρτωλός, -οῖ 58. 112. 142. 148.
 150. 232. 284. 196. 488.
 Ἄμμωνιακὴ 240.
 Ἄμμώνιος, γέρων, 108.
 Ἄμμῶς, ἀββᾶς, 292.
 ἀμνησικακία 274.
 Ἄναζαρβός 84. 104.
 Ἀναστάσιος, ἀββᾶς, 102. 104.
 Ἀναστάσιος ὁ βασιλεύς, 68. 74.
 Ἀναστάσιος, πατριάρχης, 76.
 Ἀναστάσιος, πρεσβύτερος, 98.
 ἀνάστασις 98. 176. 202. 338. 458.
 Ἀνάστασις ἀγία, ναὸς Ἱεροσολύμων,
 482. 484.
 Ἀνατόλιος 392.
 ἀναφορὰ ἀγία 48. 186. 296.
 ἀνεξικακία 454.
 Ἀνδρέας, ἀββᾶς, 228. 232.
 Ἀνδρέας, ἀπόστολος 348.
 Ἀνδρέας, γέρων, 344.
 Ἄννωνᾶς, τοποθεσία, 308.
 ἀνόμημα, -τα 302.
 ἀνομία 88. 484.
 ἀνταπόδοσις 88. 152.
 Ἀντίνοος 276.
 Ἀντιόχεια 68. 76. 154. 390.
 Ἀντώνιος, ἀββᾶς, 122. 262.
 Ἀντώνιος, ὁ μέγας, 30.
 Ἀπαμεία 160. 170. 298. 410.
 ἀπανθρωπία 486.
 ἀπάτη 212. 406.
 ἀπιστία 76.
 ἀπόγνωσις 218.
 Ἀπολινάριος 52.
 Ἀπολινάριος Ἀλεξανδρείας 244. 396.
 398. 402.
 Ἀράβησος 252.
 Ἀραβία 206.
 Ἄρειος 52. 88. 416.
 Ἄρετὴ 18. 22. 32. 82. 106. 114. 176.
 214. 220. 274. 330. 382. 454. 490.
 Ἀρμενία 184.
 Ἀρσενοῖνης 132.
 Ἀρονᾶς 194.
 Ἀσκάλων 76. 348. 386.
 ἄσκησις 108. 120. 240.
 ἄσωτία 64. 188.
 ἀτιμία 304.
 Αὐγουστάλιος 134. 136. 444.
 Αὐξάνων, ἀββᾶς, 84.
 αὐτάρκεια 336.
 ἀφορισμὸς 396.
 Ἀφρικὴ 44. 146.
 Ἀχιλλᾶς 414.
- B**
- Βαβύλας, μῆμος, 62.
 Βαβυλῶν 240. 244.
 βασιλεία τῶν οὐρανῶν 276. 304. 308.
 348.
 Βασίλειος, ἀββᾶ, 80. 82.
 Βασίλειος ὁ Μέγας 460.
 βάπτισμα 24. 26. 134. 348. 392. 408.
 418. 420. 458.

βάπτισμα δακρύων 348
 βάπτισμα ἐν νεφέλῃ καὶ θαλάσῃ
 348.
 βάπτισμα μαρτυρίου καὶ αἵματος 348.
 βάπτισμα μετανοίας 3458.
 βάπτισμα μωσαϊκὸν 348.
 Βαρνάβας, ἀναχωρητῆς, 32.
 Βέσοι 312.
 Βετανάβαρις, κώμη, 180.
 Βετασίμους, χεῖμαρρος, 308.
 Βηθλεὲμ 360.
 Βησιμοῦντα 44.
 Βικέντιος, ἀββᾶς, 330. 332.
 Βίκτωρ, ἀββᾶς, 324.
 βλασφημία 96. 134.
 Βόστρα 182.
 Βουχρί, τοποθεσία, 236.
 Βροχᾶς Αἰγύπτιος, ἀββᾶς, 390. 392.
 Βυζάντιον 342. 384.

Γ

Γάζα 108. 326.
 Γαϊανός, μῆμος, 96.
 Γαλάτης, -αι 330.
 Γαλατία 86.
 γαστριμαργία 106.
 γέλως 382.
 Γεννάδιος, πατριάρχης Κωνσταντι-
 νουπόλεως 284.
 Γεράσιμος, ἀββᾶς, 34. 36. 204. 206.
 208. 210. 274. 276. 462.
 Γερμανός, πατρικίος, 98.
 Γερόντιος, 44.
 Γεθσημανῆ 382.
 Γεώργιος, ἀββᾶς, 102. 174. 178. 180.
 182. 214. 216. 352.
 Γεώργιος Καππαδόκης, μοναχός, 178.
 Γεώργιος, ὑπαρχος, 410. 414.
 Γήβημερ 98.
 γοητεία 284.
 Γοναγόν, χωρίον, 410.
 Γρηγόριος, ἀββᾶς, 48. 80. 172. 274.

Γρηγόριος, ἀρχιδιάκονος, 288.
 Γρηγόριος ὁ Βυζαντινὸς 238.
 Γρηγόριος ὁ Θεολόγος 348.
 Γρηγόριος ὁ φαρωνίτης, ἀββᾶς, 238.
 Γρηγόριος, πάπας Ρώμης, 298. 394.
 Γρηγόριος, πατριάρχης, 86.

Δ

Δαβὶδ 484.
 Δαβὶδ, γέρων, 362.
 Δαβὶδ, ἐγκρατευτῆς, 128. 130.
 Δαβὶδ, ληστής, 276. 278. 280.
 δαιμόνιον 230.
 δαίμων, - ες 62. 88. 92. 118. 120. 160.
 202. 218. 228. 234. 236. 252. 300.
 302. 314. 350. 362. 464. 470. 488.
 488. 490. 494.
 δαίμων τῆς πορνείας 90.
 Δαμιανή, ἀμμά, 246. 250. 252.
 Δανιήλ, ἀββᾶς, 224. 226. 494. 496.
 Δαρᾶς 50.
 Δάρη 290.
 Δάφνη 170.
 Δημήτριος, ὁ ἅγιος Θεσσαλονίκης,
 88.
 διαβολή 212.
 διάβολος 42. 76. 82. 108. 114. 126.
 138. 194. 354. 356. 434. 436. 458.
 486. 490.
 διάκρισις 108. 110.
 διάχυσις 336.
 Δίδυμος 52.
 Διονύσιος Ἀσκάλωνος, 348. 350.
 Διονύσιος, ἐπίσκοπος, 154. 156.
 Διονύσιος, πρεσβύτερος Ἀσκάλωνος,
 35. 358.
 Διόσκορος 52.
 Δομνῖνος, πατριάρχης, 170.
 Δουλκήτιος, ἀββᾶς, 248.
 δυσφημία 88.
 Δωροθέα 144.
 Δωρόθεος, ἀββᾶς, 326.

Ε

Ἐβραῖος 38. 338. 344. 416.
 ἐγκράτεια 106. 120. 198. 224. 258.
 278. 340. 428.
 εἰδωλον, -α 88. 406.
 Εἰρηναῖος, ἀββᾶς, 108. 110. 490.
 εἰρήνη 456. 458.
 εἰρωνεία 374.
 ἐκδίκησις 344.
 ἔκστασις 112.
 Ἐλαφος, ὄρος, 162.
 ἐλεημοσύνη 32. 74. 80. 114. 274. 298.
 ἐλευθερία 384. 388.
 Ἐλευθέριος, ἅγιος, 284.
 Ἐλευθερόπολις 76.
 Ἐλλην, -ες 262. 268. 272. 370.
 Ἐλπίδιος 308.
 ἐλπίς 164.
 Ἐνατον σημεῖον 284. 350. 364.
 ἐντροπή 234.
 ἐπαγγελίας γῆ 446.
 ἐπιβουλή 88. 182. 354.
 ἐπίγνωσις 406.
 ἐπιθυμία 304.
 ἐπιφοίτησις 296.
 ἐπίχυσις 348.
 ἐπιορκία 94.
 ἐπίορκος 92.
 Ἐρμόπολις 360.
 Ἐρυθρά θάλασσα 236. 238. 240.
 Εὐάγριος 52. 350.
 Εὐάγριος, φιλόσοφος Κυρήνης, 406.
 410.
 εὐγένεια 386.
 Εὐγένιος, ἀββᾶς, 360.
 εὐγνωμοσύνη 206.
 Εὐδόξιος, ἡγούμενος, 382.
 Εὐθύμιος, ἀββᾶς, 44. 242.
 εὐλάβεια 428.
 Εὐλόγιος, πάπας, 144. 284. 288. 290.
 292.
 εὐσέβεια 280. 282.
 Εὐσέβιος, ἀββᾶς, 234. 386.

εὐσπλαγχνία 234.
 Εὐστάθιος, ἀββᾶς, 222. 378.
 Εὐστόργιος 20.
 Εὐστόχιος 86.
 εὐτραπελία 392.
 Εὐτυχής 52. 288.
 Εὐτύχιος, ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων, 32.
 Εὐφημίας ἀγίας, ναός, 170.
 Εὐφήμιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, 74.
 Εὐφραΐμιος, πατριάρχης Ἀντιοχείας, 68. 70. 72. 74.
 εὐχαΐτας 74.
 Ἐφεσος 352. 358.

Ζ

Ζακχαῖος, ἀββᾶς, 260. 262.
 Ζαχαρίας, ἱερεὺς, 278.
 ζῆλος 82.
 Ζήνων, βασιλεύς, 344.
 ζόφος ἀφεγγής 492.
 Ζώϊλος, ἀναγνώστης 334. 336.
 Ζώσιμος, ἀββᾶς, 242. 244. 248. 326.

Η

ἡδονή 44. 78. 212. 282. 306. 438.
 Ἡλίας, ἀναχωρητής, 42. 68.
 Ἡλίας, ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων, 68.
 Ἡλίας ὁ ἡσυχαστής 104.
 Ἡλίας, ὁ Θεοσβίτης, 22.
 Ἡλιούπολις 244.
 Ἡρώδης 460.
 Ἡσαΐας 88.
 Ἡσαΐας, ἀββᾶς, 494.
 Ἡσύχιος 96.

Θ

Θαλαίλεος, ναυτικός, 176.

- Θαλέλαιος ὁ Κίλιξ 114.
 θάνατος αἰώνιος 132.
 θαυματὸν ὄρος 184. 230.
 θαυματουργία 156.
 Θεόγνιος, ἀββᾶς, 316.
 Θεόδωρος, ἀββᾶς, 294. 320.
 Θεόδωρος, ἀββᾶς, 106. 154. 222.
 Θεοδόσιος, ἀββᾶς, 26. 46. 158. 160.
 164. 166. 174. 178. 186. 196. 198.
 214. 20.
 Θεόδωρος, ἀββᾶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
 334. 336. 440.
 Θεόδωρος, ἀββᾶς παλαιᾶς λαύρας,
 384.
 Θεοδόσιος Ἡσυχαστῆς 122. 124.
 Θεόδοτος, ἀρχιεπίσκοπος Θεουπόλε-
 ως, 64. 66.
 Θεόδουλος, γέρων, 46. 194. 200. 202.
 204. 2214.
 Θεόδωρος, ἀναχωρητῆς, 242. 262.
 340.
 Θεόδωρος, ἐπίσκοπος Δάρης, 290.
 Θεόδωρος, ἐπίσκοπος Ρόσσου, 192.
 Θεόδωρος, κοσμικός, 308.
 Θεόδωρος, μοναχός, 346.
 Θεόδωρος Μοψουεστίας, 52.
 Θεόδωρος ὁ Ἡλιώτης 90. 92.
 Θεόδωρος ὁ Κίλιξ, ἀββᾶς, 362.
 Θεοτόκος 28. 50. 52. 70. 92. 94. 96.
 98. 116. 118. 124. 144. 204. 344.
 358. 382.
 Θεοφάνης, γέρων, 50.
 Θεοφάνια 456.
 Θεόφιλος, ἀββᾶς, 82.
 Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας 404.
 Θεσσαλονικεύς, -εῖς 88.
 Θεούπολις 64. 66. 72. 80. 170. 172.
 232. 274.
 Θεωνᾶς 440.
 θεωρητικόν.
 Θηβαῖοι, κάτοικοι Θηβαῖδος, 66.
 Θηβαῖς 38. 66. 132. 276. 318. 360.
 368.
 θλιψίς 76. 80. 126. 128. 158. 162. 188.
 230. 330. 342. 382. 440.
 θρασύτης 106.
 θυμὸς 364. 462. 496.
 θυσία 74. 250. 310. 490.
 θυσιαστήριον 26. 34. 48. 54. 284. 296.
 412. 414.
 Θωμᾶς ὁ Αἰγιάριος 166. 170.
- I
- Ἰάκωβος, ἀπόστολος, 348.
 Ἰανθος, γέρων, 190.
 Ἰαννία 252. 254.
 Ἰεράπολις 68.
 Ἰερεμίας, προφήτης, 146.
 Ἰεριχὼ 28. 36. 48.
 Ἰεροσόλυμα 20. 30. 42. 68. 80. 96.
 176. 184. 264. 292. 334. 358. 482.
 Ἰεροσολυμίτης, -αι 352. 354.
 Ἰερωσύνη 88.
 Ἰησοῦς Ναυῆ 34.
 Ἰλαρότης 456. 470.
 Ἰουδαῖος, -οἱ 324. 338. 346. 496. 498.
 Ἰουλιανὸς 104.
 Ἰουλιανός, ἀββᾶς, 54. 56. 112. 162.
 182.
 Ἰουλιανός, ἀρχιδιάκονος, 286. 288.
 Ἰουλιανός, γέρων Ἄραψ, 184.
 Ἰουλιανὸς ὁ Στυλίτης, 56. 12. 114.
 Ἰορδάνης 20. 22. 26. 32. 34. 38. 40.
 42. 48. 50. 94. 176. 178. 180. 188.
 190. 192. 204. 206. 208. 262. 270.
 272. 274. 3406. 308. 312. 322.
 340. 350. 362. 454.
 Ἰουστινιανὸς 498.
 Ἰσαάκ, ἀββᾶς, 318.
 Ἰαυρος, -οἱ 358.
 Ἰσίδωρος, ἀββᾶς, 210.
 Ἰσίδωρος, μοναχός, 58.
 Ἰσραῆλ 306.
 Ἰωάννης, ἀββᾶς, 48.
 Ἰωάννης, ἀββᾶς, 262. 264. 266. 268.
 270. 350.
 Ἰωάννης, ἀββᾶς μονῆς Γιγάντων, 146.

Ἰωάννης, ἀββᾶς, Πέρσης, 298.
 Ἰωάννης, ἀββᾶς Πέτρας 224.
 Ἰωάννης, ἀναγνώστης, 222.
 Ἰωάννης, ἀναχωρητής, 170. 186. 354.
 Ἰωάννης, γέρων, 160.
 Ἰωάννης Μολουβᾶς 120.
 Ἰωάννης μοναχός, 242. 244.
 Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής 22. 26. 54. 94.
 348.
 Ἰωάννης, ὁ εὐαγγελιστής, 348. 358.
 Ἰωάννης ὁ εὐνούχος, ἀββᾶς, 364. 366.
 368.
 Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, 94.
 Ἰωάννης ὁ Κίλιξ, ἀββᾶς, 226.
 Ἰωάννης ὁ Κυζηκηνός 382.
 Ἰωάννης ὁ Μωαβίτης, ἀββᾶς, 354.
 356.
 Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, 254. 256.
 392.
 Ἰωάννης, πρεσβύτερος, 326.
 Ἰωάννης, στρατιώτης, 136.

Κ

Καισάρεια 48. 260. 438.
 κακία 382.
 κακοπάθεια 362.
 Καλλίνικος, ἀββᾶς, 268.
 Καπιτουλιάς 196. 214.
 Καππαδοκία 222.
 καρδία καθαρὰ 404.
 καρκίνος 112.
 Κασσιδωρᾶς, κτῆμα, 58.
 κατάκριμα 396.
 κατάνυξις 104. 132. 148. 338.
 Κεδρέβατος 458.
 κenoδοξία 216. 280. 306.
 Κηρυκός, ἀββᾶς, 194.
 Κηρυκός, ἅγιος, 178.
 Κιλικία 54. 58. 60. 62. 104. 158.
 Κλήμης ὁ Στρωματεὺς 348.
 Κλίσμα 262.
 Κοθυλᾶς 106.

κόλασις 276.
 Κομιτῶ 62.
 Κόνων 26. 36. 46. 86.
 Κοσμᾶς, ἀββᾶς, 80. 82. 84. 250.
 Κοσμᾶς, σχολαστικός, 336. 338.
 Κοσμιανή 98.
 Κουκολᾶς 260.
 Κουκουσός 254.
 κρίσις, μέλλουσα, 78. 88. 92. 194.
 Κρόνος 134.
 Κυπριανός 260.
 Κύπρος 58.
 Κυρήνη 404. 410.
 Κυρήνια 404.
 Κυριακός, ἀββᾶς 94. 124.
 Κυριακός, γέρων, 50.
 Κυριακός, ληστής, 324.
 Κύριλλος, ἀββᾶς, 56.
 Κωνσταντῖνος, ἀββᾶς, 28. 460.
 Κωνσταντινούπολις 88. 138. 140. 156.
 180. 188. 222. 254. 284. 288. 290.
 306. 340. 352. 378. 384. 392. 424.
 472. 476. 496.

Λ

λαγνεΐα 382.
 λαιμαργία 382.
 λαύρα Αἰλιωτῶν 118. 124. 264.
 λαύρα Γερασίμου 34, 3. 274. 264.
 λαύρα Δωροθέου 326.
 λαύρα Ἐλούσης 324.
 λαύρα Εὐνούχων 266. 272. 326. 364.
 λαύρα Καλαμώνος 50. 54. 82. 94. 190.
 312. 320. 322.
 λαύρα Καστελλίου 328.
 λαύρα Κοπρουθᾶ 44. 176.
 λαύρα Παλαιὰ 384.
 λαύρα Πυργίων 26. 28. 30. 32. 34. 82.
 192.
 λαύρα Σάββα 34. 104.
 λαύρα Σαμαλᾶ 336.
 λαύρα Σισόη 332.

λαύρα Σχολαρίων 48. 352.
 λαύρα Φαράν 92.
 λαύρα Φαρών 80. 82. 84. 86. 272.
 ληστής 150. 276. 324. 326. 390. 454.
 Λιβανησία 96.
 Λίβανος 302.
 Λιβύη 290.
 Λιθαζόμενον 126. 336.
 Λεόντιος, ἀββᾶς, 26. 116.
 Λεόντιος Ἀπαμεύς 404. 410.
 Λεοντόπολις 244.
 Λέων, ἀββᾶς, 222. 224.
 Λέων, πάπας, 288. 290. 292.
 λογισμὸς 82. 202.
 λοιδορία 382.
 Λυκία 458.
 Λυτώ, πόλις, 318.
 λύπη 94. 148. 218. 434. 446.

M

μαγεία 162.
 Μάζικες 222.
 Μαΐουμᾶς 326.
 Μακάριος, ἀββᾶς, 494.
 Μακάριος, ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων, 42. 184.
 Μακάριος, κοσμικός, 398.
 Μακεδόνιος 74.
 μακροθυμία 296.
 Μάρες, ὄρος, 314.
 Μαρία, γυνὴ ἐξ Ἀλεξανδρείας, 140. 142.
 Μαρία, γυνὴ φιλόπτωχος, 370.
 Μαρία, Θεοτόκος, 28. 50. 70. 92. 96. 116. 204. 344. 358. 382.
 Μάρκελλος, ἀββᾶς, 298. 300.
 Μᾶρκος, ἀββᾶς, 36.
 Μαρτύριος, γέρων, 468. 470.
 ματαιότης 216.
 Μαυρίκιος, βασιλεύς, 250. 308.
 Μαυριτιανός, -οὶ 44.
 Μαφορᾶς 320.

μετάληψις 246.
 μετάνοια 34. 56. 66. 80. 110. 114. 126. 134. 162. 168. 172. 176. 182. 192. 198. 210. 220. 228. 230. 232. 238. 240. 256. 280. 298. 310. 316. 320. 350. 364. 368. 370. 400. 402. 434. 464.
 Μηνᾶς, ἀββᾶς, 286. 288. 314. 316.
 Μηνᾶς, διάκονος, 232.
 Μηνᾶς Κωνσταντινουπόλεως 498.
 Μηνᾶς, σύγκελλος, 246.
 μνησικακία 320.
 Μονὴ Ἀβαζάνου 184.
 Μονὴ Ἀβραμιτῶν 188.
 Μονὴ Βυζαντίων 80. 188.
 Μονὴ Γιγάντων 148.
 Μονὴ Κωνσταντίνου 460.
 Μονὴ Νακκιβᾶ 62.
 Μονὴ Ξηροποτάμου Βηθλεὲμ 360.
 Μονὴ Παλλαδίου 336.
 Μονὴ Πενθουκλᾶ 36. 38.
 Μονὴ Σαλαμᾶ 284.
 Μονὴ Σαμψῶ 334.
 Μονὴ Ζαγαρᾶ 284.
 Μονὴ Χωριζένου 210.
 Μονὴ Χωρεμβῆ 312. 314.
 Μονίδια 298. 352.
 Μόσχος, κομερκιάριος, 378. 380.
 Μυρογένης, γέρων, 30.
 μυστήριον 102. 202. 352.
 Μωϋσῆς 292.

N

Ναβουχοδονόσωρ 490.
 Νακκιβᾶς 62.
 Ναμῆς, φύλαρχος Σαρακηνῶν, 308.
 Ναὸς ἀγίας Ἀναστάσεως 246.
 ναὸς ἀγίας Εὐφημίας 170.
 ναὸς ἀγίας Σοφίας Φάρου 196. 202.
 ναὸς ἀγίου Μηνᾶ Ἀλεξανδρείας 192.
 ναὸς ἀγίου Φαύστου Φάρου 202.
 Νεκρὰ θάλασσα 44. 52. 106. 272. 314.

Νεστοριανός, -οὶ 50. 96.
 Νεστόριος 52. 288.
 νηστεία 114. 164. 198. 288. 292. 342.
 Νίκαια 352.
 Νικόδημος 348.
 Νικόλαος, ἀββᾶς, 266. 308.
 Νικόλαος, γέρων, 38.
 Νικόπολις 324.
 Νικῶσα 62.
 Νίσιβις, πόλις, 370. 372. 468.
 Νόννος, ἀββᾶς 196.
 νουθεσία 416.

Ο

Ὀασίς 220. 222.
 οἰκονομία Θεοῦ 60. 162. 354. 356.
 420.
 Οἰνοάνδαι 458.
 ὀλιγωρία 324. 448.
 ὀλοκαύτωμα 490.
 Ὀλύμπιος, ἀββᾶς, 36. 274.
 ὄργη 24. 56. 104. 260. 262. 362. 382.
 460. 486.
 Ὀρέντος, ἀββᾶς, 244.
 ὀρθοδοξία 74.
 ὄρκος 286. 458. 488.
 Ὀρος Ἐλαιῶν 48. 90. 382.

Π

Παγκράτιος, μοναχός, 114.
 παιδεία Κυρίου 416.
 παιδογονία 304.
 Παλαιστίνη 48. 98. 102. 228. 248.
 344.
 παλιγγενεσία 406.
 Παλλάδιος, ἀββᾶς, 126. 128. 132.
 136. 138. 140. 336. 344.
 Παράδεισος 210.
 παρακοή 164.
 Παράσημα, κώμη, 110.
 παρθενία 156. 476. 482. 486.

παρρησία 254. 382.
 Πάσχα 156.
 Πατρίκιος, γέρων, 184., 186.
 Παῦλος, ἀββᾶς, 84. 316.
 Παῦλος, ἀββᾶς, 194.
 Παῦλος Ἀλεξανδρείας 440.
 Παῦλος, ἀναχωρητής, 242.
 Παῦλος, ἀπόστολος, 128. 282. 292.
 298. 304
 Παῦλος, κανιδιάτης, 370.
 Παῦλος ὁ Ἑλλαδικός, ἀββᾶς 322.
 πειρασμός 324. 448. 490.
 Πενθουκλᾶς 36. 38.
 Πένθος 382.
 Πένθους, κοινόβιον, 24.
 Πεντάπολις 300. 404.
 Πεντηκοστή 458.
 περισπασμός 108.
 Πέρσης 482. 484. 486.
 Πέτρα 68. 224. 246.
 Πέτρος, ἀββᾶς, 214. 264. 266. 494.
 Πέτρος, ἀπόστολος, 136. 288. 292.
 298. 348. 460.
 Πέτρος, ἀρχιεπίσκοπος 24. 248. 248.
 250. 414.
 Πέτρος, βοσκός = ἀναχωρητής, 180.
 Πέτρος, πρεσβύτερος 192. 394.
 Πέτρος, πρεσβύτερος λαύρας Σάββα
 34. 38. 40. 252. 256.
 πίστις 68. 126. 204. 338. 350. 352.
 386. 418. 436. 488. 490.
 πίστις ὀρθόδοξος 420.
 πλεονεξία 106.
 πλημμέλημα 482.
 Ποιμὴν, ἀββᾶς, 328. 462.
 Πολυχρόνιος, ἀββᾶς, 26. 28. 36. 40.
 68.
 Πόντος 74.
 πορνεία 36. 50. 90. 186. 188.
 πόρνη 150. 446.
 Πορφυρίτης 242.
 πρακτικὸν 84.
 πραότης 106. 440.
 προαίρεσις 490.

Προκόπιος ὁ σχολαστικός 260.
 προσευχή 114. 174. 436. 490.
 προσκομιδὴ 48. 186. 212. 296. 420.
 Πτερύγιον, ὄρος, 174.
 Πτολεμαῖς 110.
 πτωχεία 402.
 Πυργία, λαύρα, 26. 28. 30. 32. 34.

Ρ

Ραῖθὼ ἢ Ραῖθου 38. 226. 228. 230.
 232. 234. 238. 306.
 Ρόσσοι Κιλικίας 158. 168. 192.
 Ρουβᾶς 270. 328.
 Ρουφῖνος 414.
 Ρωμαῖοι, -οὶ 290. 292.
 Ρώμη 288. 290. 294. 394.
 Ρωμίλλα 294.

Σ

Σάββας 24. 34. 86. 104. 106. 252. 268.
 328.
 Σαββάτιος, ἀββᾶς, 208. 210. 326.
 Σαβιαί, πόλις 210.
 Σαμαρείτης, -οὶ 324.
 Σάμος 210. 370.
 Σαμουήλ 416.
 Σαμψώ, μονὴ 334.
 Σαρακηνός, -οὶ 46. 190. 308. 310.
 316.
 σατανᾶς 230. 300. 480.
 Σαφᾶς 358.
 Σάψας, τοποθεσία, 22.
 Σεβαστόπουλος 184.
 Σεβηριανός, ἀββᾶς, 314.
 Σελεύκεια 154. 158. 232. 358. 390.
 σεμνότης 18.
 Σέραπις 134.
 Σέργιος, ἀββᾶς, ἡγούμενος μονῆς
 ἀββᾶ Κωνσταντίνου 460. 462.
 Σέργιος, ἀββᾶς Ραῖθου, 232. 244. 270.
 272.

Σέργιος, ἅγιος, 358. 360.
 Σευῆρος 52. 58. 60. 68. 72. 76. 98.
 102. 154. 204. 386. 456.
 Σινᾶ 20. 22. 172. 192. 200. 240. 246.
 248. 250. 264. 270. 334. 358.
 Σισίνιος, ἀββᾶς, 180. 266.
 Σισόης, ἀββᾶς, 332.
 Σιών 260.
 σιωπὴ 136.
 Σκῆτις 224. 402.
 Σκόπελος ὄρος Σελευκείας, 158. 160.
 166. 174.
 σκότος τὸ ἐξώτερον 492.
 Σκυθόπολις 102.
 Σοροῦδα 456.
 Σούβιβα τῶν Βέσων 312.
 Σοχοῦ 358.
 Σοφία ἀγία, ναός, 496.
 σταυρός 26. 150. 162. 168. 176. 200.
 202. 340. 358. 490.
 στενοχωρία 382.
 Στέφανος, ἀββᾶς, 118. 120.
 Στέφανος ὁ Καππαδόκης, ἀββᾶς, 238.
 248.
 Στέφανος ὁ Μωαβίτης 186.
 Στέφανος ὁ τριχίνας 106. 112. 118.
 Στέφανος, σοφιστής, 144.
 Στρατήγιος, ἀββᾶς, 196.
 Συμεών, ἀββᾶς, 184.
 Συμεών στυλίτης 112. 230. 232. 234.
 συμπάθεια 274. 402.
 συμφορὰ 150.
 Συνέσιος 404. 408. 410.
 σύνεσις 388.
 σύνοδος Ἐφέσου 352.
 σύνοδος Νικαίας 352.
 σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως 352.
 σύνοδος Χαλκηδόνας 352.
 συνουσία 476.
 συντέλεια τοῦ κόσμου 406.
 Συρία 384.
 Σύρος, -οὶ 312. 410.
 σχῆμα 136.
 Σχολαστικός, ἀββᾶς, 194.

σωτηρία 50. 70. 84. 128. 150. 204.
308. 354. 424. 498.
Σωφρόνιος, ἀββᾶς, βοσκός, 314.
Σωφρόνιος, μαθητῆς Ἰωάννου Μό-
σχου 18. 144. 146. 178. 216. 20.
224. 266.
Σωφρόνιος, σοφιστής, 124. 194. 312.
320.
σωφροσύνη 50. 388. 390. 428. 438.

Τ

Τάδαι, λιμάνι Κύπρου, 58.
Ταρσός 60. 62.
τελειότης 348.
ταπεινοφροσύνη 282. 298. 488.
ταπείνωσις 220. 330. 336. 382. 488.
τελώνης 150.
Τερενούθη 106. 224.
Τετράπυλον 144. 146.
Τιβέριος, βασιλεύς, 180. 220.
τιμωρία 90. 492.
τρυφή 210. 282.
Τύριος, -οι 310.
Τύρος 378.

Υ

ὕβρις 66. 300.
ὕπακοή 110. 122. 164. 278.
ὕπερηφανία 330. 382.
ὕποβολή 436.
ὕπομονή 128.
ὕποταγή 282.

Φ

Φαράν 248.
Φαραῶ 280.
Φάρος 194. 202.
Φαρωνίτης, -αι 236.
Φασιλαῖς 178.
φθόνος 470.

φθόνος διαβολικός 362.
φιλανθρωπία 96. 150. 204. 382.
φιλαργυρία 216. 306. 382.
Φιλέρημος 298. 300.
φιλοδοξία 218.
Φιλόξενος 58.
φιλοσοφία 312.
φιλοχρηματία 280. 330.
Φιρμῖνος, ἀββᾶς, 326.
Φλαβιανός, ἀρχιεπίσκοπος Ἄντιο-
χείας 68. 288. 290.
φόβος Θεοῦ 382. 438. 460.
Φοιβάμων, σοφιστής, 276.
Φοινίκη 96. 104. 110.
φόνος 78. 132. 134. 284. 390. 482.
Φουγογαλάτισσα 250.
Φώτιος, ἀββᾶς, 248.

Χ

Χαλκή 474.
Χαλκηδών 68. 74. 262. 352.
Χαμευνία 288.
χάρις 22.
Χαρίσιος, κληρικός, 284.
χλεύη 406.
Χοζεβίτης, Ἰωάννης ὁ ἀββᾶς, 48.
Χριστιανός, -οἱ 88. 134. 152. 160.
168. 268. 324. 346. 370. 372. 376.
406. 418. 442. 498.
Χριστόφορος, ἀνὴρ φιλόχριστος, 472.
474.
Χριστόφορος, γέρων, 198. 200.
Χωζιβᾶ κελλία 46. 48.
Χωράθ, χείμαρρος, 22.
Χωρεμβῆς 312. 314.

Ψ

ψεῦδος 354 406

Ω

Ὠριγένης 52

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5-10
ΚΕΙΜΕΝΟ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	11-499
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΟΥ ΛΕΙΜΩΝΟΣ	12-15
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ 1-219	18-449
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ 1-12 ΕΚΔΟΣΕΩΣ Ε. ΜΙΟΝΙ	451-499
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	501-526
1. Εύρετήριο χωρίων τῆς Γραφῆς	501-502
2. Εύρετήριο ὀνομάτων καὶ πραγμάτων	502-526

*Φωτοστοιχειοθεσία: «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ» ΕΛΕΥΘ. ΜΕΡΕΤΑΚΗ
Ἄρμενοπούλου 30 - Τηλ. 200 621 - Θεσσαλονίκη*

*Ἐκτύπωση Ὀφсет: ΓΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΕΔΟΥΣΗ
Ἄνδρέου Γεωργίου 28 - Τηλ. 519 091 - Θεσσαλονίκη*

*Βιβλιοδεσία: ΑΦΟΙ ΒΑΡΟΥΣΙΑΔΗ
Λαχανᾶ 17 - τηλ. 839 414 - Θεσσαλονίκη*

*Κεντρικὴ Πώληση: ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Ε. ΜΕΡΕΤΑΚΗ
Ἄρμενοπούλου 30 - τηλ. 200 621 - Θεσσαλονίκη 546 35 Τ.Θ. 400 90*